

کۆمه‌نه روداوێکی واقعی

ئه‌سهرینه‌کانی

سه‌ده‌ی

په‌سته‌ه

کۆکردنه‌وه‌ی : ئاوات ئه‌پوبه‌کر ئه‌حمه‌د

2007

تصویر ابو عبد الرحمن الکردي

ئەسلىنىڭ ئىسمى بىلەن

كۆمەكچى رۇس تىلىدىكى ۋاقىتى

كۆرۈنۈشى

ئاۋات ئەبۇبەكر ئەخمەد

۲۰۰۷

- ناوی کتیب : ئەسرینەکانی سەدەوی بیستەم .
- کۆکردنەوهی : ئاوات ئەبوبەکر ئەحمەد .
- رشتە : کۆمەڵە رووداوی واقعی .
- پیچن : سەیران ئەمین ، شنۆ غەنی .
- دیزاینی بەرگ و ناوهوه : عادل شاسواری .
- بەرگی : یەکەم و دووەم و سییەم ..
- چاپی : چوارەم .
- تیراژ : ۳۰۰۰ دانە .
- ژمارەى سپاردن : (۶۰) بۆ بەرگی یەکەم و (۲۱۰) بۆ بەرگی دووەم و (۸۲۸) بۆ بەرگی سییەمی
وەزارەتى رۆشنییری . (۲۰۰۴ - ۲۰۰۷)

پېشەكى

ناومرۇكى ھۆكەرى دروستبۇنى مەرۇف پەرسىشى خۇاى پەرورەدگارە، ناومرۇكى پەرسىشىش دىئۆزىيە " بەھاي ئەمىش لەمۋە دەيت ، ئىش لەسەر بەنرخىرەن ئەندامى مەرۇف دەكات كە دلە " بۇ ئەمەرۇ دىئۆزى دروستنابى تامرۇ مۇسلمان نەبىت " چۈنكە بەپىي پىۋانەى خۇاى گەورە داۋەرى ئاينەكانى تر ھەلگىراۋمەۋە تەنھا ئاينىك كارى پېبىكرىت ئىسلامە " ، ناومرۇكى مۇسلمانبۇنىش ھەلگىرتى ئىسلامە، جەۋھەرى ئىسلامىش عەقىدەيە، جەۋھەرى عەقىدەش يەكخۇناسىيە " سەنگىنى تاى تەرازۋى يەكتاناسىش لەمۋەمىيە گەر مەرۇف لەم كېشەنەيدا بەسەرگەۋتۋىي دەرچۈۋ، بەنئەمەتى رەزەمەندى خۇا دەكات " نەپىشكەى تەفكىرەندەۋى يەكخۇناسىش مەمەلەكەندە، جەۋھەرى مەمەلەش راستگۇيە، راستگۇيش يەككە لە پاىە گەنگەكانى رەۋىش، جەۋھەرى خۇرەۋىش رەمەتە، دەرەشەكەۋىت كەسك بوۋ بېتە رەمەت بۇ دەۋرەۋەرى ھەتا پەيۋەندى دروست نەبىت، جەۋھەرى پەيۋەندىش گۇنجانە، گۇنجان و پېكەۋمەلگەردن شارسىتەنەت بۇنىاد دەنەت، جەۋھەرى شارسىتەنەتەش ھاسەنگە " بەۋ مانەيەى ماف و ئەرك ۋەك يەك بەسەر تەكەكانى كۆمەلگەدا دابەشەبىكرىت، تەك نەبىتە قۇربانى گەشت، گەشت نەبىتە كۆيلەى تەك، تەۋبى ئازادىيەكان نەبەزىنەت، ھاسەنگە لە كۆى ھەۋكەشەكاندا لەمەرچاۋ بىكرىت " ھاسەنگەش پىۋىستى بە ياسايە، جەۋھەرى ياساش دادپەرۋەرىيە، دادگەرىش بەكەردەۋەنەبى دەرناكەۋىت، جەۋھەرى كەدەۋەش خۇپارىزىيە، مەرۇفەش خۇپارىزەنابى ھەتا دىئۆز نەبىت، دىئۆزەش نەبى ھەتا ھۆكەرىكى بەدەستەۋەنەبى، بىرۋابون بە خۇاى گەورە مەرۇف بەرەۋ پەرسىشى ھەنئەدات لەپىناۋ بەدەستەنەنى پادەشتى زىاتەدا مەرۇف ھۆكەرى دەستەكەۋىت تا دىئۆزى بىۋىنى، سەرچاۋەى دىئۆزەش لە ناۋاخنى پەرسىشەيە، كەپەرسىشىش ھۆكەرى دروستبۇنى مەرۇفە، ھەت ئەم بازەنەيە لەناۋخۇيدا بەرەدەۋام خۇى دروست دەكاتەۋە .

ئەۋ مەرۇفەشى دەكەۋىتە دەۋەمى ئەم بازەنەيە ، دەكەۋىتە سەۋرى سەۋرەۋىيەۋە ، زۇرچار سەۋرەنچامى سەۋرەۋىيە و سەۋرەجلى ئەسەرىن و ئەسەفە .. ئەسەرىنەكان چىرۇكى سەۋرەجلىەكانى مەرۇفە دەكەۋىنەۋە ، بەسەرەھات و سەۋرەگۇزەشەكانى رابردۋىي پىر لە

پەشىمانى و پېر لە ئەفسوس يادداشت دەكەن .. خەم خۆرى ئەم ئەسرینانەش زۆر بەلام كەمیان وەك كۆكەرمەوى ئەم كىتەبە دىسۆزانە گۆلەومەچنى خەمەكان دەكات و نان و پياز بەبەسەرھاتەكانەو ناخوات و بۆ وروژاندن بازار گەرم ناكات بەلگو پەيامىكى خاوين و مەبەستىكى پاكى لەگىرپانەوهميان ھەيە .. ئەسرینىزى لەپىناو پەشىمان بوونەوودايە .. نیشانەدانى زام بۆ ساپىزگەرنە .. لىرمو لەوئى كىرەھيان ئى جەم دەكات و خەرمان لۇغەيان ئى بەرھەم دىنەت .. شەن و كەويان دەكات و چەندىن جار لە بىزنىگان دەكات تا خەرمانىكى بەبەرەكەت و پېر بەرھەمى لىبىتە بەر ، لەبەر ئەووى بىبىتە چىراوگى رونكەرنەووى رىي رىبواران و موسافىرانى رىگاي حەقىقەت .

لەشەوانى قەدر و لە بلەنگۆى مزگەوت و رادىو و لەترىبۇنى يادەكانەو چەندىن جار ئەم بەسەرھاتەمان بېستون ، بەلام بۆ مانەوهميان لە درايشى ياد و بۆ ھەمىشە نیشانەدانى سەرەنجامى رىي ھەلدىر گەردو كۆكەرنىيان كاريكى باش و جىي ستايىشە .. چون پەند و حىكمەتى زۆر لە نىو بوخچەياندايە .. بۆ دلىك پەند و مەبىگىت ئەمانە پەندىكن دل ئەگەرن .. بۆيە پىرۆزبايى و دەستخۆشى ئەكەم لەنامادەكار و كۆكەرمەوى ئەسرینەكان و وەك پەيوەست نىيە تەنھا بەئەسرینەو و ھەندى جار بەلى ھاويشتوو بۆ گوزشتەگەلىك كە بەرھەمى ھەرخ و خۆشىن و لەخانەى ھەمىسك رشتن نىن و لەلايەن خويەنەرانىشەو لىي وەرگىراو ھىوادارم بەھەمان شىووش تەنھا پەيوەست نەبىت بە سەددەى رابروو و ئەسرینەكانى سەددەى بېست و يەكەش كۆبكاتەو و ئەم زنجىرىە درىزە پىدات .. بەئومىدى خامۆشبونى دەريايەك لە ئەسرین و گۆرپىنى بە خەرمانىك پېر لە نور .. بە ھىواى ئەووى ئەم كىتەبە بىبىتە ھەتوان بۆ زامى نىسكۆكان ، بۆ رۆشتەرنەووى رىگاي لاوان و تازەپىگەشتوان كەلەھەموان زياتر پىويستيان پىيەتى .. خواى گەورەش پىشتىوانى ھەمو لايەك بىت و سەركەوتنىش ھەر لەوومەيە .

عادل شاسوارى

۲۰۰۶/۱۱/۱۵

سلىمانى

سەرەتا

لەقۇناغى دواناۋەندىدا بوۋىن مامۇستايەكى دىئۇزۇ بەپىزمان وتى " ژيانى ئىمە
 ھەموۋى چىرۇكە.. رووداۋە.. بەسەرھاتە .. ھەندىكجار كارەساتە، ئەم رووداۋ و
 بەسەرھاتانە پېن لەخۇشى و ناخۇشى و وانەى سەرگەوتەن ، ھەۋلەدان ، كوپى چاك ،
 قوتابى ژېر دىتوانىت بىيانخاتە سەر روۋى كاغەزى مېزۇو، لەدوارۇژدا سوۋدبەخش دەپن
 ئەم وتەيەى مامۇستا لەوكاتو ساتانەدا سادىبوو بەلامانەۋە. بەلام دۋاى تىپەرېبوۋنى
 چەند سال و دۋاى بىنىنى چەند دەستە و تاقەم و رۇمىك ، دۋاى چەشتنى چەندىن تال
 و سوپىرى كەۋا ئەمپۇ رۇلەكانى كورد بەتايىبەبەتى لەسنورى شارمەماندا چەندىن
 چىرۇك و بەسەرھات دەماۋدەم دىگىردىتەۋە لەبەھىزو بېھىز لەدلتەزىن و سادە ..
 ھەموۋىيان سەرچاۋى پاستىيان ھەيەو روۋيانداۋە .. گەر روۋيان نەدابىت دروستكردى
 واسادەو سانا نىيە پاشان وانەيەكى گرنگ بۇ نەۋمەكانىشمان بېشكەشەدەكات بەمشىۋمىيە
 رووداۋەكە ، بەسەرھاتەكە ، چىرۇكەكە لەفەۋتانو تياچون رزگارى دىبىت . رەنگە ئەمپۇ
 بىستىبىتەمان و سادىبىت زۇر كارى خۇى نەكات ، بەلام رۇزىك دادىت ئەو كەسانە
 لەگىرپانەۋەيدا لىيان تىكەل بىي! يان لەبىريان بىچىتەۋە يان رەنگە كەسىكى تر بىكەتە
 مولى خۇى و بەناۋى ترمەۋە بلاۋى بىكاتەۋە ئىمەش تەنيا پەشىمانىمان بۇ بىمىنىتەۋە ،
 كوردىش دەئىت : " ھەردەم كەردە پەشىمان بىت باشترە لەنەكەردە پەشىمان " بەو
 ھىۋايەى ھەرگەسىك لەناستى خۇيەۋە ئەو رووداۋ و بەسەرھاتانە بىخاتە سەر روۋى
 كاغەز يان ئەگەر لىرەم لەۋى لەسەر روۋى گۇفارو رۇزنامەكان كۇيان بىكاتەۋە
 بىيانخاتە نىۋ بەرگىكى قەشەنگەۋە بىيانكاتە مىۋانى كىتېبخانەكان لەكۇتايدا بەھىۋاى
 رەزامەندى خۋاى گەۋرە پاشان سودمەند بوۋنى ھەموۋلايەك . شادىتان ئاۋاتە.
 خەندەتان خەلاتە.

ئاۋات ئەبۇبەكر ئەھمەد

خوئىندكارى كۇلىزى پەرومردە / كەركوك

گەنجىك لەبازنەى مردندا

تلياكىيەك راستىيەكان دەدر كىنىت

(لەفایلەكانى دادگای تاوانەكانى مىسرەو)

ئا: وەجىيە ئەبو زىكرا

و: بېستون ژالەى

تلياك ئەم وشەيە لەناخەووە ئەتلەرزىنىت ، تلياك نامىرى ترسناكى كوشتنى هيمنانەى كۆمەلە، تلياك و سىرپكەرەكان پەلامارى بەنرخترين توپىزى كۆمەلە دەمدن كە گەنجەكانن و دەيانكەن بەزوخال، تلياك ترسناكە تا ئەو پادەيەى كە ھەر بەخەيال بىر لەنەتمەومىيەك بکەنەووە كە گەنجەكانى لەدمەريای ئالودەببوندا غەرقببون، لەو ولاتانەدا كە كىشەى تلياك ھەيە ھەروا گەنجەو لەتمەمەنى گولدا ھەلەومەرىت، لاو بەدواى تلياكدا نەگەرپاوە بەلگو تلياك دەرگای پىگرتووومو تىكاي كىشان لىدەكات، ھىماى تلياكفرۆشە زالم و درندەكان ئەومىيە: جارێك تاقىبکەوومو بکەووە نىو بۆسەى سىرپكەرەو، تلياك ھوى خۆكوشتنى هيمنانەو لەسەرخوى گەنجىكە كەدەيەوئىت بىزى.

تلياك : ھوى ئابورى زۆر ولاتى داتەپاندوووە كۆمەلەئىكى ئالۆشاوى بىدەربەست و بىدەسەلاتى دروستکردوو، ماھياكانى مادە سىرپكەرەكان لەزۆر شوپىنى ئەم دنيايەدا بەويستى خۆيان گەمە بە (ئاين و پەوشت و پاميارى و ئادابى گەلان) دەكەن . دىكوژن دىمەرن دەسووتىن.

بەلئ.. ئەمانە گشتيان وە ئەوموش كە لىردا پىشكەشەدەكرىت بەشىكە لەچىرۆكىكى كىتەبىكى نوسەرى مىسرى (وەجىيە ئەبو زىكرا) لەوكتىبەدا كە لەفایلەكانى (دادگای تاوانەكانى قاھىرە) وە نامادەكرارە، زۆربەى تلياك كىشەكان بەدەمىخۆيان بەسەرھاتى پەرلەناسۆرى خۆيان بۆنەو گىرپاوەتەو، لەناوياندا ئەم گەنجەى كە لەئىستاوہ خوى

قەسەدەكات و باسى خالى خۇيدەگىرپتەو، نامادەكارى ھايەلەكە لەبەرئەوۋى گەنجەو
پازىنەبوۋە ناۋى بەئىرئىت بەمشىۋىيە باس لەھال و دەردىسەرىيەكانى خۇى دەكات :
(نازانم لە كۆپۈمۈ دەست پېيىكەم، ھەمىشە ھەزدەكەم بگەرپمەوۋە بۇ ئەو ھالەى
كەملى پېم بەرمە ھەلپىرگرتەبەر، قەت ناتوانم ئەو پۇزەم لەبىرېچىت ھەرچەندە
پەنگە ھەشت سال زۇربىت كەبەسەرىدا تېپەپىكردوۋە كەوەك دوۋىنى لەبەرچاوم
پوۋنە).

ئەو شەوۋە نەمدەزانى ھىرۋىين جىيە و واتاى جى و چەندە ترسناكەو مەۋف بەرمە
كۆى دەبات ، ئەو پۇزە ھىچم لەسەر ئەو بۇدەرە نەفرەتاۋىيە نەمدەزانى ئەو پۇزەى بۇتان
باسدەكەم بۇ گەشت و گەپان و چوبوۋمە شارى ئەستەمبول ، لەپەككەك لەئوتىلە
كەشخەكانى ئەو شارە بەرپەۋنەق و جوانە دابوۋم ، شەۋىكىان درەنگ كچىكى توركى دەم
بەپېكەنن ھاتەلام ، ئەو تۇزە ھارپاۋمىيە دايە دەستەم ، داۋاپلىكردم تۇزەكە بۇنېكەم و
ھەلپىزم .. ھەربەو پوۋخۇشپىيەوۋە پېيوتەم : " نىستا ۋەك پەپولەت لىدەكەم ، پەپولە!!"
ھەرگىز ھەستەم بەمەترسى ئەو كارە نەكرد كەدەستەم دابوۋى تۇزەكەم لىۋەرگرت
و جى پېوتەم ئاۋامكرد نازانم بوۋم بە پەپولە يان گۆپىرپىز يا چىتر.. دواتر كىسەپىەكى
دايە دەستەم كەبىرېك لەو تۇزەى تىدابوۋ پېشى ۋەتەم: ھەركاتىك بتەۋىت دەتۋانىت
بەكارىبەئىنىت ئالەۋىۋەوۋە كارەساتەكە دەستى پېكرد پېك نا لەو ساتەۋە مەن كەۋتەمە
سەر پېگەى دۇپان و دواترىش تياچوۋن.. ئەو ھارپاۋە دۇزەخپىيەى تەسلىم كردم و
نەمدەتۋانى بەربەرەكانىيان بگەم ؛ بەلام مەن بۇنەۋەى ئىۋە بىناسن ۋاچاكە كەمىك
باسى زىانى راپردوۋى خۇمتان بۇيىكەم .

مەن كۆرى خىزانىكى دەستكورتى مىسرىم ، باۋكەم جوتىارپكى ئاساپى پارىزگاي
(مەنۇفپىيە)پە ھەۋەت خوشكو براين خۋاى گەۋرە باۋكىكى پى كەرمە كرىدوۋىن
كەلەبەخسندەيدا ۋىنەى كەم بوۋ .

ھەرومەھا دايىكىكىشى دابوۋىنى كەسۇزو رەھمى سنوۋرى نەبوۋ . بەئى سۇزو رەھمى
بىسنوۋر بوۋ . بۇيە ئىمە ھەۋەت ئەندام لەۋپىر چەترى سۇزو خۇشەۋىستىدا دەزىپان،
ھىچ گىرەو كىشەپەكەمان نەبوۋ ، ھەزارى نەبىت ، لەگەل ئەۋەشدا پېككەۋتېۋوۋىن،
نەۋىش زۇر دىلەق نەبوۋ لەگەلماندا.. توۋشى ھىچ كارەساتىكى ئاۋەھاى نەكردىن
ئەۋەندەى پارە و پەل بوۋىت كە پىمان ھەلنەسورپىت بەرھەمى ئەم چەترى

خۆشەويستىيەى خىزانەگەمان، برا گەورەگەمان گە ئەفسەرى پۇلىسە و من كەپشوزايكارى كۆمپانىيەكى فرۇكەوانى مىسىرىم و پزىشكىك كەبرا بچوكمانەو چوار ناھرىتى پاك و خواناسى تىرىش كەخوشكەمانن ئەو و باقى خىزانەگەمانيان پىكدەھىنا.

براگەورەگەمان كەئەفسەرى پۇلىسە نوپۇزەكانى تەواو بە بەملەكەچىيەو ئەنجام دەدا ھەروھاش ھورئانى دەخوئىند من بەھەموو مانايەكى گەورە ئەوم كىرەبوو براگەورەو سەرمەشقى خۆم رېزى دەگرم و خۆشەم دەوئە ھەببەتى لەدلەدا ھەبە كاتىك ئەو زنى ھىنا، ھەزم لەخوشكى خىزانى كىردو خوازىيىم كىردو خىزانەم كىچى مائىكى چاكبوو، باوكى مەلابوو يەككىك بوو لەزانا ديارەكانى ناينى نىسلام لە (ئەزھەرى شەرىف) خوئىندبوو، من زۆر بەھاوسەرە دلدارو خواناس و دىندارەگەم دلخۆش بووم، بەختياربووم.

باوكى خىزانەم مائى ھاوسەرى بۇ رازاندىنەو، بەلام چ رازاندنەو مەكە منىش ئەوپەرى نارەزوم ئەومبوو ھەرجى پارەم ھەبە بىيەمە كەلۈپەلى بەنرخى ناومال و ھەمووپايتەختەكانى ئەم دىنبايە بگەپم و ديارى لىوہ بۇ ئەم ھاوسەرە دلپاك و دىندارەم بەيىنەو، نىتر بوپنە خاومەنائىكى جوان كەبەكۆشكى فرىشتەكان دەچوو بەختيارىيەكەشمان بەھاتنەدنىيە يەكەم مىندالمان گەورەترىبوو .. بەدواى ئەو دەدا تەشرىفھىنانى يەكەم كچەم ئەومىندى تر مائەكەى كىرد بە چىراخان نازانەم بۇ ئەومىندە ئەو كچەم خۆشەويست بەلام ناخ ئەمەى بوتان باسدەكەم گشتى لەپىش چاوپىكەوتنەكەى ئەستەمبولەو بوو نىتر ئەو سالانە لەشادمانىيەكى گەورەدا دەزىيەن ئەومىش بۇ ئەوتن كەلەوسالانەدا تەوانىم كە (ھەزارەھا جونەپھ) پاشەكەوت بىكەم و لە بانقەكانى قاھىرەدا دايبىنىم . بىرپىكى باش لەو پارەيەم بۇ ئاھەنگى ژنەينانى كۆرە بىچكۆلەكەم بەخەپال تەرخانكردبوو ، ئاى چ خىزانىكى بۇ ھەلدەبىزىرم نىنجا بۇ كچە شىرىنەكەم چ گەنجىكى بە رەوشتو جوان داوايدەكات و منىش دەمەوئە ھەلبىزىرئەت ئۆخەى لەخۆشى ئەو خەوہ بەھەشتىيەنى كەمن و خىزانەمى تىا دەزىيەن ئەم خەونانەش خۆشەويستى و بەختەومىرى خىزانىيان گەورەو فراوان و زىاتر دەكرىن بەلام ئەمەش گشتى پىش شەوہ رەشەكەى ئەستەمبول بوون .

دواى ئەوہى بىرپىكەم لە ژەھرە ھارپاۋە سىيىيەكە خوارە ھەستەم نەما نەمزانى بەقسەى كچە توركىيەكە پەپولەم يان چىم لەخەو ھەستام ھەستەم ھەستىكى تۆقنىنەرم ھەبوو

ھەستەم بەتمەبەئى دىمكىد. زۆر ھىلاك بووم دەمويست تا مردن بىخەوم بەلام ژوانم ھەبوو دەبوو بەزووى ئامادى كاتى ھەلقىرىنى ئەو فرۇكەيەبىم كەلەپىشوازيكاران و كارمەندى بووم نازانم بۇچى لەوېدا دەستەم بىردەو بۇ ھارپاۋە مەلەونەكەو بېرىكى تىرىشم لى ھەلمزى ئىستا تا نوكى پىم ھەست بە پەشىمانى دىمكىد بۇ لەپەنجەرى ئوتىلەكەو تادەستەم دەگات فرېم نەدا؟ ناخ ئەگەر ئەو دەم بىردايە ئەو ھەموو بەدبەختىەم بەسەردانەنەھات ، بەلام شەھىتان ئىجگار مەلەونە واپلىكىد كەھارپاۋەكەي مابووم خستەم ناو جانناكەمەو و لەگەن خۇمدا بىبەمەو ؛ بۇ رۇزى دووم كەبەناگا ھاتمەو بەدبەختى مەتەو نەبوو ھەستەمكىد زۆر پىويستەم بەبېرىكى تر لە "ھىرۋىن" كە ھەيە بۇيە لىم وەرگرت ھەتا ئەو بېرى كچە توركەكە پىيدابووم تەو بوو، لەوكاتانەدا ئەم بېست ئەو ھارپاۋەيەيى مەنى گىرۇدەمكىدوۋە يان (كۇكاينە) يان (ھىرۋىنە).

دوای رۇزىك دەستەم نەكەوت ، ھەستەمكىد ئىشىكى زۆر قورس خەرىكە تىكىم دەشكىنىت، ھەستەم بەدلىتەنگى و گىرانىش دىمكىد ھەستىكى سەپرىشم بۇ خۇم كوشت، بەپەلەپەل خۇم كەياندە ئەو كۇمپانىا فرۇكەوانىيەي كەكارم تيا دەكىد خۇمەگرت و توانىم ناوم لەدەستەي ئەو فرۇكەيەدا بنوسم كەبۇ ئەستەمبول دەچو ، لە ئەستەمبول كچەكەم نەدۇزىيەو بەلام پەيداكرىنى ھارپاۋەكە لەوئى كارىكى گران نەبوو، ئەمجارە زۆر زۇرم لىوەرگرت ھەستەمكىد لەشم زۆر پىويستى پىيەتى لەپىگەي گەرانەو دە فرۇكەكە بەشانى ھەورمەكاندا ئاسمانى تەپەدەكىد، يەكەك لەسەرنىشەكانى بانگىدەكىد، دەنگىم دەبىيەست بەلام نەمەدەتوانى رووى تىبىكەم بزانم چى دەلىت لەوكاتەدا بەرىكەوت فەرماندەي فرۇكەكە داي بەلامدا و زۆر سەپرى دىمكىد ئىنجا پىرسى: تۇ تىياكىت؟

وەلام دايەو تىياكى چى پىرسىارى چىم لىدەمكەيت.

ئەويش وتى : مادە سىر كەرمەكانت بەكارنەھىناو؟

زۆر بەتەندى ئەو دەم رەتەردەو و تەم: كاكى فەرماندە كەمىك نەخۇشم شەوى رابردوۋ نەخەوتوۋم چۈنكە گەدەم زۆر ژانىكىردوۋە.

فەرماندەي فرۇكەكە لەوېدا بىرواي پىكىردم دواينەو لەخەويكى قولىدا رۇچووم كاتىك بەناگا ھاتمەو گەشىتبويە سەر زەوى فرۇكەخانەي قاھىرە.. خۇم گرت و دابەزىم .. بەلام ھىشتا قەسەكانى فەرماندەي فرۇكەكە لە مېشكەدا دەزىنگايەو،(ئەو تۇ تىياكىت، ئەو تۇ تىياكىت) رىك لەو ساتەوختەو كەوتەم ئەو ھەستە ترسانك

و تۇقۇنەرە سەرتاپاي گيانى داگرتەم كەمەن لەنىو بازەنى ترسانكى ئالودەبوندەم (نىدەمەم) داۋاي مۇلەتتى (بېنج رۇز) بىشوم لەكۇمپانىياكە كەرد و ئەو مۇلەتەم وەرگەرت و گەپامەو مەلەو.. رۇزى يەكەمەم بەخەو تەواو كەرد، كە ھەستام سەپىر مەكەرد كەچە بىچكۇلەنەكەم لە پالدايە لەو كاتەدا ھەستەمەكەم كەمەن بەختەومەرى ئەو دەدەم و مەن جىي شانازى ئەو نىم ئەو ھەستەنەم كۈشتەمەن بەتۈرەي ھەستامەو ھەو باقى (سەمەكە) م كەپىم مابوو لەپەنچەمەكەو ھەپىمدا بىپارمەدا نىتەر ھەرگىز ئەو زەھەر بەكارنەھىنەم كەچەبىچكۇلە جگەرگۈشەكەم لەباۋەشگەرتەو ھەو بەروۋى خىزانە بەپىزەكەمدا بىكەنەمەو.. گالەم لەگەل كۈرەكەم كەرد و بىپارمەدا بىرۈمەو بۇ كۇمپانىياو شۈپنى كارەكەم .

بەلام نەمە گەشتى جەند ساتىك و ئازار سەرى لىشىۋانەم ۋەك شىت چوۋمە سەر جادەكەو بۇ ئەو ھارپەو زەھراۋىيە دەگەپام .. كەپىش كەمىك لەپىناۋى بەختىارىدا بۇ خىزانەكەم لەپەنچەمەكەو ھەپىمدا بوو.. مەن تازە توش بووم ، ھارپەكەم نەدۈزىيەو، گەپامەو مال جەلەكەم لەبەر كەردوۋو خۇم كەرد بەخانكى نىزىك بىناي تەلەفەزىۋندا كەلەو پىش بېستەوۋ لەو خانەدا ھەموو جۈرە زەھرىك ھەپە لە گوزمىكى ئەو خانە چۆلۈ لاپىيەدا گەمىشەمە پىپاۋىك بىنەوۋى پىرسىارى لىكەم لىي پىرسىم : ھا چىت دەۋىت؟

ۋەتەم: (ھىرۋىن)، زۇر سادەبوو بلىم ھىرۋىن زۇر سەپىرىكەرد، سەپىرى پروۋى كەردم سەپىرى چاۋى كەردم ، بەسەرسۇرمانەو ۋەتە : (ئۆي ! تۆ تەواۋ تىلەكىت).. بىدەنگ بووم ، ھەرچى پارەم پىپوۋ دامى، بىرەك لە زەھەرەكەي بۇ ھىنام و بىدەربەستانە گەپايەو مەنىش گەپامەو مەلەو، لەزەھەرەكەم بەكارھىناۋ ئازارەكەم رەۋىيەو.

بۇيەكەم جەر شىتەك لەمالدا روۋىدا زۇر ھىلاكى كەردم ئەۋىش ئەۋەبوو كەخىزانەم زۇر بەگومانەو تىدەپروانىم ، نىنجا ۋەتە : (ھىچ شىتەك لەمالدا نەماۋە خەرجىمان دەۋىت) مەن ھىچ پارەو پولىكەم پىنەبوو تەنبا ئەو چەكە نەبىت كەلەبانكەدا بۇ كەچەكەم دامناۋو، بەپەلە خۇم گەپاندە بانك و چەكەكەم كەردە پارە پىداۋىستىم بۇمال ھىنايەوۋو تەۋانىم زەمىك لە ھىرۋىنەكەي خۇشى پىپەيدا بىكەم.

رۇزىك لەگەشتىك دىگەرپامەۋە، خىزانەم دەموچاۋى دىنبايەك پىرسىيىرى لىدەرپاۋ لىتى
پىرسىم: كۈ ئادابەكانى جارانت؟ كۈادىيارىيەكانت؟

پىرسىيىرىمكە زۆر ۋاتاي ھەبوۋ ، لەۋكەتەشدا زىنكى دەرگاش لىدرا ، بەلام چىم بىنى:
دىمەنىكى لەۋ ترىسناكترو جەرگىپتر ، براكەم _ كەنەفسەرى پۇلىس بوۋ _ بەپەلە ھاتە
زورى لەگەل ھاتە زورەۋمىدا روۋى تىكردم و پىرسى: سەيىرىمكە داۋمەتە كەس؟
ۋەم : نا، نەخىر .

ۋتى : چاك بىرىكەرەۋە.

ۋەم: بۆ؟

ۋتى : پۇلىسى (لىكۋلىنەۋە) ژمارى سەيىرىمكەتى لەكانى چاۋىپىرىكىرىنى باندىكى
تلىكىدا گىرتوۋو لە راپۇرتەكەشياندا ھاتوۋە كە: (خاۋمنى سەيىرىمكە ھىرۋىنى كىرپەۋە)،
جا ژان سەرى تىكردم، ھىچم لەبىر نەما بىرىكەرەۋە سەيىرىمكەم بە ھاورپىيەكەم داۋە،
بەلام گومانەم ھەبوۋ لەۋدى كەنەۋىش تلىكى بىت ۋەك خۇم .

خىزانەكەم دۈبارە بەگومانەۋە بۆى روانىم ، ۋتى : مىن ۋادەزانم تەمىنى ھاورپىكەم
بەكەيت بۆنەۋەدى بچىتە نەخۇشخانەيەك بۇچارەسەر .

رۇزىك ھەروا بىناسايى بەرەۋە ئەۋ فرۇكەيە دەچوۋم كەلە پىشۋازىكارانى بوۋم ،
فەرماندە فرۇكەكەم ئى ھاتەپىشەۋە داۋاپلىكردم كەسۋارى فرۇكەكە نەبىم ، ئەمەش
توشى سەرسورمانىكى گەۋرە كىردم ھەرلەۋىدا كاپىتان پىنى ۋەم: " گومانى لەۋەھەيە
كە تلىكى بىم ئەمەش مەترسى ھەيە بۇ سەر ژيانى سەرنشىنانى فرۇكەكە، ھەۋلەدا
كەبەرۋى فەرماندەدا ھەلشاخىم و ئەۋ بىرپارە ئى قىۋلنەكەم، بەلام ئەۋ پىنى ۋەم :
كەنارمىزايى دەرپىن لە بەرژەۋەندى مىندا نىيەۋ مەسەلە ھەرئەۋەيە كەكاپىتانى
فرۇكەكە فەرمانىداۋە كەلەگەلىدا گەشت نەكەم ئەۋەش كەپىداۋەلىم بۇكەسى
ناگىرپىتەۋە".

كاتىك لەلە فرۇكەكەۋە بۇ فرۇكەخانە گەرپامەۋە زۆر كەس پىرسىيىرى لەۋى
بەشدارىنەكردىم لەگەشتەكەدا لىدەكردم ، مىنىش بە نەخۇش پىنەم كىرد .

دۋاى ئەم رۈداۋە ئىتر زۆر كەشتى فرۇكەۋانى تىپىرپىن رىنى نەئەدا توخنى بىكەۋم تا
رۇزىكىان لىپىرسراۋى كۆمپانىيى فرۇكەۋانىيەكە داۋاپلىكردم دەست لەكاربىكىشەۋە.

لهسهرهتادا وېستم ناپهزايی بهرامبهر نهه داوايهش دمرېرم، بهلام خووم لهبهردهم
ههئېزاردنئىكى سهختهدا بينييه وه ، ئهويش ليكؤئينه وه بوو لهسهر تاوانباركردتم ،
بهوهى كمبه حالئىكى بيئؤش و خراپه وه بههؤى تلياككيشانه وه سوارى فروكه بووم.

لەدوایدا بەزۆر دەستەم لەکارگیرشایەوهو لەکۆمپانیای فرۆکەوانییەکه هاتمه دهری ،
لەگەڵ هاتنەدەروەمدا لەدەروازەى فرۆکەخانەکهدا هەستیکی نامۆی رووی تیکردم ئەوا
ماله کهم بەتەواوی رووخا ، یا خەریکه دەروخی بەسەر خۆم و خێزانەکهمدا ، ئەویش
بەهۆی دەست لەکارگیرشانهووم لەکۆمپانیاکەدا ، هەروەها بەهۆی ئەو نابڕووچونە
لەنگییە گەورمییەوه کەلەناو هاوکارەکانم و خێزانەکهمدا تووشم بوون هەستەم بە
بێدەربەستی دەکرد ، سەیارەکهەم لیخوریپەوه بەرەو لای بازارگانه خۆشەویستەکهەم
کەوتە رێ ، بڕێک هێرۆینم لیکړی ، چوو مەوه مال ، کچه بچکۆلەکهەم باووشی بیا کردم
دەستی بەرزکردەوه بۆ ئەوهی کەلە باووشی بگرم ..بەلام هیشتا من سارد و سەرو
بێدەربەست بووم ، جگەرگۆشە شیرینەکهەم بەجێهێشت من شتیکم نەبوو ناوی هەست
بێت !! تلیاک ئەویشی سەركردبوو چوو مە ژوو رەکهەم .. کچه کهەم لەدوامەوه دەگیا ، ناخر
ئەو کچێکی بچکۆلانی ناسکی (۵) سالان بوو ، من شایانی ئەوه نەبووم باوکی ئەویم .

دەرگای ژوورمکه له ناوموه به کلیل قفل دا .. له ژهره سپیه کهم خوارد .. خیزانه کهم
 دای له دەرگای ژوورمکه .. هەرچونیک بوو توانیم ههستم دەرگا بکهمهوه .. هاته ژووری
 رووی تیکردم به دوودلیهوه لێ پرسیم : بۆ زوو گه رایتوه ؟

وتم : ئیستا نامه‌وێت هیچ پرسیارێکم لێبکهیت . ۱

خېزانم بەبەزمىيەكەۋە پېيوتم : بۇ ئامۇزگار ئىم نايىستى بىرۇ بۇ لاى پىزىشكىك باچارمىت بىكات، ئەۋمىش بزانە من لە شانتا دەۋمىستىم تا شىفات بۇ دىت .. بە توورمىيەۋە وتم : لەچىچارمى بىكات ؟ خېزانم وتى : لەتلىك كېشان و تلىكى بوون؟!

نهم گرنگی پیدانه‌ی خیزانم رقی هستاندم ، وام هست ده‌کرد جیی به‌زمیم ..
نهم‌ده‌ویست که‌س به‌وه بزانیّت .. بومه درنده‌یه‌ک له‌نیوان مالا هم‌ووو شتیّک بشکینم ..
کورو کچه‌که‌م ده‌گریان چوّن گریانیک خیزانه‌که‌شم به‌وپه‌ری خهم و نازاره‌وه سه‌میری
ده‌م‌کردم .. چووومه دهره‌وه سواری سه‌پارمه‌کهم بووم ، چووومه چایخانه‌یه‌ک ، سه‌میری
ری‌بوارمه‌کانم ده‌کرد و نهم نه‌بینین له‌چایخانه‌که .. چایچی‌ه‌که‌چای به‌دوای چادا بق بانگ

دەكرىم بەجىزىكى زۆرەۋە قومە لە چايەكە ئەدا و لەھالەتتىكى پىر لەرۇچوون و
بىھۇشى دا بووم !!

بەلام لەو كاتەدا ھىچ ھەستەم بەپەشىمانى نەدەكرىد (تلياك واتە بىھەستى واتە
بىدەربەستى). چەند كاتژمىرك سورايمەۋە، نازانم كەم بوون ئەۋكاتانە يان زۆر..
گەرەمەۋە مالى .. ھىچ ھەزەم بەگەرەنەۋە بۇ مال نەبوو.. بەلام زەھرە شىرىنەكەى لاي
من لە مالىۋە بوو ، منىش ھەستەم دەكرىد زۆر پىۋېست پىيەتى .. بەلى كەدەرگاي
مالەۋەم كىردەۋە شىتىكى سەرسۇرھىنەرم بىنى ، بىنىم خىزانەكەم و براگەۋەركەم ،
كەنەفسەرى پۇلىسە و برا بچوكەكەشم كەپزىشك بوو ھەموو لەھۇلى پىشۋازى
مالەكەماندا بوون .. ھەولم دا بەخىرھاتنى دووبراكەم بكەم .. لەگەلىان دانىشم ،
لەسەرمەتادا بىدەنگىيەكى قول و بەسام بالى بەسەر نەۋاۋەدا كىشا .. برا ئەفسەرمەكەم ئەم
بىدەنگىيە شەقەند و رووى تىكرىد : "خىزانىت جىابوونەۋەى دەۋىت" سەپرى خىزانەم
كرىد ئەو سەرى داخست .. براگەى تەرم كەپزىشكە ھاتە قەسە و داۋاي لىكرىد لەگەلىا
بىرۇم بۇ ئەۋنەخۇشخانەيە كەكارى تىادەكات تالەۋى بىخىمەزچاۋدېرەكى تەۋاۋە
ۋەو چارەشم بەبەلاش دەكرىت .. برا پىزىشكەكەشم نەۋەشى ۋە: خىزانىت ئەھىنەم بۇ
نەخۇشخانە بالەگەلىا بىت .. ھەردوۋەمەندالەكەشم دىمىرپىن بۇ مالى براگەۋەركەمان ..
دۋايش بەساغ و سەلامەتى دەگەرپىتەۋە بۇ ناۋ مالى سەرىشەكەت .. پىشنىارمەكەيانەم
رەت كىردەۋە .. نەۋەشم رەت كىردەۋە كەبەتلىاكي بوون تاۋانباريان دەكرىد .. خىزانىشەم
بەدەم گىرەنەۋە قەسەى خۇى دەكرىد .. ۋە: " من نامادەم كەھەموو قوربانىەك بىدەم
لەپىناۋى چارەسەر كىردەم .. "

من ھەموۋىيان بەۋە تاۋان باركرىد كەشەتەن داۋام لەبراكەم كىرد كەلەمالەكەم بىچەنە
دەرمەۋە .. لەكاتىكدا كەنەۋان بەتۈرپىيەۋە مالەكەيان بەجىيەشت ، خىزانەم پىيۋەتن : " نا
.. ئەۋناگاي لەخۇى نىيە .. نازانى جى ئەلى .. مەرپۇن ئەۋپىۋەستى پىتەنە . "

بەلام من ھەر دەرم كىرد ..

ھىچ شىتەك بەدەستەۋە نەما بۇ مال سەرفى بكەم.. كار گەمىشتە ئەۋەى كەلو پەلى
نىۋەمالە ئەدزى و ئەم فرۇشت و ھارۋە زەھاۋىيەكەم پىدەكرى.. رۇز لەدۋاي رۇز لەشم
پىۋېستى بە زەھرى زىاتەر ھەبوو.. تەۋاۋ ئالودەيى رووى تىكرىدبووم، چەندىن جار
خىزانەم ھەۋلى دەدا كەكەل و پەلى نىۋەمال نەفرۇشم بەلام نەمىدەتۋانى، پىش كەل و

بەلى نىۋمال سەييارمەم فرۇشت ، پېش ئەۋىش ھەموو پارەكانم لەبانك كېشايەۋە و تەۋام كىردن .. تا دوا ھەۋل سوۋدى نەبوو لەكۆتايىدا خىزانم بەناچارى دەستى ھەردوو مەنئەكەى گىرت و لەمان دەرچوو!!

نەمزانى بۇ كۆي رۇيشت.. قەت بەلاشمەۋە گىرنگ نەبوو ، ھەروەك ھىچ بىرم لەدوو مەنئەكەشم نەدەكردمە.. تەنھا و بەدبەخت لەۋمەنە چۆلەدا مامەۋە، بەدۋاى دەرچوۋنى خىزانەكەشم دا ھىچ لەماندا بۇ فرۇشتن نەمايەۋە.. من زۆر پېۋىستىم بەپارەھەبوو بۇ ئەۋەى ئەو زەھرە بىكرم كەكرم ئاسا لەشى دەخواردم.. دوۋرپىم لەبەردەما بوو.. يا بازارگانى كىردنى تىلىك يا سۋال كىردن .. بەلام لەبەر ئاسانى رېگەى سۋالە ھەلئىزارد .. لەرۋزى يەكەمى سۋال كىردنەكەمدا لەبەردەم دوكانىكى ساردەمەنى فرۇشتندا رووم كىردە سەييارمەك ئۇن و پىۋاۋىكى تېدا بوو .. دەستەم بەرەو ناۋسەييارمەكەو بۇ لايان دىرئز كىرد .. زۆر جېنى بەزمىي بووم .. پىۋاۋەكە سەرنجى دام .. زۆر سەيرى كىردم دۋاۋى داۋاى لىك كىردم دوور كەۋمەۋە .. كەۋتەۋە بىرم پىۋاۋەكە ھۈرپىيەكى كۆمپانىيەى فرۇكەۋانىم بوو .. ئەۋىش خىزانەكەى بوو .. تەۋاۋ ھەست و ھۆشم ۋابوو كەئەۋ ھۈرپىيەم ناسىمى گەپامەۋە بۇ مائە چۆلەكەم .. بەتەنیا دانىشتەم ئەو رۆژە يەكەم جار بوو لە دۋاى ئەۋەى كەھىرۋىيىنم ناسى گىريام .. !! بەئى گىريام !! گىريام و دۋاى بىر كىردنەۋەمەكى زۆر دەبوو بىرپارىك بىدەم .. بەئى دەبوو بىرپارىك بىدەم .

ۋەك ۋەم ئەو گىريانە بەجۈش و خرۇش و بەكۆلەم سەرمەتەى قۇناغىكى نوئ لەزىيانەو سەرمەتەى بىرپارىكى نوئ! خۋاى پەرومردگار خىستبۈيە دئەۋە كە ناۋايە: بىرپارمدا ۋاز لە "تلىك" بىنەم، بەئى لەو ساتانەدا بىرپارمدا، بەلام چۇن؟ لەخۆم ئەپرسى چۇن؟! بىئىرادەو بى ئەۋەى ئاگام لەخۆم بىت دابەزىم بۇ لاي دەرگاۋانى شوقەكان داۋاى (۱۰) جۈنەيەم لىك كىرد، ئەۋە يەكەم جار بو لەزىيانەدا داۋاى قەرز لەو دەرگاۋانە بىكەم.. ئاى كە چەند پارەم دابوۋى لەۋەو پېش، ئەۋەى داۋام كىرد پىنى بەخىشىم.. چۈمە گەراجى (گىزە)و پىرسىارى ئەو سەييارانەم كىرد كە بۇ (ۋادى جەدەد) ئەچوون.

شۋىنى خۆم لەسەييارمەكدا گىرتو بەرەو ئەم نادىپارە تازمىيەى زىانەم بەرئ كەۋتەم.

ۋادى جەدەد: ناۋچەيەكى دابراۋە لەمىسر ۋام بىستبۈو كە بەتەۋاۋەتى لەتلىك ۋ مادە سىكەرمەكان پاكە.. ئەو ناۋچەيەم لەسەر ئەو قىسەيەى (گارىقى كۈرى زىاد) ھەلئىزاردبوو كە ئەئى:

(دوژمنتان لەپێشەو دەریاشتان لەدوایە، واتە هیچ رێگەیەکتان بۆ راکردن
لەسەرگەوتن نیه)

بەبرسیستی لەسەیارەکە دابەزیم (غەریب.. زۆر تینوی ژمەرە سپیەکە بوم، نە ھاوێم
هەیهو نە پارەم بێیهو نە کەسیش ئەناسم نە ئەشزانم بۆچی ئەگەرپێم؟! یە کراست خوانایە
دڵمەموو چوومە مزگەوت، نوێژ خوێنەکانی ئەوێ زۆر بەوردی سەیریان ئەکردم، من لای
ئەوان زۆر نامۆ بوم، گەنجیکم لێهاتە پێشەووەو لێی پرسیم: کە ناوم چییە؟ بۆچی
چومەتە لای ئەوان؟ لەو ئەمدا پێم وت: لە قەرەباڵغی (قاھیرە) بیزاربوم و هاتوم لێرە
ئیشیک بەکەم.

گەنجەکە: لە قاھیرە چیت ئەکرد؟

وتم: هیچ.. ئیشیکی وام نەکرد.. بەلام پێش قاھیرە بە (کشتوکالێ کردنەو) خەریک
بووم)،

بۆیە ئەوەم وت، چونکە ئەمزانێ خەلکی ئەوێ پێویستیان بە جوتیارو کشتیارە.. من
هەر بەراستی سەرم لە کشتوکالێ دەرئەچوو.. ئەویش ئەو کاتە کە باوکم نەمردبوو
بەرەحمەتی خوا نەچوو بوو.. نە شچووبومەو قاھیرە بۆ خوێندن و ئیش کردن. لەمائی
خوادا لە (وادێ جەدید) ئەو گەنجەم بینی! بەلێ دەبێت دوپاتی بەکەمەو! لەمائی خوادا
لە (وادێ جەدید) ئەم گەنجەم بینی، لەمائی خوادا لە (وادێ جەدید) گەیشتمە یەکەم
ھیوام، لەمائی خوادا لە (وادێ جەدید) زۆر گریام، بەپەشیمانی و تەوێمەو گریام..
گەنجەکە پێشنیاری بۆ کردم کە لەکیلگەکە ئێودا کار بەکەم.. چونکە ئەو دەرچوێ
کۆلیژی (کشتوکالێ زانکۆی ئەصووتە) و ئیشی حکومی ناکات تاقەتی لەشاری
قەرەباڵغیش نیە و هاتۆتە (وادێ جەدید) پارێزگاری ئەم پارێزگایەش (٢٠) (فەددان)
زەوی دابوێ، کە ئەمیش چاکی کردبوو (کشتوکالێ و زەرعاتی) تیا ئەکرد.. ئەمیش
پێویستی بە یارمەتیدەر هەبوو، گەنجە پرسیاری کرد:

کە بەچەند کار دەکەیت؟

وتم: بەکەلامی خوا

گەنجەکە هیچ تێنەگەیشتم.. بۆیە وتم: هیچم لەتۆ ناوێت.. ئەو نەبێت کە
(قورئانیکم بەدەیتی کە تیایدا بخوێنم و شوێنیکم بەدەیتی کە تیایدا بەهۆیمەو و تۆزیک
١٦ خواردنیکیش پێی بژیم)، گەنجە کە قسەکانمی پێ سەیر بوو.. بۆیە یەکسەر

بەداواكارىيەكانم رازى بوو، لەكىلگەى ئەم گەنجەدا بومە خاومنى ژورېك و قورئانېك و كۆمەلېك داریش كە پېویستیان بەچاودېر هەپە.. ئەگینا ئەمرن.

بەسەر ئەمەش گشتىيەو: نایا ئەتوانم بېژمەرەمكە بژېم؟

لەرۆژى يەكەمدا دواى ئەوھى گەنجەكە رۆیشت.. دەرگاگەم لەسەر خۆم داخست.

ھەر كە دەرگام داخست دەرگای ھەموو زیندانەكانى ناوم بەروى ئازارا كراپەو.. ئازارەكان ھەموو لەشمى ھینایە لەرزە.. بومە بەندى ھاوارەكانم.. لەشى خۆم بەنېنۆكەكانم ونچر ونچر ئەكرد.. ئازارەكان يەكسات وازيان لێنەھێنام، تا داواى كۆمەك و یارمەتى لەخواى خۆم بكەم.. چەند ساتېك لەنیوان مەملانىي يەكەمى ئازارەكانم كە لاشە لاوازەكەمى نەگوشى و مەملانىي دووھەدا تېپەرى لەو ساتانەشدا تەوانیم قورئانەكەى بەردەم بەكەمەو ئەپەتەكانیم نەخویندو ھەر كە ئېشەكەم زیادى بگرداپە دەرگەم لەقورئان خویندەكەدا بەرزتر ئەكردەو.. بەدڵ داوام لەخوا ئەكرد رزگارم كات.. فرمېسكەكانم بەسەر رومەتە دانەبارى و ئەكەوتنە سەر قورئانەكە.. وام ھەست ئەكرد لاشەم مەیدانى شەپكەى دەرئانەپە كە ھەرگیز دوايى نایە.. وام ھەست ئەكرد گيانى بەرگری كردنم نەپوخى و خۆى لەبەر ئازارەكانما ناگرېت ھەر كە ئەو ھەستەم بگرداپە دەرگەم لەخویندنى ئەپەتەكانى خودا بەرز ئەكردەو.. قەت نازانم ئەو شەپە چەندى خایاند (سەعاتېك.. دوان .. سیان رۆژى چەند رۆژى..) نا لەو حالەدا خەوېكى قوڵ بێردمەپەو.

لەخەو ھەستام! وامزانى لەگەشتىكى دوور گەراومەتەو.. گەشتىكى ترسناك بەقولايى زەویدا.. لەو خەوانەدا دېوى نامۆو غەریبم دى!! زۆر گەورە بوون!! چاویان دا درپاو ناشیرین.. ھەر يەكەو چەند سەرېكیان ھەبوو.. ئەم لەشكرە دېو ھەمويان لەخەونەكەما پەلاماریان ئەدام، كەس لەزورەكەمدانەبوو پەنجەرەكەم كەردەو.. زەویم بېنى! دارى سەوزم بېنى! تۆزېك لەپەنجەرەكەدا وەستام!

ھەولەدا ھەواپەكەى پاك ھەلەزم! سىيەكانم قەت یارمەتیان نەدام.. ھەستم بەتینوپیەتى ئەكرد، بەلام ئەمویست روبراېك بەتەواوتمى بخۆمەو.. شوشەپەكەم بېنى ناوى تێدا بوو سەرم پېو ھەم نا زۆرم لێخواردەو!! خۆمدا بەسەر جېگاگەما.. دواى چەند ساتېك ئارمەقېكى زۆرم كەرد ھەموو ئەو ئاوەى خواردبومەو لەلەشم دەرچوو.. جارېكى تر گەراومەو لای ئاوەكەو دەرگەم پېوونا.. ھەرەك لەپېشېركىدا بێم لەئاو ئارەق كەردندا..

دواى سەعاتىك گەنجى خاۋەن كىلگە ھات، سىنىھكى پېيۋو بەرجاىى بەسەرموۋە بوو كە لەبەرى دارەكانى كىلگەكە ئامادەكرابو.

(پەرداغىك شىر، جەند ھىلگەيەك، دوو جۆر پەنىر، تۈزىك ھەنگۈپن) گەنجەكە ئاگادارى كىرمەۋە كە (تا)يەكى زۆرم ھەبوۋە.. ئەمە سى رۆژە لەزۈرموۋە دىكتۇرىكە لەشانەۋمىيەو لەو ماۋەيەدا ئارقىكى زۆرم كىردۈۋە.. ھەتا دىكتۇر (نوزدار - پزىشك)ە كە ترساۋە كە وشك بېمەۋە بۆيە ئاۋىكى (مەعدەنى) داۋمەتى تا ئاۋ لەلەشما بېيىتەۋەو بەو خىراپىيە تۆھپىنەرە نەبىتە ئارقى، سوپاسى گەنجەكەم كىردو ھەۋلەدا شتىك لەۋە بخۆم كە ھىناۋى، بەلام نەمتۋانى! پىرسىارم لىكرد: كەى ئىشەكەم دەست پېيكەم؟

وتى: تا چاك نەبىتەۋە كارت پىناكەم!

وتم: بۇ نەۋەندە گىرنگىم پىنەدەمىت؟

وتى: گەنجىك كە داۋاى قورئان و وتەى خوا بىكات لەپاداشتى نىش كىردىا ئەۋە ھەموو خىزمەتىكى شايسەتەيە.. وتىشى ھەر كات چاكبوۋىتەۋە ئەۋە ئەتۋانى ئىش بىكەى گەنجەكە ماۋمىيەكى تر لام دانىشتو نەپوۋىست شەرمەزارم بىكات ھەستاۋ چوۋە دەرەۋە.. سىنىھكەى لا جىيەشتەم تىكاى لىكردم كە شتىك بخۆم.. چۈنكە كەسى كە تاى لىھاتىبى پىۋىستى بەخواردنە.

دواى جەند ساتىك شەپە سەختەكە لەنىۋان بەرگى لەشم لەپىۋىستى بۇ ژەھرە نەفرىنە كەۋ ئەۋ ئازارەنى كە ئەۋ ژەھرە دروستى ئەكرد دەستى پىكردەۋە.

چارم نەبوۋ لەۋە زىاتىر بگەپمەۋە بۇ لاي (وتەكانى خوا) بەدەنگى بەرز خويندەم ھەرچەندە ئازارەكە زىادى ئەكرد، داۋام لەخواى بەرەحم ئەكرد كە ئەم ئازارە سەختەم لەكۆلېكاتەۋە.

لەقورئان خويندەكەمدا گەيشتە ئەم ئايەتەنە زۆرىان لەسەر ۋەستام! ئۆخەى ئەۋە خوايەۋ ئەفەرمۈى (ۋاۋى رىك الى النحل أن اتغذي من الجبال بيوتاً و من الشجر ومما يعرشون، ثم كلى من كل الثمرات فاسلكى سبل ريك ذللاً يخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس إن في ذلك لآية لقوم يتفكرون)^(۱) ئەللا زۆر لەسەر ئەم ئايەتە

وەستام.. دواى خویندنه و میان لەگەڵ نازارەکاندا پائەهاتە، چومە لای ئەو جامە
 ھەنگوینەى کە لەپێشماوو زۆرم لەدەروەم کرد لێى بخۆم ھەموو ھەنگوینەکەم خوارد..
 دواى ئەو تۆزىک ھەستم بەھەندىك نارامى کرد.. ئاویشم خواردووە.. گەرپامووە لای
 قورئانەکە.. چەند سەعاتىك خویندنه وە! تا گەنجە خاوەن کێلگەکە ھاتەوہ.. سینیەکی
 پەر خواردنى بەدەستەوہ بوو (مەشکىکى بىرژاو – سەوزەى نامادەمکراو – چەند جۆر
 میوہ..) بەئێ زۆر تۆرە بوو کە بىنى ھێشتا بەرجایبەکەم نەخواردووە.. پێم وت: تکتات
 لێدەکەم لەحیاتی ئەم ھەموو جامىك ھەنگوینەم بۆ بێنە.. جا دواى چاکبوونەوہم
 ھەرچیم بەمیتى نەبخۆم)

(والله انزل من السماء ماءً فاحيا به الأرض بعد موتها إن في ذلك لآية لقوم يسمعون، وإن
 لكم في الانعام لعبرة نسيتكم مما في بطونهم من بين فرث و دم لبناً خالصاً سائغاً للشاربين)^(١)
 ئایەتەکانى خواپەو لەم تەنیاى و بەدبەختیەدا.. تاریکارییەکانى ناخ و دەورووبەر و
 زوورەکەمیان روژن کردووەتەوہ.. بەئێ .. کە داوام لەگەنجەکە کرد: لەحیاتی ئەم
 ھەموو خواردنە جامىك ھەنگوینەم بۆ بێنە!

گەنجەکە لەبەر روژنایى و شیرینی ئایەتەکانى خوادا ئەویش وتى: بەسەرچاو بۆت
 ئەھىنەم بپێکیش لەخواردنى (شاژنەکەشیانت) بۆ تێنەکەم.. بەلام بپێک لەو میومیە
 بخۆ.

بۆ ئەو دێنى ئەو گەنجە خواناسە مێھرمانە نەپەشێنم بەزۆر ھەندىك میوہم
 خوارد!

نەگەر لەبەر ئەو گەنجە برپادارە چاکە نەبوایە.. ئەمویست بپشیمووە، گەنجە کە
 داواى لێکردم لەزوورمە بچمە دەری و ھەندىك بەناو باغ و دارەکاندا بگەرپم.. ئەمە
 گشتى شەپەکە لەناخدا بەردەوامە.. ھەناسەکانم کپ نەکرد، تا کەس ھاواری بەپەکدا
 ھەلشاخانى ھیزمکانى ناوہوہم نەببستى. بۆ رازى بون و وەرگرتنى داخوایبەکەى ئەو
 چومەدەر، بەلام بەھىلاکى گەرپامووە زوورمەکەم.

گەنجە بەبپێکى زۆر لە (ھەنگوینە) وە گەرپامووە بۆى دانام و گەرپامووە رویشت..
 دەستم کردە خواردنى، بەناسانى بۆم ناخورا.. بەلام ئەو دێنى (شاژنەکە) ھەرچۆنىك بپێت

(١) سورەتى النحل - ئایەتى ٦٦.

خواردم دوايى ھەستەم كەرد خەوم دىت.. زۆر بەنوستن ئاسودە بوم! چونكە ئەو لەشەرە سەختەكەى ناخەم داينەبىرېم.. خەوتەم.

ئەمجارمىش نازانەم چەندەم كات لەگەل ئەو (كابوسانە)دا گوزمراندى.. كە يەك بەدوايەكدا ئەھاتنە سەرم، ھەستەم كەرد ھاراپوھ نەفرەتاويەكەى (تلياك) وەكو شەيتان بەنيوخواينى مەرفەدا ئەگەپىڭ و دەرجونى زەحمەت و گرانە، بەلام راستيەك ئاسويەكەى روون زۆر دىلخوشى كەردم ئەويش ئەومبوو: كە بىرپارمدا ئەگەر بىشەرم يا خۇشەم بكوژم جارىكى تر نەگەپىمەوھ سەرى!! شتىكى تىرىش دىلخوشى ئەكەردم: كچە شىرىنەكەم.. نا.. ئەو ھەر ئەمەپىڭ.. تەنيا ئەمەپىڭ كچەكەم كەوتەوھ بىر لەمەپىڭا بىرى كچەكەم ھانى ئەدام كە بەرگەى ھەموو نازارىك بگرم.. كوپرە نازدارمەكەشم بىر كەوتەوھ.. خىزانە بەرپىڭو دىندارمەكەشم.. برا گەورەم.. برا بچكۆلەكەم.. ئەو ھەموو ھەول و كۆششەم بىر كەوتەوھ كە لەوى كە لەدى كۆنەكەى خۇمانەوھ تا ئەو كاتەى كە فەپكەوانەكە دەرى كەردم دابووم.. لەم كاتانەدا سەپىرم كەرد خاومەن كىلگە جامىكى پىر لە (ھەنگوين) ى بۇ دانام.. ئاوم خواردەوھو چوومە دەر.

كە چومە دەرى لەجۇگە ئاومەكە دەستىنۆپىڭم گەرت و گەپامەوھ ژوورى.. دەستەم كەرد بەنۆپىڭكەردن، بەلام نوپىڭى كەى (بەيانى - نىومەپىڭ - ەسەر) نەمئەزانى چەند ركات نوپىڭى لەدوايەكەم لەسوپاس و سەنەى پەرورەمەكار كەرد.. نازانەم ژمارەى ركاتەكان چەند بوون، بەلام ئاوم خواردەوھ، دەستەم كەردە قورئان تا شەوم بەسەرھات نوپىڭى (شىوان و خەوتەنەم) بەجى ھىنا دانىشتەوھ بۇ (قورئان خويىندەن) لەویدا توشى تافىكارىيە گرانەكە بومەوھو ئىش و ئازار لەشى داتەنىم بەجۆرىك كە قەت لەوھوپىش ئىش و ئازارى وام بەخۇمەوھ نەبىنى بوو ئارەزوويەكەى ئاگراویم ھەبوو بۇ ئەوھى بەدەنگىكى بەرز بگىرېم و ھاوار بگەم چوومە ئاوم شەپى شاردنەوھى ھاوارمەكانمەوھ كە شەپىكى زۆر گرانە.. بەلام دەستەم نەھىنايە رېگەى فرمىسكەكانەم.. لەبەر سەختى ئىشەكەم وازم لەقورئان خويىندەن ھىنا.. گىرېام و زۆر گىرېام.. دەريايەكەم لەفرمىسك رشت.. نەفرىنىكى بىشومارم لەشەپتانەكەى ناخەم كەرد!

داوام لىئەكەرد لەشم بەجىبەپىلت لەویدا ئارامىەك روى تىكەردم و خەوگەرتىم و خەوتەم. ئەم مەملانىيەى مەن لەگەل خۇمدا (۱۵) پازدە رۆزى رېكى پىچوو دواى ئەوھ ئىشەكانەم

كەم ئەبۇدو كەمىزىش ئارەقەم ئەكرەدەدو فرمىشكەكانىشەم وەستان، داوام لەخاومەن
كىلگە مېھربانەكە كرد بمخاتە سەر نىش و ئەویش رازى بوو.

بەيانى زوو ھەلەسەم.. نوپۇزى بەيانىم ئەكرەدو ھەنگوینەم ئەخواردو قورئانەم ئەخوینەد
تا خۆر ھەلەھات.. ئىتر ئەجوومە ناو كىلگەكە.. ئاوم ئەداو خاكەم ئەملىو ئەو دىو
ئەكرەدو جۆگە ئاوم ھەلەھگرت.. ھەر كات ھەستەم بەھىلاكى بىكرەدە ئەگەرەمەو
زورەكەم و ئەنووستەم.. لەسەرەتاو زۆر ئەخەوتەم، بەلام وەدە وەدە خەو كەمى كەرد..
دەوى چەند مانگىك تەواو ھەستەم وابو كە شەيتانەكە لەشى جىھىشتووم.. الحمد لله.

چۆن شوكرانەزمىرى ئەم ھەموو نىعمەتەنەى خوا بەم، ئەو كات لەگەل خاومەن كىلگەكە
دانىشتەم تا بەسەرھاتى خۆمى بۇ بگىرەمەو، بەلام تەواو توشى سەرسوپمان ھاتەم كە
خاومەن كارو كىلگەكە پىنى وەم كە لەپىگەى ئەو دىكتۆرەو كە ھىناوئەتەى يەدپارم
زانوئەتەى من (تەلىكەم) و بۇ نەجات شىفا ھاتومەتە ئىرە، دەوى شەش مانگ ھاپوئ
خاومەن كىلگەكەم بىردەمى بۇ لای (پارێزگای وادی جەدەد) كە ئەو (۱۰) ھەددان زەوى
بەشانى كىلگەكەى خۆپەو بۇ وەرگرتەم لەپارێزگارو دایمەن.

خاومەن كىلگە گەنجەكەش (۱۰۰۰) ھەزار جەنەبەى دایمەن تا پەرۆزە تازەكەم دەست
پىبەكەم و پىنى وەم: ئەمە كرىنى ئەو ماومەبە كە لەگەل ئەوا نىشەم كەردووە.

سائىك لەسەر كاركرەنم لەكىلگەكەى خۆمدا تىبەرى تەواو چاكبوومەو بومە خاومەنى
ماللىكى بىخیزان و زەوى و پارەبەكى زۆرىش.

گەرەمەو بۇ (قاھىرە) بەدوا خیزانەكەما، شەيتانەكەم لىدورگەوتبۇو و بىرم
لەچارەنوسى خیزانەكەم ئەكرەدو.. بىرم لەگورەكەم، كچەكەم، لەھەموو شتى
ئەكرەدو.. ھەزار خەيالەم بەمىشكا ھات: ئىستە ھاوسەرەكەم تەلاقى وەرگرتوومە شوى
بەپىاوىكى تر كەردووە، ئەم خەيالانە تۆقاندىمان و زۆر ئەترەم كە بىنە راستى (واقع) و
بمگەرپننەو بۇ دىناى (بۆگەن و گەنىو دىناى موخەدەرەت و تەلىك).

بەلام دوبرە لەدلى خۆمدا وەم: گەر واش بىت دەستى كوپو كچەكەم ئەگرم
نەیانبەمە ئەم شوپنە پاگە.. ئەى سەرەتا پىم نەوتن كە خیزانەم زۆر بەپىزو بىروادار
بوو.. ئەو بەدرىزایى ئەو ماومەبە ديار نەمانەم لەباومەرى بەھیزو پتەوئەو لەدەسەلاتى
خوا دىنابوو كە چاكەنەبەمەو ئەگەرپمەو.

لەو ماومەبەشدا لەمالى باوكى و لەگەل باوكە بىروادارو خاواناسەكەیدا ژىابوو.

ئاي! ئاي لەشېرىنى ئەو ساتانەى كە لەگەل كەس و كارما بە يەكتر شادبوومەو، لەكاتى گەرپانەوئى خېزانىماندا بۆ كېلگەكە خېزانەم لىي پىرسىم: چى شىفای دايت؟!

وتم: قورئان.. كەلامى خوا.. كىتېبى خوا!

وتى: ماشائەللا لەكتېبى خوا!

هەروەها خوارىنى هەنگوین و ئاوى سازگار كە هەموو شىكى زىندوو لەئاو دروست بوو.

بەلئ نازىزان! ئەمانە گشتى رووداوو قسەى گەنجىكن كە لەشەپكى سەخت و دەستەو يەخەدا چۆكى بە (هېرۆين - تلياك) داداوه كە چەكى ئەم گەنجە لەو شەپمدا (قورئان و خوارىنى هەنگوین بوو پاشان هاوكارى موسولمانى دلسۆزى خاوم كېلگەكە بەلئ پەرورەمگار ئەفەرموى (فیه شفاء للناس).

هەروەها عەزىمەتېكى بەهېزو بېرپارىكېش كە گەرپانەوئى تيا نەبىت، ئىستاش ئەگەر يەككە رېگەى بکەوئە پارېزگای (وادى جەدېد) و لاتى مىسر كېلگەپەكى گەورە نەبىنئ كە پەرە لەباغ و باغات و دارى بەردار، لەئاويا دوو مندالى كوروكچ بەوپەرى بەختيارىيەو هەلئەپەرن و وازى ئەكەن، هەروەها ئافەرمىتىكى جوان و بالاپۆشى دىندار كە چاودېرى ئەم خېزانە ئەكاو گەنجىكى ئەسمەرى رېشنىش كە بەدلگەرمى و بەهېزى و تەندروستى و بەختەومرپەو كار ئەكا.. دەى ئیووش نازىزان هەرىكە لەلای خۆتانەو دوعای خېر بۆ ئەم خېزانە بکەن و ئاواتى بەختەومرى و كامەرانى تاسەریان بۆ بخوازن.

بەپراستى ئەم خېزانە هەموو چاكەپەكیان شایستەپە.. چونكە هەرىكەكە ئەندامەكانى چوئە شەپكى سەختەو بەسەرگەوتووئى لىي هاتنە دەرئ.. هیواش بۆ ئەو خوشك و برابانەى كە بروادارن.. بەدل و بەكول بەدېرى ئەم روداو و واقەىيە بکەنە سەرمەشقى ژيانیان.. چونكە ژيان كەوتنە.. ئازا ئەو كەسەپە بەنازایەتپەو هەستپەو.. كۆلئەدمرو چالاك بېت.. ئىرادەو عەزم و برپاى بەهېزبېت.

مەلەن بۆ گوناھو تاوان زۆر ئاسانەو دەبىتە بەندى، بەلام دورگەوتنەو لىي، دواى هەستکردن زۆر بەگران دەرباز دەبىت لىي، جا بۆپە داواكارم لەهەموو بەرپىزك ناگادارى زەلکاوى بۆگەناوى چوار دەورى خۆى بېت، دوا ئامۆزگارپم لەهەمووشیان گرنگترە! (پشت بەستن بەپەيام و بەرنامەكەى خوا (واعتصموا بھبل اللھ جمیعاً ولا تفرقوا).

ئەكۆتايى داوا لەھەر كەسكى رۆئەي موسوئەمانى ئەم كوردستانە دەكەم كە ئالودە بوو
بەخواردنى ھەر شتىكى وەك (مەي، جگەرە، تلياك يا نەخۆشى لاشەيى) روو بىكاتە
قورئان و بەرنامەي ئىسلام و لەباتى خواردنى شتە حەرامەكان ھەنگوين و شتە پاكەكان
بخوات تا خوای گەرەو شىفای سەر جەم نەخۆشەكانى بدات.

ئىمامى مالكو مندالايك

مندال: ئەو بونەومرە ھەستيارە پاك و بىگەردە غەم رەمۆينەمە كە ئاوينەمى ئاسا دەدۆي، رۆزايك ئىمامى مالىك لە مندالايك نزيك دەمبىتەوہ كە لەناوخۆلدا يارى بە خۆل دەكات جاريك دەگرى و جاريك پىدەكەنىت. لەگەل نەفسى خۆى دەدۆيت ئىمام:

- بۆچى سەلامى لىبكەم؟ .. نا با سەلامى لىبكەم چونكە پىغەمبەر (درودى خواى لەسەر بىت) سلاوى لە مندالان كىردوہ. لە مندالەكە نزيك بۆوہ و تى: (السلام عليكم)، مندالەكەش و تى: وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته، ئىمامى مالىك.

ئىمام سەرى سورما و تى: چۆن دەزانىت من ئىمامى مالىكەم؟ مندال و تى: دەزانم.

ئىمام و تى: ديارە تۆ زۆر زىتەل و زىرمكىتا پرسىاريكت ئاراستە دەكەم، مندال و تى: بھەرموو: ئىمام و تى: ئايا جياوازى نەفس و عەقل چىيە؟

مندال و تى: نەفس نەپھىشت سەلام بكەمىت، بەلام عەقل ھەناعەتى پىكردى و زانىت سوننەتە سەلام كردن، كەواتە ھەرچى بەگوڤى نەفس بكات خەسارەومەند دەبىت.

ئىمام و تى: ئەى بۆ يارى بەخۆل دەكەيت؟

مندالەكە و تى: چونكە لەم خۆلە بوين و بۆ ئەم خۆلەش دەگەپنەوہ!...

ئىمام و تى: بۆچى دەگرىت و بۆچى پىدەكەنىت؟

مندال و تى: دەترسم خواى گەورە بمانخاتە ئاگرى جەھەنەم لەبەر گوناھەكانمان كە بىر لە دل و دەرونى بەپىزو خۆش بەختى خواى گەورە دەكەمەوہ شاددەيم.

ئىمام و تى: خۆ تۆ مندالايك و پاك و بىگەردى بۆچى دەترسى؟

مندال و تى: چاوم لىيە دايكەم ئاگر دەكاتەوہ بەدارى گەورەم پاشان بە چىلكەو دارى بجووك ئاگرەكە خۆش دەكات و بەتەواوى دەگرىت. منىش دەترسم بە ئىمە ئاگرى دۆزەخ گەرم بكرىت و بىجوى وەك ئىمەمانانى پىبستۆين.

رۆھى ئاسودە

لەخزمەت مامۇستايەكى بەرپىزدا بووم (....) چەند پۇۋىك بوو بە سەفەر
چووبوۋە سەردانى دىيەك لە دىھاتەكانى شاربازپى سەخت، گوندى (دىرى) نىزىك
مەروى.

كورتەى سەردانەكەى بە مشىۋمىيە دواو.. بەيانى پىكەوتىن بەرمو دىى ((....))
كاكى برا چوار دانە سەعات بەسەيارەى خۇشەرەو پۇشتىن گۇچو ئىفلىچ بووين لەو
سەيارمىيەدا.. كاتىك گەشتىنە ناو دى لەسەيارمكە دابەزىن و ھەوايەكى پاكمان
ھەلمزى.. دوور لە دوكلەو ھەرا ھەراى پاسو سەيارەو شتى تر لەدلى خۇمدا وتم :
((بۇيە خەلگى لادى لەھەموو پرويەكەو لە خەلگى شار ئاسودمترن)) نوپزى نىومرۇ
خوتىرا... پاش نوپز لەگەل پىش سىيەكدا كە بە تەمەنتىن پىاوى ئەو گوندە بوو
كەوتىنە گفتوگۇ كردن، نارەھەتى پىگام بۇ باسكرد، كەچى مامە حاجى پىش سىي
زەردە خەنەيەكى نەرمى كردو ۇتى : ((ئاي مامۇستا گيان جا ئەو ەچىيە بەرپىزت باسى
دەكەيت.. پۇزانىك بوو لەم دىيەى خۇمانەو تا شارى سلىمانى بەكاروانى و بەكۆمەل و
بار پۇشتىن بەپى.. بە ھاوین و بە زستان.. ھىچ ھەستمان بە ماندوىى نەدەكرد.. زۇر
بەكامەرانى دەگەرپانەو، سوپىنت لەسەرم نىە سائىكىان بەفرىكى زۇر بارى بوو،
لەگەل كاروانى كوتىنە پى بەرمو شار، لە پىگە لەكاروانى دابىرام.. بەفرە بەسەرە
ھەلىگىرتە^(۱) يا الله يا الله بەھەر شىۋمىيەك بوو خۇم گرتەو.. كاتىك خۇمبىنىيەو و
چەند ھەنگاۋىك پۇشتىم زۇرم ھەست بە سەرما دەكرد خەرىك بوو رەق دەبوومەو..
بەلام بە ھەلەداوان و پاكردن بەرمو شار مى پىگەم گرتەبەر بەو چەى كە ھاوپىكانم
شكاندبوۋيان كاتى سەير دەكەم چ بىنىم تاكىك لە پىلاۋمكەم لە پىما نەماو.. نەتوانام
ھەبوو بگەرپىم بۇى.. نەشم ئەزانى لە كويىا لەپىم دامالراو خۇم پىۋە ماندوو نەكرد

^(۱) بەفرە بەسەرە: بەفر زۇر دىبارىت لىدەكات بە سايەقە —ئاسمانى بىھەر— دەپبەستىت چوپتە
سەرى دەخلىسكىتى بەو بەفرە خزە لوسە بەستراو دەللىن (بەفرە بەسەرە).

بەسەر سەھۆل و بەفرو زوقمادا كەوتمە پاكردن، تا كاروانەكەم دۆزىيەو، كاتىك چاوك
كردن پر بەزارم هاوارم لىكردن.. وستان تا گەيشتمەو پىيان.. ئەوانىش نەيانزانى بوو
كە دابراوم.. چونكە من پاشكۆى كاروانىيەكە بووم. دەستمان كرده پۇشتن بەناو ئەو
بەفرمدا ناو بەناو دەبوو هەورىكى تەماوى (مژە گوپره) بەتەوزاوى پەكترمان نابىنى..
بەو شىووبە گەيشتىنە ناوشار. منىش وتم: مامە حاجى گيان سوپاس بۆ خوا نىستا
زانست و زانىارى گەشەى كردووو پەرهى سەندووو مەرفەكان كەوتونەتە ئاسودمىي).

مامە حاجى وتى: راستە مامۇستا گيان زانست و زانىارى بۆ خزمەتى
مەرفەكانە بەلام جارى وها هەيە ئەو زانست و زانىارىيە مەرفەكان بەرمە داپزان و
تەمبەلى نارەحەتى دەبەن تاواى لىهاتووو مەرفەكان هەردەكەن بەو زانستە.. لە ئەنجامى
خراپ بەكارهێنانيدا..

وتم بەشى ئەومش زانست بەخۆشى دىگوزمەيت.

مامە حاجى وتى: مامۇستا گيان سالانى زوو هەموو لاشەمان لە هىلاكى و ماندوبەتى و
چەرمەسەرى و تىكۆشاندا بوو بەلام زەمىرو وىزدان و رۆح و ئيمانمان لە ئىسراحتەدا
بوو، ئەهەموو رۆوبەكەو.. بەلام ئەمەرو داهاوش لاشەمان لە ئىسراحتەدا.. ساردوو
گەرمى ناچىژى و ئاسودمىيە بەلام لە ناخەو.. لەبىرو باومرو دل و رۆحى ئيمانىيەو لە
گەورەترىن ماندوبوون و هىلاكيدا دەژىن ئەمە بىجگە لە چەندىن سوكاپەتى و دزى و
درۆزنى كە بەرامبەر خاك و ناوو گەنجەكانمان دىكەيت.. لەو ئەمىدا وتم: زۆر راستە
خاوەن هەست و ژىرمەكان گەر خويىندەوارىش نەبەن بەنورى ئيمانەكەيان تاركىيەكان
دەبىن

دەرگەي رەھمەتلى خاۋاۋالايە

ماللىكى ھەزار دراۋسىمان بوون ھەزارى خۇشە بەلام بىتوانىت بەرگەي
تاقىرىدىنە ھەكەنى بىگىت.. نەدۇرپىت.. كۆلنەۋدىمىت.. لە سۆزۈ چاۋدۇرى خاۋاۋ بېيەش
نەبىت.. ئەم مائە ھەزارە زۆر شوكرۈ سايىرو خۇپراگىبوون.. ئەۋا ئەمپۇ جەۋنى
قوربانە.. ھەندىك لە پىۋانى گەپكە كۆپۈنەۋە.. مال بەمال دىگەپان.. لەداۋىدا وتىان:
ناچىنە مالى كاك (...) گوناھن.. دەستكورتىن.. ئىستا نىقۇلىان نەكەپۈۋە.. بەبىنىنى ئىمە
پەنگە شەرم بىيانگىرپىت خۇيان بەپۈۋە زەردىزان..

بەلئ لەۋ كۆمەلە پىۋاۋە كەس لە دەرگەي نەدان.. لە كۆتايىدا يەك دوۋ حاجى
پىيان نا بەجەرگى خۇيانداۋ لە دەرگەييان دا بەلام ھەر لە دەرگاۋە جەۋنە پىرۇزىمان
لىكردن و نەچۈنە ژوورئ.. ئەگەر چى كاك (...) زۆر بەگەرمى بەخىرھاتنى كىردن،
بەلام پاش قىسەۋ باس گەپانە دوۋاۋە.

دۋا نىۋەمپۇۋى يەكەم پۇۋى جەۋنى قوربانىدا لەۋ گەپكەدا گۆشتىكى زۆر
بەخىراپەۋە.. مال بەمال دىگەپان.. مالەكان بەشە گۆشتى خۇيان بۇ چۈۋە مال، باجى
(....) كە كابانى مائە ھەزارى كاك (...) بوۋ ناگادارى ئەم قوربانى و گۆشت
دابەشكردنە بوۋ، چاۋمپۋانى گۆشت بوۋ ئىستا.. نا .. ئىستا لە دەرگا دىرپىت
بەخۇشچاللىيەۋە دەرگا دىرپىتەۋە و گۆشت دىتە ژوورئ كەس بە ئەندازى ئەۋان
پىۋىستان بە گۆشت نەبوۋ.. چۈنكە بۇنى لە مالىياندا دەمىك پۇۋ بوۋ تەرە بوۋبوۋ..
بەلام مەخابن ئەۋ مائە لە ياد كران.. چۈن كەس نەچۈۋ بۇ مالىيان، پىيان ناخۇش بوۋ..
بەمەش ئەۋەندى تىر دلىان ناخۇش بوۋ.. باجى (...) كە چۈۋە ژوورئ بەدلىتەنگى و
بىزارىيەۋە بەدەم بۇلە بۇلەۋە چەند قىسەۋەكى كىرد.

كاك (....) وتى: ئاھرىت ئەۋەتتىمەن بۇلار بۇلار.. بۇچى بېتاقەتتى.. ھىچ
پروۋىداۋە.. باجى (....) وتى: بىلەنمەن ئەۋەتتىمەن بۇلار بۇلار ھەرچى دەۋەتتەن
ناسىۋا ھەببۇ گۇشتى قوربانى بۇچۇ.. بەلەم ئىمە ھەزەر كەس لامان لېنانكاتەۋە.

کاک (....) وتی: ئافرم تۆ وادەزانییت هەر دەولەمەند خاوەن گۆشتی ناردن و سەغاوتمن کوا ئێمە هەزارین.. سوپاس بۆ خوا لە چیمان کەمە؟.. لەقاپی خوا و پەحمەتی خوا ناویمیدمەبە!.. باجی (....) وتی: پیاوکه! إنشاوالله ناویمید نابم بەلام هۆش پۆلی خۆی دەبینی.. ئەومەتا هیچمان بۆ نەهاتووہ.. تەنھا لە دەرگای ئێمە نەدراوہ.. دە سەبرکە بزانیە وایە.. کاک (....) ئافرم گەر نسیبی ئێمە لەو گۆشتە قوربانیەدا هەبێت هەر بۆمان دەنێرن گەرواش نەبوو ئەوا بە نەخواردنی هیچ تەمەن کورت نابین.. گۆی مەدمەری دەرگای رحیمی خوا زۆر والاہی؟..

چهند خوله‌گیکى باش تیڤه‌ری کاتیکیان زانی له‌سه‌ر دیواری مائی
دراوسیه‌کیانه‌وه پشله‌یه‌کی گه‌وره بازی دایه سمر دیواری نه‌وان هات هات عه‌لاگه‌یه‌کی
په‌شی به‌ده‌مه‌وه بوو خسته‌یه حه‌وشه‌گه‌ی مائی کاک (....) و باجی (....) و لییدا
روڤشت.

كاك (....): ئافرىتى لە رەحمو سۆزى خوارى گەورە ئانومىد مەبە، دىنىام
خوای گەورە بەو پىشیلە هەژاردا بەشى خۆمانى بۆ ئاردوین.. كە گەرەك بىریان
جووبووبىتەوه. بزانە وایە پان نا..

باجی (....) به خیرایی چوو عه‌لاگه‌که‌ی هانی که سه‌پریان کرد قسه‌ی می‌ردمه‌که‌ی دمرچوو که به‌شیک گۆشتی نه‌رمه‌ی جوان بوو. له نه‌نجامدا کاک (....) وتی: گهر مرفه‌ه‌کان هه‌زارو بی‌نه‌وا و که‌م توانا‌کانیان بیر بجیت‌ه‌وه نه‌وا خوای گه‌وره له‌بهنده‌کانی ناگادارم و هاوکاریمان دمکات.

بەخشىن

كاك (....) پىاويكى زۆر گرفتارو نارەھەت بوو بە نەخۆشى.. تابىلىي
پارەدارىش بوو. چارى نەمايوو بە دەست نەخۆشىيەو.. رۇژيكيان لەسەر داواي
پزىشكەكانى شار خۆي گەياندە پايتەختى ولات (بەغداد) بۇ چارەسەر.

دكتورەكان داواي پشكنىنى و تافىكرىنەو بۇيان دەرگەوت كاك (....) تەمەن ۴۵
سال بۇرپىيەك و زمانەيەكى (صمامە) دلى سست بون و بەرەو وەستان دەچىت.. دەبىت
(نەشتەر گەرى) گەورەي بۇ نەنجام بدرىت نەم نەشتەر گەرىيەش دوو بەختى دەبىت.
بۇيە دكتورەكان بېريارپاندا، داواي ھەفتەيەك بگەپتەو پەرەو پىداويستى خۆي
بەينىت و بەلكو نەمە خواپە سەربىگرىت. كاك (....) زۆر بەدلئەنگى و پەژارەو بەرەو
مال گەپايەو... بەدەم و چاويكى ترش و تال و پرووپەكى گرژەو...

ئەندامانى خىزان گەورەو بچوك بەخىرەتەنەوميان كرد، بە ھەوالى
نەخۆشەكەي بىتاقەت بوون، بەلام زىاد لە پىويست دلخوشيان دايەو و كارەكەيان لەلا
ئاسان كرد...

ئەمىش لەناخەو لەمال و مندال زۆر ئائومىد بوو.. نەيدەزانى چۆن ئەم دنيا
پووناكەي لىتارىك بوو.. چۆن دەستى بچىتە خۆي كارىك بكات..

دايىكى مىندالەكانى وتى : ((..پياوگە غىرەت بى دنيا واگران نىيە.. غەموو
پەژارەي كەست نەبىت.. خوا گەورەيە.. كى دەللىت دكتورەكان راست دەكەن.. ئەو
باسى دەكەيت زۆر ئاسانە و لەتۇيان گران كردو، پياوگە غىرەت بەرە بەر خۆت خواي
گەورە دەرگايەك دادەخا و ھەزار دەرگاي پەحمەت دەكاتەو.. خەفەتى ناوېت!))

نانى نيومرۇ خورا.. ھەرگەسەو ھەستان بەلاي كارى خۇيانەو.. كاك (....)
لەگەل (....) ھاوسەرى چونە ژوورىكى تايبەت و ھەموو كاروبارەكانى ژيانى تەمەنى
بۇ خىزانە خۆشەويستەكەي باس كرد و بەجوانى وەسيەتى بۇ نووسى.. خىزانەكەشى –

ئافرىتەكە - كارمەكانى زۆر بەسادىمىي دەدى. نەزىك ئەسەر بوو ئافرىتە ووتى : پىياۋەكە دەمانەۋىت بۇ ئىۋارنى ((شەفتەي گۆشت)) بىخۇن ھەستە لە بازار تۆزىك پىۋىستى ((شەفتە)) مان لەگەل سەۋزەۋ پىۋىستى بۇ بەينەرەۋە.. كاك ((....)) زۆر ھەستى بەماندەۋى دەكرد.. بەلام زۆرى لەخۇى گرد بەرەۋ بازار كەۋتەپى.. لەپىگە ئەۋ چىرۋەكەي بىر كەۋتەۋە كە ئەمە كۆرتەكەپەتتى :

دوۋ پاسەۋان بەفرمانى ھۆكەمپرانى شار كابرەيەكان لەمالەۋە دەرھانى كەبىبەن بۇ لەسىدارە دان.. كاتىك دوۋريان خستەۋە لەمال ئنەكەي پاپىكردو بە ھەلە داۋان خۇى كەپاندە مىردەكەي بەپاسەۋانەكانى ووت :

((توخا كاكى براينە پەلە مەكەن با قەسەپەك ھەپە بەمىردەكەمى بلىم)) دوۋ پاسەۋانەكەش بەزمىيان پىياھاتەۋە وتيان؛ ((بەفرەۋون)) بوۋريان دان..

ئەنەكەش وتى : پىياۋەكە دىئىيام تۆ بۇ شار دىبەن بەلام بەقورىانت بەم لەۋلاۋە كەھاتىتەۋە ((كل و كلتور)) ت بىر نەچىت بۇ چاۋم.. بۇم بەينەرەۋە.. پىياۋەكەش وتى : ۋەى ۋەى مەن بۇ لەسىدارەدان دىبەن خاتوۋنىش لە سەر بەزمى خۇپەتتى. ناۋ بەناۋ لەم جۆرە خەمىيالاۋە بە بىرەمدا گوزەريان دەكرد.. كەپىشتە بازار. دەمىك سال بوو لەلى كوپىكى برادەرم كە (قەساب) بوو گۆشتەم دەكرى بوو بوۋمە ((مەمىل)) ى كام گۆشتە باشبو ئەۋەى دەدامى.. چوۋمە دۇكانەكەي قەدەرى دانىشتەم.. داۋى چەند كىلۇ گۆشتىكەم كەرد كاك ((....)) ى برادەرم بە سىنگىكى فراۋانەۋە وتى : بەسەر چاۋ... - سەفرەكەي بەغدادم بۇ گىرپاپەۋە، لەۋ كاتەدا برادەرمەكەم گۆشتى دەكىشا چاۋم لىۋو ئافرىتىكى پىرى بەسالا چوۋ لەۋناۋە دەسۋاپەۋە لەم بەردۇكانى تەماتە فرۇش بىرىك تەماتەى پىزىۋو لەۋ بەردۇكانەى پىازو سەۋزە فرۇشەش بىرىك شتە ترشاۋ گەنىۋو پىزىۋى كۆدەكردەۋە لەۋلاۋە بىرىك قەراغە كولىرەۋ لەتە سەمۋنى دەكردە ناۋ تۈرەكە گۆپىنەكى بىچۈكەۋەۋە ناۋ بەناۋ غەبا پەشە كالەۋە بوۋمەكەشى پادەكىشاپەۋە بەسەر سەرىدا نەبا بادابكەۋىتە خۋارنى... كەپىشتەلى ((ھاۋى)) يەك كەدانرا بوو بۇ خۇل و خاشاك و پاشماۋەى دۇكانەكان.. خۇى كەرد بەناۋىدا.. مەنىش ھەر سەپىرى دەكەم.. دىمەنەكە زۆر كارى تىكەرد بوۋم.. پاش كەمىك ھاتە دەرى لە ((ھاۋپەكە)) تۈرەكە گۆپىنەكەى نىۋە كەرد بوو.. ھاتە بەر دەم دۇكانى قەسابەكە ھەندىك پەراسوۋ ئىسقان و

ورده چەۋرى و چەق و لوو شتى فېرېندراۋى كۆكردەۋە خەستىبە ناو تورمەكەكەۋە. ويىستى بېروات بەناستەم بانگم كرد :

خوشكى باش بەيارمەتتە مەرۋ، - ئافرمەكەكە ھەلۋىستەيەكى كرد - ۋەرە پېشەۋە بزانم چەند كارىكەم پېتە.. ئافرمەكەش زۆر بەگىزى و لاۋازى ھاتە پېش ووتى :
فەرموو كاكى برا.. بزانم فەرمانت بە چىيە؟

ۋەتەم : دەمىكە تەماشائى تۆ دەكەم.. ئەۋ شتە پىزىۋو پىسانەت بۆ چىيە؟
تا ئەۋ كاتە ۋامدەمزانى بۆ ((بەر خۆلەۋ مانگاۋ شتى تىرى كۆ دەكاتەۋە)) بەلام
كەھاتە لاى قەسابەكە بۆچۈنەكەم گۆرا..

كاكى قەساب ۋتى : ئەم ئافرمەكەكە ئەۋە كارىتتى بۆ كەسىش قەسە ناكات... زۆر ھەزار ديارە... ئافرمەكەكە ۋتى : ۋاز بېنە با ھەر خۆم بزانم دەرمانى دىردى مەن بەتۆ ناكىت ويىستى بېروات.. بەلام مەن مەنك دىردە دار... دىلم نەرم بۆتەۋەۋە پەنگە چەند پۇژىكى تر زياتر نەزىم لەم دۇنيادە... با ئەم غەمەش بزانم... خاۋايە گيان ھەر مەن گىرفتار نىم... ئافرمەكەكەم بەزۆر لەسەر كورسىيەكە دانىشانىد... زۆرەم بۆ ھانى كەلە زىيانى خۆى بدوۋ لە نازارەكەى ئاشنايىم. ئافرمەكەش كەزانى زۆر تامەزۋەم بۆ بېستىنى راستىيەكە، كەۋتە بىر كىرنەۋەۋە پاشان چاۋەكانى بېرىيە سوچىكى بەرزى بىن مېچى دۈكانەكە.. بەدەنگىكى نەرم ۋ نەۋى كەۋتە قەسەكەردن ((بىراكەم.. زۆر دەمىكە باۋكى مەندالەكانەم بەر پەحمەتى خوا چۈۋە نەماۋە.. دەست كورتم يەك دۈۋ مەندالى بېچۈكەم كەۋتەۋە بەسەردا سەرباقى نەۋەش دانەيەكەيان نەخۋشى ناۋ جىگەيە.. كارۋ كاسى نازانم.. ماۋمىيەكە باش بوۋىن.. بەلام ئىستا بارى گوزەرانمان زۆر خراب بوۋە پۇژانە دىمە بازار بۆ كۆكردەۋەۋى ئەم شتانە - دەمى تورمەكەكەى كىردەۋەۋە سەپىرى كرد - دەرۋە مائەۋە بۆ مەندالەكانەم دەكەمە شۇرپا ئەۋ لەتە كۈلپەرە قەراغە سەمۋانەنى تىلدەۋلىۋ دىخۇيىن، لەخوا بەزىاد بىت تۈا خوا بەس نىيە مەنىش ھەم بۆ ئەم مەندالانە...))

لەۋ كاتەدا ئەۋ فەرمۋەدە شىرىنەى پىغەمبەر (درودى خۋاى لەسەر بىت)م بىر كەۋتەۋە كە دەفەرمۋەۋىت : ئەۋ كەسەى يارمەتى ۋ كۆمەكى يا ئەركى بەخىۋ كىردى مەندالى بېباۋك (ھەتىۋ) دەخاتە ئەستۋى خۆى مەن ئەۋ لەقىيامەتدا ۋەك ئەم دۈۋ پەنجەيە بەيەكەۋمىن بە پەنجەى گەۋرەۋە شايمەتۈمان نامازەى كرد..))

مەنىش لەدلى خۆمدا وتم : فرسەتە با ئەم كەردەو مەيە بىكەم پەيش ئەو مەيە بىمەرم...
 ... خوشكى بەرپەزەم مەن دەناسیت؟ كەمەك لیم ورد بۆو و وتى نەخیر...
 نەو ئەللا قەت نەمدیوى وتم : ئەى ئەم دوكانى قەسابە دەزانیت؟ دەناسیت؟ پاش
 كەمەك سەرنج دان وتى : نەو ئەللا بۆجى كاكى برا.. ئەم پەرسىارانە دەكەیت؟ وىستى
 بىروات... نەمەشت، دام نیشاندەو و تم : لەم رۆو تا لەزىاندا دەمەنىت لە مانگەكدا
 چەندەتان پەيوستە لە گوشت ئالەم دوكانە دەمەیت بۆ خۆت و مەندالت، چۆنت
 حەزلىيە بەو شەو مەيەلەسەر حسابى مەن كەوام وت جاوہ پە غەمەكانى تەپەرم و وتى جا
 بەراستە؟

وتم حەمد نىيە گائە بەكەس بىكەم نەخوازەللا بەرپەزەت ،
 لەخوشياندا چاومەكانى پە بوون لە ئاوو فرمەسك لەچاومەكانىدا قەتەسم ما.. پاشان
 دەرپەزەم بەقەسەكانەم دا.. دەست بىنە ئەمەش بىرى ((۱۰۰۰)) ھەزار دىنار سويسرى-
 ھەرنىستا بىرۆ بۆ خۆت و مال و مەندالت ھەم چىتان پەيوستە بىكەم.. تاماويت لەم
 دوكانەش بىرىك يارمەتەت بۆ دادەنەم مانگانە و مەربگەر.. ھەم چىيەكت وىست لەم
 پەياو و مەبگەر.. مەن حسابى لەگەلدا دەكەم بۆى دەگەپەمەو..))

كاك (....) خیرا ((۲)) كیلۆ گوشتى جوانى بۆ بىكەشە با لەگەل خۆى بىيات..
 كاك (....) ئەمەش ناو نیشانى ئىستامە گەرچى نەناس نەم ئەگەر نەمام .. لەمالەو
 پارەو پەيوستى ئەم ژنە ھەزارە و مەربگەر وەك مانگانەيەك بۆى.. كاكى قەساب سەپرىكى
 كەردم و زەردە خەنەيەكى كامەرانى كەرد و وتى : كاك (....) كەى ئىمە ئەو مەن
 لەنىوانەندايە. ئافەرتە ھەزارمەكە دواى و مەگرتنى گوشتەكە و پارەكەى رۆشتە دەروە
 لە دوكانەكە، چاوم لىبوو ھەردو دەستى بۆ ئاسمان بەرز كەردەو و چەند قەسەيەكى كەرد
 كەلە ھىچيان نەگەيشتم و پەشتى تەكەردىن و رۆشت.. لەگەل دور كەوتنەو مەيە ئافەرتە
 ھەزارمەكە.. يەك مەچرەكە لەبەرى پەيمى دا لەتەوقى سەرم دەرجو و ھەستم بە ئارمەقەيىكى
 سارد كەرد پاش كەمەك بارى لەشەم سوک بوو.. ھەناسەم كرايەو.. تەنگەشەم نەما..
 لىدانى دلم زىادى كەرد.. وەك دوو كەس قۆلم بگەرن زۆرە ئاسانى ھەستامە سەپرى
 لەسەر كورسەيەكە.. ئەو خۆشەم كاكى قەسابىش ھەستى پەكەرد لەپوخسارمدا
 دەردەوشايەو.. وتى :

وتم نازانم.. خوشم نازانم.. بارى لەشم زۆر سوک بوو.. ئەو گەسەى يەگەمجار ناچم لەناخەو. پارەى گەرمەسەکانم ھەمووى داىە دەستى وېستەم بەرەو ماڻ ھەنگاو بىنیم بگەپمەو ەبەيەك دوو ەلاگەو. بەلام کاک(....)ى قەساب وتى: کاک(....)دەنبايە دەواو نزاى ئەو ۇنە ھەزارە گىرا بوو خواى گەورە شىفاى دايت.

لە پۇشتىنى پىگادا وام ھەست دەکرد بارىكى قورسەم لەسەر شان لاجوو. زۆر گورج و گۆڭ گوزمەم دەکرد.

گەيشتە بەر دەرگا.. لەدەرگام دا.. کاتىك كچە گەورەكەم دەرگاى لىكردمەو بەسەر سوپمانەو وتى: ئاى باوكە ئەو ەچىيە كەپمەنگو پوخسارت گەشو جوانەكەپۇشتى بۇ بازار وانە بويت چى پويداو. زۆر جار دكتۇرەكان بۇ وورە بەرزى نەخۇشەكان ئەم پستەيە بە كاردەھيىن تانەخۇشەكە لەناخەو ھەست بەشىفا بكات. بەلام ئەمەى من خۆم جوان ھەستەم بەشىفا دەکرد راستى دەکرد.

((گچى شىرىنم نازانم ئەمە تەنھا خوا خوى دەزانىت)). نانىان نامادەمکرد زۆر زىاد لە جاران نارەزووى خواردنم دەکرد.. چىژىكى تايبەتى ھەبوو لەلام ئەو شەو بەناسودەى نووستم.. زۆر جياواز لەشەومەكانى پابردوو جار جارەش ئەھات بەدەمدا: ئەمە كۇتايى زيانمە.. بۇيە بەو شىومەيم بەسەر ھاتوو. پاش تەواو بوونى ئەو ماومەى كاكى دكتۇر بۇيان دانابووم چەند پۇژىك بوو، بەرەو پايتەخت بەغداد گەپامەو.

((چوومە ژوورى سلاوم لەكاكى دكتۇر كرد.. پاش پشكنىنى و لىورد بونەو ەم بەسەر سامىيەو وتى: كاكى بەرپۇژ تۇ ئەو كەسەى لاى من پۇشتى وانەبويت.. تۇ چويتە لاى چ دكتۇرىك كى كارى بۇ كرەوى؟؟ تۇ تەندروستىت زۆر باش بوو ە.

بە زمرە خەنەيەكى پر پىروا ھىمەتتىكى بەرزەو ەتم: ((كاكى دكتۇر (....) پىروا بفرموو نەچوومەتە لاى ھىچ دكتۇرىك بۇ چارەسەر بەدەر لەبەرپۇژت.. دەتوانىت جوان ورد بىيتەو.. بەلام من ئەم ماوەى چەند پۇژە ھەست بەباشىو بەرەو تەندروستى باش دەكەم. ھۆكەشى ەك بۇى دەچم لەبەر خاترى خوا بەزەيم ھاتەو بەگەسانى كەم دەست و بىتواناو لانەوازدا، خواى گەورەش بەزەى ھاتەو بەمندا (من لايرەم الناس لايرەم الله) كاكى دكتۇر وتى: بەسە.. بەسە.. لە خوا بەزىاد بىت

چارمەكت كراوه هيج دكتۆرىك لەجىهاندا ناتوانىت چارى وەهات بكات.. دياره كارمەكت
زۆر گەورە بوو بۆيە بەم شۆمەشفات بۆ ھاتووہ.
بەپۆزان لەم چىرۆكەدا :

۱-پەندى زۆر جوانى تىداپە لە ھەموشى گەورەتر چاومپوانى پەحمەتى خوا

بين.

۲-بەزى ھاتنەوہ بەكەم تواناو ھەزاراندا.

۳-ئائۆمىد نەبوون لەپەحمەتو بەرمەكتى خواى بەبەزى.

تېببىنى: لەسائە گرانيەكانى دواى راپەرپىن و لەئەنجامى (گەمارۆى نابورى) لەسەر
عىراق و (گەمارۆى عىراق)يش لەسەر كوردستان ھەزارى زۆر بلاوبوہوہ سوپاس بۆ
خوا (بەد عسرىسى).

دايه گيان دەپيىلى!

چەندسالىك بەر لە ئىستا، سالەكانى گرانى بوو لە سلىمانى، لە عىراق دا لە ھەمووناوچەيەك، سالى ۱۹۹۴ بوو خەلگى بىزار بوو لە ژيان، ئەو پارەيەى دەستى دەكەوت لە كاسىدا بەشى بژيوى ژيانى خۆى و مال و منداالى ناكرد.. ناپەحەتى بوو خەلگى بەدەست گرانى/ بىكارى/ ھەژارى/ بېنەوايى و چەندىن شتى ترمە دە پىلاندى. ئەو كەسەى پارەدارىش بوو كەوتبوو.. من بەشەحالى خۆم ناپەحەت دەژيام لە شارۆچكەى (سەيسادق) كە سەربەشارى سلىمانى بوو.. پىر بوو لە مالى ناوارة و كەم دەست و لانهواز ... رۆژى لەگەل خىزانەكەم كەوتىنە گەت و گو كە نانى بەميانى خورابوو.. دايكى مندالان وتى: پياوگە چى بخوين بۆ نيوەرۆ .. ھىچ شك نابەم لە مالىدا.. منداڵەكانىش كە برسيان بوو وەك خۆمان نارام گرنيان.. بەرپازان كابانى مال ئەو پيشەيانە كە سفرەى ئەو ژەمە گوكرايەو ھەمى ژەمى داھاتوپەتى.. وتم نافرەت خەمەت نەيىت خواگەورەيە ((۲)) دىنارى ناسن شك دەبەم دەچمە بازار بزانم چى دەكات بۆ پىخۆر.. خەرجى دەكەم بۆتان .. پاشان خوا دەرگای والا ترى لە لايە . بەلكو كارپكىشم دەستگر بېيت!

دايكى منداڵەكانە وتى: جا سى دىنار بەشى چى دەكات بە تەماى چىپىبىكرىت سىكان تىرىكات؟

راستى دەكرد .. بەلام گويم لە ھەسە نەگرت.. ئەزانن بۆ؟ چونكە چار نەبوو ئەى چىدەكەيت؟ لەدەرگای مالىاتەمە دەرەو وەردە كەوتەم رېگەى بازار.. ئەو سالىش پەيكەرپىكان لە گەج بۆ ئەو دوو خوشك و برا قوتابىە دروستكرد بوو كە لە رېگەى چوونيان بۆ قوتابخانە رەق بوو بونەو بەھوى سەرماو سۆلەو). لەبەردەم ئەو پەيكەرەو تىپەرىم.. موچورپەيەكم پيا ھات ئەو ساتە ناخۆشەم بىر كەوتەو كەنەم دوو دلپىر لە ھىوايە چۆن گيانيان سباردوو.

پووم لەبازار کرد تا بەو هیواپەى گاریکم دەستگیر بېیت.. کە چوومە بازار
هیچى وەها نەبوو پارەى تیا بېیت. سى دینارمکەم دایە دەسکىک سلقو بەرمو مال
گەرپامەو.. بەرپزان ئەم گرانىیە تافیکردنەو مەیک بوو، زۆر لە خەلگى مالتوپران بوو بە
پارەو سەرۆتو سامانەگەى جەھەننەمى بۆ خۆى کپرى، زۆر لەخەلگىش لەم بارە
گرانەدا ئاسودەى و خوشیان دەست کەوت، بەھەشتى سەرتاسەرییان بۆ خۆیان مسۆگەر
کرد. چەندە لەم سائە گرانیانە بدوین کەمەو تەواو نابیت.

لەرپنگەى گەرپانەو مەدا بەقەرەغ جادەکەدا گوزەرم دەکرد ژنىک و مندالیک لەدوامەو
دەنگیان دەهات گویم لیبوو مندالەکە دەپوت : دایە گیان دەپى بلى.. دەتوخوا پى
بلى.. ئەگینا دەگرم.. دەگرم..

دایکیشى دەپوت : پۆلە گیان.. نایناسم.. چى پىبلم.. چۆن شتى وادەبیت..

مندالەکە دەستى بەگریان کرد.. گریا.. زۆر گریا.. ھەردەھاتن بەدوامدا.. ھەراسان
بووم.. بىتاقەت بووم ئاوپم دایەو بەلای ژنەکەدا وتم : خوشکى باش ئەو مندالە بۆ
دەگرى.. گوناھى چىیە؟ بۆ لىیدەمدىت؟ ژنەکەش وتى :

((من لىیدەمدەم.. من دەگرینم.. گوناھى منە یا گوناھى تۆ.. تۆ دەگرینى؟))

دەنگى بەرز کردەو کەواى وت وەستام جوان سەرنجەم دا.. لىی ورد بومەو نەدەمیناسم
نەدەمناسن.. باشە خۆ لىم نەداو. لەناخەو مندالەم زۆر خوشدەو پست.. ئەیبۆ دەگریت
پۆلە.. چى پویداو؟!

پوم کردە ژنەکە، وتم : خوشکى باش بۆ گوناھى منە.. ئایا هیچ ئازارىکم پىگەیانندوو
تا بەھۆى منەو دەگرى و فرمىسکى چاوى دەبارتە خوارى؟.

ژنەکە وتى : بەلى! واچەند پۆژىکە نەنانمان خواردوو نەچاپى.. ئىستا ھاتمە
ناو بازار هیچ شتىکم دەست نەکەوت بۆ مندالەکانم.. مندالەکەشم برسەپتى چاوى بەو
سلقى دەستى تۆ کەوتوو دەگرى بۆى ھەزى لىیەتى.. ھەرچىش دەکەم نىمە بۆى
بکرم!!

منیش وتم : جا خوشکى باش ئەو گىشەى خۆتانە.. من تەنها (۲) سى دینارم

شک دەبردلە مالى دنیادا.. گارىشم دەستەنەکەوت.. ناچار دام بەو دەسکە سلقە بۆ
مندالەکانم.. ئىستا ئەوانیش چاوپروانى دەستى منن.. ئەى بىدەم بەتۆ.. چى بۆ مالو

مندالەکانم بەرمەو!! ئەوانیش برسەیانە.. منیش زۆر ھەزارم.. بلىم چى لەگەلت..

خا ھاوکارىت بکات!! تا ئەو کاتە منداڵەکە ھەر دەگريا، ژنەکە وتى: کاکە گيان.. بەس نىيە مالى و منداڵ، تۆيان ھەيت کارو کاسپيان بۆ دەکەيت من کەس و کارىشم نىيە سەر وەستى منداڵەکانم بکات.. لە ھەموو لايەکەو لانیەوازم. گەر پارمەتيمان بەدەيت خىرت دەگا..)) لەناخەو ھەزم دەکرد بيان دەمى بەلام لەلایەكى ترەو غەمى منداڵەکانى خۆشم بوو بۆيە وەم : خوشكى بەرپۆز ئەمە بۆمالى تۆ بىت ئەى مالى خۆمان.. لىمدا رۆيشم بەجىم ھىشتن چەند ھەنگاوىک.. منداڵەکە زۆر گريا..ھاوارى کرد دايكى نامۆزگارى دەکرد: رۆلە گيان بلىم چى ئەويش بۆ مالى خۆى دەووت.. ئەوانىش برسانە لەناخەو بىرم گۆرا.. لە دايكى پاگەو بەزەيم زۆر بەو منداڵە برسى و ھەزاري و بىباوکەدا ھاتەو.. خوايەگيان لەبەر خاترى تۆ دەيان دەمى.. ھەر ئەو نىيە لەبرساندا دەمرىن.. خوايەگيانە ئەمەش لەرنگەى تۆدا بەزايە ناچىت..

خىرا وەستام.. لەنگەرم گرت.. ژ ئەو منداڵە کەش لەجىگەى خۆيان وەستان.. بەلام ھەزم بەدەستپىشخەرى کرد.. گەر پامەو بۆلای ژنەکە وەم:

"خوشكى نازىزم ئەم دەسکە سلقە بۆخۆت و منداڵەکانت.. لەراھى خوادا.. منىش منداڵەکانم خواپەحميان پىبکات" دەستم درپۆز کردو دامەدەست منداڵەکە.. منداڵەکە توند گوشى بەسنگىيەو.. ھەردوو رۆومەتە تەرەکانى سړى.. لەخۆشياندا دەستى کردە پىکەننى.. دايكىشى رۆوى گەشاىو.. ووتى: کاکە گيان مادام تۆ وات کرد.. منىش نىوہى دەبەخشمە منداڵەکانى تۆ بەلام قبوتم نەکرد.. دامە دەستيان و رۆيشتم ژنەکەش بەدەنگىكى شەرمەن و نزم وتى: "کاکە گيان نىمە ناتوانىن پاداشتت بەدەينەو، خۆى گەورە پاداشت بەداتەو، بۆتبکاتە تۆيشووى قىامەتت.. گەر دىمان نازاکە.. سەرفرازبىت خوات لەگەل.."

لەم جۆرە قسانە بەردەوام بوو.. من دوورکە وەتمەو.. راستەقەسەکان سادەبوون بەلام لەناخەو ھەستم بەخۆشىيەک دەکرد تا ئەو ساتە چىژى لەو جۆرە خۆشىيەم نەکردبوو.. زۆر ناسودەبووم.. گەيشتمە وەمال.. دەستەکانم بەتال بوو.. ھەر دواى سلاو لىکردنىان کە وەتمە، يارى و قەسەى خۆش.. کارىكى وام کرد.. کەس بىرى نەبوو بلى: نەرى بابە جىت بۆ ھانى وىنەتەو! با بىخۆين؟

دايىكى مىندالەكان بەخىرھاتنەۋەى كىردىم، بەلەم لەپرووخسارىداۋ لەقسەكانىدا
چەندىن پىرسىياردەخوئىنرايەۋە.. گوئىم پېنەدا.. باش بوو شتىكى ئامادەكردىبوو
خواردمان.. سوپاس بۇ خوا دواى نوپۇزۇ ھەسانەۋە خىزانەكەم وتى:
"باشە (...) ئىۋارە چى بخوئىن؟!"

وتىم: خوا گەۋرەمىيە دەرگەى رۇقى خوا والاىيە.. خەمت نەبىت!..
وتى: راست دىمكەيت بەلەم.. نەم ھىشت تەۋاۋى بىكات..
وتىم: نان و چاىى بۇ خراپە، بانازارى مەعیدەمان نەگات زۇرباشە خواردنى..
وتى: ئاخىر نەگەت.. شەكر نىيە لەكوئ چاىى دەخوئىتەۋە.. پاشان سوتەمەنىشمان والە
كزىدايە!

وتىم: ئافرىت جاكەى ئەۋە كىشەيە.. بەخورماۋە دىمىخوئىن..
وتى: (...) زۇرجار لەشۇرشى ھەرنىسادا بەرگوئىم كەۋتوۋە كە خەلگى شار
ئارد نەبوو بىكەن بەنەن.. دەچوۋنە بەردەمى كۆشكى پاشاى ھەرنىساۋ داۋاى نانەن كىرد،
پاشاش بەفەزىكەۋە وتى: باشە گەرنان نىيە بىخوئىن ئەى بۇ كىك ناخوئىن!
بەلەم مەن شەكر و خورماۋ نەبىت چىبىكەم بەپىخۇرى چاىى..!

ئىتر لەۋ رۇزۋە چالە بەرنامەدا كوزايەۋە.. ئەمەش لەبەر ھەزارى كات تىپەرى
بەھەرچى رەزالەتلىك بوو شتىكەمان دەرخواردى مىندالەكانەمان دا... لەگەل خىزانەم پىمان
ۋابوو: گەرنان ھەبوو دىخوئىن.. گەرنەشبوو ئارام دەرگىن.. بەرپۇزۇ دەبىن. دواى ئەۋە
چوئىنە ناۋ پىخەفەۋە بۇ خەۋو ھەسانە بە دايىكى مىندالەكانەم وتى: ئافرىت جۋان گوئىم
بۇشل بىكە، ئەۋ ۲ سىدىنارەى بەيەنى لەگىرھانەدا زىنگەى دەھات دامە دەسكىك سلق..
ھەر ھەموو رۇداۋەكەم بۇ گىراپەۋە بەجۋانى..

ئەۋىش وتى: خۇزگەم بەخۇت كەتۋانىۋتە ئەۋ خىرە گەۋرەيە دەستخۇت
بەھەيت.. سوپاس بۇ خوا ھىۋادارم خۋاى گەۋرە لىتى قىۋل كىردىت!..

سەرم كىردە سەر سەرىى بەھىمنى چاۋم چوۋە خەۋو.. لەقۇلايى خەۋدا بووم
خەۋىكى زۇر سەر سورھىنەرم دى رەنگە بىروانەكەن؟!بەلەم ھەز ئەكەم ئىۋەش بزانن..
لەگەلمان بىن! دەشتىكى چۇل كاتىكەم زانى پىر بوو لەخەلەك رۇز بەرزىۋوۋە ھەلات..
خەلگى ھاۋارىيان لىيەرزىۋوۋە.. دەرگىيان ھەرىكەۋ بەلەيەكا راپان دەكرد.. پىرسىم ئەۋە
۴ چىيە؟ وتيان نەتزانىۋە چىۋوۋە.. ئەى بۇ ھاتوۋى؟؟ وتىم بۇ؟! وتيان قىيامەت

هەستاوه.. ئیستا تەرازوو دادمەنێت حەق و حسابی دنیامان لەگەڵ دەکەن. هەرکەسیەک سەیر دکرد دەموچاوی چرچ و لۆج بوو رەش داگەراو. هەناسە برکێیان پێکەوتبوو.. هەر زەلام بوو بانگ دەرکرایە پێش زۆر دیمەنیکی ترسناک بوو.. کاتیەک زانی گوێم لەناوی خۆم بوو.. بانگراوە پێش.. ناوی خۆم وتەوه.. وتەوه.. کاتیەک زانی تەرازوو پێکی گەوره هاتەبەردەمم وتیان سەیرکە، ئەم لایەیان چاکەو باشە دنیاى تیاپە، ئەو لایەى تریان کردەوێ خرابو دوور لەخوای تێداپە.. چاوه پوانکە بزانە چی دەبینی..

ورده ورده لای چاکەو باشەم بەرزبۆوه خرابەکان زۆر بوون تەرازوو مەکە لاسەنگ بوو وتیان: تا ئیستا ئەنجامەت خرابە.. دوای خێرکە.. بەلام لەوکاتەداو لەتاو نارهەتەى بیرى هیچم نەمايوو تەنها خەفەت و گریان نەبێت.. بەلام نازیزان بیرى ئەوکاتە زۆر پێناەم کەوتبۆوه کە بەفەرۆم داوون کەدەمتوانی کاری چاکە بکەم بەلام نەمکردبوون، .. نەمتوانی بوو خوا لەخۆم رازی بکەم.. خێرو چاکەى زۆر ئەنجامبەدم.. خۆشەویستان و بیستم هەنگاو بەرەو رێگەى دۆزەخ بنێم بانگیان کردم: جارێ ماوتە وەرە سەیرکە..

کاتیەک زانی لەناسمانی عەرشەوه پەک پەک نەرم نەرم ورده ورده گەلا سلق دابارینەو ناو تەرازوو مەکە لای خێرو چاکەم فۆرسو بوو تادەهات زۆر دەبوو وایلیهات پەکسان بوو خەریک بوو بۆلێم بەسە.. بەسە.. بەسە، عەر هاتە خوار.. هەر هاتە خوار سوپاس بۆ تۆ خواپە ئەومندە هاتە ناو تاي تەرازووی چاکەمەوه کێشەکەى فۆرس بوو.. لەخۆشیاندا وتم: ئەوه چى یە؟ دەنگێک لەنزیکمەوه وتی: ئەوه ئەو خێرە بوو کە ئەنجامەت دا.. سەیری پاداشتی کە خوا چەند بەرەحمە.. بەدەنگی بەرز وتم: سبحان الله .. الله اکبر راجلەکیم لەخەو خەبەرم بۆوه کە سەیرم کرد نیو شەوه.. مال و مندال.. تەنانەت خەلکی هەموو لەگەڵ درەختی ماله کانیش نوقمى خەون سەیری کاتژمێرم کرد.. "هەستم بەلەرزینی خۆم دکرد.. سەرسام بووم.. هەرچی لاشەمە شەلائی نارهق بوو. وتم: (سوپاس بۆ تۆ خواپەگیان.. خۆت خاومنی بەزمیت..) راستیان ووتوووە مرۆفی و ماها هەمیە هەموو قورئانی بۆ بخوینە لەگەڵ ژيان نامەى پێغەمبەر (دروودی خوای لەسەر بێت) و بپاوه چاکاندا کاری لێناکات بەلام تەنها خەویک دەپخاتە دنیاى

فراوانی پەحمەتی خواوە و بۆ خوا کاردەمکات.. کاری لێدەمکات.. بەئێ سەرم نایەووە سەر
سەرینی و نەم زانی کە ی چاوم چوووەووە خەو.. إن الله لا یضیع اجرا الحسنین.

كوا ويژدان؟!

لەرۇزگارى ئەمرۇزدا خەلك ھەندىك كەرسەو پېويستى بەپارەو نرخى خۇي ناگرې! كەدمېرسىن بۇچى؟ دەلئىن: ئەو پارمىيە - بۇ نمونە (۱۰۰) سەد دىنارە پارچەيەك قوماش دىمكات.. چەند پۇژىكى تر بەو پارمىيە دووپارچەي تر دىمكېت.. راستىش دىمكەن چونكە "دراوى ولات" خەرىكە نرح پەيدا دىمكات.. وا نارەحەتى و ناخۇشى لەولاتدا كۆچ دىمكاتو سالى ۲۰۰۲ يەو دىمكەپنەو بۇ سالىەكانى ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ كە گرانى و ناھەموارى و بېئومىدى يالى بەسەر كوردستانماندا كېشاپوو..

لە كەشكۆلە پې بابەتەكەي باپىرم.. مەلا ئەحمەدى مەلا محمدى صد بارى.. دىمكەپنەو پەككەك لەبابەتەكانى دىمكەپنە ميوانى ئەم چەند چىرۆكە:

لەدىيەك ميوانى مائىك بووم.. سالى گرانى بوو.. زۆر لەخەلگى لەبرسانا مردىبون.. مالى نەبوو(۴-۲) كەسى نەمردىپىت.. دېھاتى واھەبىو كەسى نەماپوو.. سوپاي عوسمانلى ھەموو پياوانى گەنجى بەتواناي بىردىبو بۇ "عەسكەرى".

عەمارو خەزىنەو پىشتىر گەپابوون.. گەنم و جۆو پېويستى بىردىبو نەخۇشى دىمىدەك بالەويۇو لەلادىكاندا.. رەشەولاخ و ھەيواناتى گۆشتى لەناوبىردىبو ئارد.. ناگر.. خوي بوبونە دىرمانى كەس دىستى ناكەوت.

خەلگى زۆر بەسەختى دىزىان.. بەچاوى خۇم ئافرىتى مائە بەرم دىمىوو لاشى مىندالە جگەر گۆشەكەي باوھى كە مردوو لەبرسانا خواردوو پەيتى.. گۆشتى مىردارەو بوو دىخورا... كەئەمەش ئەو مىندەي تر مەرگى زىندوانى نىزىك دىمىدەو.. نارەحەتى يالى رەشى بەسەر خەلگىدا بىتەواوى والا كىردىبوو.. كەس تەرمى كەس بۇ ناسار دىراپەو.. فرىياناكەوتى.. ھىزو توانا نەماپووا ھەر كۆلان و كوچەو سەر تەنورىكت دىدى "تەرم، كەوتىبوو - لەرووداوى ھەئەبجەي ۱۹۸۸ دىچوو _ ئىوارە كەي لەمالى پياويكى ناسياوم ميوان بوو.. دانىشتىبوين ھەروا باسى دىياكەمان دىمىدە، ئەو سالىانە ھۆي راگەياندىن كەمبوو دىتوانم بىلىم ھەرنەش بوو.. دوو ئافرىتى تازە پىگەپىشتوو لە

تەمەنى ((۱۷ - ۲۲)) سال دەيوون ھاتن لەدەرگای مائەكەيان دابەزمانىكى پېرشەرم و ترسەو و تيان: "كەسمان نەماو، خاومەن مائ، تەنھا ئەم دووانەمان دەرچووين خىرتان دەگات پېر ئەو "مەنچە ئەمە" خوارىنمان بەدىنى، مەنچە ئەمەكەش" بۇخۇتان ھەلگرن.."

لەو سالانەدا مەنچەلى مىسى بچووك كە ((۲)) لىتر ئاوى دەگرت - بەنرخ و بەقىەمەت بوو.. ئەم دووگچەش ھەرنەوميان شك بىردىبوو لەشتى باش و ئەنتىكە لە مائەكە داھانى بوياو و پرويان كىردىبوو ئەو دىھاتانە، بەمەبەستى سەعاتىك دەرنگىر بىمرن.. يان ھىچ نەبىت كەسىكى بەتوانا بىيان گىرپتەخۇ.. سائەمە خواپە لەمەرگ پىزگارىام بىبىت، بەلام بىسود بوو چونكە ئەو خوارىنەكەم بوو كەس بەشى كەس نادا "نەفسى .. نەفسى" بوو.. پىنگە بىروانەكەن سالىش زۆر سەخت بوو سەرماو سۆلە بىرستى لەخەلكە كە بىرپىبوو، بوو بوو ھۆى لاوازوى رەق بوونەو مى خەلكى..

بەپىزان كەئەم بابەتە دىتەو بەبىرمەدا سالى ئاوارمىبوونى ۱۹۹۱ و گرانیەكەى ((۱۹۹۲ - ۱۹۹۶))م دىتەو ە ياد ئەمەش لەپىشكەوتنى زانست و تەكنەلۇزىادا گرانیەكى بىيۇپنە بوو يەك كىلۇ ئاردى ئاساىى (۲۵) دىنار بوو جگە لە شتىر كەدەست ھەموو كەس ناكەوت... خاومەن مائ و تى: خوشكان ئىمە ئەومىندە خوارىنمان نىيە كەبەشى ئىيوى لىدىمىن.. رەنگە ئىمەش وەك ئىو ئەتاو بىرسىتى سەرگەردان بىيىن كەس خۇمان ناگرىت.. لەبەر ئەو بىرۇن بەلكو مائىكى تىرتان گىرنەخۇ.. يان بەشتان بەدىن)..

دووگچەكە زۆر پارانەو زۆر لالانەو ناوجەرگى مىيان دەچوزاندەو.. بەلام بىسود بوو.. ناچار رۇپىشتن پىم نەبەجەرگى خۇمداو و تىم: باشە كاك (...). بۇ خوارىنمان نادەنى.. گوناحن.. پاشان خوارىنىش ھەيە؟ كاك (...). و تى: جا بۇ بىياندىمىن.. ئەم شەو لەبىرسانا لەبىپەزىو لەسەرماندا رەق دەبنەو.. گەرمەين و نەمردىن بەيانى دەچىن مەنچە ئەكەش دەمىن بۇخۇمان.. لەم قسانە زۆر نىگەرەن بوو و بىستە ئەو مائە بەجى بەيلىم.. بەلام روولەكوى بەكمە مىنىش لەسەرماندا رەق دەبەو.. ((لەو پۇزگارەندا پارووپەك نان گىرنىر بوو لەنرخى مۇفەت، و پىزدانىش نەمابوو لەسەرمانا ئەو پىش رەقبو بۇو..)) ئەو شەو تىپەرى.. بەيانى زووبوو چوومە دەرەو.. دووركە و تەمەو لەمائەكە بۇ كارى سەرناو سەپىر كىرد لەسەر تەنورىكى بچووك لەنرىك ۋ مائەكەبوو ھەردوو كچەكە باوھىشان كىردوو بەيەكدا.. وام زانى لەخەوىكى

قۆلدا.. بانگم کردن. بەلام وەلام نەبوو دووبارەم کردەو.. بەلام بۆم دەرکەوت کە لەبەرسانداو لەسەرماندا هەردووکیان گیانیان سپاردوو.. ((مەنجه‌له مسەکه)) ش لەولاو کەوتبوو ((مال و سەرۆت و سامان دادی نەدان)) هەناسەپەکی قوڵی ساردم هەلکێشا.. بەلام چی دەکەوێ لەدەست نەبووونی.. لەدەست هەژاری و پۆتی زەبونی.. بێوێژدانی... ((بەکۆمەڵی خەفەتەو جۆومە ژۆرەو، بۆ خاوەن ماله‌که (خانەخوێکەم) باس کرد.. ئەویش خێرا وتی: نادە (....) کە خێزانی بوو بچۆ ئەو مەنجه‌له بهێنە کەپێیان بوو بایەکیکی تر هەڵێنە گرتەو.. دادە (....) وتی: مامۆستا نەمان ووت بەیانی دەبینە خاوەنی مەنجه‌له‌که)) لەداخانا نانی بەیانم نەخوارد.. ئەو ماله‌م بەجێهێشت و دوورکەوتەو لەو دێیە... بەلام خوێنەرانی بەرپێز، مەرفەکان زۆر بوون.. بەکارساتیک یان بەرووداویکی کەم وێنە کەم دەبنەو.. بەلام خۆشە لەتوانای خۆتا هەر چی دمتوانی بیکەیت کردەوی باش.. لەکۆتایدا دەلێم: تەنگانە بەری کورتە.. لەدوای هەموو سەرکەوتنی دابەزینی هەیه.. چاکێ بۆ ئەو مەرفانەیی کردەوی خێرو چاکە ئەنجام دەدات.

حەيا و شەرم

سەردەم سەردەمى عوسمانىيەكان بوو.. لە ناو شاردادا وەك بىنكەى ئاسايشى ئىستا شەوانە (جەنەرمە) گەوەك پۇلىسى ئىستا وابوون دەردەچوون بۇ پاراستنى ھىمنىو ئاسايشى ناو شار.. سال ۱۹۱۳ بوو، شەو شەوى زستان بوو..

سەرۆكى جەنەرمەكان لەگەل چەند جەنەرمەيەكى تر بەناو شاردادا دەگەرپان تالە نزىكەو سەردانىبنكە ئاسايشىيەكان بىكەن.. كات نىو شەو بوو بەلای مالىكىدا تىپەپرەن گوپيان لە دەنگى ئافەرتىك دەبىت كەلاپلە بۇ مەدالەكەى دەكات.. قەدەرىك گوپەمگەرن زۆر دەنگەكەيان بەلاو غەرىب دەبىت بۆيە سەرۆكى جەنەرمەكان دەلى :

((بەيانى ئەم ئافەرتەم بۇ بەينە بارمگا))

بۇ بەيانى ئافەرتەكە دەينەن لە بەردەم سەرۆكى جەنەرمەكاندا رادەمەستىت دەپرسىت لە ئافەرتەكە :

مىردەكەت چ كارمە؟

ئافەرت : نەماو.

- چەند مەدالەت ھەيە؟

- تەنھا يەك مەدالە و زۆرىشم خۆش دەوئەت.

سەرۆك : گوپمان لە دەنگەت بوو دوپشەو.. لايلەيكى زۆر خۆشەت دەوت —بەزمەدە خەنەيەكەو. ئافەرتەكە سەرى داخست.. بىدەنگ بوو.

سەرۆك : دەزانىت بۇجى بانگمان كەردوئەت؟

ئافەرت : نەخىر..

سەرۆك : ئەمانەوئەت گوپمان لەو دەنگە خۆشەت بىت بۇ جارىكى تر.

ئافەرت : ناتوانم!

سەرۆك : ناتوانىت بىفەرمانى مەن بىكەيت!

ئافەرت : ناتوانم!

سەرۆك : پارمەيكى باشت دەدەمى دوو (۲) لىرە.

ئافرىت : ناتوانم.

سەرۆك : بۆت دىمكەمە سى (۲) لىرە.

ئافرىت : ناتوانم.

سەرۆك : كەللە رەقىم لەگەل مەكە بۆت دىمكەمە شەش (۶) لىرە. نىزىكەى شەش ھەزارى ئېستى دىبوو.

ئافرىت : قوربان پروم نايەت.. شەرم لە بەرپىزىتو كەسانى تر دىمكەم.. ھەيا دىمكەم لەخزەمت بەرپىزىتان دىنگ ھەلپم.

سەرۆك : قەيناكە دىتوانىت بىجىتە ئەودىو ئەو پەردىمەو كە دىمىنىت.. لەوى ئىمەت لىوۋە دىار نىيە بۆمان بلى،..باشە.

ئافرىت : ئاخىر ھەر شەرم دىمكەم.

سەرۆك : ئادەى كوربان ئەو پەردىمەى بۆ بگىرن.. بىھەرموو بىچۆرە ئەودىو ئەو پەردىمەو. ئافرىت لە دىار نەبوونى ئەوانو پارمەشى لەلا كەم نەبوو! بە شەرمىكەو چوۋە ئەو دىو پەردىمەو.. پەردىمە ھەلۋاسرا بوو بەتەواۋى نەگەشتىبوۋە زەوى، ھەردوو قاجى ئافرىتەكە تانزىك ئەزىنۇكانى دىار بوون. دىستى پىكرىد.. يەك دوو بەندى زۆر خۇشى بۆ ھەموويان وت.. لەم كاتەدا سەرۆك ئامازى بەپىاومكانى داو، وتى: " سەيرى قاجەكانى بىكەن" كە ھەموو سەرنىجاندا ((تەك تەك.. زىنگۇل زىنگۇل)) ئارەق دىچۆرپە ناو پاتەكانى كەلە پىدا بوو.. ئافرىتەكە ھاتەو ئەم دىو پەردىمە بۆلەى سەرۆك ھاۋپىكانى بەدەسە سەركەى كە ھەموو دەم ھاۋى زىنگۇلە ئارەق بوو بە جۋانى سەرى لاشەى تانەو كاتەش دەلەرزى.. پاش كەمىك ھەسانەو.. پارمەى وەرگرتو گەپەو مەل....

بىرادەركەنى سەرۆك لەم كىدارە زۆر سەرسام بوون.. دىيان وىست بېرسن.. بەلام زاتيان ناكىد. بۆ پۇزى دۋاى، بەپانىيەكەى لە ھەمان كاتدا لەدەرگا درا.. سەرۆك ھەرمانى كىد بىكەنەو، كە دەرۋازەيان كىدەو.. تەماشاپان كىد ئافرىتەكەى دۋىنىيە.. ھاتۋتەو.

سەرۆك : ھەرموو بزانم بۆچى ھاتۋى؟

ئافرىت : وەك دۋىنى تۋزىك لايلەى تىرتان بۆ دەلەم.

سەرۆك : ھەرموو..

ئافرىت : چەندەم بۆ حساب دىمەيت؟

سەرۆك : چەندەم دىۋىت؟

۸ ۶ ئافرىت : (۶) شەش لىرە!

سەرۆك : زۆرە ئافرىت : (۲) سى لىرە

سەرۆك : زۆرە ئافرىت : (۲) دوو لىرە

سەرۆك : زۆرە ئافرىت : بەخۇراپى

سەرۆك : نامانەوېت گويماڭ لەدەنگت بېت!

ئافرىت : بەسەر سوپمانەو، بۆچى.. خۇ دەنگم زۆر خۇشە!..

سەرۆك : وتە نامانەوېت! بەرەقى و نېمچە تۈرە بوونەو.

ئافرىت : ھەر ھەز دەگەم بۇتان بلىم!

سەرۆك : بىھرموو

پاش تەواو بوونى ئافرىتەكە رۇيشت، ئەمىرۇ بەپىچەوانەى دۈيىنۈە بوو.. نە
ھەوالى پەردەى پرسى و نە ئارقە زىنگۇل زىنگۇل رۈوى گىرت.. نە لاشەى لەرزى و
نەھەياشى لەپاومگان کرد.

بەم شىۋەپە چەند رۇژىك ئەھات و بەدەستى بەتال ئەگەرەپەو. پاش سى جار
سەرۆك وتى : ((ئىتر بېيتەو بەم ناوۋدا قاجەكانت دەشكىنەم.. بىرۇ نەپەيتەو)). توۋرە
بوو.. ئافرىت لەو ناوۋ نەما ھاورپىكانى زۆر ئەم رۈداۋمىيان بەلاۋە سەپىر بوو لىيان پرسى :
قوربان تۇ يەكەم جار بارەپەكى يەكجار زۆرت داپە ئەم ئافرىتە كەچى ئىستا بەخۇراپىش
لايلاپە دەلىت تۇ ناتەوېت.. پاشان دەرېشى دەگەيت.

سەرۆك : بە پىكەننەو (من دەنگى ئەم ئافرىتەم بەلاۋە خۇش نەبوو.. تەنھا وېستەم
ھەپاكەى شەرمەكەى بزانەم.. دلىيان ھەپا و شەرم و شىۋى نەما!))

وتيان : چۇن؟! سەرۆك : يەكەم رۇژ سەرنجتاندا ئارقەى ھەپا و شەرم زىنگۇل زىنگۇل چۇن
نەتكاپە ناو پىلاۋمگانى.. بەلام رۇژمگانى تر وانەما.. سەرنجتان دا؟! وانەما؟! وتيان :
بەلچ بىنىمان.. وابوو؟! سەرۆك : بەپىكەننەو مەرفەكان ئەوۋەندەپان زەھمەتە تا ھەپا
شەرم و شىۋىيان ئەتكىت.. چاۋتان لىيە ئىستا چەند بەناسانى دېتە ژوورئ.. ھەپا
قەترەپەك ناوۋ كەتكا.. ئەتكىت و تەواو.

بەپىزان : زۆر ورياي خوشك و داپىكان.. خۇمان.. كەسو ناسىاومان بىيىن. گورگە برسەپەكان
ھەپا نامووس ئەتكىن، بەناۋى گەورم و باق و بىرەقەو بەناۋى نان پەيدا كەرنەو..
ورىاي ھەپا نامووس بىيىن.

برايان حەياو شكۆى كەس مەبەن.. تاكەسەيش حەياو شەرم و شكۆى نىۋە نەبات..
دەغىلە ئامان حەياو ناموس و شەرف و شكۆى خۇتان خوش بویت.. لە ھەر جىگەپەكن.
گەر شتى وھا، ھاتە پەيش بەرگىر لىبىكەو ھاوكارى نەكەپت.
(كەشكۆلى مەلا ئەحمەد)

لەسايە و سېبەرى باوەردا...

تاقىکردنە و مەيەكى گەورە بوو لە بەردەم دوو ئافەرت و پیاوێكدادا.

دوای تێپەر بوونی چەند سائیک بەسەر ئەو روداو لە سالی ۱۹۹۵ روویدا بوو هاتەوێ
یادم بیکەمە یاد نامەیک بۆ ئەو خوێنەرە بەرپزانه.

سالی ۱۹۹۲ تا ئەمڕۆ کە سالی ۱۹۹۶ گرانی و ناپەڕەختی بالی کیشاوێ بەسەر هەموو
شار و ولاتدا خاوەنی قەمەرمەیکە لادا بووم، لەناو شاردا کاسپی ((کری)) م پێدەکرد..
زۆر داغان و شپۆلە بوو هەرچیم هەبوو تیا م خەرج کردبوو، ئەوەی پێم پەیدا دەکرد
بەشی ئەوەندە دەکرد کە تیا پەیدا خەرج بکەم، سەری ئەمڕۆ و لاشە ئەوەرزی، کار هاتە
ئەوەی تاپەشی پێوێ نەمایەوێ، چەند تاپەیکەم لەپەکتەر هەڵکێشا بوو.. رۆژێکیان
بەخیزانە کەم وت : ئافەرت ناچارم کارو کاسپی بەو لادا شپە نەکەم.. بزانم کاریکی تر
نادۆزمەوێ؟! ئەویش لەسەر خۆ وتی : بۆچی بێزار بوویت لێی؟!

وتم : ئەگەر بێزار بێم ناخەقەمە تا ئەملاى چاک دەکەم ئەو لاى تا ئەو لاى چاک دەکەم
لایەکی تری خراپ دەبێت خەریکە شیت دەبم وا (تاپە) شى پێوێ نەماوێ.. بەبێ
(تاپە)) شى خستە سەر چوار بۆلۆک و وەستانی باشتەین چارە سەر.

خیزانە کەم خوا سەر بەرزی دنیا و قیامەتی بکات زۆر دڵسۆزی نواند وتی : پیاوێ کە
سەری بێرزق و رۆزی لە ژێر خاکدا پە.. خۆی گەورە دەرگایە ک دادەخات و هەزار دەرگای
خێرو بەرکەت دەکاتەوێ.. ئارامت ببیت!!

وتم : جا مەبەستت چیه ئافەرت؟

وتی : بووەستە!، رۆیشت بۆ ژووێکی تر تۆزێکی پێچوو پاش چەند خولەکیک هاتەوێ..
وتی : بگرە ئەمەم شک دەبێد لەدارەى دنیا دا.. ئالتوونەکانمە.. جوانترین پادگاری من و
تۆیە ببێە بێفرۆشە.. بەپارمەکی چەندەى کرد لە (تاپە) پێبکەرەو تا ئەوەش تەواو
دەبێت خوا دەروازەیکەى تر دەکاتەوێ!

بەرپاستى سەلماندى ھاوسەرمە.. خەمخۆرمە.. لە يەكەم رۆژمۇ بەئىنى
ھاوسەرىمان دابو بەلام بەكردەو سەلماندى.. بۇيە منىش لەيەكەم رۆژمۇ خۆم بۇ
خۆشى و مال و منداڭ يەكلايى كرىبۇو.

بەو بەرى خۆشحالئىيەو ئالتۇنەكانى دامى.. بىردىم بۇ بازار چومە لای زەرمىگەر،
فرۇشتەم تەنھا ((۴)) ھەزارى گرتەو.. خوانەمپىر.

پارەم خستە ناو (داشبلى) سەيارمەو بەسەرو دلى خۆشەو بەرەو بازارى تايە
فرۇشەكان رۇيشتەم.. لەپەر نەفەرىكى ((عەبا)) بەسەر دەستى لىپراگرتەم.. ھات بەبىرەدا
ئەو ((داخلى)) يە بەرم ئەوسا بچەم تايەكان بىكەرم.. وىستام ئافرىمتىك بوو بەدەنگىكى
نەرمو شەرمەن وتى : برا داخلى دىكەيت؟

منىش لەو بەرى دلخۇشىدا وتم : بەئى فەرموو سەركەو، ئافرىمتەكە سەركەوت
رۇيشتەن رۇيشتەن.. چەند كۆلانىكەمان بىرى.. تا گەيشتىنە دەرگای مال ھىچ قەسە
نەكرد.. كاتىك وىستى دابەزى خۆم ئامادە كرىبۇ پارە.. كەچى وتى :

((كاكە فەرموو بەرپىزت دابەزە تۆزى كارم پىتە؟)) سەيارمەكەم كۆزاندەو
بەردىكەم بۇ تايە شەركەكانى دانا.. ئى نەوۋەكو تلوور بېتەو.. مەم گرت بە لارەو وتى :
ومرە ژوورى.. باشە ناچار ھەر مەم نا.. لەگەل ھەر ھەنگاۋىكە چەندىن خەپال و پروودا
بە مېشكەدا تىپەرى.. لەوانە وتم : ((پەنگە فەردە ئارد يا جىل و شتى ھەبى بەمەن بارى
بكات يان.. يان..)) بەلام كاتى دەرگای ھەوشەى كرىدەو چوپنە ھەوشەكەو دەرگای
ژورى كرىدەو.. تەنھا دوو منداڭى پرووتى دامام لەژىر بەتانیەكى بۆرى^(۱) تەنكەدا
بىنى... ژوورەكە نەت گوت سەلاجەيە.. مال پروت و قوت.. بەبىنىنى ئەم دىمەنە..
چەندىن خەپالأتى تر بەمېشكەدا گوزمى كرىد، ئافرىمتەكە وتى:

كاكە تا ئەم حالەم ھانىيە ھەر كارم بۇ كرىدون بەھەزار كۆپەرمەرى و دىردى
سەرى و ناخۆشى ژياندومەن ئەم مالانەى بەرو دراوسى مالىيان ئاودەن بىت ھاوکاریان
كردووم.. ئەم دوو منداڭە باوکیان نەماو.. تا ھىزم تىابووە ھەولم داووە كەپارووە نانى

^(۱) بىتانی بۆر: ئەو بىتانیبەو كە (تەخالوف) دەپەخشیە دانىشتوانى ئاوارە لە كوردستاندا سالانى

حەلەل زولائىم دەرخوارد داۋن.. زۆر غەمىيانم خواردوۋە.. بەلام.. بەلام ئەمىرۇ روم لەتۇناۋە بۇ پاروۋە ناننىك.. چونكە ماۋى ((۴)) رۇز دەبىت بەبرسىتى رامكىشاۋە لەگەلىنىدە.. دىنگى گۇراۋ پىچر پىچر بوۋ، گىران قورگى گىرت بەلام بەردەوام بوۋ لەقسەكردىدە.. لەم رۇۋە بىرپارم داۋە پاروۋە ناننى حەرامىيان دەرخوارد بىدەم تا بىتوانىن بىزىن.. جىبىكەم ناچارم.. يا ئەۋەتا لەناۋىيان بەرم بە ھەرچى پىگەيەك بوۋە.. دىغىرەتى پىياۋمىتىت بىجۈلىت. كەۋاى وت مۇچىر كەيەك بە شىۋە تەزۋىيەك لە نوكى پىنجەى ھاجمەۋە تىپەرى لە تەۋقى سەرمەۋە دەرچوۋ.. ھەموو گىيانم سەر ئارمى شەرمەزى گەپرا.. "خاۋىيە گىيان مەن بۇچى ھاتم.. ئىستە توشى چى بوۋم.. پىنگ لەسەر پىنگ دىگۇرا.. پىلەى گەرمى دەم چاۋم بەرز بۇۋە.. گەر ئاۋىنەيەك بەرامبەرم بىۋاىە لە چەۋمىندىرى سوۋر دەرچوۋم.. ئاھو ئالەى ئەۋ ۋنەۋ ئالەبارى بارى ئابورى خۇمۋ جۈلەى بىرۋاۋ پىشت بەستەن بە خۋاى گەۋرە ھەموۋى ۋەك ھەرمس دەھاتەن بەسەرمدا كاسبوم.. گۈپكان كپ بوۋن.. گەر مەن كارىكى ئاشەرىۋ دۈۋر لەخۋاۋ بەرنامەكەى ئەنجام بىدەم جىگەكەم كۈى دەبىت؟

ئەى ئەم ئافىرتە بەۋە كۇتايى بە ئەننىشەۋ زامەكانى دىت.. ئەى ئەۋ مىندالانە لە باشەرۇزدا ئومىدى چىان لىدەكرىت.. كەى مەن مەۋفەم نەتوانم ھاۋكارىان بىكەم.. بەلام بەجى.. خاۋىيە گىيان ھاۋكارىم بىكە.. لەبەردەم تاقىكرىدەۋمىيەكى گەۋرەمدا تۇ بلىتى ئەمە خەۋ نەبىت؟! .. "ناۋ بىناۋ ئافىرتەكەش دىۋوت : بۋارى دەرچوۋنت نىيە بىر لە چى ئەكەپتەۋە دەى بۇ ئاجۈلىت.. بۇ چەقىۋىت.. خىراگە..

((ئاخىر بەرپىزان لەۋ كاتانەى كارىك پان ھەر شىتىكى حەرام روت تىدەمكات لەۋ كاتەدا پىلەى باۋمىت دەپىۋىت.. ئەك لەكاتى ئاسۋىدا))

بۇيە كەمىك بىرم كىردەۋە لەۋ كاتەشدا تا دەھات ھەستەم بىتەپەى دىلم دىكرىد لەزىاد بوندا بوۋ.. ۋەخت بوۋ دىلم لە لىدان بىكەۋىت.. مىشكەم بىتەقەت.. خاۋىيە گىيان خاۋانە خواست گەر مەن كارى ئابەجىم كىرد، لەدۋاى مەن ئەم ئافىرتە زىاتىر بىر دەۋام دەبىت لەۋ بەردەۋامىيەدا مىنىش بەشدارم ھەمان گوناھم بۇ دەنوسىرت.. خۋاى گەۋرە زۆر شەم لەبەر خاتىرى تۇ كىردۈۋە دەرۋازى دەرپاز بوۋنم بۇ ۋلاگەيت.. توشى خراپە نەبىم.. نامزانى جىبىكەم باشە.. چ پىگەيەك ھەللىزىم..

وہك بروسكەيەك.. يەك خەيالى خوش بەيرىمدا گوزەرى كرد، پروم گەشاپەوہ.. زمرە كەوتە سەر لىوانىم ئافرىتەكەش وتى : ئافەرم.. خەرىكە خۆت پەكلايى دىكەيتەوہ.. فەرموو . وتم : خوشكى باش.. تۆ وتت ئەمە يەكەم گارە كە بەھەرامى دىگىرىتە بەر؟! وتى : خوشكو براو ھەرامو ھەلال بۆ من مەھىنەرموہ كات درىنگە.. ژيان.. نان گرىنگن. وتم : ئەى خوشكى بەرپىزم راستە.. نان .. ژيان.. زۆر گرىنگن بەلام ژيانى كۆتايى ومستانى بەردەم خوای گەورە.. ئەى ئەو كاتانەى كە بۆ خوا خۆت ماندوو كردووہ.. ئەمانە وەلاميان چىيە؟ ئەى ئيمان.. لىپرسىنەوہ.. ئەى ئىمە خۆمان تەسلىم خوای گەورە نەكردووہ.. ئەى ئىمەخۆمان بە شوپىنكەوتەى قورئان نازانين.. ئەو ئاپەتە پىرۇزە لەمىشكەدا گوزەرى دىكردو دىنگى دىدايەوہ ((لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ...)).

چارى نەبوو.. بواری ھىچى نەدام.. بارى قسەكانىم بۆ گۆرى وتم : خوشكى پروادار ئارام بگرە.. خوا كۆمەكت دىكات.. دىئابە من خاومى ژنو مالىم ناتوانم خىانەت لە خىزانەكەم بكەم.. خوا پروو پىشم دىكات.. ئەگەر پىگە چارمەكت بۆ بدۆزمەوہ بە قسەى برا بچوكت ئەكەيت.. خەندەيەكەم بەزۆر ھانى بەسەر لىومكانم.. دوور كەوتەوہ دىنگىم بەرز كردهوہ.. "بەقسەم دىكەيت.. توخوا بەلەيم بۆ بكە."

ئەويش وتى : فەرموو بزانم! وردە وردە بەدەم قسەكردنەوہ ھاتمە دىرموہ لە ژوورمەكو لە ھەوشەكەدا بە دىئىكى سافو بەرپۆخىكى پاكو ئاسودەوہ وتم :

"خاومنى ئەو لادا شپەم كەسواری بویت لەپىگە.. وىستەم تايەى بۆ بىكەم بەلام پارەم نەبوو ناچار ئالتونى ژنەكەم فرۆشت پىش ئەوہى تۆ سواركەم لە بازار دام بە((٤)) ھەزار دىنار.. لىم خۆش دىبىت گەر بىيەخشمە تۆو تۆش بىكەيتە ((مەسەرف)) خەرجى بۆ مىندالەكانت بۆ خوشت.. تا ئەمەش تەواو دىبىت خوا گەورمىە."

ئافرىتەكە وتى : ئاى كە بەخەشندىت.. خۆزگەم بەو پۆخەپاكەت جا

بەراستىتە..

وتم : خوشكى ئازىزم تۆ گولئىكى مىندالەكانت خونچەن بۆ گەشەى ئىوہ نامادەم بەراستىمە.. لەبەر خوا ئىستە دەچم بۆت دىھىنم لەناو سەپارمەكەدايە.. لەماومىەكى زۆر كەمدا خۆم گەياندە سەپارمەكەم بە پەلە دىستەم كرد بەناو دىشبلى لادا كەداو لەناو

ع ەلاگەيەكەدا بوو دىرم ھانىو چوومە ئەو دىوودىرگەى ھەوشەكە وتم : خوشكى

ئازىز.. ئەمە بېرى ((۴)) ھەزار دىنارە ۋەك بۇم باسكردىت پارەى ئالتۇنى خىزانەكەمەو بۇ (تايەم) دانا بوو بەلام ۋا بەنسىبى تۇ بوو توخوا بەحەللى بۇ تۆۋ گەردنىشم نازاكە.. تۆش گەردىنت خۆش ۋا نازا بىت.. لىم بگرە.. دەستەم دەلەرزى بە عەلاگە پارەكەوۋە خۋاى گەورە لىمان قبول بفرموۋىت.. خەرجى بگە بۇ ئەو بىباۋكانەو بۇ خۇت.. ئافرىتەكە چاۋمەكانى فرمىسكى تيا قەمتىسەم مابوو.. ئىت نازانم لە خۇشيا بوو يا لەشەرما يان لە پرووزەردىدا.. دامە دەستى تا ئەو كاتەش زۆر ئاسوودە بووم.. لەناخەوۋە زۆر كامەران بووم.. بەخىراى خوا حافىزەم لە ئافرىتەكە كىردوۋ پۇشتم.. گۈيەم لەدەنگى پىۋەدانى دەرگەي مائەكە بوو.. بەرەو مائەوۋە.. بەگىرەنى بەتالەوۋە.. بەپازى بوون ۋا ئاسوودمى.. دەرۋەنەوۋە كەۋتمەۋە پىگا.. ئاۋبەناۋ شەپتان بەمىشكەدا گوزەرى دەكرد.. دەپوت :

- چۋار ھەزار دىنار پارەى ھەموو ئالتۇن!
- چۋار ھەزار دىنار بەدەم خۇشە.. بەجى پەيدا دەكرىت؟
- چۋار ھەزار دىنار چۆن ۋەلامى خىزانىت دەدەپتەۋە؟
- چۋار ھەزار دىنار ئەي بۇ نىۋەيت نەدايە.. نىۋەكەي تىرى بۇ خۇت؟
- با ھەر قەسەي بگرەيە.. بەجىت بەپىشتايەۋ ھەرامۇشت بگرەيە.
- بۇ ھاۋكارىت نەكرد لە كارەكەدا..

بەلام ئەۋەى ناخى ئاسودەو شادمان كىردبووم.. پازى بوۋنى وىزدان ۋا خۋاى گەورەۋە پاكىتىم بۇ ئەو بەرنامەيەي كە خۇم بە شوپن كەۋتەي دەزانى.. سوپاس بۇ خوا.. بەس نىيە ئەو پارەيش ھەبوۋشەپتان نەفرەت لىيىت.. سوپاس بۇ تۇ خوايە كە توۋشى مەن بوو ئەو ئافرىتە داماوۋە.. بەس نىيە توشى كەسكى نالەبار نەبوو.. گەپشەمەۋە مائەوۋە.. لە دەرگام دا پاش كەمىك خىزانەكەم دەرگەي كىردەۋە بەگەرمى بەخىر ھاتنەۋەي كىردم.. خوا پروۋى سېى بكات.. بەو بەخىر ھاتنەۋەيە مەندۋىتىم دەرچووم، وىستى پىرسىار بكات.. بەلام چووم دەست ۋەم چاۋم شت ۋەمستىۋىزىكى پاكەم ھەلگىرت.. پەرداخىك ئاۋى بۇ ھىنام.. پاش ھەسانەۋە ((۲)) پكات نوپۇزم خۋىند.. پاش كەمىك خىزانەكەم ۋتى :

((....)) ئالتۇنەكەت فرۇشت؟ بەدوۋ دلىيەۋە ۋتم : بەلى..

: چەندەي كىرد؟

: چوار ھەزار دینار

: ئەى تايەو پىۋىستىست لىكرى؟ ((ئىتر ھەسكەنم پچر پچر بوو))

نەمزانى چى وەلام بىدەمەو.. خاۋىيە گيان ھىران بىكەۋىت چى وەلام بىدەمەو..

وەلامىك ھات بەزارمدا ھەركىز شتى وام نەوتوبو:

ئاھرىت برا دىرىگم ناموشۇو سەردانى شارى بەغداد دىكات، پارمكەم دابەو.. كە

لەگەل رۇشتىنى و ھاتنەوھىدا جوتىكى باش تايەم بۇ بىنىت ((سوپاس بۇ خوا، چونكە

جىگەى متمانە بوۋىن لەلەى يەكتر ((قەناعەت))ى كرد بەوتەكەم و وتى:

((زۇر باشە خىرى پىۋەبىت.. رەنگە لەۋى ھەرزان تىرىش بىت؟

بەلى بە دىلتايەو.. ئىتر ئەمە چەسپا لەلەى.. چەند رۇژىك تىپەرى سەپارە

بەرو خراپى دىرۇشت وام لىھات بەتەۋاۋى بىزار بووم لىى.. كەنەھاتەو مائەو

خىزانەكەم دىۋوت : چى بوو تايەكان نەگەشتن..

مىنىش بەمەلولى دەم وت :

ئاھرىت خۇ چۈنى بەغداد ھەروا گالته نىيە ھەر كاتى ھانى يەكسەر دىخەمە ژىرى و

دىبەستم..

لەخوا بەزىاد بىت بناغەيەكى بەھىز ئىمەى لەسەر پىك ھاتبۈىن لە ئاستى يەكتر بۇ

يەكتر دىتۋاينەو بەم چەشنە كارم دىكرد.. لە بەر بارى خوادا ئارام گرت.. گەرچى ناو

بەناو لە ناخەو بىزار دىبووم.. بەلام بىپارم دا بە ھەر شىۋەك بىت نەبەزم بۇيە ھات

بەبىرما كەبچە لای تايە فرۇشك بەقەرز دوو جووت بىكروم لەبەروە بەشىۋەى بەش

بەش قىسٹ پارەكەى بىدەمەو.. ئەمەيان باش بوو چونكە چەندە لەبەر

سەپارەكەم ئەۋەندىش لەبەر متمانەى خىزانەكەم.. چونكە زۇر يەكترمان خۇش

دەۋىست و يەكترمان لامەبەست بوو.

نىۋەرۇيەكىان گەپرامەو مائ خىزانەكەم دىرگای لىكردمەو وتى : (....) مژدە

مژدە ((بەرۋىيەكى خۇشەو دەمى پىرلە پىكەنىن بوو))

((ئەو پىاۋەى برادىرت تايەكانى بۇ ھانىۋىت.. وەرە بزانە باشن؟))

ۋەك لەبانىكى بەرز بىكەۋە خوارى سەرسام بووم بۇيە بەدەست خۇم نەبوو وتم :

كچى ئاھرىت تايەى چى و شتى چى؟! پىاۋى چى تۇ تەۋاۋىت.. تىكەنەچۈىت؟!

بەلەم وازى نەھانى و راپكىشام بۇلاى تاپەكان.. كە جوومە پېشەوۈ بۇلاى تاپەكان قەسەگەى راست و دروست بوو.. جوان سەيرم كردو واقم وړما خواپە گيان.. ئەمە خەوہ.. يا راستىيە.. پاش كەمىك خېزانەكەم وتى : ئەوہ چىيە (.....) بۇ وا واقت وړما بۇ رەنگت تىكچوو چى رويداوہ.. قەسە بكە.. بۇ ناشكرائى ناكەيت (....) دوقسە بكە.. لە يەكەم جار زياتر سەرسام بووم.. چەنلەين بىرو بۇچوون گوزەريان كرد بە بىرمداء.. لە ناخەوہ بەخۇم وت :

-تۇ بلىيت ئەو ژنەى كەمن پارەم داوەتئ بەزمىي بەمندا ھاتبىتەوہو چووبىيت تاپەكانى بۇ كرىبم؟!.. نەو بړوا ناكەم!

يان خواى گەورە لىيقبول نەكردوم وەك ((مەجىزەيەك)) دابىتەيەوہ بەرپرومدا خواپە گيان ئەمە خەوہ.. خەپالە.. راستىيە.. ئەمە چىيە!؟

لە راتەكاننى چاكەتەكەم بەناگا ھاتمەوہ.. خېزانەكەم كە تانەو كاتە ناگادارى ھىچ نەبوو وتى : پياوہكە بۇ وات بەسەر ھات.. ئەى خۇت نەتگوت برادرەيكەم تاپەم لەشارى بەغدادموہ بۇ دېئى.. ئەى ئەوھتا نايبىنى بۇى ھانىوپىت.. دوقسە بكە دلم تەقى! نەمەيشت ھەنگاو بئى كەمەنيازى ئاو ھىنان بوو وتم : دانىشە باراستى پروداوہكەت بۇ بگىرپەموہ..

خېزانى بىناگا لە بەسەر ھاتەكە وتى : دىبا بچىنە ژوورىو كەمىك ئاو بخۆرموہ حالت باش نىيە.. خواپە گيان رەحم بەمن بكەيت.. ھىچى بەسەر نەھاتبى..

وتم : نەو ھىچەم بەسەر نەھاتوہ.. ئاوپش ناخۆمەوہ.. دانىشە.. راستە قەسەم بۇ ئەو دەكرد بەلەم ھەردوو چاوم لە تاپەكان بېرىبوو.. تاتەواو بونىش ھەر بە خەوم دەزانى!.

لە نوکەوہ تا گەپشتم بەمالەوہو ئەمەرپۇش ھەر ھەموويم بۇ گىرپايەوہ.. وەك دەلئىن : لەسیرموہ تا پىيازى.. پاش تەواو بوونى پروداوہكە ئىنجا خېزانەكەم ھەبەساو سەرسام بوو.. بەزۇر زەردە خەنەيەكەم خستە سەر لىوم ووتم : ((ئاو دەخۇيتەوہ بۆت بىنم ئافەرت؟!))

وتى : ئاوى چى وشتى چى.. پياوہكە خىرىكى زۇر چاكت كردوہ.. ئەى باشە ئەم تاپانە لەكوپوہ پەيدا بوون، تۇ بلىيت مەجىزە نەبىت؟! بەلەم.. ئا بىرم نەبوو پياوہكەى ئەم تاپانەى ھانى پارچەيەك كاغەزى داومەتئ، وتى : لە دواى خويۇننەوہى بىت بۇلام — ئەدرەس- ناوئىشانى تيا نووسيوہ.

كاغەزەكەم وەرگرتو دەستەم كەرد بەخویندەھەى.. ئاى خویندەھەى چەند نىعمەتتىكى خۇش و گەورەمەت.. ئىستە تامو چىزى خویندەھەىم زانى.. كە خۇم دەتوانەم بە چاۋو بىرو ھۆشەم بىروا بە كاغەزەكەم.. گەر پەككىكى تر بۆى بخویندەمايەتەھە بىروام ناكەرد..

ۋەم : (...) خۇشەۋىستەم ئەمە ناۋ نىشانى ئەم پىاۋەى تىايە كەتايەكانى بۆ ھانىۋوم دەلى : پەيۋەندىم پىۋە بىكەو كارتىكى گىرگەم پىتە..... خۋاپە گىيان خىربىت.

پىشۋوم نەدا خىرا تايەكانەم خىستە سەندوۋقى لاداوە بىرەم دوۋكانى كاپرا بەھەتەك ھەتەك كەۋتەم پىگا.. دەستەم كەردەم بەبىر كەرنەھە :

- باشە ئەم پىاۋە مالى ئىمەى چۇن دۇزىيەھە؟
- ئەى پەيۋەندى بۆ پىۋە بىكەم؟
- خۋاپە گىيان خىر بىتو چاكەو باشەى لە دۋابىت، خۋاپە گىيان كەپىزى خۇتە.. پارىزراۋ بىم ھەۋلۋ مەندوۋ بوۋەم بەخۇپاى نەۋات..

گەشتەم بازار لە گەراجىك ((لادا))كەم دانا.. بىم ناۋنىشانەى لامبو دوكانەم دۇزىيەھە، كەسەپىم كەرد چى بىبىنەم!!

ئەمە نوسىنگەپەكى گەورەپە.. لە دەرگەى نوسىنگە كەم دا.. پىاۋىكى قەتەھەى بە ھەببەت دەم چاۋ ۋەن ۋەن پاك فەرموۋى لىكەردم كە لەۋ دىۋو مىزىكى گەورەھە دانىشتىۋو لەگەل پەكەم ھەنگاۋم بۆ ژوورەھە خىرا لەبەرم ھەستە بەخىراپىۋ بەگەرمى ھات بەپىرەھە.. بەخىر ھاتنى كەردم.. زۇر زۇرى پىز لىكەرتەم.. نەمىزانى دامۋىكى ۋەكو مەن لەبەردەم ئەم كەسە خاۋەن دەسەلاتە (مادى)پەدا بۆ ئەۋەندە بەھەببەت ۋە شۇم.. بەلام لە ئەنجامدا بۆم دەرگەۋت.. كە (بىرو باۋەرو كەردەھەى پاك ۋە بۆ خۋا زىان ۋە ھەۋلەن بۆ ناسودەمى مەۋف گەياندومىمەتتەپە ئەۋ پەلەپە))

دۋاى چاك ۋە چۈنى ۋە ھەۋالپەرسى سەرى بىردە دەرەھە لە جامخانەى نوسىنگەكەپەھەۋە بانگى (ساردى ۋە چاۋ ئاۋى)كەرد.. ئىستە دانەنىشتىۋەۋە بابەتەكانى داۋاكار گەپتە چىگە..

ۋەتى : كاكە گىيان ۋەداۋى ئەۋ ۋۇزەم بۆ ۋەگىپە.. پاشان مەنىش ۋەداۋى خۇمەت بۆ دىگىپەھە، كەچۇن خۋاى گەورە لەسەر دەستى تۇدا پارمەتى ئەۋ خىزانە ھەزارەى داۋە

ئاسودەى خۇشت بۇ دەكەم.. بەس توخوا دەست نەنىيت بەرپومەو. نامزانى مەسەلە
چىيە وتم : كاكە گيان من بۇ خوا کردوومە لەبەرئەو لەلای كەس باسەم نەکردوو تا
ئەمپروش.. خىزانەكەم --خاوەن ئالتون- نەيزانى بوو كەپارەم داوتە ئەو خىزانە
هەزارە.. كەخىزانەكەم نەزىكتەين و خۇشەويستەين كەسمە لەسەر زەوى..

ناچارى كردم.. پرووداومكان زۆر بە وردى و لەسەر خۇ، يەكە يەكەو هەنگاو بە هەنگاو
بگىرپەو چاومكانى فرمىسكى شادى قەتيسم مابوو تياياندا دەبريسكاپەو. منيش
بەدەم چاى خواردنەو. هەناسەپەكەم هەلگىشاو وتم : خۆزگە تۆ نەتزانپايە با ئەو
خىرەم بەر دەوامبواپە..

ئەويش لەسەر مەزەكەى دەستە سەپكى كاغەزى دەرھىناو چاومكانى سەرى و وتى :
كاكە گيان.. خوى گەورە لە قورئانى پىرۇزدا دەفەرموپت : ((إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ))
وتم : باشە چۆن ئەم تايانەت گەيانە مالى من و چۆن بەم پرووداوت زانى ئەمە تەنھا
خوى گەورە ئەو ئافەرتەو خۇشەم دەزانين.. كەسى تر ناپزانيت و ئاگادار نەبوو، بەلام
پياوى باش وتى : بەرپەز ئەو كاتەى تۆ گەپتەو بۇ ((پارەكە لەناو سەپارەكە)) من لەو
دەو دەرگای مالى خۇمانەو خۇم داشاردبوو ئاگادارى هەموو قەسەو باسەك بووم..
وكانتەكەش دەرچوووت زۆر سەرسام بووم بەو هەلۆپستە نىمانى و مروفاپەتەت.. زۆرم
حەز كەرد بىتەناسم.. بۆيە بەسەپارەكەى خۇم دوورو نەزىك دوات كەوتم.. تاگەشتەتە
مالەو.. دالنيا بووم ئەو مالەكەتەنە گەپارەو.

وتم : ئەى بۇ ھاوكانى ئەو ئافەرتە هەزارەتان ئاگەرد بەسەفەتى دراوسەيتەتى و هەزارى..
پياومەكەش (...). وتى : زۆرمان ھاوكانى كرد.. هەموو جارئ دەبوو دۆپەك ئاو..
تاخوى پۆزىكىيان وتى : خوا دەروى لىكردومەتەو نەتەر پارمەتەم مەدەن.. بەلام راستى
نەكەرد هەر نەفسى بەرز بوو.

قوميەك لە چاى بەردەم داو بە هەيمنى دامناپەو.. پياو و تى : پاش چەند
پۆزى سەفەرم كەرد بۇ شارى بەغداد.. لە دوكانى پياوئەكى زۆر پەكوبەك كەنەويش
خاوەن نوسىنگەپەو بازارگانىكى بەتواناپە دانىشتبووم. پياوئەكى بە تەمەن ھاتە ژورەو
داواى ((پارمەتى)) كرد.. ئەويش --بەردەمەكەى بەغداد- دەستى نەنا بەرپەو و تى
((وئەم پى نە)) كابراى بەتەمەنىش وتى : هەرچەت پەيتەت بۆت ورد دەكەمەو.. ئەو
سالانە پارەى تەبە (تەزوير) لە ئارادا بوو ((دیار بوو كابرا سواگەر بوو)) كابراش (۲۵۰)

يادگارى لاوتى

دەمىك سالى بوو باوكم ئالۆدەي ((شەراب و مەي)) خواردنەو بوو وەك خويەك
ھەردوو براكانىشىمى فېركرد بوون كە لە تەمەندا لەمن گەورە تر بوون.

دايكم مېزى زۆر بەجوانى بۇ دەپازاندنەو.. خزمەتى باشى دەكردن.. گەر
شەوېك وەك پېويست كارىان بۇ نەكات ئەوا دايكم پوو بەپرووى ھەپشەو قسەي ناخۆشى
باوكم دەبۆو يان بەكارتى ((تەلاق دان)) ئاگادار دەكراپەو..

لەگەرەكدا زۆر جار سەر زەنشت دەكراين.. دەنگمان دەپۆيشتە دەرى لەمال.. منىش بەو
كردارى مائەومەمان زۆر دلگران دەبووم.. چەنلەن جار ھەولمدا بوو.. بېخود بوو.. دايكم
زۆر منى خۆشەمويست بە پېچەوانەي باوكمەو.. براكانىشم خۆشيان دەويستەم بەلام
كەباسى ھەرام و ھەلالى پزق و پۆزىم لەلا دەكردن تۆرە دەبوون.. زۆر جار باوكم بە خوا
پەرسىتى من سەرسام دەبوو كە گەنجەم بۇ خوا دەريەم بە فرمانى كار دەكەم وەك
ئەوان نيم لەكارو كەردەمدا جوان لە يادەم شەوېك زۆرم بۇ براگەورەكەم ھانى كەواز
بەينى و تەم :

((كاكە (...)) دەزانىت ئەم ئارەق خواردنەومەيە چەند خراپە لەپروى مادى..
مەعنەوى.. مەرفاىەتى.. ئىسلامەتى بەو خېرت دەكات دوور كەومەرەو لىي ئەمە
پاكرەنە لەواقع.. ئەمە چارە سازى زامەكانتان نىيە..)) بەلام و تەكانم كارتىكەر نەبوو لە
ناخيان.. سادە بوو.. بۆيە دەيان و تە : دىنى خۆت بۇ خۆت دىنى خۆمان بۇ خۆمان
بېسود بوو زۆر ئامۇزگاپم دەكردن..

لەيادەم نەجىت مەن بېچۆكترەن ئەندام بووم لەبەر ئەو ھەندىك نەرميان
دەنواند بەرامبەرم.. قوتابى قۇناغى دواناۋەندى بوم جار جارمىش چاۋم لە دەستى
باوكمەو بوو بۇ خەرجى قوتابخانەو پېداۋىستى و شتى تر.. خوا دايكم پوو سېى بكات..
زۆر جار بەنھىنى باوكمەو دەست گىرۋى دەكردم. شەوېكى زستان زۆر سارد بوو
بەفرىكى باش شەوى پابردو بارىبوو ئەمەشەۋىش ساردىيەكەي بېئەندازە بوو.. لە
پەنجەرەكەو سەپرى دەرمەو ئەكرد.. بەفر وردە وردە.. كەلو كەلو سېى و بېگەرد

دەبۇنە مېوانى سەر زەمى.. ئاى.. ئاى كەجوانن! لە دەمە دەمى خەوتەندا بوو چوومە
 ژوورمەكەى باوكەم و براكانەم.. ئەوان سەر گەرمى ئارەق و دور لەخوا ژيان بوون..
 تەسجیلیان كەردبۆو.. (ئەحمەد شەمال) ئەومندەى تر دوورى خستبۆنەو. بە دەنگىكى
 نەرم و نەوى بانگى باوكەم كەرد : بابە.. بابە گيان.. حەز ئەكەم ئاگات لىم بىت! باوكەم
 كە بىتە ئارەقەكە لەسەر مېزەكە دانا بوو ئاورپكى بەلای مندە دایەو وى : ها.. شەو
 شىت.. چىە.. خەوت دىو؟ يان ئىمە دەخۆینەو و تۆى گرتو!.. بىزارمان مەكە.. دەلىى
 چى؟

وتم : بابە گيان ببورە وا لەم كاتە ناشايستەمەدا هاتە ژوورى.. حەز ئەكەرد كاتىكى تر
 بووايە بەلام كەى تۆ كاتت بۆ پىاچوونەو و گەرتەكانى ئىمە تەرخان كەردو.. ناچارم
 كاتت لىبگرم بلىم : ئەگەر مالهەكەمان ئاگرى تىبەر بىت بسوتىت تۆ چى دەكەيت..
 هاوارو پاكە پاك بۆ بەرو دراوسى..

*كەچى براگەوورمەكەم دەنگى بەرز كەردو وى : نا بابە.. وازى لىبىنە كەمالەكە
 سووتا.. ئەمىشى تىدەخەمىن و نەجاتمان دەبىت..

باوكەم وى : پۆلە لاچۆ.. وازمان لىبىنە.. ئاگرى چى و شتى چى، هەستەم بەشەق پارچە
 پارچەت دەكەم.. خۆتم پىيە كوشت مەدە؟!

براگەى تەرم تانەو كاتە پەرداخەكەى هىچى تيا نەمابوو وى : ئىمە سەر گەرم
 دەكەم يان شەر دەكەم.. دەبا هەر بلى.. كاگەم دەپەوئەت ئىمە دوور خاتەو لە شەراب..
 بەلام ناتوانىت.. ناشىەوئەت هاومىزو هاودەرمان بىت. دەوازی لىبىن..
 وتم : راست دەكەن.. بەلام دەبىت يا مەن بەم ئەمشەو يا ئىو..

باوكەم هەلىدايە : ئەى لە كورپى باش هەپشەمان لىدەكات.. هەتىو هەستەم پارچە
 پارچەت دەكەم.. تاتوانى پەر بەدەمى يەك تفى لىكەردم.. ئەو پەكەم جار بوو لەزىانىدا
 باوكەم كارى وا بكات..

براگانىشەم واقيان ورمە.. بەلام بەومشەو نەومستەم دەرىكەمە دەرى دەرى..

وتم : بابە.. پىم ناخۆشە بەلام با قەسەكانەم پادگارى بىت لەلات.. بەلام بىسود بوو هەر
 پالئىنا.. پالئىنا تا دەركاى دەرى كاتىكەم زانى بەر چاوم لىل بوو.. بەر چاوم زياتر لىل
 بوو.. تارىك تارىك بوو.. ناو دەمە تامى سوپىرى پىگەمىشت.. بەدەما كەوتم.. بە ناستەم

٦٤ گویم لىبوو لە دەنگى دەركاكە. كە بەتوندى لەسەرى داخستەم و چووە ژوورى. لە

ھۆش خۆم چووم.. بەلەم پاش ماومىيەك لەسەرماندا ھۆش خۆم ھاتمەوہ.. كەسەمىرم كرد
خوینىكى باش لەدەم دەستەم پۇشتىبوو چەند مىلمەترىك بەمىرىش لەسەر پىشتەم بارى
بوو.. لە ئاكامدا بۆم دەرگەوت.. دەستەم بەدەرگاگەوہ بوومو شەقىيىكىش لە لاشەويلگەم
ھەلەراوہ.. ئىتر لە ھۆش خۆم چوو بووم.. بەو ھالەوہ پازى نەمبووم.. بۆيە وتە: خوايە
گيان ئەمە تاكەى وادەژىن خوايە گيان دلىان نەرم بىيىت دەستەم بۆ ئاسمان بلىند كرد تا
لە تواناما بوو پارمەوئەرم نەرم بەمىر دىبارى.. زۆرم سەرما بوو لەسەرماندا
ھەلەلەرزىم.. لەپى دەستەكانەم بەمىراوى دىبوون. بۆم دەرگەوت شەو نىومىيى بووہ
بەردەمى خۆم پاكردمەو لەبەمىر پووو قىبلە بەو سەرمایە.. كەلەناخەمدا زۆر بايەخى
نەبوو دوو ركەت نوپۇزم خویند.. دواى نوپۇزەكە وتەى ئەو پىاو چاكەم بىر كەوتەوہ
كەدەمىفەرموو ((زىستان بەھارى خواناسانە)) چونكە لەشەوگارى درپۇزدا شەو نوپۇز دەكەن،
وہ (ھاوین؛ بەھارى خواناسانە) چونكە پۇزگارەكانى گەرمەو خوا ناسى تىادەمكات كە
پۇزۇوى سونەتە. خوینەكەى لاشەم بە پاك و نوپۇز دەزانى چونكە ئىمامى (عمر(د.خ)
نوپۇزەكەى نەبىرى كەخەنجەرى لىدراو چارى نەبوو، ئىمامى ئەحمەد پەزاو پەحمەتى
خوای لىيىت بەبەرگى خویناويەوہ نوپۇز خوا پەرسى ئەنجام دەدا ناچار بوون منىش
ناچارم، لەگەل تەواو بووندا.. ھەرچىم لەدوئا و پارانەوہو نزا زانى دەستەم كردە
خویندنى نازانم فرمىسكى خوشى بوو پان ناخوشى لەزۇربەى دوعاكانەدا ئەو ئايەتە
پىرۇزەم دوبارە دىكردمەو ((رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِإِلْدِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ)) گريام
زۆر گريام زۆر دوعاى چاكەو چاكەسازىم بۆ باوكەم و براكانەم كرد.. ھىلاك دىبووم بەلەم
لەناخەوہ لەسەرمتاى خوش گوزمرانىدا بووم.. لەيادەم نەچىت قەسەيەكى پىاو چاكىكەم بىر
كەوتەوہ كە دىمىفەرموو ((خوای گەورە لەنيوان بانگى مغرب و عيشادا كارەكان ناسان
دەمكات و دىگەمەنيىتە نامانجى خوای بەلەم مەن داواى چاكەسازى زۆر خىرام دىكرد
كەدەمىفەرموويت ((كُن فَيَكُون)) لەنيوان پىتى ((ك)) و پىتى ((ن)) دا ماومىيەكى زۆر كەم
ھەمە دىمويست لەو ماومەكەمەدا خوای گەورە بۆم بىكات.. نازىزان دەزان چى پويەدا..
كاتىكەم زانى دەنگى دەرگاگە ھاتە بەر گويم، كرايەوہ، پاش چەند ھەنسكىك لەقولى
گريان ھەستەم بە بىستنى گريان كرد بەلەم لە ناخودلما ھەر دوعام دىكرد.. بەردەموام
بووم.. بەردەموام بووم ھەستەم كرد دەستىكى گەرم پويەكى گەرم و تەپ لەپەنا گوپچكەم
كەوت.. جوان ھەستەم كرد كەنەمە يەككە بەلەم وام ھەست نەكرد و بۆى ناچووم كە

باۋىك بېت.. وتەم رەنگە دايىك بېت.. چۈنكى ئەۋەندى دايىك بەسۈزە.. باۋىك ۋانىيە..
بەبىرىمدا ھات كە باۋىك بىر كەتتە دايىكىشەم ئاگرى جىگەر ھەلى گىرتۈۋە
دەپتە بىم باتە ژورۇ.. بەلەم بېرىمدا بۇ كەتتە نەگەپتەۋە ئەۋە مائە.. تا بېرىمدا
چاك كەپتەۋە نەدەن بۇلۇ خۇي گەۋرە بەرنامەكەي. دەرپۇم كاريك دىكەم.. زەۋى
خۇا فراۋانە.. كەس پەكى ناكەۋىت بەلەم مەن رەزگار بۇۋى خىزانەكەم مەبەست بۇۋ
نەك مان ۋىيانى خۇم..

بەپىزان ئەۋە بۇ دەۋۋە ۋانە بۇۋەستەم بە زېرىمى كەلە رومەتەم خىشا..
كەرىش بۇۋ نىتە بۇم دەرگەۋە كەتتەمە باۋىكە.. دىگرى.. ئاگرى جىگەر ئەۋى ھەلگەتۈۋە
دوۋاكانەم خۇي گەۋرە قىۋى كەۋۋە.. سۇپاس بۇ خۇا سەرگەۋتۈۋم..

بە دىنگىكى نەرم ۋەپلە گىرانەۋە ۋى : ھەستە.. ھەستە پۇلە گىان.. ئىمە كەردەم
خىراپە دەرھەق بەتۇ.. بەلەم تۇنەۋە خۇايەي لىيەدەپارپىتەۋە دىلى مەنى گۇرۇ.. لىمان
بىۋورە.. لىمان بىۋورە.. كەۋى ۋە نەمزانى چۇن باۋەشەم كەرد بەملىداۋ مەنىش دامە
گىرانىكى قۇل.. وتەم : بابە گىانەم.. بۇ ھاتىتە دەر.. بۇ ھاتىتە دەر..

باۋىك كەتتەۋە كاتە نەمىدەۋە بىگرى بەدەم گىرانەۋە ۋى : پۇلە گىان خۇشەم نازانەم..
بېۋابكە نازانەم.. ھىزىك ناخى ھەزەندەم.. پالپىۋەنام.. پاشان نەمزانى تۇ لىرە ماۋىت
ئەگىنا زوۋتر دەھاتەم بە دواتا بابىۋىنە ژورۇ..

بەلەم مەن وتەم : نە بابە گىان تازە مەن بېرىمدا كۇتايى خۇم داۋە.. ۋەدوۋاشەم بۇ
كەۋۋەم كە خۇي گەۋرە قۇلى دىكەنتان بە كىلىي ھىدايەت بىكەتەۋە، ئىسلامتان بىكات..
مەن دەرپۇم تا ئىۋە ۋەھا بىن.. مەن نايەمەۋە ئەۋە مائە..

ھىزەم داپە بەر خۇم كەھەستەم بەلەم لاقەكانەم سېۋو بۇۋە لە دوام نەھاتەن بەرەز
بۇۋەمەۋە كەۋتەم، بەلەم باۋىك كە ئەۋە خۇيەنى بىنى لەمەن ۋى : بەلەن بېت تۇ جى
دەللىت ئىمە ۋادەكەي.. بەلەن بېت بۇ خۇا بىزىن.. چۈنكى خۇي گەۋرە تۇى
سەرخەست ئىمەش.. ئىمەش دەمانەۋىت لەگەل تۇبىن.. وتەم : (بابە گىان ھەر قەسەم
ناۋىت.. كەدەۋە.. كەدەۋە بەلەن پىدەمەيت)، باۋىكىشەم ۋى : لەجىياتى جارىك سەد جار
بەلەن بېت بەلەن بېت.. خۇايە گىان تۇبە بېت لە ھەمۇۋە تاۋانەكانەم (فەرمىسكى
بەشىمانىۋە خۇشەۋە خۇشەۋە لە چاۋانى بارىن) ئەۋەسا بېۋام كەرد، سۇجەمەكى شۇكرەم
۶۶ بىر ھەر لەۋىدا بېرىمدا بىگەپتەۋە مائە بەھىزى باۋىك.. بالى گەرتەم چۈپنە

حەوشەكە، لەپەر دايكەم ھات بەرمو پىرم باومشى پىا كردم گوشىمى بە خۇيەوہ..تا
ئەوكتەش ئەوندە ھەستەم بە خۇشەويستى دايكەم و گەرمى باومشى و غەمپرەوینی
ھەناسەى نەكرد بوو.. باوكیشم ھاوارى كردو وتى : لەم ساتەوہ يەك كەس بۆى نىيە لە
مائى مندا بيشەرعى بكات.. دەبىت ھەمووتان بۆ خوا بزين..

خۇشەويستان ئيتەر لەو شەوموہ مائى ئىمە بووہ مائىكى زۆر جياواز لەشەوہكانى
تر.. ئاى تامو چىزى ئەم ئاينە چەند شىرینە.. خوايە گيان چەند شىرینە.. بىرپارم دا
ئەو ئايەتە پىرۆزە لەلای خۇشەويستى بنوسم و لە چوار چىوہى شوشەى بگرم كەخوای
گەورە دەفەرمویت : ((إن الدين عند الله الاسلام)).

لە قولای شەودا دلە تارىكەكان رۆشن دەبنەو!

چەند سائىكى زۆر بوو براپەكى خۆشەويستەم لەحيزىيىكى عىلمانىدا كارى دەکرد.. بەلام وامامىيەكى زۆرە ھەستى پىدەكەم وازى لىھىتاۋن و زۆر بەگەرمى ناموشۆى مزگەوت دەكات.. لە وتارە گشتىيەكانى مزگەوتدا نامادىيى ھەپە.. لە ناخەو شەپتان پىيدەموتەم : رەنگە نىيەتى باش نەبىت!

بۆيە بەباشم زانى بەھىمنى و لەسەر خۇ ھۆى ئەو گەرم و گورپىيەم بۇ باس بکات.. چەند جارێك وەك خوازىيىنى كەريک بەروپىدا دا بەلام دەپوت : دەترسم بەباس کردنى ساردى پروم تىبکات بەلام وازم لىنەھانى.. بەلئىنى دامى گەپۆم باسبکات بەمەرچىك نەپدرکىنە!. چونکە شاعىريک دەلئ : ((ھەموو دۆستىکت دۆستى ھەپە)) بەلام دلئىام کرد گەر سوودى ھەبوو بۇ کۆمەلگە باسکردنى ئاساپە.. گەر سوودى تەنھا نەئىنى نىوانمان دەبىت.

بەلئ رۆژيک دانرا بۇ درکانلىنى ئەو نەئىنىيە لە مالى خۇيان .. ھەموو سەعاتەکان بەسال دەگوزەران.. رەنگە چەند موويەكى سەرو پىشم سېى بووبن تا بۆى باسکردم : جا بەرپزان ئەو کەسانەى کەتازەو بەگەرم و گورپى کار بۇ خوا دەگەن.. دەترسن لە بەباچوونى خىراتەکانيان. کە کات ھات بەھىتاشى لە دەرگای مالەكەم دا.. زۆر بە جوانى بەگەرمى پىشوازی لىکردم.. چوینە ژوورەو.. دەرگای ژوورەكەى پىوھداو بەخىزانەكەى وت : گەس نەپەتە ژوورئ و لەم ناوہ مەپىن..دانىشتەم من تامەزروو ئەویش لە نوکەوہ بۆى گىرپامەوہ : شەويک لە خەومدا قىامەت ھەستا بوو.. دنيا تەپو تۆزاوى قەرمبالتى بىتاقەتى.. ناوى مەرفەھەكان دەخوینراپەوہ.. نامەپەكى مۆر كراويان دەداپە دەستى – چاوەكانى نوقاندبوو – ھەبوو سەرو دل خۇش بوو مەرفى وھە ھەبوو دەگريا لە بىدەستەلاتىدا دەستى دەگردە ئالە نال.. زۆر ناپەحەت بووم پىاويكى دراوسىمان كەلە پىشمەوہ بوو نامەكەپان داپە دەستى و مۆريكى لىدرا بوو بەلام كە سەرە

گەيشتە سەر مەن نامەيەكيشيان دايە دەستەم مۆريكى پېۋە بوو بە ئەندازەي دىنارىكى ئاسن، پاش تەۋاۋ بوۋنى كە دەميان دايە دەستەم دەميان وت : بېرۇ بۇ ئەۋ دەرگايە.. پۇشتەم پۇشتەم بۇ دەرگايەكەي كە دراۋسىكەمان بۇي چوو.. نامەكەيان لىۋەرگرتو سەپريان كىردو بەخېرەتنيان لىكردو بەخۇشىيەۋە چووۋە ژورئ ئىستاش دەنگى ئەۋ سەلامو كەلامە لە گوپمدا دەزنگىتەۋە، دەنگە دەنگىكى زۇر خۇش دەھات ھەستى بۇن كىردەم تا ئەۋ كاتەش بۇنى واخۇشيان نەكردىۋو. بەيى ھەرمانى ئەۋان خۇم گەياندە ئەۋ دەرگايە.. نامەكەيان لىگرتەم خۇيىندىانەۋە.. سەپرى مۆرەكەيان كىرد وتيان : تۇ بۇ ئەم دەرگاۋ شۇيىنە نەھاتۋىت بېرۇ، دەرگايەكى تريان پىشاندام كەلەسەرى نوسرابوو.. ئەۋەي لەسەرى نوسرابوو لە نوسىنى مۆرەكەي مەن دەچوو بۇيە زۇر گىيام.. پارامەۋە.. تو خوا.. تو پىغەمبەر.. ئەيھاۋار.. چار نەبوۋ پالايان پېۋەنام تا گەيشتەم ئەۋ دەرگايە گوپم لىۋو ھاۋار ھاۋار گىيان دەنگى بەرزو نەزم بۇنىكى زۇر ناخۇش دەھاتە دەر كاسى كىردم.. دەستەم لە ھەراغى دەرگاگە گىر كىردم.. وتەم : تۇخوا يا بېجەم بۇ ئەۋ دەرگايە تىر، وتيان : نابىت مۆرى ئەم دەرگاۋ ژوۋەرى لەسەرەۋ نامەكەش بەدەستى چەپتە سەپىرەم كىرد پاست دەكەن لە نوسراۋەكە نوسرا بوو ((أشهد أن لاإله إلا الله وأشهد أن (...)) رسول الله)) ناۋى ئەۋ حەزىبە نوسرابوو كە مەن داۋى كەۋتېۋوم شەۋو پۇز بە دلو گىيان كارم بۇ ئەكرد. بەلام دراۋسىكەمان زۇر دىنارىكى باش بوو لە ژوۋەركەي نوسرا بوو ((أشهد أن لاإله إلا الله وأشهد أن محمد رسول الله)).. دىلم داۋى ئەۋى دەكرد بەلام دەستەلات نەبوۋ، كىردەۋەكەن دەۋرى دەخستەۋە.. ۋىستەم نامەكە ھېرئ بىدەمبۇ داۋە بگەپمەۋە.. بەلام ئاخ.. چەند دەستەم دەكردنەۋە بۇنەۋەي بگەۋىتە خوارەۋە.. ناكەۋتە خوارەۋە.. پام ئەۋەشانەم بىسود بوو.. نەزم دەبەۋەۋە بگاتە زەۋى كەچى كاتىكەم دەزانى بەدەستەمدا دەنوساپەۋە. خۋايە گىيان بە قوربانەت بىم ھەريام بگەۋە.. پۇل پۇل خەلىكى خۇيان دەكرد بەۋ ژوۋەرانەدا تەنھا مەن سەپرىچىم دەكرد.. وتىشەم كاكە گىيان بە قوربانەت بىم خۇ مەنىش ناموشۇي ئەۋانەم ئەكردم.. دەميان بىردەم بۇ مەزگەۋت.. خۋايە بەھەريام بگەۋە.. خۇم زۇر پاكىشا.. زۇر مانەدو بووم.. ناچار بەرەۋ ئەۋ ژوۋەرى كە لىيەدەترسام بىردىانەم يەك پالايان پېۋەنام كەۋتەم ناخۇشتىن شۇيىنەۋە.. گىر.. ئاگر.. دوكەل.. بەتەۋاۋى كاسيان كىردەم زۇر بەشىمان بووم كەنەۋە جىگەم بوو لە شېرەۋى بىتاقەتى خۇم سوپاس بۇ خۋاي گەۋرە

لە خەو راپەرپىم.. بېدار بوومەھە.. چاۋەكانم گلاۋت.. خەو بوو.. بەلام چۇن خەۋىك تا
من ھەم شتى واناخۇشەم نەدىبوو؟!

ئاي ئەۋەدى من دېم خۇزگە ھەموو ئەۋانەش دەياندى كە دور لەپەيامو بېرو بېروى
ئىسلام دەزىن.. چەند خولەكىك سەرم خستە نېۋان ھەردوو دەستەم بەقنچى دانىشتەم
ھەر بېر دەمكردەھە.. خۇم پەكلاى كەردەھە خۇم گۇرې بەخېراى.. سەمات ((۲))ى شەو
بوو ھەۋىيەكەم چەكەكەم ھەلگەرت روم لەو بارەگايە كەرد كەلەنەك مائەمانەھە بوو..
لەرېكا بەخۇم وت : پەنچەكانم نېۋە بەرگى گەرمى لولەى تەنگ ناگرن لەم دىنا ئەى
چۇن لەو دىنا بەرگەى ناگىرې بلىسەدارى دۇزەخ دەگىرن... لەدەرگام دا، نېكا بان
كەردەھە، وتى كاك (...). خېرە بەم نېۋە شەۋە بەم شېۋە.. ھېچ رويداۋە.. وتم : كى
لە ژورەھە؟ وتى : كاك (...). بەلام رەنگە سەمىرى تەلەفېزىۋىن (CD) بكات.
چومە ژورەھە.. راستى كەرد.. نەنوستىبو، چومە پېشەۋە لېى وتم : كاك (...). ئەمە
چەكەكەم.. ئەمە ھەۋىيەكەم.. ئىتر من لەگەل نېۋە نابەم كارو كەردەھەمان باش نېيە..
نېيەتان لەگەل من ناگۈنچىت.. كاك (...). بە سەرسامىيەھە دەپروانىيە من.. واى
ئەزانى شىت بووم.. تەلەفېزىۋەكەى كوزانەھە.. وتى كاك (...). تېكەنەچوۋىت..
خەيال نېت ... تەۋاۋ لەسەر خۇتى..

وتم : بەلئ.. بەلام تۆبە خوايە لەو كاروبارانەھە لە ھەموو شتىكى ئەمانە- وېستەم
بېرۇم.. كاك (...). توند بالى گەتم : كاكە عەبە.. كاكە پېۋىستەمان بە تۆيە، كاكە بېرۇو
بەيانى ۋەرەھە قسەى لېدەكەپن!!

بەلام ھاتە دەرەھە بەبى چەك ھەۋىيە ۋەگەرپامەھە مائەھە خېرا دەستەنۋېزىكى
پاك ۋە خاۋىنەم ھەلگەرت دوو ركات نۆزۇم كەرد.. زۇر خۇش بوو بەلامەھە.. دوو ركاتى
تەرىش دوو ركاتى تەرىش لەو كاتەھە بەلئىنەم بەخۋاى گەۋرە داۋە كە دۋاى ((قورئان..
پېغەمبەر.. پەيامى بېرۇز.. پاك ۋە بېگەردى ئىسلام بىكەوم.. تەنھا خۇم لەۋدا دېۋەتەھە..
ھەرچى خوا پېنى خۇشەو بەختيارى مەۋفايەتى تايە كارى بۇ دەكەم.. ئىتر بەسە
خراپە ۋە دور لە خوا ژيان.. سلاۋ لە بېرۇزى ئىسلام.. كەتەۋاۋ بوو لەگېرپانەھەى رېۋادەكە
وتم : ئەى لەو رۇزەھە كەس نەھاتەۋە بۇلات؟

وتى : باھاتون.. بەلام بېسودو بەدەستى بەتال گەپرانەتەھە.. سوپاس بۇ خۋاى
بەخشنە. ((وأعتصموا بعجل الله جميعاً ولا تفرقوا...))

منیش مالەكەم بەجیھت و سۆمای چاومكانم گەشانهوہ.. سودمەننبووم
لەھەموڕوێەكەوہ دڵم پاكبۆوہ لەناستیدا.

شىنى گوناھبارىك

و:م/ جەمال

داڭشتەنە: م. فاتح مەھمەد سەمىي

ئەمەلى ئەم چىرۈكەمان بۇ دەڭىز تەنە گەنجىكى (كۈمبىتى) يەكە خۇي و
بەنە مەلەكەى دووچارى كارساتىكى زۇر پېر مەترسى كىرەدە.. ئەمەش لە ئەنجامى دوور
كەوتەنە لە بەھا بەرزو پىرۈزەكانى ئىسلام و خۇسپاردن بە ئارەزوو شەھوانى و
شەپتانىەكان كە بەدرىزايى ژيانى مەۋقەكان جگە لەسەر شۇرى و پەشىمانى ھىچى تىرى
بەرھەم نەھىناو، بە ئومىلى سوود گەپاندن بەھەموو لاپەك بەگشتى و خوشك و برا
لاوكانەمان خىزانەكەمان كە پىك ھاتبوو بە تايىبەتى لە داپك و باوكم لەگەل سى براى
تر كە ھەموويان لە خۇم بچوكتىر بوون و خوشكەكەم كە ناوى "س" بوو، "س"ى
خوشكم سالىك لە خۇم گەورەتر بوو، ژيانىكى زۇر خۇشمان بەسەر دەبىرد بارى
ئابورىمان زۇر باش بوو خاۋىنى (ھىلاپەك)ى خۇشى خۇمان بووين، ھىچ كىشەپەكمان
نەبوو.. لەجۋارى ئامادەپى دەمخوئىند، "س"ى خوشكىشم لە پۇلى پىنچەمى ئامادەپى
بوو، من و "س"ى خوشكم زىاد لە خوشك و براپەمى ۋەك دوو ھاپىرىكى خۇشەۋىست
پىكەۋە دەچوۋىنە قوتابخانە زۇر ھاۋدەمى يەكتىر بوين.. مەلەۋەمان مالىكى كراۋە
تىگەپشتو بوون مەمانەپان پىدەكردىن زۇر يەكتىرمان خۇش دەۋىست —خۇزگاپە من
نەھاتەپەتە بوون- چونكە ئارامى و شىرازى خىزانىكىم شىۋاند.. كارساتەكەش بەم
شىۋەپە پروپىدا..

لەسەرمەتاي خوئىندى سالىدا بوو (قۇناغى جۋارى ئامادەپى)، قۇناغىكى نوپىيە —

ھەندىك ھاپىرەپە پەيداكرد، زۇر ھاپىرەپەتەمان پەتە و بەھىز بوو.

پۇزانە دەچوۋىنە دەرەۋە پىاسە و يارىمان دەكرىدو چار چارمىش دەچوۋىنە قەراغ

دەريا بۇ مەلەكرىد.. بەلام ھەۋەم دەدا كە ھاۋسەنگى لە نىۋان يارى و چوۋنە دەرەۋە
لەگەل خوئىندى و كۆشش كرىنم بۇ قوتابخانە بىبارىزم.

رۇزىكىيان باوكەم پىرسى: " كوپم ماومىيەكە دەمىنەم گۇرانت بەسەردا ھاتوۋە و چوۋنە دىرمەت زۇر بوۋە"، مەنىش وتەم: " ئەگەل ھاۋپىكانەم پىاسە و يارى دەمەين و بىخەمبەلە خەپىندەكەم، چۈنكە ھاۋسەنگى تەۋاۋ رادەگىرەم ھەرامۇشى ناكەم"، دىلىيەم كىرەمە و ئەۋىش مەنەنەي بە وتەكانەم كىرە. بەم جۇرە زۇرىيە شەۋان ھەتا نىزىكەي يانزەم دوانزەي شەۋ دەمەينەۋە پاشان دەگەپەنەۋە بۇ مائەۋە.. شەۋىكىيان لە يانزەي شەۋ بەدەۋاۋە وىستەم بگەپەنەۋە بۇ مائەۋە بەلام يەكەك لە ھاۋپىكانەم وتى: ھىشتا زوۋە جارى بانەپۇنەۋە)، مەنىش وتەم: " نەخىر دىرەنگى كىرەمە دەمىت بىرپۇنەۋە. بەلام ھاۋپىكەم پازى كىرەم وتى: " چاپەك لىدەنپىن و دىمپۇن و دىمپۇنەۋە.."

مەنىش پازى بوۋە، كاتى چاپەكە نامادىبوۋە پەلەم بوۋە خىرا خوارەمەۋە.. بەلام دەمەجى بەرچاۋم پەش بوۋە چاۋەكانەم لىل بوۋە خەۋم لىكەوت، لە ھۇشى خۇم چوۋم كاتىك ھۇشەم ھاتەۋە و چاۋم ھەلەپنا سەپىر دەكەم كاتىزىمىر ۲۴۵ خولەكى شەۋە، گىزە و پىۋوم سەرم زۇر قورس بوۋە، ھەر كەسەپىرى كاتىزىمىر كىرە دەست بەجى بە پەلە گەپەمەۋە بۇ مائەۋە، لە زەنگە نەدا بەسەر دىۋارەكەدا سەركەۋەم ھەتا باۋكەم دايكەم بە خەبەر نەيەن، بەھىۋاشى چوۋمە مائەۋە دىرگاكەم بە نەسپاى كىرەمە. چوۋمە زوۋرەكەي خۇم بەيى ئەۋەي ھىچ كەس پىم بىزانىت بەلام كاتىك چوۋمە زوۋرەۋە "س"ى خوشكەم دانىشتىبوۋە ئەۋنۇكانى لە باۋەش گىرتىبوۋە.. لەچاۋمەۋەنى مەندابوۋە وتى: لەگۈى بوۋەت؟!

وتەم: لەگەل ھاۋپىكانەم مەينەۋە و نەمان زانىۋە ئەۋەندە دىرەنگەۋە ھەرچۇنىك بوۋە پازى بوۋە قەنەۋەتى كىرە. ئەۋە چوۋە زوۋرى خۇي و مەنىش لەشۋىنى خۇم تەخت پاكشام پۇشنايم ون كىرەمە.

بۇ بەيانى كە خەبەرەم بۈيەۋە ھەستەم بە گەرمەيەكى زۇر دىمكەم لە جەستەۋە لەشەمە، ھەستەم دىمكەم لەناۋ كىرەكى جەستەمەدا خىرۇۋ نالۋە بوۋنىك دىرەست بوۋە، شىتىكى گەۋرەم لىۋون بوۋە.. بەلام نازانەم چىيە؟ زۇر نامۇيە، خۇشەم نەمەمەزانى چىيە، بەلام يەكسەر بىرى تامى چاپەكەي دۋىنى شەۋم كەۋتەۋەم بىۋەستەن چوۋمەلەي بىرەمەكانەم و پىرسىارم لىكەم ووتىيان:

((بەئى زۆر مەشلەزى ئەو تەنھا (كەپسول - گولاج) ئىك بوو دۇشەو كىرمانە
چاكەتەو ھەتا مەست بىت ئاسۆى خەيالت فراوان بىيىت)), ئىنجا زانىم (تلىك)يان
دەرخوارد داوم.. پەلەم لىكرىد كە ھەرچۇنىك ھەيە چايەكى لەو جۇرەم بۇ پەيدا
بەكن، وتيان: بەسەر چاۋ پەلەمەكە تۇ بلى ئىمە پەيدى دىكەين.. ئىمە ھاورپىتىن
ھاورپى.. يەككىيان ووتى: بەشەرمەم لەبنى ئەرز بىت پەيدى دىكەم.. خىرا بۇيان
نامادەكردم و دايان نا خىرا خواردەمەو، ئەم دىنايەم لەلابوو بە چەرمە چۆلەكە بەلام
كاتىك بە كەپسولەو خواردەمەو پەكسەر ھەسامەو دىسانەو خەونىكى قوول پەخەي
پىگرتەم..

دوايى زانىم كە ئەو ((گولاجە)) ماددى ھىرۋىنى تىكرابوو، بە تەواۋى
وابەستە (مەدىن)ى ماددە سىركەمەكان بووم لە سەرمەتادا خۇم لە ھاورپىكانەم توورە كرد
بۇچى مىتان تووشى ئەم پەتا كوشندەو گەونە نەفرىن لىكراوە كرد.

ئەوانىش لىم بوون بە فرىاد ەس وتيان: سەغەت مەبە ھەج كاتىك وىست
ومرە بەبىرئ پارەى كەم بۆت پەيدا دىكەين، ئەمە زور ئاسايەو بۇچى لەخۇتى ئەكەيتە
كىشە، بابە زۆر كەسى گەورە و دەرەمەندو سىياسەت مەدار تلىك كىش خەفەت
مەخۇلا..

مىنىش قەناعەتم كىردو رازى بووم و بىرپارم دا بەردەوام ەم، بەم جۇرە بە
تەواۋى ((ئالودە - مەدىن)) بووم. پاش ئەمەى زانىان بە تەواۋى چوومە خوينەمەو،
ئاتانم دەست بەردارى بىم بە بىانوى جۇراو جۇر ئەو كەپسولەيان لەسەر گران دىكردم
بەپادىمەك نەتوانم بىكرەم بەشەم نەكات ناچار كەوتەم دى كردن لە باوكەم، كە ئەوسا
زۆر ئەستەم بوو بەلامەو كارى وابكەم، بەلام ئىستا سانابوو لەلام پاشان دى لە
دايەم و تەنانت لە "س"ى خوشكىشەم، پارەكەم دەبىر بۇ كابرى تلىك فرۇش و
قاچاغچى، جەستەو لارم زۆر لاوازبوو بەپادىمەك عەلاگەيەكى چەند كىلۋىم بۇ
ھەلەندەگىرا. بەتەواۋى لە خوينەند دوا كەوتەم لە پۇلى چوار دووسال مامەو "س"
چوۋە شەش و پاشان لەمەكى پەيمانگا بە دلىكى پى لە ھىواۋە دەوامى دىكرد. ئەومەندەم
درۇ لەگەل دىاك و باوكەم كىردو ھەتا مەنەم لەدەستدا بەتەواۋى ھەرامۇش - ئىھمال-يان
كردم بەلام بەھىج جۇرىك بە تلىك كىشى مىيان نەدەزانى.

زۆربەى شەۋەكان بەندى باۋكەمەۋە درىنگ دەھاتمەۋە تا شەۋىكىيان كە گەرامەۋە
 "س" دېسان چاۋمېروانى دىكىردم كاتىك چوۋمە ژوورەۋە ئەۋىش ھاتە ژورەۋە و باسى
 ژيانى منو خۇى بۇ كىردم كە لە مندا ئىمەۋە چەند پىكەۋە بوۋىن چەندىن گەشت و
 سەردانمان بەيەكەۋە كىردەۋە. چۇن ھەلگىرى رازو نىيازى يەكتر بوۋىن.. چۇن ومكو دوو
 ھاۋرئى وابوۋىن.

خوشكەكەم وتى: ئىستا پىم بلى كىشەت چىيە؟ بۇ وات بەسەر ھاتوۋە،
 كىشەت بە تەۋاۋى دابەزىۋە، رەنگت زەرد بوۋە، بۇچى ھەمىشە كەنار گىرەت؟! كىۋاى
 لىكىردىت، كىشەت چىيە؟ من ھاۋكارەت دىكەم و كارت بۇ ئاسان دىكەم! لاى ھىچ
 كەس باسى ناكەم.. مەنىش بەر پەرجەم داپەۋە كە ھىچ گىرەتەك نىيە بەلام سوۋدى
 نەبوۋ پاشان قەناعەتم كىرە كىشە ((موشكە)) كەمى بۇ باس بىكەم، بەتايىبەتى پاش
 ئەۋەى كەھەرەشەى ئەۋەى لىكىردم كە ھەموو شەك بىكەم دەلىت لەدرىنگ ھاتەۋەى
 شەۋو ھەموۋى باس دىكات بۇ باۋكەم.

ناچار بوۋم باسىبىكەم بەلام داپەك خۇى كىرە بەزۇرداۋ "س"ى لەگەل خۇى بىرە،
 وتى: درىنگە پۇلە بىخەن، ((خۇزگە داپەك لەۋكاتەدا نەھاتايە ژوورەۋە))، بەلام
 "س"ى خوشكەم بە نامازە بۇ كىردىك تىيگەياندىم كە سوۋرە ئەسەر قەسەكانى و دىبەت
 سەبەنى بۇى بگىرەمەۋە، مەنىش پەيمانەم داپە كە بۇى باس بىكەم. بۇ بەيانى زوۋ لەمان
 دىرچوۋم و خۇم گەيانەدە بىرەدرىنگەم بۇ ۋەزىرەنى بىرەكى تىر لە ژەمە تىياكى پۇزانەم..
 بەلئى پۇزانەم، لەۋى لەناۋ ھاۋرئى ناپاكەكانەدا پوۋادومكەى "س"ى خوشكەم گىرەيەۋە..
 بەلام ئەۋان خىرا رەنگىيان گۇراۋ تۈرەبوۋن و ھەرەشەيان لىكىردم كە ناپەت ئەۋ رازە
 بىرەكەنەم، مەنىش رازى بوۋم بەلام تازە شەكەم لەۋى "س"ى خوشكەم دىرەكەندە
 چىبەكەم!؟

۷۶ وتيان زۇر ئاسانە، ئەۋىش بىنە ناۋ كۆمە ئەكەمانەۋە خۇ لەئىمە زىاتەر نىيە..
 ئىمەش خوشكەم ھەيە تىياك كىشە.. ھەر كەۋايان وت زۇر تۈرەبوۋم گىانەم كەۋتە
 لەرزىن ۋەخت بوۋ بەزەۋىدا بىكەم، كەۋتە شەپ لەگەلىيان، بەلام ئەۋان وتيان: ئىمە
 لەبەر تۇ دەلىين، پەيمانەشەت دەمەنى بى خۇراپى تىياك دەمەنى تۇش و "س"ى
 خوشكىشەت ھەر كاتىكىش وىستەم رىگە زۇرە بۇ ۋازەينان لە تىياك پىۋىستە ناكەت

خۆت تۈرە بېكەت، بەم قەسە و تانە جارىكى تر فریوم خوارد، نازانم تلیاک و مادە سېرکەرەمگان بۆجى راو قەناعەت و بیرو باومېر دەشواتەووە دەمبیتە نىجىرى ھەموو راوچىەك؟! ((كەپسول)) يېگەم بۇ "س" ى خوشکەم ھىنايەووە.

كە گەرەمەووە سەیر دەكەم "س" چاومېرەمە زۆر پەلەمەتتى بزانى ئەو مەسەلەمە چىيە كە لە منى ھەشارداووە؟! خوشکەكەم دەستى خستە سەرشانم و بەمەكەووە دانىشتىن، بەرپووە خۆشەكەى وتى: " دەى بۆم باس بکە بزانم كىشەكەت چىيە؟"

وتەم: " تۆ بېرۇ چايەك نامادەكەو وەرەووە باسى دەكەين."

وتى: بەسەر چا و برا نازىزەكەم، مەن نازام لىپراوە تۆ گەرتىكت ھەبىت و لەمنى بشارىتەووە!! " ئەو چوو بەلای نامادەكرنى چاكەووە منىش لەوكتەدا بىرم دەكرەووە لە كارەكەم لەدلى خۇما وتەم: ((ئاخر ئەم خوشكە دلسۆزو بەرەحمەم بۆجى توشى ئەم نەخۆشەى مە بېت.. گوناھى چىيە، مەن پىاوم باشتەر بەلام ئەو... ئەو ئافەرتە كارەساتى لەدوايە، ئاخر بۆجى ناتوانم بىرپارىكى نازايانە، پىاوانە، مۇسلمانانە.. مەرفانە بەم بلىم نەخىر خوشكەكەم توشە ناكەم، بەلام دىاربوو مادە سېرکەرەمگان بىرپارى ھەرزوو لە دەستى مەن نەھىلابوو.. لە دلى خۇمدا وتەم: يەك جارە داىى بەمەكەووە بىرپارى واز لىپىنانى دەھىنين. با جارى ئەم مەسەلەى لەبىر بىمەووە تالای باوكەم و داىكەم ئاشكرام نەكات ئىتر دواىى ھەموو شتىك ئاسانە.. بىرپارم دا كە دەمبىت تلىاكى بىدەمى لە ھەمان كاتىشدا خەمىكى قوول سەرى كەردو چاومەكانم بۇ خوشكەكەم پىرپوو لە فرمىسك، "س" چاكانى ھىناو داينا سەپرى كەردم خىرا نرىك بوويەووە لىم و وتى: " بىرام ھەموو كەس توشى گەرت و نەھامەتتى دەمبىت لە ژيان دا نابىت بەو جۆرە وەرە بەرەبەت و ئەزىت بىشكىت)).

فرمىسكەكانى بۇ سېرەم، ئەو دوو دەستە زۆر جىاواز بوو، دەستى ئەو فرمىسكى مەنى دەسپرى، دەستى منىش ژيانى ئەوى سېرى..

بەزۆر زەردەخەنەمەكەم بۇ كەردو وتەم: ھىچ نىيە.. بەبى زەحمەت كەمىك ئاو بەيئە، وتى: بەسەر چا و. خىرا چوو ئاو بەيئەت، ھەتا ھاتەووە ((كەپسولەكەم)) بۇ كەردە چايەكەمەووە، كە ھاتەووە سوپاسم كەرد، بەجاوى بەزمىيەووە سەپرى ئەو

سەربىنەم دىگەردىن ئاۋەكەم خوار دەموۋ ئەۋىش دەستى بىر بۇ پىئالەكەي خۇي كە
لەبەردەمى بوو خوار دېمەۋ، زۆر كەمى پېچوۋ ھىچ خۇي بۇ پانەگىرا خىرا ھات بەلاداو
لەۋشخۇي چوۋ، پىئالەكەي دەستى كەۋتو شكا، زۆر شەلەۋام ھەرچۇنىك بوو پامكىشا
بۇ ژوۋرەكەي خۇي، دامپۇشى ۋە خىرايى پىئالە شكاۋەكەم كۆكردەموۋ بەدزىيەۋە بەۋ
دەرنىگە بۇي دەرچوۋم، وتە: ((ئەگەر بەم شىۋىيە دايكەم ۋە باۋكەم پىبىزانن ئەۋە منىش
دەكۋىن ۋە تەسلىم بە پۇلىسىم دەكەن بەلەي كەمەۋە))، لەبەر ئەۋە سىبەي شەۋىش
نەگەپامەۋە، پاش تىپەپوۋنى دوو شەۋ بەسەر پوۋداۋەكەدا گەپامەۋە كە چوۋمە
ژوۋرەۋە سەپەر دەكەم دىسان "س"ى خوشكەم بە چاۋىكى كىزۋ گىرگىتوۋ بۇ تىلىك
چاۋەپىيە يەكسەر وتى: لەۋ شتەم بۇ پەيدا بىكە كە كىرەپوۋتە ناۋ چاكەمەۋە.. نەگىنا
باۋكەم ۋە دايكەم ناگادار دەكەم)).

وتە: باشە.. باشە.. بەلەم قەسەمەكە ھەر ئىستا دەچەم بۇت پەيدا دەكەم بەلەم
قەسە لەلەي كەس نەكەيت، وتى: باشە بەمەرچىك ھەر ئىستا بۇم پەيدا بىكەيت.

خىرا بۇي دەرچوۋم خۇشەم سەرم دەپەشاۋ ۋە پوۋبىۋوم پىۋىستەم پىي بوو،
گەشتمە لاي ھاۋپىكانەم.. پوۋداۋەكەم بۇ ھاۋپى.. چۇن ھاۋپىيەك گىپاپەۋە.. يەكسەر
بۇي ھىنام ۋە گەپامەۋە دام بە "س". ھال بەمەشەۋە نەۋەستا تا ئەۋەندە لەسەريان
گران كىردىن بەھىچ جۇرىك لە تۈنەماندا نەما كە بىكەپىن پۇژىكىيان پۇشتەمەۋە بۇ
مالەۋە.. دەپىنەم "س"ى خوشكەم ھالى زۆر شەپ زۆر بىتاقەتە كىز بوۋە.. ئارامى لىپاۋە،
وتى: چىت كىرد بۇت ھىنام (لەم كاتەدا لەسەر چىپاكەي ھەستاۋ كەۋت بە زەۋىدا)
ھەستاپەۋەز قىزاندى دەستى كىردە گىريان.. چۇن گىريانىك خۇمەم بىرچۇۋە، ھەرچۇنىك
بىت لە ترسى دايكەم ۋە باۋكەم بىدەنگەم كىرد، باشە چى بىكەم؟! وتە بەخۇ پارەم ھىچ
پىنەماۋە ئەۋ نەفرەت لىكراۋەش بەيى بەرامبەر نايدەن ھەر ئەۋەندەپە ھەتا تۈشت
دەكەن ئىتەر نىرخەكەي دەپەنە ناسمان!!

"س" وتى: مەن ئەمانە نازانە ((دەستى لە يەخەم گىر كىردو خۇي ھەستانەۋە))
وتى: ئەگەر نەپەينى خۇم دەكۋىم.. تىگەپىشتى.

زۆر زۆر شەلەۋام وتە: بەخۇ بۇت پەيدا دەكەم بەلەم با باۋكەم ۋە دايكەم نەزانن،

ئىت نازانم چەند وشەيەكى وت حالى نەبووم نازانم ئەو دىنىكى نىزم بوويان شېرىمى
 حالى من خراپىت بوو بۇيە حالى نەبووم بە شېرىمى پاكىزلىكى لاوازىمەم كىرە
 كىشا بەو ئىنجانە جوانەى كە كاتى خۇي پوورم بەدىيەرى بۇ "س"ى خوشمى ھىناپو بە
 بۇنەى بەيەكەم دىرچوونى لە قوتابخانە، بەلام ئىستا "س"ى خوشمە قۇناغى يەكەمى
 پەيمانگەى بۇ نەپرا ئەويش وەك من بەر زىيان و شەپۇلى تاوان كەوت و ھەرمسى ھىنا و
 كەوت. ھەرچۇن بىت گەيشتەم تىلىك فرۇش، تىكەم لىكرد بۇ خۇم نا بۇ "س"ى خوشمە
 ھەتا كار لەكار نەترازادە، بەلام ئەو تاوانبارە خۇي بۇ ئەو پۇژە مەلاس دابوو، وتى:
 گوئ بگەرە بەقەرزو و بەخىرو ئەم جۇرە شتانە لەلەى من نىيە، بەيەك مەرج
 دىتمەمى.. تۇزىك وەستا وتى: بە مەرجىك يەكجار "س"م بۇ بىنىت تەنھا يەك جارو
 تەواو.. تەنھا جارلىك لەگەلى رابوېرم، ئىت وەكو جارەن بە خۇپايى بۇ خۇت و بۇ
 خوشكەمەت كەى بىتانەوېت دىتوان بىيەن(().

كەواى وت بەلاوازىكەى خۇمەو كەوتەمە لىدان و پىداكىشانى بەلام زۇر زو و
 ھىلاك بووم و كەوتەم سەرم ھەلپىر جويىنى زۇرم پى.. سەرمەشتەم زۇر كىرە، ئەو لە
 شوپىنى خۇي نەجولە. وتى: "بابە تۇ بەخۇپايى خۇت مەندوو تۇرە دىكەى بەخۇي بلى
 ئەگەر پازى بوو ئىت تۇ تاوانبار نىت؟".

بەسەر شۇپىيەو گەپمەو خىرا "س" ھات و چاومەوانى دىكەم وتى: كوا
 ھىنات؟ مەنىش نەمزانى چى پىپىلىم چۇن شىكى پىپىلىم كە بىست سالى تەمەنم نەھاتەو
 بەزمانەم، بە ناچارى بەبىنەو سەرم ھەلپىر و تەم: كابرەى تىلىك فرۇش داواى رابوارەن
 لەگەل تۇ دىكاتا نازانم تۇ خۇت دىلى چى؟.

ئەوەى كە نەمەخواسەت و ابىت و نەدەبوو بىت پرويدا "س" يەكسەر وتى: بۇ
 ھەموو شىك نامادەم، ئىت پۇشتىن من لەپىشەو "س" بەدووراو دوور ھات بەدوامدا
 تا گەيشتىنە بەردەم شوقەى كابرە.. چويەن زوورەو، بەلام دوو مەرفۇ دىل و لەقەفەس
 نراو بەخىرەتەنىكى گەرمى لىكردىن، بەمنى وت، پىرۇ يەك سەمەتى تىر بىرەو، پاش
 سەمەتەكە چوومەو، لەھالىكى زۇر خراپدا داوام لە "س" كىرە كە پىرۇنەو، ئەويش
 لەگەل ھاتەو، ھەر دووگە بىدەنگ دىتوت فىرى قەسە نەبووين.. ھەنگا بەھەنگا
 شەقام.. كۆشكەكان.. تاۋرى كارمە نەفرىنەن لىدەكەم. تومەس كابرە، ھەموو نەدرەس

(ناونیشان) و ژماره‌ی ته‌لفونی خۆی داوه به "س"، نیت "س" تمنا نهو جاره له‌گه‌ل من چوو له‌مودوا خۆی ده‌چوو بۆ لای کابارو به‌ته‌واوی ده‌ستی له‌خۆی شۆرد... به‌لام تا ئیستاش نه‌ دایکم و نه‌باوکم ناگایان له‌هیج نه‌ینییه‌کمان نیه، به‌زه‌میم به‌واندا ده‌هاته‌وه که من و "س" تمنا به‌روا‌ه‌ت له‌و دنیا‌یه‌ی نه‌واندا مابوینه‌وه ئه‌گینا له‌راستی‌دا له‌ناو تاوان و سه‌رپێچی و خراپه‌کاری‌دا نو‌قم بووبووین.

پۆژێکیان له‌ماله‌وه‌ بووین... ناگانامه‌یه‌کی پۆلیسمان بۆ هات که (کچه‌که‌تان له‌گه‌ل پیاوی‌که‌دا له‌ ئۆتومبیلی‌که‌دا و مرگه‌پاوان و مردون له‌کاتی‌که‌دا که هه‌ردووکیان سه‌رخۆش ماده‌ سه‌رکه‌رمکان بوون) له‌گه‌ل بیستی نه‌ه‌واله‌که‌ من و باوکم و خێزانه‌که‌مان خۆمان گه‌یانده سه‌ر جه‌نازه‌کانیان، کابرای تلیک فرۆش و "س"ی خوشکم بوو، هه‌والێکی وا جه‌رگ برۆ ئابروو تکی‌ن بۆ باوکم هه‌رگیز نه‌ده‌هات به‌خه‌یالیدا، ده‌ست به‌جێ له‌ویدا که‌وت و گیانی سه‌پارد، باوکم مرد، کارساته‌که‌ لێرمدا به‌ که‌ دایکم و براکانم نازان که من هۆکاری سه‌رمکی نه‌م رووداوه‌م هه‌ر له‌به‌ر نه‌وشه‌ ناوێرم هه‌والی نه‌و تۆره‌ تلیک فرۆشه به‌ پۆلیس و ده‌سگا به‌رپرسه‌ان بگه‌یه‌نم، چونکه‌ په‌کسه‌ر منیش تووش ده‌که‌ن و هه‌موو کارساته‌که‌ بۆ دایکم و که‌س و کارم پوون ده‌بیته‌وه، نه‌و کاته‌ ماله‌که‌مان به‌گشتی ده‌بیته‌ دۆزه‌خیکی راسته‌قینه‌. ئیستا دوا‌ی نه‌وه‌ی به‌ جه‌ند قوناغی‌کی چاره‌سه‌ری‌دا تیپه‌پرووم رو‌شتم زۆر گران بوو به‌لام چاک بومه‌ته‌وه‌ و ازم له‌و زاوه‌ کوشنده‌یه‌ هێناوه به‌لام پاش چی من خۆم فه‌وتان خێزانه‌که‌م هه‌لومشاند... ئابروویانم بدر... هه‌یام تکاند. "س"ی خوشکم و باوکم گوشت، دایکیشم پاش نه‌م رووداوه (فێلاکه‌)ی فرۆشت و شوقه‌یه‌کی کۆنی ناخۆشی پێکری.

ئێستاش من بێهێزو بیتوانام و ناتوانم کاری‌ک بکه‌م چونکه‌ ئیستا من گه‌وره‌ی نه‌و خێزانه‌م، من ده‌زانم ئیستا نه‌فره‌ت لێکراوم نامه‌وێت دۆ‌عای خێر بۆ من بکه‌ن... به‌لکو دۆ‌عاو نزای خێر بۆ "س"ی خوشکم بکه‌ن نه‌و بیتاوان بوو من تووشم کرد، دۆ‌عاو نزای بۆ بکه‌ن که‌ خوای گه‌وره‌ لێخۆش ببێت و به‌ شه‌هید قبو‌لی بکات له‌به‌ر نه‌وه‌ زۆر پاک و دڵسۆز بوو به‌لام ده‌ستی تاوان و خراپه‌ی من نه‌وی له‌و هه‌لێرمنا تمنا ده‌روازه‌ی باسکردنی من بۆ نه‌م کارساته‌ی خێزانه‌که‌م (ئه‌ننه‌رنیته‌) تۆ بلێی باسکردنی له‌م پێگه‌یه‌وه‌ سا‌پێزی که‌می‌ک له‌ زامه‌کانم بکات. به‌لام هه‌رگیز برۆ ناکه‌م،

چاومړې نه و رږژه دمکه که یان خوځم یان بهرېگه یه که له رېگه کان پیم دزانیټ.. نه و کاته بیبهش دهم له رهمی ههمو دنیا.. داوا دمکه خوی گه وره پرووی رهمم تیټکات.. به لام دنایم له قیامتدا "س"ی خوشکم پیش ههمو کهس یه خهم دگریت.. یه خهم دگریت. نیستا پیش نه ووی له سر نه نته رنیت ههستم به چای پر له فرمیسکاویه وه ناوتمه بمرم و هه لتهستم وه.. به لام نازاتم مردن به دهمتی نیمه نییه و .. رووم له لیخوشبونی خواجه..

به پزان: دایکان باوکان.. لاوان چ خوشک چ برا.. زور وریایی ژه هری ماده سره کان و شه و زمنگی دهمتی بیرونکیان بن.. دغیله نامان.. وریا بن وریا.

۲۸/ته مموز/۲۰۰۲

كۆرپەيەكى گەرميان

رۆلەكانى گەلى كورد وەك ھەموو رۆلەكانى گەلى ەمرەب و فارس و تورك توشى
نائارامى و دلمراوكى و سەرگەردانى و كوشت كوشتار بۆتەو ەبە دەستى ئەندامانى (حزبى
بەعسى ەمرەبى ئىشتراكى) يەو ە.

كەم تا زۆر تا گيان بەخشىن و نقوم بوون لە گىزاوى ئەو حزبەدا ھاتوو ە.
چەند روداوىك دەخەينە بەر سۆماى چاوە گەشە پەر ھىواكانتان بەو ھىوايەى تاوانى ئەو
كەسەو ئەو حزبە دژ بە مرفاھەتتەيەمان بىر نەچتەو، گەرچى ئىمە سروشتى ژيانمان
و ەھايە.. كە گەشتىنە خوۆشى و ئارامى ئىتر ھەموو ناخوۆشى و نااسودەيەكانمان
لەبىزردەبىت و بەشوین ئارامى و خوۆشى دنەيدا زىاتر دىگەرپەين، خوۆمان و ساتە پەر
ئەندىشەو ەسرمتەكانمان ياد دەچتەو ە.

بەرپەزان بەخەيرايى ئاورپەك لەناو شار دەدەينەو ە.. ئەو ە مالى باوكى شەھىدەكە
كە لەناو ەختدا گورگەكانى بەعس ە ەئەيان كوتاو ەتە سەريان و كورە لاومكەيان بەردوو ە..
پاش ەفتەيەكخانەكەيان پوخاندوون و پارەى فەشەكەكانىشان لە باوكى جەرگ
سوتاوى سەندۆتەو ە.. لاشەكەشى تا ئەم ساتە و ە.. بەئى و ە.

ئەو ە ئەو دوو نەو جەوانەن كە لەسەر كلكۆى داپكەيان فرمەسك دادەپەژن چونكە
داپكەيان ئامادە نەبوون نەئەنيەكانى مەردمكەى بەركەينى بۆيە گيانى پاكى سباردو روۆخى
پەپولە ئاساى لە بەرزەخدا و ەنەوز دەمات. ئەو ە ئاھى داپكەيكى پەرچ سەيە بە
فرەنەكانە ئەمرو پەرۆزبايى لە داپكى ھەموو شەھىدەكانى نەتەو دەمكات كە جەرگى
(ساجىدە) بوو ە جەرگى ئەوان..

ئەو ھەنىسك و ھەسرمى خوشكەكانى (تەھايە)، ئەمپۇ نارام دىگىرىت لەگەن خوشكى شەھىدەكانى تردا، چونكە (ھەلە) ھەنىسك دەدات و برارپۇ دىمكات، ئەم زامانەو چەندىنى تر تا ئىستاش سارپۇز نەبوو.. پىناچىت سارپۇز بىت. ئەو ھەش گوندەكانى گەرميانە وەك ھەموو گوندەكانى تىرى كوردستانى باشوور تووشى كۆچ و كىمىا باران و رامالين بوو..

ھەر گوندەو بەشىۋىيەك.. دىيەك بە خۇشى، دىيەك بە ناخۇشى، دىيەك بەگىرتى ئەندامانى.. دىيەك بەكىمىابازان كە لە دەرەوى ولات ئەو ژمەرە بەخىراپوو پۇتىمى وەخت لە پىناو چۆرە نەوتىكدا - پىرۇل - ورن لەگەنم ئەو سەرۋكى وەخت (سەدام حسين) لە كۆشكى كۆمارىدا بە ھەموو سەربازو خاۋەن پلەو پاينەكانى كۆكردۈتەو بەمەبەستى خەلات كوردىيان و بەخىشىنى ((نوط الشجاعة و بسامى رافىدەين...)) كەنالىكەى بەغداد و كەركوك وپنە دىگىر خەللى لە مالىەكانى خۇيانەو سەرنج دەمدن.. ئاى لەو شەوگارانە.. ئاى لەو سالانە.. پاش بەخىشىنى، سەرۋك گەراپەو سەر كورسىيەكەى خۇى و دانىشت، ھەرموى لىكردن بۇ دانىشتن ھەموو دانىشتن، پىروى تىكردن ووتى:

((ھا بزەنم ھەرىكەو پىرواۋىكى ئەو پۇزانەم بۇ وىگىرىت كە دىۋىيەتى.. پاشان يەكە يەكە ھەلدەستان لەبەردەم (لاقتەپەكى) بەرزدا دەستيان دەكردە گىرپانەوى پىرواۋەكان - ئەمەش پاش پىزو سوپاس و خۇشەۋىستى دەرپىن بۇ سەرۋك و حزمبە پاينەدارەكەى و سوپا بەھىزەكەى..

يەكەك لە خاۋەن (مەدالىا) كە سەربازىكى پلەدارى لاشە بارىك بوو ھەستاو دەستى كىردە گىرپانەوى ئەو پالەۋانىتىيەى كە لەو ناۋەدا - گەرميان - ئەنجامى دابوو، كە بەناو (ئەمزال) بوو - بەرپۇزان بۇ ناشرىن كىردى پابونى ئىسلامى كارو كىردەۋەكانىيان ناۋى شەھەركانى بەناۋى سەحابە، سورمى قورشان، كەساپەتى ئىسلامى، ناۋدەناو شانازى پىۋە دەكرد، وادەى نىۋەپۇ بوو بە ناۋ دىيەكى چۆلدا تىدەپەپىم ھەرجى ناۋى (بەنى نادەم) بىت تىاي نەماپو.. پۇزانى پىردوۋ ناۋ بەناۋ دىنگى گىيان لەبەران دەھات بەلام ئەمەش يەك ماۋەى كورتى خايناند.. سەربازەكانەم لەناۋيان بىردن..

بە كۆلانىكى بارىكىدا گوزەرم كرد.. پەنجەم لەسەر پەلەپىتكەى تەنەنگەكەم بوو
 دلم بەھىمنى لىيىدەدا لەھىچ شتىك سامم نەدەمكرد تەنیا خۇم لەناخەووە دەرسم ..
 گيانى خۇم خستبوو سەر بەرى دەستم لەناكاو دەنگى مندالىك ھاتە بەر گویم ..
 دەرگىا .. سەرما وتم: ھىچ نىيە گویم زرنكاوئەووە . بەلام گریانەكە ناوبەناو ھەر
 دەھات ؛ ژىر دەبوو مەنىش بەترسەووە لەسەرچاوەى دەنگەكە نزیك بوومەووە بە ناستەم
 ھەنگاوم دەنا.. تەنھا دەنگى چرپەى ئەو وشكە گەلاو چىلكانە دەھات كە لەژىر پۇستالە
 رەشەكانەدا دەشكان.

زۆر ترسم.. چەند خەيالىكم بۆ ھات.. بەلام ترسم ئەوئەندە نەبوو كەچى
 روودەدا.. چونكە سەربازەكە جەكى پىبو خۇى زۆر بەگەورەو خاوم ھىز دەزانىت..
 نزیك بوومەووە.. تەواو نزیك بوومەووە دەنگى گریانى مندالىكى ساوا بوو.. بە ناستەم
 گەپشتمە ناستى ژوورەكە، خانووەكە ھەوشەو دەرگای دەرەوئەى نەبوو بەھىمنى ملیكم
 درىژكرد لە پەنجەرەكەووە.. ھىچى وام نەبىنى شایانى گوللە ئاراستەكردن بىت. چەند
 ھەنگاوىكى تر پۇشتم گەپشتمە دەرگای ژوورەكە سەیرم كرد مال كەش و مات.. ھەنگاوم
 نا گەپشتمە ناوەرپاستى ژوورەكە چاوم گىرا.. تەواووە.. ئەمە مندالىكە و لەناو لانكىكداپە
 —بىشكە— جوان دابەستراووە.. ئەو كاتانەى دەرگىا.. نازاتم بۆچى بەلام ئەوكاتانەى ژىر
 دەبوو مەجەكە نەرمەكانى كە زەنگیانەى شىنى تىابوو درىژى دەكرد بۆ ئەو
 گەلوازمىەى بە بىشكەكەووە ھەلواسراووە.. نەخش و نىگارپكى جوان و دەسرازەو
 سەرسنگ و قەراغ بىشكەكەى بۆ رازىنراووە.. چاوم زۆر گىرا بەمالەكەدا لە سوچىكى
 ئەو مالەدا وینەى ژنىكى جوان لەگەل پىاوپكى خوین گەرمى جامانە بەسەرى لاودا
 ھەلواسراووە.. ديار بوو ئەمە نۆمالبوون.. چونكە مال سادەبوو.. ئەوئەش لە نۆبەرمەيان
 دەچوو.. بەلام نازاتم چۆن لىيان بەجىمابوو.. ئەى چۆن لە برساندا نەمردبوو.. لە
 تافىكى پەنجەرەكەدا.. قوتووە شىرم بىنى لەگەل مەمكە وشكەو بابەتى شىرى مندا..
 زىاتر چاوم گىرا.. مندا.. بە بىنىنى من زۆر كەيف خۆش بوو كە سەیرم دەكرد
 دەمەپانەكەى بۆم پىدەكەنى كە رووم لىوئەردەگىرا لچى دەكرد چاوە رەشەكانى بۆم
 دەرگىان و پەردەبوون لە فرمىسك —ئەى ئەمە چ دلىكە.. ئەم كەسانەى ئاوا لىك
 ھەلومەشاندووە.

ترسام لە دلى خۇمدا وتم: ئىستا لەم كاتەدا سەرۆك بىت من بىيىنى كارى خراب
پوودەدات. بىپارم دا بچمە دەرموە لە ژوورمگەو لە مائەكە دوور بگەومەو. بەلام ئەى
ئەم منداڵە.. بەدواما دىگرى بەدەستە نەرمۆلەكانى داواى دەرھىنانى دەکرد.. حەزم کرد
بزانم برسیمتى يان نا بە ئاستەم لولەى تەفەنگەكەم خستە ناو دەمى منداڵەكەو.. منداڵ
مژى.. زۆر مژى دەمى لىبەرئەندابەھىواى تەپاپى بوو بچىتە گەروى وشكىەو.. ديار بوو
زۆر برسى بوو.. ئاى كە بىرم كەردموە برسیتی چەند ناخۆشە..

منداڵ دەمى لە لولەى تەفەنگەكە بەرنەداو منیش پەلەم بوو بگەپمەو خۆم
لەم تەنگەژمە پزگار بكەم لولەى تەفەنگەكەم دەرھانى لەدەمى، منداڵ دەستى كرده
گروگان.. تۆزىك سەپرم كەرد ئەویش لە بىدەستەلاتىدا داپەو گریان.. خەپاللىكى تەرھات
بە مېشكەدا جىاواز لە خەپالەكانى تر، لولەى تەفەنگەكەم خستەو دەمى، لەگریان
وشتا ژىر بۆو چاوەكانى گەشانەو فرمىسكەكان قەتىسم مابوون دىبرىسكانەو.. بەلام
پەنجەى راستى پەر ھىزم لە پەلەپىتكەى تەفەنگ توند كەرد. زرمە لە تەوقى سەرى
منداڵە كۆرپەكەو ھەستا بەدەستى كى بە دەستى من.. گریان نەما پەرزە خوین و
تەپوتۆزى ژوورەكە ئاوتە بوون مېشك و گوشت و خوین لەو ناو پەزان پەزان بوو..
منیش بە ئاسودەى ھاتمە دەرموە.

بەپەزان دوا ھەناسە.. دوا ھەنىسك، دوا ئاواتى ئەو منداڵە وەك مەلىكى سېى
لە ئاسمانى گەرمياندا بەرزبۆو لە ھەورەكانەو بۆ زەوى دەنىشتەو پاش گەپان بۆ
قولاى ئاسمان لە شەقەى بالى دەداپەو، لەدوا وتەكانىدا وتى: ئاى سەرۆك زۆر ئاسودە
بووم.. چونكە ئەمە گەورەبوواپە (موخەرىب - پېشمەرگە) دەرەچوو، ئەمە گەورە
بوواپە دزى حزب و دزى تۆ دەبوو.

سەرۆك (سەدام)ى گۆر بەگۆر چەپلەپەكى بۆ لىدا بانگى كەردە پىش دەستى
كېشا بەشانىداو دەست خۆشى لىكەرد.. بەلام چاوى كامىرا ھەندىك لەسەربازە
دانىشتومەكانى ناو ھۆلەكەى پىشاندا كە بە دەستەسەرەكانىيان چاوەكانىيان دەسپى.. تۆ
بلى فرمىسكى تەساحى نەبويپت.

مژدەي پيغەمبەر يونس

چەند مانگىك دىبوو لە بەندىخانەي حكومەتى بەعسى ئەفلەكىدا گىرابووم لە رووناكى خۆر بەندى بىبەش بووم بەتاوانى كە خۆشم نامزانى چىيە؟!.

ئەو چەند شەويكە لىدان و كوشتن و بىرىن بەشى ھەمووانە (تەزىب) ئەو لىدانەي كە كەس بەخەيالىدا نەدەھات.. رۇژنا رۇژى نەرمىيان لەگەل دىنوانىن.. دىزانى بۇ؟ ئەو ئەو لەپىگەي وتووئىز و خۆشىيەو نەينى بىدركىنىن.. ئەو نەرمىيەش ئەو دىمىيان پىز لىدەگرتى پىاو تەرىق دىبوو.. ھەرنات وت ئەو پىاو كوژانەن.. كە بىھىوا دىبوون دىيان بىردىن بۇ لىدان.. پاش تەوايوونى لىدان ھىر دىمىيانەو ناو ژوورى پشوو بىروا بىكەن گوئىيەكى بىكەلگى پەرىپوت چەندە پىزى ھەيە ئىمەش بەو شىومىيە.

زۆر لە ھاوپىيانى زىندان دلخۆشى يەكترمان دىدايەو.. خەومان بەزىيانى دىمەو زىندانەو دىمىنى دەمىكە وتوانە ھاوپىيەتى (نەخۆشخانە، بەندىخانە، سەرفەرى غەرىبى) زۆر خۆشەويستىن، چونكە لەو تەنگانەو تەنگەزانەدا بە دەور تەو مەن و ھاو غەم و سكالان.

ئەو پۇژە زۆر نازاردىرام بۇ دووھ جار نىنۆكەكانەم دىرھاتنەو.. كارمىا لاشەمىيان بەسەر كىردىبوو.. بەلام ھەر سوپاسى خوام دىكرى كە بە ناپەحەت تر نەگەم بەو ئايەتە پىرۇژە سەبورى خۆم دىدا (لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ) بۇ شەوگەي بەھەچ ھىلاكىيەك بىت نوستەم و خۆشم نەمزانى لەتاو نازار چۆن خەوم لىكەوت لە قولايى خەودا بووم ... لە خەومدا پاكشاپووم پىاويكى بالابەرزى سەرتاپا سىبى و روويەكى گەشاو و نورانى ھاتە لامەو و وتى: تۇ (...)? وتم: بەئى قورىان ئەي تۇ كىت... ئەي ئەم گىيان لەبەرانە چىن لەگەلئىدا؟ لە خەومكەمدا كۆمەلئ ((نەھەنگى گەورە گەورە (خوت) لە دەوربوو ھەرمووى: كاكە.. باومىر پتەو بىت.. نەينى نەدركىنى.. ھىچ

خه میشت نه بیټ پشت به خوا لهم نزیکانه تو پرگارت دمبیټ به لām تا دمتوانیت له گه لاما
 نه مه بلیره وه منیش (نبی یونس) م: (لا إله إلا أنت سبحنک إني كنت من الظالمین)، ((.

منیش چهند جاریکم له دواپه وه دوباره دم کرده و تم.. وتم نه ویش له بهر چاوم
 ون بوو له گه ل نه هه منگهان دیار نه ما، منیش چهند جاری به بهر دهوام دم وتو دم
 وته وه ههستم دمکرد به دمنگی بهرز دمیلمه وه، له پر راپه ریم که سهیر دهکم نه مه
 خه وه هه موو برادره کانه به ژوور سهرمه وه نه بله ق بوون.

منیش وتم: نه وه چی هه هیج روویداوه؟

وتیان: شتیکی واو وات نه وت.

نه وهی دیبوم به خه وه بهوردی بوم گیرانه وه.. هه موو لاشه م سه رناو گه رابوو..
 ههستم به نه رمه تایه ک دمکرد، په کئ له برادره کانه وتی: هیج نییه هه رچی ماومه ک
 لیتره مایه وه نه وه جوړه خه وانه دمبینی. برابه کی تر ژور سه رسام بوو بوو وتی:
 کاک.....) نه گه ر دمرچویت له زیندان انشاالله مالی نیسمت له یاد نه چیټ
 له گه ر په کی....) دمرگایه کی قاومه یی به بیان بلئ هیج خه می منیان نه بیټ دیار بوو نه م
 برادره م شتیکی له روخسارمدا ده خوینده وه... یان نه ویش دلی خه بهری دابوو
 که پرزگارم دمبیټ نه وه دامامش ناوخت به جلی شه وه وه له ناو مال و مندالیدا دمریان
 هانی بوو.. تکای دایک و باوک و زن و منداله کانی دلی نه وه نامرؤفانه یان نه م نه کرد
 بوو.. به ته مه ن ترین گیرای نه وه زیندانه بوو به لئ به ریزان نازانم له گه لمان یان نا.. بو
 به یانی په ک به یه ک بانگراینه ژووری لیدان و دابلؤسین به لām بانگ کردنی من جوړیک
 سوژو نه رمی تیا بوو به دمر له رؤژانی تر.

بردیانه ژوریک خؤش و دواي که می رمان و قسه کردن په رداخیک ناوو
 شه ربه تیان خسته به ردهستم هه رموو یان لی کردم که دهست بکه م به خواردنه ومیان..
 پاشان داوی لیبور دنی ژوریان لی کردم وتیان((شته که به و شیومه نه بوو که نیمه لی
 تیگه یشتبوی)) دوعا خوازیان لی کردم و نامؤزگاریش یان کردم که بؤ که س باسی هیج
 نه که م، له خؤشیاندا وام ده زانی نه وه ساته له دایک بوومه ته وه خؤشیه کی ژور خؤش
 سه رو دلی گرتم.. بیرم له لای شه ربه ت و ناوکه نه ما.. دوا جار هه رموو په کی تریان

لېكردم.. بەلەم ھەرچەندەم كەرد دېلەم نەپەرد... وتم : ((ئېو ەزدەپەكى واخۇشتان دامىن
نېشتىھاي خوارەنەو ەيچەم نەما)) كاتىكەم زانى ھەردو ەاوپان بەستەم ھەردو
دەستەم لەدوواو ەسوارى سەپارەپەكى تېز رەوپان كەردم.. پاش ماومەك ەستەم كەرد
سەپارەكە ەستەم داپان كەتم.

پەكەك لەچەكدارەكان ((بەدەنگىكى پەلەسۆزو چاكەو خۇشى وتى: برا.. تۇ
لەنئىستەو نازادى پەلەم ھەركاتى گەپت لېبوو سەپارەكەمان رۇشت تۇ دەتوانىت
چاوى خۇت بگەپتەو، دەستيان كەردمەو ەتائەو كاتەش دەترسام كەنەمەش پەكەكە
لەفئەكانيان.. نەمتوانى پەرواى تەواو بگەم لەدلى خۇمدا دەموت : ((ئېستانا ئېستا
گوللەپەك كاسەى سەرم دەسەپت، بەلەم لەقۇلابى ناخەدا ئەو خەو پەروە زۇر دۇخۇشى
دەكەردم..))

بەلەن سەپارە دەنگى ەاتو دىنا كەپ مات نەمزانى شەو رۇزە دىنا لەكەپدەپە..
ئەى ئەم لاشە بېسەرو شەپنەم لەكەپدەپە بەھەر ەال پەك كەنەم زەرد كەرد.. وەدە وەدە
چۆكەم دادا لە سەرم زەوى دانىشتەم دەزانن بۇ؟

بەخەپال وتم گەر لەوى ماين ئەو نالەبارانە دەنگيان لېو ەپت.. بەم كەرەم
زۇر قەلەس دەپن. بەلەم ەيچ دەنگو سەنگ نەبوو بۇە زۇر لەسەر خۇ پەپۇكەى چاوم
كەردەو.. ئاى كەدنىا ەوانە شاپەتومانىكى بەرچەمەتەم ەانى.. ەەردو دەستەم بەرز
كەردەو بۇ ناسمان تېر تېر سوپاسى خواى گەورەم كەرد كەزۇر بەسەلامەتى رەگارم بوو
بەلەم ەەر دۇنيا نەبووم ناو بەناو بەچار دەورى خۇمدا دەمەروانى.

بەتەواوى بۇم دەركەوت ئەمە راستىپەو ەيچ خەو نېپە. پاشان ەوئەم دا
بگەمەو ەالەو.. ئەگەر چى لاشەم كەفتى لېدان بوو سوپاس بۇ خوا رەگارم بوو.. ئەى
نەپىت ەاوپرېكانەم كەى لە زېنەدانە تارىكەكانو نازارو لېدانو ناخۇشى رەگارپان بېپت..

- لەكۇتەپدا بەرپزان : ئەو مائەم دۇزەپەو ەنانەپشانى ەاوپرېكەم بوو.. بەلەم
بەداخەو ەمەس رۇخانەپوپان بەسەر مائو مندالېدا.. تائەم نوسىنەش ەەوالى ەەر
نەھات، باوكىشى تا كۇچى دواپىكەرد چاومەروانى دېدارى بوو

- ئەو دوو پەرداغەى دانرا بوون بۆم گەر بمخواردایمەتەوہ بۆم دەرکەوت لەم دوا
سالانەدا، ھەفتەیک زیاتر لەدنیا دا ناژیام توشی مەرگی دەکردیت.. خواپە گیان سوپاس
بۆ پەحمو سۆزت سوپاس بۆ ھیدایەت.
سوپاس لەسەر ھەموو شتێک.

كۆچ

ياخو ھېچ شتېك نەبى بەجاو لىكەرى.. بەتايىبەتى خراپەكان و ئەوانەى سودى زۆر بەگەمى تيا بەدى دىگىرىت.. بەمەبەستى كۆچ بەرمو ھەندىران.. ئەو بەھەشتەى لای لاوان وپنەى نىيە.. خۇ پزگار كردن لە جەھەننەمى ولات.. يان بىلەين پاكردن لەواقى ولاتەكەمانو.. ھەندى بابەتى تىرىش، لاوپك دواى ھەموو خەرجى و ناپرەھەتى تا گەشتۇتە پلەپەك خەزەمت بەگەلەكەى بىكاتەو كۆچ دەكات خەزەمت بەولالتى دەكات كەتيا غەوارمە.. گەتواناى خۇى دەخاتە كار بۇ بىركى كەم لەو دۆلارەى خەوى پېومەدى. بەرپزان گەر خاومەن بېروانامەى بەرزىبىت جىگەت تا پادەپەك باشە.. بەلام بېچەوانەكەى خەزەمتى ئەو شتانە دەكات كە لە كۆمەلگەى خۇماندا گىزەون بوو لەلای.

دلىاش بن پۇزى دادى لاوان كەم دەبن.. ولات زۆر پېويستى دەبىت.. ئەوانىش لەدەرمەو قەسەى كال بۇ كۆمەلگە دەكەن.. ناتوان بەردى بىخەنە سەر بەردى.. دىزان بۇ چۈنكە "بەرد لە جىگەى خۇى سەنگىنە.." دەبنە قەلەپشەكەى كە پۇشتن و فرېنىشى لىتېكەل دەبىت. جا با ئەم لاوہى ھاتۇتە گوشتار بۇمان بدوى تەنھا كە (كۆچى پىگای) مەشتىكە لە ئەندىشەو.. وېستەم بەرمو ھەندىران كۆچ بەگەم.. بۇ ئەو كۆچە بىركى باش بارمە بولم بە قەرزو قۇلەو پاشەكەوتى پۇزانەم خەردەمە.. نىتى باشم لىھانى و دواى دۇعاخوازى لە داپك و باوك و خەزم و كەسو كارانم ئىوارمەكىشم دانا بۇ زووان.. پاش چەند خولەككە بەپەك گەپشتىن لە پەككە لە دوكانە قەشەنگەكانى ناو شار.. دواى خوارەنەوہى شەربەت، لەگەل (كە....) خۇشەوېست كەوتىنە قەسو گەتوگۇكردن يادەم نەچىت (سە) سال تىپەرى بوو، دووچار خوازىنىم كەدبوو لە باوكى (كە....) خۇشەوېست بەلام باوكى نەگەپشتبوو ئەو قەناعەتەى كچەكەى بىكاتە گولئى گولدانى دلم.

بەدوورو درېزى مەبەستى گەشتەم بۇ ھەندىران و تاللاوى كۆچ بۇ (كە..) ى
خۇشەويستەم باسكرد. ھەناسە لە دوای ھەناسەى ھەلەمگىشا.. لەدوا قسەيدا وتى: (ھەر
كۆچ دىمكەيت.. ناخ كۆچ.. بەلام خۇزگە دىتوانى بەلئىنەم بىدەيتى كە خۆت بە مرۇفى
بەلئىتەوھ.. نەجىتە قەوارەى ئازەلى كىوىيەوھ دورنەكەوئىتەوھ لە بىروباومرو پەوشت و
كەسايەتەيت.. نەكەى بۇ ساتىك خۇشى يان چەند دۆلارېك ئەم مرۇفايەتەيەو ئەم
خۇشەويستەيە لەدەست بىدەيت.. ئىمە كوردىن.. بىرودارىن ھىچ نەبىت لەبەر سۆزو
خۇشەويستى من وەك مرۇفەيكى ئازاد، ئازا بۇى).

قسەكانى زۆر جىگەى بايەخ بوو.. چونكە ھەوالى زۆر برا كورد دەھاتەوھ كە بۇ
فرانك.. يۇرۇ.. دۆلار ھەموو خاسيەت و خەسەلتى كوردايەتەو موسلمانىتى و پياوختيان
لە خۇيان دا مالىوھ.

بەلى.. قاچاغچىم پەيدا كەرد.. لىرە پياوى تەواو خاومەن بىروا و مەمانەى بەھىز..
بەلام بزانىن رېگا چۆنە چونكە دەمىكە كورد وتوئەتى (سەفەرو مەمەلە سەنگى
مەھەكن)، بەلى كەوتىنە رېگە ماوھى يەك دوو جار لەدەست قاچاغچى بىزار بووم..
بەھەر شۆمە ئەحوالىك بوو شارەكانى توركىمان بىرى، دىزانن بەجى بەسەپارە، بەپى..
لەناو سەلاجەدا (شاحىنە).. بەلەم.. بەكولەمەرگى و بىرسىتى و ساردو گەرمى. زۆر جار
مەرگ بە دۆلار بوايە دەمكەرى.. بەلام كە دىمگەيشتەمە خۇشى و دور لە جەندىرە ھەمويم
لەپاد دەچۆوھ.. ئەمە رېگەو چارنوسى ھەموو لاوئىكى كۆچ لەبەر بوو.. گەيشتەمە
ئەسىنا.. گىرام.. نەمزانى چۆن گىرام رەوانەى توركىا كرامەوھ.. ئەومەندە ئەمبەر و ئەو
بەرم كەرد بەتەواوى شارەزى ھەموو رېگەو جىگەو شۆپنەكان بووم. لە ئەسىنا كورېك
بووھ برادەرم وتى: كاك (...). بۇ نايەى خۇمان بەكەينە قاچاغچى.. وەجىبە بەرىن لە
غىراقەوھ بۇ ئەوروپا.. دىئىياش بە پارەو پولىكى يەكجار زۆرمان دەست دەكەوئەت. كە
بىرم لىكردەوھ زۆر راستى دەكرد.. بەلام خۇ ھەروا ئاسان نىيە كارى قاچاغچى بۇيە وتم:
باشە بەم دووگەسە جىمان پىدەمكەرىت؟

وتى: كورې باش دووگەسى چى شەبەكەين.. شەبەكەا.

ئازانەم بۇچى وازو بىرپارم دا.. وتم: زۆر باشە لە بەپانىيەوھ ئەندامم.. چەند

دەستەلاویکمان گەیانده هەندەران زۆر ئاسان و خۆش بوو بەتایبەتی ئەو کارەمی من و ئەو نێوانەمی بۆم دانرابوو.

بەسەیارە بەپێ بە ولاغ.. شەو بەشەو پێگامان دەبرێ ئەومەش بزانن دەرمانی پێگە هەر رۆشتن بوو. ئەماوەیەکی زەمەنی کەمدا ناوبانگی باشم لەو دەستەیدا پەیدا کرد. ئەمەش دواي گەیانندی (٦٥) وەجیە کە بەسەلامەتی و بێخەش و لە هەندەران پشووێان داوو.

لەم ماوەیدا چەندین یادگاری خۆش و ناخۆش روویدا ئەوێ زۆر ویزدانی هەزاند.. ئازاری دام کاریتی کردم.. هاوڕێم بێ تا بزانن چی روویدا.

نیومرۆپەکیان لە گوندی (....) بووم لە خاکی تورکیادا.. سەردەستەکەمان کاک (....) دوو پیاوو یەک ئافرەتی دایە دەستم کە بەسواری ولاغ بیانگەیمەنە گوندی (....) ئەمە کاریکی ئاسان نەبوو ناخۆشی زۆر بوو. کەوتینە پێ بەلام هەمووی چەند کیلۆمەترێک دورنەکەوتینەو هەواڵم بەدەست گەیشت کە پێگا زۆر ناخۆشە (جەندرمە) وەك خۆل داباریون زۆر ئاستەمە دەرچوون.. بەلام لەو نێوانەدا یەک دوو بۆسەم دەناسی و بوبوینە (هاوێ).. لەیادم نەچیت فێری تورکییەکی باشیش بوو بووم. بە باس کردنی هەواڵەکە دوو پیاوێکە رایان گۆڕی لە دێیەکە مانەو.. تەنها من و ئافرەتەکە کەوتینە پێگە.. رۆحما لە کونە لوتماندا بوو.. نیومشەویشە و تاریکە شەو.. زۆر بەناستەم بەرپێی خۆمان دەدی، ناشکرا بگەرپێنەو، چونکە چەند پۆزێک بوو لەو ماله تورکەدا خزمەت دەکران. چەند کیلۆمەترێکی تر رۆشتین لە مەترسی رزگارمان بوو تێپەرین. بەلام لە جەندرمە خراپتر هاتەلام. شەیتان بۆ نامریت.. کەمی لەناو دەچیت خوا مالهکەمت کوێر کاتەو.. چەند سەرنج و قسەو گفتوگۆیەکی خەندە نامیزمان کرد.. لەناکاو نەمزانی چۆن ئەم وشەییە بەدەمداهات و داواي دەست تێکەلیم لە ئافرەتەکە کرد.. ئافرەت لە بریسکەي مرواری و تریفەي مانگەشەو زۆر جوانتر بوو، میردو پارەي زۆر ناگریان تێبەرداوو. بەلام ئافرەت زۆر سەربەرزانە داواکەمی پەت کردەو و پارەي نەبوو.. منیش پەلەم نەبوو چونکە ئەم گەشتە کاتی ماو.. پاش جاریکی تر.. پارەي نەبوو.. کردمە نامەردی خۆم لێتۆرکرد، ئافرەت بەگاڵتەي نەزانی، پاش کەمیەک ئەو شەیتانەي لەلای من میوان بوو بوو میوانی ئەو. چوو بێ کلێشەي، بەلام دیاربوو زۆر

بويۇرنا دەجولايەۋە.. چەند كىلۇمەترىكى تر پۇشتىن ورتە لەزارم نەھاتەدەر. نىزىك دېيەك بويىنەۋە، لە پىشت دېكەۋە كانى و ئاۋىكى لېبۇو.. لامان دايە سەرگانىيەكەۋ لە ولاغەكان دابەزىن.. چومە سەرگانىيەكە دەستەم كىردە ئاۋ خوارىنەۋە كاتىكەم زانى دوو دەستى نەرم بەسەر شاندا شۇپۇنەۋە لەگەردەم توند بوون.. لە پېر پاجلەكىم لەناخى خۇمدا وتم: جەندەرمەيە.. يان ئافرىتەكەمپە نىيازىيەتى بىمخىكىنى. ئاۋرەم دايەۋە بەلام ھىزى ئافرىت تەلىسماۋى و ئەفسوناۋىيە.. كە سەيرەم كىرد، بەزمەدە خەنەيەكەۋە وتى: (خۇشەۋىستى سنورى نىيە.. وانىيە، ئارمىزو و بازى و شەيتانىش سنورىان نىيە... وانىيە؟!) وتم: وايە، زۇر تەۋاۋە.. جا مەبەستەت جىيە؟

وتى: تۇ كوپىكى زۇر پىكوپىكى زۇر تەلىسماۋى و سەرنج پاكىشى.. ومىرە پېشەۋە.. ئەۋەدى داۋات كىرد لە خىزمەتتەيە.. بەمەرجىك نەينى نىۋانمان بىت. زۇر بە ھىمىنى لەئافرىت چومەپىش.. دەستەم خىستە سەرشانى لوتەم لە لوتى نىزىك كىردەۋە بە دەنگىكى نەۋى و نىزم وتم: زۇر باشە ئامادە.

وتى: ئامادەم .. فەرمۇو.. چۈنكە خۇشەۋىستى سنورى نىيە.

تم: دىنىيەم.. تۇ بىلى كەس ئاگى لىمان نەبىت؟ وتى: بىخەمبە.

لەۋكاتەدا ھەستىك ناخى ھەزاندەم لە دىلى خۇمدا وتم: خوايەگىان ھەدەم نىيە تۇ بەشايەد بىگرم بەلام ئاگاداربە لەبەر تۇ ئەم كارە ئاكەم.. ئەمە ئامانەتەۋە مالى يەككىكى ترە لەلى من.

دەنگەم بەرزكىردەۋە وتم: (...) خان تۇ ئامانەتى لەلى من مەنىش خىيانتە لە ئەمانەت ئاكەم.. تۇ مىلكى كەسىكى ترى، وتەكانى (كە)ى خۇشەۋىستەم بىرگەۋتەۋە. بۇيە دەستىم لەسەرشانەم لاپىردو بەھىمىنى ھەنگاۋىك گەپامە داۋە.. ئەمە چەند خولەكىكى خاينەد.. جاۋى لە چاۋم بېرى.. گىيانەم لەرزى ئەزىزى ئاگەم لاشەمىيان پانەگىرت.. بۇيە لە ئاستى خۇم دانىشتم، ئافرىتە وتى: ئاخ پىۋا.. بارتان نىيە.. چاگتان نىيە.. بۇ داۋات لىكىردەم بۇ نەھاتىيە پىش بۇچى ناخە ھەزاندەم.

تم: ئاخىر پەيمانىم بە خواۋ خۇشەۋىستەكەم پاشان خاك و دايەم داۋە.. دەبىت

بەپاكى كارىكەم. تا نەجمە بازىنى ئازەلى ھەردىيەۋە.. تېگمىشتى، زۆر ساردبومەۋە
لە كەسكەي رابردوۋ ناچوۋم.. ئىستاش سەرسامم بەۋ ھەلۋىستەم!.

پاش پشودان كەۋتىنەۋە رېگە دەبو پىش ھەتاۋكەۋتن خۇمان بگمىنە ناو
ئەۋ دېيەي لەسەر رېگاماندايە، لە بەرزايەكى كۈرەۋە ھاتىنە خوار لەۋلاغەكان
دابەزىبۈين.. ئافرىمەكە وتى: كاك (...) زۆر خۇپراگرى زۆر كەستىت بەھىزە.

وتى: لە تافىكىرنەۋەكەتدا سەركەۋىت.. بېروام ناگرد.. چونكە كەم لاو
ئەۋەندە بەھىز بىت. وتم: بەھەر حال پەشىمانم.. داۋاي لىبوردنت لىدەكەم. وتى:
بوراۋىت بەلام تەنھا مەبەستەم تافىكىرنەۋە تۆ بوو.. دەنا لەۋ ئافرىمانە نىم. ئەۋ
رۋزە تا نىۋەرۋ لەۋ دېيە مايىنەۋە.. پشۈيەكى باشمان دا، دۋانىۋەرۋ سەردەستەكەمان
ۋەلامى نارد بوو كە بىاندىمە دەست كاك (...) ى قاچاغچىۋ مەنىش بە ۋلاغەكانەۋە
بگەرمەۋە.

بەئى تەسلىم برادەرىكى ترم كەردن، ئەۋىش لەگەل چەند خىزانىكى تردا
بەسەپارە دەيگۈاستنەۋە خواخافىزەم كەرد.. بەشەرمەۋە، گەرامەۋە لە رېگە چەند
برادەرىكى تىرى قاچاغچىم توۋش بوو كەۋتىنە رېگە بەرەۋ بىنكەي يەكەمجارمان.
ئەۋانىش ۋلاغدار بوون.. ھاۋكاربۈين!. دۋاي ەسرىكى درمىگ بە بىناگاي دەپۋىشتىن ..
كاتىكمان زانى كەۋتىنە بۆسە (كەمىن) ى جەندىرمە دېرۋەكەكانەۋە.. زۆر پىس بوون.. ئەۋ
كۆمەلە زۆر بىشەرمانە لەگەل خەلگدا دەجۈلانەۋە خەلگيان زۆر تەسلىم كەردىۋە،
سەۋرەشكرايۋەۋە ھەندىكىشىيان لەناۋ بىردىۋو.

بۋارى پاكەردن ۋ دەربازبۈنمان نەما تەۋەقيان داپن لولەي تەفەنگيان تىكىردىن تەنھا
سې رېگەمان لەبەر دەمدا مايەۋە:

۱- پارانەۋە لەخۋاي گەرە.

۲- پارەدان (بەرتىل).

۳- بەخشىنى گيانمان.

بە تۈركى زۆر پارانەۋە لىيان بىسۈد بوو داپان بەزاندىن بۆ بىنكەي خۇيان ئەۋ
شەۋە لەلايان مىۋان بۈين. خوا ھەلئەگىر خىزمەتتىكى زۇريان كەردىن، بەشەقۋ جۈپۈن ۋ

سوكايەتى تەنەنەت بە پەنجە فەحسىيان دىمكردىن دەپان وت: ئىۋە تىياكتان بېپە.. ئىۋە
ھەرچى خوا پېيناخۇشە دىمكەن...

ئەو شەو تېپەرى پاخوا نەگەرپتەو، بۇ بەيانی كە تىشكى كازىۋە دای لە دارو
درەخت و سەوزمگىای لا پالى ئەو دەفەرە جوان دەستیمان لە دواۋە بەستىن، گاپەل ئاسا
لىيان خورپىن بۇ ژېر دارىكى گەورە، راپانگرتىن.. ئەمەى بۇتان باسدەكەم تەنەا پېنوس
دەتوانى بېنوسى ئەگىنا وەسەف ناك نەت. چەند بالئەدەپەكى دەنگ خۇش و پەنگىن
دەپانخۇپەند...

لەبەرزایى ئاسماندا چەند بالئەدەپەكى گۆشت خۇر دەسورپانەو. لەشەنى ئەو
بەپانیەو لەسەماى ئەو درەختانە دىمەنىكى زۆر ناۋازەم دەدى وپنەى (كەى)
خۇشەۋىستەم ھاتە بەرچاۋ، زەردەخەنەى دایك و باۋكەم ھاتەپادەم.. لەگەل برادەرمەكانەم
ھەرچىمان لەدۇعا زانى خۇپەندەم. سەرۆك دەستەى چەندەرمەكان وتى: گوللەبارانىيان
كەن.. بۇ ۋەستان.. ئەمانە قاچاغچى و درۆزن و دزن، ئەمانە خىانەت لە ھەموو شتە
دەكەن..

قەسەكانى سەرۆك دەستە زۆر كارى لەناخەم كەرد، بەتاپەبتى وشەى (خىانەت)،
بىرى ئافەرەتەكەى دۇپىننى شەوم كەوتەو لە پازى نىۋان خۇم و خاۋا وتەم: (خاۋەگىيان
فرىام كەۋىت.. لەقەرەغ مەرگەدام.. خاۋەگىيان لەبەر خاترى تۇ شەرفى ئەو ئافەرەتەم
پاراست و نەم پەشانە، خاۋەگىيان پارىزگارەم لە ئەمانەت كەرد..)

تەقە لە تەنەنگى دەستى ژەندەرمە ھەستا، برادەرمەكەى تەنەشتەم ھاۋارى
لېھەستاۋ كەۋت بەلادا، خۇپىن لەجىگەى فېشەكەكەۋە ھۋارەى كەرد... ھاتە بىرم كە
ھەلبىم و پاكەم.. بەلام چۇن؟! ۋەك پەككە دەستەم بكاتەۋە بە تەۋاۋى دەستەم شەل بوو
ھېزىكەم بۇھات كە لە تۋانای خۇم زۆر بەدەر بوو.. ئەۋەندەى چاۋ بىرۋەگىنى بەپەركەردن
ھەلھاتەم خۇم گەپانەدە ئەسپەكەم خۇم ھەلداپە سەرپشتى و لە ئاۋوزمگىم دا، ئەسپ ۋەك
بالگرتن پالى گرت، ئەو غارەى ئەو دەپەرد بېۋىنەبوو.. تەقەى دەمانجەو سىلاخى
چەندەرمە پۈۋەۋەم دەستى پېكەرد.. زۆر بېباكانە گىزەم وىزەى گوللە دەھات.. ھاۋارى
خۋاى گەۋرەم زۆر كەرد.. "خاۋەگىيان ھاۋار.. فرىام كەۋىت پەزگارەم بېت.. لەمانە

دەرچەم..^۸

بەرپێزان .. ئەو غارە ئەسپ دەیکرد زۆر شارەزای تیا بەدی دەکرا.. لە ناخدا دەمگوت ئیستا نا ئیستا دەپێکریتم لەتاو پوچی خۆم خۆم بەسەر ئەسپەکەووە مەلەس دابوو، ئای پوچ چەند شیرینی!.. نەدیوی و گردویائی بوو چووم بەودیوا.. هەر زرمەو تەقە دەهات بەلام گەشتبومە نامانی و ئاسایشی سوپاس بۆخوا لەنارەحەتی پزگاری بوو.. هەناسەیهکی خوشم پێ بە سیه‌کانم هەلمزی.. دواي چەند کیلۆمەتری غاردان دابەزیم لە ئەسپەکە.. سەپریکی خۆم کرد چینگە فیشەک هیچ نەبوو سەپری ئەسپەکەم کرد هیچ نەبوو نازانم چ هەستیەک بوو وایلیکردم تیرتیر سەپری چاوی ئەسپەکەم کرد تا ئەو کاتەش چاوی واجوانم نەدیوو. نەوچەوانیم ماچ کرد.. باوشم بەسەر و ملیاکرد.. سواربوومەووە کەوتەوهری بەرهو خاڵیکی عێراق لە ئاومدانیه‌ک نزیک بوومەو کارپێزکی پێ ناوی سازگاری بەرهو دیکە دەرپۆی لامداو لەسەر کارپێزەکە پشویه‌کم دا.. سیپەرو شەبای ئەو ساتە زۆر جەوێکی رۆحی لەلا دروست کردم.. خۆم فێنک کردەووە دەستپێزیکم گرت چەند پکات نوێزیکم خۆپێند.. زۆر خوش بوو بەلامەووە.. تانیشتاش بەدواي ئەو تام و چێژدا وێڵم.. لەو ساتەووەختەدا کە خۆی گەورە لەو نەهامەتییە پزگاری کردم. بێپاری تەواوتیم دا کە بگەرێمەووە و واز لەو کارە بهێنم، بۆ هەتا هەتای بەو پێگەیەدا گوزەر نەکەم، لەشارەکەي خۆمدا بزیم.. بمرم، زۆر خوشترە لەژینی غەریبی و غوربەت و دەردی سەری نیومرۆ بوو خۆم کردەووە بەمالدا.. ئای لەو خوشییەي کەوتە ناو خێزانەکەووە.. ئای لەو شادمانیە.. ئای لەو هەستە پاکەي بەیه‌کی گەیانندینەووە.. بەلام بەرپێزان گۆچ کردیمە دەرچوی ژبانیکی تر.. ناخ خ هەندەران.

خۆپێنەری بەرپێز پرووداوو بابەت زۆر هەیه‌ لەسەر گۆچ.. هەندەران.. لەتالی و سوپری بەشی خوش، بەشی ناخوش بونە خۆراکی ماسی.. بونە کرێکاری کەم مۆجە یان گەپانەووی بیناکام و نەنجام. هەشە لە گەپانەووانی هەندەران لەگەڵ یەکەم هەنگاویان بۆ شار بونەتە خۆراکی خاک بە خۆیان و سەرەت و سامانیانەووە لەسەپارەي ناخەر مۆدێلدا گیانیان لەدەست داو. چاویان بەشار نەکەوتۆتەووە. هەشیانە بۆتە کوپەي زێر بۆ مالی باوانیان لە کوردستان و خانوو مال و بازاری پێکەووە ناو. شازی نافەرمیش دەبات،

ئەمەش ئەو لاوۋ خويۇن گەرمە ھەناسە ساردىيە كە چەند سالتىكە لە ھەندىران شەوى داۋەتە دەم پۇز بى پشوو كاردەكات بەمەبەستى شادبۇنەۋە بەدىدارى دايك و باۋكى و كەس و كار گەپراۋەتەۋە.. شەۋگار نىۋەشەۋ دەبىت لە دەرگەي خۇيان دادمەزىتجانناكەي لەمەر دەرگا دادەنئى.. دلى نايمەت لە زەنگى دەرگابەت نەبادا دايك و باۋكى لەخەۋ راجلەكن دەئى: بەھىۋاشى سەردەكەۋە سەر دىۋارەكەۋ دەرگا دەكەمەۋە و دەچمە ژوورى، ئەو كاتە بەناگايان دەھىنەۋە.. بەسەر دىۋارەكە سەرگەۋەت و خۇي ھەلدايە ناۋ ھەۋشەكە.. بەلام بۇ بەيانى دايك بەمەبەستى پاكرەنەۋە ھەۋشەۋ بەردەرگا دەست دەكاتە شتى ناۋمال و بەردەرگا، كە دەرگا دەكاتەۋە جانتايەكى گەۋرە لەمەردەرگايە، كەسەش ديارنىيە! بۇيە نەمەش دەبىتە ژوورەۋە و خىزان ناگادار دەكاتەۋە، ئەۋانەش جانتا دەكەنەۋە سەيرەكەن ئەمە جانتاي كۆرە ھەندىرانىيەكەيەنە.. ئەي خۇي لە كۆيە، بۇ ديار نىيە؟!.. مال زۇر خۇشحال دەبن، ئەگەرچى چاۋەرۋان نەبادا لەمالى برادەرى بىت.. ھاكا ھاتەۋە. دراۋسى و خزم و كەس ھەۋالەن پىدەكات كاك (...) لە ھەندىران ھاتۇتەۋە. بەلام پاش چەند سەعاتىك پياۋىكى بەرگ تۇزاۋ دىتە مائان، ئەمەش بە دەستورى كوردەۋارى چاۋودن پۇشنيان لىدەكات دەيەۋىت دابەزىت بۇ تەۋاۋەردنى كاركە، ئەزانن كارى چىيە لەۋ ھەۋشەيەدا؟ كارى ھەلگەندىن بىرە، زۇر بە بىناگايى دادمەزىتە ناۋ بىرەكەۋە، ھاۋار دەكات و بەھەناسە بركى دىتە دەرۋە.. باۋكى كۆرەش دەئى: ۋەستا(...) ئەۋە چىۋوۋ مارپىۋەيدىت.. چىۋوۋ؟! ۋەستاش دەئى: مارى چى ۋشتى چى تەرمىك لە بىرەكەدەيە؟! باۋكى كۆرەكەش: تەرمى چى بۇخاترى خوا ۋەستا(...) گيان، بەلام قەدەر جىھانى گەرانەۋە نىيە! ۋەستا ھەبلىكى باش دەباتە خوارەۋە بۇ ناۋ بىرەكە.. لەلاشەي دەبەستى كاتى دەرەدەھىنن كاكى ھەندىرانىيە، مال شىنى و گريانى تىدەكەۋىت.. شايى دەبىت بەشىن، ئەمە چۇن پويدا؟ كاكى ھەندىرانى كە چۇتە سەر دىۋارەكە خۇي ھەلداۋە بۇ ناۋ ھەۋشەكە نەيزانىۋە ئەمە لەۋ ناستە چالى بىرى ناۋەۋە سەرى بەتالە.. ھەۋشەكە ۋەك جاران نەماۋە.. كەۋتۇتە خوارەۋە بۇ ناۋ بىرەكە دەبىتقىراي ھاۋار ھاۋار كەۋتبى، خوا دەيزانىت گيانى سپاردىۋو.

إنا لله وإنا اليه راجعون.

پەرۋەردەى دروست

كاك (...) خامنى دوكانىكى جوان و پازاۋە بوو لە ناوجەركەى بازاردا، كورپىكى بچوكى ھەبوو بەناۋى (...) تەمەنى نىزىكەى پىنج سال دىبوو زۆرى خۆش دەۋىست، زۆر بەگەمى دەستى لىبەردەدا، بەگەمى دىھانەى دىرمەو لە مائەو، بە پەرۋەردىيەكى باش گۆشى كرىبوو. قەدىرى خۋاى گەورە وابوو پۇژىكىيان بە مەبەستى كرىنى جل و بەرگ بۆى ھانىبويە دوكان، لەدۋاى كرىنەۋەى بازار و گەرم بوونى ھاتۇچۇ.. بەنىياز بوو لە بۋارىكدا بچىت پىۋىستى بۆ بىكرىت، كرىارى يەك يەك دوو دوو دىھاتن بۆ شت كرىن دەۋرى قەربانغ دىبىت ناگای لە مىندالەگەى نامىنى، مىندال دىچىتە دەر لە دوكان و دىارنامىنى، كاتىك كاك (...) دەۋرى چۆل دىبىت سەرنج دىدات (...) كورى دىار نىيە.. ناو دوكانەگەى بۆ دىگەرىت دىارنىيە.

پرسىار لە دراۋسى دوكانەكانى دىكات ئەۋانىش نازان.. سەرسام دىبىت لە دىارنەمانى. زۆر بىتاقەت دىبىت دوكانەگەى دادەخات و بەو گوزمەدا بانگەۋازى بۆ دىكات.. بەلام دىار نابىت پاش ھەۋالىرسىنى تر بانگەۋازىكى ترى بۆ دىكات تا لەزوترىن كاتدا بگاتەۋە دەستى دەلىت: خەلكى بازار.. خەلكى بازار مىندالىكى تەمەن "پىنج" سالان و نىۋوۋە جل و بەرگى (لەم ھالەو لەو پەنگەى) لەبەردايە.. ھەركەسى دۇزىيەۋە خەلاتى "يەك لىرە" دىكەم — نىرخى لىرمەك لەم پۇژمدا چەندە) ئەۋەندە، بىاۋىك لەو ناۋەدا گوۋى لىدىمىت.. مىندالەگەشى لەلا دىبىت.. تەماع دىگىرىت و دەلىت: كاك (...) ئاگرى جگەر ھەنى گرتوۋە.. لىرمەك دىدات، گەم نىيە! بەلام بەيانى دىكاتە دوو لىرە ئەۋەسا دىمەدەۋە. ئەۋ شەۋە مىندالەگە بىبەش دىبىت لەناۋ پەرۋەردى خىزانەگەى خۋى.. بەنامۇى نانى ئىۋارە دىخوات و لەگەل مىندالەكانى ئەۋ مائەدا ئەكەۋىتە پازى كرىن و كات بەسەر بىردن تا كىت دىبى.. دىخەۋىت.

بۇ بەيانی ئەو پیاوۋى مىندالەكەى لەلایە دەچیتە بازارپ.. ھەست ۋادەگىرئ.. بۇ ھەوالى نوئ تا بزائى كاك (...) ئەمىرۇ خەلاتەكە بۇ كۆرۈمكەى زىاد دەكات.. بەلام ھىچ دەنگو بانگەواز نابىت.

ناچار دەچیتە دوكانى كاك (...), دواى چاك و چۆنى ھەوالپرسىنى دەلئىت: ئاپا راستە مىندالەكەت ونبوو؟! باوك: ھەناسەپەكى قولى ھەلمزى و وتى: بەلئ خەلاتى لىرمەكەشم دانا بوو بۇ ھەركەسىك بىدۇزئتەوو بۇ بەيىنىتەوو! بەلام نەمدۇزىيەوو. پىاو: ئەى ئەمىرۇ؟!.

باوك: ئەمىرۇ! ئەمىرۇ خەلات نادمە كەس.. ھەركەسىكەش مىنالەكەى لەلایەو گوئى لەو بانگەوازە بوو بە تاوانبارى دەزانم. پىاو: بۆچى! ئەى دوئىن لىرمەكەت نەكرە خەلات، كەواتە ئەمىرۇ دەپكەپتە دوو لىرە. باوك: راست دەفەرموئ بەلام من مەبەستم مىندالەكەم بوو (ھىچ كاتىك لەمالى كەس نەمىنىتەوو، ئەو پەرومردەپەى كە خۆم كىرەومە نەشپوئ.. كەوچكى مالاىشى بەدەما نەچىت. پەرومردەى من و خىزانم زۆر جىاوازترە لە پەرومردەى كەسانى تر. ئىستاش گەر لەلای تۆپە بىرۇ بىيەنەرەوو، دئىياشم پىسەكەم بۆتەوو بە خورى).

ماوتەوو بلىئىن زۆر ناگامان لە پەرومردەى دروست و گەشەدارى مىندال و نەومكانمان بىئىت كاروبارى پۇژانەمان لە پەرومردەى مىندالەكانمان دورمان نەخاتەوو. زۆر غەمخۆرى پەيداكرەنى پول و پارەو پارەو نانين بۆيان با ئەومندەش خەمخۆرى پىگەيانەند و تىگەيانەندىان بىين، تا لەدوا پۇژدا ئەندامىكى كاراۋ بەكەلگى بەھىز بۇ كۆمەلگەكەمان بىينە بوون.. ئەگەر نەشتوانىن با بەوشەپەكەش بىت كەم نىيە.

ياد

رۇزى شەھىد سەرمتاي بەھارى ھەموو سائىكە ئەو سائە وەختەمان دېنىتەوۋە
ياد كە گازى كىمياۋى بەھەموو جۇرەكانىيەوۋە (سيانىد، خەردەل...) كرا بەسەر مندال،
لاو، ئافرىت، پياو، پىر، پەككەوتەدا شارىكى وەك ھەئىجە خنىكىرا كە ۱۹۸۸/۲/۱۶ بوو.
ئەم كارساتە (جىنۇسايد) ھاوسۇزمەكانى ئىستاي كوردىيان نەھىناپە ھەزەن و
پاچىلەكاندن.. چونكە دۇستى سەرسىنى پياۋانى بەعس بوون.

بەعسىيەكان وەك كىردەوۋە پىششىنەكانىيان كە لە كۇتايى سائەكانى ھەفتاۋە
چەندىن گوندى ناۋچە سەر سنورىيەكانى كوردستانى باشورىيان پاگواستىبوو بۇ
(كۆمەلگە) زۆرە ملېكان، ھەندىك گوندو شارۋچكەو ناۋچەيان كىردە تاقىگەى غازى
كىمياۋىش.

كەلەو ساتە وەختانەوۋە تا ئىستاۋ داھاتوش كارگىمى لەسەر (لاشە، ناخ، ۋلات،
مىرۋفايەتى) دروستكردوۋە بەئى دۋاى (۸) سال شەپ لەگەل ئىرانى دراوسى لەپىناۋى
چىدابوو؟ گەرمەرامى دۇستى دۇست نەبىت. ھەشت سال گىريان و قورپەسەرى و
دەرىدەرى و كۆچ و ھەناسەسازدى لەبەرچى..بۇچى؟ تەنھا پەشىمانى نواندىن بوو كە لە
۱۹۸۸/۸/۸ درا بەگوپى خەلكى عىراقدا لە ئاكامدا چەندىن پارچە زەوى لە گوندو ناۋچە
سنورىيەكان بونە جىگەى (سەربازى بىچەك و بىخۇراك و بىمۇچە) كە پۇژانە لاوان..
كاسىكارا.. جووتىاران كەمەندام ئەكەن.. يان مەرگى لە ناكاۋيان دىكەنە ھاپرىيان.
ئەۋەش چەندىن گۆپى منالى شىرە خۇرى لاۋازە لە بەدخۇراكىدا توشى چەندىن
نەخۇشى (شىرپەنچە - سرطان) بوون كە ھۆكەى غازى (پۇرانىۋوم كىمياۋىە)??

ئەۋەش خاكىكى پىرۋزە كەبوۋمەجىگەى دىيان و سەدان كەسى نىشتەمان پەرۋەر ،
ناومان ناۋە (گۆپى بەكۆمەل) ئەۋەش چەند خىزانىكى لەبەر يەك ھەئەشاۋە كە باوك

ئاگادارى رۆلەي نەبوو .. رۆلە توشى لادانى رموشتى كۆمەلەيتى بوو بەناوى خزمەتى سەربازىيەو .

خويىنەرى بەرپىز جەنگ زىيانى زۆرى بە خاك و ولات و گەل و داھاتوش دەگەيەنەيت لە چەندەھا ھەنگاوى پىشكەوتودا دوا دەگەوېت .. ئەو جەنگانەش ھەر كەسك بگرېت دەيان رووداوو بەسەرھاتى جەنگ لە فەرھەنگى ژيانىا تۆماركراو .. چەند باسبەكەين .. چەند بنووسين مشتەكە و ھىچى تر .

با نزيك بېينەو لە مامۇستا (....) لەدايك بووى ۱۹۴۹يە لە قوتابخانەى (زاناي سەرمەتايى سەرگەرمى وانە وتنەوومبوو سالى ۱۹۸۹ دواى وانە وتنەوموش لە قوتابخانەو دەھاتەو و بەنیش و كارى دارتاشىيەو خەرىك دەبوو . ماومەيك بوو ئاگرى جەنگى نيوان ئيران و عىراق كپ بوبوو .. بەلام سوپاى عىراق ھەر داواى ئەو كەسانەى دەکرد كە سەربازى ھەلھاتوبون لەگەل سەربازى تازەدا .. مەبەستى بوژانەوى سەربازگەكان بوو بەو مەبەستەش مامۇستا داواكرايەو .. دايان بەگوڤياندا كە گوايە (تسريح) دەكرېن مامۇستاش بە ناچارى روى لە سەربازگە كۆنەكەى جارانى كەردمەو (وئەدەكەى خۆى) پاش دەوام كەردنى بۆ ماوئى چەند ھەفتەيەك مامۇستا زۆر بەورىيى ھەستى بەچەند شتى كەردبوو بۆيە نىتى (ھىزارى) لىھىنا، لەبەختى ئەو تەنھا دىيەكى قەراغ شارېش جىگەى تەمانەو خۇشاردەنەو نەبوو بۆيە زۆر بوڤرانە نەچوو رېزەكانى (افواج دفاع وطنى) جاشەو، لەژېر زەمىنەكەى مالى خۇيان دەستى كەردە دارتاشى . لەكارو پىشەى دارتاشىدا كەم وڤنەبوو نەخش و نىگار تۆرپەى بەجوانى دەکرد، ھەموو پېويستىيەكانى ناوماى لەدارو تەختە دروست دەکردو دەپنەخشانە .

رۆژگار تىپەرى ھەفتەكان گوزەريان كەرد لە نيومرپۇيەكدا مامۇستا بە ھەناسەبەركى خۆى گەيانەدە مائەو تەندروستى زۆر تىك چوبوو ناچار بوو بە ھەر شىومەيك بىت لەگەل خىزانەكەى (ژنەكەى) خۆى گەيانەدە خەستەخانە .. لە پەيتا ئەكۆكى ئەمپرمى جوان ھەناسەى بۆ نادرا تەنگە نەفەس بوبوو . خىزانەكەى تادەھات غەمبار دەبوو چاوەكانى بونە دەريايەك لە فرمىسك، چونە ژوورەو بۆ خەستەخانە كاتىكيازانى پزىشكى ئەو خەستەخانەىە دابارين بەسەرياندا، لەسەر قەرەوڤلەيەك ۱ . ۲ رايان كىشا ھەرچى پشكەين ھەبوو بۆيان ئەنجامدا . دەريزەكيان داپە دەستى كە بۆى

بکەن.. چەند پرسیارێکیان لێکرد بەلام مامۆستا دەرزییەکی لە دەست کەوتە خوارمەوە شکا.

خیزانەکیان بانگ کردە ژوورمەوە.. کە سەیری کرد مامۆستا بۆدوچار چاوە پڕ هیواکانی ناوتە سەر یەک و خەوێکی قوڵی مەرگی لێکەوتوووە.. گیانی چوووە پال گیانی شەهیدانی هەڵمبجەووە لە بەرواری ۱۹۸۹/۵/۱۵، پزیشکەکان وتیان: ئەم پیاووە داری بڕپوتمەووە.. لەو دارانەی کە غازێ کیمیایێ لەسەر نیشتوووە، دارەکان لەو ناوچانەووە هاتوون، لەکاتی بڕپنەمەدا کاری لێکردوووە.

بۆ سەلماندن و دروستی و تەکەیان لێژنەیەکی پزیشکی شوێن کارەکی پشکنی راستی پوداوەکی سەلماند. ماوتەووە بلتین مامۆستا چەند ناوی هاتبیتەووە بۆ سەربازی تا توانیبیتی بەشداری کردبوو لە هەموواندا بەسەلامەتی گەرابۆووە بەلام کە (ئەجەل) هات لە هەمرکۆی بویت.. ناگەریتەووە.. لە مردن پزگارمان نابێت.. جا بۆیە مەرگ لەمالەووە یەخە ی گرت.. نەک لە بەرمەکانی جەنگدا..

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مَلَأَكُمْ ثُمَّ تَرُدُّونَ إِلَىٰ عَالَمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ . هەر لەو پوانگەییەووە دواي پاپەرپنە شکۆدارە سەرتاسەرییەکی بەهاری ۱۹۹۱ی کوردستانی باشور، کوردستان هەنگاوی بەرمو ئاوەدانی ناو گەشەدانەووە بە لادئ و شارۆچکەکان درا، لە شارۆچکەکی هەڵمبجە شەهید دوو گرێکار ژێر زەمینێ خانووییەکیان پاکدەکردوووە.. ئەو گۆل و خۆلە ئێیدا بوو دەریان دەدا و پاکیان دەکردوووە. پاش تەواو بوونی لە پاککردنەووە دەرانی گۆل و خۆلەکە هەردوکیان گیانیان سپارد — لە نەخۆشخانە پشکنینیان بۆکرا، دەرکەوت کە ئەو ژێرزەمینە غازێ کیمیایێ تیانیشتوووە ئەمانیش کە پاکیان کردۆتەووە بە بیئاگای تۆزو خۆلەکە جاریکی تر بوووە میوانی ئەوان و ئەوانیشی خنکاند. چوونە پال شەهیدانی هەڵمبجە.

• سالی ۱۹۹۴ ئەو سائە سوتەمەنی زۆر کزبوو لە کوردستان بەرمیی نەوت لەسنوری (۲,۵۰۰ — ۲,۰۰۰) دیناردا بوو خەلکی دەستیان داووبووە دار بڕین و دارسوتان.. ئەو سالانەش زۆر سارد بوو ئابڵوقەیی سەر عێراق و گەمارۆی سەر کوردستان لەسەر گەلی کوردستان بوو.. خەلکی زۆر بەهیلاکەت دەزیان.. سێ پیاو

لەناوچەى دۆلى جافەتى دار كۆنەكەنەو.. ھەرسىكىيان ئەو غازە خنكىنەرە
كوشندىيە لە ناويان دەيات.. تومەزكۆتەرە دارىكىيان سووتاندوو كەنەو غازەى
لەسەر نىشتوو بەكلۆرى دارەكەدا پۇ چوو بوو.. ھەرسىكىيان لەدەورى ناگرەكە
گيانيان سپاردبوو.

بەرپزان ئەمانە چەند نوختەيەك بوو لەتاوانەكانى ولاتە بەرھەم ھينەرەكانى
غازى كوشندەو پۇيمى بەعس، بېرێك بوو لەتوانای لەبن نەھاتوو بەعسو ھاوکارانى..
كەخوای گەورە بەدوعاو پارانەوہى زۆرى زۆر لىكراوان سەرى لوتى خوۋى ھەلگرتووہو
باجەكەى دەمات....

بەزەيى و سۆز

گيانلەبەرە بېزىمانەكان بەچكەكانى خۇيان زۆر خۇشەدەوئىت ئەو پەرحەم و سۆزەي لەلاى مرۇفەكان ھەبە لەلاى گيانلەبەرە زۆر زىاتەرە، ئەو ياسا جۈانانەي ھەندىك لەمرۇفەكان پېشىلى دىكەن و پېزى لېناگرەن كە لە بەرژەوئەندى و خەزمەتى خۇشيانداپە، لەلاى گيان لەبەرە زۆر پېزدار تەرە. ئەو خۇشەوېستىيەي لەلاى مرۇفەكان دىگمەنە لەلاى گيانلەبەرەنى ھەردى بەتەن و بەھېزەرە. مرۇفەكان زۆر جارى دىبەنە چىگەي مەترسى بۇ گيانلەبەرەنى دەورو پېشتيان بەشىۋىمەك ھېرشيان بۇ دىكەن ھەوليانە فەلاچۇيان بىكەن.

ھەندىك جارى مرۇفە ھېرش دىكاتە سەر گيانلەبەرە بەلام بەخېرايى ھۇش و ھەستى دەھېنئەتەو بە بەرخۇيداو سۆزۈ خۇشەوېستى بۇيان دەجۈلئەت و ئازادىيان دىكات تا ئەو گيانلەبەرە بىگەرئەتەو ناو ئاۋو ھەۋاۋ خاكەكەي خۇيان.

ئاپا قەت بالئەندىمەكى كېۋىت نەدىۋە لەو مالانەي كە سەردانت كىردوون؟ ئاپا ئەو بالئەندىمە ۋەك مەن و تۇ ئارەزوۋى ئازادى و گەرەن ناكات؟! دە ئازادى كە خوا سەرفرازى دىن و دىنات كات.. زۆر ئاساپىيە خۇت بەشتىكى بەسۋەدەو خەرىك بىگەمەت بەختىارى زىاترى تىبابىت.. دىارە مەبەستەت خۇش گوزەرانى خۇتە.. بىرىكىش لەو بىگەرەو تا لە جۈارچىۋەي مرۇفەكى سەرگەۋى سەربەرەزدا بۇت، دىتوانىت بۇ جەن ساتىك لەگەلما بىت بەھەستەو بەچىنە خەزمەت (نەنە ئاپەش))^(۱) كە لە ژيانىدا گيانلەبەرەكى كېۋى زۆر كارى تىكردوۋە لەۋساتەو تا كۇ جى دۋاپى كىرد ھەموو گيانلەبەرەكى خۇش دەۋىست بەزىمى پىپاياندا دەھاتەو بەرگى لېدىكردن وتى:

(۱) نەنە ئاپەش: ئافرىقى بىتەمەنى خۋاناس بوو، لە ئارۋەكەي جۈورتا دەلما تا رەگۈستەمكە، پاشان لە سەلمانى كۈچى دۋاپى كىرد، خۋالىيخۇشېتە خېزەنى (فەتىھى عەللەي جۈارتا) بوو خاۋىنى پېنج كۈرۈ شەش كىچ بوو.

دوو گوړم بهناوی (....) و (...) ته مهن هرزمکاربوون بۆ کاری کشتوکالی جویوونه (سهرسری) له گهړانه و هیاندا بۆ مائهوه (ژیشک) ^(۱۷) ټکی گهورمیان گرتبوو له گهړل خوځیان هانیبویانه وه، که گهیشته مائهوه چیشته نگاو بوو به خوځشو به زموو شادییه وه ژیشکه که بیان پیشاندام وتیان: (دایه گیان واز له کاربینه و مره سهری نهم ژیشکه که چمند گهورمیه! نیستا سهری نهم برین نه لئین گوشتی ژیشک زور خوځه؟! بۆ نیومړؤ به ساومړیکه وه بۆمان لیښی.. ژیشکه که بیان داناو به دیارپه وه دانیشتن تا سهری دمر بهیښی و سهری برین، نه ویش خوځی گرمۆله کردبوو، منیش سهرنجم نهمان. ناچار نهم دیو نه و دیویان گرد بیسوود بوو، بۆیه یمکیکیان وتی: با بیخهینه ناو تهشتی ناووه!

گورمگەي ترم وتى: بۇچى؟!

وتی: لەترسی ئەوهی که نه‌خه‌نکی سه‌ری دهرده‌هینی و ئەوسا ئیمه‌ش سوژنیکێ تیز دکه‌ین به‌ لوتیاو ناهیلین سه‌ری بکاته‌وه به‌ ناوخۆیدا ئەویش له‌تاو نازاری لوتی به‌ته‌واوی خۆی خاوه‌نگاته‌وه یه‌کسه‌ر سه‌ری ئەبه‌رین..

به‌لّام نهم ژيشكه هه‌رچهند خه‌ريكي بوون و هانيان و برديان و له‌ئاودا نو‌قميان كرد
خو‌ي خاونه‌و‌كردموه سه‌ري دمه‌رنه‌هاني.. ئاو‌مه‌گه‌يان بۆ زياد كرد هه‌ر سو‌دي نه‌بوو.

منیش که ئەم خۆراگرییەو ئەم دیمەنەم دی وتم: پۆلەگیان گوناھتان ئەگا لەو ئاوەی دەرەین و بەرەلای کەن بەخوا ئەمە لە دایکە ئەچیت بۆیە ئەومندە داکۆکی لەخۆی دەکات، پێنەچیت بێجۆی بەجێهێشتبێ.. جا گوناھە پۆلەکانم وازی لێبینن سەری مەبەرن.

کورپه‌گانیشم زۆر له‌سه‌رخۆو به‌هێمنی ژێشکه‌که‌یان له‌ ته‌شته‌ ناوه‌که‌ دهره‌انی قه‌مه‌ری چاوهره‌وانیان کرد به‌ دیاره‌یه‌وه که خۆی بخاوه‌ بکاته‌وه به‌لام سوودی نه‌بوو.

(۲) **ژېشك:** گيانلمېرىكى كڼۈيپه وەك گيانلمېرەكانى تر لەشى بە خورى يا توك يا پەمپ يا پەلمەكە دانەپۆشراوه، بەلكو پەستەكمى پەكپارچە دەرزی باریك و دریز و تیزه، زۆر بئاسانى خۆى دوژمنەكانى دىھارزى كە ھەستى بە دوژمنیش كرد سەرى دىكاتەوھ بىناو خۆیدا وەك تۆپىكى ۱۰۶ خەرنیدەكات، رەنگىشى خۆلە پۆشتىنەپە.

وتەكەم دوبارە كردهو: رۆلەگيان دەگوناهتان ئەگا وازی لیبینن بەخوایەنگە
بېچووەكانى ئیستا چاوەرپین ئەمە لە دایكە ئەچیتا..

كاتیکمان زانی ژیشك خۆی خاوەردەوو خۆی خست بە پشتا، گوانە
بچووەكانى دەرخت، پەر بوون لە شیر، بەچاویكى پەر بەزمییەو سەیری دەکردین..
هەموو سەرسام بووین بەم قەسەو بەم تیگەشتەى ژیشكەكە، چۆن لە زمانى ئیمە
تیگەشت! چۆن رەحمى بۆ بېچووەكانى جولا چۆن و چەندین چۆنى تر..

پاشان وتم: رۆلەگيان گوناھتان ئەگات ئەم ژیشكە ئەومندەى تر ئازار مەدمن،
هەر ئیستا بېخەنە ناو گوینىیەكەوو لە كوێ گرتوتانە بېبەنەو لەو جیگەيە بەرەلای
بکەن ئەم داماوە بېچوى بەجیھێشتوو بەیە ئەومندە داکوکی لە خۆی دەكات و خۆی
نادات بەدەستەو دەى خیرا پامەوستن بپۆن.

هەردوو كۆرەكەشم خستیانە گوینىیەكەوو زۆر گوپراپەلانیە و بەدەست و برد
ژیشكەكەیان بردەو ئەو جیگەيەى كە لێیان گرتبوو.

بەرپێزان خوای گەوروو بەخشنە و میهرمان دەبختە دلى مروفەكانەو كە رەحم و سۆز
بەرامبەر گیانلەبەرەن بەكار بهینن، هەندى جارێش گیانلەبەرەن رەحم و سۆزێان بۆ
مروفەكان بەكار دەهینن لە چیرۆكەكانى ماموستا (هەسەن پێنجوینى) زۆر بە جوانى
پونى كردۆتەو كە خوای گەوروو گیانلەبەرەنى فەراھەم كرد بوو بۆ منداڵە ساواكە تا لە
پێگەى ئەو بزنەو لە مردن پزگارىبوو یان كاك (عەزیز) لەپێگەى پێویەكەو بوو
ئەندامى كۆمەلگەكەكان و چەندانى تر لەو هاوشیومیە. هیوامان وایە بەزمى زۆرمان
بەگیانلەبەرەندا بێتەو.

چاۋەرۋانېن

لە يەككەك لەمەئەكانى شارۋچكەي (....) دا بوو ھەلپەركى و خوشى و شادى، كوپو كال و نەوجەوانان لەوناو ھەرايان بوو قىرۋەيان نەھات. تومەس ئەمە كاك (....) بەيەنى ئىنى بۇ ئەگۈزىنەو، ئەمانەش كەلئىرە كۆبۈنەتەو ھەرازاو ھاورىو خىزم و خوشەويستى زاوان وا خوشى خۇيان دەرئەپىن،

زاۋاش بەسەرۈ دلى خوشەو ھە ناو ھەلئە سوپا بەخىر ھاتنى برادىرانى نەكرد. يەككەك لە زاۋى پىرسى: ئىنى كاك (....) زۆر دلخۇش دىيارىت، پەنگە ئىۋارەش لەخۇشياندا نانت بۇنەخورا يىت، انشا اللە بەيەنى بوكت بۇ دائەبەزىت ئىمەش دىسۈزى خۇمانت بۇدەرئەپىن و بەشدار ئەبىيىن لەشاپى ھەلپەركى و نان خوارىندا.

كاكى زاۋاش زۆر بەلوت بەرزى و يىپاكىيە و تى: كاك (....) ئى جا ئەمە (إنشاء الله و ماشاء الله) ى بۇچىيە، وا ئى و ئال پۇشتون بۇ مالى بوكتى و ئىستا خەرىكى بوك گۆرپىن و خەنەبەندانن، بەيەنىش زوو دىيەننە مەلەو ئىۋەش بىكەنە خوشى خۇتانەو.. ئىتر ئەمە (إنشاء الله و ماشاء الله) ى بۇچىيە؟

كاك (....) كە ئەم پىرسىارەي لىكرد بەھىمنى و تىيەو: كاكە گىان مەن دىيا دىدەم كارى خىرو چاكە ئەبىت ئىنشا اللە ى بۇ بىكەيت،

زاۋاش بە پىكەننەو و تىيەو انشا اللە ى ناۋىت، كاك (....) بىدەنگ بوو.. خەيالىك بىرە ئەندىشەو لە ئىمە دوور كەوتەو، چەند ساتىك لە ھەوشەكەدا تىپەرى بە شاپى ھەلپەركى و گۆرانى و تەو، كەت و مەندو بوپن.. چوپەن زوورەو دەستىرا بە (دۆمىنەو تاۋەو نوكتە) كەردن، كەوتىنە دىياى خۇلەبىر چۈنەو ھەو گائەو گەپ كەرنەو.

لە سوچىكى زوورەكەدا ((چەككى كىلاشىنكۇف)) ھەلپە سىردا بوو نازانىن چۈن مەندالىك پەنجە دا لە پەلەپىتكەكەي.. تەمەنگ زامەن نەكرابو لەسەر سەئە ھارەي كەرد. فەشەكى تىا نەما، زوور بوو تەپ و تۆزۈ يەك پارچە بىدەنگى و كىپى و سەرسامى و ھەپەسان، زۆرى نەخايەند شەزاين.

- ئەمەلىي بولۇپ؟

- چىرىپ؟

- كەس بىر نەرسە؟

- سوپاسىز بولۇپ سەلامەتتىن؟

بەلەم كەسەپىرىمان كىردى، بىر ئاۋا - كەمىندىكى دەسلەپتىن بولۇپ - دەستىكارى
تەننىڭ كەسەپىرىمان... بەنەشەرىمانى پەنجەرى پەنجەرى... سەپىرى خۇمان كىردى...
سەلامەتتىن... بەلەم ئاۋا بولۇپ؟ نەرسە؟

لەسۋىچىكى ژورمەكەدا ھاۋارى ئات كەسەپىرىمان كىردى كاكى ئاۋا خەللىنى خۇپىنە،
ئەللىتەۋە ھەممۇ چۈپىنە سەپىرى سەپىرىمان كىردى... لىيى ورد بۈپىنەۋە... بەلەم ئازىزان...
ئەۋخىر لە خۇ نەدىۋە لوت بەرزە تەننى پەك سەپىرى كىردى، وشە ((إنشاء الله)) ى
لەزار ھاتە دەر پىلۋى چاۋەكەنى نىشتە سەر پەك ئىمەش بەپەلە ئەم دىۋو ئەۋدىۋمان
كىرد فېشەكەكەن ھەندىكىيان لاشە كاكى ((...)) يان سىمى بولۇپ ھەندىكىيان بىر دىۋارى
ژورمەكە كەۋتۈۋىن، دراۋ سىپىكىنى ئەۋ ناۋە داپارىن بەسەرمەندە... بەۋ شەۋەۋە بەخىراپى
گەپەندەمانە خەستەخانە، خىراپە ژېر نەشتەرى گەرىۋ چارمەسەرۋە... شاپى بولۇپ بەشەلەۋان
ۋ غەمگىنى... ھېندە نەبىرد ھەۋالىيان گەپەندە مالى ((بۈكى))، دەستە خوشكانو
ئافرىتو پىخەسۋو ئاگادار كىرەۋە... ((بۈكى نەجۈللىن چۈنكە ئاۋا بە سىلاخ بىرىندەر
بولۇپ، بارى تەندىۋىستى خىراپە... بىمىنى باشە ژىيانى لە مەترسىدە! لەبەر ئەۋە
چاۋەپروان بىن!))

ھەر ئافرىت بولۇپ ئەۋى ۋى :

- كى تەقەۋى لىكردۋە؟

- لەبەرچى تەقەۋى لىكراۋە؟

- كى ناخەزىيەتى؟

- ھەندىكىيان پاكەن... بىزان چۈن بولۇپ؟

- ئەۋى نەمردۋە؟

- باشە چۈن ئەمە پىۋىدا؟....

ئان ۋ كەرمەسە شاپى خىراپە لاۋە... تەننى پىستەپەك لە ھىزى چەند كەسەپىكىدا

((لە كۆتايدا بەپۇزان، لوت بەرزى و لە خو بايى بوون و غەرايى، دەرديكى
كوشندەو گرانه ياخوا پرووتان تىنەكات تا لە يادوو زكرى پەرومردگار دوورنەكەونەوه..
زۆر يادى كەن.. چونكە خوا ((عليم و خبيره)) لەسەر و ھەموودەستەلاتىكەومىيە
وناگادارە بەھەموو كارو گفتارىكمان (إن رَبِّكَ لَبَاسُءٌ).

بەرھەمى رۆژو

پەرۋەزى دروستکردنى تونىللىك لە نىوان (شارى سلىمانى و شارۋچكەى دەرەندىخان) دا ھاتە ئاراوھ كەلەلايەن كۆمپانىيە (بەرىتانيا) ۋە ئەنجام دەدرا، ئەم پەرۋەزىيە چەند گىرنگىيەكى ھەبوو بەلاى بەرىتانيەكانەو، يەككىك لەو گىرنگىيەنە يەكەم تونىل بوو كەلە كوردستانى باشوردا ئەنجام بىرىت، بۇ ئەو مەبەستەش.. ئەندازيارو كەسانى بەتوانا لەبەرىتانيا ۋە ھاتن و شوپنەكەمىيان ديارى كرد، ھەندى كارى سوكەلەش كەپىويستى بە شارمزاى نەبوو بەخەلكى ئەو ناوھ ئەنجاميان دەدا بەموچەى (كرىكار)، بۇ ئەم مەبەستەش لەشارو دىھاتەكانى ئەو نزيكانەوھ خەلكيان ناو نوس كرد.

ئىمەش چەند كەسىك بووين لەو كرىكارانەى كەرۋزانە بە موچەى كرىكار كارمان دەكرد، ماوەيەك تىپەرى ھەموو كرىكارەكانى ئەم پەرۋەزىيە بوينە ناسياوو خۇشەويستى يەكتر، پارەى كارەكە باش بوو.. كارەكەشمان زۆر گرانيش نەبوو.. بۆيە بەناسانى دەستبەردارى نابوين و ھەر ھەموان بەردەوام بووين بە دلخۇشيەوھ. لەناو ئىمەدا كورپىكى گەنج ھەبوو خاومنى دوو مىندال و مائىكى خنجىلە بوو ناوى (سۆفى) بوو زۆر خوا ناس و رەنگ نورانى و چالاک و گورج و گۆل بوو لە ھەموو پويەكەوھ. مانگ تىپەرى وەرز گۆرانكارى تىكەوت سال خاياندى پەرۋە ھەر بەردەوام بوو، ئىمەش ھەر كارمان دەكرد، مانگى رەمەزانى پىرۋزى ئەو سالە كەوتە ھاوينەوھ، زۆر گەرم و وشك بوو، زۆر ناپەھەت بوين پەرۋانە بىتاقەت و بى ئارام دەبوين زۆر جار برسيتى و تىنويەتى زۆرى بۇ دەھانين و رۆژوومكەمان دەشكاند.. يان ئەو پەرۋە ھەر لەسەرمەتاوھ بەرۋزۇ نابوين.. بەلام (سۆفى) ۋەك ئىمە نەبوو زۆر بە ئارام بوو، زۆر ھانى خواناسى و ئيماندارى دەداين.. زۆر نامۇزگارى و باسى پاداشتى رەمەزانى بۇ دەكردين.. ھەندىكەمان بەغىرەتى ئەوموھ بەرۋزۇ دەبوين و رۆژوومكەمان ناشكاند.. تا رۆژىكەيان چىشت تەنگاۋىكى درەنگ بوو گەرما تاوى سەند بوو كارەكەمان زۆر گران بوو ئارمەقە

بەرپوماندا دەھاتە خوارى.. كاتىكمان زانى ((ئەندازىيان))ى كارەكە لەگەل ((ومرگىپ))ە
كەيدا ھاتنە لامان..

بەزمانى خۇيان ماندو نەبونيان لىكرىدىن.. كابراى ومرگىپ بۇى گرىدىنە كوردى..
ئىمەش وەلاممان دانەوہ. تۈزىك لەلامان وەستان و سەپرى كارەكەيان كرىدىن.. كەچى
نەپۇشتىن ھەر لە كارەكەمان ورد دەبۇوہو سەرنجى دەداين-((جا بەپۇزان كرىكار
رەمشى واپە كە خاومن كار لەلاى بوەستى خۇى دەكوژى ئەوئەندە بەگەرمى و گورج و
گۇلى كار دەكات و ھەموو تواناى خۇى دەخاتە كار بەلام خاومن كار كەديار نەما خا و
دەبىتەوہ، خۇى دەخافىتىن))..

دواى تۈزىك بە ومرگىپەكەى وت : بزائە نانى چىشتەنگاويان^(۱) خواردوہو؟
كەومرگىپەكە لە قسەكەى بۇوہ، ئىمەش وتمان : بەئى نانمان خواردوہو ھەندىك
پشوشمان داوہ. بەلام سۇفى (...). وتى بەداخەوہ مەن نەشىوى چىشتەنگاوم داوہو
نەنانىشەم خواردوہو!

ئىمەش بەم قسەى (سۇفى ...) زۇر نارەھەت بووين و تورە بوين وتمان : خوا
مالەكەت كوپركاتەوہ بۇ وائەئى!

وتى : ئاخىر بەپۇژووم.. ئەى درۇتان بۇ بكەم.. شتى وا چۇن ئەيى!
ئىمەش وتمان : ئى باشە خۇ ئىمەش بەپۇژووين بەلام نابىت قسە بكەين، ئەمانە غەپەرە
دىنن رەقيان لە رەمەزان و موسلمانە.. ئەوانە بزائەن بەپۇژووين لەكارەكە دەرمان ئەكەن..
دەوس بە.

كەچى سۇفى (...) وتى : كاكە گيان بەر چا و تەنگ مەبەن خوا پارزى پزقە،
دلىاش بىن دەزانن كە موسلمانىن. ئىتەر بۇ دەترس!

كاكى ئەندازىيار زۇر گوپى بەم وتووپۇزى ئىمە نەدا.. واتىگەپشت كەقسەى
نېوان خۇمانە.. پاش تۈزىك لەكات دوركەوتنەوہو چۈنە سەپرى چەند كرىكارىكى تر

^(۱) نانى چىشتەنگاوى: كرىكارو جوتيار لەبەر ئەومى بەيانىان زوو دەچنە سەركارو ناننىش كەم دەخۇن و
زۇرىش دەجولتىن لە دەوروبەرى كاتزمىر (۱۰-۹) (قاوئەتتى = چىشتەنگاوى) پشوپەكى نىو سەمەاتى
دەمدەن نان و چاپەكى خىرا دەخۇن بۇ ئەومى وزمەكى باشيان بۇ دروست بىيى چالاكيان بۇ
بگەپتەوہ. ۱۱۴

ئەولا ئىمەۋە.. پاشان ھاتنەۋە لای ئىمە، دووبارە ئەندازىار وتى : ئايا ئىۋە لەم مانگى
رەمەزانەدا.. لەم گەرمایەدا.. لەم ھىلاكى و ماندو بوۋنەدا بەرپۇزۇ دەبن؟!
وتمان : بەئى قوربان... بەترسىكەۋە.. كاكى وەرگىپرەر بۆى باسكرد،

كاكى ئەندازىار بە تورمىيەۋە وتى : باشە ئەمپۇ ئىۋە ھەمووتان بەرپۇزۇن..
ئىمەش گەزانیمان تورە بوۋە ئەنجام باش نابىت ھەموو وتمان : نەخىر گەسمان
بەرپۇزۇن چۈنكە زۆر گەرمایە.. كارمان گرانە بەرگەى ئەم ھەموو ھىلاكىيە ناگرین
چەند قەسەيەكى تریسمان كرد كە جىگەى رەزامەندى كاكى ئەندازىار بوو.. ئەندازىار
زەردەخەنەيەكى كرد.

بەلام لەۋلاۋە سۆفى (....) كەپاچىكى بەدەستى راستىيەۋە بوو بەدەستەكەى تری
نارمقى ناۋچەۋان و روى سېرى.. لەكاكى ئەندازىار چوۋە پېشى و وتى : .. كاكى ئەندازىار
ئەو گەرمایەى تۆى بىزار كروۋە زۆر خۆشە بۆ كەسى باۋمېرى بەخواۋ بەرنامەكەى
پتەۋو بەھىز بىت، ئەو كارەش زۆر ئاسانە گەر لەيادى خوادا بەردەۋام بىت ئەو
مەشەقەت و پۇزۇش خۆشى لەدۋايە،

ئەندازىار وتى : ئەۋە ئەئى جى؟

ۋەرگىپرەر بۆى كرده ئىنگلىزى.

نەۋىش بىكەنى و وتى : كەۋاتە تۆ پېنەجىت بەرپۇزۇ بىت.. ھا.. وانىيە؟
سۆفى (....)، زۆر بەسەر بەرزى و بویرانەۋە وتى : بەئى من بۆ خوا نىيەتم ھانىۋە و
بەرپۇزۇش ھىچ پەشیمانیش نىم تۆش كەيى خۇتە.. كاكى ئەندازىار!
ئەندازىار : لە بالاي پوانى وتى : ئاخىر ناترسى ئەو پۇزۇۋەى مانگى رەمەزان لەكارەكەو
دوور خاتەۋە تەنھا ئەمپۇ بەردەۋام بىت لەگەل برا دەرانت؟!

سۆفى (....) : مستەر تۆ مەبەستت دەرگەنمە لە كارەكەم و منىش مەبەستم خوا
لەخۇم رازى كردن و دلسۆزىمە بۆ كارەكەش چاكىش بزانە گەر نازانى، نان و كارو كاسې
بە دەست پەرومردگارى خاۋە رەمەزانە، يەك پۇزۇى مانگى رەمەزان نادەم بەھەزار پۇزۇ
كارى تۆ.. پاشان بزانە كەمن پشتم دانا بۆ كۆلى خەلگى لە پېناۋ پاروۋە نانگى خەلگى
ئىتر بۆ مەمنونى تۆبم يا بۆ بترسم!

ئەندازىارى بەرىتانيا ناۋچەۋانى جۆرىك پرسیارى لىدەخوینرايەۋە، تۆزىك سەپىرى كرد
وتى : ۋەرە ئىرە..

سۆڧى (....) پاچەكەى دانا كەتا ئەو كاتە بەدەستىەو بوو چوۋە پېشەوۋە كەمىك
لەيەكتەر ورد بوۋنەوۋە..

ئەندازىار : كاكە گەر بەرۋۇزۇ بىت وەك پېۋىست كارت بۇ ناكرىت.. مانىو دەبىت.

سۆڧى (....) : گەربە ئىخلاصەو دەستەم داىە كارو خوام كرده چاۋدىر بەسەر خۆمەوۋە
زۇر لەكەسنى باشتر كار دەكەم كەلەترسى تۇ كار دىمكات.

ئەندازىار : بە زەردە خەنەيەكەوۋە وتى : زۇر راستە بەلام چۇن دىئىابىم كەتۇ
بەرۋۇزۇۋىت.. سۆڧى (....) : بە كەمىك تورمىيەوۋە وتى : دىئىابە كەبەزمانى
بەرۋۇزۇۋەوۋە درۇ بۇ باۋكەو بۇ تۇ ناكەم سور بزانم دورىشم ئەخەيتەوۋە لەم كارە،
ئەشزانم ژيان بەبى نازار هىچ خۆشەيەكى تىانىيە نازارىش ئەو ناگرمەيە كە ژيان
ئەسوتىنى..

ئەندازىار بەجۋانى تىگەپىشت چۈنكە كاكى وەرگىپر ھەموۋى بەباشى بۇ وەرگىپر.. ئەو
كات ئەندازىار سەرىكى لە قاندىو زەردە خەنەيەكى بۇ كەرد، بانگى ((چاۋدىرى))ى
كارمەكەى كەرد، وتى :

((لەم ساتەوۋە ئەم كۈرە گەنجە لەگەل ئەم كرىكارانەدا كار ناكات..)) لەۋلاۋە
كاكى وەرگىپر كەردىە كۈردى، سۆڧى زەردە خەنەيەكى كەرد، ئىمەش لەناو خۆمانداۋ لەبەر
خۆمانەوۋە وتەم : ئەرى ۋەللا سۆڧى (....) خۇى نان بېراۋ كەرد.. خوا مالت ئاۋاكا بۇ
ئەۋەندە دەم دېراۋى.

پاشان ئەندازىار روۋى كەردە سۆڧى (....) و وەرگىپر چاۋدىرى كارمەكە، وتى : ئىتر ئەم
گەنجە خۇپراگرە كار ناكات.. ((دەستى بۇ دارىكى قەد پالى گەردەكە درىز كەرد.. ئەم
پۇزۋانە لەبن ئەو دارە جىگەيەكى بۇ چاك دەكەن و نوپچىزۇ پۇزۇى خۇى بەچاكى
ئەنجام دەدات و دەبىت (كەرى)شى بۇ حساب بىكەن تا (مانگى پەمەزان) تەۋاۋ دەبىت..
تىگەپىشتن!.

كاكى وەرگىپر وتى : كاكى ئەندازىار ۋائەلئ.. ((بېرومان بە گۈپكانى خۆمان
نەكەرد بۇيە سەپىرى يەكتەمان دەكەرد..))

سۆڧى (....) وتى : كاكى ئەندازىار سوپاس بۇ خوا پېۋىستەم بەو جۇرە يارمەتەيە
نىيە.. مالت ناۋەدان بىت كارى خۆم بۇ خۆم و پۇزۇو ھىلاكىشم بۇ ئەو كەسەيە كەھەر

۱ ۱ ۶ خۇى دەتۋانىت پاداشتى بداتەوۋە.. زۇر ئارموزۋەمە بەنارمقى ناۋچەۋانى خۆم نان بۇ

خۇم و مال و مندالم پەيدا بکەم. خىرىشت ئەگا گالتەمان پى مەکو وازىبىنە بابەردموام
بين لەکارمکەمان.

بەلام ئەندازيار وتى : ئەمە فەرمانىکەو رەت کردنەوى نىيە!! دلتىاش بە
کەمن کەسى خۇراگرو خاومەن ھەلۆيستم زۇر خۇش دەويت و زۇر مەبەستە گەرچى
موسلمانىش نىم. دەفەرموو وەرە لەگەلمان بابەرۆين..

سۆفى زۇر داکۆكى کرد کەھەر کار بکات و وازى لىبەين بەلام بىسوود بوو بەنابەدلى
سۆفى (....) و ئەندازيار و مرگىرو چاودىرى کارمکە پۇشتن تاجوونە بن ئەو دارو
سىبەردى کەديارىان کردبوو، تا ئەو کاتەش ئىمە ھەر بەفلىکمان دەزانى گەرچى
لەپاستىيەو نزيکىش بوو. بەلام وابوو بەپراستى، دانىشتن دەم و چاويان بەناوى
مەتارمەك فینک کردەم و لەبەر چاوى سۆفى (....) تىر ناوى فینکیان خواردەم،
مەتارە ناوگەشیان بۇ (سۆفى) پاگرت کە بخواتەو... بەلام پەتى کردەم. ھىندە
دوو جگەرە بکىشى پشويان دا.. ئىمەش لە دورەو سەپرمان ئەکرد لەنەنجامدا وتمان :
ئای لەو ئەمە خەيالى چیمان ئەکردو چى پوویدا.. زۇر پراستە کە پىغەمبەر (محمد)
درودى خاوى لەسەر بىت فەرمویمتى :
(الصبر فى الصدمة الاولى...)

پاش کەمىک تىرپامان خەيالىک ھات بەپىرماندا.. لەناو خۆماندا وتمان : باشە
خۆ ئىمەش بەرپۆزوين، کەنەندازيار ھاتەو لامان پىي دەلئین و تىي دەگەيمىن کە ئىمە
بەرپۆزوين ھىچ نەبىت بەنىوہى (سۆفى) پشومان بەدرى.

بەلخ خۆنەرانى خۆشەويستم پاش کەمىک چاومان لىبوو سۆفى لەبن دارمکەدا
نوئىزى ((چىشتەنگا _ ضحى)) ىکرد.. ئەندازيار و مرگىرو چاودىرى کارمکەمان ھاتنەو
شوپنى کارمکە. لىمان نزيک بوونەو.. سەپرىکیان کردین و بەلاماندا تىپەپەين بەلام ھىچ
قەسەپەکیان نەکرد، تەنھا زەردە خەنەپەکی گالتە نامىز نەبىت. ئىمەش ھەموو سەپرى
پەکترمان دەکرد، تا کاک (....) ھاتە قەسو چوو بەرى پىگاگەى لە کاکى ئەندازيار گرتو
وتى : کاکى ئەندازيار.. گيانەکەم ئىمەش ھەموو وەک ئەو پىاوہ بەرپۆزوين.. دلتىابە
دەپشوپەکمان بەدرى.

کاکى ئەندازيار ((مەندس)) سەپرىکی کردین و داواى لە و مرگىر کرد : ئەمانە

چيان دەوى؟

کاکی وەرگێڕ بۆی کردە ئینگلیزی.

خوا هەژناگرێت باوان ئاومدان بیئت ئەویش زمرده خەنەگەى دووبارە کردموو وتى : راستە ئێو موسلمانن، بەرپۆزون، کاریش ئەکەن، بەلام (غیرەت و دڵسۆزی و ئاسودەیی و نازایی) لەگەڵدا نییه و نەبوو،

کارو کاسبی دنیاتان زۆر لەلا باشتر بوو لە هەژناگرێتى موسلمانانەى خۆتان، تەنها ئەو گەنجە خاوەن ئیمانی راستەقینەى خۆى بو لە هیچ سێى نەکردو دوو دڵ نەبوو.. چەندە بەقسە نازارمان دا بە دەرروونیش دوو ئەومەندە بەلام خاوەنى هەژناگرێتى چەسپاوى بیرو باوەڕمەگەى بوو.

ئیتەر نەووەستا، ئیمەش هیچ قسەیه کمان بۆ نەمایهوه تەنها پەشیمانی و ناخ و حەسرەت نەبیئت. سوڤى (....) ئەو پێزەى کەپەیدای کرد لەبەرەمى باوەڕمێكى راستەقینەى پاکهوه سەرچاوەى گرتبوو.. هەر کاتیکیش کاکی ئەندازار لەوئ نەبواپە داواى لە جاودێرى کارمە دەرکرد کە پارمەتى بدات تا کارى خۆى بکات نەك دانێشتن، ئەویش بەدلى دەرکرد.

تەلیسمی ئافرهتیک

و: ئامانج محەمەد ئەمىن

خۆشەوېستانمەنى تاوانبارو بېنئانگا لە ولاتىڭدا ژيان بەسەر مېم كە لە هيج شتىكى كەمىيە و خوى گەورە ھەموو نىعمەتلىكى بەسەردا پڑاندوو، ئەمەو جگە لەوى پىرۆزترىن مالى خوى لىيەنەو مالىە كەمبۆتەقىبلەى موسلمانان و پۆزانە پىنچ جار لەكاتە حىياوازەكاندا بەو پەرى خشوعەو ەروى تىدەكەن پاشان مالى خۆشەوېستىر بەندەى خوا ديسانەو ەم لەم ولاتەدايە. كە پىغەمبەرى نازىز (د.خ) لەمالىڭدا ئەزىام زۆر بى كىشەو دەردى سەرى بوو مالىكەمان بىرىتى بوو لەدايكم و باوكم و دووبرا خوشكىك ھەريەكەمان سەرقالى كارى بووين و باوكىشم ھەرچەندە پىر بوو، بەلام ئارمىزى لەمال دانىشتى نەبوو، لەبەر ئەو رۆزانە لەبەيانىيەو دەجوو كۆمپانيا تاتەواو ماندوو نەبوايە نەدەگەرايەو مالىەو تەنانەت زۆر جار بەپى ئەرپۇشت بۇ شوپىنى كار؛ پىمان دەوت: بە پى مەرۆ باماندوو نەبىت" دەپوت: گەر وانەكەم لاشەم سست دەبىت و زوو پەكم دەكەوېت.)) دايكىشم تابلەى دايكىكى مېھربان و دەم و زمان شىرین و رۆح سوک بوو لەپىناوى خۆش گوزمرانى ئىمەدا نامادە بوو تەنانەت گيانى خۆپىشى بىەخشى.. براكەم لەبەشى ژمىرىارى ھەمان كۆمپانياى باوكم كارى دەكرد ئەوېش تا بلەى برايەكى بەرموشت و دلباك و دلسۆز بوو، مەنى زۆر خۆشەوېست.. بەلام خوشكەكەم چونكە تاقانە بوو لە رادە بەدەر خۆشمان دەوېست نازمان ئەدايە لەناو ھاوپى و برادەرەكانيا تا بلەى سەلارو بەرپۆز بوو. بەشىومەك لەھەر شوپىنىڭدا بوايە كۆمەللىكى لىكۆدەپۆو و زۆر ئارمىزوى ھاوپىيەتيان دەكرد.

بەلىٰ خوينەرى بەرپىز، ژيانمان زۆر بەخۇشى و شادىيەو دەمىردەسەر.. رۇژانە دەچوومە شونىنى كارەگەم زۆر دىلم پىيى خۇش بوو بەلام ئەومى جار جار بىزارى دەگىردم

((دايىكم و باوكم)) بوو زۆر سەريان ئەخستە سەرم و پېيان ئەوتەم : تەمەنت لە ۲۸ سال
تېپەرپووە تاكەى ژن ناھىنى دايىكم ئەگريا ئەيووت : كورم بە خوا من و باوكت
بەبەرمانەووە نەماوہ پۆلە توخوا تا نەمردوين با لە ژيانى ھاوسەرى و كۆشكى خيزاندار
تيا بتبينين، باوكيشم بۆى سەندەمو و تى : ((ئى پۆلە خۆت ئەزانى دايكىشتان لاواز
بوووە ناتوانيت ئەوئەندە خزمەتى ئيوە بكات ئيتەر ژن بېين با ئيمەش بەسەينەوہ..))

بەراستى لیتان ناشارمەوہ ئەم قسانەى دايەو بابەم زۆر ئازاريان ئەدام
لەلایەكەوہ بەزمەيم پېيان دەھاتەوہ لەلایەكى تریشەوہ گاتەم بەم قسانە ئەھات و
بەكۆن و بەسەر چووم دەزانى، زۆر جار لەدلى خۆمدا ئەدوام : ناش لەخەيالى و
ئاشەوان لەخەيالى ئەمانە زۆر سەيرن ھەموو خەيالىكيان لای ئەومىيە لەباخچەى
مالەوہدا دانيشن و كورمزاكانيان لەباومش بگرن بابە كەى باوى ئەوہ ماوہ خواتەكات
ترفيەتەكەم بۆ دەرئەچيت يەكسەر ئەچمە ئەمەريكا ژيان لەوئ بەسەر نەچيت ئيتەر
دۆزەخە.. پياو گەر ھاوسەرى گرت لەو چاوشين و قز زەردانە بېينيت. نيومرپۆيەك
لەفەرمانگە دەرپامەوہ زۆر ماندوو بووم كە چوومە مالەوہ سەيرم كرد مالەوہمان
ھەلس و كەوتيان لەوہ ئەچوو نيازى سەفەرئىكيان ھەبیت، ئەوانەيە بلىن بەچييا
زانيت.. چونكە جاران كەلە دەوام دەھاتەوہ ھەمووشتيك نامادىبوو ھەر لەنان خواردن و
جا خواردنەوہ بېگرە تا فەرھەم ھيئانى كەش و ھەواى ئارام خەوى نيومروان نامادە بوو
تەمانەت نەعلەكانيش لە بەردەرگای ھەوشەدا نامادە بوو، تا لەگەل گەرپانەوہماندا بە
نەعلەوہ بېينە ژوورو ناو مالەكە پيس نەبیت بۆيە بەسەر سوپرمانەوہ پرسیم : چيە
ئەمرپۆ مال ئاسايى نبيە ھيچ بووہ!!؟

دايىكم : كورم ئەوہى راستى بىت بەھيوايىن برۆين بۆ سورپا بۆمالى مامت
لەبەيانىەوہ خۆمان نامادە ئەكەين بۆ سەفەر.

منيش ھەرچەندە زۆر برسى و ماندوو بووم وتم : باشە خيىرى پيوە بىت و خواحافيزتان
بىت. ئيتەر ئەو پۆزە بۆ بەيانى زوو بەسەيارمەكەم كەل و پەل سەفرمان كۆكردەموو مالى
باوكم برد بۆ فرۆكەخانە كاتيك مالى باوكم پۆيشتن، ھەستم كرد زۆر ئاسودەم و
ئارمژوودەكەم ماومىيەك بەتەنيا بەيمەوہ. بۆيە ئەو پۆزەم زۆر بە ئارامى گوزەراندمو
۱۲. سەردانى چەند ھاوړپۆيەكى خۆمەم كردو پياسەو سەيرانىكى خۆشان ئەنجامدا.. ئەو

شهوہ ہمتا درمگ لہ گہل ھاو پڻ کانم دا سہرقالی خوار دنہ وو قومار بووین تا ئہ و منده درمگ ماینہ وہ ناگام لہ خوّم نہ ما بوو چوّن میوانہ کانم پویشتبوونہ وہ۔ ہر بہ جل و تمنانہت پتلاؤہ کانیشمہ وہ لہ سہر سیسہ مہ کہم خہوتبووم۔

بەيئەننى لەدەنگىيا ھاتو چۆي رېئىواران و ھارو ھورپى سەييارەى سەر شەقامى
 مائەكەمان خەبەرم بۆۋە بۆيە ھەر لەگەل ھەئسانم خىرا بە پەلە سوراي سەييارەكەم
 بووم تا بېرۆم بۆ (دەوام) ئىتەر بىئەھەمى دەم و چاوم بشۆم و ناننى بەيئەننى بخۆم تەنانەت
 دەسكىكىش بىئەم بەخۆما ھەرچۆنىيەك بىت گەيشتمە شوئىنى كارەكەم و سەرم زۆر قورس
 بوو بىزار بووم ئەمەيەست كەس لەگەل ئە نەدوئەت.

جا ئازىزان گەر سەرتان نەيەشىنمەز ئەكەم ئەو بەلەم ئەو خەلگانەي كە
پەشەيان ((عارەق خواردنەو قوماز كەردن و مانەوئى دوورو درىژى شەوانن)) هەيچ
كاتىك ئەگەل تەواو بوونى ئەو مەجلىسەياندا ئاسودە نەين و ئەدوايىدا جۆرەك ئە
پەشەيانى دايان دەگەرت.. مەن تەنەگەم كەي رەوايە مەزەنەك خەي گەورە ئاسمانەكان و
زەوى بۇ فەراھەم هەنابەيت و رەمى كەردەن بۆي لەبەردەم كەسەك عارەق و چوار پارچە
و مەزەقە قومازدا زەلەل دەن و دەنە بەندەي و خەيان بەجەك دەكەنەو كات كوشەن
دەبەيتە ھەو دەمى ژيانەن بۆيە مەن داوا ئە ئۆيە دەكەم تە ئەكەوتەنەتە ئەو گەزەوى كە
ئەستە مەن تەم..

بەئى ئازىزان كاتزمىر ۱۰۲۰ ى بەيىنى بوو سەرم بەسەر مىزى كارەكەم دا شۆر
 كرىبۆوو خەرىكى (ژمىرىارى فەرمانگە) بووم، ئەومندەم زانى پەككە لەبەردەم
 مىزەكەمدا وەستاو بە دەنگىكى زۆر ناسكى سەرنج پاكىش وتى: ئەتوانىت ئەم ئىمزايەم
 بۆ بگەى؟! كە سەرم ھەئىرى ئافرىتىكى لەمپادە بەدەر جوان لەبەردەم مىزەكەمدا
 وەستابوو بۆيە ھەر كە ئەم ئافرىتەم بىنى ئىتر ھىچ ئاگايەكەم لەخۆم نەماو لەشوپىنى
 خۆمدا وشك بووم، جارىكى بەدەنگىكى سەرنج پاكىشەو دەوبارەى كرىدەو: ئەتوانى
 ئەم ئىمزايەم بۆ بگەيت.

لێتان ناشارمهوه هەر له گهڵ دووم جار گویم له دمنگی بوو تهواو بوومه دیل و بهندهی ههستم نه کرد نه ویش هه مان شیوه و مکو من وابه و زۆر بهووردی سههرم

دەكتات، پاشان بەھۇش خۇمدا ھاتمەۋە و لەبەرى ھەئسامەۋە و فەرمووم لىكرد و لەسەر كورسىيەكەى بەرامبەرم دامنیشاند و خىرا و زۆر بەپەلە شەربەتتىكم بۇ بانگكرد... بەدەم خواردنەۋەى شەربەتەكەۋە لەگەل يەكدا كەۋتىنە قسە ... ئىدى لەۋساتەۋە بۈينە دۆست و ھاۋەلى يەكتر دۋاى ماۋمىيەك پىكەۋە دانىشتن و قسەكردن داۋاى كرد مائاۋاىي بىكات.. ئەم قسەيەى دلى بەتەۋاى داخورداندىم بۇيە بەناچارى رازى بووم. بەنيازى دىدار، رۇيشت.

خۇشەۋىستان پىش بەرەو پىش چۈۋنى بەسەرھاتەكە پىۋىستە ھەئۋىستەيەك بىكەين تا ھەموومان تىبگەين كە چەندىك "نافرمت" كاريگەرى ھەيە لەسەر پىاۋان گەر سەير كردن و پەيۋەندىيەكانيان ناسروشتى بوون ۋەك ئەم لاۋە كە سەرۋ سىماۋ نازو مەكرى ئەم ئافرمتە كارى كرده سەر ھەيران بوون و سەرسام بۈنى و لە خشتەى برد.

كەۋاتە پەرۋەردگار زۆر لەۋە بەناگاترە لە نەفسى خۇمان كە ئىمە بۇى دەچىن، دىفەرەمويت: (لا تفضعن في القول فيطمع الذي في قلبه مرض).

ۋاتە كاتىك قسە لەگەل پىاۋاندا دەكەن بە نازو مەكرو لارو لەنجەۋە قسە مەكەن لەگەلىان چۈنكە ئەمبەنە جى تەماعى ئەۋەى دىرونى بەرامبەرتان لاۋازە.

پان دىفەرەمويت: (لا تيرجن تيرج الجاهلية الأولى) مەگەر كورتى و تەسكى و تەنگى جلى ئەۋ ئافرمتە كارى لەۋلاۋە نەكردىت كەشيت و شەيدا بىت و ئاۋەھا توشى كارەسات بى. كەۋاتە ئەمبى ھەموومان بلىين (سبحانك ربنا فقنا عذاب النار انت ولينا في الدنيا و الآخرة فلا تكلنا إلى أنفسنا طرفة عين) بەئى ئازىزان كورەى سەر لىشىۋاۋ بەردەۋامە لەسەر گىرپانەۋەى كارەساتەكەى و دەئىت: ئىتەر لەۋ ساتەۋەى ئەۋ ئافرمتەم بىنى ئاگام نە لە فەرمانگە ماۋ نە لە مائەۋە نە لە ھاۋرۋى و برادەر. ھارپىيانى شوپنى كارم تەۋاۋ ھەستىان پىكردىبووم بەلام نەياننەزانى بۇ ۋام بەسەر ھاتوۋە بۇيە زوۋ زوۋ نەھاتن بۇلام نەيانۋىست تىبگەن من ھەئسو كەۋتم بۇ ۋا گۇرپاۋە ئەم ماتى و بىزارىيەم لە دىرەۋەى شوپنى كارو لە مائەۋەيش بەھەمان شىۋە بوو، لىتان ناسارمەۋە سەرم كرده (مەى) خواردنەۋە بىئاگايى بە جۇرپىك نەمەزانى شەۋە يان رۇزە.. ھەمىشە سەرخۇش بووم ئەم بىزارىيە زۆرى نەخاياندى شەۋىك لە مائەۋە بووم تەۋاۋ سەرخۇش بووم

ئەمەندەم زانى زەنگى تەلەفۇن لېيىدا بە ھەر حال بوو خۇم گەيانىدە تەلەفۇنەكە لەگەن يەكەم ووشەي (ھەلەو) تەلەفۇنەكە بە دىنگىكى تەلىسماوى نازدارىيەوۈ يەكەك پېيى وتم: من (ئەحلام) دىنگو باست باشى، ھەر لەگەن بېستىنى يەكەم ووشەدا وەك سەتلىك ئاوم پىيايەكەن سەر خۇشەيەكەم بەرى دامو بە ئاگا ھاتمەوۈ و بەزەوقو شەوقىكى زۇرمەو كەوتەم قەسەردن لەگەنلە ئىتر وام ئەزانى لەم دىنلەيەدا كەسىكى تيا نازى تەنھا من و ئەو نەبىت، ئەوېش ديار بوو ھەمان ھەستى ھەبوو، بەو شېۋە پەقتارەي خۇي بۆي دەرەمبېرېم پاش يەك كاتزىمېر لە قەسو پېكەننن و راگۇرپىنەوۈ، پەيمانى ئەوۈم لېۋەرگرت كە چەند جارىكى تر يەك بېينىنەوۈ.. بەلام ناخۇشتىن ساتەكانى ژيانم ئەو كاتەبوو كە خواخافىزەي كىرد. ئىتر ئەو شەوۈم لېۋو بەدېۋە زمەيەكى ترسانكو لە ترسى ئەم شەوۈ چاۋەكانم خەويان نەبىنى و دالغەيەك لە دواي يەكەكانم جارىك بەرەو ئاسمانى دەرەم و جارىكىش بەناخى زەويىدا، بەلئ، خۇشەويستان ژيانى من ئەو ئافرىتە لە تەلەفۇنى ئەو شەوۈۈ گۇراو بوۋىنە دوو ھاۋرېو خۇشەويستى يەك بە جۇرېك سىنەماو باخچەو بازارو كۈچەو چېشتخانە نەما لەم شارەماندا ئىمە نەبىنە مېۋانى و كاتى تيا نەكوزېن، لە ھەموۋى سەپىرتر ئەوۈ بوو ھەزم ناكىرد مالى باۋكەم بەم پەيۋەندىيە نوپىم بزانن و ئەوېش ھەمان پاي ھەبوو، ئەمەش ھالى ھەموو ئەو كەسانەن كە نىمەتيان لەگەن ئەو جۇرە پەيۋەندىيەنە خاۋېن نىيەو لەزېر پەردەيا كارى نادروست مەبەستىيەنە. ھەرچەنە دايكەم وەك سىروشتى دايكايەتى خۇي ھەستى پىكرىبووم و زوو زوو پېيىدەوتەم: كوپى خۇم زۇر ناسروشتى ئەتېنم بۇ وادەكەي لەخۇت و چىت بەسەر ھاتوۈۈ بەلام من ھەر سوور بووم لەسەر ئەۋە لېي بشارمەوۈ.

بەلام ئەۋەي بېزاري كىردىبووم ھاۋرېيەكى شوپنى كارەكەم بوو، پېمەوۈ لكابوو بېكۇلدىن لە ئامۇزگارى كىردن بېزار نابوو زوو زوو پېيى دەۋتەم: "براى ئازىزم بەراستى تۇ لە مەترسىداي كەي رەۋايە ئادەمىزاد دوور لە ھەموو شەرمىك لەخۋاي پەرۋەردگار ژيانى خۇي بگوزمىنئى ھەرۋەھا پېيى دەۋتەم: براى من و تۇ لە ۋلاتىكىداين بە مليۇنەھا موسلمان لەسەر گۇي زەۋى بەھىۋاۋ ناۋاتى ئەم شوپنەي ئىمەوۈ ئەزىن و چاۋەروانى ئەو رۇزەن بېينە سەردانى كىردى. براى ئىرە ئەو كەبەيەي لىيە كە مليارو نيوپك موسلمان لە ھەموو پەرسىشەكانىاندا رۋوى تىدەكەن ئىرە پېغەمبەرېكى لىيە كە نەك

تەنھا سەرمەرى مۇقايەتى و سەرجەم يېغەمبەرەنە بەلگە كۆي فريشتەكانىش.. خۇاى گەرە لەبەر خاترى بوونى ئەو ئەم گەردوونەي دروستكردووه، ئىتر من و تۇ وپنەي ئىمە، چۇن بوپرىن گوناھى لەسەر ئەنجام بەين. بەلام لە ھەمووى سەپىرتر لەوى لە سىفەتى ئەم ھاورپىيەم دابوو.. ئەومبوو نەيزانى من پەيومندىم لەگەل ئەو ئافرمەتيا ھەيەو پەيومندىيەكەيشمان تىكەلە بە گوناھى و سەپىچى و تاوان، بەلام ھەرگىز بەرمەي نەپنەدا بەروومدا، ھەر بەرووى خۇش ئامۇزگارى ئەكردم و بىرىندارى ئاكردم ئىستا ھەستەمگەم چەندىك ئەو ھاورپىيەم دلسۆز بوو بەمن، بەلام ئازىزان كاتىك ئادەمىزاد خەسارمى ئەوى گرد بېشەرمانە لە حزورى پەرومردگاريا كارى دزىوو ئادروست ئەنجام بدات، ئەوا زۆر ئاسايىيە شەرم لە ھاورپىيەگەزەكانى نەكات بۇيە منىش وەك يەكەك لەو جۆرە كەسانە زۆر بىباكانە لەگەل ئەم ھاورپىيەم دا ھەئسوكەوتەم دىكرد تەنانت تەنانت واملەيات زۆر بىزار دىبووم لەقسەكانى، بەلئى خۇپنەرى خۇشەويست ئەزانە ئىستا تامەزۇرى ئاكامى بەسەرھات ئەو كارمەساتەكەي چۈنكە ئەوى لەمن روويدا بەسەر ھىچ كەسىكىدا نەھاتووہ چۈنكە گوناھو تاوانەكەي من لەسەر رۇخى دىرياكەن و لەگەل ئافرمەتە بىئابروومكانى رۇژئاوا نەبوو تاوانى من لەشارانىكى دوور لە دىندارى و خواناسى نەبوو، تاوانى من لە ناو يەكەمىن مالى پەرومردگاريا بوو لەسەر زەمى. تاوانى من لەپال ئەو كەعبەيەدا بوو كە سىماي يەكتا پەرسى پەرومردگارە ئاسالانە لەناو ئاپۇراي خەلكىدا تاوانباران بەھۇيەو دىچنەو قۇزاغەي ئىمان و لە ئامىزى فريشتەكاندا ئاوپتە بە دەستى بەرزەوہ بۇي بەدۇعايان خۇيان دېننەوہ پىزى صالحان. بەلام مى تاوانبار لە ئامىزى ھەموو ئەم دنيا پاكىزمىيەدا تاوانىكەم ئەنجام داوہ زەمى بەھەموو بونەومەركانى نىوى ئاسمان بەھەموو كەش كەشان و جىلوہى ئەستىرەكانىيەوہ فريشتەكان بە كۆپو كۆمەلئانەوہ نەفرىن لەم كارە قىزەونەي من دىكەن.

ھەرچەندە بەزمىي و سۆزى پەرومردگار بىسنورە بەلام تروسكەي ئومىدو ھىوا لە مەنەوہ دوورن، بەلئى خۇشەويستان رۇژىك لەگەل ھاورپىيەكىدا لە ژوورى كارمەمان دانيشتبوين سەرقالى كارىبووين، زەنگى تەلەفۇن لىيدا ھاورپىكەم ھەلگىرت و جۇرىك لەسەر سوپماويم بەدەم و چاويەوہ بىنى بۇيە يەكسەر دىسكى تەلەفۇنەكەي داپە دەستەم وتى: ئافرمەتەكە تۆي دەوئەت! ھەر لەگەل گويم لەم قەسەيە بوو يەكسەر

بەوپەرى خۇشەيەۋە تەلەفۇنەكەم لىۋىمگىرت زۆر بەنازەۋە سلاۋى لىكىردىم دۋاى چۆنىنىۋ چاكى پىنى وىم: ئەمەۋىت بىتەينىم، جىگە ژوۋانمان (ھالانە شوپنە) بەنىيازى دىدار، زۆر بە دلخۇشەۋە تەلەفۇنەكەم داخستەۋە لە خۇشيا نەمەزانى چىبىكەم لەدلى خۇما وىم: تا ئەۋكاتە لەۋانەيە شىت بىم، وا ئەزانى يەكەم جارمە ئەيىبنىم، بۇيە ئىتەر لەۋ ساتەۋە چاۋىروانى بىنىنى بووم، ساتى بەيەك گەشىتنان تەنھا نىۋ كاتىمىرى مابوو، بۇيە بەپەلە خۇم كۆكردەۋە بەرمە ئەۋ باخچەيە پۇشتىم، كاتى گەشىتم سەيرىم كىرد (ئەھلام) لەسەر كورسەك دانىشتۋە بەرداخىك شەرىبەتى لە بەردەما بوۋ بەنازىكەۋە بە (قامىش) قىصب دىخواردەۋە.

كاتىك گەشىتمە لاي ھەندى قىسە رۇمانسىمان لەگەل يەكدا ئالو گۆر كىرد، پاشان بە ھەندىك جىدىياتەۋە ھاتە قىسە لەگەلما وتى: مەن تۆ ماۋىيەكە بەيەكەمىن و خۇشترىن كاتمان بىردۆتە سەر مەن لەم ماۋىيەدا بەتەۋاۋى تۆم بۇ تاقى بۆتەۋە كە كەسكى زۆر چاكىۋ بويىتە جىگەي مەمانەي مەن.. مەنىش لەم قىسانەي سەرم سۈر مابوو چۈنكە ئەۋ ماۋىيەي مەن ئەۋ تىياپا يەكمان ناسىبوۋ قىسەي لەم شىۋىيەي نەكردىبوۋ بۇيە زۆر بە مەمانەۋە گۆيەم بۇ گىرتىبوۋ. پىم وت: ھەرجىيەك بەمەن بىكرىت وا ئامادەم بەسەرۋ گىيان ئەۋىش دۋاى نواندىنى رەزامەندى پىنى وىم مەن ئافرىتىكى زۆر دىۋەلەمەندىم، چەندىن كۆمپانىيەم ھەيە، خۇت ئەزانى بەرپۆمىردىنى ئەم ھەمۋو كارە ئالۆزە بۇ ئافرىتىكى ۋەك مەن قورسۋ گرانە بۇيە بەرپارم داۋە ئەگەر رەزامەندى بىزەرمۋىت بىتەيرىم بۇ (شەرم شىخ) لە (مىيىر) بۇ ھەندى كارى بازىرگانى.

لەپاستىدا ئەم قىسەيە تەۋاۋ مەنى توشى سەراسىما و جۆرىك لە شىپىزىمى كىرد بۇيە ھىچەم بۇ نەمەيەۋە تەنھا قىبۇل كىردىنى نەبىت، پاشان پاستەۋخۇ لە جانناكەي (فىزەۋ ئىقامەي مىيىرى) دامىۋ زۆر بە خىرايىۋادەي دەرچوۋنى دامى تەنانەت ئوتىلەكەشى بۇ دىيارى كىردىم پىنى وىم: كاتىك گەشىتىتە ئوتىلەكە بە مۇبايەكەت پەيۋەندى بىكە بەم ژمارىيەۋە ئەۋان سەرمۋ مېرى كارەكانت بۇ دىيارى دىكەن.. مەنىش لە ھالەتتىكى ۋادابوۋ ھەرجىيەكى پىبوتەيە بى سىۋو دوۋ رەزامەندىم دەرەمىرى.. ئىتەر دۋاى بەسەرىردىنى كاتىكى خۇش لەيەك جىابوۋىنەۋە. چوۋمەۋە مائەۋە خۇم ئامادەكرد بۇ گەشت، يەكەم كەس دايەك دەرگى پىكىردىم بۇيە بە ترسىكەۋە لىم نىزىك بۆۋە پىنى

ۋەتەن: (كۆپ خۇم ئابى بزانم بۇ كۆي گەشت دەكەيت؟ منىش ئاخ زۇر بە تونىيەۋە ۋەلەم داپەۋە ۋەتەن: كەس جەقى بەسەر مەۋە نىيە.

ئىت ئەۋ دامەۋە نەپوۋرا ھىچ بلى، سەرتان نەپەشېنم بەدلىكى خۇشەۋە بەيەنى كات (۹) لە فرۇكەخانەۋە بەرەۋە ۋەلەت مىسر فرېن داۋى جەند كاتزمىرېك گەشتمە مىسرۋە لەۋ ئوتىلە دابەزىم كە (ئەحلام) بۇ دىيارى كرىبووم. پاش پشۋىەكى تەۋاۋ مۇبەيلەكەم گرت بەدەستەۋە، بەۋ زمارە تەلەۋنەۋى پىم بوۋ پەپەندىيەكەم ئەنجامدا.. پىاۋىك ۋەلەمى دامەۋە پىم ۋەتەن: مەن ئەحلام ئاردومى بۇ ئىرە ئەمەۋىت چاۋم بە بەرپەزتان بىكەۋىت بۇ ھەندى كارى پىۋىست)، ئەۋىش بەگەرمى ۋە خۇشىيەۋە ۋەلەمى دامەۋە ئامادىي خۇي دەرپى، ۋەتەن: داۋى پشودان ۋەرە بۇ لام.

منىش ۋەتەن: شۈنەكەت كۆپە تا پىم بۇلات؟

ئەۋىش ۋەتەن: ھەر لەۋ ئوتىلەدام كە تۇي تىي!

ئەم قەسەيە زۇر سەرى سۈرمانم، لەدلى خۇما ۋەتەن: ئەۋ چوزانى مەن لەم ئوتىلەۋە تەلەۋنەۋى بۇ دەكەم، ئەۋ ئەحلام بۇ ئەمەۋى بۇ باس ئەكردم بەلام ھەرچۈنېك بىت گۆم پىنەداۋ خىرا خۇم گۆپى ۋە چووم بۇ لاي، بەلام ئازىزان ھەر جەند مەنى تاۋانبار ئەۋەندە ناھىنم ئىۋەۋى بەرپەز بە بەسەرھاتە قىزەۋنەكانم ماندوۋ بەكەم بەلام ھەزەكەم بەردەۋام بىن لەگەلما، بەلگۈ بىمە پەندو نامۇزگارپەكى باش بۇ سەرچەم لاۋان تا ئەكەۋنە ئەۋ بارەۋى كەمەن تىي كەۋتەم تىا نغرىۋ بووم. بەلە: ئەۋەۋى مەن بۇى ناچوم ۋە بەيىرمان ناھات لەكاتى كرىنەۋەۋى دەرگەۋى ژوۋرى كاپرا پوۋىداۋ بىنىم كاتى لە دەرگەكەم دا بەنىيازى خۇم بەھىۋا بووم ئەۋ پىاۋە دەرگەكە بىكەتەۋە كە قەسەم لەگەلدا كرىد، بەلام كاتىك دەرگا كرايەۋە (ئەحلام) مەلەردەمدا بوۋ بەلام (ئەحلام) ى چىۋ چۈن كە ئادەمىزاد شەرم دەكات لە گىرپانەۋەۋى زۇر سەرنج پاكىشانە خۇي گۆرپىۋ بە بىنىنى (ئەحلام) ھەست ۋەشەم لائەما لەلەك لەبەر ئەۋەۋى ئاپا (ئەحلام) چىدەكات لە مىسرۋە بەتايىبەت لەم ئوتىلەدا لە كاتىكدا خۇي ئاردوۋى بۇ مىسر، لەلەكەۋى تەرەۋە شىۋەۋە جۆرى ئەۋ جىل ۋە بەرگەۋى لەبەرىدا بوۋ.

ھەر چۆنىك بوو (ئەھلام) زۆر سىروشتىانە ھەرمووى لىكىردىم چوومە
 زوورمۇ. لەم ساتەمۇ بوو كە زىانم نىرۋى تاوان و گوناھى گەورە بوو لەم ساتەمۇ بوو
 خەرمانى تەمەن و پېزۇ كەسايەتم ناگرى بېنابرووى كرديانە خەلۋوز بوو قورىانى
 پېنى ئارمىزوو ناشەرىيەكان. كەواتە خۆشەويستىان كاتىك پېنەمبەرى ئازىز
 دەفەرموئىت: (با ھىچ كەس لەنىۋە نەچىتە خەلۋەتەمۇ لەگەل ئافرىتىكى نامەھرىم دا
 ياخود دەفەرموئىت: ھىچ كات دوو كەس كۆنابنەمۇ ئىلا شەيتان سىيەمىانە).

بەللى خۆپنەرى بەرپىز گەر بىت و گرۋى مەرفايەتى زىانيان تەرىپ بىكەن
 بەرپىنەمىيە قورئانىيەكانى پەرموردگار و ھەرمودە شىرىنەكانى پېنەمبەرى ئازىز ھەرگىز
 توشى تاوان و سەرىپچى لەم شىۋەمىيە (ھەمماد) ناپىت. بابزانىن (ھەمماد) چۆن
 پاشماۋى بەسەرھاتەكەمىمان بۇ دەگىرپتەمۇ و دەللى: خۆشترىن ساتەكانى پېر لە
 رابواردن و ئارمىزوو پەرسىتىم لەگەل (ئەھلام) لە (شەرم شىخ) بوو، بەلام جار جار
 فىگرە تەم پېنى دەوتەم: ھەمماد لەگەل ئەم ئافرىتەدا چىنەكەمىت؟! چ شەرىع و ياسايەك
 تۆى لەگەل ئەم ئافرىتە گرىداۋە!! بۇ بىر ناكەپتەمۇ^۱

ئەھلام پېنى و تەم بېرۇ بۇ مىسر لەۋى ھەندى كارى بازىرگانىم بۇ ئەنجام بە
 كەجى ئىستا ھاتوۋە بۇ ئىرە بۇ لام.. ئايا ئەمە جىي گومان نىيە؟!.. بەلام بەداخەمۇ
 بەندى داۋى ئارمىزوۋى بېسىنورم نەمىان ھىشت گۆپراپەللى دىنگە ھىمەكەى فىگرە بىكەمۇ
 بەم شىۋەمىيە ۋەك گىيانىكى بېنابروو لەناۋ زەلكاۋى سىكىس و ئارمىزوۋى بېسىنوردا
 دىتلامەمۇ ھەرچۆنىك بىت چەند پۇزىكەم پېكەمۇ گوزمىراند، لەپاشاندا ئەھلام وتى:
 مەن نەچم بۇ قاھىرە، مەنىش و تەم: نەپۇمەمۇ بۇ سەۋدىيە چۈنكە تەمنا (۷) پۇز مۇلەتم
 لە كۆمپانىيەكەم و مەركىتوۋە، پاش دو پۇز لە گەپنەمۇم لەسەر كورسى زوورەكەم
 دانىشتىۋوم و سەرقالى كارى خۆم بووم.. زەنگى تەلەفۇن لىيدا كاتىك ھەلەم گرت لە
 پەرسىگەى نەخۇشخانەى گەورەى (جەدە) ۋە پېيان و تەم: "براگەت سەپارە لىيداۋە
 پېۋىستى بە دوو بوتل خۆپنە، مەنىش بە بىستىنى ئەم ھەۋالە زۆر شېرزە بووم بۆيە
 بېنەمۇ پەرس بىكەم بەگەس خىرا لە شوپىنى كارم بەپېكەمۇم خۆم گەپاندە
 نەخۇشخانە بىنىم بارى زۆر خرابە بۆيە بە پەلە چوومە لاي پەزىشكەكان و پېم و تەم:
 مەن براى ئەوم و ھاتووم خۆپنى بىدەمى."

ئەوانىش زۇر بە خىرايى و دىلشۇزانە ھەلسان بە تاقىكىرنەۋەى خويىنەكەم،
بۆيە پىيان وتەم: (بىرۈ لە دەرۋە چاۋمىرۋان بىكەو ئىمە شىكارى بۇ دىكەين)..

مىنىش چوۋمە دەرۋەۋە نەشىم دىۋىرا پەيۋىندى بىكەم بەمالى باۋكەۋە لەبەر
ئەۋەى دايىكەم بەرگەى ئەۋ ھەۋالەى ناگرت.. بەئى خۇشەۋىستانەم ئەۋەى كە ھەرگىز بە
خەيالىدا نەھاتوۋەۋە بىرەم لىنەكردۋتەۋە ھەۋالەىكەم بۇ ھات كە سەراپاى تەمەنى نەۋرى
ئازارۋ نائومىدى كىرد ھەۋالەىكەم .. تەۋسكە ئاسا ناگىر بەرداپە خەرمەنى تەمەنەم..
ھەۋالەىكەم مىنى كىردە لاشەپەكى زىۋوۋ و لاۋاز.. لاشەپەكى نامۇ بە كۆمەلگا.. بەئى
ئازىزان پاش چەند ساتىك دىكتۇرەكە ھات بۇ لام كۆمەلەى پىرسىارى زۇر گومانۋى
لىكىردەم لەدۋايدا پىي وتەم: ئايا خىزاندارىت يان نا؟

لەراستىدا ئەم پىرسىارانە تەۋاۋ مىنى مەندۋۋ كىردىۋ بۆيە بە پىزارىيەۋە وتەم:
دىكتۇر ئەمە دادگا نىيە پىرسىارەم لىبىكەيت مىن ھاتوۋم خويىن بە براكەم بىدەم؟

دىكتۇر (بە تۈرمىيەۋە) تۇ بەكەلگى ئەۋە نايەيت خويىن بەى مىنىش بە ھەۋوۋ
ھىزەم ھارام كىرد: تۇ دەلىتى چى دىكتۇر.. دىكتۇر: خويىنەكەى تۇ ھەلگىر فاپىرۋسى
(ئايىدە) بەكەلگى كەس نايەت.

بەئى لەگەل دەرچوۋنى ئەم وتەپە لە دەمى دىكتۇر بىنەۋەى ناگام لەخۇم بى
بەرچاۋم پەش بوۋ دۋاى دوۋ سەمەت لەسەر قەرەۋىلە ((چىرا))ى نەخۇشخانە خۇم
دىۋەۋە.. دايىكەم باۋكەم خۇشكەكەم بەسەر سەرمەۋە ۋەستابوۋن بەچاۋى پىر
فەرمىسك و داغ و ھەسەرمەۋە بۇ مىن و براكەم نەگىران ئىتر دۋاى سى پۇز مىن و براكەم
لەنەخۇشخانە كراينە دەرۋەۋە چوینەۋەمال، ئىش و ئازارەكانى ((مەمەد))ى بىرام
تادەھات سۈكت دىۋوۋ بەلام ئىشى مىن تا دەھات قورسەر دىۋوۋ، زىيان لای مىن ھىچ
ۋاتاپەكى تىا نەما تازە مىن بوۋمە لاشەپەكى لاۋازو جىي تەمەنى فاپىرۋسى ئايىزى
بىبەزمى، مىن بوۋمەكەسىكى بىزراۋى لای دايىكەم، باۋكەم، ھەۋوۋ كۆمەلگا، تەنەنەت
لەمالى باۋكەم جىگەم نەبۋەۋە دۋاى چەند پۇزىك پەۋانەى نەخۇشخانەپەكى تاپەت
بەتۈشبوۋانى ئايىز كرام و ھەك وشتىكى تەپىۋوگەپىزىيان لىدەمگرتەم، زۇر بەخىرايى
كىشەم دادمەزمى و پەنگەم لەۋوۋ بىرا بوۋ ھىۋاش پەنگى سىپىنەى چاۋم زەرد ھەلگەپەن،

ئازىزان ھەروەسفىكتان بۇ بىكەم ناتوانم ھالەتەكەى لەبەر گوۋى ئىۋەى ئازىزدا بەرجەستە بىكەم.. چونكە سوپاس بۇ خوا ئىۋە تىاى ئاۋىن، خۇشم نەمئەزانى لەكوۋە مەن دوجارى ئەم نەخۇشى يە كوشندەى بووم دائقەو بىر كىردنەۋەى زۇر شەۋو پۇز يان لەمەن تىكەدا بوو. بوو بوونە ئاوو خۇراك بۇم، پۇزىكىيان زىنگى تەلەفون لىۋى داو لەبەدالەى نەخۇشخانەۋە پىيان وتەم : ئافرىتىك بەناۋى (ئەھلام) لەسەر خەتەۋ قەسى لەگەلدا بىكەم)) ھەر لەگەل گوۋىم لەمدىنگى (ئەھلام) بوو دامە پىمەى گىرانو وامزانى ئەھلام ئەبىتە ھابىشەى غەم و پەزارەم و دەبىتە سەرچاۋەى دىئايىم بەلام بەداخەۋە خۇشەۋىستانم زۇر پىچەۋانەى گومانەكەم دەرجوۋ بۇيە (ئەھلام) بەققاقى پىكەنىنەۋە يەكەم قەسى لەگەلدا كىردەۋە .. بەلاقىرتىۋە و بەنازو نوكەكەى جارانىيەۋە وتى:" چىيە ؟ دەلىتى توشى (ئايىن) بوۋى؟! مەنىش بەقورگى پىر لەگىرانەۋە وتەم: بەللى مەن وامزانى تۇ دەبىتە ماىيەى دىئەۋاپىكىردەم .. ئەۋىش بەدەم جىۋوۋ سوگاپەتى پىكىردەۋە پىۋى وتەم : ئەۋە بە تۇۋە ۶۷ كەسەم توشى ئايىن كىردەۋە گەشتە بەدوا ئامانجى خۇم ھىۋادارم لەۋە زىاتىر پىسۋابىت و تەرمەكەت بىسۋىتېرىت چونكە تۇ شاپىستەى ئاۋ گىل نىت، بەققاقى پىكەنىنەۋە وتى : " لە خاكى ئورشەلىمەۋە باى باى.. "

بەپىزان ئەم ئافرىتە جۈلەكە مەزھەب بوو، دەستەگانم لەۋە زىاتىر نەپان تۋانى تەلەفونەكە ھەلگىرە بۇيە لە دەستەم كەۋتە خۋاروۋ ئەۋەندەى تىر وورەم تىكەل بوو بە بەستەلەكى تاۋان و پەشىمانى.

ئازىزان ئىستا مەن (سەمەماد) لەسەر پىخەفى مەرگەم و تەنانەت پىۋوم نىيە داۋاى لىخۇشبوۋىن و تەۋبە لە پەروەردگارم بىكەم مەن لىرەۋە لە ژۋورى نەخۇشەكەمدا چاۋەرۋانى مەرگەم بەلام ۋەك مەرگى ئادەمىزاد نا بەلگو مەردنى لاشەپەكى بۇگەن كىردوۋ پىساۋ بىزراۋى مالى باۋكەم كۆمەلگاكەم خۇشەۋىستان پىۋوم نىيە داۋا لە ئىۋەش بىكەم.. ھەموۋتان نىزى خىرم بۇ بىكەن چونكە تاۋانەكەم زۇرگەۋەرىيەۋ لەسەر پىخەفى مەرگەم مەردىنم بۇتە پىستەكى بىخەۋىش سەرە مەرگىكەش ئەۋەندە نىزىك بىت ئىتر چۇن تەۋبە دەبىتە مەرھەم بۇ دوا پۇزى بەلام ئازىزان تەنھا يەك داۋام ھەيە لەئىۋەى بەپىز نەكەن ۋەك مەن بىناگابىن نەكەن ۋەك مەن ھەۋاۋ ئارمىزۋ پەرىستى بىتتە خولىيى سەرتان، لەبەرنامەى خوا، نەكەن بىنە خۇرەم خۇراكى دەستى ئافرىتانىك كە ئەبەنە ماىيە

دۇرانى ئيمان و باومرپتان و پەش كەرنى چارمنوستان لەدوا رۇژدا، نەكەن وەك مەن
بەرپوى داىكتان ئەلشاخىن و بېقەرمانى بکەن.....

لېرمەو پېتان دەلېم خواتان لەگەل مەن بەناچارى و بى دەستەلاتى خۇم چاومرپى
مەرگى خۇمەو رۇژى نا رۇژىكى تر ئەجمەوە دىوانى پەرورەدگار و ئەگەر پلەى ئەو
كەسەم دەست بکەوېت كە دوا بەندەى ئوممەتى (مەمەدە) درودى خواى لەسەر بېت و
لەدۆزەخدايەو خواى گەورە بەفرىشتەكان دەفەرموېت : بېرۇن دواكەسى ئوممەتى مەمەد
لەدۆزەخ دەرېئىن چونكە بە ئەندازەى تۇزقالتىك باومر لەدلىا بوو مەن زۇر سوپاسى خوا
دەكەم .. خواتان لەگەل.

بەرگی دووەم

دەستىكى نەرم فرمىسكەكانى سىرپىم

كاك (ش) ھەرچەندە لەناو شارىكى گەورەدا دەژىيا، سوپاس بۇ خوا لەھەر كۆپۈھ سەپىرت بىكردايە (منارەى مزگەوت) ت لىۋە دىيارىبوو، بەلام (ش) ھاتوچۇى ناكردن، بۇ پىرسەو سەرەخۇشيش گەر بىجواپەتە مزگەوت ئەوا خىرا دەھاتە دەرمەو، قەت ھەزى ناكرد لەناو ئەو باغە رۇحىمەدا گەشمەيكات و بىيىتەو.

ئەو چەند سالىكە تەنھا سوجدەيەكى بۇ خوا نەبردووە، بەلام قەدەرى خواى گەورە بەو شىۋەيە بو كە ئەم بەندە دور لەخواو پەيامى خواپيە لەسەر دەستى كچە پىنج سالانەكەيدا ھىدايەت وەرىگىرت، بەئى تەنھا تەمەنى (۵) سال بوو، با لىگەرپىن بزانين خۇى چۆن باس لەتەو بەكردن و گەرپانەوئى خۇى بۇ پەيامى پىرۋزى ئىسلام دەكات.

شەوانم لەگەل ھاوړى خرابدا رۆژ دەكردەو، بەشتى خراب و گوناھو تاوان خۇمان خەرىك دەكرد، ئەو ھاوسەرە بەوھافو دىسۆزەم بەتەنھا جىنەھىشت، بەتەنھا لەگۇشەى مالىدا بەبىكەسى شەوى بەسەر دەبرد، خۇشم لەگەل ھاوړى خراب و نادروست بەھافاى پىكەنىنەو تاوانمان ئەنجامدەدا، يەك تۆز ھەستمان بەئازارى وىژدانى مردومان نەدەكرد.. ئاخىر ئەگەر ئاين و خاۋمنى ئاينى ئاسمانى نەبىت وىژدان لەكويدا بىت.. خىزانم زۆر بەنەرمى و بەگەرمى و روخۇشى ئامۇزگارى دەكردم كە واز لەو ھاوړى خرابانە بەيتم.. بەلام من نامىيست.

كاك (ش) بەردەوام دەبىت و دەئى:

لەيەكەك لەشەوانى پىر تاوان و گوناھ گەرپانەو.. كاتزىمىر (سى) شەو بوو خۇمەكرد بەزۇردا مال كىشومات، دەبىنم خىزانەكەم و كچە بىچكۆلانەكەم لەخەويكى قولىدان. لەلاپان نەمامەو چوم بۇ زورەكەى خۇم بۇ ئەوئى بەفەيدىۋ سەپىرى چەند كاسىتەكى ئابىرەتكىن و پىر لەشەرمەزارى بىكەم.

ماۋىيەكى پىن چوو لەپەر دەرگای ژورەكەم كرايەو.. دەبينم كچە پىنج سالانەكەمە
بەچاۋىكى رەخنەنامىزۇ پىناخۆش بوونەو وتى:
بابە.. عەيبە ئەم كارە شەرمەزارىيە.. لەخوا بترسە!

سى جار لەسەر يەك ئەمەى پىن وىم، پاشان دەرگاگەى داخست و رۆشت، زۆر سەرم
سوپما، فەيدىۋكەم كۆزانەو.. دانىشتەم دەستەم كەردە بىر كەرنەو و دالغە لىدان، قەسەكانى
كچە بچوكەكەم لەگويدا دەرنگايەو، بۆيە خەيرا رامكەرد بۆ لای تا تىر تىر لەنامىزى
بگرم دەستى باۋكايەتى بەسەريا بەيىنم.. پاداشتى بگەم، بەلام كە بىيىنم لەگەل داپكيا
خەوتوو و لەخەۋىكى زۆر خۆشدا پەرخەى دىت، دىلم نەهات هەلى بىستىنم لەخەو، بۆيە
نەمەمەزانى چى بگەم، كەوتمە دالغەى نامۇزگارى نامىز.. ھەر دەھاتەم و دەچوم،
لەگەرمەى ھاتوچۆى مەن لەناو مالىدا بانگى بەيىانى مەزگەوتەكەى نەزىكمان شەومەزەنگى
پالناۋ بانگى خەۋاى گەورە درا بەگويمدا.. ئەمجارە زۆر جياۋاز بوو نەمەتوانى ئارامبگرم
خەيرا خۆم پاكەردەو دەستىنۆيۇم گەرت، چوم بۆ مەزگەوت.. دانىشتوانى چاۋمەروانى نوپۇزى
بەيىانى زۆر بەنامۇيى سەرنەجيان دەدام بەلەيانەو سەپەر بوو.. كى ھاتۇتە مالى خوا؟!

چەند رەكات نوپۇزىكەم خەۋىند، قامەتكەرا لەدەۋاىى (نەيمام)ى مەزگەوتەو نوپۇزەم دابەست،
سورمەتى (فاتىحە)ى خەۋىند.. ئاى لەو راجلەكەينە!! لەو دەنگە خۆشە!! ئاى لەو ئاورپىيىنى
دەلە لاۋازو بوودەلەيە.. گەشاپەو.. پاشان چەند ئايەتتىكى تەرى خەۋىند زىاتەر دىلى پاراۋ
كەردم:

(ألم يعلموا أن الله هو يقبل التوبة عن عباده ويأخذ الصدقات وأن الله هو التواب
الرحيم).

ناۋچەوانم بۆ خوا خەستە سەر زەۋى و سەجەدەم بەرد، خۆم پىنەگىرا زۆر بەكۆل گەريان،
نەمەيىست نەگەرم نوپۇزەكەم بەناسايى بگەم.. بەلام خۆم پىنەگىرا.. ئەمە يەكەمەين
كەرنەش بوو لەدەۋاى ھەوت سال بۆ پەرومەردگار.

ئەم گەريانە بوو مەيەى خەير، چۈنكە ھەرچى دورى و ساردوسپرى و تەمبەلەك
ھەستەم پىنەكەرد لەو و پىش لەلام نەما.. بارى شانم سوك بوو.. ھەستەم كەرد
خۆشەۋىستى خوا دل و دەرونى داگەرتەم.. ھەزەم نەكەرد پەرمەو بۆ مالىەو.. نەيمامى
مەزگەوتەكە لەدەۋاى تەۋابوونى (تەزبىحاتەكان) سەپىرىكى كەردم، ھاتە لامەو بەگەرمى
بەخەيرھاتنى كەردم.. دەستى خەستە سەرشانم بەدەستى نەرمى فرمىسەكانى سەپىم..

زۆر سەيرى كىردىم.. لەگەل وردىبونەمەدا وام ئەزانى مەندائىكى بچوكم و كەسىكى
بەروردەمكار رېنمونىم دەمكات. بەلئىنم بەخوا دا كە تا لەدنیا دا بجوئىم نوپزەكانم
بەجەماعت بكەم و ھەرگىز بۇ لاى تاوانبارى و ھاوئى خراب نەگەرېمەو!

ورده ورده گەرپامەو ماڻ، بەلام ھەرچەندەم كرد خەو نەچووە چاوەكانم.. بۆيە خۆم
پىچاچەووە چوم بۇ (فەرمانگە)، ھاوړىكانم زۆريان پى سەير بوو، چونكە من زۆر بىەى
كات دوا دەكەوتەم بەھۆى ئەومى شەوان درەنگ دەخەوتەن بەدىار سەتەلاپتەو و مەوزم
دەدا.

ھاوړىپىكەم زۆر پياو چاك بوو.. ھەوالەكەم بۇ گىرپاچەو.. چاوەكانى گەشانەو.. زۆر
سوپاسى خواى كرد.. پىشى وتم: سوپاسى خواى گەورە بكە كە ئەو كچە بچكۆلەمەى
پىبەخشیوى بوو ھۆى ھىدايەت دانت، سوپاسى خوا بكە.

كاتىك كە نىومرۇ ھات بەھۆى ئەومى نەنوستبووم ھىلاك بوم كارەكانم بەھاوړىپىكەم
سپارد.. زۆر بەخىرايى بەرمە ماڻ گەرپامەو تا پشويەك بىدەم كىزە بچوكمەم ماچ
بكەم و شتى بۇ بكړم.. چونكە ئەو بوو مایەى گەرپانەو بۇ لاى خوا دوكان و شەقام و
كۆلانەكان خانو و خەلك و سەيارەكان زۆر جياوازبوون لەجاران!

لەغەرىپىك دەچوم.. ئاى نەقامى و گوناھبارى.. ئەم دنيا جوانە چۆن لىل دەكەيت.
گەيشتە ماڻ لەدەرگا چوومە ژوورەو.. ھاوسەرەكەم بەگرپانەو پىشوازی لىكردم..
منیش تاسام پەرسىم: چى بوو؟ بۇ پەشوكاوى و بۇ ئەگرىت؟

وہ لāmەكەى وەك ھەورە بروسكە وابوو كاتىك پىی وتم: كچەكەمان مردا! مردو گيانى
سپارد (انا لله وانا اليه راجعون) كاس بووم.. خەرىك بوو بىم بەلادا.. ئاى خوايە گيان
زۆر سوپاس، تافىكردنەو مەكى چ فۆرسە، خۆم پىنەگىرا زۆر گىرام.. پاش ماومەك
ھىواش بومەو.. چومە سەر لاشەى بىگيانى.. ئەتوت ساتەكانى شەوپیە، گەرم و نەرم
چاوەكانى لە خەوئى قولدايون. خىرا تەلەفۇنم بۇ ھاوړىكەم كرد.. ئەویش ھات بۇ لام
خىرا شتمان و كفنمان كردو نوپزەمان لەسەر كرد، دايكى بۆى بىتاقەت بو، گەرەك
زانبيان.. لەگەل چەند پياوئىكدا بىردمان بۇ گۆرستان.. ھاوړىكەم وتى: ئەبىت تۆ بىخەيتە
گۆرەكەو.. بۇ دواجار دوايدار خوا حافىزەى لىبكەيت.. بەلئ بەدەستى خۆم تەسلىم
بەخاكەم كرد.. ئەم مەندالە.. ئەم كۆرپە نازىزەم مایەى ھىدايەت دان و رېنىشانەدرى

ئىسلام بو بۇ من، ئەو برادىرە دىئۆزۇ خۇناسەم ئەم ئايەتەى لەكۆتايىدا خۇيىنەمۇە كە
تا ئىستاش و داهاتوش چىزى تايىبەتى ھەيە لەلام كە خۇي گەورە دەفەرمۇيت:

(التائبون العابدون الحامدون السائعون الراكعون الساجدون الامرون بالمعروف والنهيون
عن المنكر والحافظون لحدود الله وبشر المؤمنين..^(۱))

لەكۆتايىدا داواكارم لەخوا پاداشتى خىرتان بداتەمۇە پاداشتى ئەو ھاسەرە
بەمۇھافىشەم بداتەمۇە كە بەرگەى ئەو نازارو ماندوبون و دابراپنەى گرت.

داواكارم لەخۇي گەورە تەوبە لەو كەسانەش قىبۇل بىكات كە ھەك من وابون و ھەز
دەكەن بگەپنەمۇە بۇ لاي خوا.. خۇي بالا دەستىش سەرجەم خوشكان و براپانمان بختە
زىر بارانى رەھمەتى خۇيەمۇە لەچىزۇ خۇشى (بەھەشت) بىيەشمان نەكات، ئىيوش
پايەدارو سەربەرەزى قىيامەت بن انشاواللە.. بەرپەزەكەم مامۇستاي خۇناس بەرپەز
"مامۇستا حسن موفتى" لەچىرۆكىكى كورتدا كە پەرە لەنامۇزگارى دەلەيت:

رۇزىكەيان (۱۶)ى شەعبان بوو سوار قەمەرمەيەكى (تەكسى) بوم بۇ گەرەكى (شىخ محى
الدین) كاكى شۇفەر وتى: مامۇستا گەيان زۆرى ماوہ بۇ رەمەزان؟

وتەم: بۇ؟

وتى: ھەر ھەز ئەكەم بزانەم

وتەم: انشااللە بەرۆزۇ ئەبىت؟

وتى: بەئى

وتەم: پار چۆن بویت لەگەل رەمەزان؟

وتى: مامۇستا گەيان پار زۆر خراپ بوم.. بەلام ئەمسال ھىوادارم زۆر زۆر چاكەم!

وتەم: چۆن؟

وتى: پار جەزنى رەمەزان خۇم ئەگۆرى، كوپىكى بچوكىشەم ھەببو ئەويش خۇى

ئەگۆرى.. وتى: بابە ئەمۇە بۇ خۇت ئەگۆرى؟

وتەم: رۆلە گەيان جەزئەو ئەجەم بۇ جەزئە پىرۆزە!

وتى: جا بابە گيان ئەمە جەزنى تۆ نىيە خۆ تۆ بەرۋۇزۇ نەبوتتا جەزنى ئەوانەيە
كە رەمەزان بەرۋۇزۇ بون.

بەشتىنەكەم بەدەستەوہ بوو بۆم نەبەسترا، چۆكەم داداۋ دانىشتەم قەسكەى لەتاسىيەوہ
برەم، بېرم كىردەوہ.. زۆر قەسكەى كارىگەرى بوو.. ئەو مەندالە ھەست دەكات، بەلام مەن
ھەست ناكەم.. ئىتر بېپارم دا لەدوۋەم رۆزى جەزئەوہ بەرۋۇزۇ بېم و رۆزى رەمەزانم
قەزا كىردەوہ سوپاس بۇ خوا چى پىخۇشە ئەوہ بىكەم.. ئەو مەندالەم بووہ ھۆى
ھىدايەتم.. بۆيە چاۋەرۋانى رەمەزانم.

بەقەسەكانى دىلم زۆر گەشاپەوہو دوعاى خېرم بۇ كىرد.. ئىۋەش دوعاى خېر بۇ ھەموو
ئەو بەرۋەزانە بىكەم كە پويان لەپەيامى خواى گەورمىە.. نامىن.

ئاكىمى ھەرام و پاكى ھاسەرم

- چەند مانگىك بوو كۆشكى خىزاندارىم لەگەل (ح) بېكەتچى، ئەلقەى ھاسەرىمان
گۆرۈپتۇ..

كۆرۈنكى زۆر لەسەر خۇو رېكويىك و گونجاو لەخواترس بوو.. رۇزگارەكانى ئەو ماومىيە
لەلامان زۆر بەخىرايى تېدەپەرىن..

ھەر لەدوو مانگى يەكەمدا بۆم دەرگەوت كە پابەندە بەنوپۇزە ھەزمەكانىيەموو زۆر
خۇى مانىدو دىكات بۇ قىيامەت، مەنىش ئەومەندى ئىستە شەرمەزى نەبووم، بەلام ئەو كارى
لەسەر مەنىش دىكرد.. زۆر جار بەھەرموودى خۇاى گەورەو پېغەمبەر (درودى خۇاى
لەسەر بىت) نامۇزگارى دىكردم بەتەبەتتى بۇ بالاپۇتى - مەخەبە - لەناخەو زۆر پىم
خۇش نەبوو.. دىزانن بۇچى؟ چۈنكە زۆر بەسادىمى لەمالى باوكما نوپۇز خۇاپەرستىم
دىكرد.. ھىچى وا لەمەننى پىرۇزى ئىسلام فېرنەكرابووم، گەر برادەرىكەم قەسەپەكى
لابەلاو پىرۇپوچى دز بەپەيامى خۇاى گەورەى بۇ بىكردمايە زۆر بەناسانى و ساويلەكىمى
دواى دىكەوتەم و ئاغا بەلەم بۇ دىكرد..

چەند لەبارەى ئەو (۲۵) سالىەى تەمەنمەو بەدویم ھىشتە كەمە.. سالىك زىاد گوزەرى
كرد.. رۇزىك لە (سەپەرئەگەى سەرچەنار) گەپەنەو دەرەگان بوو سوار پاسىكى
(مەسلەھە) بوپن، زۆر قەرمەنەلە بوو زىاد لە (۵۷) نەمەرى تەپو.

كەبرى (جەبى) نەگەپەشتە لامان بۇ پارە وەرگرتن، ھەمەركەشەم دوو نىو دىنارى
ئاسنى لەدەستا بوو، ھەك دوو پەشكۇ - سەك - ى ئاگر ئەم دەست و ئەو دەستى پىدەكرد،
مەنىش بەسرتەو بەھىتەشى پىم و: (دەپەخە گىرەفانت لاپە.. ھەلەگەرەو.. بۇ ئەومەندە
خەمەت).

بەروپەكى گىزەمە و: سەرباقى پىاومەتى ئەتەوئ خىانەت و دزى لەكەبرا بەكەم بە
(بەك دىنارى ھەرام ھەركەى بەسەر مەن و خۇشتا).

گەپرا.. گەپرا.. خۆيکرد بەنيو خەلگەكەدا تا پارەكەي تەسلىمى جابىيەكە کرد.. باش چەند خولەككە گەپرايەو.

زۆر ئەم ھەلۆيستەم بەلاوہ سەير بوو.. زۆرجار لەنەشارمەزايەوہ قەسەم ئاراستە دەکرد، بەلام زۆر بەھيمنى و لەسەر خۆي و بەجوانى تەيىدەگەيانەدم و رمەزەمەندىم دەنواند.. بەئى ئەم ھاوسەرگىريەمان ناويەناو لەلا ناخۆش دەبوو.. زۆرجارىش ھەستەم بەپەربوونەوہى گەلەنەكانى تەمەنەم دەکردو سودمەند دەبووم.

بەپەيزان با زۆر لەرووداوہكە دوور نەكەومەوہ كە بۆ دواچار پاكي ھاوسەرەكەم و راستىم لەلا رۆشن بۆوہ. ھەستەم بەعیشقەيكي ئيلاھى کرد لەناخيدا.

رۆژنىك بەمەبەستى كەپنى پەيداويستى مالى چويەنە بازار ھەندىك شتمان كەپى، ھەندىك پەيوستى ترمان مابوو.. بەردەمى مەزگەوتى گەورە وەكو ئىستا پاك و خاويەن و چۆلى و باخچە نەبوو، ھەموى عەرمبەنەى ئاسنى سى تايەيى بوو، گەرمەسى وشكەى خواردنيان ئەفرۆشت زياد لە (۲۰۰) عەرمبەنەى لێدەمۆستا. ئەو شەقامە جەمەى ئەھات لەرەبوارو فرۆشيارو كەپارو دەستگەپ، ھات بەخەلمادا بەھاوسەرەكەم وت:

(ح) خۆ ئيمە ھەر شت دەكەپن پارەمان پەيە خۆ پارە وردەكەش خەرج دەيەت بۆ ۱۲ بە (دە) نەكەين.

بەسەر سوپمانەوہ وتى: ئەلەي جى!.. جى بکەين؟!

منيش وام زانى لەقەسەكەم تەنەگەيشتوہ بۆم روونکردەوہ: بۆ (۱۰) دینارى كاغەز نەدەين بەوگورە وردە فرۆشەو ئەويش ۱۲ دینارى ئاسنمان بداتى^(۱) (ح) روويتىکردم و وتى:

ئافەرت من حەرامم پەيوە نايەت لەم بازاردا با سەپارمەك لێمان نەيات.. وازيەنە كەى ئاھل ئەبەيت. تۆزىك تۆرە بو، بەلام من ھەر سوربوم لەسەر قەسەكەم. وتەم: خۆ خەلگى ھەموو ئەمە كارپانە.. دەبا تاقىبەكەينەوہ.. دەيتوخوا.. وتى: بەو خوايەى تۆ سوپەندى پەيدەخۆيت سەرگەوتو نايەت..

(۱) لەدواى راھەپەنەوہ جياوازي نيوان پارەى وردەم كاغەز پەيدا بوو واتە دینارو نيو دینارى ئاسنى سوپەسى كەمترى دەکرد لەپارەى (۱۰ و ۵)ى كاغەز، ھەر بۆيە جەمەد كەسيك بۆئۆي ژيانيان لەسەر

گەر حمزىشت لەپارە وردەكمەيه سەريەسەر وەريپگرە..

وتم: من لەبەر ئەو دوو دینارە ئەم ناسنە توشى خۆم دەكم؟!

وتى ئاخىرى خيّر بىت فەرموو.. دئىيام ئاكامەكەى باش نابىت، بەلام تۆ كەللە رەقىم

لەگەل ئەكەى.. حمزىش ئەكەم ئاكامەكەى بەچاوى خۆت ببىنيت.

رۆشتەم دوو پىچ دینارى كاغەزم داپە دەست كورپكى نەوجەوان و ۱۲ دینارى ئاسنەم

وەرگرت.. بەشانازیپەو و گەرامەو و وتم:

(ح) بۆ ئەوەندە رەشبینى و بەرچا و تەنگى.. بابرپۆین.. پارەكە لەلای من بوو..

بەچەند هەنگاویكى لەسەر خۆ لەو ناو و دوور دەوتینەو و چوینە ژێر پردەكەى خوار

مەزگەوتى گەورەو.. لەچەند دوكانىك پەرسىارى نەرخى خواردەمەنىمان كرد ئەمەى

بۆتان دەگێرپەو و سالى ۱۹۹۲ بوو.

خەلكى هەموو بەكىلۆ و بەرەزىلى پىداوېستى و كەرمەسى خۆراكى دەكړى و دەپخواورد.

نیمەش بۆ پێكەومنانى (نۆمالى) خۆمان هەولمان دەدا، زۆر جار كەمخۆراكىشمان دەكرد تا

بگەینە جینگە و رینگە و مالى خۆمان، ئەمە خەوى هەموو تازە بوو و زاوايەكى دنیایە.

خۆشەويستان لەلای عەرمبەنەپەك لەنگەرمەن گرتو (س) كیلۆ بىرنجەمان كړى بە (۲۱)

دینار، كەردمانە ناو (عەلەگە) پەك كەورەى پتەوى ئەستورەو كە هەموو كات بۆ بىرنج

كړین بەكارمان ئەهانی هیچ ترسى دران و تەقینی نەبوو.

بەبازاردا تېبەپەین پەرسىارى چەند كەل و پەلێكى ترمان كرد، هەندىكى تەرىش

رۆشتین گەشتینە بەر (بەلەدیە) كەى ناو بازار، چەند دەسكە سەوزەو تەپەو تۆلەو شتى

ترمان كړى، كاتێك هەستەم كرد دەستى عەلەگە بىرنجەو شكەكەم سووك بوو لەپەر دلم

داخوړپاو سەپەرم كرد.. ئەو عەلەگەپەى سى كیلۆ بىرنجى تیا بوو وەك ئەوێ چەقۆپەك

تیزى لێدەیت لەم سەر بۆ ئەوسەر دراو هەلتهقى بەبى ئەوێ پەك عەرمبەنە پان پەك

كەس لێمان نەزىك بوو بىت تا بەكارى ئەوانى بزانين.. بەلێ بەرپۆزان بىرنج رزایە ناو ئەو

ئاوو قوړو لیتە پەشمى بەردەم (بەلەدیە) كەو تەنها سەرسامى نەبىت هیچى تەرم بۆ

نەماپەو..

خیرا عەلەگە فرۆشێك وتى: دادە بۆ كۆى ناكەپتەو.. یارمەتیت بەدم؟

وتم: جا چى كۆبكەمەو.. حەيام بىت بەسە..

ھاوسەرەكەم وتى: باشە (كچى باش) بۇ دوو دىنارى ئاسن زەرەرى ۲۱ دىنارت لەخۆت دا.. ئاقل بويىت.. يا ماوتە ئاقل و بەويژدان بېيت.. نەموت خۆت لەھەرام و مالى ھەرام بېارنە.

بەتەواوى چوومە سەر بۆچون و قسەكەى، بۆم دەرگەوت ھەرچى بەماندوبون و ئارمقى نەوچەوان و ھىزى بازوو دەست نەكەوېت جىگە ناگرېت.. با كەمىش بېت. زانىم مالى ھەرام گەر بەقەد كىوى پېرەمەگرونىش بېت ھەرس دەھىنېت.. ئىستا نا رۇزىكى تر.. سالىكى تر.. نايىتە سوودمەندى بۇ خاومنى.

بەدەم گەرەنەومەن (ح) وتى:

ھاوسەرى بەرېزم تا دەتوانىت لەكارو كىرەومە پارەى ھەرام دوورېكەومەومە زۆر كەس بەپارەى بەلاش پېگەشىتن، بەلام تېرنەبوون تا گل چاوى تېرگىردن. زۆر كەس ئاھو ھەسرەت بۇ مالى خەلك ھەلەمكىش، بەلام با خۆشى قىامەت نەدەمىنە خۆشى دنياو كۆشك و تەلارو باغى ئەم دنيايەمان بەلاوہ گرنگ نەبېت. خواى گەورەش لەپەيامە پېرۈزەكەيدا بۇ مەرفاھەتى دەفەرموېت:

"والآخرة خير وأبقى"

تەوبەکردنی ئافرەتییکی مەسیحی موسوڵمانبوونی*

و/ عبدالقادر علی

(ئە) ئافرەتییکی (نە) سرائی میسری) بوو، دواى هەول و کۆششێکی بەردەوام توانی بە پشتیوانی خۆی گەورە موسوڵمان ببیت، رۆشنایی ئایینی خوا پەردە رەشەکانی بپری، (ئە) بەم شیوەیە لەزمانی خۆیەوه باس لەچەرۆکی موسوڵمان بونی دەکات و دەلێت:

مندالیم وەك هەر مندالێکی مەسیحی میسری لەناو خیزانیكدا بەسەر برد كە ئەندامەكانی خۆی فێری دیمارگیری دەکردو داواى لێدەکرد كە ئەوەندە پرسیار نەكات، بەلگە هەر خەریکی جێبەجێ کردنی فەرمانەكان بپێت.

هەموو رۆژانیکی یەكشەممە لەگەڵ خێزانەكەماندا دەچوم بۆ (كەنیسە) و دەستی قەشەم ماچ دەکرد، پاشان گۆبببستی دەبوم كە دەپوت:

غەیری ئێوه هەرچی چاكەو چاكسازییە مادام بپروای وەك بپروای ئێوه نییە ئەوا هیچی قبۆل نییە.

من هیچ تێنەدەگەیشتم حاتم وەك حالى سەرچەم مندالەكانی هاوتەمەنى خۆم بوو، هەر كە لەكەنیسە دەهاتمە دەرەوه خێرا رام دەکرد بۆ لای كچە هاوڕێكەم بۆ یاری كردن كە ئەم موسوڵمان بو مندالی زۆر پاكە ئەو هەموو رەقەى لەدەلما دەیانچاند درا بەموسوڵمانان بەرى نەگرت.

پاشان گەورەتر بوم و چومە قوتابخانە، لەوێش كۆمەلێك هاوڕێم بۆ دروست بوو، واتە شارى (السويس) لەقوتابخانە چاوم بەرموشت بەرزى هاوڕێ موسوڵمانەكانم پشكوت، وەك خوشكى خۆیان مامە ئەمیان لەگەڵ دەکردم، سەیری ئەو میان نەكرد كەوا ئایینی من لەنایینی ئەوان جیاوازه، دواى تێگەیشتم كە قورئان هانى موسوڵمانان دەدات كە لەگەڵ

ئەو كەسانەى موسلمان نىن زۆر رىزيان بگرىت و نازاريان نەدرىت ھەروەك خواى گەورە
دەفەرموئىت (لاينھاكم الله عن الذين لم يقتلوكم في الدين ولم يخرجوكم من دياركم أن
تبروهم وتقسطوا إليهم إن الله يحب المقسطين).

يەككە لەھاوړيكانەم زياد لەوانى تر يەكترمان خۆش دەويست بەردەوام بەيەكەوہ بوين
تەنھا لەكاتى خوێندنى وانەى (بەروەردەى ئىسلامى) دەبوايە من بەاتمايە دەرو بچم
لەسەر دەستى مامۇستا (مەسيحىيەكە) وانەى مەسيحى تايبەت بەخۇيان بخوینم لەگەڵ
قوتابىيە مەسيحىيەكانى تر.

حەزم دەکرد لەم وانە تايبەتەى خۇمان ئەوہ لەمامۇستاگەم بپرسم: ئايا ھەر وەك
ئىمە دەلێن موسولمانەكان بېباوېرن، چونكە بېروايان بەخوايەتى حەزرىتى (عيسى)
نييە، ئەمە تا چەند راستە، چونكە موسولمانەكان كەسانى بەرپەشت و دەست و زمانپاك و
بەبەزمىين لەگەڵ غەيرى خۇشيان چەندە ھەولم دا نەمدەوړا، چونكە دەترسام لێم
تورەبىت و لەپېش چاوى باقى قوتابىيەكان بەشكىنيت، بەلام خۆم پېنەگرا رۆژنيكان
لەپۇلدا پېم وت:

موسولمانەكان كەسانى رەشت بەرز، بەسۆزن، خۆشەويستى و ھاوکارى بەسەرياندا
زالە كەواتە بۆ دەبىت بېباوېرن؟ لەبەزمىي بەدوربن؟

مامۇستاگەم كە ئەمەى لىبىستم ھەستم كرد زۆرى پېناخۆش بوو، بەلام تورەمىي خۆى
قوتداو بەزۆر زەردەخەنەيەكى دروستكراوى ھىنايە سەر لىوہەكانى و وتى:

تۆ ھىشتا مندائيت و لەدنيا تىنەگەپشتويت، كەواتە ئەو شتانەى كە بينيوتن ھەلت
نەفرىوئىن.. چونكە ئىمە زۆر شت دەزانين، بەلام وەك وتم: تۆ مندائيت و ھەستيان
پېناگەيت.

من بىدەنگ بوم ھەر چەندە يەك تۆز باوېرم بە ئەو وەلامە لاوازە نامەوزوعىيە
نەگرد دواى ئەوہ ئەو ھاوړى خۆشەويستەم كە باسەم لىوہەگرد، مالىان گوپزايەوہ بۆ
(قاھيرە) لەيەك دابراپن، ئاى كە لەيەك دابراپنىكى ناخۆش بو!

ئەو رۆژە ھەردوگمان زۆر بۆ يەكترى گريابن.. ھەردوگمان وەك پېش لەيەك دابراپن
دياريمان پېشكەش بەويترمان كرد.

ئەو ھاوړى موسولمانە باشترين ديارى يەك كە ھەلى بزاردبىت بۆ من باس

لەهاورپێتیمان بکات برینی بوو لە (قورئان) ێک، لەناو کیفیکی قاپ قورئانی دا بوو، زۆر جوان و سەرنج راگیرش بو دواى ئەوەی پێشکەشی کردم پێی وتم:

زۆرم بیرکردموە لەوەی کە یداریەکی زۆر بەنرخت پێشکەش بکەم لەرەمزی وهفاداری چەند سائەى من بێت بۆ بەپێژت، بەلام لەم دیارییە زیاتر هیچم بەشایستە نەزانی کە نەمەش پەيام و گوشتاری خواپە بۆ بەندەکان.

منیش زۆر بەخۆشحاڵییەوه دیارییەکەم لیۆمرگرت، دەم شارەدوو لەئەندامانی خێزانەکەم، چونکە ئەوان قبۆلیان ناکرد کە یەکیک لەئەندامەکانی خێزانەکەیان کە من بوم قورئان بەدەستەوه بگرێت.

دواى ئەوه کە هاوڕێ موسوڵمانەکەم لێم داپرا، هەر کات گویم لەبانگ بواپە ئەوا خێرا قورئانەکەم دەردەهێناو بەدزییەوه ماچم دەکرد، چونکە ئەگەر پێیان بزانیمایە ئەوا توشی گرفتێکی گەوره دەبوم.

رۆژگار تێپەری بەم شیۆمیەى کە بۆم باسکردن من هەر بیر لەموسوڵمان بون...خۆداپۆشین.. نوێژکردن دەکەمەوه، لاشەم لەناومەسیحیەکاندا بوو، بەلام بەروحو گیان خۆم لەناو موسوڵمانەکاندا دەبینیەوه.

دواى چەند سائیک شومکرد بە (یەکیک لەپیاوانی ئاینی کەنیسە) لەگەڵ گۆیزانەوهى کەلوپەلی تایبەتى خۆم بۆ مالى تازەم، دیاری خوشکە موسوڵمانەکەم گۆیزایەوه کە بریتی بوو لەقورئانەکە نەمدەهێشت هاوسەرەکەم ببینییت، ئەم ماچ کردن و بەسەنگەوه گرتنەم کال نابۆوه رۆژ بەرۆژ لەزیادیبووندا بوو، زۆر بەوهفا دڵسۆزی بەردەوام ژيانم لەگەڵ هاوسەرەکەم بەسەربرد، دواى ئەوه خواى گەوره (٢) منداڵی پێبەخشین.

دواى ماومیەک لەدیوانی پارێزگادا بوم بەفەرمانبەر، لێرە لەگەڵ چەند دەستەخوشکی موسوڵمان کە بەرگی شەریان پۆشیبوو بۆینە هاوکاری یەکترو بۆینە هاوڕێی یەکتەر، زۆرباش بون لەگەڵم، رهوشتی جوان و هاوڕێیەتى گەرمیان لەگەڵ مندا بیرى ئەو هاوڕێیەیان دەهێنامەوه کە پێشتر باسم لیۆمکرد.

کاتیک لێیان داپرامایە بێتاقەت دەبوم، لەو کاتانەش هەر کات بانگ بەدراپە لەمژگەوتەکان ئەوا هەستم دەکرد شتیک خورپەى دلی دەدام.

دله تەپەى پێدەکردم، هەرچەندە من موسوڵمان نەبو بوم و خێزانی کابرایەک بوم کە بژێوی خێزانی لەکەنیسەوه بۆ داوین دەکرا.

بەبەردەوامى ژيانى رۆزانەو ھاوپېتى ئەو خوشكانەى كە لىيان دوام بىرم لەئىسلامو مەسحىيەت دەكردەو، ھەلەستام بەھەئسەنگاندى ئەو قسانەى كە لەكەنيسە دەيانگوت بەئىسلامو موسولمانو لەگەل ئەو واقعەى كە دەمبىنى بەراوردەم دەكرد، كە زۆر زۆر پېچەوانەى قسەى پياوانى ئاپنى بوو.

خوای گەورە ھەل بۆ رەخساندەم مېردەكەم سەفەرئىكى ھاتە رېگا ھەر خۆم بەتەنھا لەمالەو لەگەل منداڵەكانە مامەو.

ئەمەش بواریكى وای بۆ رەخساندەم كە بە (رادىۆ - تەلەفزیۆن) گوئ لەوتارى زۆرئىك لەزانایان بگرم، لەمیانەى وتارەكانیاندا وەلامى پرسىارەكانى ناو ناخى منیان دەداپەو، وە خویندىنى قورئان بەدەنگى (شیخ محمد رەفت) زۆر كاریگەرى بوو لەسەرم، وە كاتئىك گوئ بىستى دەنگە ئىمانیەكەى (شیخ عبدالباسط) دەبوم دەموت ئەم گوفتارە بەرزە وتەى ئادەمیزاد نییە!

رۆژئىكیان كە مېردەكەم لەكەنيسە بوو خۆم بەتەنھا لەمال بوم چوم بۆ لای دۆلابەكەم دیارییە بەنرخەكەم دەرھێناو خستە بەردەستەم زۆر بەپەرۆشییەو كەردمەو یەكسەرى چاوم كەوت بەو ئایەتە پیرۆزە كە دەفەرموئەت:

(إن مثل عيسى عند الله كمثل آدم خلقه من تراب ثم قال له كن فيكون) دەستم كەوتە لەرزە، ەمرەفكرنەو موچرەكەبەك گشت گیانمى داگرت، ھەرچەندە من پېشتەر زۆر گویم لەقورئان بو، وە چ لەلایەن ھاوپێكانەو یان لەرادىۆو تەلەفزیۆنەو، بەلام ھېچیان ھێندەى ئەو خویندىنەو مەى خۆم كە خویندىنەو كاری تێنەكردم، ھەزم دەكرد ھەر ئاوا بەردەوام بىم، بەلام دەنگى كەردنەو دەرگای مائەو لەلایەن ھاوسەرەكەمەو نەپھىشت كە بەردەوام بىم لەخویندىنەو.. ناچار قورئانەكەم شاردمەو، چوم بەپېشوازی ھاوسەرەكەمەو، بۆ رۆژى دواى چووم بۆ سەر ھەرمانى رۆزانەم لەفەرمانگە، بەلام دەیان و سەدان پرسىارى سەیر بەمیشكەدا دەھات و دەچوو، چونكە ئەو ئایەتە قورئانیەى كە خویندىنەو ئەو راستیەى بەتەواوى بۆ رونكردمەو كە (ھەزرىتى عيسى.. سەلامى خوای لىببەت) بەندەو پېتەمبەرى رەوانە كراو لەلایەن پەروەردگارەو بۆ سەرچەم ئادەمیزاد، ئەو ئایەتە گومان و دوودلى لەلا نەھىشتەم بۆم رونبۆو كە قورئانى پیرۆز وتەى (محمد) نیە و ھەرموودەى خوای گەورە، چونكە بە جوانى (سورمى

مەريەم) باسى ھەزرىتى عىساي گەردوھ، زياتر لام رۈنبۆۋە گە دۋاي نەمانى عىسا
مەجىزەكانى نەما، بەلام (مەھمەد) پەيامەكەي ھەر ماوھ.

زۆر پەرسىياري تەرم لەخۆم دەگەرد، دەبىت چارمەري ئەم ھالەتە چى بىت، بەلام
سوپاس بۆ خوا تۈنەيم گىلى چارمەري ئەم گەرتە بدۆزمەوھ ئەويش (أشهد أن لا إله إلا
الله وأشهد أن محمد رسول الله).

بەلام بىرم دەگەردەوھ (ھەلۋىستى مېردو مەندال و كەسۈكارو ناسىاوم چى دەبىت
بەرامبەرم) ئايا بتۈنەم موسولمان بىم يان نا؟

چەندان ھەفتە بەدۋاي يەگدا تېپەپەين زۆر بىرم دەگەردەوھ.. ئەوھندەي دەمتۈنى
ھەلۋى شارمەزايۈنى ئىسلام و كەسايەتەكانىم دەدا.

لەلای كەسەيش رازى خۆم نەدەركاند، ھەرچەندە مەن زۆر بە (بەتۈناو چالاک)
ناسرابوم لەنەنجامدانى كارى رۆزانەدا، كەچى زۆر بىتاقەت بوبوم كارى رۆزانەم بەگرانى
بۆ بەنەنجام دەگەپەنرا.

بەپەزان ھەروا نەمامەوھ رۆزىكىيان لەفەرمانگە لەسەر كورسىيەك دانىشتبوم
كەوتبومە قولايى بىرگەرنەوھ.. لەپەر گوپم لەدەنگى مەگەوت بوو كە بانگى دەفەرموو..
دەي فەرموو (الله أكبر .. الله أكبر ..) (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمد رسول الله)
بانگەوازي گشت ئەندامانى دەگەرد بۆ نوپزگەردن و خواپەرسىتى.. بەدەنگىكى نەرم و خۆش
بەدەر لەو تەقەھور و زەنگە ژەنگ گەرتوۋەي خۇمان.

ھەستەم گەرد وردە وردە وشەكانى دەچۈنە ناو ناخەمەوھ ھىنامىيە لەرزمە لەپەر پەردەي
بىباۋەرى و دور لەخوا ژيان يەك بەيەك فەوتان، خۆم پېنەگىرا لەناو ھاورپەكانەدا پەر
بەدەم ھاورم گەرد (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمد رسول الله) ژور كەپ بىدەنگ
ھاورپەكانەم سەپەريان ئەگەرد، واپان ئەزانى كەسىكى نامۇم و لەنەستىرمەيەكى تەرمە ھاتوم..
نامۇم نامۇم.. بەلام پاش كەمەك سەپەرم گەرد ھاورپەكانەم سەپەريان سوپما بوو ھەندىكىيان
بىدەكەنەين بىرەيكى تەريان دەگرەيان، گەريان و پىكەنەين و خۆشى تىكەلاو يەك بون، مەيش
چىتر خۆم پېنەگىراو دامە گەريان و ھەنسك دان گەريانكى بەكۆل، بۆ تەمەنى رابەردوم بۆ
ژيانى دور لەخوا پەيامى ئىسلام، بۆ تەمەنى خۆم كە كەنوشىكى بۆ خواي پەروەردگا

تيانەبوو، داوام لەخوا كرد كه لەگوناھەم خۆش بێت و ژيانى تازەو نوێم پەر بەرەكەت بكات.

چونكه تەمەنى بێبەرەكەت و دور لەخوا ژيان، مەرفەھەكان بەرمو دەریای قوئى نامەرفەھانە دەبەن.

ئەم موسوڵمان بونەم خێرا بەناو فەرمانبەرانی فەرمانگەدا وەك ناگری دارستان خێرا بەگشت لایەگدا بڵاوبوو.. هەندێك لەھاوڕێكانى پێشوم كە ئەوان موسوڵمان نەبون، ئەمەیان بەھەلزانى خێرا چوئە ماڵ و بەمالەومیان راگەیاندا، خۆشیان درێغیان نەكردبو لەوێ كە خراپەو كەس پێیقبوڵ ناكرد، بۆیان هەلبەستەم وە هەمویان گومانیان پێدەبردم كە لەدواى ئەم موسوڵمان بونەو شتیكم لەژێر سەردایە، نیازی شتیكم هەیە! بەلام من گوێم نەدائى هەرچى باسیان دەكردو بەخۆپایى بەدەمیانەو هەلبەستەم كاری نێنەكردم و سوربوم لەسەر رەوتى موسوڵمان بون و بەرمو لای خوداچون.

جا بۆ ئەوێ موسوڵمان بونەكەم ناشكراو رون بێت، لەپەڕى یاساییەو هەرچى پێویستیان كە هەبوو جێبەجێم كرد، بەشیومیەكى رەسمى و یاسایى موسوڵمان بوم، كاتێك گەرامەو بۆ ماڵ چى ببینم سەرم سوپما هاوسەرەكەم كە هەوائى موسوڵمان بونى بیستبوو، ھاتبو هەرچى جلوپەرگم هەیه لەحەوشەى مالد ناگری تێبەردابو سوتاندبوو هەرچى ئالتون و زێڕێك كە هەبوو، دەستى بەسەردا گرت، بەلام من ھەر خەفەتى منداڵەكانم بوو كە بیبات بۆ لای خۆى نەمدائى تا ئەمە بكات بەھۆكاری جەخت كردن لەسەرم تا لەموسوڵمان بونەكەم پاشگەزبمەو، زۆر بەزەم بەمنداڵەكاندا دەھات، چونكە ئەگەر لای من نەبواناھە ئەوا ئەوانم موسوڵمانانە بۆ پەرورەدە نەدەكرا.

زۆر پارامەو لەخوا كە منداڵەكانم لێدانەبڕێن.. تا بتوانم موسوڵمانانە پەرورەدمیان بكەم، خواى گەورە نزاى قبوڵ كردم.. هەندێك خوشك و برا ئەومیان پێراگەیاندم، یاسایەك هەیه لەدادگا كە لەوێو دەتوانى داواى منداڵەكانت بكەیت و منداڵەكانت دەستبەكەوتەو.

رێگای دادگام گرتەبەر و بڕوانامەى موسوڵمانبونم پێبوو، سوپاس بۆ خوا دادگا فەرمانى بەقازانجى من دەكرد.. (داواى لەھاوسەرەكەم كرد كە یان موسوڵمان بێت و بەشیومیەكى ناسایی لەگەڵماندا بژی و لەیەك دانەبڕێن یان لەیەك جیابونەومان و

بەخشىنى مىللەتلەرگە بەن، چۈنكى ھېشتا مىللەت بول، نەگەيشتىبۇنە تەمەنى ياساين،
بەلەم ھاۋسەرمەكەم لوت بەرزى گرتى و پىشتى لەپىشتى گىردو موسولمان نەبوو.
بەم شىۋىيە مىللەتلەرگە لاي مىن مانەۋو لىگەل باۋىكىيان لەمەك جىياۋىيەۋە.
ھەرچەندە لەمەك داپراين و پەيۋەنلىمان بەيەگەۋە نەما، بەلەم زۆر بېشەرمانە
(خۇي و كەس و كارى و كەس و كارى خۇم) پىروپاگەندە قىسە ناپىستىيان بۇ ھەلەمبەستىم
ھىچ كارى لەمەن نەكرد.

چۈنكى كە سەپىرى مېزۇۋى نىسلام دىمەكەت باشلىرىن كەس و خواناستىرىن زاناۋ كەسانى
بۇ خوا رەخساۋ درۇۋ بانگەشەي درۇيان بەدەمەۋە ھەلەستراۋە.. تەنەت شايەۋ قىسە
ناپىست بە (پېغەمبەرۋ خېزان) مەكەشى و تراۋە سەلامى خوايان لەسەربىت.
ئەي كەۋاتە دىمەت ھالى مىن جىيىت كە ۱۴۲۰ سال دۋاي پېغەمبەرۋ ھاۋرپىيانى
دەزىم.. بەردەۋام سەرمەپى خراپەي كەس و كارم مىن ھەر نزاى ھىدايەت دانىيان بۇ دىمەكەم
تا موسولمان بىن چىتر دۋاي رېچكەۋ رېبازى دىستىكردى مەۋقۇ و تە بىرىقەدارە
بىيىناغەكانى كۆمەلگە نەكەۋن.
ئىۋەش نزاى خىر بۇ مىن و سەرجەم ئەۋ كەسانە بىكەن كە ھەز دىمەكەن موسولمان بىن،
بەلەم (كارو پەۋ كورسى و مۇدىل) چاۋى گىرتون و ئەمەلى لەھىم كىردوون.

هيوای ئازادى لەچاوى لاوكدا

كوپە گەورەكەم لەخۆشەويستیدا پێمان ئەوت (لاوك)، تەمەنى گەيشتە (۸) سال و تاقەتى قوتابخانەى نەما.. چەند هاوڕێيەكى نەملاولایان لێگرت.. دەستی کردە کوردایەتى، ئەو سالانەى (پێشمەرگە) ناویان زۆر بەرزو پێرۆز بوو، خاك و ئاوو گەل ھەمويان قەرزاربارى ئەوان بوو، دەسلەتتى رژيم لەكوردستانى عێراقدا بالآ دەست بوو، لەو سالانەشدا ھىچ لاویك خۆش گوزمەران نەبوو لەزین.. لەو سالانەدا دیوارو كوچەو كۆلانەكان بەدروشمى كوردانە لەشەوگەرە تارىكە قوڵەكاندا دهنوسرانەو.. راستى قسەكەم ئەو دیوارانەن كە ئیستاش ماون، ئەو دروشمانە دواى چەند جار بۆيەكردن ھەر ئاسەواريان دیارەو براى شەھیدەكان كە بەلایدا گوزمەردەكەن دەلێن: ئەمە كاكەمان سالى ھەشتاكان بەبۆيەى پەمپ نوسیویەتى..

بەھەر لایەكى ئەم شارەدا دەرۆشتین دەرگاى داڤلۆسىنى (حزبى بەعسى عەرەبى ئیشتراكى) دیاربوو، یاساوتەكانى لەكونە دیوارمەكانەو سەپریان ئەكردین.. چەند لاویك لەبەندىخانەكانى ناو شارو دەرەوى شارى سلیمانى توندكراوون، رۆژانە جۆرەھا سزای جەستەیی و دەرەوى دەرەن.. رۆژانە سوكاپەتى بەكەس و كارو مال و مندالیان ئەكرا.. لەگەڵ ئەمەشدا چەندین كەسیش لەم شارە خۆشەويستەماندا ھەبون كە رێوى ئاسا خۆشەويستى (بەعس)یان بۆ كەسان باسدەكردو ھەوالیان دەرماند. بۆ سلاوى عەرەبىكى ئالەمبارى ھىچ نەدیو ئەچوونە ئاسمان.. خۆیان پێو فەش ئەكردنەو: (فەلانە رەفیق حزبى برادەرە.. ھەرچیت ئەوئ بۆت ئەكەم!!)

خۆشەويستەم ئەو رۆژانە لەگەڵ ھەورى بەھاردا رەوینەو، بەرى خۆر رۆشن بۆو، بەلام ئاسەوارى نەھامەتیاں لە (زەوى دۆ و دەرەوى) كەسانى خۆشەويست بەخاك و ئاو ھەر ماوہو.. بەم زوانەش سارپێژ نابیت.. ئەگەرچى گەمەلە دىكتاتۆر (دۆل ئاسا) داياں

بەدەستەۋە (مۇعەزەز مۇكەرەم) خىزمەتى ئەكەن، ئەۋى مەبەستەۋە ھەم دەمانەۋىت بىزانىن سىخۇرى ھەندىك كەس بو كە بۇ رۇمى دىكتاتۇرى دۇ بەمۇقايەت يان ئەكرد. لاوك: ھەستا چوۋە دەرەۋە.. كورپكى زۇر چالاك و بەتوانابوۋ داۋاى يەك دوو چالاكى ناۋشاريان لىكرد.. ھاتەۋە پىم وت: رۇلە دانىشە قور مەكە بەسەرماندا.. رۇلە دانىشە، سودى نەبوۋ، رۇزىكىان بو بەتەقەۋ ھەراۋ قلىشانەۋە جى بو جى رويدا.. پاش يەك دوو سەعات وتيان: محافى سلىمانى (شىخ جەغفەر بەرزنجى) بەدەستى خۇى ھەيكەلەكەى كاۋى لەجەدى توى مەلىك روخاندوۋو چەند قەسەپكى ناشرىنىشى بە (پىشمەرگەۋ كورد) داۋە ۋەك خۇى كورد نەبوۋىن. لەۋ ناۋەدا چەندىن كورپو كچو خەلكى نامادە بون، بوۋە بەھەراۋ تەقە زۇريان بۇ (محافظ) ھىناۋە خەرىك بوۋە پەلامارى بىدن و حسابى بۇ بىكەن، بەلام (محافظ) خىرا سوارى سەپارمەك بوۋە بۇى دەرچوۋە.. چۇن ئىستا (مۇعەزەز مۇكەرەم) لەلايەن دەسلەتدارانەۋە بەرەۋ (نەروىچ) رەۋانە كرا، بۇى دەرچوۋە كەشتەۋە شوپنى نامانى و داۋاشى لەچەكدارمەكان كورد دەستبەكەن بەتەقە كوردن لەۋ لاۋانە.. چەند كەسىك (كوژرا - بىرىندار بو - گىرا.. راپكرد..)

كاكە لاوك بەبىرىندارى خۇى خىستبوۋە مائىكەۋە لەۋ ناۋە شەۋگارپكى دىرەنگ ھانىيانەۋە بۇ مالى خۇمان و ئەۋ مائە بىرىنەكەپان جوان بۇ تىماركردبو.. چەند رۇزىك خىزمەتەن كورد.. قەسەمان بۇ كورد.. پاش چاكبۇنەۋە چالاكەكى ترى نەنجامداۋ ئىتر نەمان دىپەۋە.. پاش ماۋمەك بەزىنىكى نەناسدا نامەپەك و چەندىن وپنەۋ قەسى خۇشى بۇ ناردىۋىن^(۱)، بەئى لاوك چوۋە رىزەكانى پىشمەرگەۋە لەۋاى چەند مانگىك بەكەسىكى دىسۆزو بەرپىزو ئازا ناسرا، ئىتر خەمەكان لەسەر شانى ئىمە گران دەبوۋ، ئىۋاران كە لەدەرگا دەدرا رۇخ نەچوۋە كۈنەلۇتمان، كە دەرگامان ئەكردەۋە مالى كاك (رەھىم)ى دراۋسىمانە ھاتوون بۇ (شەۋنشىنى و سەردان)، ئەۋ مالاۋنەى كورپان دۇى (بەس) لەدەرەۋە بوو زۇر دلىان بەپەكتر ئەكراپەۋە.. سەردانى پەكتريان ئەكرد لەھەۋال و بارودۇخ ئەپانكۆلىپەۋە.

^(۱) نامى پىشمەرگەكان بۇ كەس و كاريان بەمنداۋاندا دىگەپشە شار، بەلام لەلايەن رۇمەۋە ئەۋە

بەرپىزەكەم:

ئەو كاتانە وابو ھەر مائىك (كۆپ) يا (برا) يەكيان لەدەرەو (پېشمەرگە) بوايە ناننىكى ئىسراھەتيان ناخوارد، كەس وکار لەھەموو لایەكەووە لىيان لا لوت ئەبون، ئەزانى بۆجى؟ ئەوێك شەوێك لەمالى ئەو كەسە بەمىنیتەو: تۆ جىگەى ترسیت.

رۆژە خۆشەكان زۆر كەمبون، جەند رۆژىكى لىل و تارىك ئاسۆى ژىنيان گرتەم، رۆژىكيان گەرپامەووە بۆ مال يەكێك لەمنداڵەكان وتى: باوہ.. كاك (جەلال)ى موختار ھاتبو ئەبوت: باوكت كە ھاتەووە سەرىكم لىبدات.

بەبىستنى ئەم ھەوالە جەرگو دڵم بەربۆوہ.. لەناخى خۆمدا ھەستەم بەترسىك ئەكردا وتم:

- تۆ بلىيى لاوكى كۆرم گىرابىت؟

- ئەبىت لاوك شەھىد نەكرابىت و ئەم زانىارى پىگەپشتبىت؟

- ئەبىت موختار منى بۆجى بىت؟

ئەمانەو جەندىنى تىرىش بەھزرو بىرمدا تىبەپىن.. نانم بۆ نەخورا، بەرچاوم تارىك بو، خىرا خۆم گەياندە مالى موختار، كاك جەلالى موختار: كاكە برا، گيانەكەم لە (دائىرەى ئەمنى سلىمانى) يەووە بانگيان كردوم و توپانە: كۆرى كاك (فەرىق) پېشمەرگەيە.. ئەبىت بەئەزىمەتى نەزانىت بەيانى سەردانىكى (دائىرەى ئەمن) بكەيت، خۆشم لەگەڵتا دىم مەترسە.

تەفلىكم قوتداو بەزۆر زەردەخەنەيەكى ساردەم خستە سەر لىوہكانەم وتم: جا كاكە جەلال گيان من جىم دەسەلاتە.. كۆرى ئەمپۆژە جى بەقەسى باوكيان ئەكەن؟ وتى: من ئەمانە نازانم وا پىم راگەياندى.. ئەبىت ھەر بچىت، ئەو شەو نازانم چۆن رۆژ بۆوہ.. بۆ بەيانى بەرەو (دائىرەى ئەمنى سلىمانى) بەخویندىنى ھەزار دوعاو ئايەتەلكورسى لەگەل (موختار) رۆشتەم.. رۆح لەجىگەيەكى سەختەو دەرناچىت؟ سى كەنم زەردكرد.. ئەژنۆو قاچەكانەم ھىزى جۆلەو ھەلگرتنەيان نەما..

گەپشتىنە دائىرەى ئەمنەكە، زۆر (بەرپىزو ئىحترام) ەووە بەخىرھاتنەيان كردىن، پاشان چوینە زورىكى تر، ئىتر موختار نەھات، تەنھا مامەووە لەناخەووە دەترسام.. بەلام وام دەرناپرى كابرايەكى قەلەوى رەشتالەى چوارشانە لەسەر مېزو كورسىەك دانىشتبو بياوێكى و مرگىرى بانگ كردو لەلامەووە دانىشت، ژورەكە بۆنىكى خوشى لىنەھات، تاقمە

قەنەقەنى تازە، دىۋارەكان بەجەند تابلۇقەك رازىنرايونەۋە لەسۇجى ھەر تابلۇقەكەۋە ناۋى كوردىكى لەسەر بو كە ھەدىيە مىدىر ئەمنى كىردىبو، ۋېنەيەكى گەۋرە (صدام حسين) گەمالە دىكتاتور ھەلۋاسرابو، نازانم بۇ ئەبىت ھەمو دىكتاتورىك ۋېنە لەھەمو شوئىنەك ھەبىت، ئەمە ياساى دەۋلىيە پان بەزۇر پان خۇشەۋىستى..

بەيەكەم وشەى عەربى بەخىرھاتنى كىردم گۆمى بېلىمىكى شەقاند، خۇم عەربىم باش دەزانى بەلەم وا خۇم نىشاندا كە عەربى نازانم پىۋىستە ۋەركىر بۇم ۋەركىرەت. پاشان بەيەكەننىكەۋە وتى: بەرپىزىت باۋكى (لاوك) پىت كە پىشمەرگەيە؟
وتە: بەلە

وتى: لەكۆيە؟ وتە: نازانم! وتى: چۇن نازانىت.. باۋكىكى بېرەحمىت.. سەردانت نەكردوۋە؟

وتە: نەخىر.. وتى: باش گۆبىگىرەم سەربىچى مەكە! وتە فەرمو!
وتى: كۆرەكەت پىشمەرگەيە لەنزىك گوندى (...). لەناۋچەى گەرمىيان بەيەنى بچۇ سەردانىكى بىكەو بېيەنەرەۋە با ئىمە ھىلاك نەبىن ۋ ئىۋەش توشى ئازارو زىندان نەبىن، كۆرەكەشت ھەرجى بوپت بۇى جىبەجى دىكەن، بەدئىيەۋە.
وتە: قورىبان لەپاستى قەسەكانتان ئەترەم، (تۆزىك ھىۋر بومەۋە كە قەسەكانى لەۋنەچون كۆرەكەم نەكۆزراپىت).

وتى: ئەۋ ئاۋىنەيە ئەبىنى؟ (بەيەكەننەۋە)

بەبىزارىيەكەۋە وتە: بەلە!

وتى: چۇن خۇت دى لەۋ ئاۋىنەيەدا ئاۋا كۆرەكەت ئەبىنىن!
وتە: چۇن؟

وتى: رۇزانە ئىمە ئەزانىن لەدەرەۋى سىلەمانى چى ئەگوزەرەت.. بەيەنى بچۇ بېيەنەرەۋە ھىچ لەسەر مەپۇ.. ئەمەش ئاۋىشانى كۆرەكەتە: دەستىك جلى رەش ۋ كراسىكى بۇرى لەبەرداپە.. دو برادەرى خۇشەۋىستى لەگەلەدان سەعات (۱۰) ى بەيەنى دېنە سەر كانىەك لەخوار گوندى (...). يەكەم كەس نا دوۋەم كەس كۆرەكەى تۆيە سىيەمىش كۆرەكى ترە.

چەك ۋ تەقەمەنى ئەۋەندەم ئەۋەندەپان بېيە، بەگورتى ھەمو ئاۋىشانەكەى دامى.

پاش جەند وتووێژیکی تر لەدوا قسەیدا وتی: ئەمیت هەر بجیت بیهێنیتەوه.. ئەگینا زۆر خراپ خۆت ئەبینیتەوه؟ قسەکانی بەرمو پەقی و زبری ئەچون ناچار بەئێیەکم بۆ کرد.

بەدئێکی شکاو بەناپەڕەتی هاتەدمرو گەیشتمە زوری (ئەستقبال) گە سەیر ئەکەم چی ببینم، ئەو هەموو ژن و پیاو هەموو بە (تەقیر) دوا دانیشتون و چاومڕێی چوونە زۆرمو دەکەن (هەمویان سیخوڕ) بوون، هاتە پرسگەو لەوێوە بۆ دەرگای دەرەو، لەپێگای گەڕانەویدا هەر کەسێک چاک و چۆنی لەگەڵ ئەکردم وامنەزانی هەر لەگەڵ منیان نیه؟ تاکەیشتمەوه مأل.

مأل و منداڵ بەگەرمی بەخێر هاتنیان کردم، هەر هەموو قسەکانم بۆ گێرانەوه، دایکی لاوک وتی: (ئۆھ خوا دەوامیان ئەیات، کوێرو لالێن بۆ ئەوێندە رفیان لەکوێر خەلگە، خوا فەوت و فەنايان کات مائیان ببیتە جێگەپیان).

ئەو شەوئەم بەسائێک لێ رویشتم، وە لەدئێ خۆم وە لەترسی گرتنی کوێرەکم، وە لەزائێ ئەو کابرای ئەمنە.

بەمانی هەستام لەخەو، دو دلبوم بچم.. ئەچم؟

ناچار خۆم کۆکردنەوهو بەهەر ئەحوالی بو سەیارەم نامادەکردو بەرمو ئەو ناوچەیی ناوێشانیان دابوئە کەوتە پێ، لەزائەکان (سیطرة) رێگریان ئەکردم، بەلام نوسراوێکی (مەیر ئەمن) پێبوو.. لەکاتی پێوێستیدا دەر ئەهانی و کارناسانی بۆ ئەکردم.

ئەچومە قوڵای ناوچە پێشمەرگەوه بەرمو ئەو جێگەیه روشتەم کە ناوێشان (لاوک)م لێومرگرتبوو.. کاکێ ئەمن چی وت هەر هەموو راست بوو، بەچرگە لادانی ئەبوو، جل و بەرگ و قیافە خێلانی ئەبوو، پاش پشودانیکی کەم لەبن دارێکدا لێیان چومە پێشەوه. لاوک بەبێنیی من سەرسام بو، دەستم کردە ملی و تێر ئەملاولایم ماچ کرد.. دلم بۆی پڕ بوو لەگریان.. بەلام خۆم گرتو قسەم ئەکرد، یەکە یەکە برادەرەکانی پێناساندم.. لەگەڵ قسە ئەودا هەموو ناوێشان و ناوی ئەوانم بێر ئەکەوتەوه کە (مەیری ئەمن) باسی کردبوو دایبومی.

لاوک: باوه گیان خێره واهاتوی چیت ئەوئ.. هەموو ساغو سەلامەتن؟

ۋەتەن: بەئى كۆرى شىرىنەم ھىچ غەمى ئىمەت نەبىت.. ئىمە تەنھا غەم ۋە پەزىرە
تۆمانە ھىچى تر. ئەى بارودۇخت لەگەل ھاۋەلانتا.. لەگەل شۆرشدا.. لەگەل ئەم
دەقەردا.. چۆنە چۆن!!؟

ۋەتەن: زۆر باشىن.. لەھىچمان كەم نىھ.

ۋەتەن: رۆلە گىيان بۇ شىئ ھاتوم.. ناۋىرم بىلەيم..؟ يان نەلەيم!

لاوك: باۋە گىيان مەترسە ئەم دو برادەرم زۆر خۆشەۋىست.. ھەمومان يەكگىيانىن..
بەيەك كەۋچك نان ئەخۋىن.. ھەرچى نەلنى ۋە بابەتى خۇمان ھەيە لەلەي كەسمان نامۇ
نىھ! ئەۋاننىش ۋەك لاوك وان بۇ تۆ.. فەرمو بزانم چىت ئەۋى؟

ۋەتەن: بەخۇا رۆلەگىيان ئەمەيان پەيۋەندى بەۋانەۋە نىھ، بابچىنە پەنايەك با تەنھا
خۇم ۋەتەن بىن!

رازى بوو، چەكەكەى ھەلگرت ۋەردە ۋەردە بەدەم گىرەنەۋى چەند يادگار يەكەۋە
لەۋان زۆر باش دوركەۋتەنەۋە.. چۈپنە زىر دار بەرۋارىكى گەۋرە كە بەگەل سەۋەمەكانى
سېبەرى بۇ زەۋى كەردبو، بەھەمەۋ لاپەكدا ناۋىرم داپەۋە دەستەم كەردە ملە قوتى..

لاوك: ئەۋە چىتە بابە گىيان.. بۇ ۋە ئەترسى؟ ھىچ رويداۋە؟

ۋەتەن: سەگى سەگاب ئەۋەندە شت رويداۋە تۆ بەخۇت نەزانىۋە.. ھەستە بابىرۋىنەۋە،
ۋاز لەكوردەيەتى بېنە.

لاوك: بۇ باۋە.. بۇ ۋەتەن ۋەتەن.. خۇ كەس ۋەكارمان نەگىراۋن!؟

ۋەتەن: جا ئەمىرۇ نا سەيىنى.. تۆ لىرە بىت ۋە خەلگى جاسوسى بىكەن ھەر نەگىرۋىن!
لاوك: گالەتە بەقەسەكانە ئەھات.. (ھەتەۋە كەردە جوان گۈيەم بۇ شەكە ئەۋەسە بەللىنى
خۇت بەدە، دىئىام كە لەگەلما زۆر بەناسانى دىئەتەۋە).

لاوك: باۋە گىيان قەت ۋەم لەتۇ رانابىنى بەم شىۋەيە بىرۋا بىكەى، فەرمو.

ھەمەۋ كەسەك دەزانن تۆ پىشەمەرگەى، دۈپنى (مىدىرى ئەمەنى سەلئەمانى) بەمۇختارى
گەمەكەكەى ۋەتەن كە باۋكى لاوك دەبىت بىت بۇ لام.. ھەتە چۈمە لى سى كەنم زەرد
كەرد.. رۆلە گىيان ئەۋە خەلگە ھەمەۋ بۈنەتە پىۋاۋى ھۆكۈمەت، مىدىر كە مىنى بىنى
لەبەرم ھەستەۋ رىزى تاپەتە لىگرتەۋ زۆر قەسەى نەرم ۋە گەرم ۋە خۇشى بۇ كەردم.
لاوك: جا ئەۋە سۈرۈشتى ئەۋەنە، تا بىكەۋىتە ئەم ۋەقەۋە.. ئەگىنا درۇ ئەكەن.. پىۋا

باوک: دە کەرە کەر بزانه چی ئەئیم.. ئاخەر سەری خۆتو ئیمەش مەگە بەقور..
 رۆلە گیان کابرای ئەمن هەموو شتیکی بۆ باسکردم.. ئەم جل و بەرگانە ی تۆ.. ئەم چەك و
 تەقەمەنی و ئەم هاوڕێ و جینگەیهش.. هیچی نامۆ نین.. ئەگینا منی سەرگەردان چۆزانم
 ئیستاو بەم شیومیە تۆ لێرە ئەبیت.. وەرەو وەك پیاوی مەرد واز لەو نامەردانە بێنە،
 وەرەو کاسبی خۆت بکە.. چیت داوێ لەم کرێکارییە بەلاشە.. دڵنیا بە هیچت لێناگەن..
 گرێنتی تۆیان پێداوم.

رۆلە گیان لاوک.. دایکت و کەس و کارت کۆلیت بۆ ئەگەن، ئاخەر لەسەرچی و لەبەرچی
 ئەم تەمەنە جوانمەت وەك نازەلی کۆی بەم شاخ و داخاڵەو بەسەر ئەبەیت و قورە
 بەسەر لاوێتی و تەمەنی ئیمەشدا ئەگەن.. تاکە ی بەدیار چلکاو ی پیرۆزنیکیەو
 دانەنیشی.. وەرەو ناوماڵ و کام جینگەو کام خواردنە ی خۆشە بیخۆ.. کورم دنیا و نییە
 وەك تۆ لێیجالی بووی.

باوێ گیان دنیاو کوردایەتیش زۆر لەوێ گەورەترە کە تۆو کەسانی تریش
 لێیتینگەشتون، گوێی مەدمرئ.

لاوک گیان رەحم بەم لەشو لارو جەستەو تەمەنە ی باوکت بکە.. با لەبەر تۆ
 لەروناکی خۆر بێبەش نەبین.. با لاشەو ئەندامی خوشک و براکانت نەکەوێ بەر چەری
 شەلاقی ئەو بەعسییە بپۆزدانانە.. رۆلە لاوک (کوردایەتی.. پێشمەرگایەتی) هەمووی
 فەشە.. هەمووی درۆیە.. ئەوانە ی لەگەڵتن هەمویان خیاڵەتکارو سیخوڕو ناپیاون.. تۆ
 لەگەڵ ئەوان مەزی.. دەستی کردە گریان.

باوێ گیان هەزار ئەومەندە بگریت و بلا لێیتەوێو قەسە ی رەق و نابەجێ بۆ من بکەیت و
 ئەزام مێشیکەو بەلای لوتما ئەپوات.. پاشان تۆ منت بۆ کوردستان گەورەکردوو
 کوردستانیش تۆی لەسەر لاشە ی خۆی گەورە کردوو.. ئەو رینگەیه ی من هەلمبۆاردوو
 رینگە ی (شەرف و وێژدان و سەربەرزێ و کوردانەو مەردانەو هەموو سیما پاکەکانی پیاوی
 چاکە) من پەشیمان نابمەو.. پەیمانم بە کوردو کوردستان و بەخاک و خوێنی شەهیدان
 داوێ یا من یا نازادی کوردستان.. یا ئەمانی دۆزمنان.. چونکە کەم ژیاو و کەل ژیاو
 دروشمی هەموو لاوێکە خۆی بکاتە گۆللە سورە ی ئەم باغە جوانە ی کوردستان.. دۆزمنوا
 لەمەل شکان و لەناوچوندایە.

رۆلە گیان ئەوان هەر لەنەستوریدان.. ئەمانی چی؟!

نا بابەگيان غەدر لەئەستورى ئەچرپت.. بابە گيان دلتىابە سەركەوتو ئەبم.. يا بەرگى من ئالای سەركەوتن ئەبپت.

رۆلە گيان شتم زۆر بېستووو ھەمووشى راست بوون يەك قسەى تەرت بۆ ئەكەم و خوات لەگەل..

فەرموو بەلام دلتىابە كە ناپەمەو.

باوك سەپرىكى ئەملاولای كەردو تۆزىكى تە چوو پېشەو لەلاوك بەچرپە وتى: كابراى مەپرى ئەمەن لەكوئ ئەزانپت تۆ ناوت (لاوك)؟ لەكوئ ئەزانپت تۆ ئەم دوو ھاوپېتە ھەپەو بەم ھەموو ناوئىشانە راستەوئى كە بەمنى دابو؟

لەكوئ ئەزانپت كە تۆ لەم ناوچەى گەرميانەداپت؟ چۆن ئەزانپت لەچ كاتو ساتىكدا پەيتە سەم ئەم كانىيە؟ بەچى ئەزانپت لەماوئى ئەم ھەفتەپەدا چەند چالاكيتان كەردووو ناوو كاتو جىگەو ژمارەى پېشمەرگەو ھەموو ئەو وردەكارپانە دزانپتو بۆى باس كەردووو؟

چۆن زانى چەند چالاكيتان سەركەوتو بووو دەستكەوتتان چى بووو چەندى تەرتان تىكشكاو؟ رۆلەگيان بىر كەرمەو.. ئەم كەرى تۆ ئەيكەيت تەنھا خۆ تەراننەو ھىچى تە.. رۆلە بەدەنگە زولائەكەى (فەرھاد⁽¹⁾) تىمەكەو.. رۆلە رۆزى دپت ئەوان ئەگەنە جىگەپەكى گەرم و پە لەھەموو نازو نىعمەتەك تۆش دەپتە خۆراكى خاك و بىرەدەرەكانىشت رەنگە لاشەكەشت ھەلنەگەرنەو. لاوك نامان بەقسەم كە ئەم شۆرە ئەو ئاسۆ رەو گەشەى نىيە كە تۆ بۆى ئەروانى، لاوك ئەى ھاوار.. كەى لەقسەكانم تەنەگەى؟

لاوك سەپرىكى باوكى كەرد.. رەنگى روخسارى باوكى شىوايوو ھەناسە لەقەفەزەى سىيەكانىيەو بەپەلە ئەھاتنە دەر.. بەپشتىنەكەى دەم و چاوو روخسارى سەرى..

(1) بېزمەرىكى ئەم كاتەى رادپۆ بوو كە زۆر بەجۆش و خەشەو ھالاكى و رووداومەكانى باس ئەكەردو ھەر كەسەك پەكجار گوئى لەو بواپە بۆ رۆزى دواى رادپۆ ئەكەرى و تەمەرزۆى ھەوالەكان دەبوو ئىستاش ناوبەناو لەئەرشىفندا ئەم دەنگە لىدەرتەت، بەلام كوردستان لەدەنگى بېبەشە، چونكە لەھەندەرانە ھەياتەكە ژيان بەسەر ئەبات.

لاوك بھسرسامیہ وہ وتی: باوہ گیان.. بھم نارہ حمتیہی تۆ ہیچ نیگھران نیم.. ئەمە جوړیکە لەفیڤ و تەئەکەکانی رژیم و ئەو حزبە دمسەلاتدارانەیی کە دیکتاتۆریانە حوکمی گەل ئەکەن. بەلام ئەووی جیگەیی پرسیارە لای من یەک شتە!! چۆن ئەم زانیاریانەیی ئێمە کە زۆر نەینین.. بەتایبەتی جیگەو رێگەمان دمسەتان؟!

باوك وەك ئەمەدى نىۋە قەنەغەتلىكى لەكۈرەمكەيدا دىيىت وتى: جا رۇڭە لەھەمەمى
سەپىرتەر ئەيزانى رۇژانە چى ئەخۇن، كى سەردانتان ئەكات؟ ناۋى نەيىنىتان.. ھەندىك
ناۋى وت.. لاوك زۇر سەرسام بوو رەنگى تىكچوو بەھىمنى وتى: بابە گيان چىترى
باسكرد بۆم بىلە!

رۆڭلە گيان كاك (سەئىد) كىيە؟ ئەم ماۋمىيەدا ئافرىقىكى گوندى (..) ھانىيە زىاد لە
(5) مەرى بۇ كراۋە بەنانو چىشتو وېنەمەك لەو زەماۋمىيەدە لەلەي كاپىراي ئەمەن ھەببو.
چەند نەپنىيەكى تىرىشەم بۇ باسكرد ئەو ھەر تامەرزۇي بىستىنى بو پاشان وتى:
بابەگيان ئەم سەردانەي تۆ زۆر نەپنىي ژيانى فېرگىردم.. فېرى كىردم نېتر چۆن
كوردايەتى بىكەم فېرى جاۋكراۋمىيە مەمانە تەنھا بەخۇبۇنى كىردم، راستيان وتوۋە
(دايكو باۋك بۇ رۆڭلە ەك ئاۋو خاكىن بۇ روۋەك) بابە يەك پىرسىياري تىرت لىدەكەم
بەس بەو شىۋمىيە دىمىزانىت لەسەر زارى مىلىرى ئەمەنەۋە ئاۋا ۋەلەم بەمەۋە؟

لاوك ويستی پرسیارمکه بکات، به لام دمنگی په کیك له هاوډه کانی هات.. کاک لاوک..
کاک لاوک.. کات درمنگه بابگرښینه وه.. باوکیشت یا له گه لمان بټت یو سهر موه.

خیرا لاوک بەرەو سەرچاوی دەرگە تەوای دایە خۆی و رۆشت لەمن ونبوو.. پاش چارمە سەعاتێک هەردوو برادەرەمە ئەگە ئی هاتن و گەوتن بەسەر دەست و پێمان.. بەلامەو سەیر بو.. ئەو جیبە کاکە.. بۆ وائەمەن؟!

یهکیکیان وتی: کاک لاوک نهآی باوگم هاتوو به دوامداو فشاریکی زۆرمان له سه ره له لایهن دائره ی ئه منه وه جا له گه ل باوگم نه پۆمه وه .. توخوا کاکه گیان ئه م کو په گه نجه مه بهرموه .. زۆرمان له لا گرانه .. شۆرش تینوی ئه م لاوانه یه .. تو کوردستان .. تو خوینی شه هیدان .. تو مه بهدنت .. کاری وا نه که ی، به روشتنی ئه و که لینیکی گه وه ئه بیته کارمه مانه وه .. کاکه له جیاتی لاوک یه کیکی ترمان به ره .. به همردوگمان به هینده ی کاک لاوک جالاک نین.

بەم قەسەمەيەن پەيگەننىم ھات.. زۆر داڭۇكىيان كىردىن باڭم نەبوو. وتم: زۆر ئاستەمە
گەرئانەھەم بەبى ئەو.. زۆر خۇم لەشۇرۇش ئىيوش خۇشتر دەۋىت.. ھەر دەپبەمەھە..
كۆرەكەم دوو گەنچەكەى بىردە پەنایەكەو پەيوتن:

ئىوھ چەكەكانتان فرى دەن و بەپىخاۋسى و بەگىرئانەھە دوا باۋكم بىكەون و بلىن ئىمە
لەگەلت تا شار دىيەنەھە.. ئىمە ھەموو شتىك ئەكەين بەو مەرجەى لاۋك ئەگەپتەھە..
بەلى بەقەسەيان كىردى.. چەند مەترىك لىم نىزىكبۇونەھە تا ھاتنە بەردەستىم.. لاۋك
ھاۋارى كىردى نەجۋىن ھەر ئىستا ھەردوكانت ئەكۆزم ۋەك پىاۋپىكى جەربەزە لىيان ھاتە
دەست.. خۇى لى تورەگىردى..

مىلى گلاشنىكۋى لىپاكىشان.. ھاۋارى كىردەن.. بابەگىيان ۋەرە ئەملاۋە ئىستا ۋەك
سەگ ئەيان تۈپتىم.. خۇت لايە دەست ھەلپىن دوو ھاۋرىپكەى زۆر بەسەرسامىيەھە
ھەردو دەستىيان ھەلپىرى و جۈلەيان نەكىردى..

باۋە گىيان ۋەرە ئەم دوۋتفەنگە بىگرە.. ئەو دەمانچەپەش فرىدە.. كاكى
خۇشەۋىستىم.. دەمانچەپەك بەقەدى يەككىيانەھە بوو فرىدا.. ئەۋمىش ھەلگىرە
بابەگىيان.. ۋەرە پىشەھە ئەو دوگەرپىاۋمىش بېشكەنە.. ئەمانەى تۆ باسىيان ئەكەيت تەنھا
ئەم سى گەسە ئەيزانىن يا مەن يا ئەم دوۋانەپە.. دىئىابە مەن شىرى پاك و پارمى پاكى تۆ
بەرومىردەى كىردووم شتى وا لەچارەم نەنوسراۋە.. ئەم دوۋانە ناپاك و سىخۇرن.

دوۋ برا پىشەمەرگەكە زۆر تىكچۈۋەن ھاۋارىيان لەلاۋك كىردى.. چىيە لاۋك سىحىرت
لىكرا.. تىكچۈۋى.. كاك لاۋك ئىمە ھاۋرىپى سەنگەرىن ئىمە ھاۋرىپى گىيانى بەگىيانىن..
ئىمە ھاۋرىپى ھاۋرپازو ھاۋكارى يەكترىن.. ناپاكىيمان دەرھەق نەكەيت نامان بەقەسەى
باۋكت نەكەيت.. كاك لاۋك ھاۋار.. بۇ ۋاتلىھات.

كۆرەكەم وتى:

ھەر ئىستا ئەتانكۆزم.. باۋكە ئەۋلايان لىبىگرە مەن ئەزانم مەسەلە چىيە!
بەم قەسانە بىت ھاۋرىپكەى لاۋك چەندە دىرىن ئەۋمىدەش جاسوس بون.. ئىوھ
كوردەپەتى ناگەن ئىوھ ناپاك و سەرشۇپن.. خىرا راستى بلىن، يەككىيان وتى: كاگە لاۋك
ھەردەم تۆ برا گەۋرەبۇت.. ھەموو كات تۆ دلت زىاتىر بۇ كارەكەت سوتاۋە.. تۆ يەككىك
بوى لەو شۇرپىگىرپانەى ئىمەشت فىرى كوردەپەتى كىردى.. تۆ ناسۋىيەكى گەشت لەپىشە لەم

ئەھمىيەتلىك زانى ۋەزىيەت ئالدىڭىز: كاكە لوك خۇمان چاڭ ئەگەين
ئەم جازە لېمان بېورە!

لوك: يەنى ئەھمىيەتلىك باۋگە ئەھمىيەتلىك راستن.. ئىۋە ناپاڭ؟

يەككىلىك: ئى: نەخىر.. بەلام.. نەپۇر قەسەم تەۋا بىكەت!

لوك: ئى: ھەر ئىستە خۇتان روتو ھوت بىكەنەۋە.. باۋگە چاۋدىرىپان بىكە.. پارچە
پارچە چىل ۋەبەرگەكانتەنم پېشان بىدەن (كۆپىنچە تەنگەنە.. ئەم كوردستانە چاۋمىرپانە!)
يەككىلىك ھىچ چارۋىكى نەماۋ سەپىرى بىرادەرە پېشمەرگەگە تىرى كىردو ناچار پارچە
پارچە چىل ۋەبەرگەگە دانا.

باۋگە گىيان جۈان دەست لە چىل ۋەبەرگەكانىيان بىدە.. بىزانە ھىچىيان پېشە؟

دەستەم لەشېرۋالەگە دا سەپىرگەم گىرھانىكى بىچۈكى نەپىنى زۆر باشى بۇ
دروستىكراۋو جىھازىكى بىچۈكى تىيە.. ۋەك (موبىلى) ئىستە، ئەي خانىيانە ئەمە
چىيە؟

لوك: مەرحەبە.. ھاپىزى سەنگەر.. ئەمە كارى كىيە؟ باۋگە زۆر راست ئەگەي ئەمە
جاسوس.. جاسوس.. ئەھمىيەتلىك زانى خۇي روتىردەۋە.. ئەمىيان لەچىرى شېرۋالەگەيدا
چەند نامەيەكى نەپىنى تىيەۋو كە فرىي گەپىشنى نەگەۋتەۋو.. ئەمەيان جىھازى
پېنەۋو، بەلام كۆرگەم: كۆرى باش ئەۋ پېشنىمەت بەرە دەست باۋگە.. پېشنى چىلى
كوردى چەند مەترى ئەۋو.. لېم ۋەرگىرگە لەگەل ۋەرگىرگە ھەستەم بەقورسىيەك كىردو..
لەپشنىكەدا قەف قەف دەستەم لېدا تا گەپشە بەردەستەم.. سەپىرە ئەمە چىيە؟

بابە دۆزەن ھەمۋو كات راست ئەگەن، بەلام خۇمان فېرى خۇمانىيان ئەگەين گەر
ئېمە خۇمان خەفە ئەگەين كاپىرايەكى ئەمەن جۈزىيەت ئىۋە ئەمە كارتانە.. تۇخا ەمەپ
نەيە بۇ ئىۋە.. روتو رەشەن.. ھەيۋ نامۇسى ئەۋ كەسانەشتان بىردوۋە كە بەپاڭى
كارىدەكەن كۆرۈكەس ۋەكارى ئېمەتان شەرمەزار كىردوۋە.. بابە ئەمانە خۇرە شۇرەن..
ئىستە بەسزى گەل ۋە شۇرەشيان ئەگەپەنم.. ھاپىزىيان كىردو.. كاكە لوك.. نامان.. ئېمە
كىردەن بېگانەپەرسى تۇ بىرە چاكە لەگەنمان.. دىنبايە ئىتر سىخۇرى ناكەين.. روتىيان
كىردە يەككە ھەتتە چەندەم ۋە با كارى ۋەنەگەين.. تۇ ۋەت كېيىپەن ئەزانىت.. ئەھمىيە
تلىيان ۋە چاۋت لېيە كاكە ئەمەن كارى پېمان نەماۋ، بۇيە ئاۋا ھەيۋ بىرىن.. زۆر
لۆمەي خۇيان كىردە، بەلام لوك ھەنگاۋى نا بەسەر لاشە شەللى خۇيىيانداۋ دوۋ تىقى

لەيكرەن.. ئارمقى نەوجەوانى سېرى ووتى: بابە گيان ئەو دەمانجەيەم بەرئى قىزى
درېژيانى خەلتانى خويىن كىرد.. كەرسەكانى كۆكردنەو دە ئاوپىكى لېدامەو.. بابە گيان
زۆر سوپاس بۇ ھەولەكەت.. كە گەپايتەو زۆر سوپاسى (مىدىرى ئەمەن) بىكەو چاۋى
خوشك و براكانەم ماچ ئەكەم دەستى دايەكەم ماچ ئەكەم خوات لەگەن.

سەپىرى بالايىم كىرد تا لەچاۋم ون بوو.. ئاھىكەم ھەلگىشا.. بەلامەو سەپىر بوو
كۆپىكەم پەروەردەكردىت لەبەرچاۋى خۆم دوو مەۋقە بىگيان بىكات.. بەلامەم ھەقى بوو
ھەر كەسنىك لەبچوكتىن خىيانەتەو تا گەورەتەن خىيانەت ئەمە ئاكەمى ئەمىت..
بەدەستى بەتال گەپامەو شار.

لەدەرگەي مائەداۋ چوومە ژوورەو ئەندامانى خىزان بۇ كەسنىكى تەريان نەپروانى،
بەلامەم دىئەم كىردن كە (لاوك)م دىوومە بەقسەي نەكردووم گەپامەتەو.. ئەمىت خۆمان
بۇ ھەموو شەيئە ئامادەبەكەن لەلەيەن ئەو دېندانەو.. ئىۋارمەكى نان خورا.. يەك
بەيەك مىندالەكان دەستىنۆزۇم بېشتىن و قورئانىكەم ھانى و ھەمويانەم سوپىند دا كە باسى
ھىچ نەكەن ئەگەر لەسەرىشيان بىدەن.. پاش دىئەبىۋون رووداۋەكەم بۇ گىپرانەو.. ھۆى
ئەم ھەۋال و پىشۋىيەم گىپرايەو بۇ ئەو دوو جاسوسەي كە لاوك كۈشتى.

چەند رۇژنىك تىپەرى.. شەۋىكىيان لەنانخواردن بومەو.. لەدەرگا درا.. كچە گەورەكەم
دەرگەي كىردەو ھات بەرمەنگىكى ھەلېزپىكاۋەو: بابە گيان سەپارمەيەكى چەكدار لەدەرەو
داۋاى تۇ دەكەن، خىرا خۆم كۆكردەو چووم بەدەنگىيانەو: ھەرمون مىنتان ئەۋىت،
يەككىيان وتى: باۋكى لاوك تۇيت؟

بەپچىر پىچىرى وتم: بەئى.. بەئى..

دە ھەرمو سەرگەو لەگەلئەندا، فرىاي خواخافىزە نەكەتەم ئاۋرپىكەم داپەو كە سەپىر
ئەكەم سەربان و سەردىۋار ھەمەي چەكدار.. ھەۋشەكە پىر بو لە (ئەمەن و
ئىستىخبارات و قوت خاسە قوۋ تەۋارى)..

كچەكەم بەدەنگى بەرز ھاۋارى كىرد: (بابە گيان خوا خافىزەت بىت، توخوا... فرىا
نەكەوت قەسەكى تەۋاۋ بىكات بەقۇناغە تەنەنگىك بېدەنگىيان كىرد، لەگەل سۋارىۋونى
سەپاردا چاۋمەكانەم تارىك داھات دەستەكانەم لەيەك تونىبون ھەزارمە بىرۋىچوون و
ھەۋالى سەپىر سەمەرە بەمىشكەدا گوزەريان دەكرد.. ھەستەم كىرد لەسەپارە تىزپەرومەكە
۱ ۶ ۲ داپەزىمە دەستىيان كىرتەم چەند ھەنگاۋىك رۇشتىن ھەستەم بە (قادرەو لوسى

زەۋىيەكەي ژېر پېم) ئەگەرد... ئەدلى خۇمدا وتم: (ئىلى كاگە لاوك ئەمپۇ من و سبەينى دايكت و دوو سبەي براو خوشكە جوانەكانت.. ئەم كافرانەش وەك دېندەي برسى.. خوايە بەگەورمىي خۇت رەحمان پېيگەيت..) كاتىكەم زانى وەستېنرام.. چاوم كرايەۋە.. دەستەم شل بو خۇم لەمەردەم كاكى (مەلىرى ئەمنى گشتى)دا بېنيەۋە.

سلاو ئەبو لاوك ئىستا چۇنى.. سەفەرمەكتە كەرد؟

زۇر بەبۇيرانەۋە بەزەردەخەنەيەكەۋە: سلاو رەيىس.. لەخزەمتەدام

بەردەميانە ژوورمەكەي خۇي و بەيەكەۋە دانىشتىن.. بانگى چاۋ ساردەمەنى كەرد.. چەند ساتىك بېدەنگى ژوورمەكە گۇچكەكانى دەرنگاندەۋە.. لەپەر مەلىرى وتى: ھا باۋكى لاوك سەردانەكەت چۇن بو.. بۇمان باس بىكە! بەراستى و بېيچەۋپەنا.. چۈنكە ھىچ لەنئەمە شارۋە نىيە! خەرىك بو بلىم نەچوم.. بەلام من كەسكى راستگۇم.. ھەرچى ئەبى بابىت! لەنوگەۋە بۇم باسكەرد.. تەم قوت دەداۋ ھەستەم بەگۇرپىنى رەنگى دەموچاۋم ئەگەرد... كاكى مەلىرىش ھەردو دەستى خەستەۋە ژېر چەناگەي و چاۋە زەفەكانى تېرپىوم.. كاكى وەرگىرپىش دەيگەردە ھەربىي بۇي پەككىش لەۋلاۋە ئەينوسى.. چەند لەپەرمەك رەش كرايەۋە.. لەشۋېنىكدا قەسكەم گۇرپى مەلىرى بەنوسەرمەكەي وت: خەتېكى سور بەزېر ئەم قەسەدا بېنە!.. بۇچى گەۋرەم باۋكى لاوك قەسە مەكەۋ بەردەۋام بە.

گەشتمە باسى كۈشتىنى دوو پېشمەركەكەۋ گەرانەۋەم بەدەستى بەتال مەلىرى ئاھىكى ھەئكىشا:

بەم كارەمان زەرمەرىكى زۇرمان لىكەۋت، بەلام گەنگ نىيە گەنگ ئەۋمە كوردېك كەم بېتەۋە، ساتىك تۈرەۋىۋىنى خۇمەم خواردەۋەم مەلىرى روى تېكەردم: ئەي بۇ زوۋ سەردانت نەگەردىن.. ھەر ئەبى بېين بەدۋاتا.

بەھەر جۇڭك بو ھىزەم داپە بەر خۇم: روم نەھات بەدەستى خالى.. پاشان ئەۋەي ئۆۋە داۋاتان كەرد من نەمتۋانى جېيەجېي بىكە!

مەلىرى زەردەخەنەيەكى ئاگراۋى كەرد، لەسەر كورسىيەكەي ھەستاۋ ھاتە تەنەشتەۋە دانىشت: ئەمانەي باست كەرد ھەمۋى راست بون تەنھا ئەۋ رەستەيە نەبىت..

چۇن ئەزانى؟

روى كەردە وەرگىرپ: لەۋساتەۋەي تۇ گەراۋىتەۋە شار بىچۈكتەين ھەۋال تا گەۋرەترەين چالاكى بەدەستەمان نەگەشتەۋە لەۋ ناۋچەيەۋە، ئەمتۋانم بلىم لەۋى ئەزىتەۋ

ماندوبونەۋە ئىمە كەۋىتىنە ئىسراحتەۋە، چۈنكى (جىھاز لەسەر جىھاز ئەگرا: ژمارمان ئەۋەندە كەسە.. مەبەستمانە لەفلان جىگە چالاكى ئەنجامبەدىن.. كەسەكان بەرگيان لەو جۆرىيە.. شىۋەيان ئاۋايە).

پان ئەمىرۇ لەفلان جىگەۋە چالاكى ئەگەين و دەگەينە شارۋچكەي (چەمچەمال) لەرڭگەي گەۋە لەدورى رى (۵) كىلۇمەتر ھىزتان نامادەكەن.. يەكەم و چوارەم كەس مەكوژن ئەۋانى تر قەلاچۇكەن.. ھەندىكىيان راست ئەبۇن.. ھەندىكىيان تەنھا ھىلاكى و سەرىشەمان بۇ ئەمايەۋە لەو كاتەۋە ھەمومان كەۋىتىنە ئىسراحتەۋە.. زۆر سەيرم بەقسەكانى ئەھات.. جاسوس دروستكردن ھەروا ئاسانە.. ئەي بۇ ئەم كارمىان ئەنجامدا؟! پاش قەدەرىك لەتتېرامان وتى: ھەزىت لەئازادىيە وتم: ئەۋەي ئازادى بىت و بۇ كەس پىۋېست بىت ھەيە.. مەگەر كەسىك عىراقى نەبىت.

سەيرىكى ۋەرگىرى كرد: باۋكى لاۋك ئەتوانىت بىرۋىت، بەلام خۆزگە كۆرەكت بەقسەي ئەكرەبىت.. پاش چەند چىركەيەك بەسەيارمىيەكى خۇيان ھاتەمدەر لەدائىرى ئەمن و لەنزىك مالى خۇمان دايان بەزاندىم.. لەمالدا كىشوماتى مىۋان بوو ھەناسەكان بۇنى بىنۇمىدىيان لىدەھات.. چاۋەكان چاۋمىروانىيان لىنەتكا.. رۇزگارمىكان تىپەپىن.. لاۋكى بالابەرز بەھىزىكى زۆرمۇە سالى ۱۹۹۱ ھاتەۋە ناۋ شار.. لاۋك پاكى خۇي سەلمان.. لەھەمۇ رۇبەرۋوبونەۋەكانى دوزمنى بەعسا بەشدارى كرد، بەچاۋى پىر ھىۋاۋە ئازادى دى، بەلام مەخابىن گۈللەي براكوژى سىنەي لاۋكىيان پىكاۋ لەئارامگاي سەيۋان ئارامى گرت.

خوشكەكانى، مىندالىكى چاۋگەشى دىلپىر ھىۋاي، ھاسەرىكى گەنجى شەرمىن، لەبەرگى رەشدا رۇزگارە تارىكەكان بەسەر ئەبەن.. بەئى بەرپىزەكەم.. بەم كارانەي داگىر كەران زۆر ۋانەي رابردوومان بۇ رون ئەبىتەۋە.. بەم كارانەي ئىستاشمان زۆر رۇزگارمان دەبىتە شىۋان ئاسا.. جاسوس لەھەمۇ ناۋچەۋ دانىشتن و كۆرۈ كۆمەلىكدا ھەيە!! لەسەرمۇە لەتۇ دىلۋىزىر، لەژىرەۋەش لەمن و تۇ جاسوسەۋ خىانەتكارە..

شاراۋە نەبىت لات زۆر رۆلەي بەنەمەكى ئەم شارە تا ئىستاش باۋك و دايكىيان چاۋمىروانى دىداريانن.. دىيان بىرۋايى ناھىنى دىنارىكى شەھىدانەيان ۋەرگىر! زۆرپان تەمەنى لاۋيان بۇ كورد خەرج كرد، كەمەندەمىۋون.. كوردىش لەبازاردا تەنھا (يەك ۱۶ ۴ پەنجا) يى لەم چاپە نۆپىيە ھەلەدەتە بەردەمىيان.

لەكۆتايیدا.. سلاو لەو داپكەى رۆلەى بەهەژارى و نەدارى پەرورەدە کرد.. بەهەزار كزە
كز خوینلنى سەرمتایى پیتەواوکردو کردیە قوربانى بۆ گوردو گوردستانى ئیستاش
شۆرش و گوردی تازمەپیاكەوتوو بەرى رهنجى ئەخۆن و ناتوانن تەنھا خانویەك بکەنە
دیارى دەستیان بۆ ئەو داپكە پرچ سپییه.

سلاوى ومقادارى لەو ئافرەتە خاومەن هاوسەرە شەهیدى كە لەبەر ناشرینى روخسارى
دەرگای دەرگاكانى بەسەردا دادەخريت لەزورەومەش گوپی لەقافای ئەو ئافرەتە خاومەن
مۆدیلەیه كە لەگەڵ هاوڕێى هاوسەرمەكەیدا زۆر بەگەیف سازییەووە لەتاسەووە ئەچن،
بەپارەى مۆل ئەوروپا ئاسا مێز ئەپازیننەووە بەخۆشییەووە رانەبوپۆرن.

سلاو لەو منداڵە بېباكەى باوكى بوو شەهیدى رێگای شۆرشى كوردو گوردستان
ئىستاش چاوە چاویەتى بۆیاغى پۆستالى پاسەوانەكانى دەرگای ئەو فەرمانگەىە بکات كە
سەرۆكى فەرمانگەكە لەشۆرشى شاخدا هاوڕێى باوكى بوو.

سلاو لەو شۆرشەى گەل كەردى و زۆر بەكەمى گەل بەرھەمەكەى ئەخوا.. سلاوى
خۆشەویستى لەو كەسانەى بەچاكى و بەپاكى پەيامى كورد ئەگەپەننە دۆستى كورد..
هاوڕێى كورد.. دور لەرو پامایى.. دوبارە سلاو لەو پینوسە پاكانەى بەپاكى كارو پرۆژەو
دوارۆزى گەل ئەنەخشینن.

بەرپۆزمەكەم هیوادارم كەم تا زۆر لەچیزو ئاكامى ئەم چیرۆكە واقعیه تیگەیشتبى و
هەناسەكانت ئاسودمى لەناسۆپەكى رۆن لەچای خاومەن بەفرو هەلۆى سپیەووە ببینن.

بەندىخانە لەمالى باوكم خوشترە

و/ عبدالقادر على

دارشتنەوہى/ م. ناوات

يەككە لەمامۇستايانى خانەى تايبەت بە (نەوجەوانان — مێردمنداڵان) لەبەندىخانە كە كارى ئەم دىزگاىە بریتىيە لەراستکردنەوہى ھەلۆيستی (نەوجەوانان) لەو تاوانو خراپەكارىانەى دوچارى دەبن، بۆمان دىگێرپێتەوہو دەئیت:

يەككە لەسەپەرتەين حالىت كە لەبوارى كارکردندا روبەرووى بوبمەوہ، بریتى بوو لەكوپىكى نەوجەوان تەمەن ۱۳ سالە كە بەتۆمەتى بەدرەموشى گىرابوو، دواى ئەوہى كە ماوہى بەندىكەى تەواوکرد، چوم بۆ لاى پېموت: تۆ ھەفتەى داھاتوو بەر دەبیت بۆيە پېويستە كەس وگارت نامادەبن بۆ ئەوہى (كەفالىت) يان لێومرەبگىریت.

كەچى ئەو لەوہ لاما دەستى كرد بەگريان.. منیش يەكەمجار وامزانى لەخوشيا دەگرى بەوہى دواى ھەفتەيەكى تر ئازاد دەبیت و بەكەس وگارى شاد دەبیتەوہ، بەلام گریانىكى زۆر گرىا، رەنگى تىك چوو، زانىم كە كارەكە بەم جۆرە نىيە بۆيە بەردمەلاوہ، پرسیارم لێكردە: بۆچى ھىندە دەگریت؟

وتى: نامەوێت بەندىخانە بەجیھەتەم ھەز دەكەم بەمىنمەوہو بەر نەدرێم.

ھەرچەندە ئێرە بەندىخانەيە كەس تىايا ئازاد نىيە، بەلام بپروا بكە زۆر لەمالى باوكم خوشترە.

وتەم: بێگومان تۆ ھەلەيت، چونكە ھىچ مالىك ھىندەى مالى خۆت خوش نىيە كەسیش ھىندەى كەسى خۆت دئسۆزت نىيە!!

وتى: ناخە بەرپەزتان ئاگاتان لەمالى من نىيە، ئەگەر ئاگاتان لىبیت ھەرگىز وانائىن گوپەگرە بزائە چیت بۆ باس دەكەم ئەوسا خۆت ھەكەم بە!
دەستى كردە گێرپانەوہى بەسەرھاتى خۆى و وتى:

بېش ھەشت ساڭ لەمەوبەر دايكەم وەفاتی کرد، من و خوشكىكى بەجێهێشت كە ئەو دوو ساڭ لەمن بچوكتەر، چەند مانگىكى كەم بەسەر وەفاتی دايكەمدا تێنەپەرى كە باوكەم بپۆتەم:

(نيازی ژن ھينانی ھەيە، باجيم جىگای دايكەم دەگرتەووە خزمەتى منیش و خوشكە بچوكتەكەم دىكات) چونكە منداڤ بوم لەم ھەسە ناگەيشتم.. نەمەدزانی (باومژن) چيیەو ھەلۆیستی بەرامبەرمان چۆن دەبیت، ھەفتەيەك بەسەر ئەم قەسەيەى باوكەمدا تێپەرى و شايى گێرا، باومژنى تازە بەمالى ئیمە ئاشناوو، سەرمتا زۆر لەگەلمان باش بوو! رۆزى دەگرتین، بەلام وەردە وەردە بەرەو گۆزان چوو، لەگەيى و گازندەو بەرەو ھەپشەو چاویلەسورکردنەووە لێدان و تەمبى کردن، ئەو دايكە نوێیەمان بۆ تێگەردنى ئارمەزوو گەمەو خۆشى شەوانەى باوكەمان بوو، ھەر كات باوكەم بگەرايەتەووە خێرا بەرەو پیری دەچوو دمیگوت: ئەزانى كۆرەمەت ئاوى وتو كچەمەت ئاوى كەردا

باوكەم بەھيلاكى دەگەرايەووە ماڤ تاقەتى ئەوێ نەبوو گوی بىستی سكاڤا بىت، ئیمەش بەھۆى ئەوێ كە منداڤ بوین نەماندزانی بەرگری لەخۆمان بكەین، یان ھەر نەیان دەھيشت قەسە بكەین، ئیتر باومژنم خۆى و وێزدانى، چى بۆ ھەلەمبەستین، لەسەرمتاوە باوكەم ئامۆزگارى دەكردین، پاشان ھەپشەى لێدەكردین چاوى سوردمكردەو، بەلام دواى ئەوێ سكاڤاكانى باومژنم زۆر بون لەسەرمان، باوكیشم رەفتارى گۆرا، ھەلاقەو داركاری كاری رۆژانەى بو لەگەلمان.

دواى ئەوێ باومژنەكەم (سێ) منداڤى بوو زۆر خراپتر بوو لەگەلمان، وەردە وەردە من بومە خزمەتكارو خوشكەكەشم كارەكەرى و مالى باوكەم.

دەبوايە لەگەڤ خوشكە داماوە منداڤەكەم كاری رۆژانەى ناو ماڤ رابپەرپین.. من كەلوپەلى بازارم دەكړى و خوشكەكەشم مالى دەسپرى و قاپەكانى دەشتن و كاری چيشت لێنانى بەرپۆ دەبرد، من و خوشكەكەم ھەسودیمان بەخوشك براكانمان دەبرد كە منداڤى باجیەكەمان بوون، بەوێ قەسەى خۆشیان لەگەڤ دەكرا.. یاریان لەگەڤ دەكرا، جىگای سۆزى باوكەم و باجيم بون.

رۆژانە ھەندىك شیرینی و گۆڤە بەرۆژمو شتم دەفرۆشت، بۆم نەبوو وەك منداڤىك تەنھا يەك (لوقمە قازى) بخرەمە دەمەووە.. خوشكە داماوەكەشم دەستەكانى دەتەزین و سڤ

١٦٨ دەبون لەناوى ساردا كە دەھاتمەووە بەدزییەووە ئەھاتە پەنام دەستەكانیم بۆ گەرم

ئەكرەمۇ بەپەنچە مەندۇۋەكەنم فرمىسكەكانىم ئەسرى مەندالەكانى باجىم بەپەلە ئەم
ھەۋالەيەن ئەگەيەند... ئىتر ئاسمان بەسەر ھەردۇگەن ئەپروخا بەلى ئەپروخا!!

باۋكەم ۋاي ھەست دەكرد مەن و خوشكەكەم بويىن بەبار بەسەرپەۋە دەپپەنە مەيە
تېكەكانى گەش و ھەۋاي خۇشەۋىستى مال، بەۋەي باجىپەكەم شەكاتى زۇر لېدەكرەين،
باۋكەم بەۋە تاۋەنبارى دەكرەين كە گۆپراپەلى ناكەين، لېمان ناپازى بو باۋكەم دەسەلاتى
بەسەر خۇيدا نەمايو بۇيە ئازارى ئىمەي ئەدا.

تا باۋمۇزەن لېمان رازى نەمايو بە ئەم روۋى تېنەنەكرەين، يادگارى رۇزە خۇشەكانى
دايەكانى لەبىرچوبۇۋە.. دايەكەم ئىمەي زۇر خۇش ئەۋىست باۋكەشەم ھەروەھا..
(بەلام خۇزگە كە دايەكەم مرد... مەندالەكانىشى لەگەل بىخەنە قەبرەكەۋە.. چۈنكە
باۋكەش دەپپەنە باۋمەپيارە).

بەلى كاكى چاۋدېر لەگەلەي.. ھەز ئەكەي بۇت تەۋاۋ كەم..
ۋەم بەلى بەردەۋامبە..

ۋە: بەپەزەكەم زۇر ناۋو ناتۇرەي ئاشرىنيان بۇ ھەلەمبەستىن ۋامان لېتەتېۋ ناۋى
خۇمان لەبىرچوبۇۋە.. ھەر بەناۋو ناتۇرە خۇمان دەنەسەۋە!

ھەرچى جلوبەرگى كۆن و دېۋاۋ فېرېداۋى خەلەك ھەمبە لەبەرى ئىمەدەۋو.. ھەرچى
جلوبەرگى تازە چاك و گەرمى بازارپە لەبەرى مەنەلەكانى تەدا بوۋ لەھەمۇۋ خواردەننىكى
خۇش و لەھەمۇۋ سەردەن و سەيرانىك بېشەش بويىن، بەلام ئەۋەي ھەرگىز لەبىرەم
ناچىتەۋە روداۋىك بوۋ پار زىستان رويدا.

بەمەنەيەكەن سەك ئىشەمەكى تەندەم گەرت.. ئازارم زۇر بوۋ، كەچى باجىم سەرمەرى
ھەمۇۋ بەدەمەۋە چۈننىك ۋە: بېرۇ نان بېكەرە بۇ ئىۋارە.

دەنياش زۇر ساردېۋو تەنەپا پالتۇپەكەم نەبو لەبەرى بېكەم بۇيە پېم ۋە: ناتەۋەم ئازارم
زۇر زۇرە، كەچى ئەۋ خەۋەنەسە چە بەباۋكەم ۋە خۇي نەخۇش خىستەۋە بۇ ئەۋە
نەچىتە دەر نان بېرېت.

باۋكەم يەكسەر پەنەي بىرە بەر لېدەنم زۇرى لېدەم.. خوشكەكەم ھەۋارى ئەكرە، بەلام
دەستەلاتى نەبوۋ مەندالەكانى باجىم بەپەرى خۇشيان ئەزانى ھەلەپەپەين و پېنەكەنەين و
چەپلەيەن بۇ باۋكەن لېدەم، دايەكەشيان زەردەخەنە لەسەر لېۋەكانى بوۋ.. ئاي خەۋەپە
گەن نەھەقى قېۋل نەكەيت.. ئاي..

واملىھات بېردىانمە نەخۇشخانە (بېنج) رۇز لەۋى لەژىر چاۋدىرى پزىشك دا مامەۋە، دىخۇشبوۋم بەم لىدان و كەۋتەنم لەنەخۇشخانە وتەم: بەلگەۋ باۋگم حالىم بېيىت و بەزمىي پېمدا بېتەۋە بگۇرېت، بەلام بەداخەۋە ھەر بەردەۋام بوۋ لەلىدانم.

دەۋاى ھاتنە دەرو بەجىھىشتىنى نەخۇشخانە كە بېنىم مالى باۋگم ئاۋايە، ھەزم نەكرد بېچمەۋە بۇ مال، دەۋاى ئەۋەدى لەمال خۇم دىزىيەۋە خوشكە دامامەكەم بەجىھىشت، لەگەل كۆمەللىك كەس ئاشنايەتەم پەيدا كەرد، كە (بېسەرپەرشت) بون منىش لەگەل ئەۋانەدا خرامە زەلكاۋى خراپەكارى، دەبىت بلىم ئەۋان باۋەشى سۆزىيان بۇ كەردمەۋە ئەۋ سۆزەى لەدەۋاى مەردنى داپكەۋە، لىم رەنجاۋ نەمبىنەۋە.

دەۋاى ئەۋەدى توشى چەند جۇرە تاۋانىكى جۇراۋجۇر ھاتەم، لەلەيەن دەستەلاتدارانەۋە گىرام، خرامە بەندىنخانە.. كە خرامە بەندىنخانە ھەستەم كەرد كە چەند خراپەم كەردوۋە ئەمەش لەرېگەى ئەۋ چەند ئامۇزگارى وەنە پەر سودانەۋە بوۋ كە مامۇستەى بەندىنخانە كە بۇ دەۋتەن.

داۋام كەرد لەخوا

لەتاۋانەكانەم خۇش بېت.. ھەرچى كەردومە نەزان بوم.. كەۋاتە مەن لەسەر ھەلە نېم كاتىك كە ئەلېم ناچمەۋە بۇ مال ھەر لەبەندىنخانە دەمىنمەۋە.. بەلە دەمىنمەۋە كاتىك ئەمەم لىبىست زۇر بىتاقەت بوۋم، چۈنكە گەرتى ئەم، پىۋاى گەۋرە ناتۋانىت ھەلى بگىرېت ج جەى مەنداللىكى سىازدە سال، نەمەزەنى چۈنى ۋەلام بەدەمەۋە نایا خۇى تاۋانبارە، پان باۋكى كە بۇنى باۋكايەتى لىنەيت؟ پان باجىەكەى كە تۇزقالتىك ترسى خوا لەدەلدا نەبوۋە سەبارەت بە مەندالەكان؟

لەبەر خۇمەۋە دەموت: ئەگەر ئەم مەندالە بىتۋانىايە بەنارەزوۋى خۇى باۋك ھەلېزېرېت ئەۋا ھەموو سەرۋەت و سامانى دىۋاى بۇ دەفرۇشېت.

ۋە ئەۋ كاتە باۋك و باجى ئەم مېردمەندالە بچوكتەن نەرخان نەدەمبوۋ.

دەستەم خەستە سەرشانى.. زۇر ھانمدا كە ئىتر لەدەرەۋە ۋەك پىۋاكار بكات، بەۋ پارەى كارە خۇى بۇزىنېت. بەلام سەرى خەستە سەر ھەردوۋ ئەۋزۇى ئەۋزۇكانى لەنامىز گەرت ۋەتى: نا.. ناگەرېمەۋە.. كۆمەلگامان نەرخى مەن نازان.

لەكۇتايدا خۋاى گەۋرە ھىدايەتى باۋكان و داپكان بىدات ئەۋانەى كە بەيەكسانى تا

بەپىي ھەرمودەي خواو پېغەمبەر مەندالەكانيان پەرورمەدە بىكەن تا بېنە كەسانى
سودبەخش بۇ خۇيان و كۆمەلىان، گەردنى باوك و دايكيان لەناگرى دۆزەخ رزگار بىكەن.
ئازىزم دۇنيابە تۆ باوكى يان دايكى مەنداللىكى.. يان چەند مەنداللىك زۆر وريابە
لەپەرورمەدەگردنياندا.. لىپرسىنەموت بابەردەوام ھەبىت.. لەكىشەكانياندا ھاوگارى بىكە..
ھاوپىي چاك و رىكوپىتيان بۇ ديارى بىكەن.. لەمۆزگارى گردنيان كۆل مەدە.. چەندەت
پىخۇش بوو ئەو كۆرپانەت ھاتونەتەبوون.. ئەومندەشت پىخۇشبىت مەندالەكانت چنار
ئاسا بالا بىكەن، دار گوپز ئاسا بەرى بەنرخ بەدەن.

تۆ بە دوعا و نزاى ئەوان لەبەرزەخ و بەھەشتدا پايمەت بلىند دەبىتەو.. گەر پەرورمەدە
كارىكى كارا بوبىت، چونكە پېغەمبەر محمد (درودى خواى لىبىت) ئەفەرموئەت:

سى شت دەبنە خىرى بەردەوام و نەبراوہ بۇ خاومەكانيان (قورئانىك.. يا
نوسراوئىك كۆمەلگە سود بەخش بن لىوہى، مزگەوتىك يان پردىك يان
نەخۇشخانەپەك.. يا ھوتابخانەپەك كە چەندىن كەس سودى لىئومرېگرن، مەنداللىكى
سالىج و رىكوپىتك بۇ كۆمەلگەو ئاين).

لەپرسەى مەرگى عىشقى "ھەنسك" دا

چىرۆكىكى واقى لەھەرمى زانكۆى سىلیمانىەو

دارشتەنەوى: بېستون ژالەى

بەيانىەك لەبەيانىە زستانىيە خۆرھەتاوبىەكانى زانكۆ ھەموو شتىك ھالۆى گەرم بوونەووى دواى شەوئىكى ساردو زوقماوى لىئەئەسا، گروپىك لەخوئىندكاران لەمۆلەتى پشويەكى كورتدا لەكەشى قابىگرتووى محازمەيەگەو بۆ دنىاي ئازادترى ئەوئ بەھەماسو دلخۆشتىر بوون.

ھەنسك: كچە خوئىندكارىكى ئەم زانكۆبەيەو ئەمساڭ لەقۇناغى سىيەو لەبەكەك لە كۆلىزمەكانى زانكۆدايە، ئەم كچىكە ھىوادار، خۇش كەيفو بەزموقو سەلىقەو بەردەوام بەدەم خۆرى ژيانەو پىئەگەنى، ھەنسك دلپاكەو ھەموو شتىك لەدموربەريا سادەم جووان ئەبىنى تا ئىستا زللەى زبرىو سەختىەكانى ژيان گۇناى ناسكى زىندەگى ئەمىيان نەتەزانددو، يەك وئەو يەك ڤوو، يەك تىگەپشتنى بۆ ژيان كردن ھەيە، ھەموو وتەيەكى جووان، ھەموو وئەيەكى لەروالەتدا جووانو ھەموو فرمىسكىك ئەگەر بۆ نواندن تەمسىلىش بىت لەناخەو ھەنسك ئەھەزىنىت.

ھەموو شتىك لەزىنگەى ژيانى ئەم كچە زانكۆبەيدا چىرۆكى عەشقو ئەفەين ئەگىرپتەو، گۆرانىەكان پىر لەعشق، فلىمەكان ھەروەھا رۆژنامەو گۇڤارو كىتبەكانىش چىرپەو رازى ھاورىكانىش، نامەى نەئىنى نۆو جانتاى كچە خوئىندكارەكانى ھاوپىشى، بەلام ئايا ئەم شەپۇلانى عىشقە ھەر ھەمان عىشقى حەقىقىو بالاو گەرمو نەمرەيان جى تر؟ ئەمە پىرسىارە گەورەو گىرنگەكەيە كە تا ئىستا نەبەخەيالى ھەنسكدا ھاتوووم نە لەگۆرانىو فلىمو چىرۆكو شىعرو رۆمانو دىمەتەقتىەكى مەھرمانەشدا وروژىنراو، بۆيە ھەنسك بەجدى وا بىرئەكاتەو لەدنىاي عىشقدا نابىت كەس درۆ

لەگەل كەسدا بىكات.. ھەنسك ئىتر ھەموو كاتەكانى بۇ عىشقو جوانى، بەلام كام عىشق كام جوانى ئەو ھەموو دەپىت بەپىومرەكانى ھەنسك ھاوپىكانى ھەلىان سەنگىنىن.

بەيانىيەو چەند ساتىكى گەنجانەى لەگەل خۇدا خەرىك بوون، ھەنسك داپىك ۋاوكىك ۋ دو خوشك ۋ براپەكى لەخۇ بچوكتى ھەپە، ھىچ كام لەداپىك ۋاوكى تەنھا جارىك نەكۇشاۋن لەدنیا تاپبەتەكەى ئەم نىزىك بىنەو ئەو ھەى لەھەنسك بۇ ئەوان گىرنگ بوو، ئەم خوئىندكارى زانكۇپەو لەلاى خىزم ۋاسىاۋان ۋ دەرودراسىكان كە باس كرا ئەلئىن كچەكەيان لەجامىيەپەو ئەمەش ھەموو مەسەلەكەپە.

داپىك ۋاوكى ھەنسك ھەرگىز ئەۋەندە نازا نەبوون ۋ جورئەتەيان نەكردوۋە كە لەخەون ۋ ئارمىزوۋە زاتىيەكانى كچەكەيان بېرسن ۋ رىڭاى چوونە نىۋدلى بدۆزنەھو ۋ ئارمىزو ۋ ئومىدەكانى بېينىن ۋ خەون ختورەكانى ھەست پىپكەن، بۇپە ئەوان لەدورى كچەكەيانەو ۋ ئارامىيان گىرتوۋە شاناۋان بەمرۇفەيكەو كىردوۋە كە لەناخ ۋ قولايىيەكانىيەو ۋ دورو دورتر بوون، دىۋارىكىيان لەترس ۋ نەكرانەھو ۋ نەناسىن ۋ بىتمەنەپى ۋ لىك نەگەپشتىن لەنىۋاندا بوو، ھەنسك لەگەل دوو خوشكە لەخۇ بچوكتەكەشىدا لەروالەدا لەپەك نىزىك بوون لەجەۋەھەردا دورو داپراۋ لەپەكتە، ھەر كەسە بۇ خۇى ۋ خەم ۋ خۇزگەكانى دەپا، براپەكىشى مىندالئىكە كە خەلكى گەورەتر لەخوشكەكانى ئەم ناۋى ئەمەن ۋ ئەلئىن:

"ئاقە براكەى ھەنسك"

ھەنسك لىرەو ۋ ھاتوۋە لەم مالا تىكپىزاۋ پىر لەنىگەرانى ۋ پىرسىارو جوانىيەشەو كورپىكى ئىرە ئەناسى، ھاوپى: كورپىكى خىزانىكى شارو رىك لەژىنگەپەكى كۇمەلەپەتى نىزىك لەھى ژيانى ھەنسكەو ھاتوۋە.

ھاوپى، لەگەل ھەمواندا ھاوپىيەو تىكەلى ئەكاۋ لەگەل مالاھو ۋاوكى ۋاوكى نەپى كە قسەو باسەكانىيان لەچەند رستەپەكى كورتى سەر سفرى نان خواردن، ۋە دەنگو باسى خىزمە پلە پەكەكانى ۋ ناسىاۋان تىناپەپى، ھاوپى بەردەوام نىگەرانەو ھەلئەچى لەناۋ خوئىندا گىيانى تۆلەكردنەھو ۋاوكى بوون بەگەرمى ئەگىر، بەلام پاخى بوون چۆن ۋ تۆلەكردنەھوش لەكى؟

ئەمانەش ۋەلامىيان بەپىومرى ھاوپى ئەپى!

هاوړئ باوکی مەشروب ئەخواتەو، مێز رازاندنەوێ باوکی لەلایەن دایکێیەو
بەمنداڵی ئەمەو نووساوە، دایکیشی ساردو مردو تەمەلانی ئەو نوپژانە ئەنجام ئەدا کە
فریایان ئەکەوئ، ئەوانی تریش سڤو هیلاکانە لەگەڵ ژياندا خەریک و سەرقاڵن، بۆیە
هەموو رەنگدانەوێ ناین لەژیانی هاوړئ هەر ئەو بەرمال راخستە پەر لەبیزاری و
بیتاقەتیانە جار جارە دایکێت.

هەنسک پێش ئەوێ هاوړئ بناسیت، لەگەڵ (بەسۆز) ی هاوړئیدا بەقوڵی قەسە لە
(عیشق و پێوندیش بۆ ناین و عیشقی قوڵ و نەمر) ئەکرد.

هەنسک تیگەشتنی قوڵی بەسۆزی بۆ دین و دنیاو دەورووبەر زۆر بێ جوان بوو.
بۆیە هەمیشە ئەپۆت: " لەچکەم لەژیاندا یەگجار بەجوانی دیو ئەهویش بەسەری
تۆو" بەلام هەنسک هەر چەندە هاوړئ (بەسۆز) بوو، بەلام لەمەلانی ئەنیوان هێزی
رۆشتنی ناوی و دینە گەرم و گەش و زیندو پەر ئومێدەکی بەسۆز باسی ئەکرد
لەبەرمەیک و گەش ساردو بێدەربەستانە خێزانەکی و دەورووبەرە دایراوەکەش
لەبەرمەکی تەرەو بەردەوام بوو، هەر لەم بەرمەدا حەزە تایبەتیەکانی هەنسک ئەویان
بەلکێشی دنیاپەکی تر ئەکرد، دنیاپەک هەنسک تیایدا ئەپۆست کە قەناعەت بەخۆی
بێنیت کە ئەو ئەپۆت لەدنیاپەکا بزی کە خاڵی بێ کەمەزومە (ئەمرو نەهێ)،
ئەو بەکەو ئەوی تر ناو نازادی تەواوی هەبێ، نازادی بەپێومرەکانی هەنسک لە (جلیا
لەرۆالت و رومەتیا) تەنانت لەو بۆن و جۆری ئارایشانەشدا کە هەردەم بیری بەدەوریا
ئەسوراپەو، خەمەکانی هەنسک هەر خەمە بچکۆلەکانی دەورو بەرمەکی بوون، جوانی و
شیک دەرکەوتن، خۆشەویستی (ساختەو ئالۆشین) خۆپندن بوو خۆپندنی ناویشانی
سارد، خەمی تاقیکارییەکان و وزیضە، خەمی کێشەکانی خێزان، خەمی سەرسام بوون
بەکچەکانی تری، کە بەپێومری ئەم لەجوانی و زیرەکی و باری خێزانییەو لەسەرۆوی
ئەمەو، ئەمەش خەمی هەست کردن بەناتەواوی لەگەڵ خۆیدا هەردەم بۆ (هەنسک)
ئەهینا.

هەنسک لەو دوورپانی مەلەلانییەدا لەگەڵ بەسۆزدا لەچەند وانیەکی بانگخوێزێکی
ناسراودا نامادەبوو، ئەو نەرم و نیانی و مەنتقی و ئەقلا نیەتە قەناعەت پێنەرمی
مامۆستا، هەنسکیان رادەچلەکاند، بەلام لەو واقعەدا ئیرادەیی خۆگۆڕینی ئەم کچە هێشتا
بچکۆلەو لاواز بوو، بۆیە جارێکی تر ژيانی خۆی دایەو دەستی دای و گەراپەو لای

(هاورپى)، ھەنسك زۆرى لەچىرۈكەكانى فرېودان و مەرگى خۇشەوېستى لەزانكۇ بېستېبوو، ھاورپى ھەببوو بەرپىگەى ئەم پەيۋەندىيە ھەرمەكى و سەرزارمكى و بېبناغانەدا برزابوو ھەرمىس ھېتابوو، بەتەنيا جېيان ھېشتېبو، ھەنسك لەزانكۇ چەندىن كچى بەناگرى كۆرە ساختەچى كۆرە سوتىنراۋەكانى ئەناسى كە بەتەنيا مابونەھومو بالى ئومىدو ئارەزوويان شكاۋوو، ھەروەك كۆرپى خىانەت لىكراۋ بەو جۆرە سەرىپراۋىشى ئەناسى، ھەنسك ئەپزانى ئەۋەى ناۋى ھەرمى زانكۇيە پىر لەچىرۈكى دۆران و خىانەت و ھەزى رەشى ھەرزەكارانەو گومان و بېمتەمانەيى و روالەتتازى و خالى بوونەھومو لەمەبەستى قولى ئىنسانى و واتاى جوان، ھەنسك لىرە ئەزىيا، بەلام ئىرادەى لەۋە بچوك و لاوازترېبوو بەپېچەۋانەى شەپۇلەۋە مەلەى پېبكرىت، بۇيە ھېزىك لەناخىدا بەتوندى بەرەو لاي (هاورپى) پەلكىشى ئەكرد.

هاورپى ئەۋەى تا ئەم ساتە لەقۇناغى پېش كۇتايى ژيانى زانكۇيىدا بېرى لىنەكردۇتەۋە (ژنەينانە- زواج)، ھاورپى لەزانكۇيە، تا لەناۋ ئەو ھەموو چىرۈكى پەيۋەندى (علاقە)يەدا بىت تا بەرۋالەت شىك و كۆرپى ئەمپۇى زانكۇ بىت، ھاورپى لەۋىيە تا لەچىز بگەپى، چىزى گەنجانەو ھەرزەكارانە، ئىتر ئەم چىرە لەھەر كۆى بى مەبەست نىيە، بەھەر رىگايەك بەدەست بىت گىرنگ نىيە چىزى گىرپانەۋەى كىرنە داۋەۋەى كچىك بۇ ھاورپىكان چىزى ھەيران بونى كچىك بەنەم، چىزى دەستەمۇكىرنى كچى.

ھەنسك ھەستى كىرد لەرادەبەدەر پېۋېستى بە (هاورپى)يەو ھەموو نىشانەكانى لەشى داۋاى دەكا، سەرمتا ئەپۋېست لاي ھاورپىكانى وا نىشان بىدات كە پەيۋەندىيەكى ئاسايى لەگەل ئەم كۆرەدا ھەيە، بەلام ئەمەى بۇ نەچۋە سەر، ئىتر ھاورپى چۋوۋە خولگەى خەيال و بىر كىرنەۋەو گىنگەل خواردىنى ئەم كچە، كە (بەسۇز)پىش بەمەى زانى زۆر دەكۇشا خالى بكات كە لەۋابەستەپۋونى بەو جۆرە بەكۆرپىكەۋە كە نىياز و مەرامى ئاشكرانىەو دىارنىيە بەرۋونى بە چ مەبەستىك ئەمى ئەۋى ترسناكە بەتايەت كە ھەنسك ئەۋەى لاي (بەسۇز) دركانلىبوو كە (هاورپى) چارچارە بى بۇنە خۇى لەنەم ئەتۇرئى و لەبەرامبەر (تەنازول)پكى رۇخى و جەستەپى ترسناكدا كە بەھەنسكى ئەكا لەگەلى ئاشت ئەبىتەۋەو لەگەلى پىك دېتەۋە.

بەسۈزىش نەپتوانى ھەنسك لەئالودمىيۈن و تۈنەۋە لەناۋ ھاورپىدا راگرى، ھاورپىكانى (بەسۈز) پىش خراب مامەلەيان لەگەل ھەنسك ئەكرد ۋەك سۆزىنى ۋ خرابەكارىك رەقتارىيان لەگەل ئەنۈند، بەسۈز ھەستى ئەكرد لەپروۋى روحى ۋ فەكرىيەۋە تۈنەپەكى زۆرترو قوئىرى ئەۋى تا خۇى گەۋرەتر بىۋ ھەنسكەكانىش گەۋرەتر بكات، بەلام بەسۈز لەھاورپى ۋ ياورانىشىيەۋە كۆسپى زۆرى لەبەردەمدا بوۋ، بۆيە لەۋە زىياترى پىناكرا. (ھەنسك) ئىتر ھەموو كاتى بۇ ھەموو شتىك ھاورپى ئەۋىست ۋ ئىتر تەۋاۋ تەسلىم ۋ مەفتۈۋنى ئەۋبوۋ.

پەپومندى (علاقە)ى ئەم لەگەل ئەۋ كۈرە لەسنورى زانكۇ چۈۋە دەرىۋ لەدەرمەۋى زانكۇ پىكەۋمىش دەمانەۋە، ئەۋ كاتانەش كە ئەھاتەۋە مالى (تەلەفۇن)ە نۆرمالەكەى بۇ پەپومندى بەردەۋام لەگەل ھاورپىدا بەكاردەھىناۋ كەسىش نەپدەپرسى كىيە؟
چۈنكە بەسانىي دىيوت: ھاورپىيەكى زانكۇيە!

ھەنسك زۆر جار لەھاورپى ئەترسا كە ھەمىشەش نەپوت: دۋاى خوئىندى زانكۇ پىك دەگەين، ھىلانەۋ مالىكى پى بەختەۋمى پىكەۋە دروست دەگەين، ترسەكەى ھەنسك لەۋپە سەرچاۋە ئەگرت كە ھەرچەندە ئەكرد نەپنەتۈانى قەناعەت بەھاورپى بكات سەردانى مالىەۋەيان بكات، ھەرچەندە ھەنسك نەپوت: ھاورپى زۆر پىۋىستە بىيىتە مالىمان، بۇ ئەۋەى داپك ۋ باۋكم بىناسن.

بەلام ھاورپى ھەرگىز ئەمەى نەكرد ۋ ھەر جارەى بەمىيانوۋىيەك خۇى ئەدزىيەۋە بۇ ھەر (مەۋەيد)پكىش تەلەفۇنى بۇ ھەنسك ئەكرد ۋ شۋىنىكى لەگەل دىارى ئەكرد، كە شۋىنى بەيەكگەيشتن بوۋ.

ھاورپى ۋ ھەنسك تا دەھات لەخوئىندى زانكۇۋ مالىەۋەشان نامۇ دەۋونەۋەۋە كەسىش نەپدەپرسى چ يارىيەكى ترسناك بەئاگر ئەكەن.. ئىستا تۇرانەكانى ھاورپى چۈنەتە قۇناغىكى ترسناكتر كە ئەۋان ئەچنە (سەيرانگاۋ شۋىنەكانى قەراغ شارو شۋىنى تىرىشان ھەيە).

ھاورپى! كە تۈرە بەھەموۋ چىرپەۋ بەچاۋ پارانەۋەۋە بەدمۈر داھاتنەكانى ھەنسك ئاشت نەپىتەۋە، ھاورپى كە دىتۈرئ بەھەموۋ چىرپەۋ بەچاۋ پارانەۋەۋە بەدمۈر داھاتنەكانى ھەنسك ئاشنا ئەپىتەۋە.. ھاورپى قسە ناكاۋ گرژەۋ مۇن. تا ھەنسك وتى: "تەنھا داۋا بكە بزانم بەجى ئاشت ئەپىتەۋە"؟

هاورپى ۈك لەم ھەل ۈ فرسەتە گەپرايىت بەچرپە وتى: (تەنھا بەۋەى نىۋەى جەستەى پەريپەكەم بېيەرگ بېينەم، ۈك ئەم رۇزەى لەدايك بوۋە).

ۈك ئەۋەى وتەم ھەنسك بەرگى (مەناعە) يەك لەبونىدا بۇ بەرگى كىرنى داخۋازىيەكانى ھاورپى نەماۋە، بەلام شەرم ۈ پاكىيەك كە لە (فەترەت)ى دايە رايان گىرت ۈ لەرزانلىيان: ھاورپى ئەمە چىيە داۋى ئەكەى نەمان وت ئىستا بۇ ئەمانە زوۋە بۇ داۋى زەواج؟

ھاورپى بەتۈرپىيەۋە وتى: ئەمانە قەسەى داۋاكە وتۈۈ بېۋاتاو دەشتەكەكانن، ئىمە بېرپارمانداۋە بۇ يەككىن.. ئىستاۋ داۋى زەواجى چى؟

لەم پىكەۋەمبۈنەدا ھاورپى ئەۋەى ھەنسك دا ۈپستى بەسانايى كىردى.
داۋى ئەم جارە ھىشتا لەگەل ترسو شەرم ۈ نىگەرانى يەكدا كە ھەستى پىنەكەرد، بەلام ئەپۈيىست تاقى نەكرامكان تاقىبكاتەۋەم لەگەل ھاورپى زۇرترو زىاتر بېروا بۇ ئەمەش كەشى گشتى زانكۇ (تەلەفزىۋن - گۇفار - رۇزنامە - شىيەرو رۇمانەكان) ھانىيان ئەدا.. ھانىيان دەدا ياخى بىت بەچ ۈ تاقىيەكى ياخى بوۋن بەداۋى ھەرامەكانى عىشقدا بچىت، ھەنسك ھىشتا ۈ ئەكا.

ئەم دەمەۋ ئىۋارە خۇرنشېنىيە لەگەل خەمناكى خۇرئاۋابوندا لەناۋ سەۋزەلانىكى گەنىۋى چەپ ۈ لاجادىيەكى سلىمانىداۋ لەگەل چەند چىركە لەزەتى ھەرامدا تارىكايى بۇ ھەمىشە تارىك داھاتنى ھەنسكى لەگەل خۇى ھىنا.. ھەنسك ۈ ھاورپى لىرەن، ھاورپى پىرى دەمىيەتى لەلىكى ھەرامى لەزەتتىكى نامەشروع، چاۋى سورە بەخۈپنى تاۋانىك كە كچىكى بىدەرمتان ۈ فرىوخۋاردۈۋى لەبەھارى تەمەنىدا پىنەخەلەتتىنى.. ئىرە سەۋزەلانىكەۋ ھاورپىش گورگىكى برسى، ھەنسكىش رىك ۈك بەرخىكى ھەلقۈنى بى ئەزمون.

ئىرە كۇتايى ئەم مەنساتەيە، داۋى دابەزىن ۈ رۇيشتە شوپنى دەست نىشان كراۋو دىنباۋون لەۋەى كەس رىگاي ناكەۋىتە ئىرە، ھاورپى گەللى گەيشتە لوتكەى لەگەل ھەزەكانىدا دەست پىكرد.. بەقولى لەنىۋ چاۋى ھەنسكى پۈانى.. ئەم ھەرام زادەيە ئەپزانى ھەنسك چەندە ئەسىرى ئەۋەم چۈن بەو تىپروانىنە ئەپۈخى!! بەشۈپن ئەۋەشدا چولەۋ ماچەراكانى دى، ھەنسك لەناۋ چەند چولەى شەيتانىانەى ھاورپىدا غەرق بوۋ..

لەپرىڭدا ھەنسك لەگەل تىلەي نازارىڭى بارىڭدا بەناگا ھات.. ۈك لەخەۋىڭى قول راجەننىڭ، خۇي زۇر بەناشېرىنى بىنى.. قورڭى پېر بو لەگىرىان.. ۋايەست دەكرى گزۈگىۋا دارو بەردەكانى ئەو دەفەرە نەفرىتى لىدەكەن، ھاورى چەند ھەنگاۋىڭ دوورتر ساردو بىدەربەست بەچىلكەيەك يارى بەگىا كە ئەكرىدا سەپرىڭى (ھەنسك) ى كرى، بەچاۋىتىگەيەند ۋادەي گەپنەۋىيە بۇ شار ھاورى لەدۋا ئەو (مەغرىبە) ۋە لەزانكۇ نەپىنرايەۋە.. ھەنسك بۇ بەسۈزى گىپرايەۋە.. كە نامەيەكى چەند دىپرى بۇ نووسىۋوۋە تىايدا نوسىۋوۋە: مەن پىش ئەو مەغرىبە لەگەل ۋەجەيەكەدا پەيمانى دەرچوۋىم كرىدوۋ.. رەنگە زۇر پىچىچو چاۋمروۋى كرىنم لەلا يەن تۆۋە بېھودەو بىئاكام بىت، لەقەدەرما نوسرابوۋ عىشقەكەمان ناكام بىت.. ھاورىت.. ھاورىت..

- ھەنسك ئىستا ئەزانى چى گوزمراۋە.. ئىستا كە ھەموو شتىك تەۋاۋ بوۋە بىراۋتەۋە.. ئەو رۇزە كە ۈك گولائەي ژاكاۋ رەنگى پەرى بو ھاتە (داخلى) بۇ لاي بەسۈزۈ لىي پىرسى: گوناھە مەنئالەكەي سكى لەھاورى لەبار بىبات.. ئەگەر ھەبىت بوۋىت؟

بەسۈز خۇي نەگرت بەتوندى ھەلچوۋ، ۋتى: لەكام گوناھ ئەپىرسى؟ گوناھ نەبوۋ كە لەگوناھا لەگەل ئەو كورمەتا غەرق بوۋن رۇشتى.. گوناھ نەبوۋ تا لىۋارى سەرگەردانى نەگەپايتەۋە.. گوناھ نەبوۋ خۇت تەسلىمى ئەو گورگە ھارە كرىدۋا تىرىبوۋن قىپى داپمە ئەم تەنەكەي خۇلى تەنپاىيىۋ تىاچوۋنەۋە.. گوناھ نەبوۋ.. گوناھ نەبوۋ..

ھەر باسە لەنپازپاكىۋ عىشقو ئومىدو خۇشەۋىستىۋ جۋانىۋ ھاورىيەتىۋ ۋەفا كرىدۋا ھىچ كامىشىيان لە ۋشەي بىناۋمىرۋك زىاتەر نەبوۋن.. گوناھ نەبوۋ سەرمەۋاۋا ھەزىڭى ھەزەكارانەۋ گرتوۋ كۆپرانە بۇ ئەم سىياچالە شۇرپوۋىتەۋە.. ئەمانە ھىچيان گوناھ نەبوۋن.

ھەنسك لەناخەۋە ئەجۋشاۋ گەرم بوۋ. لەپىرمەي گىرپانى داۋ ۋتى: بەسۈز.. بەسۈز توخۋا بەسە.. مەن دىزانم ئىستا بەم دىرەنگ ۋەختە ھەموو شتىك دىزانم.. (ھاورى) گەنجىتىۋ كىچىنىۋ پاكىتى بىردم.. نازانم خۇم يان ھاورى ئومىدو ئامانچە گەشۋ گەرمەكانى خۇمانم دىزى. ھاورى يان خۇم مەمانەۋ ۋەفاۋ ژپانى مەيان بەساغى سەربىرى مەن دىزانم ئىدى ھىچ ناكىرى! مەن دىزانم لەژپاندا بۇ مەن ۋاتاپەك نىيەۋ نەماۋتەۋە.

راستىيە ك لەجەستەمدايە لىرە (بەكۈشتەن و لەۋىش بەناگر) مۈجەھە ئەكرى، مەن دىزانم.. تەۋاۋ.. مەن دىزانم تەۋاۋ.. مەن نازانم.. مەن دىزانم.. مەن نازانم.. مەن دىزانم لەچى ئەپرسەم!

ئازىزان ئەم چىرۈكە خەمبارىيە تەنيا دىمەنىكە لەۋى ھەموو سالىك.. ھەموو مانگى.. ھەموو ھەفتەيەك.. ھەموو ساتىك لەزانكۆۋ پەيمانگاۋ خوينىنگاكانى ئىمەدا ئەگۈزمى.. كى ئەم ھەموو گەنجە فىرى عىشقى ساختەو پەيۋەندى ھەلەى مەۋقايەتى ئىستىقلال كەرنى نىگەرەن و يارى بەھەستە و نەستە و روھ و ۋىزدانىان ئەكا.. بۇ ئەم ھەموو چىرۈكى ھەرسە و بىنومىندى و دابىران و سوتان و نازار چەشتەنە بى ئەسەر ۋەستان و رىگە چارە نەپۋەن.

ئايا ئەۋى ئەگۈزمى كىشە نىيە؟

كۆى مىدىيائى ئىمە، كۆى سىستەمى پەروەردىيى و رەۋىشى ئىمە گوناھبار و بەشدار نىن لەقۇلبۇنەۋى كىشە گەنجەكانىدا ئايا كى لەخەمى بنىاتنانەۋى پەيۋەندىيە مەۋقايەتەكان و گەرەنەۋى بىرۋادىيە بۇ عىشق؟

ئەى ئەبى چى بىكەين؟.. ئايا كەسىك ھەپە بىرسەى مەرگى عىشق لەزانكۆۋ پەيمانگاۋ دۈنۈمەندەكانى و خوينىنگاكانى ئىمە بىگىرئى؟ ئايا كەسىك ھەپە؟؟

تېبىنى^(۱) ئەگەر ھەزەت كەرد زىاتەر لەم ئازار و نەخۇشيانە بىگەيت روو لەنەخۇشخانەى فىركارى بەشى سوتۋى ژنان بىكە.. چەندىن ئافرىقى (بېئىرادەو بېقەناعەتە و ترىسكۆك لە ژيانا دىبىنت ھەناسەى دۈستانەكانى مەرگ دەمدەن).

بەپىزان: ئەمە تەنھا چىرۈكىكى ۋاقىى نەبۈۋ.. ئەمە تەنھا روۋداۋ نەبۈۋ.. ئەمە ۋانەيەكە بۇ ھەموو گەنجىك لەھەر جىگەيەكى ئەم ژيانەدا گۈزەر دىكات.. بەتايىمەتى كەش و ھەۋى پىكەۋەمبۈۋ لەناۋەندەكانى ھەرمانگەۋ خوينىنگاۋ زانكۆۋ پەيمانگاۋ ناۋەندەكانى تىرى ژياندا.

بەپىزەم ئەى لاۋ.. تۆ ئالتونى.. لەئالتون بەنرخ تىر.. لەھەر جىگەۋ لەھەر شوپىنىك بىت ئەبىت ئالتونى خۆت بىپارىزىت.. گەر پاراست ئەم لاۋو گەنجە نا يەكىكى تىر.. گەر

نەتەرست ئەو لاو گەنجەش لەدوا وتەیدا دەلێ: ئەمە بۆ من ئاواى ئەى دەبێت بۆ
 كەسانى تر چۆن بووبیت.. دلتیابە ئازیزەگەم بەقسەى بریقەدارى كەس فریو مەخۆ..
 گەر ئەو كەسە راست دەكات بانامادەى دەربەرئ خوشك و ناموسى لەگەڵ كەسانى تردا
 لەبەرچاوى بێرێزى ئەتك بکړن دلتیابە رێگە نادات، بەلام بۆ من و تۆى سادمو ساویلکە
 دەمى پڕ ھاواری (ماهى ژن و مړوڤو منداڵ) ئەكاتەوہ.. وەك بنەمالەكەى (ژن و منداڵ و
 مړوڤ) نەین.

بەرپرزمگەم.. من دزى زانکۆو خویندنى بالآ نادویم دزى ئەو كەشە ئەدویم كە بەبێ
 لێپرسینەوہ كارى بۆ ئەكړی.. ئەبێت ناگاداریین.. ئەبێت خوشك و براكانمان لەو
 ناومندانەدا بەناگا بەئینینەوہ.. بەبیینى ئالو والای كچانى زانکۆو پەیمانگاگانمان دلمان..
 چاومان نەگەشیتەوہ.. بەلکو بەهەول و ماندووبون و بەرھەمى زانکۆ دنگەشاومبین..
 بەخزمەتى ئەو لاوانەى دەبنە بەرپۆمبەرى رۆژگارى ژيانى ئەمپۆى كۆمەلگە دڵشادو
 كامەران بین.. یاساکان بۆ ناومندەكان دەردەكړن، بەلام خویندنى بالآ دوور لەیاساکانى
 خویندنگە ژيان دەگوزەرنن.. ئەمە زمنگیکەو ترسناکە.. دەبا دەنگى ئەو زمنگە بەمانكاتە
 (مړوڤتیکى) بەسودو بەرپر بۆ كۆمەلگەى كوردییمان.

لەكۆتاییدا گەر ئەتەوێت شادمان بیت بگەرپرەوہ بۆ لای دەرمانخانەى (قورئانى پیرۆز
 كە خواى گەورە دەفەرموێت "فیه شفاء للناس" بگەرپرەوہ بۆ سەرچاوى پاکی بێگەردى
 ئیسلام.. پێشكەوتنى تیا بەدى ئەكەى سەر بەرزى و ئازادى و پێشكەوتن و ھەموو
 بەھاكانى مړوڤایەتى تیا ئەبیینیتەوہ.. دلتیابە.. لەو چارەسازترت نیە.. بەوتەى رۆژگارى
 كەسە فانۆس بەدەستەكان بپروامەكە.. تەنهاو تەنها قورئانە شىفاتان.. بەپاکی روى
 تێكەن. كۆمەلگەى پێناگادار بکەنەوہو سودەكانى بگەپەنن.

مىرولەيەكى راستگوۋ شوانىكى دلەرق

لەگوندى (چەوتان و دىرميانە)، فىرگارى چەند قوتابىيەكى دلېر ھىواو ئاواتەخوۋى خويۇندىنەو نوسىن بوم، رۇزانە وانەوتنەو مو شەوانەش لەيەكى لەمالەكان كۆدەبوينەو بۇ شەونىشىنى. ئەو سالانە وەك ئىستا نەبو خەلگى سەرقال بىت بەكارى دىيائى و روانىن و باۋىشكانەو بەلاى (تەلەفىزىۋن و سەتەلايت) مو، كارىباو موەلىدە كەم بو ئەو مروۋانە لەبەر چىرايەكى دىوارگۇ بەدلئىكى زۆر سادەو، غەم و پەژارەو خۇشى و ناخۇشىيەكانى رۇزگاربان باسدەكردو بەرۋىچىكى ئاسودەو پىدەكەنن.

يەكەك يادگارپىيە تالەكانى روخاندنى گوندەكەيانى دىگىرپايەو.. يەكەكى تر باسى پىرسەو شاى پىش دى داگىرانى دىكرد.. لاۋىك باسى ژيانى (موجەمەع - كۆمەلگى زۆرەملى) و يادگارپىيەكانى دىگىرپايەو.. يەكەك باسى ئەو (جىۋكانە) دى دىكرد كە ھاۋكارى مروۋ بون، كاتىك سەپىرمان دىكرد كاتىمىر (۱۲) يەو نىزىكى نىو شەو بۆتەو.. خاۋەن مال دىستى دىكردەو بەلئىنانى چا، يا ھىنانى شەوچەرە.. پاشان دىستەكرايە پارپىيە خۇشە كوردەوارپىيەكان.

شەۋىك يارى (گۆرمۈى بازى - پىشكىلان)، شەۋىك بەشەوارە راۋە كۆترەو چۆلەكە، شەۋىك مەتەل و قىسە نەستەق، ژمارمىيەكى زۆر مەتەل خۇشكۆكردەو.. چەندىن چىرۋى رابردومان بىست.. چەندىن كەسايەتىمان ناسى و بىرمان لىدەكردەو.. لايەنى ئايىنى گەر باسبىكرايە ئەۋەندى تر دانىشتەكەى چىزدارتر دىكرد.

شەۋىكىان ھەر كەسەو باسى كاروپىشەى ئەو رۇۋى دىكردەو نمونەى ترى بەدۋاددەھات. كاك (R) وتى: مامۇستا گىان رۇۋىكىان روداۋىكى زۆر سەپىرمان بىنى ئەگەر ئىجازەم بىدى بۆت باسدەكەم.

فەرمو.. بۆم باسبىكە.. ھەمو دانىشتۈى مالەكە كە چەند پىاۋىك دىبون بەدەم چاى خوارندەو گۆپىيان بۇ شل كرد. "ئەمىرۋ لەو كەزە شوان بوم كاتى نىومىرۋ دانىشتەم لەبن دار بەرۋارىكدا نانە بەرمەكى پىشتم كىردەو دامنا ئاگىر كىردەو، دىستەم كىردە نان خوارند چاى لىنان بەدۋايدا. ئازەلەكان مۆلى بون.. لەدۋاى نان خوارند چاىيەكەم

دەمیکیشا، بەک دوو چایم تێکردو خواردمەووە.. کۆلۆ شەکرێکم لەدەست کەوتە خوارمەوە.. گویم بێنەدا کۆلۆیەکێ ترم هەلگرت لەناو شەکردانەکەدا پاش تەواو بوونی ئەو پیاڵە چایە حەزم کرد پشویەک بەدەم شانم داداو چاوم بپرێ زەویەکی کە شانم لەسەردا داوو.. سەرئەحمەد دا "مێرولەیک" لەکۆلۆشەکرەکە ناڵامو دمیەوێت بیبات، بەلام هیزی نەبو بەسەریا.. رۆشت.. پاش چەند خولەکیک مێرولەیکێ تری لەگەڵ خۆی هیئا.. کەلیمەووە دەرکەوتن بۆ کات بەسەربردن و تێڕوانینیان "کۆلۆشەکر" مەکەم لابرد، هاتنە ئەو ناو "قەدەمزی" سوپانەووە هیچ دیار نەبو.. مێرولەیکێ یەکەم جار مایەووە.. مێرولەیکێ هاوڕێی گەڕاپەووە.. کاتیکی هەر ئەو ناو دمسووپاوە "کۆلۆشەکر" مەکەم بۆ دانایەووە.. زۆر بەدەموریا سوپاپاوە هەرچەندی کرد بۆی نەبرا.. هیزو قووتی لێپرا.. رۆشت.. کە زانییم دور دورکەوتەووە "کۆلۆشەکر" مەکەم لابرد.. ئەم جارە سەرئەحمەد دا دو مێرولەیکێ هیئا، بەلام دانەپەکیان لەپێشەووە دوانەیکێ تر بەدوایدا گەشتنە شوپنەیکێ، بەلام زۆر سوپانەووە هیچ نەبوو، چونکە شەکرەکەم لابردبو.. مێرولەیکێش وەک "دروژنی" لەلای هاوڕێکانی ناسرا من هەر سەپەرم دەمکرد.. مامۆستا گیان شتیکی زۆر عەجایبم لێبینین!!

هەردوو مێرولەیکەتۆزێک وەستان و مێرولەیکە داماوەیکێ یەکەم جار سەپەری دەمکردن.. لێهاتنە پێشەووە، ئەم لاویان لێگرت.. پەکیکیان سەری گرتو نەویتریشیان دواوەی گرتو لێی نەوین و رایان کیشا.. مێرولەیک داماویان کرد بەدو کەرتەووە رۆشتن تا دورکەوتنەووە مێرولەیکە بەدو کەرتی دەجولایەووەتا گیانی دەرچوو.. منیش وێستم "کۆلۆشەکر" مەکەم بخۆم، بەلام بۆنی مێرولەیکێ لێدەهات.. تۆ بۆی تاوانیکی گەورەم ئەنجامدا بیت؟! خۆپنەری هەست ناسک و دلێر لەهیا بۆ زیان و ناسودەیی ئەم گەل و ھۆزو خاکە هەر کەسیک بوو سەرکردەمان یا رابەری وڵاتمان.. تاراستگۆ بوو هاوکاری دەمکەین.. تا خۆشەوێست بوو خۆشەوێستی بۆ دەرئەمپەری چارمنوسی خۆمان، دەنگی خۆمان.. گیانی خۆمانی دەدەین، بەلام هەر لەگەڵ لەپەتەزێ گەل و نەتەووە دەرچوووە دەبێت بەهەموو لایەکی رابێکیشین فشار بخەینە سەری یا چاک دەبێتەووە لەگەڵمان پان بەچارمنوسی ئەو مێرولەیکە شاد دەبێت و ئەنجام و ئاکامی درۆکانی لێدەمکەوێت.. گەر باشیش بوو خۆمان دەمکەینە پەروانە، بۆ شادی گەل و خاک و نای و گەشەیی نەوێمانمان لەداھاتوودا کار

دوو دلۆپ ئەسرین

بۆ دنیای ئەمڕۆی موسوڵمانان^(۱)

ئازیزمەکم.. بستی خاک لەسەرانسەری زەویدا یا ولاتی کە ئیسلام حوکمی بکات پان بەیاسای خواو قورئانەکەى حوکم بکەن و یاسای ژيان بێت نیه کە رۆژگارێک بوووە ئیسلام حوکمی چەندەها شوێنی کردووە.. موسوڵمانان لەهەمو شوێنێکیدا زەلیلن.. لەهەمو لایەکدا (کافر و ستەمکار) ستەمیان لێدەکەن.

لەدەولەتێکی وەک یوغسلافيادا هەتا (شوعیەت) تیا پوختا هەتا سالی ۱۹۹۰ هەر کەسێک قورئانیکی بەدەستەوه بگرايه (۴) سالی زیندانیان دەکرد.

-ماوسیتۆن لە (سین) هاتە سەر کورسی حوکم (حەوسەد) هەزار موسوڵمانی لەتورکمانستانی سین زینە بەچالکردو کوشتنی.

- لەولاتێکی وەک (قەندەهار) کە پوس پەلاماری دا لە (ئەفغانستان) دا لەماوەی شەوورۆژێکدا "۲۰" هەزار موسوڵمانی لیکوشتن.

- لەشارێکی وەک "حەما" دا سالی ۱۹۸۲ "حافظ ئەسەد" بەرۆژی روناك لەماوەی سێ شەو و سێ رۆژدا "۲۸" هەزار موسوڵمانی لەبەرچاوی جیهاندا کوشت.

ئەو قەلاچۆو گوشت و بڕینەى ئەمڕۆش لەسەرانسەری جیهاندا بۆ موسوڵمانان دانراوە بەدەستی (کافر و زالم" موبە بەپرستی گریانی ئەوێت.. بەپرستی ئەوێ (ئیمان و بیروباوە) لەدنيا مابێت و غیرەتى ئیسلامەتى بەدلیهوه لکابیت.. ئەبیت بیرئ لەحالی

(۱) بۆ ئەم بابەتە سود وەرگیراوه لە:

۱- کاسیتی مامۆستا هاوڕێ ۲- فەرھەنگی بانگھوازان ۲- چەند زانیارییەکی "ئاوات"

۴- مەکاید یهودیە

موسولمانان بىكاتهومو بىزانىت ئەمپۇ ئەم موسولمانانە بۇ وا زەلىل بون و بۇ رۇزىيان
گەشتووه بەم رۇزە؟!

ئەموى لىرەدا دەپھىنەمە خىزمەت بەرپىزت راستىيەكەو حاشا ھەئەگرە.. ئەموى باومپ
ناكات و دوو دلە يا خۇى بىچىت چاودپىرى ووردىنى بىكات بىزانى واپەو كەمى ھەمە..
زىيادى نىيە.. سايتەكانى ئەنتەرنىت بىگەپىت.. بەوردى بەدواداچونى سەتەلاپىت بىكەپىت
دلىيا دەمى كە ھەموى راستىيەو واقىيە.. ئەم كات روبەروى تاوان و نەخشەكانى
(جولەكە) دەپىتەمە دەزانىت جولەكە خەرىكى چ بەزمىكە چۆن نەخشە دانەنن كە
(ئايىن و بەرنامەى خوا) لەسەر زەمىدا زىندە بەچال بىكەن و ئىمەش ئاوا دلپاك و ھەزارو
بىئانگا لەم ھەمە بەزمو راو پىگاپەدا كە لەندىادا پروو دەمات.. نىموى زىيادى (قورئان)ى
پىرۇز باس لە (جولەكە) دەمات باسى بىيورمى و بىئارامى و تەلەكەبازىيان دەمات.

لەسالى ۱۹۰۲ ئافرىمىتىكى (سۆزىنى) لەفەرەنسا لەمەلھاپەكدا شەوئىكىان جانتايەك
لەكابراپەك دەمىزىت و ئەزانىت پارەى تىايە، بەلام دواتر كە دەمىباتەمە شوقەكەى خۇى
كە ئەمىكاتەمە سەپىر ئەكات پىرە لە (ئەوراق) - لاپەرە - ئەمىش تىي ھەئەپات و فرپى
ئەداتە ئەم لاوہ تورە ئەمىت.. دەستەمات بە (چوئىندان) كە ئەرك و ئەزىمەتەكەى بەمپىرۇ
چوو..

بەلام دواى دوو سى رۇز كە لاپەرەكان لەویدا كەوتون.. ھەئىيان ئەگرىتەمە دەلى:
بابزانم ئەمانە چىيان تىيا نوسراوہ.. سەپىرىكى ئەكات ئافرىت توكى سەرى دەپىتە
نەشتەرو سەرسام ئەمىت.. لەترسو لەتاوانا سەپىر ئەكات ئەم لاپەرەنە ھەموى
(پلان-خەتە) و نەخشەمەكە كۆمەلئ كەس كۆبونەتەمەو كىشاوپانە بۇ ئەموى چۆن ھەمە
خەلگى دنيا بىدەن بەمەكدا ھەمە پەكتىر بىخۇن.. شەرى وادا بىنن كە جىيان ھەمە پەكتىر
قەلاجۇ بىكەن و چۆن وا بىكەن كە ھەمە جىيان وشەى (اللە) پان بىرىچىتەمە (ئايىن) لەسەر
زەمىدا ئەمىتئ (ھەمە ئايىنەكان)، ئىنجا چۆن جولەكە بىت حوكمى ھەمە سەرى زەموى
بىكات.

لە (قودسا) ئەوئ بکەن بەپایتەختى ھەمو دەولتە عالەمىەکان کە ھوگمى ھەمو دنیای لیوہ بکەن.. وە چۆن پادشاھى خۆیان بێن کە پێغەمبەر (درودى خوای لەسەر بێت) لەحەدیسدا بە (دەجال) ناوی ئەبات کە چۆن ھوگمى ھەمو دنیا بکات.. بریتىە لەنەخشەمەیک بۆ ئەم کارە ھەتا ناھەتەکە وا ئەزانئ چیرۆک و خەمالاتە.. وا ھەست ناکات مەرؤف ھەبیت ئەومندە درندەو خراب بێت دژ بەمرؤفایەتیب.. ھەئەسیت جانتا ئەوراقەکان دەبات بۆ (ئوستازی زانکۆ) کە ناشای خۆی لەزانکۆی (فۆربۆ) لەفەرھنسا ئەئ: (ئەم وەرەقەنە رەنگە تۆ سودیان لیوہرېگریت، دۆزیوئەتەو) نالیت دزیومن.. ئوستازی زانکۆش کاتیک ئەیانکاتەومو چاوی پێئەکەون ئەیانخوئینیتەو.. ئەزانیت ئەمە چ فیلئیکن دژ بەمرؤفایەتى، چ شەیتانیک ئەمانەى داناو.. ئەمیش بېباکانە دەیدات بەھوزېرئک (سەرجى ئیلوس) سالى ۱۹۰۲ ز لەدەولەتى (روسیای قەیسەرى)، ئەمیش ئەببات پېشانى (قەیسە) دەدات دەئ: ھوربان جولەکە بەتەمای ئەم کارانەن.

ئەومبو لەسالى (۱۹۰۵) دا لەروسیا قەساخانەمەیکى گەورەیان بۆ جولەکە دانا، بەگورتى کورتەى ئەو لاپەرانی ئەو جانتایەدا ھەبو بریتىە لە (مەحزەرى چەند جەلسەمەیک)، کە لەسالى ۱۸۹۷ ز لەشارى (بازل) لەسوئیسرا ھەرجى (گەورە پیاوانى ئاپنى جولەکە) ھەمە بەسەرکردایەتى (ھەرتزل) کە پێى دەئ (باوکى جولەکە) ى ئەم سەردەمە کۆنفرانسیکیان بەستبو (۲۰۰) سئ سەد سەرکردەى جولەکە کە نوپنەرى (۵۰) ریکخراو بون (پلانى) خۆیان داناو.. کە چۆن ھوگمى ھەمو دنیا بگرە دەست و جولەکە ببیت بەحاکم رانى ھەمو دنیا، ئەئین: ئیمە بەخەلگى سەر زەوى ناوېرین ھەتا لەناو خەلگى سەرزمەیدا وشەى (الله) و (ئاپنى ئىسلام) ھەبیت و کارى پېبکەن ئەو خەلگە ئەومندە چاویان کراومە ئیمە ناتوانین ھەئیان خەلەتینین، کاتیک ئیمە دەتوانین ئەو میللەتانەو خەلگى دنیا ھەئەئەتینین کە (ئاپن - دین)، لەناو (وجودیان - دل و عەقلیان) دانەمەئى وەکو (ئازەل) یان لیبیت، بەدرەوشت و پەرپوت ببن ئەو کاتە ھەرچیمان بویت ئەتوانین پېیان بکەین لەبەر ئەو دەبیت ئیمە پېش ھەمو شتیک پلانیک دابنئین و کارى جدى بۆ بکەین بەھەمو شیومەیک کە (دین) و ماناھولەکانى (الله) نەھئین.. نە

ئاينى (ئىسلام و مەسىھى و ئاينەكانى تىرىش) دەپىت لەناو بچن كە ئاين نەما ئەو كاتە وردە وردە ھەنگاۋ ئەنئىن بۇ دروستكرىنى ئەو (دەۋلەتە) (سى جەنگى جىھانى گەورە) دروستدەكەين.. بەپىي ئەو پلانەي لەو پەراندە ھەيون و داپانناۋە.. جەنگى يەكەمىيان كە دروستكرا دەپىت ئەو جەنگەۋانە بەرنامەرىژى بۇ بكرىت كە (دەۋلەتى عوسمانى و قەيسەرى روسيا) بىروخىنن، ھەردوكيان پياۋى خۇمان لەجىگەمىيان دابىنئىن (توركيا - روسيا)^(۱).

جەنگى دوەم دروستدەكەين.. ئەپىت لەدۋاى جەنگەكەۋە بىتۋانن دەۋلەتتىكى بچكۆلە بۇ (جولەكە) لەناو(قۇدس) دا دروستبەكەين ۋەك سەرەتايەك بۇ كارەكانمان. جەنگى جىھانى سىيەم دروستدەكەين.. ھەرجى خەلكى دونيا ھەيە دەيدەين بەيەكدا.. تەفرۇ تۈنبايان دىكەين، كارىكى ۋا دىكەين بەجەندەھا شىۋە مەۋفايەتى بەھىلاكا بىرواۋ و جولەكە بىيىت بەناشتەۋايبان، ئەو كاتە دەۋلەتە جىھانىكەى خۇمان ۋەكو (الام المتعددة) دروست دىكەين و (مەلىكە مەۋنودە)^(۲) كەى خۇمان كە لە (تەۋرات) دا ناۋى براۋە دىكەينە (پادشا - ملك)ى ھەمو دونيا.

ئەشلىن ئەم ھەمو پلانەشمان جىبەجى ناپىت ئەگەر دو شتمان بەدەستەۋە نەپىت:

يەكەم: ئالتون "پارە" + چەكى قورس و مەۋف سوتىن

دوۋەم: دىزگای راگەمىاننن "الاعلام"

دەپىت ھەرجى (پارە سەرۋەت و سامانى) دونيا ھەيە لەژىر دەستى ئىمەدا بىت ھەمو كەرسە راگەمىاننەكان ۋەك (رۇژنامە - گۇفار - رادىۋ - تەلەفون - سىنما.. ھەمۋى دىئۆزۋ پياۋى خۇمان بىيانبات بەرپۋە.. ئەم دۋانەمان بەدەستەۋە بىت ئەتۋانن (ئاين) لەناو خەلكدا نەپىلئىن ۋوشەى (الله) لەبىر خەلكى بەرپەنەۋە بەجەندەھا شىۋەى جىاۋاز

^(۱) بانقى جولەكەكان لە (نيورپۇرك) زياتر لە (۲۰) مىليۇن دۆلارى بۇ ئەم روخانى (قەيسەرە) تەرخان كەرد.

۱۸۸ ^(۲) لەھمەدىسى پىقەمبەردا (درودى خۋاى لەسەر بىيىت) بە (دەجال) ناۋىبراۋە.

باشان شەرقىي تۈركىيە دۆلىتىنىڭ بىر قىسمى بولغان چەكلىمە شەھىرىنىڭ تەسۋىرىنى تونۇيدىغان
دەسلەپكى ۋاقىتتا (ھۆكۈم - دەسلەپكى) .. چۈن؟

بەزىلەرگە، جەننىگى يەكەنى جىيەنلىك دۆستىگە ۱۹۱۴ يىلى ۱۹۲۰/۹/۱،
كۆنگۈرە ئاشتەۋاي مۇزىكا بۆلۈمى رۇزى ئاشتى جىيەنى. (شەش) سالى خايدان "سى و پىنج
۲۵" مىليۇن كەسى تيا كۆزى.

چەنلىك ئاۋدىنى خاپورگەر .. چەنلىك شار كراپە جىيەنى تەسۋىرىنى چەكلىمە
رۇزىگەر .. لەۋاي شەرقىي دۆلىتى (روس و عوسمانى) روخان، سولتان (عبدالحميد) پان
لابردو (كەمال ئەتاتۈرك) پان لەجىگە دانا، كە پەرۋەردىگەر دىنى جۈلەكەو نەۋاد
جۈلەكە، لەسالى ۱۹۲۴ ز ھاتە ناۋ توركيانۋە ئەۋ دۆلىتە (موسولمان) ھە بىنكەو بارمىگى
(خىلافتى ئىسلام) والىكرد ھەتا بانگ دانى قەدىمگە كىرد، نوسىنى پىتەكەنى
لەۋەربىيەۋە گۆرى بۇ لاتىنى واتا لەرگەۋە گۆرىنى، لەۋ رۇزۋە ھەتا ئەۋرۇ
قەدىمگە لە (زانكۆۋ ھەمانگە) كاندا ئافرىقا بە (داۋۇشراۋى و بالاپۇشى) يەۋە، بىچىت بۇ
دەۋام .. ئەبىت بەشۋەۋە رۋائەت ئەۋرۈپى بىت .. جەۋەربىگى چىن و تۈپۈز نەۋەكەنى
قەدىمگە كىرد بەرگى جىيەنى گىرگەۋە، پائەختى لە (ئەستەمبۇلەۋە) گۈستەۋە
بۇ (ئەنقەرە)، چەنلىك شۇرپى نەۋەۋە كوردى دامرگانەۋە لەۋانە شۇرپى (شىخ
سەئىدى پىران و ..) و دۇ بەنەۋەكەنى تىرىش لەۋاۋ توركيادا كارى دىكرد.

- چەنلىك داب و نەرىتى جۈۋى مۇۋاپىقىيەت و ئاينى سىپەۋە بەدىلى مامۇستاكەنى
لەجىگە دانا، تا سالى ۱۹۹۶ "۵۹" جابگىيان لەسۋادا دىكرد لەۋەر ئەۋە كە نۆپۇز خۈپىن
بون.

دەلىل: ناپىت لەۋاۋ سۋپاۋ توركىدا نۆپۇز خۈپىنى تيا بىت

(كەمال باۋكى تۈرك) لەكەتى سەۋەۋەردىگە چەنلىك كەس بەدەۋىيەۋە بون د
ئەۋشيان دەۋەۋە لەپەر گۆپى لەدىكى بانگ بو لەبلىدىگۈى مەزگەۋەتەۋە .. ئەمەش وتى:
سەۋە بەزىكەنەۋە قەسەۋە ھەيە .. سەۋە بەزىكەنەۋە وتىان ھەۋە: وتى: بەھەۋە

تەمەنمە توئام كارم كىرد بۇ نەمان و لەناوبردى ئەو دىنگە.. بەلام وا من نەمام و ئەو دىنگە ھەر ماوەو دىمىنىت^(۱).

روسىاش كە بىنگەى (مەسىحى) يەكان بو ئەو كاتە ھىزى مەسىحىەكان بەدەستىيان بو ئەوانىشىيان روخاند لەسالى ۱۹۱۷ شۆرشى (ئۆكتۇبەر) كرا (لېنىن و ترۇتسكى) شۆرشى (شىوعىيەت) يان كىردو شىوعىيەت يان ھىناپە سەر دەستەلات بۇ ماوەى (۷۰-۸۰) سال لاپەكى زەمىنىيان كىردە (كافىرسانى)، (۸-۲۰) ھەزار مەزگەوتىيان روخاند، زۆرىشىيان ئەكرەدە (مەلھا) و (مۆتىل) و (جىگەى بەدەرەوشتى) نانەو ھەر بۇ بىئەدەبى كىردن بەرامبەر بە (ئىسلام) و سوكايمەتى پىكرىنى بو، چەندىن وىلايمەتى ئىسلامىيان بەزۇر لكاند بەخاگى خۇيەو (۵۵) مىيۇن موسلمانىيان لەو شۆرشەدا كوشت.. بەلام دواى ھەلەشاندنەو ھى (يەكەمەتى سۇفىيەت) جەنگى دۇ بەناين و مەرفايمەتى ھەلگىرسا وەك (جىچان) و شەھىدىكرىنى (جەوھەر دۇدایف) سالى ۱۹۹۵ و بىدەنگ بونى مىدىياكانى جىھان و ماھى مەرفو مىندال بەسەرسامىيەو سەپىر دىكەن. تا ئىستاش بەردەوامە..

جەنگى سىيەمىش بەرپەمىيە بەچەندەھا شىو ھەمو پەداوەكان بە (ئایمەت و ھەدىس) باسكراو، چۈنكە فەتەنەكەيان زۆرە، نەتەو ھى جەلەكە نىو ھى قورئان باسى (بىئىرادەمىي و خراپى و پلانگىرپى و ناپاكى) يان دىكات دەرەق بەگەلان و بەپىفەمبەران و پەيامى خۇدايى.

بەگەپىنەو ھى (ئالتون و راگەيانلەكەيان) كە بەدەستىيانەو بىت چەند زانىارىپەكى كورت دەلىلەن:

ھەرچى بابەتى زانىستى نوئ ھەمە لەلاى ئەوانەو بەنەپىنى دىكەرن و دىشارنەو.

ھەمو (بانكە) گەورەكانى جىھان ھەمە ئەمەپۇ (۹۰%) بۇ (۹۵%) بەدەستى جەلەكەو ھەمە.

گه ورتترين بانك پييدمورتريت (صندوق نقد الدولى) كه قمرز دمدات بهدمولتهكان..
 ههموى بهدمست جولهكهوميه، همر دمولتهتيك بيانهوئت نهيبوژيننهوه! نهو پارميهش
 زيادى (سودى) دمخنه سهر تا سالى زياترى پى بجى قمرزكه زياتر دمبيت..
 واتا بوژانهوهو تهپاندى دمولتهكان لهپروى نابورى و پارمو پولهوه بهدمست
 جولهكهوميه!

به‌چای خوشمان نابوری عیراقمان بینی له‌سالی هه‌شتاکاندا (۱۰۰ دۆلار به ۲۰ دینار) بو، به‌لام له (۱۹۹۲ - ۱۹۹۷) \$ ۱۰۰ له‌نیوان ۱۰۰۵ هه‌زاری سوپرسی یاری ده‌کرد^(۸)، سهرنج بده تا جهنده راسته!

- گەۋرەتلىق ئورتو دەۋلەتمەندى دىئاي ئەمىرۇ دەۋلەتمەنى ژمارىيەكياڭ ئەتۋانىيەت

(۱۲) جاز ھەمو دەۋرى گۆي زەھى بەدىنار دايۋىشەت!!

- ژماره‌ی دموثمه‌نده پله یکه‌گان ده دموثمه‌ندن، یکه‌میان، دووهمیان، سییه‌میان، جوارهمیان، پینجه‌میان، شه‌میان جولم‌گن، حه‌وته‌میان یه‌هودی نییه، هه‌شتم و نۆیه‌م و دپه‌م جولم‌گن.

بەپېژمگەم بزانە: پارەى دنياى نەمپۆ بەدمەست كېۆمپە؟
 نيۋەى زۆرى ھەمو كۆمپانیا گەورەكانى (ئەمريكا) بەدمەست جۈلەكەومپە. واپايلپھاتوۋە
 ھەرقى زەمبىرو زەنگى پارەى جۈلەكە ھەپە لەۋلاتىكى وەكو ئەمريكا بەزمىكى وای
 ناۋمەتەۋە (سەرۆك كۆمارەكان) بەپارەى جۈلەكە نەبىت ناتوانن بېن بە (سەرۆك).
 - پەرلەمانى ئەمريكى (كۆنگرس) لەسەد كەس سى و پېنجى جۈلەكەمپە (۲۵%).
 - سەرۆكى ئەمريكى پېنج راۋپژكار (مەستشار)ى ھەپە ھەرقى كارى سىياسەت ھەپە
 نەبى پېرس بەۋانە بىرپېت ئەو كاتە دەچپتە قۇناغى كارەۋە.
 - ۋەزىرى پەرگىرى ئەمريكا سالى ۱۹۹۷ جۈلەكە بو.

⁽¹⁾ رېځخراوى ICMC بېرى (۷) دۆلارى دمدا بىمامؤستاي ھوتابخانە دورمکانى سنورى گوردستانى باشور لىسانى ۹۵-۹۶ كە دىكىردە (۳۲۰ - ۳۲۷) دىنار، بەلام سالى ۲۰۰۵ ئىمو (۷) دۆلارە (۷۰) دىنارە.

- سەرۆكەكانى ئەم دوايەش يەكەم (گرېبەستيان - عقد) بۇ سەرەك كۆمارى ئەمىرىكى دەپت بەھەمو شىۋەيەك كار بۇ جۈلەكەو خاكيان بىكات. گەر وى كرد زۇر بەئاسانى دەپتە سەرۆك كۆمارى ئەمىرىكا بۇ ماۋى (۴) سال گەر بەدليان بو بانگەشەى باشى بۇ دەكەن و دەيكەن بە (۸) سال بۇى، پاشان بەرپەزەوۋە خواحافىزەى سەرۆكى لیدەكەن بۇ كەسپكى تر.

- دواى جەنگ كە شىۋەيەت ھاتە سەر ھوكمى روسيا، كى دروستى كرد؟

بېرۋېچون (ھكر) شىۋەيەت كى داپنا؟

دو كەس داپاننا (كارل ماركس) - (ئەنجەل)، ھەردوكيان جۈلەكە بون، ماسۋنى.

- كى كودەتاي شىۋەيەتەكەى كردو كردى بەشۋرۋى سالى ۱۹۱۷؟

(لېنين و ترۇتسكى)، ھەردوكيان جۈلەكەن.

- ئەم شۋرە "۷" ئەندامى سەرکرداپەتيان ھەمو شەشيان جۈلەكە بون.

ھەوتەميان ژنەكەى جۈلەكە بول!

- ستالين دەسەلاتى شىۋەيەتى گرتە دەست، بەقەسى كەسىيى ناكرد نەپاندەزانى چۈن

بگەنە لاي، بۇ ئەۋەى بەرنامەكانى خۇيانى تېيگەمەنن و جېبەجېى بىكات، ھاتن ژنى

دوۋەميان پېھانى كە (جۈلەكە - يەھود) بو، كچەكەشى دا بەپياۋىك كە جۈلەكە بول!

خۇيان گەپاندە ئەۋىش كە كەس ناگەپشە لاي، ستالين دۇى مروفاپەتى و ئىسلام چەند

رەفتارىكى نواند:

- ۱۸۰۰۰ ھەژدە ھەزار مەزگەۋتى ژېر سنورى دەسەلاتى خۇى روخاند.

- ۲۶ مىليۇن موسولمانى لەماۋى ۲۵ سالدا زېندە بەچال كردو كوشتنى.

- ۵ مىليۇن موسولمانى لە (جىزىرەى قورپ) دا زېندە بەچالكرد.

ئەمانە سەركرەدى بانگەشەكاران بون بۇچى؟!

- لەسەرەتاي سەدى بېستەمدا لەو سەرى دونيا لە (ئەمىرىكا) كەسپك پەيدا بو ناۋى

(سىگۇند فرۇيد) بو گەۋرەترين زاناي دەروناسى بو، لە (زانكۆۋ پەيمانگانو

ئامادەپىيەكان) دا كە باسى (علم النفس) دەكرىت (بىردۆز - نقرىيات) مەكانى دەخوئىنرىو
كتىبەكانى بالان.

ئەم كەسە دەپوئست لەپىگەى (ساىكۆلۇزىيە) وە بانگەشە بۆ (نەبۇنى خوا - ئىلحاد)
بكات، بلن (خوا) نىيەو لەم رىگەپەوە بانگەشە بۆ (بەدەرەوشتى - فەساد) دەكات.
فرۆيد دەلن: كاتىك مندال مەمكى داپكى دەمژىت چىژىكى جنسى وەردەگرىت ئەم
زانايە چ رەگەزىكە؟ جولەكەپە.

- لەبەرىتانيا (چارلس داروئىن)، كە مرۇف دەگىرپىتەوە بۆ (قەوزەى ناو دەرياو وەردە
ورەدە گەشەى كردووە تا گەپىشتۆتە (مەپمەون)، پاش چەند سالىك بوو بە (مرۇف)، دەللىت
مرۇف لە (ئادەم وەوا) نەبۇن و ئەم لاشەپە لەخۆل نەبوو.. كەواتە ئەمە دز بە (خواو
پەيامى ئاسمان) پىيەكە قورئانە، گرنگىشى پىندراو و دەخوئىنرىت، بەلام لەلاى ئىمە لەلاى
خۇيان بەرەو كال بونەو دەچىت.. چونكە (زانستى سەردەم) زۆر شتى رونكردۆتەو
زۆركارو كردەوئى دورن لەراستى (واقعەو).

كەواتە داروئىن كى بو؟ جولەكە بو.

- داهىنەرانى (بىردۆز - نقرىيە) (وجودىيەت) ھەمويان جولەكە بون.

- لەسەرەتاكانى سەدى بېستەمدا لەھەر ناوچەو لاپەكى ئەم دنيايەدا كەسىپكان
دروستكرەد كە خزمەت بەخۇيان بكات لەژىر چەننەين ناووبۆچونى جىياجىادا..
ھەموشيان جولەكە بون.

- مېشىل ئەفەلق دامەزىنەرى (حزبى بەمەسى عەرمبى ئىشتراكى عەلمانى) توانى
لەچەند ولاتىكى وەك (سورىا - عىراق - ئوردن..) تۆوى خۇى دابىنى و تا ئەمەرۇش
مرۇفاپەتى گىرۆدەى نالەبارپەكانىانن، لەسەر ئەم رەفتارو كارەى خەلات كرا.. كە توانى
لەناو جەرگەى ولاتى ئىسلامىدا كارى وا چاك بۆ جولەكەو دۆستانى ئەنجامبەدات.

- لەئەوروپا و ئەمەرىكادا دەزگا راگەپاننەكان ۹۵% بەدەست جولەكەو، رۆژنامەى
(تايمس) جولەكە لەسالى (۱۷۸۸) لەبەرىتانيا داپانەزەرانى تا ئىستاش بەردەوامە،
لەئەمەرىكادا زىاتر لە ۲۲۰ گۇفارو رۆژنامەپان بەدەستەو،

لەۋلەتلىكى ۋەك (ئەلەمانىيا) تا نىزىك سالى ۲۰۰۰ زىاد لە ۲۵ قەناتى تەلەفۇزىيۇن ھەبو كە ھەمويان خاۋمەنەكەيان جولەكە بون.. ئەبىت جى بىلۋىكەنەۋە؟

لەفەرنىسا زىاتر لە ۳۶ رۇژنامە دەرەكەن، جولەكە زىاتر لە ۸۱۹ گۇفارو رۇژنامە بەچەندەھا زمان لەجىھاندا دەرەكەن، ئامانجىيان (كەنال) زىادكردنە بۇكارى بەدپروشتى ۋەك قلىمى نىۋە روتو گۇرانى (سەماي) ئافرىت بەنىۋمپروتى يان بىبەرگ.

لەفەرنىسا پىاۋىك بەناۋى (كارودى) يەۋە "۴۰" سال شىۋى بوو، پاشان بوۋە (سكرتىرى حىزى شىۋى فەرنىسى) ۋە بانگەشەي بۇ لى شىۋىيەت دىكرد.. پاش ماۋىيەك خۋاى گەۋرە (ھىدايەت) دى دابوۋە (ئىسلام) سالى ۱۹۸۶ بىرپارى دا زىانى تەرخانىبات بۇ ئىسلامەتى بوۋە زانىيەكى گەۋرە لەكۇتايى سالەكانى ۱۹۹۰ دا كىتەبىكى نوسى، لەلەپەرەپەكىدا لەبارەي جولەكەۋە وتبۇ: جولەكە پىروپاگەندە بۇ خۇيان دىكەن دەلئىن لەجەنگى جىھانى دوۋەمدا (ھىتلەر) شەش مىليۇن جولەكەي لىكۈشتۈپن.. گەۋرەي ئەكەن ئەۋەندە نەبون.. كەمتر بوۋە.

لەناكامدا داپانە داداگو وتيان: ئەبىت سالىك زىندانى بىرئىت ۋە (۲۰) ھەزار دۇلارىش غەرامە بىرئىت، لەبەر ئەۋەي لەكىتەبىكىدا ئەم قەسەمەي كىردوۋە.

بەلام بىنۆرە خۇيان چ بىئەدەبىي بەرامبەر بەئىسلام ۋە كەسايەتى ۋەلەتە ئىسلامىيەكان دىكەن لەفەلەستىن لەۋلەتەكانى تر.. كەس بۇي نىيە ھەلئىداتى بۇ؟

چۈنكە ھەمو دىزگا راگەيانەنەكان بەدەستخۇيانەۋىيە چۇنيان بۇت ئاۋا ئەكەن.. ئەۋ خەلگە چەۋاشە دىكەن.. تاى تەرازو بەلەي خۇياندا ئەشكىنەۋەۋە خەلگى رسوا دىكەن.

- كۈشتارەكەي جەزائىر گۈايە (ئىسلامىيە تۈنەپرەۋەكان) كىردويانە كە (ژن ۋە مىندال ۋە بىاۋى پىر) يان سەرىپرۈۋە ۋە زىندە بەجائىيان كىردوۋن، بەلام خۋاى گەۋرە ناپرۈي بىردن دىرەكەۋت كە دەستەلەتدارانى جەزائىر خۇيان بون ۋە ئىسلامىيەكان بىئىناگابون لەۋ كارە!!

ئەمەش كەنالە ئاسمانىيەكانى (خلىجە) ۋە دىرەكەۋت ۋە ناپرۈيان چوۋ، - چەندىن (ضابط) رايانكردو لەدورەۋە ھەۋالىياندا كە سوپاى جەزائىرى ۋە بىفەرمانى سەرەك كۆمار كىردويانە.

ئايا راستە حزبىك ۸۰٪ى جەماومەركەى خۇى دىنگى بۇ بداتو سەركەوۋىت ئىستا ئەو سەركەوتووو لەناوېان بەرېت.. راستىيە.. ناپكات.. ئاينى پىرۋزى ئىسلام كەى وا ھاتووو! چۇن ئاھرمەت و مىدال زىندەبەچال دمكات.. تا ئەمانىش بىكەن.. ئەمە تەنھا بۇ شىواندىن و جەواشەكردنى خەلگە بەرامبەر بەئائىنى ئىسلام ئەمانەش كە دەمانبىست لەرادىۋى و ئىزاعەكانى (مۇرتىكارلۇ — لەندەن — ئەمىرىكا — ئەلمانىا) ھەوالەكان و بلاوكرىنەومېان ھەمو يەكسان! بۇچى؟

چونكە وەرگرتنى ئەم جۇرە ھەوالانە لەچەند (وكمالەتېكى گشتى) يەومىيە وەك (وكمالەتى رۆيتەر، ئەشۋسېرېس،...) ھەمويان بەدەست جولەكەومەن.. چۇنى برازېنېتەو ھاوا بلاوى دىكەنەو.. مەن و تۇش و خەلگى ساوېلكەش وا دەزانىن ئەمە راستى و واقى رىوداومەكەن و ھىچى تر.

تۇرى تەلەفزىۋنى ئەمىرىكى (C.B.S, A.B.C, N.B.C) كە خاومنى ئەو تۇرپانە بەرپۇمبەركەكانى جولەكەن^(۵) كارېكى ترپان.. سەرۋكى عىراق دواى پادشاىى بەدلىان نەبو بەدلى (سۇفەيت) بو دواى چەند تافىكرىنەومىيەك سەركەوتو نەبو لەناوېانېرد.. ئەندامانى حزبىى بەعس ھاتنەسەر كورى دەسەلات.. ھەمومان دىندىمى ئەو ستەمكارانەمان بىنى.. بچۇ بەوردى ژيانى (صدام) و جىگەو رېگەى (مەشق و راھىنانى) بخوېنەرەو (شەبىھى صدام) پاشان بىر لەنىستاي بىكەرمەو كە زىندانەو بە (ئەسىرى جەنگ) مامەلەى لەگەل دىكەن.. خۇ لەپانتان نەچۆتەو ھەمو كارە چاك و جىگە سودبەخشەكانى بەناوى خۇيەو ھاو دىنا وەك (بەنداوى صدام، مطار صدام الدولى، مستشفى صدام، نەر صدام..) بەپىچەوانەشەو ئەوانەى دژ بەمرۇقايەتى و قىزەونە بەناوى (ئىسلام و كەساپەتى ئىسلامىيەو ھاو دىنا) وەك (سوپاى بەدر، جەنگى قادىسيە، شالوى ئەنفال، ھىزى خالىدى كورى وەلىد، ساروخى حىيىن..).

(۵) مكابد يەھودىيە.

ھەر ئەسلىرىدىمۇ (ئىسلام)دا ئەزىزلىك (ئەبۇغەرب)، زىندانە (سىياسىيەت) پىستىن جىگە رىگەمىيە ھەم، بەلەم زىندانى (بىرەشتەكەن) پاكۇخاۋىن، مۆلەتى مائەۋەشيان ھەم.. تەننەت جىگەمىيە ھەم بۇ ھاتنى خىزانەكانىيان و جوت بونىيان.. تەنھا بۇ دوا رۇزى ئازادى ۋلاتو بىرۈبۈمى پاك كار نەكەمىت ئازادبۇ.. دىئابە قوتابى دەستى جۈلەكەپ.

- ئەفغانىستان ھەم ھىزە جەگدارەكان.. ئازاۋەجىيەكان.. كىشەكانى ناوخۇ دەروە بەدەسەلەتى (ئەمىرىكا) كۆتاپى ھات لەماۋى يەك سالد ۋلات بوۋە ماستى مەيىو (سەرۋىك) بۇ دىارى كرا.. قەرزەكانى كۆتاپى ھات.. قوتابىيەكى خۇيان دانا.. بوۋە زىر دەستە.. بەلەم ئەى عىراق.. بۇ ئەم ۋلاتە رۇز بەرۇز دىندى لىدروست دەپىت؟ بۇچى؟ ئەمىكىشەكان بۇ كۆتاپى نەھاتن؟

خىرى ۋلاتە.. ئاۋاتيان نەوت بو ئايا دەستيان كەوت؟ ۋلاتىش بىيەتە ۋىرانە گرنگ نىە دىئابىن لەداھاتودا رۇزگارى دەيسەلمىنى.. ئازاۋەجىيەو چۆن دروست بوۋە كى ئازاۋەجىيە، ئىمەش خۇزى ئازادى و شادىمان بۇ جىيە؟ تەنھا بەناۋاتى گەشەۋە ئەزىن، بەلەم كەى دىتە رىمان، بەلەم ئىرادى نىۋەمۆلەتى و ئىرادى گەلى گەرەكە.. سىياسەت مەدارىك دەلىت: گەلى عىراق ھەرگىز توشى ھەناسەى شادى ناپىت.. خۇشگوزەرانى ناپىنى، چۈنكە دەۋلەتمەندە بەھەمۇ كانزاۋ داھاتو سامانىك.

- لەتەقىنەۋىيى ۱۱ سىپتەمبەرى ۲۰۰۱ ئەم تەلارەنە زۇرىمى كەسەكان جۈلەكە بون، بەلەم بەجەند رۇزىك ئاگاداركرانەتەۋەمۇ (مۆلەت) دراۋن ئەم ناۋە بەجى بەلن. نىزىك بىيەنەۋە لەكارىكى تىرى جۈلەكە بەرامبەر بەئىسلام.. لەبەرىتانىادا (كۆمپانىيە جىلى ئافرىتان) ھەبە كە خۇيان - جۈلەكە - سەرپەشتى ئەكەن لە (لىياسى) ئافرىتان وشەى (لا إله إلا الله) ئەنوسى.

لەبىنى پىلاۋ لەناۋ پىلاۋ يا زامانى پىلاۋ وشەى (خاۋا) و (پىغەمبەر محمد) دەنوسى ئەمە سوكايمەتى نىيە بەناينى پىرۇزى ئىسلام.. ئەى كوا مافەكان..

بەرزەكەم بە (سەتەلايت و تۆرى ئەنتەرنىت)ى كارىكى واپان كىردۆتە سەر ناخ و
وېزدانى ئەو خەلكە لەچەندەھا رىگەى (راگەيانەنە)وھ كە چەند نوسەرىكەمان پەيدابووھ
لەكوردستان بەلايانەوھ زۆر ئاسايە نەمانى (ئەخلاق و ئەدەب و شەرەف و خىزاندارى)
ئايا ئەمە پېشكەوتنە.. يا ھاو بارگاوىيە بەتەوژمى جولەكە.

جولەكە تا ئەم ساتانەش لەخۆ ئامادەكردندايە بۇ جەنگى جىھانى سىيەم.. كارى بۇ
دەمكات.

كابرايەك بەناوى (ولەيم تار) كاتى خۆى (ضابط) بو (مخابەرەت - ھەوالگىرى)
بەرىتانىا.. دواتر بو بە (بەرىتوھەرى مخابەرەتى دەريايى ئەمىرىكى) ئەم كەسە بەھوكمى
پلەووپايەكەى (تەقىرى)ى زۆر ئەھاتە بەردەست .. بۆى دەركەوت كە جولەكە خەرىكى چ
بەزمىكە، پلان چۆن دادەپژن..

بەوردى و درىژ خايەن و روپامايى لەسەرموھ لەژىرموش كاردەكەن و روخىنەرن،
كتىبىكى بىلاوكرەموھ لەژىر ناوئىشانى (أخبار على رقعة شطرنج)، لەسەر ئەو كىتبە
جولەكە كوشتيان بۆ؟ چونكە ئابرو ھەپاي جولەكەى برد كە نيازى جىيان ھەپە.

چەند دېڭىك باس دەكەم كە لەسالىھەكانى (١٩٦٠)، نوسىويەتى دەلى: جولەكە بەپىي
ئەو پلان و زانىيارىانەى بەدەستمان گەمىشتون، بەتەمان جەنگى جىھانى سىيەم لەنىوان
(جىھانى ئىسلامى و جىھانى مەسىھى)دا دروستبەكەن واتە ئىسلام و مەسىھىيەت بەدەن
بەپەكدا و ھەردوكيان پەكتەر تەفرو تونا بەكەن.

ئەوان ھەردولا تەپپون ئەمىش (ئاستەوا) دەپىت لەنىوانياندا ئەوانىش (ئىسلام و
مەسىھى) مەمنون بەوازەينان و گىرۆدەمبون لەو شەرە.. ئاكام جولەكە كارىان بۇ بەكات،
بەشەپان دەدات و خۆشيان سولھيان دەكەن خۆمان (دەولەتتىكى جىھانى) دروست
دەكەين و ھوكمى ھەمو دونىاي پىندەكەين.

ئىمامى عەلى دەفەرموئەت: لەو شەرەدا خەلكى دنيا بەكەيت بەسى بەشەوھ دو بەشى
تيا ئەكوژرئو لەناو ئەجن.

يېغەمبەر (درودى خۋاى لىيىت) لەچەندىن جىگەدا باسى ئەو شەپرى كىردوۋە كە روودەدات و دەكرىت. لەپاشان گرانىەك دروست دەيىت كە سى سالى دەخايەنىت لەسەر زەويدا.. ھەر گيانلەبەرئىك خاۋمن نىنۋىك و كەلەبەيىت تيا ئەجىت لەپاش ئەو ھەمو نەھامەتى و نارەھەتتەيە ئىنجا (دەجال) دىت و ھوكم دەكات.

ناپلىۋن دەلى: جۈلەكە مىكرۇبى مەۋقايەتتىن.

خۋاى بالا دەست لەفيل و تەلەكەى جۈلەكەو شىرەبەفرىنەكان و داھۆلەكان بىمانپارىزى.. ئەوانىش پلانەكانيان لەناو بچىت و رسا بىن.

بەپرىزى خويىنەر ئەمەش بزانە سەركرەدى دەۋلەتەكان و بەشى زۇريان ھەلپزاردى دەستى جۈلەكەن.

جۈلەكە - يەھود - زىاد لە (۷۵) سالى بەحساب چوۋە بەگىز ھەمبدا روبەروۋى بۆتەھوم (فەلەستىن) داگىر كىردوۋە، ئەو فەلەستىنەى كاتىك بەشىك بو لەدەۋلەتى عوسمانى، دوا خەلىفەى عوسمانى كە (سوئان عبدالحمىدى دوۋەم) بو كە ئىتر بەحساب خراپىرىن و لاوازىرىن و بىدەسەلاتىرىن خەلىفەى عوسمانى بو (ھەرتزل) و خاخام (موسالىفى) جۈلەكە ھەستان چۈنە لاي سالى ۱۸۹۷، پىيان وت: جەنابى خەلىفە رابەرى ھەمو موسلمانانى جىھان.. ئىمە پەرت و بلاۋىن لەجىھاندا.. ستەمىكى زۇرمان لىكراۋە، ۋەكو جۈلەكە ھاتوپنەتە خزمەت جەنابت بۆ داۋاپەك كە ئەو زەۋىيەى ناۋى (فەلەستىنە) ھاتوپىن كە بەدادگاي خۆت بۆمان بگىرپتەۋە، وتيان خاكى فەلەستىن چەند بەردى تيا.. ئەمەندە لىرەى ئالتونت دەدەپنى تەنھا ئەو فەلەستىنەمان بىدەرەۋە، يان بەو مەرجەى جۈلەكە:

۱- كەشتى گەلىكى دەريايى بۆ عوسمانىەكان دروست بكەن^(۱).

۲- پىشتىگىرى سىياسەتى عوسمانى بكەن لەۋلاتانى دەرەۋەدا.

۳- يارمەتى سوئان بىدەن بۆ چارەسەر كىردى بارى ئابورى.

۴- دروست کردنى زانكۆيەكى عوسمانى لەقودسدا، تا قوتابى نەچنە ئەوروپا.

سوئتان عبدالحمید لەوەلامدا پێى وتن: ئەگەر مالى خۆمبوايە یا بەمیراتی

لەباوباپیرانمەو بەم بایاتەو وەلاهی پێم ئەفرۆشتن ئیو ئەو نرخەى پێبدن!

بەس ئەو ئەمانەتى خوايەو کردویمتیه گەردنى من.. من گەورەى موسولمانانم و من

حامى و پارێزەرى خاكى موسولمانانم ئەگەر بێتو بەئێوى جولەكەى بفرۆشم سبەینى

لەبەردەم خۆى گەورەدا چى بێتیم.. چى وەلامى پێغهەمبەر (درودى خۆى لەسەر بێت)

بەدەمەو.. چۆن سەر هەلپرم لەقیامەتدا..

ئەو بو رازى نەبو بەنابەدلى و لارەملى گەرانەو.

سوئتان عبدالحمید كە كاپرايەكى تورك بو خاكى موسولمان كە خاكى عەرەب بو

عەرەبى لەسەر ئەژيا نەفرۆشت بەدوژمنى ئىسلام، بەجولەكە.. بەلام بەداخەو

عەرەبەكان خۆيان فرۆشتیان.. عەرەبەكان خۆيان لەسەر مێزىكى زىوى رازاوى جوان

پێشكەش بە (جولەكە)یان كرد، جولەكە هاتن پۆل پۆل كۆچيان كرد.. مال بەمال

ئەگەرەن بەفەلەستیندا ئەیانوت: ئەم خانووە نرخى چەندمیه؟

خاوەن مال ئەیوت: (۱۰ ھەزار دینارە)!

كاپراى جولەكە ئەیوت: (ئەو بەنجا ھەزار) و چۆلى كە، كاپرا تەماع ئەیگرت و چۆلى

نەكرد، نا بەم شیومیە خاكى فەلەستینی داگیركرد، جێگەى خۆيانیان تیاكردەو ماوێ

(۵۰) سال، تا سالى ۱۹۴۸ بەم شیومیە خاكى فەلەستینیان كړى.. بەلام كاتيك ناوپیان

دايەو دانیشتوانى فەلەستین ھەرچى ناوچە چاكەكانە بووە مولكى جولەكە. جولەكەكان

كارناسانى باشیان بۆ دەكرا.. پارەدار بون.

لەم سەردەمى نوێیەدا.. كە ئەپیاوى عەرەب بەحسابى خۆيان (قائىدى ئومەى

عەرەبى) = پێشەواى نەتەوێ عەرەب كە ھەمو عەرەب شانازی پێو دەكەن تا ئەمەرو،

ئەو لەسالى ۱۹۷۰ مردوو ھەر ئەمێنەو كە ئەو پێشەواى نەتەوێ عەرەب بوو..

توانى ھەمو ولاتە عەرەبەكان كۆكاتەو لەدواى خۆى بیانكات بەگژ جولەكەدا (جمال

عبدالناصر) بو!

ئەم (جەمال عبدالناصر) گە بو بو بىپىاۋى مەيدان و شىر بەھىز، دايك كۆرپەى واى نەخستۈتەۋە، لەسالى ۱۹۶۷ لەدۇى جولەگە راپەرپىن و لەھەمو لايەگەۋە ھىرشىيان كىرد تەنانت لەكوردستانەۋە (كەتپىيە)ى عەسكەرى چۈنە فەلەستىن (بۇ جىھادو غەزا) واى لەو خەلگە گەياند كە بۇ رزگارى فەلەستىن و سەرىمەرزى عەرب كاردەگات، واپانزانى پىاۋ چاكە وەك لەراگەياندەنەكانەۋە بانگەشەى بۇ دەرگا - جەمال - نەيانزانى ئەمە سىنارىيەگەۋ جولەگە پىشانى ھەمويان دەدات (۲۰۰) مىيۇن موسولمانى كۆكردنەۋەۋ كىردى بەگىز (دو) مىيۇندا، بەلام لەماۋى (۶) شەش رۇزدا ھەر (۲۰۰ مىيۇن) موسولمانەكەى شكاند لەبەردەم ئەو (۲) مىيۇنەدا.

ئابروى ھەمو عەرب و ئىسلامىشى بىرد.

جەمال عبدالناصر لەگەرەكى جولەگە لەقاھىرە لەدايك بوۋە^(۱).

لەگەل لەدايك بوۋىندا دايكى مردوۋە لەباۋەشى ئافرىتىكى جولەگەدا پەرومردە بوۋە، ھەرچى سۆزو خۆشەۋىستى جەمال ھەبو، لەتەمەنيا بۇ ئەم ئافرىتە بوو، باۋمىر بىكە كاتىك بو بەسەرەك كۆمارى دوو جاسوسى (ئىسرائىل) پان گىرت ھەمودەۋلەتەكان (تەكلىفى)پان كىرد بەرى نەدات، بەلام ئەم ئافرىتە چو لەبەندىخانە ھىنانىيە دەرۋە. لەقاھىرە سوار (فەرۋگە)ى كىردن و ناردنىيەۋە بۇ (ئىسرائىل) گەس نەپوۋرا قسە بىكات.

لەسالى ۱۹۵۲ كودەتاي كىردو ھاتە سەر ھوكم شۆرشى (ضباط الأحرار) ى پىدەموترىت. بەبەلگەى بىرواپىكراۋەۋە زانراۋە لەسالى ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۲ (۶) جارى لەگەل (ئىسرائىل)دا كۆبۈنەۋەى كىردوۋە (جوار) جارىيان لەكەشتىدا لەدەمىيى سىپى ناۋمىرستدا باشە پىشەۋاى موسولمانان و نەتەۋەى عەرب.. رزگارەرى فەلەستىن لەدەست جولەگە ئەگەر پىاۋى (جولەگەۋە ئەمەرىكا) نەبۋى بۇ دو سال پىش ھاتنە سەر تەخت بۇ (۶) جارى كۆبۈنەۋەت كىردوۋە تا ئەم (تەمسىلىيەت) پىدەمەكەن؟!

سونەتتىكى گەۋرە داھىنا كە (لەقسەباخانە)كاندا (دە ھەزارو بىست ھەزار) موسولمانى سەر ئەمىرى و ئەمىردىن بەزىر خۇلى بىابانەۋە.. ئەمە بو (سەرۋىكى نەتەۋەى عەرمەب) (سەيد قەلبو ھاۋرپەكانى) لەزىندەكانى ئەۋدا سزادەردان و شەھىدبون.

- ئەم جمال عبدالناصر لەمپىگەى (مخابراتەكە)ى خۇبەۋە توانىيويان بەھەر حالىك بىت (سىخوپەك) لەناو دەزگەى (ئىستخباراتى ئىسرائىل)ى دا دروستبەن و بچىنن.. بىاۋىكى (مىسر)يان ناردبو بۇ ئەۋى ئەۋى ناۋيان نابو (دېقەد لىقى) لەناو ئىسرائىلدا، كە ناۋى خۇى (رائد) بو، ئەم كەسە توانى مىسر ئاگادار بىكاتەۋە كە بلى لەمپۇزى ۵/ نۇكتەبەر/ ۱۹۶۷ كاتىزىمىر (۵) بەيانى ھەمو فرۇكەكانى جۈلەكە ھەلەستەن لەمپۇكەخانەكانى (مىسر و سوريا) ئەمدات، سوپاى (ھەردو ۋلات) لەناو دەمبات تىكايە ئاگاداربىن، جۈلەكە پەلامارتان دەمدات، ئىۋە خۇتان ئامادەكرىۋە پەلارى بىدەن و دەستپىشخەمىرى بىكەن، بەلام ئىسرائىل پەلامارتان دەمدات).

كاتەكەو رۇۋەكەو مانگەكەى لىئاگاداركرىدن.. بروسكەكەيان گەيانىدە دەست (جەمال) ھەۋالگران ھەمو ئاگاداركران سوپا ئاگاداركران فرۇكەكانى سوپاى ۋلاتە عەرمەبەكان ئاگاداربون كەۋا ھىرش دىكرىت.

ھەمويان زۇر بەجۋانى زۇر بابەشى ئاگاداربوون.. ژمارەيان زىاتەر، قەت ناشى پىنى نەۋىرى، بەلام ئەۋەى رويدا دەزنى چى بوو؟

(كات پىنجى بەيانى بەبى ئەۋەى تەقە لەمەك چەكەۋە بىت^(۷))، يا بەرگىرى بىكرىت، بىنارموزى خۇيان و بەھىمنى ھاتن چى فرۇكەكەى مىسرى ھەمو نىشىنراۋەۋە جۋان بۇردومانىان كرىدن.. سوتانىان ھەمو سوپاى عەرمەبان لەمپىن خىست.. بو بەسوپاەكى بىبىال و بىتوانا.. باشە فرۇكەكانەكان لەئامادەباشىدا نەبون ئەى لەكۋى بون؟ دىارنىن.. ئەملا.. ئەۋلا فرۇكەكانەكان لەكۋىن؟

(۷) تحطمت الطائرات عند الفجر - مذكرات .

که سمیر نەگەن ئەو شەوێ هەرچیان هەمە لەئوتۆلی (سەمیر نەمیپ) لەقاهیرە هەر
 ھەمویان کۆکراوەتەوێ ھەتا (٤)ی بەیانی (ئارمقیان) دەرخوارد دراو، پاشان ئافرەتی
 سۆزانیان کردونەتە لایان و رایان بواردوو.. دەرەمو ھەمویان بە (سەتڵ)، ئاو نەکرا
 بەسەریان ئاو بەیانی لەزەمە ئاپالەکان ھەر ھۆش خۆیان ناھاتنەوێ.. ئەو (جەمال)ی
 (سەرە کۆمار) ئەو لەکوێیە.. خۆی ئاگادارە..خۆشی سەعات ١٠ ی بەیانی کە ھەمو شت
 تەواو بو ئاویان نەکرد بەسەریا ئیستا ئارەقەکە بەری نەمایو سەرخۆش بو، ئەو
 پێشەوای نەتەوێ عەرەبو رزگارکەری خاکی داگیرکراو پێشەوای ئەو ھەمو موسوڵمانانە
 بوو کە کۆیان کردبوونەو غەزای جولەکەیان پێدەکردن.. ئەگینا موسوڵمان ئەو نییە
 لەبەردەم ئەو جولەکە ترسێکەدا بەشکێن، بەلام ئەوانەیان دانائو بەپێشەوای (قاند)..
 ئاوا جولەکە لەھەمو لایەکاندا پیاوی خۆی ئەچینیو دایدەنێ (٣٥) ساڵ زۆر زیاترەگەلی
 فەلەستینی کێ (سەرۆک و رزگار) کەریان بوو؟!

کئی حلقی بڑا و مردمگرتن.. کئی جوله کهی تہ فرو تونا نہ گرد.. کئی دینی خوی سہر
نہ خست؟ (پاسر عمر وفات)

ياسر عرفات گى بو؟ دروستكراوى خۇيان بو.. كاتىك تەپارمكەى كەوتە خوارمە
لەبىبابانى (جەزائىر)، چۆن (ئىسرائىل و بەرىتانىا و ئەمىرىكا) ھەمو فېرۇكەى خۇيان نارد..
بەپەلە بۇ دۇزىنەمەى.. ئەمە لای خۇى گەورمىرىن (تىرۆلىستە) خۇيىن پېژە، تېكىدەرە
لەمەرمېدا.. دۇزىيانەمە چۈنكە خوا نەخواست گەر نەمىنى ئەى گى ئەو گەل و خەلكە
ھەلخەلمىنى.. كەس وەك ئەو نايتوانى (۴۰) سال زىاتر گەل فەلەستىنى ھەلخەلمىنى..
ئىستاش مردوۋە خاۋەنى (۲۰) مىليار دۇلارى بلۆك كراۋ بوو.. خەرىك بو لەسەر مال و
جىگەكەى بېيىتە شەپ، بەلام پارىيەكەى ئەو تەۋاۋ بو لەخەستەخانەكانى خۇيانا
لەپارىس كۆچى دۋاىي كىرد.. ئەمە ھەمۋى ۋازى سەپىر سەپىرە.

- مەلىكە حسين پادىشاھى (ئوردن) نەخۇشكەوت بىمپەلە لەنەخۇشخانەكانى ئەوروپا . ئەمىرىكا باۋەشيان بۇ كىردمۇ نىزىك بۆۋە لەمىردن.. بەياساى پادىشاھى برا گەۋرەمكى دىمىسەلاتى ئوردن دىمىرگىتە دەست بۆيە لەجىگى خۇى داينا.. بەلام لەۋەلامى

مامۇستاكانيدا راستىيەكەى وت.. ئەوان رازى نەبون.. بۇيە خىرا ناردىانەو ئوردنو
بىيان وت دەبىت (عبدالله) بكةيتە پادشاو لەژنە ئەوروپىيەكەتە، بەئى كارمەكى
ئەنجامداو خەلكى ئوردنى قەناعەت پىكرىد.. پاشان گەراپەو نەخۇشخانەو گيانى سپارد
سەرۆكى ئەمريكا (كلىنتۆن) ئامادەى نەسپەردەكرىد بو لەئوردن.. بۇ؟

لەسەرمەتاي دەسلەتلىشيا گەورەيان كرىد لەبەرچاوى خەلكى كرىيانە يەكەم فەرۇكەوانى
غەربىي.

- حافظ ئەسەد سەرۆكى سوريا خۇپادشاىى نەبو حوكمەكەى ئەى بۇ (بەشار
ئەسەد) يان دانا، چونكە بەئىنى دا لەباوكى دىئۆزترىيت بۇ جۆلەكەو.. دز بەكوردىش
وەك ناگرىيت.

- ئەمانەو چەند كەسايەتەكى گەورەو دىارى غەربو غەيرى غەرب چۆنەتە
رەكخراوى (مارسۇنى)^(۷)

- كارىكى ترى جۆلەكەو كۆمپانىياكان ھەرزان، نرخى ئەو كەرسەو بابەتانەيە كە
كۆمەلگەى ساغى مۇقاپەتەى لەخشتە دەبات و گەنج ھەلدەووشىنى.. بەپىچەوانەو
گرانترىن كەرسەيە لەلاى خۇيان وەك (جگەرەو ماددە كحولىيەكان)

بەپىزەكەم بەرچاوى رونبەو سەرنج بىدەو دلىاش بە ئەوانەى كە حوكمى دەولەتە
ئىسلامىيەكان دىكەن پىاوى خۇيانن، پەرورەمكرەوى دەستى خۇيانن، لەبەر ئەمەشە ئەم
دەولەتە ئىسلامىيە ھىچيان پىناكرىيت و ناتوانن كارى جدى بكەن. تەنھا بۇ ئەو

^(۷) ماسۇنىيەت: كۆمەللىكى سەر بەجۆلەكەن لەپىئاوى ئامانجەكانى جۆلەكەدا ھەولەدەن، سەرمەتاي
دروستوبونيان بىتەواوى نەزانراو، سالى ۱۷۱۷ ز بىكەمەكان لە (بەرىتانىا) كرىدەو ناوى خۇياننا
(البناىين الاحرار) كە دزايەتى ھەمو ئاينەكانيان دىكرىد (بىچگە لەناىنى جۆلەكە)، ھەولى
بلاوكرىدەو ھەسادو خراپەيان دەدا، پاشان چەندەھا بىكەيان لە (پارىس، ئەلمانىا، سوپىرا، ھۆلەندا،
روسىا، سوېد.. ھتد) دا كرىدەو، سالى ۱۹۰۷ ز ژمارەى بىكەكانيان بىنەمريكادا گەپشە (۵۰) بىكە،
نزىكەى (يەك مىليۇن ئەمريكى) ئەندام بون تىپاياندا، زۆر لەسەركرەمەكانى ولاتان سەر بىماسۇنىيە بون
وەك (جىسكار دىستان و مېتران و پانزە سەرۆكى ئەمريكى) دۆلارى ئەمريكى لەسەر دىپوتىكى (الختم
الاعظم) ماسۇنىيەتى پىيەيە كە (قوجەكەو چاوپكى لەسەرە) — مكايىد يھودىيە، قەرەمەنگى
بانگخوزان، ل. ۱۷۰.

دانراون (ئىسلامو رۆلەكانى) لاواز كەن. سەرى موسولمانان پانېكەنەو تا نەتوانن سەرى بەرزكەنەو بەچن بەگزیاندا.

هەمويان دىئاو كورسیان لەلاخۆشەویست كراو.. قیامەتو ویژدانیان لەبیردوئەتەو، دەستیان گرتوو بەسەر ئابوری ولاتداو لەژێرەوش بەشى جولهكە دەدەن.

- (حەسەن بەننا) رحمةتى خوى لىبىت لەگۆمەلى (براىانى موسولمان) (كەتیبەكە) مەجھىدى نارد بۆ فەلەستین لەگەل كەسانى تر سالى ۱۹۴۸ بۆ ئەوێ لەجولهكە بدات رۆحیان چوو سەرى دىنایان لىهاتەو پەك وتیان: خۆ عەرەبەكانمان بەفیل هیناوه، ئەمانە فیلان لىناكریت.. ئەمانە بۆ هاتون.. هەرجییهكیان كرد ئەیانویست ئەو گۆمەلە موسولمانە لەناوبەرن. چونكە ئەیانزانى ئەمانە پیاوی ئەم و ئەو نین.. ئەمانە راستن لەخۆبوردون بۆ خوا هاتون لەویدا (جیهاد)یان لەگەل بكەن رۆحیان لەكەس نەچو بو لەوان نەبیت، قەسەى سەركرەكانیان دەلى: تا شەرى ئىمە لەگەل عەرەبا، شەرى جولهكەو عەرەب بىت ئىمە برودمانەتەو.. بەلام لەگەل بوو بەشەرى (جولهكەو موسولمان) ئەو ئىمەتیاچوین، چونكە ئەزانن بە (ئىسلام) ناوێرن.. بەلام كارێكى وایان كردوو زۆر بەناسانى بەعەرەب ئەوێرن.

بەپێزەكەم زانیمان نیازی چیانە (جولهكە)، چونكە هەمو شتی.. هەمو سەركرەمەك دروستكراو پەروەردەكراوى خۆیانە.. بابزانین نیازی چیتیان هەپە جولهكە لەمەودا.. بەچاوى خۆشمان ئەپینین ئەگەر تەمەن باقى بىت.. بەبۆچون و حسابى خۆیان نەخشەكەیان لەسالى ۲۰۰۰ دو هەزارەكاندا دەستپێدەكات و كارەكانیان بەروبومەكانیان ئەدرۆنەو.. (نىكسۆن و رۆنال رىگان) كە پەكى هەشت سال سەرۆكى ئەمرىكا بون ئەیان وت لەسەدى (۲۱) دا پلانەكان دەرئەكەون و ئەو هەراو بەزمەى ئەمانەوێت دەپنێنەو.

چونكە قەناعەتەكەیان وایەو لەناو (تەورات)ەكەى خۆیان ئەلى: لەدەشتى فەلەستین لەزموى (ماجولینا) شەپە جیهانیە گەورەكە ئەبیت كە دىناى پێلەناو ئەبەن كە (۴۰۰) ملیۆن سەربازى تیا كۆئەبێتەو لەهەمو مەملەكەتى جیهانەو شەپ دروست دەبیت..

جىيەنى تيا لەناو ئەچىت.. لەدىر زەمانەو ئەمەيان داناو.. قەناعەتى خۇيانە.. لەسەر زەمى (بېرەشتى) دروست دىگەن پەردەسىنى.. بەلام لەكۇتايدا (موسولمانان) لەناويان دىمەن.. ئەزانى ئەمە تەقدىرى خاويە.

- دەولەتى روسىيان روخاند (شىوعىيەت) ئەمە بەدەمى خۇى (گوربارشۇف) وتى: ئەوا (پەگىتى سۇفىيەت) ھەلەشاو (شىوعىيەت) ئەمە يەكسەر ئەمەرىكا لەبەرنامەى (مايەبىر عن الوجه النظر الحكومة الامريكية) لەدەنگى ئەمەرىكا وتى: ئىستا دوزمنى ژمارمەكى ئەمەرىكاو غەرب لەدواى ئەمانى (شىوعىيەت).. ئىسلامە.. بەلئ ئىسلامە، بەئاشكرا لەرادىۋكەياندا وتى: زۇبەى زانستو زانىارپەكان لەلای جولىكەيە.. كارى بۇ دىگەن، دىمىكەن ئامانجىيانە كەس ھىچ ئەزانى خۇيان ئەبىت، خۇيان ھەمو شتى بن لەجىيەندا بەھەر شىۋەيەك بو كەشتىيەكى ئاسمانى ئەمەرىكى ھەلەراپە ئاسمانو بۇ گەشتى مانگ كارى كرد، يەكەك لەسەرنىشەكانى پىياۋىكى جولىكە بو. جولىكە زۇر شانازى پىۋە دەكرد. كەشتىيەكە كارەكانى ئەنجاماو وىستى بگەرپتەو سەر زەمى ھەمو كەسە گەورەو بەتواناكانى جولىكە لەگەل ھەمو دانىشتوانى شارەكانى ئىسرائىل لەفەلەستىن بەمەلەين چاۋ چاۋمەپى بوون جىگەو رىگەو خواردن نامادى ئەو ئاھەنگە كرا بو كە بەنيازبون بۇ ئەو كەشتىيەوانەى بىكەن، بەلام لەنزىك بونەھى لەسەر زەمى لەبەرچاۋى ئەو ھەمو كامپىراو كەنالا ئەداو مۇۋاپىيەتىدا.. ئىسرائىل ئەم خەھى ئەھاتەدىو (فۇكەكە) بەئاسمانەو سوتاو كەوتەخوارى ھەمو سەرنىشەكانى گىيانىان لەدەستدا.. چاۋى رەشى جولىكە كال بۇومو خواردن جىگەى ئاھەنگ كراپە جىگەى پەرسە، سالى ۲۰۰۲.. بەلام بەرپەزىم لەئاسمان رويداو خاۋى گەورە پىشتى شكاندن.. گەر لەسەر زەمى رووپىداپە زۇر بەراشكاۋى دىيان وت: (دەستى ئىسلامىيەكان بوو ئەم تىرۇرىستىيەيان ئەنجامداو)، بەلام سوپاس بۇ خوا.

- بۇ زىياتر رون بون لەو كارو كەردەوانە لەچەندىن جىگەدا خاۋى گەورە لەقورئانى پىرۇزدا باسىان دىكات، ھەزرىتى (موسا) عليە السلام يەكەم پىغەمبەر كە لەھەمو پىغەمبەرمەكان زىياتر ناۋى لەقورئاندا ھاتوو.. كە ھۆزەكەى چەند ئالەبارو سەرسەختو

دور لەخوا بون، بەهيج شتێك باومرپان نەكردوو. داواكارپان زۆر بوو، زۆر دنیا خۆشەويست بون.. نازارى پێغەمبەرانيان زۆرداوه لەرابرودا.

پێشەواى مرقاىپەتى محمد (درودى خواى لەسەر بێت) لەچەندىن (حەدىسى سەحیحدا) باسى ناپاکی و ستمى جولەكە ئەكات و پاشان لەناوچونیان بەدەستى (محمدى مەهدى) (ستكون بعدى خلفاء، وبعد خلفاء امراء وبعد الامراء ملوك، وبعد الملوك جبابة وبعد الجبابرة المهدي).

(لەدواى من خەلیفە حوکم ئەكات پاشان کۆمەڵی دێن (ئەمیرایەتى) ئەکەن دواى ئەو دەسەلاتى نیسلام بو بەئەمیرایەتى و ئەمیرایەتیش نەما، دەسەلاتى (مەلیکایەتى) پەیدا دەبێت کە ئەویش نەما ئەمجارە (دیكتاتۆر ستمکار) پەیدا دەبن (جبابیرە - ئەوانەى ستم و ناحەقى لەخەڵک ئەکەن و ئەیانچەوسێننەو، لەپاش ئەوانە ئینجا (مەهدى) دێت خۆپنەرى خۆشەويست.. ئەى دێزاکا و بەتاوانى کەسانى سەردەم.. ئەى دێر هیاو ئاواتى کپ کراو بەزانی ئیستا سەردەمى (زالمەکانە) خەلیفەکان پۆشتن و ئەمیرەکان وەك (صلاح الدین و..) کە دواى روخانى (عەباسى) یەکان هاتن، پاشان مەلیکایەتیشمان بىنى پۆشتن ئیستا حوکم و دەسەلاتى (ستەمکار - جبابیرە) یە کە حوکم بەئاینى خوا ناکەن و دزایەتى دەکەن.. پاشان (مەهدى) یە، دواى ئەویش شارى مەدینەى پێغەمبەر (درودى خواى لیبیت) کاول ئەبێت دەلى: وایلیدیت (چەقەل و گورگ)^(۸) دێتە لای (گۆرمەکەى پێغەمبەر) وە کەس نییە دەرمانبکات، کاروانى بەو ناویدا دەرپۆن دەلێن: بیستومانە لەزەمانى پێش ئێمەدا ئەم ناوە چەندەها کەس تیايدا کۆبونەتەو لەدواى ئەمانەش، جەنگى جیهانى سێیەم دروست دەبێت لەحەدىسدا بە (مەلحەمەى عوچما) ناوى هاتوو، پاشان شارى قودس لەدەست جولەكە رزگار ئەکرێت، لەپاشاندا (دەجال)، دێت وەك کەسیكى ئاسایی وایە (۷۰,۰۰۰) جولەكەى ناوچەى خۆراسانى ئەگەڵدايە

له‌دایک و باوکیک دهبیت که (۲۰) سال مندالیان نه‌بووه، پاشان هه‌مو دسته‌لات و توانایه‌کی هه‌به خاوه‌نی پاره‌ی زۆرو نانی زۆره.

خه‌لکیکی زۆر دوا‌ی نه‌که‌هون ئیدیه‌ای (خوایه‌تی) نه‌کات.. خه‌لکه سادو ساویلکه بر‌وای پیدمه‌که‌ن و نیمانی پیدپینن بۆ هه‌مو لایه‌ک ده‌جیت ته‌نها رو‌هو مه‌دینه‌و که‌عبه نه‌بیت. پاشان چه‌زهرتی (عیسی) دپته سه‌ر زه‌وی و (ده‌جال)، نه‌کوژی به‌چه‌کیک که ته‌نها نه‌و له‌و چه‌که‌ی پێیه‌و زۆر به‌هیز دهبیت له‌ده‌رگای (قودس) دا مرۆفایه‌تی له‌م (ده‌جاله) رزگار ده‌کات، نه‌مانه نیشانه‌ی گه‌وره‌ی دنیا کوژی هاته‌نه که به‌گورتی: (هاتنی مه‌هدی - کاولیونی شاری مه‌دینه - رودانی جه‌نگی جیهانی سییه‌م - گرانیه‌کی گه‌وره‌ی سن ساله - دوکه‌لکیکی گه‌وره (الدخان) که هه‌مو سه‌ر زه‌وی ده‌گرێته‌وه‌و ماوه‌ی ۴۰ چل شه‌و زه‌وی دادمه‌پۆشی، پاشان رزگارکردنی قودس، پاشان هاتنی ده‌جال پاشان دابه‌زینی چه‌زهرتی مه‌سیح - عیسا - "عليه السلام" هه‌موشی له‌ماوه‌ی "۷" چه‌وت سالدای رو‌ده‌دات، پێغه‌مبه‌ر (درو‌دی خوا‌ی له‌سه‌ر بی‌ت) باس ده‌کات که خه‌لکی زۆر به‌نا‌ره‌حه‌ت فریای به‌دوادا‌چوون و گو‌یگرتنی (متابعه) ده‌که‌هون له‌کو‌تایدا خوا گه‌وره لامانب‌دات له‌و نا‌ره‌حه‌تی و سه‌غله‌تیانه‌و مرۆفه‌کانی نه‌و سه‌رده‌مه‌ش به‌نیمانه‌داری به‌ی‌لێته‌وه‌و ناگامان له‌چه‌رکه‌کانی رۆژگار و هه‌ناسه‌کانی می‌ژو بی‌ت.. نه‌م با‌به‌ته زۆر له‌مه زیاترو با‌شتری ده‌و‌یت، به‌لام هێنده به‌سه.

نويژى بهيانى

خوينەرى ئازىز/ دىزانىت كەسانى سالانى رابردوو بۇجى دور لەنەخۆشى و دىردو بەلابوون؟ دىزانىت بۇ ھىندە بەكارو تواناو لەش ساغو ھىممەت بەرزو مۆتەقى بوون؟ بگەرپەرمومو بەگىردارمەكانى خۆتاو بزانە لەچ لاپەنىكەو ھەم تەرخەمىت ھەيە؟ بەلئىن بىدە.. ەزمى خۆت جەزم بکە.. گەر نەشت بو ئەوا زەنگى مۆبايلەكەت ئامادە بکە بۇ ئەم کارە خيەرە.

پياوى ئاشتى، سەرۆك و مەزىرانى ئىسرائىل (ئىرۇن شارۇن) گەورە پياوى جوولەكە لەچاوپىكەوتەنىكە دەلئىت، ئىمە لەعەرەب ناترسىن!

- ئەى لەموسوئامانان؟

- لەوانىش ناترسىن و تازە رەگمان داکوتاو.

- ھىچ كاتىك لىيان ناترسن؟

دوا وەلام/ لەپەككاتىدە لەموسوئامانان دىترسىن ئەوئىش ئەو كاتەيە كە ژمارى نوپژخوينانى بەيانىان گەشتە ھىندى ژمارى نوپژ خوينانى نوپژى (ھەينى ، جومە) ئەو ساتە دەبنە مەترسى بۇ (دونىاي جولەكەو دۆستەكانى) بەرپەزمەكەم.. مەزگەوتەكان لەتۆى گەنج خالىيە..

شەو زوبنو و زەنگى مۆبايلەكەت ئامادە كە پىش بانگى بەيانى بەناگابىتەو. دەستونوپژىكى خاوپىن (أحسن الوضع) بگەرەو چەند ركاتىك شەونوپژ بخوينە.. لەدواساتەكانى شەو زەنگىدە پەردى گوپكانت بەدەنگى بانگى بلىدى مەزگەوتەكان دىزىنگىتەو.. لارەمل و بى ئىرادە نوپژى تەنھاي بەيانى بەنەنجام مەگەنەو بنوپتەو.. بەلگو وەرە دەرمان، بەدەم وەلامدانەو بانگەكەو بەرمو مەزگەوت ھەنگاوى ھىدى بنى.. ئاى! لەو كاتو ساتە كپو خامۆش و خۆشانە.

ھەوا خاوپىن ئاسمان بىرسكە دەدات لەنەستىرە بىدارەكان.. كەشيكى رۇحىت لەلادروست دەبىت ھەمو سونەتەكان دەتوانىت بلىيت، گەر مالىكەتان تۆزى دورە مەزگەوت بىت. چەند ركاتىك نوپژى سونەت لەمالى پەرومەدەگارىدا بەجى بگەيمەنەو

لەپىزى نوپۇز خويىناندا رابوۋستە.. لەدواى مامۇستاۋە نوپۇزى بەيەنەت بە (جەمەت) بخوینە.. بەناخى ئايەت و وشەگاندا شۆرەبەرەۋە.. لەكۇتايىدا دەزانەت ھەست بەج ئاسودەمىيەك دەمەيت رۇخى پاكى ئيمانەت گەشە دەمەت.. (وپردو و ئەۋرادەگان) بەجۋانى و بەدلى ئامادەبوونەۋە بخوینە، بەۋ ھەۋا پاك و نەسىە خۇشەى بەرەبەيەندا بەرەۋ مال بگەرپەرەۋە، پېغەمبەر (درودى خۋاى لەسەرىيەت) لەم بارەپەۋە دەئەت: بەجەيەنەنى نوپۇزى (خەۋتەن و بەيەنى) بەجەمەت خەيىرى (شەۋنوپۇزى ئەۋ شەۋەى ھەپە) و لەبەرگەردى چەندەھا لەپەرەى گارى قوتابخانەۋ گارى ترە، مەنورەۋە.

ساتە نامۇيەگان ناگەرپەنەۋە.. قورنەن بخوینە.. ئەۋ ساتە ھەست بە (تەدەبۇر) دەمەيت.. (خير العمل فى بگورپەھا) دەزانەت ھەست ناسكى چەپە ئەزانى ھەۋل و ماندوۋبون چەپە؟ بەئە. دەزانەت بۇ رۇزەكەى چەندە چالاك دەبەت، گەر بەردەۋام بېت چەندە رۇزەگارمەكانت بەش دەمەت.

نەخشەى جۋان جۋان بۇ گارى ئەۋ رۇزەت دەمەيت.. ھىۋادارم بىتوانەت گارى بۇ بگەيت پەيمەنم بەدەرئ كە تاكى بگەيتەۋە!! بەناسودەمىي چەپە ئەۋ چەكە ساتانە لەبنى دانى گەنجەتا دەرنەچەت و دەبەتە مایەى خەروخۇشى و تۈپشۋەپەكى قىامەتى.. دىئەبە ئەۋ گارانەى ئەمەرۇ لەكەنەلە تەلەفزیۋنەگاندا ماندوت دەمەت و لەكەت خەۋت دەگرئ (تارمايى - سەرەپەكە) و پاش ھەلەتەنى خۇرى رۇزەكى نوپۇ شەپە بەفرەنە ئاسا دەتۈپتەۋە.

لەدوا پەپەى ئەم ساتە پەر خۇشى و شادەپەدا ھىۋاى بەردەۋامى و گامەرانى و دىسۋزى دەخۋازم لەپەرەۋەردەگارى گەۋرە داۋاكار شادەن.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

ئەوينى دايكم

دواى گەرانهووم لەدەرەووى ولات

ن/ عبدالعزدين حمدان

و/ م. عبدالقادر على

ح.ح.م كه لاويكى ھەستيارەو لەزەلكاوى نەفاميدا درێژەى بەژيان نەداوە خوێ دەلێت:
كاتىك باوكم لەژيان دەرچوو.. چوووەو بەوشى خاك و ئارامى گرت، من منداڵىك بووم
و ەك خەو ئەو سات و رۆژگارنەم دێتەو ەياد، دايكم بەختى كۆردم.. پەرورمەدى كۆردم
بەو بېرە پارە كەمەى كە لەمالان بەرپنجى شان و بال و شەونخونى دەستى دەكەوت كە
(جەل شۆرى مالان - نانكەرى - كارمەرى) بۆ ئەووى من بەعەزى ژيان ئالودەكات و بېمە
دارو لەسايەو بەرى بەھۆيتەو.. زۆر بەنازدارى و تاقانەى ناردەم بەر خۆپەندى.. بۆ
ئەووى خۆپەندى تەواو بكمەو لەدوارۆژدا دايكى پىرى لێقەوماو پشويەكى خوش بەدات و
بەھەستەو.

قۇناغى (سەرمتايى - ناومەندى - دواناومەندى - زانكۆم) تەواو كۆرد، زۆرم خوش ئەويست
زۆر بەھەفابووم لەگەلیدا، بېقەرمانىم ناكۆرد، بەبالاى بەرزما ھەلى ئەپوانى و
ئەلەمەدولەللاى دكمۆرد. بەباشم زانى بۆ تەواو كەملى بوونى بېروانەكەم بەرەو دەرەووى
ولات بارگەى غەربى ھەلگرم!

دايكم لەگەلما ھات و بەرپى كۆردم لەپىنگا نەتوت يەكەم جارە نامۆزگاريم دەكات زۆر
بەقوربان و بەساقەم دەبوو، ئەپوت: كۆرم من ھەر تۆم ھەيت.. نازىزەكەم ئاگات لەخۆت
بێت، كارىك نەكەيت خوا پىيناخۆش بێت، رۆلە شىرینەكەم ژيان ئەم چەند سالى

تەمەن نىيە، زۆر ورپايە كۆرى خۆشەويستم تەكايە تا دىتوانىت لەنامەو ھەوال پەرسىنت بېيەشم نەكەيت.

منىش بەزەردەخەنەيەكى بېرۇخانەو دىموت: جا كى بۆت دەخوینیتەو.. خوا گەورەيە.. با بگەم.

باش چەند سالتىك باش چەندىن بەسەربردنى كات لەبى كاتىدا.. خویندىن تەواو كەردو بەپەلو پايەى بەرزەو بۆ لای دايكەم و شارەكەم گەرامەو!

بەلام لەگەل گەرانەو مەدا كۆمەل: (دابو دىستورى رۇزناوا) م لەگەل خۆم بەخەلاتى جەستەيى ھانى بوو، مەن بەناو لەخەلكى جىيا دىكرامەو.. زۆر گۇرپوم.. ھاوړى و دراوسى بەباشى ھەستىان ئەكەرد.. تا رۇزىكىان گويم لىبوو باوكى (خ) قەسەى بۆ مەندالەكانى دىكەرد:

رۇلەكانە ئەگەر پەلوپايەو بېروانامەى بەرز.. ھەندەران.. ئاوا مەرفەكان بگۇر! ئەم بېروانامەيە بەتورىكى قوروى، زانستو زانىارى ئەگەر (ئەخلاقو ئەدىبى) لەگەل نەبوو بىخەنە تەنەكە خۆلى بەر دەرگاوه بابروات بۆ شوپىنىكى پىست.

بەل: مەن كالتەم بەھەموو شتىك لەژيان دىكەرد.. تەمەن و ژيانم تەنەا پارە كۆكەردنەموو چىزى ھەرام بوو، بەل چىزى ھەرام و ھىچى تر.

بەھوى بلىدى بېروانامەكەمەو كارىكى زۆر باش و بەرزەم دىستەكەوت، پاشان خولىاي ئافەرت و ژنەينان دای لەكەللەم.. دايكەم زۆرى پىخۆش بوو، خىرا ئافەرتىكى زۆر رىك و پىكى بۆ دۆزىمەو، بەلام ئاخ.. ئاخ بەدلىم نەبوو، دىزان بۆ؟ چونكە سەرومت و سامانى زۆرى نەبوو! دوى ئەو ئەو ئافەرتەى كە خۆم دىموىست دايكەم ھەزى ناگەرد بىيتە ھاوسەرم، بەلام ھەر كەردمە ھاوسەرى ژيانم.

شەش مانگ بەسەر خىزاندارىماندا تىنەپەرى بوو ھەستەم دىكەرد خىزانم دايكىم خۆش ناو، واپلىكەردم كە وا منىش دايكەم لەبەرچا و بکەوئەت و لىم بىپىزىت، تا ئەو دى رۇزىكىان گەرامەو مەل دىبىنم خىزانەكەم دىكەرى.. كە لىم پەرسى: ھا.. ھوى چىيە

ئەگەرت؟ چى قەوماو؟

وتى: لەومزىياتر ئارام ناگرم يا من يا دايكت دلتىابە ئەبىت يەككىمان ھەلبىزىريت..
 زىيان وا ناچىتە سەر.. ئىتر ئارمزوى خۇتە! خۇى راوشاندو بەتورمىيەو ھە چوۋە
 ژوورمەكى خۇى، منىش.. منىكى دامالراو لەئادابو نەرىتى ئاپنى و كۆمەلەيتى.. بەچكە
 رۇژئاوايى.. زۆر تورمىووم ھەر خىرا دەستى.. دەستى دايكەم گرتو رامكىشا تا دەرگای
 دەرەو.. بەپاللىك فرىمدايە دەرەو، بەلام لەدوا سەرمىجيا نزاى خىرو چاكەى بۇ
 ئەكردم.. ھاتمە ژوور كەمىك ھەسامەو.. خىزانەكەم ھەك سەرمەوتوى پالەوان لىوانى
 ئاوى بۇ ھانىم.. بەنەرمىكەو وتى: بىزى پىاو.. دەستخۇش، بەلام دواى كپ بوونەوۋى
 تورمىونەكەم بەشىمان بومەو ھە چومەو دەرئ تا دايكەم بدۆزمەو.. بېھىنمەو بۇ مال..
 بەلام ئاخ نەمدۆزىيەو.. سەرى خۇى ھەلگرتبوو، لەو نىزىكانەش نەمابوو!

گەرەمەو ھە چومەو ژوورئ بارى غەم ھەناسەى ساردم لەبىرچۆۋە خىرا خىزانەكەم بەسەكەى
 لەگەندا گۆرپم، دايكەم لەيادچۆۋە.. ئىتر ھەوالى دايكەم نەما.. مال سەرانسەر گۆرپا.. گۆرپا
 پاش چەند مانگىك لەكارىكەدا دوچارى نەخۇشىيەكى سەخت ھاتم.. كحول.. مال..
 دارايى.. گەنجى.. بىروانامە، ھەموويان لەدورەو سەپىريان ئەكردم.. لەنەخۇشخانە
 كەوتم.. خىزانەم كەم كەم سەردانى ئەكردم.. دايكەم زانىبوۋى نەخۇش ھاتبوۋە سەردانم،
 بەلام پىش گەشتەنە لام خىزانەكەم دەرئ كرىبوو نەپەشتىبوو بىم بىنىت.

پاش چەند ھەفتەيەكى تر لەنەخۇشخانە ھاتمەدەر.. بارى دەرۋىنى تەندروستىم
 ھەتا نەھات روو لەخرابى بوو.. واملىھات نەتوانم لەكارمەكەدا بەردەوام بىم.. قەرزىكى
 زۆر كەوتە سەرم كار بەمەش نەچوۋە پىش، تا رۇژئىكىان خىزانەكەم زۆر بەپاشكاۋى و
 راستەوخۇو بېھىچ شەرمىك وتى: تۆ نەخۇشەيت.. من بۇ لەشساغى و رابواردن و
 بىروانامەو سەرمەتو سامانەكەم شووم پىكرەدوۋى، بەلام بەداخەو تۆ ئىستەو داھاتوش
 نەخۇش ئەبىت.. ئىفلاست كرىوۋە، ھىچت نەماۋە دلتىابە ناتوانم لەگەل تۆ بىزىم،
 دەبىت تەلەم بەدى!

بەراستى ھەوالىكى ناخۇش يان داۋاكارىيەكى زۆر قورس بوو.. ناچار پاش چەند
 قەسەوباس و نامۇژگارى سودى نەبوو تەلەم دا.. بەتەنھايى مامەو.

رۇژىكىيان لەسەر قەرمەيۈلەكەم لەبىرى تەمەنى رابردوو كارە دزىۈەكانما بووم يەكسەر راپەرىم.. ۋەك بلىتى تا ئىستا خەوتىبىتەم.. زۆر پەشىمان بوومەۋە.. بەلام دۋاى چى؟! ھاتمە دەر ۋەك كەسىكى نەشارمزاو نامۇ كۆلان بەكۆلان و كوچەو گەرەك دىگەرپام بەدوا ئەو كەسەدا كە نۇمانگ بويۇمە جىگە ئازارو خۇشى.. ئەۋىش دايكە بەۋىفاكەم بوو.. دۋاى ماندوبونىكى زۆر زۆر دۇزىمەۋە.. بەلام لەكۆى و لەچ ھالەتلىكدا.. لەچ گوزمرانىكى ژياندا. ئاى غىرەت..

دەبىنىم لە كەلاۋىيەكدا كەۋتوۋە خىرخوازان ژەمە خواردىنى دەمەنى و شېۋىشيتالى لەخۇۋە ئالاندوۋە.. چوۋمە لاي دەبىنىم گريان سىماي تىكداۋە.. روخسارى شىۋاۋە.. بۆيە خۇم خستە سەر قاچەكانى و گريام.. بەلى گريام.. ئەۋىش ۋەك مەن گريا، بەم شىۋىيە ھەردوۋىكمان بۇ ماۋەى يەك كاتزىمىز زياتر گريايىن. لەو رۇزە بەدواۋە ھىنامەۋە مائەۋە، پەيمانىم بەخۋا دا تا ماۋم بەندەى خۋاى گەۋرەو خزمەتكارى دايكەم بىم.. پەرۋەردگار چى پىخۇش بىت ئەۋە بىكەم.. گوپراپەلى دايكەم بىم.. دلىم ئەلاۋاند.. دەموچاۋىم دەشت، دەستىۋىزىم پىئەلئەگرت.. خواردىنى چاكە ئەنايە زارى.. شەۋانە تا چاۋى نەچۋاپەتە خەو.. نەئەخەۋەتم.. لەگەرپانەۋەمدا تا دەستىم ماچ نەكرداپە دانەئەنىشتم، ماۋىيەكى زۇرە ھەر ئاۋاين.. ئىنشائەللا ھەروا دەبىن. ھەمو خورپوشتى ئەۋروپام لەخۇما دورخستەۋە. ئەى خۇشەۋىستانى خاۋەن دايكە و باۋك، خۋاى گەۋرە خەلاتى كردوم كە لەگەل دايكەدا خۇشترىن ساتەكانى تەمەنمان بەسەر دەبەين.

خۋاى گەۋرە لەھەموۋ لايەك خۇشبىت و بىكاتە توپشۋى ئەو دىيامان. بەفەرمودىيەكى پىشەۋاى مرفايمەتى (مەمەد) درودى خۋاى لەسەر بىت كۆتاپى ئەم روۋداۋە دەھىنىن؟
الجنة تحت اقدام الامهات (بەھەشت لەزىز پىتى دايكانەۋىيە) بەرازى كردنى دلىان بەھەشت مسۆگەر دىكەين، ئىنشائەللا.

(۱) زللەى مىهرەبانى

لەدوای راپەرپنە شىكۆدارمەكى بەھارى ۱۹۹۱ و پەيداىونى گرانى و كەمدەستى، كوردستان بوو جىگەى چەنلەن (رېكخراوى بيانى) بۇ ھاوکارى و يارمەتى دانى خەلگى ھەزارو نەدارى كوردستان و ئاومەندەنەھەى (گوندو شارۆچكەكان) بەچەنلەن كارى مەرفانە ھەك (دروستەردنى مەزگەوت، قوتابخانە، پەرد، نەخۇشخانە، سەرچاھەى ناو و ئاودېرى، راكیشانى جادە، قەلاجۆگردنى نەخۇشپەكانى كشتوكاڭ و مەرو مالات، ئەلغام ھەلگەرنەھە، بەخشینى خۇراك و پارە بەدانیشتوانى شارو گوندەكان و قوتابخانەكان، ھەمەكەو لەولاتىكەھەو ھەمەكەو بەشیوازىكى حیاواز كەوتنە خزمەتى (قوتابیان، دانیشتوان، نەخۇشخانە..). دامەزراندنى چەنلەن كەسى بەتوانا لەلای خۇیان بۇ بەرپومەردنى كارەكانیان بەپارمەكى باش لەو رۆژگارو سالانەدا.

برایەك دەگىرپتەھە: دوای كارەساتە جەرگەرەكەى ھەلەبجە ئاوارمەوین و لەدوای راپەرپن لەسالى ۱۹۹۴ لەئىران گەرپنەھە، وتیان: فلان رېكخراوه (سى بزن دەدات بەھەر مائىك كە لەئىران گەرپنەھە، منیش جوم ناوم نوسى و پەسولەى ھاتنەھەم تەسلىم كەرد، پاش ماومەكى زۆر دەسى دەسى و ئەمەرو بەسبەى ئىتر لەو باومەردا نەبوم بەماندەنى، ھەتا ماوهى سى سال پاشان وتیان و مەرن بزنەكەتان و مەگەرن - منیش وتم: شەرت بىت گەر راست بىت سى بزنەمان بەدەنى، پەگىكیان دەكەم بەخىرو بەسەر دەرو دراوسىدا بەشى دەكەم.

(۱) بەدەستكارپەھە لەھەفتەنامەى (پەگەرتو ژمارە ۱۹۲) سالى ۱۹۹۸/۶/۲۶ و مەگەرپاوه.

لەگەل چوار مالى تەردا چۈيىن بۇ شوپىنى رىكخراۋەكەو ھەيۋانەكانم بىنى كە زانىم
راستە ئەماندەنى، شەپتان چۈۋە ناو دىمەو نىمەتى خىرمەكەي پى گۈرپىم لەدلى خۇمدا
ۋەتەم: ھەرسىكىيان دەفرۆشەم و گىسكىكى بچوك دىكروم دىكەم بەخىر خۇ خىر ھەر
خىرە، نىتر بىئاگابوم لەۋەي كە خۋاى كاربەجى ناگادارە بەم كەين و بەينەو، بەپى
نىت گۈرپىنەكەم پاداشتم ئەداتەۋە. بەلئ لەگەل چوار مالىكەي تر بىزنەكانمان ۋەرگرت و
بەھەمومان كەلابەيەكان گرت و بارمان كەردن، خۇمان لەپىشەۋە سۋاربۈيىن، لەنىۋەي
رئىدا دابەزىن، كە سەپرى ھەيۋانەكانمان كەرد پەكئ لە سى بىزنەكەي مەن كە بەساغى
بارمان كەردىون مەرداربۈيۋە.. زەنگى پەشىمانى لىيداۋ پەكسەر بەخۇمدا چۈمەۋەو
لەدلى خۇمدا ۋەتەم:

ئەمە زەللى مەھربانى خۋابو.. تا تەسلىمى نەفسى سەركەشم نەبەم، چۈنكە بەراستى
ۋەكو خۋاى كەۋرە دەفرەمۈئ (.. إن النفس لأماراة بالسوء إلا ما رحم ربي) (۵۲-يوسف).

شەيداي گۆرانىم

فرىشتە: كچە خوڭىندىكارى بۆلى پىنجەمى قۇناغى دواناۋەندى بوو لەو كەشە ئالۋىزى
گوزەرى كىرەبوو بەسەرىا بۇمان دەۋىت:

زۆر ھەزم لەگۆرانى و دەنگى گۆرانى بىژان و مۇسىقا دەگرد، بەردەوام رادىئوكەم لەسەر
گۆرانى دادەنما.. ئەگەر رادىئو نەبوايە ئەوا كاسىتى ناو تەسجىلەكە.. ئەمدىۋادىو دەگرا..
پان شىرىتى CD و كلىپە سەمابازىيەكان.. گوڭم لەھەموو گۆرانىيەك دەگرت..
نەمەزەنى گۆرانى چاك و خىراپ ھەيە.. بۆيە ھەۋال پىرسىنى ھونەرەمەندان..
خوڭىندەۋى كاروبارى رۇژانەيان، چاۋەندىرى كىردى ھاتنە بازىرى بەرھەمى نوڭيان
كارى بەردەوام بوو، ۋاملىھاتىبوو كە بلىم دەتوانم ۋاز لەھەموو شتىك بەيىنم تەنھاۋ
تەنھا گۆرانى بېستىن نەبىت.. بەرھەمى خۇمالى و بېگانەم دەگىرى و بەتاسەۋە گوڭم بۇ
رادەگىرت لەگەنلە ئەموتەۋە.. ئەۋەى كە تىيىنەدەگەپشتم ھىندەى ئەۋەى كە تىيى
دەگەپشتم ھەزم بەمىستىن دەگرد، بەشىۋمەك ئارمەزە، گۆرانى بېستىن بوم كە ئەگەر
سۆزۈ بەزمىيى خوانەبوايە ئەۋا سەرگەردان دەمام خەرىكە يادم ئەچىت بەرگى كىتىب و
دەفتەرە گەورەكانم ۋەنەى گۆرانى بىژەكان بوو بەرھەمگى روخسارى جىياچىۋە.. لەگەن
ھاۋەلەكانما، باس باسى گۆرانى و كاسىت گۆرپنەۋە بوۋا بەلام قەدەرى خوا ۋابوو نىزىك
بەنىۋەى سالى خوڭىندىن مامۇستايەك نەققىل بوو بۇمان تا بلىتى رىك ۋەپىك، ھىمى..
زىرەك.. روخۇش.. كراۋە بوو لەگەن قوتابىەكان زۆر بەنەرمى و بەخۇشى مامەلەى
لەگەن دەگىردىن.. لەھەۋال و بارودۇخى ھەمومانى دەكۆلىيەۋە بەھەموو شىۋمەك
پارمەتى دەداين.

دەپپىنىم كە بەردەوام خەرىكى گۆرانى وتىم لەبەرخۇمەۋە، رۇژىكىيان بەتەنھا پىيى
ۋەتەم: باشە دادە فرىشتە گىيان گۆرانى وتىن بۇ پشودانە ئەگەر تۇ ھىندە خۇت بەگۆرانى

ۋەتەن سەرقاڭ بىكەيت بەجى پىشوپەك بەخۇت دەمەيت؟ دىۋى ئەۋە گۇرانى ۋەك ھەشتىكى تر دوسەرە (بىيات نەر) (روخىنەر) تۇ جىياۋازى ناخەيتە نىۋانىان، ۋە تۇ ئىستا قوتايت پىۋىستە خۇيىندىن كۇشش باش بىكەيت داھاتوپەكى گەش ۋە رۈن لەپىش بىگىت.. نەك ئاۋا كاتى خۇت بەخۇراپى بەسەربەرىت! ئايا ۋاپە خوشكى شىرىنەم پان نا؟ مەنىش زۇر بەسادىيى ۋە خۇيىن ساردىيەۋە ۋەم: بەئى! بەلام بۇ خۇشى ۋە كات بەسەربەردىنە، بۇيە بەردەۋام لەداخى ئەۋ بەدەنگى بەرز گۇرانىم دەۋت، نەمەدەزنى ئەم مامۇستايە ۋەك خوشكىكى بەۋەفاۋ دىسۇزم ۋاپە، لەدلىسۇزىيەۋە قەسەۋ نامۇزگارىم دەكات، بەلام ئەۋ بەۋ ھەلۋىستە خۋارانەى مەن تىكەنەچۈۋ، بەردەۋام بوۋ لەنامۇزگارىم كەردەم.

رۇزىكىان ۋە: باشە ناتىرسىت تۇ بەم شىۋەيە سەرزەۋى بەجىبەئىلىت ۋە ھاپىكانەت ئەسرىنەت بۇ بىرپۇن.. پاشان دور لەخۋاۋ ياساى خۋا بىزىت.

ۋەم: خۋا بەرەمە تۇ بۇ ئەۋەندە رەش بىنى ئەى خۋا (غفور ۋە رەھىم) نىيە؟! مامۇستا ۋە: ئەى نازانىت لەگەل ئەۋەشدا خۋاى پەروەردگار (شەيدو العاقابە) دىۋاى ۋەم: باشە ئەگەر خۇم بەم گۇرانىانەۋە خەرىك نەكەم چىبەكەم؟ بەجى بىتاقەتى خۇم بەسەربەرم؟!

مامۇستا ۋە: كاتى خۇت بەبىستىنى كاسىتى سودىبەخش بەسەربەرە (كاسىتى زانىستى ۋە كۆمەلەيەتى ۋە رامىيارى ۋە ئىسلامى) چەندىنى تر بىنەۋ بىيىستە!

ۋەم: ئەمانەى تۇ باسىان ئەكەى لەكۈى دەستەم دەكەۋن.. شتى ۋا كۋا ھەيە؟! ۋە: دىيارە تۇ تەنھا ئەۋ تۇمارگاپانە دەزانىت كە لەۋ جۇرە بەرەمەى پىشتر باسما نىۋەمگەرد دەفرۇش.. مەن ئىستا ناۋىشانى چەند تۇمارگاپەكت دەدەمى بچۇ بۇ لاپان دەتۋانىت سودى تەۋاۋ ۋەم بىگىت، پاشان پىۋىستە خۇت بەزانىست ۋە زانىيارى پى چەك بىكەيت نەك بەبابەتى كە سەبەنى بەسەربەجى.

مامۇستاگەم زانى مەپراستى گۈيى لىدەگرم ۋە بەپەرۋەش بۇ رۇزى دىۋاى كاسىتىكى بۇ ھىنام، پى بو لەنامۇزگارى بەرزو جۋان سەرنجى راكىشام، بەلام تۇزىك گۈيەم لەگۇرانى دەگەرت ۋە تۇزىكى تر لەنامۇزگارىيەكان، تا ئەۋەبوۋ بىتاقەت بوم نەمزانى گۈي

لەكاميان بگرم. پاش ماومبەك كەوتەمە بىر كەرنەمە.. ئاخۇ كاميان سودم پېدەگەيەنەت!
گۆرانى خراب پان ئامۇزگارى بەرز بۇ كىژىكى وەك من لەم بەھارى تەمەنەدا!
زۆر بەقەناعەتەمە كە شارەزابووم ژيان ئەمە نەبوو منى ھەرزەگار تىگەشتىبووم
بەزوى پام گۆرى، بېپارى يەكجەركىم دەر كەرد كە كاتى خۇم بەشتى خراب و بىكەلگەمە
بەسەرنەبەم.

ئەمە كاسىتەنەم ھەموى سىپىيەمە بەرھەمى (سرودو گۆرانى گونجاو و بابەتى
جۇراو جۆر) م لەسەر تۆمار كەردن.. ئەمە سودبەخش دەبوو چىژم لىمەردەگەرت دەمەپە
دەستە خوشكەكانەم.

لەسەرمەتەم ھەزم لەھەندىك ياسا و پابەندى ناكەرد.. بەلام سوپاس بۇ خوا پاشان
مامۇستاكەم وردە وردە گۆرەم.. گەشتەمە ئەمە قەناعەتە كە پۆشىنى بەرگى شەرى
بەجىھەنەنە فەرمەنى خواپە چۆن گۆپەپەلە دىكەم بۇ نوپۇز و رۆز و ئاواش گۆپەپەلە
دىكەم بۇ خۇداپۇشىن.. تا رۆژىكىان مامۇستاكەم خەلاتىكى جوانى كەردم و پېشى و تەم:
لەلە مامۇستاپان زۆر خوشەويست بویت.. چۆنكە نەمەكانەت سەرسامانە زىادىان
كەردو و لەشەنى قوتابىيە زىرەكەكانەدەت، الحمد لله.. منىش دىمە پېرە قورگەم گىرا..
ھەرچۇنىك بىت و تەم:

مامۇستا گىان ئەمە پارمەتى و ھىدايەتى خواپە سوپاست دىكەن.. پاشان ئەمە خەلاتى
ئىو و بىت.. ئەمە ئەبىت خەلاتى خواپە چەندە گەورەم فراوان بىت.. ئەمە ئەبىت
پەرمەردەگار چەندە پىخۇشەبىت، ئىتەر رۆز بەرۇز روو لەزىرەمەكەم گەشەى روحى بوو،
الحمد لله.

لەكۆتاپىدا بۆم دەرگەوت كەنەلەكان و دەرگەى لاوان گەنگە بەگۆرانى دەمەن تا گەنجان
لە (قورئان و ئادابى جوان و رەشتى بەرز دور بىكەونەمە) وە سوپاسى ئەمە مامۇستا
بەپېزەش دىكەم كە لەراستىدا تەنھا مامۇستەى وانە نەبوو بەلگە مامۇستەى
پەرمەردەگار و رەشتە ئاپەندەرى بوو بۇ ھەمەمە خۇپەندەكاران.

هيوادارم مامۇستايان بەو گيانە بەرزەوۋە لاوان گۆشېكەن و بېكەنە ئەندامىكى
سودبەخش بۇ كۆمەلگا.. بېپارمدا لەداھاتودا بېمە مامۇستاو رېگەو رېبازى ئەو بەرپەزە
بەر نەدەم.. بېپارمدا

تېيىنى: مامۇستا (نەورەسى) رەحمەتى خۋاى ئېيىت لەبارەى مامۇستاو دەلى: يەك و
يەك نابىت قەت بىكەتە دوو دەيىت بىكات (۱۱) يازدە.. واتە دو مامۇستا بەرامبەر يازدە
مامۇستابن لەھەمو رويەگەوۋە ئەگەر سىان بون ئەوۋە دەيىت بىكەنە (۱۱۱) سەدويازدە..
دەيا نېمەش مامۇستايان خۇمان پې چەك بىكەين بەزانست و زانىارى سەردەم و نوپگەرى و
گەشاوۋە ھەلپىنجراو لە "گەتاب و سونەوۋە" سەركەوتوبىن..

مامۇستا گيان تۆ پېشەنگى جوانانى

جەراى روناكى خاكي كوردستانى

"بەختيار زېنومر"

سۆزى شىرە بەفرىنەكان

و/ عبدالقادر على

(ياسەمىن خىيام) كچى مامۇستاي قورئان خوڭن (مەحمود خەلىل العەصرى) يە ناوى تەواوى خۇى (إخراج الغضري) لەمنداىلەوۋە لەناو خىزانىكى موسولمان و دىنداردا چاوى ھەلەپناو پەرۋەردىيەكى باشى وەرگرت لەسەر دەستى باوك و داپكى.. خۇى دەگىرپتەوۋە كە لەمنداىدا باوكى كۆرۈ كچەكانى كۆدەگىرنەوۋە قورئانى بەسەردا دەخوڭنەن جا ھەر كات يەگىكىيان رۇزانە (يەك پەرە لە قورئانى) لەبەر بىكردايە ئەوا - قرشىكى - دەدانى كە پارمىيەكى باش بوو، ئەم ھاندانەى باوكى واپىكرد كە چەند سورمىتىكى زۇر لەبەر بىكات.. دەنگە خۇشەكەى باوكىشى بەمىرات بۇ ماپۇۋە.

باوكى زۇرى دلىپپىخۇش بوو كە كچەكەى ئاوا رىگاي باوكى گرتوۋە لەخزمەت قورئاندايە.. گەورمىبوو شوى كىرد، بەم شىۋمىيە ئافرمىتىكى ملتزم (پابەند) بوو، بەلام كە شوى كىرد ھاوسەرمەكەى ھىچ خەمى لىنەدەخوارد، بۇيە ياسەمىن كەوتە داۋىكى بچوك بەمەبەستى خستەناو تۇرپكى گەورمىتر، ئەوئش ئەوۋە بوو چەند كەسىك لەناوازداۋەران ھاتن بۇ لاي وتيان: تۇ ئەو دەنگە خۇشەت ھەيە كە بەھرمىيەكى خوايىيە ھەيە بەندەكانى خوا لىيىبىيەش بىن، ئىمە ئاللىن گۇرانى خراپ بلى، بەلام - تواسىيى - ى ئاپنى ھەموى - مناجاتە - ە لەگەل خواداو باس لەخۇشەوئستى پىغەمبەر دەكات (درودى خواى لەسەر بىت)، بۇيە ھەز دەگەين تۇش لەو خىرە بىيەش نەبىت.

دواى ئەوۋە (ياسەمىن) ھەسەكانى بىست كەوتە گومان، بەلام ھەلقىرئواننى بەمەبەستى خزمەتى بە (ئاين) واپىكرد بىكەۋىتە داۋيانەوۋە، ئەوانىش خىرا بەدەمىيەوۋە ھاتن ئاۋازى جۇراۋجۇرىيان بۇ دانا، ناوى كەوتە سەر روبەرى رۇزانەو گۇفارەكان، واپلىيات بو بەننامىرى دەستى ئەو كۆمەلەى كە باسماۋ كىرد، كار لەمە ترازا بەناۋى ئەوۋە (كى)

بەگۇرانى وتەن كاھەر دەبىت، ھونەر بۇ خزمەتى جەماۋەرە)، بەيەكجارى ھەتلىسكا،
باۋكى رەھمەتى زۇرى پىناخۇش بوو، لەملاو لا گەلىۋى و گازىندە روى لەباۋكى پىرى
ئەكرد.. باۋكىشى دەموت:

- (من چى لىبىكەم تا لەملى مىندا بوو زۇر پابەند بوو، ئىستا كە شوى كىردوۋە
لەسنورى دەستەلاتم چۆتە دەرۋە).

كارى ئەو دەستەمەي پىشوو ھەر بەمەۋە نەۋەستا، باس ھاتە سەرباسى جوانىكەكى
(كە چەندە ئافرىتىكى جوانە، رىكوبىكە، بەس گىرتى ئەۋمىيە بە - مۇدىل - جىلۋىبەرگ
ناپۇشيت)، دۋاى ماۋمىيەك ھۇش خۇى ھاتەۋە وپىستى رىزگارى بىت لەداۋى خراپەكارى،
بەلام ئىرادە وپىستى لاۋازى خۇى واپىكرد كە رىزگارى نەبىت، باۋكى خواناسى بەو داخەۋە
سەرى ناپەۋەمۇ كۆچى دۋاىي كىرد.

تا ئەۋە بوو لەسالى ۱۹۹۲ سەردانىكى (فەرمىسا)ى كىرد كە گەپىشتە ئەۋى سەپىرى كىرد
حكۈمەتى (فەرمىسى) بە (ۋەزىرو گەۋرە كارىبەدەستانەۋە) خەرىكى چارمەركىردى
كىشەى (دو كىزى) تازە لاۋن، يەكەمىيان (عائىشە ۲۰ سال) و دوۋە (ھاتمە ۱۸ سال) كە
لەبەر ئەۋمى خۇيان داپۇشى بوو رىگى خۇيىندىيان پىنەدەدرا، بەلام خۇگىرى ئەمان بو
بە ماپەى ئەۋمى حكۈمەتى (فەرمىسا) لەگەۋرەترىن دەستەلاتەۋە (پۇزىش) بۇ ئەم دو
كچە خواناس و بالاپۇشە بھىننەۋە ئەمانىش بەسەربەرزىيەۋە روىان كىردەۋە
خۇيىندەكەيان و بەرگى شەرىيان نەگۇرى.

ئەم روداۋە زۇر بەتۈدى - ياسەمىنى - راجلەكاند، كەۋا ئەم چەندە برۋاى لاۋازمو دلى
خۇشە موسولمانە، كەچى بەپىۋىستى خەلىكى بەرگ دەپۇشيت، نەك بەو شىۋمەيى خۋا
لەقورئاندا باسى لىۋە كىردوۋە.

كە گەپراپەۋە دەستىك جلى دىرېزى پۇشى، بەلام ھىشتا مەرچە شەرىيەكانى تىادا
نەبوو، پاش ماۋمىيەك روى كىردە مزگەۋتى (اللەندىن) كە (مصطفى محمود) وتارى تىا
دەخۇيىندەۋە، لەۋى لەگەل (زەھىرە العبد) ئاشناپەتى پەيدا كىرد، كە لىپىرسراۋى چالاكى
مزگەۋتەكە بوو، كە ئەمىش ۋەختى خۇى بەرگى بالاپۇشى (شەرى) نەپۇشىبو،

بەلەم دوایی تەوبەى کردو گەپایەو - یاسەمین داوای کرد لە (زەهیر العبد) نزاى خێرى
بۆ بکات ئەمیش بێتە ریزی ئەمانەو.

بەمەش دلى ئارام نەبۆمو ئاوى نەخواردموو چوو بۆ لای زاناى پایەبەرزو هاوچەرخ
خوالیخۆشبوو (محمد الفزالی) ئەویش نامۆزگاریهکی باشى کرد.

دوای ئەو (ياسەمین) بەجاریك گۆپاو وازی لەو (بەناو هونەر مەندانه) هیناو ژيانیکى
نوویی دەستپێکرد.

یەكسەر (مەلەبەندیکى قورئان لەبەر کردنى ئافەرتان) ی لەتمەنیشت مەزگەوتەگەى باوکی
کردموو.

گەورە زانایانى بۆ بانگ دەکردن تا (وتار) یان بۆ بخویننەموو ئەوانیش وەك پیاوان
لەناىنى ئیسلام شارمزا ببن، پاشان چەندان (پیشپركى) لەبوارەكانى (زانستى ئیسلامى،
زانستى هاوچەرخ) دا سازدا.

بەم شیومیە - یاسەمین الخيام - بوو مەشخەلى بانگەواز بۆ خوشكانى لەسەر سفرەى
ئىسلام .. بۆ ئەوێ ئافەرتانىش ئەرك و مافى خۆیان بزانن لەپروانگەى شەرعەو.. خوای
گەورە تەوبەى قبول بکات، هیدایەتى گشت ئەوانەش بدات بۆ تەوبەکردن كە تاوان
نەجام دەدەن. (ياسەمین) لەدوای ئەو هەموو گێزاوێ زانى نرخی ئىسلام چەندە بالایە.
بەپێزمەكەم پەندو نامۆزگارى زۆر بەدى دەكەین لەم رووداوێ واقەىیانەدا بەگشتى و
ئەم رووداوش بەتایبەتى: ^(١)

١- نەشارمزاى (باوك) بۆ دۆزینەموو هەلبژاردنى هاوسەر بۆ رۆلەكانى.

٢- باوك چەندە شارمزاى دین بوو، بەلەم لەكۆمەلناسیدا كەم ئەزمون بوو.

٣- ساویلکەى و سەرچەنجاى هاوسەرگەى و لێنەپرسینەوێ لە (ياسەمین) كە چى

دەكات.

٤- زۆرزانى و زائى دەوروبەر كە گورگ ناسا پەلامار دەدەن.

^(١) نامادەکردنى، ئاوت ابوبكر

۵- لىپرانى (دوژمن بەدىن) بۇ لەخستەبردنى خوشكان و براپانى خاۋەن كەساپەتى بەھىز.. بەچەندىن ھۆكارى دىيائى.

۶- لەكۆمەلگەى كوردېشماندا چەندىن (نوسەرو شاعىرو ئەدىبو رۇشنىپرو خواناس) بەرجاو دىكەون كە ئەۋەندى گىرنگىيان بەكۆمەلگا داۋە نىو ئەۋەندە گىرنگىيان بەمال و مىندالىيان نەداۋە تا بە (پەروەردىيەكى گەش و جوان) جگەرگۆشەكانىيان گۆشەكەن، بۆيە خۇيان جىگەيان كۆپر بۆتەۋە.

۷- ترسانى ۋلاتانى زەلەيزو خاۋەن دىسەلات و دىمپىر لەھاۋارى دىموكراسى لە لەناۋچوۋنى (دىسەلات و كورسى) رىگە بەمرۇفى پاك و چالاك نادەن.. چۈنكە دىزانى خۇيان چەندە لاۋازن و ھەگبەكانىيان پوچە، ئەندامەكانىيان لەدەست دىچىت بەروناكى مەشخەلى بالاپۇشان.

۸- خۇيىن ساردى و تەرىك ۋەستانى (خوشكان) لەبۋارى زانىست و زانىيارى و زانىستە (ئىسلامىيەكاندا)، ئەگەر سەرنىجىت دابىت (ناھىرىتان) بۇ ھەموو جىگە و رىگەيەك دىرگايان بەرۋدا ۋالايە، بەلام بۇ (مىزگەۋت) و فېرېۋونى پەيامى خۋاى گەۋرە (قەدەغەيە).

۹- كۆلنەدان و گەپنەۋى بەھىز، ئاكامى بەھىزە، بەلام كەۋتن و ھەلنەستانەۋە زۇر ئابرو بەرانەيە.. خۋاى گەۋرەش (تەۋبە)ى تاۋانباران بەپاكى قىۋل دىكات.

۱۰- سەپىرنەكردن و بەزۇرنەزانىنى تاۋانى بچوك بەتاۋان، بىيھىۋاش نەبون لەرەھى خۋاى گەۋرە.

۱۱- يەككە لەگەۋرە جۈلەكەكان دىلئىت: ئەۋى بەگۆرانيەك و بادىيەك شەراب دىكەپىن لەۋانەيە بەچەندىن تۆپ و چەكى قورس و سوپا بۇمان نەكرىت.

۱۲- با خوشك و خىزان و كەسمان رو لەو جىگە خىرانە بىكەن كە پادى خۋاۋ پەيامى خۋاى تىا فېر دىبىن، ئەگەر چۈنە جىگەيەك فېرى زانىست و پېشكەۋتنى نۆى بون با ئەو جىگەيە لەرۋى شەرىيەۋە باۋىرپىكرۋا بىت و ناھىرىتى و نىرخى خۋى لەدەست نەدات.

۱۳- داکه‌نلنی بهرگی شهرعی ئافرمتان له‌فهره‌هنگی هه‌ندێك كه‌سدا پێشكه‌وتنه، به‌ئێ پێشكه‌وتنه به‌رمو دۆزه‌خ.

۱۴- نه‌گهر مۆدیلات و فرێدانی به‌رگی شهرعی ئافرمتان پێشكه‌وتن بوايه، ده‌بوايه ئیستا (سلیمانی) خاوه‌نی چه‌ندان (كه‌شتی ئاسمانی و بنكه‌ی ئینته‌رنیته‌ و بابته‌ی پێشكه‌وتن بوايه) به‌لام ئایا وایه؟

۱۵- وانه‌ومرگرتنه‌ و گه‌رانه‌وه له‌ولاتانی غه‌ریبی و غوربه‌تداو هه‌ستکردن به‌چیژی بر‌واداری و په‌یامی مروفایه‌تی به‌دەر له‌و چیژو هه‌سته‌ی كه‌ له‌ناویان ده‌ژین یان بلیین كاتیك (ماسی نرخی ناو ده‌زانیت كه‌ دپته‌ و شكانی و تاسه‌ی چونه‌وه ناو ئاو ده‌كات)، یان (مرو‌ف كاتیك هه‌ست به‌ناسانی و نیعمه‌تی هه‌وا) ده‌كات كه‌ ده‌چیته‌ نه‌خۆشخانه‌ی (بوژاندنه‌وه‌ی دل و هه‌ناو) "ئینه‌اش"

سهرچاوه:

(۱) أسرار وراء حجاب الفئانات ل ۹۲-۹۵.

(۲) كاسیتێکی وتاری شیخ احمد القطان كه‌ وتارییه‌ی ناسراوی كویتییه‌.

لاويكى زانكو و

گەرانهوه بۇ جيهانى رۇحى پاك^(۱)

بەرپزەكمە سۇماي چاوه گەشەكانت شاد وەرمە لەم دىفەرى بەھارە وەرزىيەتا بۇ
ساتىك گوى لەزايلى زىنگى ئەمە لاوانە راگرە كە لەكاروانىكى دورى بېخۇرەوه بۇ
روناكى و ئاسۇي گەشى ئەمە ھەوارە نوپىيە سەرتاسەرى بەبەختيارىيەوه گەرپاونەتەوه..

ئەزىنەت لاوان كۆلەكەي كۆمەل و ھىواي دواروۋى گەلان؟!.. بەئى!
ئەزىنەت نەپارنى پەرگراگەي خوا بۇ گەپشتن بەئامانجى تەلخىيان بەربەرەكانى ئەم
پەيامە خواپىيە دەكەن؟

ئەمەش بزانە ھەول و توانايان بەھەموو نىرخىك لەكارداپە بۇ لادانى لاوان و توپىزى
رۇشنىران بۇ گوناھو تاوانكارى كە لەفەرەنگى بېگولىياندا ئەمە ھەموو بەھا بەرزەكانى
مرۇفائىيە!

دەئىيام گەنج و لاوى زۇرت دىوہ تەنھا لەزماندا نەبىت ئىتر لەھىچ روالەتتىكى تردا
لەكوردو رۆلەكانى ئەمە شارە خۇشەويستەمان ناچىت! زۇر نامۇن.. بەنامۇي گەشە دەكەن
بەنامۇي گوزەر دەكەن.. تا لەتاراوگەو لانەوازى و غورىيەتدا بۇ دواجار چاوى گەشى
بېھىوايان تارىك دادى.

يەكەك لەرۇۋزە لاتناسەكان دەئىت:

- گەر دەتانەوئەت و لاتانى (ئىسلامى) بىخەنە ژىر رەكئى خۇتان و ئىسلام قەلاجۇ بىكەن
ئەمە خەرىكەن ھەرچى بۇتان ئەكرەت لاوەكانيان توشى لادان بىكەن، با لەبەرنامەو

^(۱) مرۇف پىتھاتوۋە لەسى كەرسەي گىرنگ (لاشە، رۇح، نىمان)ە بەنەبونى يەكەكانى مرۇفەكە
ھاۋەلەكانى پەلەي شارەنەموو كىردن بەزىر گلىا دەكەن.

بانگەوازى ئىسلام دورىكەنەۋە، تا واپان لىدىت ھەر بەناۋ موسولمان بن.. واپان لىبكەن شانازى بەربردوۋ گەلەپورى خۇيانەۋە نەكەن، بۇ ئەۋى گە پەۋشتو دەستورى خۇتان بىلەۋىكەنەۋە ھەۋل بىدەن لاپان دەن، ئەمەش تەنھا بەۋە دەكرىت فىرى بەرەلەپى و بېرەۋىشتىيان بىكەن! بەھەرچى ھۇكارىك و شىۋازو كەرسەپەك بوۋە.. تا واپان لىدىت شانازى بەزىيان و دەستورو بىرو ئاپىدېۋلۇزىي ئىمەۋە بىكەن.. با خۇيان بە كەم بزانن..

- قەشە زوبمەر:

يەككىكە لەگەۋرە موبەشىرو خۇرەلاتناسەكانى خۇرناۋا لەگۈنگرىپەكى تەبىشىرى لەشارى (قىس) دا لەنىۋەي يەكەمى سەدى بېستەمدا دەلئ:

(ئىمە پىۋىستە موسولمان بىكەن بەمەخلوقى پەپەۋەندى بەخۋاۋ بەسەرمەتا ئەخلاقيەكانەۋەش نەمىنى كە ژيانى ئاساپى ھەموو گەلىكى لەسەر بەندە.

موسولمانان بىكەن بەمەخلوقىك تاكە (ئامانچ) و كۇتا (مەبەستىيان تىركردنى گەدە -

سك - و جىنىيان - شەھۋەت - بىت)!!

دەئىيام كارىيان بۇ كىردوۋە رەنگىشى داۋەتەۋە جىگەدەستىيان لەجىھانى ئىسلامىدا

دېارە، بەلام ئەۋان بەنەپنى و ژىر بەزىر كاردەكەن و خەنجەر ئاسا كۆمەلگە دەپىرن..

بەلام ئىمەي جىھانى ئىسلامى دەمى ھاۋارو قەسەي زلو دەرخستىي بەرنامەۋ كارى

نەپنىمان لەچاۋتروكانىكا پەخش ئەكەپن و كىردەۋەكانەمان زۇر لاۋازە، كەمىيان نىيە..

بەپىزم با لە (لاۋ) دورنەكەۋىنەۋە سەرنجىبە بابزانىن ئەم گەنچە لەمىجرابى ئەسرىندا چ

پەشىمانىيەك ھەلەمپىزىت.. چۇن باس لەخۇي دەكات.. چۇن و چۇن.

ھەمو زەمەنەكانى ژىانەم بەبەردەۋامى خەرىكى كارى بىئەۋەم خراپەكارى بوم،

ھەرچەندە لەمەندالىيەۋە (باۋك و دايك)م بەزۇر نەك بەقەناعەت نوپىزىيان پىدەكرەم،

بۇيە دەلئىم نوپىزەكانەم رىاكارى بوۋ.. مەبەستەم ئەۋەبىۋو باۋكەم دايكەم ئەۋەندە لەگەلەم

نەلئىن.. ھەر لەمەندالىيەۋە بەھۇي ھاۋرپى خراپەۋە فىرى (جگەركىشان) بوۋم.. قەت

ئاگام لەموسولمانان نەبوۋ.. نەمزانى بارودۇخى موسولمانان چۇنە!؟

لەزانكۆ لاۋىكى سېى دەم بەيىكەننن و ھېمەن قەسەى لەگەل دەكردم.. تا بلىيى ھېمەن و زېرەك و لەسەرخۇو دلسۆز بوو، بەلام من رەقەم لىيىبوو.. چونكە نامۇزگارى خىرى ئەكردم كە باشبەم و جگەرە نەكىشەم.

رۇزىكىان لەزانكۆ بېرىك گۇفارو بابەتى جۇراوجۇرى پىشان دام سەبارەت بە (كوشتارو لەناوبردىنى موسولمانانى چىچان) لەسەر دەستى كۇمۇنىستەكان) دا ھەروھە موسولمانانى (بۇسەنەو كۇسۇفۇ و زۇر ولاتى ئىسلامى تر).

كە بېنىم زۇرم پىناخۇش بوو. بەلام ئەوېش ماوھىەك بوو.. لەبىرم نەماو چووە گۇشەى بېرچونەووە.

كاتىك كە بانگ لەبلەنگۇى مزگەوتەكانەو دەدرا، دلى من و دىوارمەكى تەنىشتەم تەرىب بون زۇر لەمەكەدەچوون لەوەلام دانەووە بەرموېرچونىدا.

چەند جارېك لەھەوالەكاندا گوېبىستى (كوشتارى بەكۆمەلى موسولمانانى چىچان و بۇسەنە ئەتەك كەردنى پىاوانى كەشمى) دەبوم لەلايەن كۇمۇنىستەكانەو كە خۇيان بەھەلگىرئى ئاللى سورى شۇپش دەزانى و پەيامى پەكسانى و رزگاربان لەدەستابوو! پەيامى مرۇف بەپراستى، بەلام تەنھا بەدەم.

بەلام وەك بۇم باسكردن ھەر ئەو كاتە بوو دوايى لەيام دەكردو بېرم نەدەما. ھەر لەزانكۇدا كۆمەلى ھاورپەم ھەبوو كە (كاسىتى فېدېو CD) ى وئەنى نابىرەتكىن و بېر لەبى شەرمىمان دەگۇرپىيەووە.. ھەرچى تازە بىكەوتايە دەست پەكىكەمان ئەوا ئەوى تىرىش بەشدارى بېنىنى دەكرد.. بەلى ئەمە گوزمەران و ھالى لاوى گەلىكە كە شانازى دەكات كە رۇشنىرو مۇدېرن و موسولمانە.

رۇزىكىان ئەو ھاورپەمەى كە باسەم كەرد ھات بۇ لام، بەلام رەنگو روخسارى گۇراپووە گەش و روخۇش و بەنەدەم و پىقارەو لەقەسەكەردندا وتى:

- كاسىتتىكى باشم بۇ ھىناوى ھىوادارم ئەمەشەو بىتوانىت سەپىرى كەپتە منىش كاسىتەكەم لىومرگرت.. بىردەووە بۇ مال زۇر بەتامەزرۇو بەدىارپىيەو دەنىشتەم ھەر كە پەنجەم خستە سەر فېدېوگە بەم شىومە كاسىتەكەى پىشكەش كەردا

تۆمارگای - قرتبە - ئىسلامى كاسىتى (خاچپەرستى سەر لەنوئى) پېشكەش دىمكات، جىم بىنى خواپە؟! كۈشتىنى موسولمان و ئاوارەكردن و ئەتك كىرنى ئافرىت و لىدان و كۆپى بەكۆمەل و گىران و ھاوارى مندال و كاول و روخاندنى منارەو مەزگەوت و مەزراو بازارو دوكان. خۆم بۇ نەگىرا نەخىر خۆم بۇ نەگىرا گىرام!! گىرام!! زۆر گىرام، ھەستەم كىرد توشى لەرزوتا ھاتەم!! وام ھەستەم دىمكەرد يەككىم لەو قوربانىانە كە لاشەم سەربىرداھەو و پىنەى خاچ لەسەر لاشەم ھەلگەندىراھە.

زۆر جوان بۆم دەرگەوت ئەم ھەمو كۈشتارە تەنھا لەبەر ئەومىيە (ئەمانە موسولمانن) گەر بىت و ئەمانىش بەندەى خوا نەبۇنايە.. ملان بۇ ئارەزووبازى بىكرىدەپەو بىتەكان و بىروباومرە ھەلبەستراومەكانى پاپا و خراپەكارمەكانى ئەمانىان بەپىرۆز بزانىايە ھالىان بەم شىۋەمىيە لىناھات.

ئەو شەوگەرە خەو لەجاۋاتم تۆرا.. ئەمدىواو دىوم زۆر كىرد.. نەمزانى چى بىكەم.. سەمىرم كىرد وا مانگەشەھەو تىشى زىۋىنى ھاتۆتە سەر مېزەكەم و كىتەبخانەكەم.. لەو كۆشەنىگاپەھەو چاۋمەكەوت بەو قورئانەى چەندىن سائە بەس بۇ بەرمەكت بەبىناز دانراھەو ووشەپەكى لىنەخوئىنراھە.. تۆزى لەسەر نىشتوۋە، بۆيە بەۋپەرى تامەزىرۋىيەھە لەنامىزىم گىرت و ماچەم كىرد، كە لەلەپەكى نوسرابو (لايىمەسە إلا المپھرون) ۷۹ ھەققە.

بۆيە خىرا چووم خۆم خاۋىن كىردەھەو دىستىۋىزىكى جۋاتم گىرت و خىرا قورئانەكەم كىردەھە دىستەم كىرد بەخوئىندىن و گىران.. لەو دىنيا كىش و ماتەدا تەنھا ھەنسك و قولپى گىران و دىنگى مەن دىمبىسترا.. بەردەوام قورئانەم خوئىند، شەپتان ھاتە خەپالەم و پىنى و تەم: ھەستە بىرۆ بنوو.. خوا چۆن لىت خۆش ئەبىت.. تەۋبە ئەكەى زالىم.. بىرادەرمەكانت بەمانى چاۋمەروانتەن بەۋشكى و دور لەم دىنيا ئالو والەپە زىان بىتەمە.. وازىبىنە) تۆزىك وەستام.. پاش چەند ئايەتىك گەپىستەم ئەو ئايەتەى كە خۋاى پەرومەردگار دىفەرموئىت:

(و إذا سألك عبادي عني فإني قريب أجيب دعوة الداع إذا دعان فليستجيبوا لي وليؤمنوا
لعلهم يرشدون) ^(۱)

بەردەوام بوو.. تا کاتێک زانی دمنگی (الله اکبر.. الله اکبر) ی مزگەوت ھاتە گویم..
خۆم بۆ نەگیرا یەكسەر بەرەو پیری بانگی خوا لەبەندەکانی روومو مزگەوت چوم بۆ
نوێژکردن. بەلام بپروا بکەن لەبیرم چو بۆوە چۆن دەستنوێژ بگرم.. پیاویکی نورانی ریش
قەلەمی سپی پیرم بینی پێم وت: ئەگەر زەحمەت نەبێت دەستنوێژ بشۆو بابیرم
بکەوێتەو؟ ئەویش زۆر بەگەرمی وتی: بەسەرچاو

فریای جەماعەت کەوتم لەوساتەوێ ژانم گۆرا.. تەواو گۆرا.. ئیتر لەو بێمانەوێ ژانم
گۆراو.. خەریکی کاری چاکەو و تەوی چاکەم.. سوپاس بۆ خوا دورکەوتەوێ لەخراپەو
خراپەکاری و خراپە و تن.. داواکارم لەخوای گەورە پشت و پەنای ئەو کەسانەبێت بۆ
گەڕانەوێ بۆ لای بەرنامەکەیی خۆی، کە تا ئیستا نەیانتوانیوە بەرەو دنیای پاکبوونەوێ
خۆ رزگارکردن لەتوان و گوناھ بچن.

خوای گەورە تەوێبەیی ئەم لاوەو تەوێبەیی گشت لایەك قبوڵ بفرمۆیت کە تەنھا
بەندەیی خوای بالا دەست بێن لەژێر سايەیی دەستوری ئیسلامدا بژین و
سەرفرازی قیامەت بێن ئینشانەللاو باق بریقەکان و کورسی و پلەو پایەو نان و کاری
کەس کارمان تێنەکات.. چونکە خوای گەورە چی لەچارەت نوسی بێت ئینشانەللا ھەر
دەبێت.. ئەمڕۆ ناسیبین.

(۱) ئایەتی ۱۸۶ البقرە.

بەرپوئەبەرىكى خىانەتكار^(۱)

زۆرەباشى دەمانناسى ھاوپۇنى ئۆزىنى باۋكى رەخمەتلىمان بوو لەرۇزانى
پېشمەرگايەتيدا كاك (س) ھاوسەنگەرو ھاوپۇنى خۇشەويستى شەھىدى سەرگەردى
باۋكەمان بوو.

بەجاۋى رىزو خۇشەويستىمۇ سەيرمان دەگەرد... لەخۇشەويستىدا پېمان دەوت
"مامە" باۋكە شەھىدى سەنگەرى كوردستان بو لەيەك شەردا "مامە"ى تازەو باۋكە
بەشداريان كەردىو زۆر نەبەردىبوو، بەلام باۋكە كە ئەو سالانە ئېمەو دايكىشىمى بىرد بۇ
(گوندېكى) نازادكراۋى ژېر دەستەلاتى پېشمەرگەى كوردستان دايكەم بەرگى ماتەم
رەشى پۇشى ئىتەر باۋكەمان نەگەرپەمۇە لامان شەوانە بەفرمىسكى دايكەمان دلتەنگ
دەبوپ، رۇزانەش بەسۇزو خۇشەويستى خەلكى گوندو ھاوپۇ خۇشەويستەكانى باۋكەمان
گۆش دەگراپ، حكومەتى عىراقى بەزمىرى سوپاى زۆرو چەكى تازە ئەو گوندەيان كاۋل
كەردو ھىزى پېشمەرگە "مقەر"يان گواستەمۇە ئېمەش لارەملو سەرگەردان ماين ناچار
رومان كەردەمۇە شارو زۆر بەكەساسىو كرىچىتى دەزىيان من كچە گەورەى دايكەم بوم
تەمەنم زۆر نەبو دو خوشكى بچوكتەر لەخۇمۇ براپەكى چەند مانگەش كە دايكەم ناۋى نا
"غەمگىن" بەھۋى ماتەمى باۋكەمۇە ئەگەرچى ئەو ناۋە كچانە بو، بەلام دايكەم گونى
پېنەدا.. دايكە لەشار دو ژورى پەيداگەردو بەھەژارى دەزىيان.

جارجارە پارمەتى شۇرپشان بۇ دەھات.. جارجارەش بەبى شىو سەرمەن دەناپەمۇە..
زۆر ھەژارو گوناح بوپ.. دايكەم زۆركارى تافىكەردەمۇە سەرگەوتو نەبو.. ناچار بەپارمەتى
بەرۋى دراۋسىو ھەندى لەخزمان دەچوین بەرپوئە.. بەلى بە كەۋچكى مالان دەزىيان.

(۱) لەترسى رۇخى روخاۋم نالۋانم ناۋى بەپېنە (كچە شەھىد).

رۇزگار روى لەگەن گەردو سوپاى عىراق نشوستى ھوردو ئىمەش بەھاورى و
خۇشەويستانى باوگم شادبوينەو ھاك (س) زۆر سەردانى دىكرىدىن ھەمو كاتىك بەبى
دېارى ناھاتەلامان چاوى سۆزو خۇشەويستى بۇ دىگىراپىن.. ھەمو كات دايگم دىپوت..
رۆلە گيان راكەن دەستى مامتان ماچ كەن.. ماممان بوو ھەمو كاربەدەستى حزبى لە
(فەرمانگە) يەكدا.. منىش بالام پەيدا كرىبوو.. رۇزىك مامم وتى:

كچى خۇم وا دايكت دانىشتوو مو تۆش گەورە بوى بۇ نايەيت لە (فەرمانگەكەى خۇم)
بەكارىكى باش داتەمزرىنم.. دايگم زۆر خۇشال بو بەو ھەلوپىستەى مامم.. منىش رازى
بوم شەئلا مەم بىشكاپەو ئەو كارەم نەكرادىە.. ناخ..

رۇزگار تىپەرى ساتەخۇشەكان گەشەيان دىكرىد.. پارەو پولى باشم بۇ دايگم
ئەھانىيەو دايگم زۆر دلشاد بو.. برا بچوكەكەم دو خوشكەكەم پۇشتە كرىدەو.. پاش
ماومەكە كرامە (سكىرتىرەى) مامم و مامم بەرزىو ھەمو كورسىيەكەى جوانترو باشتر كرىد..
رۇزانە چەندىن مىوان و كەسايەتى گەورە سەردانىان دىكرىد، يەكىك بۇ كارى حزبى
يەكىك بۇ كارى شەخسى يەكىك بۇ پلەوپايەى پىشمەرگايەتى.. مامم زۆر گۇراپوو،
بەلام من زۆر بەباشى گويىم بەو گۇرانەنادا.. رۇزى وا ھەبوو دىرەنگ دەھاتە فەرمانگە..
دەمپىرسى: مامە گيان خۇ ناساغ نەبوى بۇ دواكەوتى؟!

بەرقى و زېرى دىپوت: ئەوە كارى تۇ نىيە دانىشە.. پۇرتەم ئەشكاو دادەنىشتەو
لەسەر كورسىيە شىكۆدارەكەم..

شىك زۆر نارەھەتى كرىد.. چەند ئاھرىمتىكى داماوى رەشپۇشى دايگم ناسايى ھاتنە
لاى و چەند داواكارىيەكەيان لىكرىد، بەلام مامم زۆر بەدلرەقى وەلامى دانەو ھەرى
كرىد.. پاش ھىمەن بونەو ھەرى جومە لاى و بەباشى تىمگەپاند كە: ئەوانەو كەسانى ئەوان
بون ئەم رۇزە گەشەيان بۇ تۇ دروستكرىدو، لەكورسى و مېزەكەى ھەستاو ھاتە لامەو..
زۆر بەسەپىر سەپىرى كرىد وتى: راست دىكەى، بەلام ناكىرىت ھەچى داواكارا خىرا
جىبەجى بىكرىت.. دەبىت بەبەرنامە بىت و كارى بەوردى بۇ بىكرىت وانىە كچە جوانە
خوئىن شىرەنەكە.. بىكەنىنىكى زۆر جىاوازى كرىد.. ھەستام ھاتە دەر لەلاى پاش

چەند رۇژنىك چەند كەسنىكى پۇشتەو رىك و پىك ھاتنەلاى.. بانگى كىرمە ژوور بەزىنگەكەى.. ھەموويانى پىنسانىدىم.. زۆر كەيف خۇش بو لەگەنئاندا..

باشان وتى: ئەو (كارگوزارە-فەراش) ھەم بۇ بىئىرە.. چۈمە دەرىۋ فەراشەكەم بۇ نارد، ئەۋىش بەبۇلە بۇل ھاتەۋە دەرو سىنىيەك "قاۋە" ى بۇ بىردن پاش ھاتنەۋەى وتىم: ھا كاك (ع) ئەۋە چىيە؟ بۇ شىۋاۋى و بۇلە بۇل دىمكىت؟

وتى: ئەمانە ھەندىكىان كاسەلىس بون بەھۋى ماستاۋچىتىيانەۋە ھاتون و داۋى پلەۋپايەو زەۋى و مال دىمكەن.. دىارى باشىشيان ھىناۋە، بەلام دايكى شەھىدو كوردى ساغو پاك بەتۈرەبون و قەسەى رەق دەردەكرىن.. راستى دىمكىد.. بەلام لەبەر نان نەبىرەنمەنىش قەسەم نەكىد.

چەند ئافرىتىكى كەشخەو شۇخ ھاتنە لاى بەپىزەۋە راىى كىردن و گۈنى بۇ داۋاكارىيەكانىان شل كىردو كارى بۇ كىردن.. من زۆر بىتاقەت بوم..

بەلام ھىچەم بۇ نەكراۋ نەۋترا.. كە دىمگەپامەۋە ھەمو گۇپرانكارىيەكانىم بۇ دايكىم دىمگىپامەۋە.. جار جارمىش دىرۇشەم دىمكىدو دەموت: دايە گىيان مامم زۆر سەلامى لىدەمكىدو ھەۋالى ساغو سەلامەتتىى دەپرسى.. ئەۋىش دىموت: خوا پايەدارى كاتو بۇ نىمەى بەئىلى.

رۇژنىكىان مامم بانگى كىرمە ژورەكەى زۆر لىم و رىدبۇۋە ھاتە لامەۋە وتى: سوپاس زۆر مەندوم كىردى چىت ئەۋى بۇت بىكەم؟! تەنھا خۇشەيت.. سوپاس، بەلام چەند قەسەكەى بۇ كىردم بۇن و شىۋەپان زۆر لەمامىيەۋە جىاۋاز بوو بەجىم ھىشت.. پاش چەند سەعاتنىك ھاتەدەر لەۋزورەكەى وتى: كچى جوان من دەرنەچەم گەر ھەۋالىيان پىرسى تازە نايەمەۋە بۇ رۇژى دۋاى، پاش تەۋاۋىبونى دەۋام مەنىش گەپامەۋە.. ھەستەم بەدئە خورپەو خۇشەۋىستى دىمكىد دەمرانى مامم نىيازى چى ھەيەو بەنىيازى چىيە.. رۇژگارەكان تىپەرەن ھەناسەو سۆز گۇپرا.. خۇم دايە دەست مامى ھەۋا بازىم.. بەسۋزى رازى بوم.. خۇشەم نامزانى بۇچى!! مەيلى بىئىرادەم يا سۆزى خۇشەۋىستىيان بەئىنى پوچو بىفەر پان و چەندىن پانى تر..

بەئى رۇزىك مامم وتى: ئەمەڭ جەند مىوانىك دىت ئاگاداربەو دەست بەخۇتا
 بەينە..سكرتېرە دەبىت زۆر جوان بىت وەك تۆو جوانترىش.. ھەر چاۋەرۋان بوم كەس
 نەبو.. كات درەنگ بو كەس نەبو.. فەرمانگە چۆل بو ھەمو كارمەندەكان (ۋاژو -ئىمزا)
 يان كىردو رۇشتن.. چومە زور بۇلاى.. بەچاۋىكى پېر خۇشەۋىستىيەۋە بۇى پوانىم..
 مامە گىيان كەس دىار نەبو بېرۋەۋە. زۆر لىم نىزىك بۆۋە دەستى خىستە سەرشانم
 ھەناسەى تىكەل ھەناسەم كىرد.. چاۋى بېرە چاۋەكانم ھەستەم بەترس كىرد.. وتى: مامە
 بەقۇربانى جوانى و شۇخو شەنگىت بى رۇشتەۋەى چى.. جەند رۇژە لەم فەرمانگەپەدا
 كار دەكەپت.. بۇ ئەم ساتە بوۋە.. تۇ شو ئەكەى منىش پارەدارم ۋن ئەھىتەم وەرە
 پىشەۋە.. بەو قىسەپەو جەند قىسەپەكى تر روخامو خۇم تەسلىم كىرد.. جەند
 كاتىرمىرېك پىكەۋە بوين.. نىزىك ەسرىكى درەنگ بەخۇشەئالەۋە گەپمەۋە.. دايەم
 وتى: كچەم بۇ درەنگ گەپايتەۋە؟

وتە: دايە گىيان مىۋانى (فەرمانگە = دائىرە) زۆربون منىش ناچارمامەۋە.. ئىتەر لەو
 رۇژەۋە خۇم بەھاۋسەرى مامم حساب دەكىردو زۆر لەجاران زىاتىر خۇم رىك و پىك
 دەكىرد.. خۇشەكان سەۋرىان نەما.. لەگەل ھەر چۈنە زۆرەۋەپەكدا بەلىۋى سوراۋەۋە
 گۇناى مامم بەجى دەھىشت.. زۆر بەباشى ئالودەى بوم.. جەند مانىگىك تىپەپى بەمامم
 وت: كەى بىچىنە دادگاۋ كارى ھاۋسەرىمان ئاشكەراكەين و زەماۋەند سازكەين. ئەۋىش
 دەپوت: پەلەت نەبىت با ۋنەكانى ترم رازى بىكەم.. ئەۋسا كارى (دادگا) ئاسان دەبىت.

سەپارەكەى پارەو سەرۋەتەكەى لەخزەمتەبون.. زۆر خۇشەال بوين.

رۇزىكىيان باسى باۋكىم كىردو وتى: ھىۋادارم تۋانىبىتەم دل و رۇخى باۋكت رازى بىكەم
 كە ئىۋەم خۇشەال كىردوۋە.. پاشان مەۋفەكانىش خۇ گانين لەمەك پىستەد بەينەۋە..
 رۇزى شاخ گۇرا ئىستا رۇزى شارەو پىشكەۋتن رۇلى خۇى دەبىنى.. جەند قىسەپەكى
 ئارەزوبازى كىردو ھەستى جىنىسىم سات بەسات زىادى دەكىردو خۇم بۇ شل دەكىرد..
 ئەگەرچى من لەتەمەنى (كچو كوپە)كانىدا بوم، بەلام زۆر خۇم لىگۇرا بوۋ.. زۆر
 بەكەمى حسابم بۇ پىرچى سېى دايەم دەكىرد.. بەمىزەۋە مائەم گۇرى بوينە خاۋنى

خانۇيەكى تازە.. بەنمەتەۋە دەمۇت: لەسايەى منەۋە ئەمەتەن دەستگىر. بەلام دايىكەم دەمۇت: ھېچت نەكردوۋە ئەم خانۇش بەناۋى مامتەۋىيە.. راستى دەكرد مامم وتى: تا دەمرن تىايدا بن، ئەۋمىش لەبەر تۆ كچى جوان.

رۇزگارەكان دەبۇنە سەعات.. بەلام چەند كەسكىكى فەرمانگە ھەستىان كىرەبۇ مەنىش بۇ ساغ بۇنەۋەى "زىۋاج" رەتم دەكردەۋە دەم وت: ئىمە لەفەرمانگەدا ۋەك خىزان كار دەكەين.

چەند مانگىك تىپەرى ھەستەم كىرد (سك - ھەمىل) م ھەيەۋ بە (بەپۇمبەر) م وت ئەۋىش وتى: زۇر ئاسانە پارەت دەدەمى بچۇ لەلاى يەككىك لەبارى خۇتى بەرە، مەنىش بۇ ئاشكرانەبۇن و نەروخانى كەسايەتىم و شەرم لە دايىكەم ھەستام ئەو كارەم ئەنجامداۋ رزگارەم بو. زۇر ھىلاك بوم زۇر گران بو نىۋە مەردو بوم.. كاتىك چومەۋە مالى دايىكەم لەمال نەبۇ بەسەردان رۇشتىۋ، ئەو شەۋە نەگەرەپەۋە.. بۇ بەيانى بەلاۋازى چومە سەركارو بۇ (بەپۇمبەر) م باسكرد، ھاتە لامەۋە شەپەى لەلا رومەتم ھەستام بەسەپەلە زىرەكانى و وتى:

بەپۇمبەرە مالى و بۇ ماۋەى (يەك ھەفتە) نىجازە بە.

بەئى گەرەمەۋە مالى و دايىكەم ھاتىبۇۋە، بەنەخۇشى سەرمماۋ سۇلە خۇم رزگار كىرد.. دو دەستە خۇشكى فەرمانگە لەسەپەم رۇزدا ھاتنە لام و ھەۋالىيان پەرسىم.. وتىان "بەپۇمبەر" ئەم نامەپەى بۇ نادروى.. نەمكردەۋە تا رۇشتىن.. پاش ماۋمەپەكى كەم، نامەكەم كىردەۋە.. بېرى (۲۰۰) دىنارى سۈپىرى تىابوۋ لەگەل (نامەپەك و فەرمانىكى كارگىرەدا) كە نوسرابو لەھەفتەى داھاتوۋە دەپىت پەپۇمبەندى بەكەپت بەفەرمانگەپەى (..) بۇ كاروبارى خۇت و كارت لەلاى مەن تەۋاۋ بوۋە "ئىنفاكەم"، بۇ نوسىۋىت و خوات لەگەل بەرازى خۇشەۋىستەم.

زۇر تاسام.. زۇر پەشىمان بومەۋە.. ئەو كاتە ھەستەم كىرد كچە شەھىدەم.. زۇر تۈرە بوم زۇر نارەھەت بوم.. بەلام پاش چى تەنھاپى دوعاۋ نزاگانەم بۇ (تىاچون و سەرشۆرى مامم بو) مەنىش غەمبارو ھەناسە سارد مەنىش لەھەمۇ كارىك دۇپراۋ.. ھىۋادارم ئىيانىكى

رەش يا سېى چاۋەرۋانم بېت ئەگەرچى بېئىرادەبوم.. ئەگەرچى سادەو ساكارو لارە مل
بوم.

لەكۆتايېدا

- ئامۇزگارى بۇ ھەمو گەنجىك ئاگادارى كەسايەتيان بن لەكەسانى نەفس نزم نزيك
نەبنەۋەو نەكەۋنە داۋيانەۋە.

- ئامۇزگارى ئەو خوشكە نازىزانەم دىكەم كە پلەو پاىەى دنيا فرىويان نەدات تا
نەبنە قىزمونترىن مرۇقى ئەم سەردەمە.

- ئامۇزگارى كاربەدەستان دىكەم بەچاۋى ئەمانەتەۋە سەپرى خوشك و خىزانى
بەردەستەكانيان بىكەن و گورگ ئاسا تىيان نەپۋان.

- ئامۇزگارى بېت بۇ دايك و باۋكان لەكچەكانيان لەكۈرەكانيان بېرسنەۋە تا لەساتە
ناخۇشەكاندا ئەسرىن و جەسەت و پەشىمانى نەپۇن.

- خۆزگە لاف و گەزافى ھەلپەرستان نابونە روخانى كۆشكى خىزاندارى نوئ بۇ لاۋئ
كە تازە بناغەى ژيان دادەمەزرېن.

- داۋاكارم ھىندە لاۋازو بېئىرادەو خۇش باۋەرۋ ترسنۆك نەبن ھەردەم بوئرو خاۋەن
عەزمى بەھىزو سەۋشتى پاك و چاۋى پېر تىن بن.

- ھىۋادارم كەم تا زۇر سودمەند بوبى لەم چىرۆكە ۋاقىيەۋ گەر جەزت كرد زىاتر
لەئازارى كچان و ئافرىتان شارمەزايىت بچۇ رۇژنامەى (رېۋان) بخوئنەرمۋە لەۋئش
(رۇژنامەكەيان) وئەى ئەم كچە شەھىدە دىبىنىت.

دلتەنگ مەبە نازانى خىر لەچىدايە؟

زۆرجار ھەول بۇ گارلىك دەدمەيت نابېتە نىسبەت بېتاقەت و دلتەنگ دەمبەيت، بەلام ئاكامەكەى خوا بە باش دەمگىرپى وەك ئەم روداو وەققەيە، كاك كەرىم خامنى سەپارەكەى قەمەرە بوو ھاتوچۆى (بەغداد - سەلىمانى) دەگرد، سايەھىكى كارامەو لېھاتوبو، لەشارى بەغداد گىرا.. بەھۆى ھەلەپەكەى بچوگەو، بەلام سزايەكى قورس، بەگرتنى سەپارەكەى بۇ ماوۋى ھەفتەپەك و زىندانى كردنى خۆشى، زۆر دلتەنگ و نارەھەت بوو شاپستەى ئەو سزايە نەبو، بەلام كە زانىان كوردە پاش بەرىونى (غەرامە)پەكى قورسىشان گرد، زۆر بېتاقەت بوو، بەلام چارى نەبو لەنزىك زالگەى دەرچون لەبەغداد گرتیانەو..

پاش لىكۆلنەو قەسەو باس خەستیانەو زىندانىكى ترو دەستبەسەر كردنى سەپارەكەى دو رۆژ تېپەرى بەسەر زىندانى كردنەكەيدا.. بۆى دەرگەوت ئەم سەپارەى ئەم سەرنشینیەتى خۆى لەمنداڭك داوۋو منداڭكەش مردوۋو.. خەزم و كەسوكارى منداڭكە ژمارەى قەمەرەكەيان گرتوۋو داۋپانە بەزالگەو مەفرەزەكانى پۆلىسى ھاتوچۆى ناو بەغداد كاك كەرىم زۆر نارەھەت بو ناپزانى چى بكتات.. بەلام وەك بروسكەپە بەمیشكيا مژدەپەكى خۆشى بۇ ھات كە (ئەم منداڭە ۴) رۆژ لەمەو بەر بەكارەساتى سەپارەكەى ئەم گيانى لەدەستداوۋو سەپارەكەش بەجىپى ھېشتوۋو، بۆپە داۋای لەبەپۆمبەرى زىندانەكە كردو چوۋە لای، زۆر بەھىمنى روداوۋەكەى بۇ گىرپاۋەو كە (سەپارەكەى ئەم پەك ھەفتەپە گىراۋو لەفلان جىگەو رىگە.. جا بۆپە ئەم نەبوۋو، بەدواداچونى بۇ بكنە)، بەلئى گوپيان لىگرت و بەدواداچونيان بۇ كرد.. پاش چەند

سەعاتێک بەربو لەزیندان و قسەگەڕی راست بو، بۆیە کاک کەڕیم وتی: پیاو نازانی خێر
لەجیدایە.. گەر نەگیرامایە.. دەبومە قاتل، پو زەردو شەرمەزاری ئەم کەسانە دەبوم.

لەکو تاپیدا دەئێین:

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

ئایەتی (۲۲) البقرە

خزى ناپاک

لەشۆفیریدا کارامە بووم، بەلام تا ئەو ساتانەش ھەر سەیارەى خەلکم بەگرئ ئەگىرا
تواناى کرپنى سەیارەم نەبوو.. رۆژیکيان کاک (س)ى خزىمان گە ئەو کاتە پارەى
(تەعويزى)* وەرگرتبو ھاتە لامو وتى:

کاک (ن) تۆ سايەقى باش دەزانیت و منیش پارەم ھەيە ھەز ئەکەم سەیارەيەك بکړم و
تۆش بیگيریت چەندەى پەیدات کرد وەك برا ئەیکەين بەدوو بەشەوہ.. منیش زۆر
بەلامەوہ باش بوو وتم:

زۆر چاکە ھەر ئەمڕۆ پارە بێنەو ئەچینە (مەعرەزى سەیارەکان)، قەمەرەيەكى کرئ
دەکړین.. و بەباشى دەيگيرم.. بەئى (قەمەرەيەكى تەکسى) باشم بەدلى خۆم کړى و
ئەویش پارەکەى دا.. مانگى يەکەم و دووہم کارم پیکرد زۆر باش بوو لەسايەقيى زیاترم
بۆ ئەمايەوہ، سەیارەکەش (خەرجى - مسرەف)کەم ئەويست، بەلام رۆژیکيان ھات
بەخەيالىندا: باشە بۆ من ھەولئ کرپنى ئەم سەیارەيە نەدەم بۆ خۆم.. بۆ لەژیر چنگى
ئەو دەرى نەکەم.. بۆ ئەو ھەموو ھيلاکيە بۆ خۆم نەبیت؟!

شەپتان کەوتە بنگلئیشەم.. مانگى سییەم پارەيەكى کەمەم بۆ بردو ئەوى ترم لادا..
مانگى جوارەم لەو کەمترم پارە بۆ برد، ئەوہى ترم لادا، خاومن قەمەرە وتى: کاک (ن)
ئەوہ بۆ پارەکە کەمیکرد؟!

* تەعويز: ئەو پارە مۆلە بوو کە حکومەتى عێراقى سالى ۱۹۷۸ دەستیکردە راگواستنى گوندە
سنورییەکانى نێوان عێراق و ئێران لەپاداشتى (مال و ملکیان) دا لیژنەيەك پارەى بۆ دەنوسین و وەریان
ئەگرت ئەو مولکەپان دەبووہ ئەمرزى موحەررەمە، خەلکەکەشى پارەپان دەدايە خانوو لەشار پان سەیارەو
شتیان پێدەکړى، پان دەجووہە (کۆمەلگاکان - مجمع)وہ.

وتەم: كاكە ئىش ۋەكىل جاران نەماۋە.. پاشان خەرجىيەكى زۆر تيا كىردۈۋە ھەر ئەۋەندە ماۋەتەۋە.. ئەگەر بىرۋاش ناكەيت لەبەيانى زووتر نىيە ۋەرە لەگەلەم بزانە كەس لەقەمەردى تەكسى ئەپرسىت، داماو بىرۋاي كىردو بۇ بەيانى چووم بەدۋايدا لەپىشى قەمەرمەكە لەلەي خۆمەۋە دامنىشان، تەجىلەم بۇ كىردەۋە.. زۆر كەيىنى پىئەھات.. بەلەي ھەر كەسىكىدا ئەپۋىشتىن ئەپۋت: تۆ بلىئىي ئەۋ پىاۋانە قەمەرمەيان نەۋىت؟

مىنىش ئەمۋت: ئەگەر بىيانەۋىت خۇيان دەست رائەگىرن.

بەم شىۋىيە ئەۋ رۇزە تا نىزىكى عەسر خۆلەم كىرد لەقەمەرمەداۋ چۈپنەۋە مال ۋتى: ۋەلا كاكە راست ئەكەيت ھەر باشىشە ئەۋ پارمىيەشت دەستتەكەۋىت.. ئەۋ داماو نەشارمەزىبوۋ لەبارۋدۇخى ناۋ شار تازە ھاتبۇنە شار.. نەپزانى كە نەفەر ھەبۋو لەپىشەۋە كەسىتەر دەست لەقەمەرمە راناگىرېت.. بەۋ شىۋىيە ماۋى چەند مانگىك كارم پىكىردو ھەر پارمى كەمەم بۇ ئەبىرد.. رۇزىكىيان چوومە لای ۋتى: كاك (س) مەن زۆر مەمنونى تۆم ئەگەر بۋارم بەدى مەن ئەچم بەلەي كارىكى تىرەۋە سەپارەكەت بۇ دادمىنىم.. پان ئەۋمەتا بەكەلگى دوو كەس ناپەت لىت ئەكەرمەۋە پارمىيەكى لەسەر دابىنى.. كاك (س) داماو ناگادارى ساختەچىتى مەن نەبۋو دىلپاك ۋتى: باشە خۆت ئەزانىت چەندەمان پىداۋە بەشتىك دابىنىۋ پارمەكەم بىمىرئ.. با لەمە زىاتەر خەفەت بارتر نەبەم. ۋتى: ئاخىر كاك (س) گىيان ئىستا ئەۋ پارمىيە ناكات، پاشان ئەۋە چەند مانگىكە پارمى پەيدا كىردۈۋە.. بەكەمەتر دايدەننىن.

ۋتى: خۆت ۋەكىل بەۋ مەن ۋ خۆشت مەغدور مەكە.

ئەۋ زۆر بەساۋىلكەيى دەۋاۋ نەپنەۋت: باشە كە كارو كاسىبى نىيە چۇن تۆ سودى لىئەبىنى، بەنىۋە قىمەت ۋ بەقەرز لىم كىرپىيەۋە.. بىرېك لەۋپارمىيە كە دەستەم كەۋتېۋو پىشەكى دامىۋ ئەۋەي ماپەۋە كىردمانە قەرزى مانگانە.. بەدىل خۇش ۋ بەگىلى ئەۋ پىكەنىنەم ئەھات.. ۋردە ۋردە قەرز تەۋاۋ بوۋ، بۈمە خاۋەنى سەپاردى خۆم، بەلام بەداخەۋە.. زۆرىش بەداخەۋە ھىچ بىر مەدادگاي خۋاي گەۋرەۋە خىانەت لەۋ پىاۋە نەكەردەۋە.

تا رۇژىكىيان لەگوزمىڭدا بەيەكەۋە بوين و باسى ئەو كارەم بۇ كىرد.. لەم سالانەى
دوايدا.. داۋاى گەردن نازايم لىكىرد..

ئەۋىش وتى: من بەساختەچىتى ئەو پارمىەم دەستكەوت.

وتم چۆن؟

وتى: لەلاى لىژنەكە زەۋى و زارو شتى زۆرم نووسى.. ئەۋانىش پارەى زۆريان بۇ
نوسىم، پاشان تۆ سودت لەو پارمىە ۋەرگرت.. بەلام خۇت نامادە كە بۇ پاداشتى
خىانەت ۋە ھەللىر.. چونكە دىنبايە (ئەو كەرمى بەپارەى بەفر بىر دىرت ئاۋ دەپبات).

وتم: تۆ گەردنم نازا كە.. خوا گەۋرمىە.

وتى: گەردن نازا بىت، بەلام بەمەرجىك دووبارەى نەكەيتەۋە لەزىانتدا.

بەللىنم پىدا.. و لەو كارەش بەشىمان بووم.. بەلام داۋاى چى؟!

25 سال خيانت

بارودۇخ لە (فەلەستىن) تا بېت ھەر لەحزىمەك رو لەھەئاوسان و پېش ھاتى ترسناكە، ئەمەى ئىستا لەوى ئەگوزمىت سەرمەى مەترسىەكى گەورمىە لەموسولمانان فەلەستىن، رۇزانە گەلىكى مەزلوم بەشخورا و سوکايمەتى بەناپىن و موھەدەسات و بونيان نەكرىت.. ئەگوزى و نەبەردى ناموسى ھەتك نەكرى، ئىمە ناكرى وەك گەلىكى موسولمان و مەزلوم تەنيا و خوین ساردو بىدەربەستانە لەسوكايمەتى جووكان بەھاواناينەكانمان بېوانىن و ھەندىك جارىش بکەوينە ژېر كارىگەرى ئاوا قەناعەتیکەوہ كە ئىمە چەوساوى زولمى عەرمەيانىن، ئەمە (لوژىك و مەنتىق) نىە.

خۆشەويستان ئەو شەرى ئىستا لەوى ئەگوزمىت بمانەوى و نەمانەوئە ئاشكرای بکەپن يا نا، شەرى ئاپنەو قىنى جولەكە لەھەموو موسولمانىكە، بۆيە دەبىت حسابى بىن، نەگەرچى زۇ لەسەرکردەى ولانە عەرمىيە بەتواناكان ژېرەژېر لەبەر بەرژەومندى كورسيان ھاوکارىان.

ئەم چىرۆكە واقەىيە كە بۇتان دىگىرپەوہ:

بەسەرھاتى گەنجىكى عەرمىي موسولمانە كە ۲۵ سال ئەلقە لەگوئ و چلكا و خۇرى جولەكە بووہ دواى ئەوان تورپان داوہ، خۇشى پەشىمان بۇتەوہو تۆبەى لەبەكرى گىراوى كىردوہ.

گۇفارى العالم لەژمارە — ۵۸۴ — ى دا ئەم چىرۆكەى بلاوكردۇتەوہ، سەرنەجام خيانتە و ئاپاكى لىوہ ئاشكرا بووہ ئەمەش لىرەدا دەرئەكەوئ سەرنەجامى پوچ دەرچوونى خيانتە و ترسناكى فرۆفئلى جووكانىش دەرئەخات.

ئەمە تەنيا چىرۆكىك نىيە لەسەر كارى سىخورى، ئەمە راستىكە دەربارەى ئەو ھەموو تاوان و پىلانانەى بەرامبەر ئىسلام و موسولمانان نەكرى ئەمە وانەيەكە بۇ وریابووون و تىگەمىشتنى لەسروشتى كارى دەرگا سىخوپەكان و ئامانجەكانيان.

بەئى لەسەر زەمىنە داگیر کراوەكانى فەلەستىن دۆسیەكە (فەحایدە) فەلەستىنیەكان پېرەتە لەچەندەها چیرۆكى بەكۆر گىراوان، مېزووى مەزەنەتەش لەهەموو جۆرەكانى روبەرپووبوونەودا چەندەها چیرۆكى تیاپە، ئەوێ شیاوی وتە جۆرى روبەرپووبوونەو لەگەڵ جۆرەكاندا زۆر جیاوازه.. داگیركەر چەندىن شیاوی ناشرىن و نامۆ بەكار ئەهێنن بۆ خستە داوی نېچىرەكانى و جېبەجێ كردنى بەرنامەكانى، ئەم روداوە چەند ناوچەىمى (فەلەستىن و ئوردون و سودىە و لوبنان و توركيا) ئەگرێتەو، دواتر لەبەندىخانەى (مەجدو)، بەدەستى دەزگای ئاسایشى سەر بە (حەماس) كۆتایى پێدەیت.

كاتێك كە وێستراوە ئەم بەكۆر گىراوە گەورەى ریزەكانى بزوتنەوێ حەماس بېرێ و بچیتە ناووە بەتایبەت دەزگای سەربازى بزوتنەوێكە، ئەمەش بەشوێن گارە تۆلەسىنەرەوێكە (حەماس) كە بەشوێن شەهیدبوونی ئەندازار (پەحیا عەپاش) دا هات.

گۆفارى العالم بۆ ناوی بەكۆر گىراوەكە كە لەئێستا بەدواوە خۆى قەسە ئەكا، خۆى بەسەرھاتى خۆى ئەگرێتەو، پیتی (خ) بەكارھێناوەو ئیمەش ھەروا ئەكەین.

(خ) سەبارەت بەژبانی خۆى ئەئى:

لەناو خێزانێكدا گەورە بووم جگە لەناو و ھەندى عاداتو تەقالید ھىچى تەرم لەئىسلام نازانى، لەگەڵ باوك و دایكێكى نەخوێنەوار لەكۆى (۱۰) دە منداڵ من سێھە منداڵى خێزانەكەم بووم مائەمان لە (قودس)، بوو بارى قورس بژێوى وایلیكردم زوو واز لەخوێندن بەینم لەپۆلى سێھەمى ناوھندیدا رووم كردە بارى گرانى ژيان ئەو بارە دلتەزىنەى كە داگیركەر خولقاندبووى، ئا لەم (گۆمە بۆگەنە)دا دارى نەھامەتى سەوز بوو لقوېوېى كردو منى گەيانە ئەم ئاستە، ئەمە پەرورمردى من بوو لەتەمەنى پازدە سالیان بەھوى تۆرە ئىستخباراتىەكانى (سەھوێنە)كانەو چیرۆكى ونبوون و رووخانم دەستى پێكرد.

لەسائە رەشەكانى عومرى من گەلى فەلەستىن لەسالى ۱۹۷۱ بوو كاتێك كە گیانى گەنجىكى وێل بەدەمارەكانى گیانما ھاتوچۆى ئەكرد، وەك ھەموو گەنجىكى پەرورمردە نەكراو بەپەرورمردەىكى پاك و چاك دەستەم كرد بەئەتەك كردنى ناموسى خەلكى و شوێن

ھاتوجۇي گەرپكە جولەكەكانە ئەكرد، بوونى ئەو گەرپكەكانە مەترسى زۆرى لەسەر گەنجى تازە پىگەشتوى فەلەسىنى ھەبوو.

رۇژنىك چاوم كەوت بەكچە ھاوسىكەمان بەجلو بەرگىكى تەسك و دانەپرشارو ماكياجەوہ.. خۆم پىنەگىراو لىي نىك بوومەوہ.. دەستە بەقسەكردن كەد لەگەلدا كە ھەستەم كەد دەوروبەرمان چۆلە پەلامارم دا، بەلام سەرگەوتوو نەبووم و رايكردو خىزانەكەى ناگادار كەردەمو ئەوانىش باوكەميان ناگادار كەردەمو، لەوۆو دنىا رووخا.. باوكەم بىردەمىيە ژورىكى چۆلەو كە بۆ كۆكردنەوہى كەل و پەل و خواردەمەنى نامادە كرابوو، بىنجىي ژورەكە پارچە ئاسنىكى شۆرى پىوہ بوو قاچو دەستى بەستەم و ھەلىواسىم وەك جەلادىك تىم بەرىوو بەلىدان و قسە پىوتن، بەدەنگى بەرز ھاوارى ئەكرد: (ھەر ئەو كۆژم) ئاوازی ھەر (ئەو كۆژم) ئەو ژوورەى ھەزانىدبوو.. بىرم لەرابردو ئەكەردەمو.. بىنەوہى پەرومردەم بكاو پىداوېستىيەكانەم بۆ دابىن بكات ئىستا وەك (حاكمىك) وەكو (جەلادىك) ھاتۆتە وىزەم لەسەر گوناھىك كە ئەو خاومىيەتى بۆ لەخوى نادات، بۆ سزا بۆ ئەو نەبىت؟!

لەژىر جەزى شەلاھدا بىناگا و تەم: خۆشەم ئەو!

باوكەم تۆرەتر بوو وتى: خۆشەوېستى راستەقىنەت فېر ئەكەم ئەو و تەمىم لەخۆيەوہ بوو، چ خۆشەوېستىيەك كە مەن ھىچى لىنازانەم و لەسەرى پەرومردە ئەكراوم.

چاوم لەژىر جەمەترى ترسو لەرزا ھەلەينا.. جگە لەھەزارى و نەدارى چىترەم شك نەبرد، بەردەوام بىيەزمىيانە لىيەمدام.. پى بەگەرەم ھاوارم ئەكرد.. دايكى بەسۆزىشەم لەپشت دەرگای داخراوہوہ ھەر داواى بەزمىيە لەپىياوېكى بىيەزمىيە ئەكرد بۆ گەنجىكى بىئىرادە لەزىاندا.. تا خالەم دەرگای شكەندو بەھەموو ھىزىكىيەوہ باوكەمى دوورخستەوہو لەشىشە ئاسنەكە دايگرتەم خويىن بەلاشەمدا دەھاتە خوارى زىاتر لەھەشتا شەلاق – قامچى – لىدابووم (زىنا)، كەرىش بەو شىومىيە پىناكرىت.. ئايا زىنام كەردبوو؟!

- نەخىر.

ھەرچەند ھەموو شتىك نامادەبوو بۆ ئەو جۆرە كارانە بەتايبەت لەئافەرتىكى بىئىلتىزامى وەك ھاوسىكەمانەوہ.

دايكم ناردەمى بۆ لای پورم بۆ چارەسەرى بىرەنەكانەم، چونكە ئەو پەرستىار بوو، رادەى شەش مانگ مامەوہ، دوايى گەرپامەوہ مالى باوكەم دانىشتنى بەزۆرى لەمالەوہدا

بەسەردا سەپاندم، دایکم و خائلم، باوکمیان هیئایە سەر ئەو رایەیی که وازم لێبێنی و بمیترئ بۆ نیش کردن من جگە لەترسی باوکم هیچی ترم نەئەزانی، بەسەرگەردانی لەمال چوووە دەرەو.

بەپارمدا لەو باروگوزەراندەدا رزگارم بێت.. لێرەو نەهەمەتی من دەستی پێکرد، ئوتیل (A): ئوتیلیکی جولەگەکانە لەقودسی داگیرکراو هەولمدا بچمە ژوورەو پاسەوانی ئوتیلەگە نەپهێشت.

بەهەر شیومێک بوو دواي هەولدانێکی زۆر گەشتە (پرسگە)ی ئوتیلەگە، داوی نیشیکم کرد که بیکەم.. هەر ئیشیک بێت. داوی ناسنامەیان لێکردم، پێم نەبوو، وتم: تەمەنم پازدە (١٥) سائە.

وتیان: کارمان بۆ تۆ نییە، چونکە یاسا رێنادات. بەدەم گریانەو لەشەي خۆم روت کردووە ئاسەواری لێدانەکانی باوکم نیشانندان، وتم:

(تاکە چارمێک بۆ دەرەزبوون لەم گەرفتەي من ئیشکردنە). ئەفسەری ئاسایشی ئوتیلەگە هات و حالەتەگەي بینیم و سۆزێکی گورگانی بۆ نواند و بەردمێە ژوورەو هێمنی کردمەو.

وتی: دوو دل مەبە، بەهەر نرخیک بوو ئیشیکت بۆ ئەدۆزینەو. ئەمە یەکەم سۆز بوو لەزانیاندا بەرامبەرم بنوێنرێت، دواي ئەم هەموو تالی و نەهەمەتیەي که دیبووم ئەویش لەکێو، لەجولەگەيەگەو، سەپەرە (خ) بەکرێگراو لەگێرپانەوێ بەسەرھات و بەدبەختیەکانی ژانی بەردەوامەو دەلی:

درو ئەکەم ئەگەر بێم سەربازە جولەگەگەم خۆش نەئەوێست و هەستم بەسۆزی نەکرد، دەستم کرد بەپاککردنەوێ قاپ و قاچاغی ئوتیلەگە دواتر لەشیرینی دروستکردندا ئیشم کرد،

زیرەک بووم و زوو فێری ئیشەکان نەبووم، دواتر گرام بەکارگوزاری ئوتیلەگەو هەندئ زانیاری دەربارەي خۆشاردنەو میان پێدام کاتیک (سەرپەرشتیاری وەزارەت)ی کار بەهاتایە بۆ ئوتیلەگە، چونکە تەمەنم یاسایی نەبوو بۆ کارکردن لەو شوێنەدا مانگانە (١٥٠) لیرە ئیسرائیلیم وەرئەگرت، که ئەمە بۆ ئەو کاتە زۆر بوو، باوکم زۆر دلخۆش بوو کاتیک

پارە زۆر خۇشەويست بوو لاي، ھەموو مانگىك پارەكەمى ئەبىرد پەشيمان بووم لەۋى
كە ھەۋالى ئىشكردنەكەم دابوۋى، چونكە ھېچى نەئەدا بەخۇم. بوومە سەرچاۋى پارە
بۆۋى نىشانەى رەزامەندىش ئەۋەبوو كە ھەموو مانگىك پارەكەمى بىدەمى ئىتەر
بەلەپەۋە گرنگ نەبوو لەكوۋە دى.

سەرەتاي قۇناغىكى نوئى (گەيشتن بە راحل)

راحل: كچە تاقانەى ئەفسەرىكى مومخابەرەت بوو لەگەل باوكيا بۇ بەرژەۋەندى (شابا)
كارپان دەكرد، زۆر جوان بوو تەمەنى (۲۰) سال بوو، رەۋان قەسەى ئەكرد، بەرەجەلەك
غىراقى بوو.

بەھۋى ئىشەكەمەۋە لەنوتىلەكەدا (پەكترمان ناسى، پەيۋەندىمان بەھىز بوو، نەزىك
بوونەۋە، گالتەكردن، خۇشەويستى)،

بەلئ پىشەكەكانى كارى سىكىسى (زېنا) تا شەۋىك لەمالياندا خۇمەم بىنيەۋە كە نەزىك
لەنوتىلەكە بوو.. باوكيم ناسىو زۆر بەگەرمى بەخىرەتەنى كردم، پارمەتىم لىۋەرگرت،
چوومە ژوورەكەى (راحل).

لەچەند ساتىكى كەمدا لەكەشىكدا خۇمەم دىيەۋە كە بەخەيالىمدا ناھات.
ژوورىكى بچوكى رازاۋە بەجۆرەھا وئەنى پياۋو ئافەرتى ئەكتەرو گۇزانى بىزو
جىخەۋەتتىكى جوانو بۇنىكى خۇش، ئەمە جولەكەيد..
لەسەر جىگەكەى دانىشتەم دەستى ھىنا بەسەر شانماۋ بەنەرمىيەكەۋە وتى: خۇشت
دەۋىم؟

ھېچ نەبوو لەۋى رەم لىبىگرت بلىم: نا خۇشەم دەۋى.. ئەۋ زەۋىشەم خۇشەۋى كە
گوزمى پيا ئەكەى. ئەمە يەكەم جار بوو لەگەل كچىكدا تاك بىمەۋە.

باوكم گوىى نەدا بەدىار نەبوونم، بۇ؟

لەبەر ئەۋى ھىشتا خۇشەويستى پارەى ماۋە

لىي پىرسىم: بۇ ناگەپەمەۋە؟

وتم: پىۋىستى كارەكەم واپە.

باوكم وتى: باشە.

پەيۋەندىم لەگەل (راخل)دا گەرم بوو وام لىھات بىئەو تامى ژيان نەزائەم (خەوتەن، خواردەن، خواردنەو) لەوش ترسناکتر (سىکس) ھەرجى گەنجىكى سەرگەرم بىھەوئ لەگەل (راخل)دا بەھەينى و زۆرى دەست ئەگەوت.

دەوای ئەو پەيۋەندىيە (سۆزى و گيانى و بەرژمەندى)پەى کردم بەجوولەگەو ھەلئەقىم بەھەلئۆستىگدا قەت بەخەيالئەدا نەئەھات.

ئا لەو ژوورى تام و چىزى گەنجانەدا (راخل) وتى: خۆشەويستەم پەرسىارېكت لىبکەم بەمەرجى بەراشکاوى وەلامەم بەدەيتەو.

وتەم: فەرموو

وتى: ئايا جولەگەت خۆشەدەوئ؟!

وتەم: ئا.. ئا لەپىناوى تۆدا ھەمزە ژيانم خۆش ئەوئ، ھەموويانم خۆشەدەوئ.

وتى: لەپىناوى مندا نا، ئەمەوئ بزانم بەبى من خۆشت دەوئەن يان.. نا؟

وتەم: بەراشکاوى - سەراحت - نا.

وتى: بۆ؟

وتەم: لەبەر ئەوئ زەويان بەردوین.

راخل شەيتانانە لىپىرسىم: كى ئەلئ ئەوئ زەوى ئۆمە.. ئەوئ زەوى جوولەگەم بەدەريژايى ھەزاران سال.

وتەم: ئا ھى ەمرەبە، - گەتوگۆگەمان گەرم بوو -،

وتى: بەلگەت چىيە؟ بۆم بەسەلئە؟

شەزام و بىدەنگ بووم.

بەدەريژايى ژيانم ھىچم بۆ باس نەگرايوو تا شارەزايەم

وتى: بەلگەم پىيە لەگەل باوگەدا دابنىشە، بۆت بەسەلئەنئ كە ئەم سەر زەويانە ھى جوولەگەن.

بۆ ئەوئ پەيۋەندىيە (ھەرام و ناھەرىيە)گەم بەردەوام بىت و نەپچرەم نامادىمى خۆم نیشاندا، كاتى بۆ ديارى کردم، دانىشتن لەگەل باوگەدا شتىكى نوئ بوو بەلامەو ە ترسو شەزان، شتى كۆپىرى پىو دياربوو، دەوای پىشەگىيەكى سادە بەوشەيەكى بروسك ئاسا رايچەلەكاندەم وتى:

سەرم سوڧما لەپەرسىارمەكەى، مەن بۇ شتىكى تر خۆم ئامادەكردبوو، پەرسىارپكى ترى
لەكردم.

تەم قوت دایەووە هەناسەم هاتەووە يەك بەنارەحمەتییەكەووە
وتم: بۇ كى؟! ئیووە كین؟

بەدەر بەستانە وتی: موخابەرەتى ئیسرائیلین (موساد)،
تەكانم دا.. دڵم لەتاوانا سەمای ئەكرد، دەماركانم گەزبوون، وېستەم خۆم كۆبەكەمەووە
بەلێم بەدەنگى بەرز: نا.. نا.. نەخیر.

بەلام لیوم نەبزوواند، پەتى بەدەنگیەكەمى پەچراند.. بەدەرەینانى هەندێك وێنە
لەژێر ئەو كورسیەى كە لەسەرى دانیشتبوو فرپى دایە سەر مێزەكەى بەردەمم
هەندێكیان كەوتنە خوار، سەیرم كردن زیاتر لە (۱۰) وێنەى مەن و راحل بوون بەشیووەى
بێناپروانە گیرابوون لەكاتى خۆیدان وامنەزانى خۆشترین كاتى ژيانە، ئەم جارەش وتی:
چى ئەبى گەر ئەم وێنانە بگەنە باوكت؟

وتم: نا.. جارپكى تر ئەو دڕندەمە.. تەكات لەدەكەم شتى وا نەكەى.

- زۆر شلەزام - چیت نەوئەلیم؟

لەسەرخۆ وتی: پەمووندی، بەباوگى (راحل) م وت: باشە.. باشە.. باشە

دەموچاوى گراپەووە زەردەخەنەمەكەى زەردیش سەر لیوكانى راحل كەوت، لیم نزیك
بوو، راحل خۆى باوگى دەستیان كرد بەلەندەووە، وتیان:

ئەم كارە ئاسانە، كەس پێنازانیت، شتى گرانیش نادەن بەسەرەتا، لەگەڵ راحل و
ئەوانى تریشدا بەخۆشى ژيان ئەبەیتە سەر، پارەى زۆرو ژيانپكى خۆش بەسەر ئەبەیت.

راحل دەستى گرتەووە بەرەو شوپنى جاران.. بەم شیویمە رێگەى رووخانەم گرتەبەر..

رێگایەك كە گەڕانەووە تیا نییە و كۆتایشى نیە!!

چون بەكەرى گێراو دوست دەكریت؟

دواى دوو رۆژ لەوێ بۆم گێرانەووە لەكاتپكى بپارەلەسەرداودا لەگەڵ (باوگى راحل)

چووم بۆ شوپنى دیاریكراو لەسەپارمەكەدا سواربووین بەرەو بېناپەكەى پۆلیس لە

(قودس) رۆشتین لەنەوۆمى دوووەدا چوینە ژورپكى فراوان كە لەناوەراستى مێزپكى

شیویمەزەمى چەند كورسیەك بە دەوریدا دانرابوون لەلای راستیدا تۆپپكى نەخشەى

جیهان دانرابوو دیواری ژوورمەكە بەچەند نەخشەمەكەى شارە فەلەستینیەكان كە

(شۈپنەۋارى جۈلەكە) يان تىيە رازىنراۋۇ، ۋەك شارمەكەنى (قۇدس، ھەيىفا، يافا، ھەكا، ئەسرود، ئوم رىشاش)، ئەم ۋىنانە نامۇيۈون بەلامەۋە بەتايىمەتى شۈپنەكەش، خەيائەم فېرى ۋاگام لەخۇم نەبۈۋ سەيرى ۋىنەكەنەم ئەكرە، باۋكى راحل ۋتى: دانىشە

دانىشتەم.. ئىستا سەيرى ۋىنەكەنەم ئەكرە چاۋم بەھۆلەكەدا ئەگىرا، بەھاتنەژۈۋرەۋى ھەندىك كەس پەتى خەيائەم بېچراۋ شەزام ۋ لىيان ئەترسام.

لىي نىزىك بوۋمەۋە چىراپانەم بەگۈيىدا ۋتم: ئەمانە كىن؟
مەن چىنەكەم لەگەلىنەدا؟ بەزمەردەخەنەيەكەۋە پىي ۋتم: پاش كەمىكى تر ئەزانى،
بېكەۋە دانىشتىن ۋ بەشىۋمەيەكى كۆمەل ۋ تىكەل ۋ تىيان: بەخىر بېيت.
يەكە يەكە ئەندامەكەلىيان بېئاسانەم:

د. دىھىت: پىسپۇر لەبۈۋارى مېژۋۇدا، ھەرجىت پىۋىست بوۋ لەمىژۋى جۈلەكەۋە
خاۋەندارىتى لەمەۋى ھەلەستىن ۋ زەۋى (ئەرزولمىعاد) دا پىت ئەلى ۋ فىرت ئەكات.
كاپتن موشى: پىسپۇر لەھۈنەرى بەرگىرى كەرد لەخۇ (دفاع عن النفس) زانىارى
تەۋاۋت لەۋ بارمىەۋە دەماتى.

كاپتن نىسحاق: فېرى ھەندى چەكى پىۋىست دەكات.
مەن ھەزم فېرى بوۋ! تەنھا تۈزى زەردەخەنەم كەرد، تەنھا ناۋى ئەۋ چەند كەسەم
لەخەيائەۋ نازانەم ئەۋانى تر بۇچى ھاتۈن،
دۋاى ئەۋە دانىشتەكە كۆتايى ھات، باۋكى راحل ۋتى: لەئىستاۋە قۇناغىكى تازە
دەستپىدەكەيت، بەۋازەينان لەئوتىلەكە.

ۋتم: ئەي پارە.. ئەي باۋكەم؟
بەپىكەنەنەكەۋە: دۋۇل مەبە، بەزىادەۋە ھەرجىت بوۋ بۇت دەكەين، ئىستا تۈ
لەگەل ئىمەى ھەفتەيەك مۆلەمت پىشكەش دەكەم، دۋاى دەگەپىتەۋە بۇ
دەستبەكارىۋون، چى ئەلىي؟
ۋتم: سۈپاست دەكەم.

بەگالئەيەكەۋە لىيېرسىم: مۆلەتەكەم لەگەل كى بەسەر ئەبەيت؟
ۋتم: نازانەم خەرىك بوۋ شەرم ئەيگەرتەم.

بەلى باۋكى راحل لەۋىدا ۋتى: (راحل) م ئامادەكردۈۋە مۆلەتتىكى خۇش لەقەرەغ دەريا

گەشتەكەمان دەستېيىكرد (مەلەكرەن، سەما، خوارەن، خوارەنەو) ئەو ھەفتەيە
بەيەك رۆژ تېپەرى، رۆژانىكەن لەياد ناچن.. دواى ھەفتەكە گەپامەو مالى بىيانوى زۆرى
كارو سەرقالېم بۆ باوكەم ھىنايەمو ھەندى پارەم داپە.

ھەرگىز لەمنى نەپرسى بوو لەكوئ بويەت؟ تەنيا پارەى ئەويست.

لەسەر پەيمانەكەى پېشو پەيۋەندىم بەباوكى راحلەو ھەندى، كاتىكى بۆ دانام، رۆژى
دواى بەيەك گەشتەن سوارى سەيارەيەك بووين و بەرمو (تەلەمبەي) رۆشتىن، چوینە
شويىنەكەو كە پېشتەر نەمىيەبوو (سەربازگە) يەكە گەورە! جادەى پان، شوئىنى
نەشتەو ھەندى فرۆكە، بىناى دورودرېژ، فرۆكەى سەربازى، بەجاوگېرەنم بەو شوئىنەدا
ھەستەم بەدرېژى رېگا نەكرد، چەند پەرسىيارىك لەمېشكەدا گرېيان ئەخوارە: مەن بۆ
لېرەم.. بۆ.. ئەم شوئىنە كوئىيە؟! بەبالەخانەيەكەدا سەركەوتىنە سەرمو، دانىشتىن نانمان
خوارە،

د. دىقەيت كە راسپېردا بوو بىسەلەينى كە زەوى ھەلەستىنى زەوى جەلەكەيە
دەستېيىكرد:

زەويەكانەمان خوا بەلئىنى پېداوين كە زەوى ئىمەن.. (ئەرزى مەيەدان) ئىمە نامادەين
بەناشتى لەگەلتانا بېزىن و ناتان كۆزىن ھەك موسولمانەكانى لەگەل ئىمەيان كەرد.

ئەم جۆرە رەستانەى بەسەرما خوئىندەو بۆ ئەو ھەندى (قەناعەتم) پېتەكات، شەكەكانى ھەك
ئەو ھەندى لەگەل شىرى داكەما خوارەبىتەم لەمېشكەدا جىگىرەبوون! مەن لەرزۆك و لاوازو دۇراو
بووم ھەستەم ئەكەرد دېلى ئەوم ھىچ شەيەكەم لى و ن نابوو بەدەميا ھات تۆزۇك بېدەنگ
بوو، دواى ئەو دەستى كەرد بەگەرەن لەجانەكەيا ھەندىك شتى دەرھىنا ھەك:

(نەخشەو كىتەب و بروسكەى كۆن و نامەى كۆن) دەرھىنا ھەندىم و مەيدەگېرەن سەر
زەمانى ھەرمەبى كە بەناسانى لىيتىنەدەگەشتەم، ھەندى كىتەبى دەرھىنا دەربارەى
شارستانەيتى جەلەكە لەسەردەمى (كەنەئەنى) يەكانەدا چەند سەرم سوپا كاتىك:

۱/ ھەندى نەخشەى ھەلەستىنى دەرھىنا كە مۆرى توركى پېۋەبوو.

۲/ وئەنى مەلىك فاروق سەلام لەھەرتەل دەكا.. بەلگەنامەيەكى پېشكەش ئەكا تىايدا
ھاتوۋە (مەلىك فاروق شاھىدى ئەدا كە ھەلەستىنى مولى جەلەكەيە لەدېرەمانەو،
ھەرمەكان ھىچ مولىكەيتىيەكەيان تىدا نىيە؟!)

۲/ وئەنى مەلىك (عبداللەي يەكەم)ى پېشاندام كە بەدەستى راستى سەلام لەپياوئىكى ئاپنى جولىكە دەكاتو بەدەستى چەپىشى بەلگەنامەيەكى پېئەدات كە ھەردوكان دەستيان پئومەيتىو زەردەخەنە دەكەن، ئەم بەلگەنامەيە بەزمانى (عەرمبىو عېرىو ئىنگلىزى) نووسرابوو مۆرى ئەوئىشى پئومبوو.

۴/ نەخشەيەكى ئەلمانى پېشاندام كە ئەيسەلئىن ئەلەستىن زەوى جولىكەيەو ھەندى لەو نەخشانە لەزمانى (ھەتلەر) دا سوتاونو ئەماون.

ئەمانە ھەمويان واپان لىكردم نەترسم، ئەوانە سەرانى عەرمبىن شاپەتى بۇ ئەوان ئەدەن من چىم؟!

د. دېشەيت ھەر قەسەى بۇ ئەكردم: لىرەدا باسى چەوسانەوئى جولىكەى كەرد لە (ئەوروپا) وە بۇ (روسيا)و (ولاتانى عەرمب، بەچىرى باسى ئەو مەرگەساتانەى كەرد كە بەسەر جولىكەدا ھاتوون، بەتايبەت لەسەردەمى دەستەلاندارى (ھىتلەر)دا.

من بۇ ماوئى چەند سەعاتىك دانىشتەم گوئىم بۇ ئەو وانانە گەرت دواتر بۇ ماوئى چەند رۇژىك بەردەوام لەسەر ئەو وانانەو خولى لەو جۆرەم ئەبىنىو لەنىوان ھەر خولىكەدا رابواردن و ئارەزووبازىو تىكەلى ژنە جولىكەى بەدوادانەھات ئەمە باوى جووكان بوو!

لەقولاىىو كانگاي دالەو قەناعەتم كەردبوو كە زەوى ئەلەستىنى ھى جولىكەيەو مافى خۇيانەو ئىمە شەرىپان پېئەگىرىن.

بەئى: من چونكە دۇراوبووم (رۇحەم پېش عەقلم) لەگەلەكەم جىابوبوؤو، دواى ئەو جومە خولىكى تەرەو كە مەشقەردن بوو لەچەك و راھىنان لەسەر كاراتى، ئەمەش بۇ ئەو بوو كە تواناى جەنگىمان بەھىزبىت كە پئويستىن بۇ ھەموو بەكرىگىراوئىك كە بەھۇيانەو پارىزگارى لەخوى پېبكات بەپەلەى يەكەم، دوومەيش بۇ ئەو بوو كە ئەو ئەركانەى ئەكەونە ئەستوى بەجوانى راپان پەرىئىت.

ئاھەنگىكى رىژلىئانان بۇ گىرامو نىكەى (۲۰) كەسايەتى ئامادىبوون، لەنىواناندا (ئەفسەرو سەرباز)ى ئاھرەتى تىابوو.

دواى وتەوئى وانەكان دەستمان ئەكەردە خواردن و خواردنەوئى سوپدان كاسىتى عەرمبى خرابوئە سەر!

يەككە لەنەفرەتە سەربازەكان دابەزى و دەستى كرده سوردان باوكى راحل ئامازەى پىدام، كە ئەتوانى لەگەڵ ئەودا بىت و چەند ساتىك لەگەلى بىنەمەوه.

دواى ئەوه (٥٠٠) پىنج سەد لىرەى ئىسرائىلى پىدام (١٥٠) سەدوپەنجا لىرەم لىدا بەباوكەم و ئەوى ترم لەخواردن و خوراندنەودا خەرج كرد.

خولىكى تر دەستى پىكرد زۆر قورس بوو: مەشقردنى زۆر بوو.. بەرنامەپەيكى نان خواردنيان بۆ دانام، بەلام پابەند نەبووم پىيەوه.

مەشقردن لەسەر (جۆدۆكاراى) و (بەرگرىكردن لەخۆت) خولىام بوو لەگەڵ بەكارهينانى جۆرەها چەك كە لەخولىكى چروپى شەش مانگىدا تەواوكرا.

دواى خولەكە ئاهەنگ وەك جاران گىرپدا ژمارەپەيكى زۆر (ئەفسەرو فرۆكەوان و سەربازى ژن - مەجنەد) نامادەيون.

مۆلەتى كارەكانى پىشووم و مرگرتەوو لەگەڵ پىشكەشكردنى (٥٠٠) لىرەى ئىسرائىلى و بەدلەپەيكى سەربازى و مەدالايەيكى سەربازى كە لەسەرى نوسرابوو (٨٨) هەشتاو هەشت، بەدلەكەم لەبەرگەرد كاتىك چوومە ناو ئەفسەرمەكانەوه سلاوى سەربازيان لىئەكردم و منيش وەلامم ئەدانەوه.

شرىتىكى سەربازى بەشانى چەمپدا شۆر بۆوه چەند وىنەپەكەم بە بەدلەكەوه گرت. باوكى راحل وتى: ئىستا حالت باشەو دەتوانىت هەر كارىكت پىبسىپىرن ئەنجامى بەدى.

ئەمە بۆتان ئەگىرپەوه لەسالى ١٩٧٢ دا بوو.

كاتىك لەگەڵ تىمە گەرۆكەكاندا ئەگەرپام (دەورىات) داوام لىكرابوو هەرچى بەبەسودى ئەزانم بىگەپەنم.. لەسەرمقاوه زۆر داواى هەوالگەيانديان لىناكردم.. بەلام وردە وردە ئەوه بووه كارى رسمى من لەفەلەستىندا.

يەكەمجار ئەم كارانەم ئەكرد هەستم بەدلئەنگى ئەكرد، ناردەخت و ئاناسودە دەبووم و قورس بوو بەلامەوه.. بەلام وردە وردە لەگەلىاندا راهاتم و كەسايەتى خۆم تيا ئەبىنى.. تا واى لىهات تام و جىيىزىشم لىئەبەرد.

يەكەم كارم: هەستام بەوینەگرتنى چەند لاوێك كە بەشداريان لەراپەرىنىكدا ئەكرد لەگەڵ (مخابەرەت)دا بەلئىن دەرىم ئەكرد، بەپى جۆرى هەوالەكە پارەم و مرئەگرت، (مقاوولاتم بۆ مخابەرەت) ئەكرد.

به‌م شیوه‌یه پێوه‌یان نوسام، هه‌واڵگه‌یاندن بووه خوليام. (ع) گه‌نجی‌کی فه‌له‌ستینی بوو زۆر رهم لێ‌یبوو به‌م‌ندالی پارم‌کانی نه‌بردم د‌ل‌ر‌ه‌ق بوو له‌گه‌ڵما، جارێکیان (ع) له‌پلانیکی باشدا له‌گه‌ڵ چه‌ند گه‌نجی‌کی گه‌ڕه‌که‌که‌ماندا بوو هه‌موو شیانم د‌م‌ناسی و بێ‌نه‌وه‌ی پێم بزانی گوێم لێ‌گرتن و لێ‌یان تێ‌گه‌یشتم که (د‌م‌پانه‌وێت "سه‌پاره‌" یه‌ك بته‌قێنه‌وه‌و سه‌پاره‌که‌شیان دیاری کرد که کێ و‌ر‌په‌ه‌گرێ، له‌کوێ و له‌گه‌ڵ سوتاندنی بینا‌که‌شا) کارم‌کانیان دابه‌ش کردو کاتیان بۆ دانا.

نه‌خشه‌که‌یان توندتۆڵ بوو، زۆر نازابون و باوهریان به‌خۆیان هه‌بوو زۆر به‌په‌ر‌و‌ش‌یش بوون بۆ نه‌نجامدانی نه‌و کارم و نه‌و خزمه‌ته‌ به‌و‌لاته‌که‌یان.. قێزه‌وانه‌ هه‌واڵه‌که‌م گه‌یان‌دو پێم وترا: سوتاندنی بینا‌که‌ گرنگ نییه‌، رێ‌ه‌د‌م‌ین بیکه‌ن گرنگ نه‌وه‌یه سه‌پاره‌ی ته‌قینه‌وه‌که‌ پێ‌ویسته‌ چاو‌د‌پ‌ریان بکه‌ین، دوور‌بینی‌کیان پێ‌دام که سه‌په‌ر بکه‌م بێ‌نه‌وه‌ی که خۆم دیاربم، بۆ نه‌وه‌ی به‌به‌ل‌گه‌وه‌ له‌سه‌ر نیشه‌که‌یان د‌م‌ست‌گیر بک‌ر‌ین، رۆژی دو‌ات‌ر هه‌ستام به‌نه‌نجامدانی کارم‌که‌م و سه‌په‌ری شوێنه‌که‌م ده‌کرد، د‌و‌ای ماو‌م‌په‌ك سه‌پاره‌په‌ك هات زۆر به‌خێ‌رایێ خاڵی کرا (ب‌زم‌ار، مس، ساجمه‌، ماده‌ی میوێکی سپی، واپه‌ری گه‌وره‌و بجو‌ك، چه‌ند کات‌زم‌یر‌ێکی گه‌وره‌)، زوو هه‌واڵه‌که‌م گه‌یان‌دو قه‌ناعه‌تم هه‌بوو که نیچه‌ر‌ه‌که‌ پێ‌وه‌بوو! زۆر هه‌و‌لم د‌م‌دا به‌د‌مه‌ی کارم‌که‌مه‌وه‌ بچم و وام‌نه‌زانی بۆ خۆمێ نه‌که‌م، کاتێ‌ك هه‌واڵه‌که‌م گه‌یان‌د به‌ (کا‌پ‌تن نه‌لیاس)، وتی: که‌سه‌ره‌گان که‌مو‌کو‌ریان تیا‌یه‌!

وتم: چۆن؟

وتی: زه‌ره‌فت بی‌نی خوێی ره‌شی تیا‌ب‌یت؟

وتم: نه‌خێ‌را!

وتی: ده‌ ب‌پ‌ۆ‌ر‌وه‌و چاو‌د‌پ‌ریان بکه‌.. که‌ره‌سه‌گان ماو‌پانه‌.. نه‌په‌یتن.

گه‌ڕامه‌وه‌ هه‌مان شوێن و گوێم بۆ گرتن.. باسی نه‌وه‌یان کرد که که‌ره‌سه‌گان ماو‌پانه‌..

فلانه‌ رۆژ نه‌گات.. جارێکی تر نه‌م قسانه‌م گه‌یان‌دوه‌ (کا‌پ‌تن نه‌لیاس).

وتی: چاو‌د‌پ‌ریان بکه‌.. مرا‌قه‌به‌!

له‌روژی دیارێ‌ک‌راودا که‌ره‌سه‌گان گه‌یشتن، هه‌ر زوو هه‌واڵه‌که‌م گه‌یان‌دوه‌، کتوپ‌ر

له‌شکری ئیسرائیلی گه‌مارۆی شوێنه‌که‌یان دا، هه‌موویان د‌م‌ست‌گیر‌کران.

كە (ع) يەككە بوو لەوان، ھەمويان دانيان نا بەچالاكەكەيانداو نيازى خۇيان ئاشكرا كرد لەژىر ئەشكەنجەدا. لەپىنج سالەو تا پازدە سال حكوم دران.

دواى ئەو چالاكە گرنگەم ناھەنگىكى تريان بۆ گىپرام جووگان، بەدلەى سەربازيان لەبەركردم و شريتىكى تريان كرده شانم و ھەندىكى تريش پارمیان دامى كە ھەموويم لەناھەنگو ئارموزووبازىدا خەرج كرد، ئەمە كۆتايى سالى ۱۹۷۲ بوو.

ئەوھى لىرەدا دەبىت باسى بكەم (پانتۆل) پىكيان پىدام كە گىرفانىكى شاراوھى تىابوو بۆ پارە ھەلگرتن بۆ ئەوھى باوكم پىننەزانىت، چونكە باوكم ھەموو جۆرە گىرفانىكى ئەپشكىنم و ھەرجىم پىبوايە ئەپىرد.

من زۆر بىغىرەت بووم لەبەردەم ئەودا بۆ خۆشم لەژيانىشا ھەروابووم، دواى ئەو كارە لەسەر بەكارھىنانى (دەزگای پەيوەندىكردن و ناردن و مەرەكەبى نەينى و جفرەى نەينى رايان ھىنام).

سەرەتاي قۇناغىكى ترسناك تر

دەمانەوئەت بىكەينە پالەوان، لەگەل د. دىقەت دا خولىكى تازەم بەم شىوېە دەستپىكرد، د. دىقەت ئەو وانانەى پىنەوتمەو كە دەربارەى پەيوەندى كردن بوون. خولىكى چرو پىر بوو لەسەر جۆرەھا دەزگا لەبىناى (زەرد) لە (قودس) دەستپىكرد، وپنەى ژمارەىكى زۆر ئەفسەرى (سورى - ئوردنى - مىسرى) بەھاوھلى ھاوتا (ئىسرائىل) پەكانيانم لەوئەى بىنى كە وتیان: ئەمانە ھاوپىتانن رووخاون و بەپارە كىپويانن، لەشوپنە گرنگەكانى (نىشتەمانى عەرب) دا كارنەكەن.

وپنەى چەند سەركردمەكى عەرمبىش بەھەمان شىوېە بىنى كە چەند ئەفسەرىكى جوولەكە لەژىر ناوى جىاجىادا خۇيان گەياندىبوون، وپنەيان لەگەلدا گرتبوون نىازە خراپەكانى خۇيانيان لىگەياندىبوون.

د. دىقەت نامۆزگارى كردم لەكاتى (راھىنان) دا نەخۆمەو بۆ ئەوھى بىروھۆشم نامادەبىت،

وتى: ھەشیشەى بۆنى و مادەى سەرخۆشكەر بەكارمەھىنە، (ماراغۇنا) قەيناكا - بەپىكەننەو - كارى سىكسىش كەمكەرەو.

لەسەر ئەم دەزگا و مادانەش راھىنانم كرد:

يەكەم (دەستگايەكى كاتزىمىر كە نىنەرو وەرگىبوو)، شىفرىيەكى بەپىتى ئەبجەدى
 عەربىي لەسەربوو بەرامبەر ھەر ژمارىيەك شىفرىيەك ھەبوو ھاسىبەيەكى لەسەر بوو
 (ئەمپىنىكى) وەرگىرو نىنەرىشى لەسەربوو.

دووەم: (مەركەبى نەئىنى) كە دوو شوشە بوو يەككىيان نىشانەيەكى زەردى لەسەر بوو
 كە بۇ نوسىن بەكارنەھات، شوشەكەي تر مەركەبىكى سەوز بوو كە دوایى نوسىنەكەت
 بىئەشۆردەو، رەنگى زەردىكى روبە پرتەقائى ئەپنەواند.

سەيەم: (راھىنان لەسەر دوو جۆر مادەي بىھۆشكەر)، يەكەمیان: مادەيەكى بىھۆشكەر
 بوو ئەكرایە ناو خواردنەو، ئەوئى ئەپخواردەو بىھۆش ئەبوو، بەلام ناگای لەخۆي
 ئەبوو ئارەزووى سىكىسى ھەبوو چاويشى ئەكرانەو لەگەن ئەومشدا (وروزىنەرى سىكىسى
 - منشط الجنسى): ھەر كەس ئەپخواردەو ئەپنەتوانى (كۆنترۆلى) خۆي بىكات، وەكو
 ئازەلى لىنەھات و ھەلپەي ئەكرد بۇ كاری (سىكىسى) دواتر باس لەم مادە روخىنەرانە
 ئەكەم. بەلئى ئازىزم (خ)ى خیانەتكار جىرۆكى (۲۵) سال لەخیانەت و ناپاكى خۆي و
 كاركردن لەگەن دەرگا جولەكەكانى ئەگىرپتەو: رۆژىكىيان باوكم لەگەنم دانىشتبوو
 بەھىمنى دەستىكرد بەقسەكردن: ئىشىكەم ھەپە و اش دەرچوو، داواي لىكردم لەگەن
 (مامما) بچم بۇ (ئوردن) ئەو چىشتخانەيەك ئەكاتەو مەنىش لەگەنلەيا كار بىكەم..
 نەمەزەنى چۆن وەلامى باوكم بەدەمەو ھەتا بىرم دەكردەو.. پىرسەم پىكردن، وتیان:
 زۆر باشە ئىمە كاری ئاومەھامان ئەوئەت لەتۆ كە بچىت بۇ (ئوردن) لەوئى نىش بىكەت.

زۆر پىخۆشچال بووم، ئەگەر داواكارى مخابەرەت و كاری باوكم نەگونجايە ئەبوو
 گەرتىكى گەورە چىم بىكرایە.

خۆم پىچايەو.. ناوئىشانى چىشتخانەكەم لە (عمان) پايتەختى (ئوردن) وەرگرت دام
 بە (مخابەرەت) و ئەوانىش ئاگادارىيان كىردم كە (وا)ى لەوئى ئەبىنەم و رىئەمىم دەكات،
 لەرپىگەي ئەوئەو كار دەدرىتە دەستەم، (وا)ى بەكرىگىراوئىكى (ئىسرائىلى) بوو لە (عمان)
 پەيوئەندى پىوئەكردم، ناوئىشانى شوقەيەكى دامى لەگەن كلىلەكەيدا، چووم بۇ شوقەكە
 تىيگەيەندىم ئىشى مەن چىيە؟

- چاودىرى كىردنى (سەفارىت - بالۆپزخانە)ى (سورىا - عىراق - تونس - مەلئەندى
 بزوئەئەمى فەتەح لەئەرش و مىسان) پىشت مەلئەندى (ھەپنەي رۆشنىرى و سەفارىتى

(الامين العام) لى (ئەرش و مىسانى) ئەگەل مەلئەندى (ھەيئەت رۆشنىرى) كە
 ژامرىمەكى زۆر لەئەفسەرانى ئوردنى ھاتوچۇيان دەكرد، ئەچونە ئەو مەلئەندەو
 ناھەنگو كۆپى زۆرى تيا ئەگىپا.. سى سەپارە (مارسى دس و BMW) يان لەلابو،
 لەئىسرائىل ھىرى (سايەھى) يان كەربوومو مۆلەتى (شۆھىر) یشيان بەتەزوير كراوى و
 بەئامادەى لەلای (وا)پەو بەدەست گەپشت.

كارى من لەچىشتخانەكەى مامدا تا سەعات يەكى پاشنىوېرۇ بوو، چونكە تايبەت
 بوو بەقوتايانەو، مام رازى بوو كە ئىشكى تىرىش بىكەم بەدەمىيەو، چونكە تەواوى
 ئەو پارمىيە كە وەرم ئەگرت لای مام ئەچوو گىرفانى باوكەمەو.

لەگەل (وا)ى ئىشم بۇ رىكخرا لەپەكەى لى (ئارايشتاگاندا سالون)دا كە ناوى
 ئارايشتاگى (۹۸) بوو لەوئ بەكارگوزار دانراو كارى سەرمەكى كەرنىشم (سىخوړى) بوو،
 مانگى (۷۰) دىنارى ئوردونيان دەدامە ئەم (سالۆنە) مخابەراتى ئىسرائىلى دايىنابوو دواى
 چەند رۇژىك (وا)ى ھات (چەند دەزگايەكى پەپوۋەندى كەردن و كامىراو مادەى سەركەرو
 وروژىنەرى سىكس و چەند شتىكى تر كە لەئىسرائىل مەشق و رەھبەندانمان لەسەر كەربوو
 لەگەل خۇيا ھىناى، سەرمەتى ئىش بەدانىشتىكى دوورو درىژ دەستى پىكرد كە (پلانى
 داھاتو)ى تيا باسكراو ئىشەكانىش دابەشكران.

سەرمەتا كارى من چاودېرى كەردنى (بالۆيزخانە)كان بوو كامىراى بچوك لەپىشى
 سەپارەكە دانرابوو لەدوورى (۲۰) مەترەو پامان ئەگرتن و ماوہ ماوہ ئەمان گۆپىن، بۇ
 ئەوہى گومان بۇ وەستانى سەپارەكان دروست نەپىت. ھەرچى زانىيارىمان دەست ئەكەوت
 يەكە يەكە خىرا ئەمان گەياندن، وئەكانىشى (ئەفسەرى مخابرات) خۇى وەرىنەگرتن..
 كارى سىخوړى لەسەر (سەفارت)ەكان بەسەركەوتوۋىي ئەنجامدراو درايە دەست
 كۆمەللىكى تر.. ئىمەيان خستە سەر كارىكى تر، كە (روخاندن - اسقاط) بوو!!

بەلئ كارى من روخاندنى ئەو كەسانە بوون كە (ئىسرائىل) پىۋىستى بەوہ بوو كە
 لەرووى (ئەخلاق)پەوہ بىان روخىنى و بەنۆكەرو بەكرى گىراۋيان بىكات. ئەفسەرى
 مخابەرات كە لىپرسراوى ئىمە بوو ھەندئ وئەھى (ئافەرت و ئەفسەرى ئوردنى) پىداين
 وتى:

دەپىت ئەمانە بىروخىنن و كەسايەتەيان لەكەدار بىكەن، خاۋەنى سالۆنەكە ژنىك بوو
 كە ناوى (B)بوو، چەند رۇژىكى تر ئافەرتىك ئەگاتە ئىرە كە ناوى (R)ە كارمان لەگەل

ئەگات.. تا بۆلى جان و سەرنج راكيش بوو.. ئەوان ھەردوو (جوو)بوون دەستمان بەكارکردو وئەنگانمان لەبەردەمدا ھەئاسى، ھەر گەس بەاتايە ناو ئارايشتگاگە لەگەن وئەنگانى بەردەمدا بەراوردەمان ئەکرد.. بۆئەوى بەخۆى بزانیت.

ئارايشتگاگە پیاوانەبوو لەچىنى بەرز ھاتووچۆيان ئەکرد شوپننىكى (كەشخە - راقى) بوو، شوپنەگە تەنھا بۆ روخاندن نامادەكرابوو!

* ژورنىكى تياوو كە كامپىراى فيدىۆى تیدا دانرابوو لەدمرەو ھەرى پیدەكرا لەھەر چوار گۆشەكانى ژورمەكەشدا چوار كامپىراى بچوك دانرابوو لەگەن چەند (كەشافە)پەكى فيدىۆ لەبەنمجى ژورمەكەدا.. ھەر گەس بەاتايە لەوانەى كە ئەمان وىست لەناو شەربەتێكدا (وروژنەرى سىكسى) مان دەداپە.

دواى ئەو كە (وروژنەرمەكە) ھەرى ئەكرد ئەمانكردە ژورنىكەو كە پەپوو لەوئەنى (رووت) و پاشان (R) ى جۆلەكەشمان بەرووتى ئەكردە لاى ئەو (وروژنەره) ئەومندە بەھیز بوو پەكسەر پەلامارى ئافەرمەكەى ئەداو ئیمەش وئەمان ئەگرت و دواپى وئەنگەم پيشان ئەدا.. ناچار ئەبوو نيشمان لەگەن بكات.

* دواى ئەم كاره داوامان لىكرا دەزگای قسەومرگرتن (التنصب) بخرەنە ناو (سەفارتخانە) كانەو.. بەتایبەت سەفارتى (عیراق)، چونكە بىكەى رىكخراو ھەلەستىنىيەكانى زۆر تیدابوو لەوئە مەشقیان دەكرد.. زیاد لەوش عیراق خاومنى دەزگایەكى سەربازى گەنگ بوو ئەو كاتە كە ئەویسترا زانیاری زۆر لەسەر كۆبكرتەو.. ھەروەھا مەلەبەندى رۆشنبیریيەكیش سەرگەرمى ئەو كارانە بوون، لەپەر مامم چیشخانەكەى داخست، گەراپەو ھەلەستىن، ئەمە سالى ۱۹۷۸ بوو!

- پەپوونەم بەئەفسەرمەكەى (موساد)و ھەردوو مۆلەتى دام و تى: لەكاتىكى تردا بەبەك ئەگەپەنەو لەسەر شتى تر رىكەكەوین، كارەكانى تریش كۆمەلەكەت ئەپەن بەرپۆ.

لەوئە ناگام لەوان ئەما.. گەراپەو ھەلەستىن.. لەھەمان شوپنى جارانا بەبەك گەپشتینەو، راپۆرتىكى درېژم لەسەر ئیشەكانم داپە ھەك جاران زۆر پێكەنى.

پەرسیم: بۆ پێنەكەنى؟

وتى: تۆ ئەتوانیت ھەرجى گەلەویرانى بكەیت!

وتى: (لىبانون مسكل) كە جولىنەرو وروژنەرى زۆر تىدايە تۈانيم بەزۆرى لە (ئوردن) بىلۈى بىكەنەو، وەجا ئەو كاتە بېبىنە جى لىتت.

وتە: ئەى بۇ ناپكەيت؟!

وتى: ئىستا كاتى نەھاتو، ئەو جۆرە كارانە بۇ كاتى ناشتى ئەبن، كاتىك ئەبى كە دەرگى ناشتى بەروى ولاتاندا روبىدات (جوو) زۆر لەشەر ئەترسن پىويستمان بەناشتى..

ها ئىستا خوت نامادەكە بۇ شوپىنىكى تر.

- بۇ كۆى؟

- بۇ سەودىە.

ئەو ناوە زۆر ترساندى، پىشى وتە: كە ئەو كارە پىكەو رىكەخەين.

بەرىگادا بۇ سەودىە

لەپىشا دىبو فېزەى كار رىكبخىرت ناوپكىان پىدام لە (عمان) كە ھاۋلاتىيەكى سەودى بوو بەناۋى (ق)مە.. دىمىك بوو كارى بۇ (موساد)ى ئىسرائىلى دىكرد، چومە لى.. كارى بۇ دىارى كىرد، ئەم ئىشەم لەتافى لاۋىتىدا ئەكردو باشم لىنەزانى. وتى: ئەبى ئەم گەشتەت لەگەل من رىكبخەيت!

چومە لى باۋكەم و پىم وت كە كارىك ھەيە لە (سەودىە) ئەمەۋىت بىچم.. رىگەى دامو چومە (عمان)، لەۋپشەو چومە (رىاض) لەگەل (B) ژەندا رۆشتەم كە جوۋلەكەيەكى زۆر جوانبوو بەزمانى عەرەبىش بەچاكى قىسەى ئەكردو بەرەگەز (فەرەنس)ى بوو بەھاۋەلى (ۋى) و (ژەكەى R) داۋامان لىكرا بىچىنە ناو (مەكتەبى بىزوتنەۋەى رىزگارى خۋازى فەلەستىنى)پەۋەو (دەزگەى قىسە وەرگرتن = التىصب) تىا بىچىنەن، چەندەشمان بۇ كرا لەرۋخاننى رەۋشتى لەنىۋانىاندا ئەنجامى بىدىن و لەنىۋان (دېلۋماسى)يە عەرەبەكاندا بەتاپبەتى ناۋدارەكان، دەزگەى تاپبەتى و مەكتەبى (نەنىمان) بۇ ھاتە (شوقە)كەو كە لە يەكەى لەگەرەكەكانى (رىاض) دا بەكرىمان گرتىبوو، بالەخانەيەكى تا ئارەزوو كەيت قەشەنگ بوو.. دوو سەيارەشمان لەبەردەستدا بوو.. دەستمان كىردە كارو جۈلە، چۈينە ناو (مەكتەبى - نوسىنگەى رىزگارى خۋازى فەلەستىن)ى كارىكى گران نەبوو، چۈنكە ھەمىشە (پىشانگاۋ كۆر)يان ھەبوو، ئىمەش وەكو فەلەستىنى بانگەشت دىكرابن،

بەھارپېتەتى ژنەكانمان ھاتوچۆى (نوسىنگە)كەيانمان كرد بەھۆى (ووزپېنەرى سىكىسى)يەھوە توانيمان يەككەك لە (دېلۆماسى)يەكانى نوسىنگە ھەلەستىنەكە بخەينە داوھوە بېروخىنن، ئەو يەككەك بوو لەنزىكەكانى من.

دواى ئەھوە توانيمان دىزگای (قەسە وەرگرتن) بەھۆى ئەو (نزىكەمەھوە) لەناو (سويچى كارمبا)ى ژوورى (ھەلپېنەرى كاروبارى سەفېر) بچىنن.

- ئەو دىزگايە زۆر بچوك بوو لەقەبارەى (مىش)ئىكدا بوو پېيان دەوت (ژبابە) ئەم دىزگايە زۆر ھەستىارە لەدوورى (٦٥) مەترەھە قەسە وەرئەگرىت و ئەپىرئىت بۆ دوورى (٤٠) چل كىلۆمەتر لەوئىش دىزگايەكى وەرگرمان دانابوو لەدوورى (٢٠) كەم لەدوورى مائەكەى خۆماندا، بەرپاستى ئەنجامەكەى سەرسوپھىنەر بوو!!

بەھۆى ئەم دىزگايەھوە توانيمان ھەرچى دانىشتنى گرنگى (نوسىنگەى رېكخراوى رىزگارى خاۋزى ھەلەستىن) بەرپاستى ھەيە وەرگرىن.

لەوانە (رھاندىنى چەك و تەقەمەنى و نەخشەكانيان و دانىشتنە گرنگەكانيان و لەپىگەى (ئوردنە)وھو لەپىگەى (كارگە)كانىھوە بۆ ناو (ھەلەستىن) چەند كارى تر لەپىگەى (يەمەن) و (لوبنان)ھوە كە زۆرجار ئەم جۆرە كارانە لەپىگەى سەركردە ھەلەستىنىيەكانەھوە ئەنجام دەدرا.. ھەرەك ئاشكرابوونى (سىياسەتى سەربازى بزوتنەھەكەو ئامانجەكانى و كارە داھاتووومكانى و گواستەھەى كارى سەربازى بۆ لوبنان، لەداھاتودا كە (ئەبوزەعەيم) راسپېردرا بوو بەم كارانە لەگەل ئاشكرا كردنى نەخشەى داھاتويان كە نىيازىان ھەبوو چەند (كۆگايەكى تەقەمەنى) لە (سەپىداو بەپروت)، لەژېر زەھىدا ھەرەھە لە (عين الحلوة)، دروستبەكەن، كە بىتوانرئىت بەپېتى نەخشەكانى خۆيان سەپارمەكانىشيانى تيا حەشار بىرئىت بۆمبابارانى ھەمىشەى كارى لىنەكات.

يەك بەيەك ھەوالەكانمان ئەگەياندەھوە (تەلئەبىب) دواى ئەھوە دىزگايەكى پەمبەندى كردنىشمان داھە ئەو نرىكەمان كە توانىبومان بېروخىنن ھەر بەھەمان شپۆە توانيمان دېلۆماتىكى (ئوردنىش)، لە(رىاض) بېروخىنن.

* لەسالى ١٩٨٠ لەپىگەى نوسىنگەى بزوتنەھەكەھوە (جەھواز سەفەرئىك) ى تەزوپريان بۆ كردم چومە لوبنان لەوئىش لەپىگەى وشكانىھوە بەپاسىك (٥٠) نەفەرى بەرەگەز جىاواز لەچەند ولاتىكەھوە ھاتبوون چوپنە (سوريا) لەسەربازگەپەكدا دانراين، سى

(گەندەن ۋە ھەلەستەن ۋە چۆنىيەتتى بەكارھېتەن)پان.

لەو سەربازگەيەۋە گۈسترايەۋە بۇ سەربازگەيەكى كە لە (سەيدا) بەھەرمانىكى
رەسمى مەشقىمان لەسەر جۇرەھا چەك كىردو ۋ ئاھەنگىكى بەخىرھاتنىيان بۇ گىرپاين كە
(ئەبو جىھاد)شى تىبابوو.. دۋاى بەخىرھاتنى ۋ مەشقىردن دابەشكرائىن مەنيان كىردە
سەرۋكى گەشتەكان واتە (دەوريات)، چونكە ئىھاتوو بووم لە (سايەقىدا)، ئەۋەش ۋاى
كىرد كە بەئازادى بەناۋ سەربازگەكاندا بىجۈۋىيەم، پىش ئەۋەى سەھەرى (لۈبنان) بىكەم
بەدە رۇژىك چاۋم بە (ئانى) ئەفسەر كەۋت ۋ تىيگەيەندەم كە ئىشم لە (لۈبنان) جىيە،
ناۋنىشانى (نوسىنگەيەكى گەشت ۋ گوزار)ى دامى ۋ ئەۋەى پىۋىست بىت لەۋى دەستەم
ئەكەۋىت ۋ ئەۋ سەعاتەى كە ھەمبوو گۆرى بەسەعاتىكى تازە بىچۈگىرىش كە لەپىگەى
ئەۋ سەعاتەۋە بەردەۋام پەيۋەنلىمان ھەمبوو، چەند شىكى تىرى پىدام ۋەك (۸۵) ھەشتاۋ
پىنج جۇر كىلىلى دەرگا. دەرگاىەك بۇ ناردن ۋ كامىرايەكى تايىبەتى بۇ ۋىنەگىرتنى
بەلگەنامە (ۋەسائىقە)كان ۋ عەپنەكىكىش كە بەتىشكى (ژىر سور - تحت الحمراء) كارى
ئەكرد بۇ بىنىنى شەۋ.

رۇزانە راپۇرتەم دەنارد دەربارى سەربازگەكان ۋ دەرگاكان ۋ ھۇكانى گۈستەنەۋە
چەك ۋ تەقەمەنى ۋ شىۋەى گۈستەنەۋەى، تا جارىكىيان ئاگاداركرام لەگۈستەنەۋەى (چەك ۋ
تەقەمەنى) كە لەپىگەى دەرپاۋە گۈسترايەۋە، داۋام لىكرا كە چاۋدېرى رىگاگە بىكەم ۋ
جەنەرال (ئانى) لىئاگادار بىكەم، ھەستام بەۋ كارەۋ ھەۋالەكانەم نارد.. پىش (نىۋ سەعات)
ھەۋالەم پىدرا، كە ئەۋ ناۋە بەجى بەيلىم، بۇردومانى كارۋانەكەيان كىرد بەفۇكە.. بەلام
ھىجيان پىۋەنەبوو.. كە ھەۋالەكەم گەيەندەۋە (ئانى) زۇر تورە بوو نارەھەت بوو،
شۋىنى ھەندى گەنجىنەى چەك ۋ تەقەمەنىم زانى، بەلام بۇردومانىيان كىردبوون..
زەمرى لىنەكەۋتېۋو! چونكە بىناى چەك ۋ تەقەمەنىيەكان تۆكەم بوون لەژىر زەۋىشدا
بوون.

* دۋاى ئەۋ كارانە ھەستام پىيان، داۋام لىكرا كە كارى روۋخانى رەۋشى ئەنجام بىدەم
لەناۋ شۇرپىگىرەكاندا.. ئەۋ كارمەش كىردوۋ ماۋەى سى سال دەستكەۋتى زۇرم ھەمبوو،
ئەنجامى چاكى گەيەندە كە ھەندى كەسى (لۈبنانى ۋ ھەلەستىنى)م لەروۋى ئەخلاىيەۋە
روخاند.

★ داوام لىكرا دەزگای ھەوال ناردن لەھەندى سەربازگەدا دابنىم ئەمە كارپكى گرانبوو.. چونكە (سەربازگەكان - معسكرات) ژمارەيەكى زۆر سەربازو ئەفسەرى تىدابوو.. ھاتوچۆيان گەرم بوو.. بەلام (نانى) ناوى ھەندىك (ئەفسەرى) پىدام كە پىشتى كارى روخاندنيان لەسەر كرابوو لەرپىگەى ئەوانەو تەوانىم بگەمە ھەندىك سەربازگە لە (صورو سەيدا - عين الحلوه) شوپنى كۆبونەو مەكان دەزگا ھەوالناردنيان تيا بچينم.. لەبەرگرانى كارەكە ھەندى جار پەنام ئەبەردە بەر (دەرمانيكى خەوينەر) كە بۆ ماووى نيو سەعات توشبوو مەكەى ئەخەواند. تەوانىم بچمە ھەندى زوور، ئەو چاويلكەيەى كە باسەم كرد تەوانىم بەكارى بەينم كە ئەمخستە سەرجاوى راستەم بەھۆى كامىراگەشەو وپنەى ئەو بەلگەنامانەو پەسولانەشم ئەگەرد تەنانەت كىلىلى دەزگاكانىش دواى ئەو كارانەش راسپىردرام كە رەواج بە (مادە بىھۆش) كەرمكانىش لەچەشنى (تلياك) بەدەم لە (لەبناندا) بەتەبەتەى لەنيو جەنگاومەكاندا.. ئەم كارەم زۆر سەركەوتو نەبوو!

ئەو سەربازگانەى منيان تيابووم كاتىك (پارتى زانەكان) بياوويستايە پەلامارەك ئەنجامى بەدەن شەو ناھەنگيان بۆ ئەگىرانو خواحافىزەيان لىئەكردن پىش ئەووى كارەكەيان ئەنجام بەدەن ھەوالەم ئەگەيانە كە ئەبوو ھۆى شەھيدبوونيان پان سەرنەگرتنى كارەكەيان، يەكە بەيەكە ھەموو ئەنجامەكانم ئەزانى؟! كاتىك ئيسرائىل باشورى لەبنانى داگىركرد من لەويبووم، لەگەل رووداوەكاندا ئەزىام، زۆرجار دەكەوتە داوى مەرگەو رەزگارم دەبوو، تا سالى ۱۹۸۲ داوى سى سال داوام لىكرا كە كە (لەبنان بەجى بەينم، لەرپىگەى نوردنەو بگەپنەو ھەلەستىنى داگىركراو).

جىگىربون ئەفەلەستىن

دواى ئەووى ئەم رۆلەم پىراسپىندرا بوو لەلەبناندا گەرامەو نوردن و ماوئەيەكەش مامەو ناھەنگىك گەورەيان بۆ گىراين لەگەل (خوراندەو سەماكردن و رابواردن) كارتىكيان پىدام كە بەھۆيەو ئەمەتوانى بچمە ھەموو (مەلھاو سەماگەو يانەكانى خواردنەو)و.

★ لەئوتىلىكى شارى قودسدا دەستەم بەكاركردن كرد تا سالى ۱۹۸۸ پەلەبەندى كارەكانم لەفەلەستىندا لەسالى ۱۹۸۲و بەم جۆرە بوو كە بۆتان ئەگىرەو:

يەكەم لەسالى ۱۹۸۲ بۇ سالى ۱۹۸۸ سەرمەي راپەرپنەكان بوو لەم ماوەيەدا كارەكانمان سوکبوون بریتی بوون لە (وێران کردن - روخاندنی خوڕەوشت - گۆگردنەووە زانیاری و چەندەها کاری تر).

مخابەرەت داوايان لیکردم کەسى نزیکی خۆم تێوینەگایتم نەك منیش ناشکرا بېم.. ئەوان نەیان ئەویست من لەدمستبەدم.

لەم ماوەيە ئیشکردنەدا زۆریك لەتۆرە فەلەستینیەكانمان ناشکراکردو کۆمەلانیك بەکرێگراومان دروست کردو هەندیکیشیان فیڤی جۆرەها چەککران. من سەرۆکایەتی و سەرۆک کاری و رێنەمونی هەندیک لەو بەکرێگراوانەم ئەکرد لە (قودس و بەیت لەحم و رامەللا و خلیل) لەو ماوەيەدا کاری زۆرم نەبوو! تەنها کارێکم ئەو بوو خراوە خولیکی چەرۆپی بەکارهێنانی چەکەووە بۇ ماوەی سێ مانگ کە لەسەربازگەيەکاندا بوو لە (تەلەبیب) بەرووی (پاها)دا لەسەر قەراغی دەریا، لەو خولەدا کە بۆم باسکردن فیڤی بەکارهێنانی جۆرەها چەککران، لەگەڵ جۆرەها تەقەمەنی و نارنجۆک و نیشانە شکاندن بەدمستی راست و چەپ و نیشانە و هەستاو و جولاو، نیشانەكان بریتی بوون لەوێنەى مرۆڤ کە نیشانەى (سوور) لەسەر شوێنى کوشنە دانرابوو! دەبوايە بپیکرایە کە بریتی بوون لە (دڤ و قورگ و سەر) ئەم خولەشم بەسەرگەوتووی تەواوکرد.

دووەم قۇناغ لەسالى ۱۹۸۸ مە دەستیپێکرد بۇ سالى ۱۹۹۰ کە کاتی راپەرپنەكان بوو.

راپەرپن بە (بەرد) دەستی پێکرد.. نەمان ئەمرای چۆن وەلامى ئەو مەندالانە بەدینەو! هەموو رۆژیک یەکیکمان لێنەکوشتن، بەلام بەردباران زیاتر ئەبوو! بەو هەشەووە نەو هەستان بۆمبى (مۆلۆتۆف)یشیان بەکار ئەهێنا.. کە هەندیک جار ئەبوو هۆی سوتاندنی سەیارەو برینداربوونی پیاووە بەکرێگراو وەکانیشمان.. دەبیّت ئەو گالته جاپیە کۆتایی بیّت رێنەدەمین مەندال یاری بەداهاتووی (ئیسرائیل) بکەن.. ئەمە ئەو پەڕی گالته جاپیە بەو قسانە (س)ی ئەفسەر هاتە قەسە لەگەڵماندا کە بریتی بوین لەکۆمەلەى سەرۆک و لێپرسراوی بەکرێگراوان.. لەم دانیشتنەماندا کارمان بۇ دیاری کرا.. دەستمان پێکرد.. بە (سەیارەو جلی پۆلیسی) یەو، مەندالە راپەرپووەكانمان ئەفراندو لێمان ئەگرتن و جاری وا هەبوو بۇ ماوەيەکی زۆر دورودرێژ راومان ئەمان و شوێنیان ئەگەوتین بەکۆلانەکاندا تا ئەمانگرتن.. ئەم کارەمان لەو شوێنەماندا ئەکرد کە نەیان ئەمانسین کاری دزی و شکاندن دەرگای دوکانی راپەرپووەكانمان ئەکرد لەگەڵ سوتاندنی سەیارەى

غەرىبەكان بەمادىيەكى سوتىنەرى خىرا لەگەل سەربازەكاندا بەشدارىمان ئەكردو گوللەمان ئەتمەقاند كە ھەندىكەمان بىرىندارو كۆزراو ئەكردن^(۱).

ئەو دىو گاولكارىيەى ئەمانكرد لەنىوان خۆماندا بەشمان ئەكرد، ھەروەھا بەناوى لايەنە ھەلەستىنەكانەو (دروشم) - شەارمان بەدىوارەكانەو دىو لايەنەكانى تر ئەنەووسىو (پروپاگەندە - دىيەيە) يەكى زۆرمان بەو ناوەو ئەنەوسىن و ھەندىك جار بەناوى ئەوانەو باسى خۆپىشاندىنى وھەمىمان بلاوئەكردەو.. ئەمە سروشتى كارەكەمان بوو لەماوى دوو سالتا.. دواى ئەو دۆخىكى ترى وەرگرت ئەویش بەسەر گەرمكردنى خەلكى بەخۇيان و لايەنەكانەو نەك بەنىسرائىلەو.

قۇناغى سىيەم: ئەسالى ۱۹۹۰-۱۹۹۲

ئەم قۇناغە دەتوانرىت ناو بنرىت قۇناغى روخاندن: مخابەرات گەيشتبوونە ئەو رايەى كە روخاندنى گەل و وئرانكردنى بەسە بۇ زالبوون بەسەرياو كۆتايى ھىنان بەراپەرنەكەيان. دەستمان بەئەنجامدانى نەخشەو پىلانەكان كەرد: ئەویش (شوردنەوى مېشك)ى بەكرىگىراو بوو بەجۆرىك بېتە پىاويكى بەبىروباومرو چارەنوسى خۆى بېەستىتەو بە (ئىسرائىلەو) و گيان فېداو خۆبەخت كار بىت بۇ (ئىسرائىل)، ئەمەش بۇ غەرمبىكى موسولمان گرانە، ئەمە كارىكى گران و درېزخايەنە لەگەل ھەمو كەسكىشدا ناكرىت، مخابەرات ئەيتوانى بەكرىگىراوى بكاتە راھاتن، ئالودەبون (ئىدىمان) وەك راھاتن لەسەر مادە بېھۆشكەرمكان كە ناتوانرىت وازى لېبھىنرىت، وە لەگەل ئارەزووبازىدا تىكەل بىكرىت، كە ئەمەش لەدل و دەروونى بەكرىگىراودا دەجەسپىو ناتوانرىت وازى لېبھىنرىت.

ئىستا من بەئىو ئەلېم: مخابەرات زۆر بەناسانى ئەتوانىت بەكرىگىراو دروست بكات، واپىلېكات دواى دەرچونى داگىرگەرىش ئەو (خىانەت) وەك خويىن لەدەماركانىدا بجوئىت؟.

قۇناغى چوارەم: سالى ۱۹۹۲-۱۹۹۳

(۱) ئەمە كارى دەستەلاتدارەكانە.. بۇ ئەوان نىيە دروشمى مافى مروۇف پىادە بكەن، بەلام بۇ زۆرلىكراو دەبىت ھەمو بەندەكانى مافى (مەندال و ژن مروۇف) پىادە بكات.. پاشان شەپ بەجەك و تەقەممەنى بۇ

لەم قۇناغەدا جموجۇل و گورپو تىنى بزوتنەۋەى (حەماس)ى ئىسلامى لەزىدابووندا بوو، ئەم قۇناغە قۇناغى چىركىرنەۋەى چالاكىيەكان بوو لەسەردەمى (حەماس) دەربارەى چالاكىيەكان و چاۋدېرى و بەدواداچوونمان ئەكردو كارمان لەسەر روخانى ئەندامانى (حەماس) ئەكرد، چونكە چۈنە ناۋمەۋەى ئەم جۇرانە لەبەر دىندارىان گرانە بېۋېست بوين بگەپتېن بەدۋاى ھۋى تردا، ئەۋېش چىركىرنەۋەى چالاكىيەكانمان بوو لەسەر ناۋمەۋەى خىزانەكانيان بەتايبەتى (ئەندامانى خىزانى سەركىردەكانيان لەكورپو كچو ژنو براو خوشك و نامۇزاو پورزاو خالۋزا)، بەھەر نىرخ و شىۋمىيەك بوۋە لىيان رابكىشىن و لەروۋى ئەخلاق و دىنەۋە بىيانپروختىن.. ھەتا مىندالە تازە بېگەپشتوۋەكانىشان كە تازە فېرى دىندارى و پەرۋەردەى ئاپنى ئەكران كە ھەر چۈن لەگەل لاپەنەكانى تردا ئەم كارمان ئەنجامداۋ ئەنجامىشى ھەبوو.

لەسەرىكى تىرىشەۋە بەربەرەكانى (حەماس)مان ئەكرد بەداخستنى (مىزگەوت) و (گرتنى ئەۋانەى خەرىكى فېركىردن و وانە وتنەۋە بوون) داۋاكرابوو لە (بەكرىگىراۋە)كانمان لەمىزگەوتەكانا ئاشووبوو بىشۋى بىنپىنەۋە بۇ ئەۋەى داخستنىان ئاسان بېت و حكومت بتوانىت بەو بىيانوۋانەۋە داپان بخت.

ئەم كارانەمان سەركەۋتوۋ نەبوو لەبەر ئەۋە بەشۋمىيەكى تر دەستمان بەكاركردن كىرد، بەم رىگاپانەى بۇتان باسدەكەم:

يەكەم: ئەم مىندالانەمان ئەگىرت كە نوپۇز ئەكەن لىپىچىنەۋەمان دەربارەى نوپۇزكردن و قورئان خويندن لەگەل ئەكردن تا لەمالەۋە بىرسن و رىيان لەھاتوچۇ مىزگەوت لىبىگىرن. دوۋەم: گرتنى نىمامى مىزگەوتەكان و تاۋان دانەپالايان و حكوم دانايان بۇ ماۋەى درىزخايەن بۇ ترساندىنى نوپۇزخويندان و مىندالەكانيان بۇ ئەۋەى ھاتوچۇ مىزگەوت نەكەن. ھەرماندرايوۋ بە (كرىگىراۋە)كان ھەستىن بەكارى (نېربازى) لەناۋ مىزگەوتەكاندا، پەردەى لەسەر ھەئەلەلدىت تا مىزگەوتەكان پىرۇزىيان لەدەست بىدن و لەبەرچاۋى داپىك و باۋكى مىندالانى ھاتوچۇكەرانى بىكەۋىت.

ئەم قۇناغە ئىش كىردىن بوو دۇى (كەتیبەكانى عزمت الدین قەسام) (بالى سەربازى بزوئىنەۋەى حەماس) ئەم كارمىشان لەباشورى فەلەستىن چىر كرىبۇۋە لەناۋچەكانى (قودس - بىت لەم - رامەللا) بەم جۆرە:

يەكەم: سواری سەپارەى عەرب ئەبویىن و بەتەۋاۋى چەك و تەقەمەنى و دەرگای پەپومەندى كىرنەۋە، وە بەدەرئىزابى شەۋورۇز ھاتوچۇمان ئەكرد چاۋدېرى ئەو ھىلانەمان ئەكرد كە تەقەپان لىنەكرا، ئەگەر سەپارەى چولەكەمان بەدپاپە (خۇى بەتەنھا) دۋاى ئەكەۋتەن تا بەسەلامەتى ئەمانگەپانەۋە شوپىنى خۇى.. جارجارمىش كەۋتە (مەفرەزەكانى جەمىش) و پارىزگارپان ئەكردن بەكارھىنانى سەپارەى عەربى بۇ ئەۋە بوو كە چۈپنە ناۋ شارە عەربىيەكانەۋە ئاسان بوو ھاتوچۇ بىكەن.

دوۋەم: بەكارھىنانى شوپنە مردوۋەكان: ئەو شوپانەى كە (مخابەرەت رېكخستنى كەتیبەكانى) تىا ئاشكرا بىكات رېكخستنى نوپمان تىا دروست دىكرد، كارى دەستۈشاندىمان پىنەنجام ئەدان بۇ ئەۋەى كەتیبەكانى تر وابزان لەۋان و دروست بوۋنەتەۋە.

لەكاتى دەستۈشاندىنا ئەمانگرتن و رەۋانەى زىندانەكانمان ئەكردن بۇ ئەۋەى لەۋىش بىكەن و سودىگەپەن و بەھۇپانەۋە چۈنە ناۋ كەتیبەكانەۋە ئاسان بىت، بەلام ئەم جۆرە كارانەمان زوۋ ئاشكرا ئەبوۋن لەلاپەن كەتیبەكانى (عزمت الدین قەسامە) وە بەھۇى ئەو رىگا جۆرەبەجۆرانەى كە ئەۋان ئەمانگرتەبەر.

تەۋەرىكى تىرى ئىشمان كاركردن بوو لەسەر روخاندنى ئەو كەسانەى كە جىگەى مەمانەۋ بىرواى (حەماس) بوۋن و لەرابردوۋا زۇر چالاك بوۋن، ئەگەر لەگەل پەكىكىاندا سەركەۋتەنمان بەدەست بەپنایە بەكارمان ئەھىنا بۇ لىدانى كەتیبەكان لەناۋەۋە، چۈنكە ئەو جۆرە كەسانە جىگەى بىروان و كارى چۈۋنە ناۋەۋە لەپىگەى ئەۋانەۋە زۇر ئاسان بوو.

ئازىزان ئەۋەى ئىستا بۇتان دىگىرپەۋە قەسەۋ رەۋاۋى خىانەتكارپىكى فەلەستىنىيە كە بىستەۋ پىنچ سال لەگەل (دەزگا مۇساد) ئىسرائىلدا ئىشى كىردوۋە دۋاى لەلاپەن (دەزگاى مەجىدى) سەر بەبزوئىنەۋەى حەماسى ئىسلامىيەۋە ئاشكراكرەۋە پەشىمانى دەرپىرپەۋە.

سېيەم: بەشدارى كارە سەربازىيەكانى ئىسرائىلىيەمان ئەگەرد لەكاتى ھېرشىردندا بۇ سەر مائەكانى ئەندامانى (جەماس) بۇ نەمۇنە: بۇ خۆم بەشدارىم لەھېرشىردنە سەر ئەمە مالاڭەي كە سەربازىيەكى (ئىسرائىلىيە)يان بەناوى (گۇناھ..) شاردېۋوۋە لە (بېرم يالا) لە (رامەللا) كەردو لەكاتى ھېرشەكەدا سى سەربازى ئىسرائىلىيە كوزران، بەلام باسيان نەكرا. قۇناغى شەشەم دوا قۇناغى خىيانت لەسالى ۱۹۹۵ - ۱۹۹۶ تا گەرتەم

لەم ماومەيدا مەشقو راھىنانىكى زۆرمان كەرد لەنوسىنگەي مخابەراتدا لەسەر چۈنەيتى (پەيۋەندى كەردن بەسەرۈك دەستەكانەۋە) كە بۇ (ئىسرائىلىيە) ئىشيان ئەكەرد، بەتايبەيتى لەناۋچەي (۱) چۈنكە پەيۋەندى كەردن بەم دەستانەۋە زۆر دزوار بوون لەزىر دەستەلاتى ئىسرائىل دا نەبوون بۇ ئىمە زۆر ئاسان بوون رېكەۋتەنەكانى (ئۆسلۇق) ئەۋەي تىابوو كە گيانى ئەمە كەسانە بېارېزىر كە كارىيان بۇ ئىسرائىل كەردوۋە. بۇ دەستەلاتى ھەلەستىنى بەھىچ جۇرېك نەبوۋە ئەمە كەسانە بگىرېت يا بەدواداچوون و لىكۆلېنەۋمىيان لەگەل بكات.

(عەرەفات) خۇي ئەمەي مۆر كەردبوۋا كە ئەۋان (پېناسى) ئىسرائىلىيان ھەلئەگەرتو تەنانت گەرتىشيان قەدەغە (مەنوع) بوو لەزىر ھەر ناۋىكدا بوۋايە.

ئىشېكى تايبەت لەتورگيا

لەسالى ۱۹۹۲ مەن و (ۋاي) بانگراين بۇ يەكئ لەسەربازگەكان و خولېكى مەشقەردنى زۆر پېشكەۋتويان بېكەردىن كە تايبەت بو بە (ھېزى تايبەت - قوۋە الخاصە) لەمە خولەدا لەسەر (دەمانچە) يەك ھېر كراين كە (۲۲) گوللەي ئەتەقاند كە گوللەكانى لەگوللەي دەمانچەي (۹) مەم گەۋرەتربوون، دوو جۆر بون، جۇرېكيان بەدەستى راستو جۇرېكى تەريان بەدەستى چەپ كە گىرەمەكيان بۇ كەردبوو توند ئەكرا لەمەچەك كە زۆر بەھىز بوو بۇ ئەۋەي لەكاتى تەقاندندا رات نەتەگېنېت.. ئەمە دەمانچەيە بە (تاك و كۆش) تەقەي ئەكەرد. دۋاي ئەمە خولەش گۋاستراينەۋە بۇ (تورگيا) و ناۋىشانيان پېداين كە پەيۋەندى بېكەين بە (كەسېكەۋە) كە كارمان بۇ ئاسان ئەكاو تېمان ئەگەيەنېت كە نېشمان چىيە پېي، پېپراگەياندىن كە ئىشەكەمان بىرېتيە لە (تېرۋەردىنى) يەكېك لەسەر كەردە (خۇرناۋاييەكان) كە پەيۋەندى دۇستانەي لەگەل عەرمېدا ھەيەمە خەلگى (بەرىتانيا)يە، ئەمە ئىشە (۱۰) دە رۆزى خايناند، شۈپتەكەيمان زانى و بەنەخشەيەكى داپېژراۋ كەبىراي (خۇرناۋاييەمان) لەناۋ سەپارمەكەيدا تېرۋەركەردو بەسەر كەۋتوۋىي

كارمەگەمان ئەنجامدا، ھەمان رۆژ گەشتىنەوھ ئىسرائىل و ناھەنگىكى گەورەشيان بۇ گىرپاين.

لەپاداشتى ئەم ھەموو كارەدا ئىسرائىل چيان پىكردم

پاداشتيان چۆن دامەوھ؟

دواى ئەوھى لىمۆكە گوشراو فرى دراىە تەنەكەى خوئى بەندىخانەوھ لەسەرەتاي سالى ۱۹۹۶ دا، (موساد) پىيان راگەياندم كە ئەيانەوئىت بىگرنو بەمخەنە (بەندىخانە)وھ تا لەنزىكەوھ ئاگادارى ئەندامەكانى (حەماسى ئىسلامى)بىم. خوڤموشتى ئەوان وەربىگرم و پەيوەندىيان پىوھ بىكەم وەكو ئەندامىك، ئەمەش دواى ئەو (چوار ھىرشە تۆلەسەندنانەى كە بەشۆپىن شەھىدگەردنى ئەندازىار.. يەحيا عەياش)دا ھاتىبو بە (موساد)م راگەياندم: ھىچ پىويست ناكات مە ئەم ئىشە بىكەم، ئاشكرابونم زۆرە بەتايبەت مە (دەندار) نىم و ناستوانم وەكو ئەوان بىكەم و لەزىانەدا نوپۇزم نەكردوھ؟

بەلام ئاراميان كەردمەوھ و تىيان: چەند كەستىكى تىرىش كە (لەدەرەوھ ئەمەناسىن) لەگەتتا ئەنئىرەنە بەندىخانەوھ پىكەوھش كارىكەن بۇ خوشت ناسانترە.

ھەوئى زۆرم دا كە ئەم كارە بۇ مەنەيت، بەلام بىئاكام بوو مە چاك ئەمزانى كە مە ناتوانم وەك ئەندامەكانى (حەماس) بىم شەكانى تر بەزووى ھىربووم، بەلام مە كورپى خىزانىك نەبووم بتوانم وەك ئەندامانى (حەماس) پەرەدە بىم! لەو كاتانەدا ھەستىكى نامۆ سەرسوڤھىنەر سەرسامى كەردم و رووى تىكەردم چەندەھا خەيال بەمىشكەدا ھات دواى ئەو ھەموو خەمەتە بە (جولەكە) سەرنەنجام بۇ بەندىخانە!!؟

ئەمە پاداشتى ئەم ھەموو خەمەتە بوو كە پىشكەشم كەردن، ئەمە (خەلاتمە) ئەمە (سەرنەنجامى ناپاگى - خيانەتە)

زۆر لەحەماس ئەترسام، ئەوھى دەربارەى ئەوان كەردىبووم بەسبوو بۇ ئەو ترسەم.. ھەستەم بەنارەھەتى و دلتەنگى و بىتافەتتەيەكى زۆر بىوئىنە ئەكەرد.. ناخ و ھەسرەت و پەشىمانى بەخەيالەدا گوزەريان ئەكەرد.

وەك لىمۆ ئاوەكەيان گوشىم.. لاوئىتىم بۆيان سەرف كەرد.. فرپىيان دامە بەر دەستى (حەماس) لەكوئىش لەبەندىخانەدا!!

لەسەر داواى ئەوان و بۇ زانىارى بەھىز چوومە بەندىخانە.. دواى چەند رۆژىك ۲۷. ھەستەم ئەكەرد چاوەكان بەدوامەوھ و ناگيان لىمە.. وا دلى خوۆم ئەدايەوھ كە ماوھى

بەندىبۇنەكەم كەمەو لە (سە مانگ) تىنپەپىت و ئەگەرى ئاشكرا بوونم كەمە! دەستم
كرد بە (شەو نوپۇز قورئان خويندەن و رۇزۇگرتەن) دوور كەتەمەو لە ھەر ھەتسوكەوتىك
جىي گومانى ئەوان بىت، ھەوئە ئەدا ھەموو شتىك ھىرەم، دواى (مانگ و نىوپىك) خرامە
ژىر پەرسىارو لىكۆلىنەو (دەستگای ئاسايشى ھەماسە) وە كە بە (مەجد)
بەگورتكرادەى دەناسرپت.

تەنھا دواى (۴۰) رۇز ئاشكرا بووم، دانم بەھەموو شتىكدا ناو چىرۇكى چارەكە
سەدەمەك لەسىخوړى و خیانەتم گىراپەو.. زۆر زۆر پەشىمانىم دەربىرې لەو ھەموو
سالەى كە خزمەتم بە (جوولەكە) ى داگیركەر كەردوومو خیانەتم بە (گەل - نىشتەم -
ئاین) م كەردووم.

ھەموو خۆشىەكان ھەموو رابواردنەكان ھەموو گەشتەكان وەك خەپال وابوون و
تىپەپىن و تەنھا پەشىمانى بووم ھاوپىم.. بەلام چارم نەبوو، چونكە ئازادى و وىستى
خۆم لەدەست دابوو.

بەپىزان وابزانم ھەموو تىگەپشتەن سەرنەنجامى خیانەت جى بوو؟

سەرنەنجامى پارەپەرسى و ئارەزو بازى جى بوو؟

سەرنەنجامى پەرورەدى نادروستى باوك و خىزان جى بوو؟

ناكامى بىگانەپەرسى جى بوو؟

ناكامى ھاوپى خراب و كەستى روخاو جى بوو؟

نەنجام، ئەى خاك، ئەى ئاين، ئەى وىزدان، پەشىمانىم لىقبول بفرمومون.

(خ) ى خیانەتكارو ناپاك بەخاك و نەتەووم ئاين چۆن ئاشكرا بوو؟

دەربارەى ئاشكرا كەردنى (خ) ى ناپاك، بەرپەرسى ئاسايشى ھەماس، كە دەزگاپەكە

بەناوى (منظمة الجهاد والدعوة) بە (مجد) دەناسرپت دەگىرپتەو دەلى:

لەزنجىرەى گرتەن و راپىچكەردنى گەنجان بەرمو زىندانەكان لەلايەن (ئىسرائىل) مو (خ)
پەكەك بوو لەوانەى كە لەگەل لىشاوپىك لەئەندامانى (ھەماس) دا گەپشتە (زىندانخانەى
مەجد)، لەم كاتى بەلىشاو گرتەنەدا واتە ناردنى چەند كەسەك بەمەبەستى كار كەردن بۆ
بەرژەمەندى ئىسرائىل لەناو زىندانەكاندا، دەبىت زىندانىيان زۆر بەئاگا و رىا بن پەرسىار
لەوانە بكەرن كە تازە دەخەرنە زىندانەو، ھەر لەگەل گەپشتەنى (خ) دەستكرا
بەپەرسىارو لىكۆلىنەو:

- ناۋى جىيە؟

- كى ئەناسىت؟

- كەسە نىزىكەكانى كىن؟

- ناسىياو خرمى كىن؟

بەللى بەم شىۋىيە پىرسىياري ئاراستە ئەكرى ئەتوانىت لەسەر زارى خۇي ۋەلامى
لىۋىرگىرىت، دىۋايە لەدەرمەۋى زىندان ۋەلام بەتايەتەۋە لە (كۆنترۇلى) دەرەۋى
كردىۋو تەنەنەت نەپنەھىشت كەس سەردانى زىندانىش بىكات.

كەۋاتە ئەبىت لەزارى گومان لىكراۋەكەۋە ۋەلام ۋىرگىرىت.. نەمانتوانى زانىياري
تەۋاۋ لە (خ) ۋىرگىرىن تەنە ۋەۋە نەبىت لە:

(لەخىزانىكى روۋخاۋە، يەككىك لەخزمەكانى بەھۋى پەيۋەندى بەكەتتەبەكانى شەھىد
عزت الدىن قىسام) ۋەۋە گىراۋە، دىۋىت تەنە لەخۇي نىزىك بىبىنەۋە، يەككىك لەرۋلە زىرەك ۋە
لىھاتەۋەكانى دەرگاي ناسايىشى (ھەماس) راسپىردا كە لە (خ) نىزىك بىبىتەۋە، بەجۈررىك
كە نىزىكىيەكە نىشانەي تىپرامان نەبىت.

رۇژ دۋاي رۇژ زانىياريەكانى دەدايە دەستمان:

- ئەۋ بەكرىگىراۋە لەدەرمەۋە نوپۇزى نەكردۋە!

- بۇ ماۋەي دۋو سال ژنى ھەبۋەۋە تەلاھى داۋە، ئىستا ژنى نىيە؟

- تەمەنى ۴۰ سالە.

- رۇشتۇتە (ئوردن - لوبنان - سەۋدىيە - تۈركىيە)!

- پەيۋەندى نەبۋە بەرىكخستەكانى (ھەماس) ۋەۋە!

- ئىستا چۈن لەسەر (ھەماس) زىندانى كراۋە؟! لەزىندانىشدا لەژىر ئالاي

(ھەماس) دا زىندانى دەرگىت نەك لەژىر ئالاي لايەنىكى تر.

- لەدەرمەۋە نوپۇزى نەكردۋە، ئىستا نوپۇز دىكات!

ئەم زانىياريە سەرھەتايپانە بۇ ئىمە بەس نەبۋەن بەمەرجىك ماۋەي بەندىكردى ئەم
بەكرىگىراۋە كەم بو.. دىۋىت زوۋ بىجۋىلىن ۋە پايەندى ئەۋ زانىياريە كەمانە بىن،
پلانىكىمان دەرشت كە بەپارمەتى خوا پلانەكەمان سەرى گرت بەم جۈرە:

قۇناغى يەكەم: دەرۋەبەرۋە دراۋىيى ئەم بەكرىگىراۋەمان پىشكىنى بۇمان دەرگەۋەت كە

۲۷۲ پەيۋەندى بەكەسانىكەۋە ھەيە كە لاي ئىمە جىگەي گومانەۋە ئالۋىز، گەراپىن بەدۋاي

كەسىڭدا لە ھاۋاپىڭانى كەمىر زېرەك و لېھاتوو بېت.. گەنجىكى تەمەن بېست سالىمان دۆزىيەۋە، كەسىكى خۇمان كە زۆر لېھاتوو بوو بۇ (خەماس) و كەسىش نەپنەناسى لىيى نىزىك كەۋتەۋە قەسە قەسە راقىشا تا بۇمان دەرگەۋت: ئەم گەنجە بېست سالىمان كەسىكى روۋخاۋو خورەۋىشتى نىيە بارى خىزانىش نالەبارەۋ خاۋەنى كەسىتتېيەكى لاۋازە، بەم جۆرە روۋخانى لەبەردەم ئاسايشدا ئاسانە.

ئەم كەسىكى ئىمە ۋا دەرېخات بۇ ئەم گەنجە كە ھەردوكان ھاۋىيۈن لەبارى خورەۋىشتىيەۋە ھەرومكو ئەۋان ئەمىش كە كارىڭ و ناۋى كەسىكى پىدراۋە كە پەيۋەندى پېۋە بىكات، بەلام لەترسى (خەماس) ناۋىرېت پەيۋەندى پېۋە بىكات باشە، خىرا كورە گەنجە كە ۋتى: ھىچ مەكە ناۋى ئەۋ كەسە بىدەرە مەن، مەن پەيۋەندى پېۋە ئەمگەم ۋارمەتتە دىدەم.

ئەۋىش ناۋى لاۋىكى پىشكەۋتۈى خۇمانى پىدا كە لەزىندانەكەدا نەناسراۋو.. ھەردوكان كۆبۈنەۋە بەجۆرىڭ كە ھەرىكەتەن لە (تۆپىكى) جىۋازدا كار دىكەن. ئەم گەنجە (۲۰) سال زۆر نەزەنەنە باسى تۆپەكەى خۇيانى بۇ تۆپە بەمانا تازەكە كىردو ئەندامەكانى ھەلدا كە پەككىكان (خ) خىيانەتكار بوو.

ئەم دوو تۆپە لەسەر ئەۋە رىككەۋتن كارى ئاشىرىن و بەدەرەۋىشتى لەگەرماۋى زىندانەكەدا ئەنجام بىدەن، (خ) پىش بەمەى زانى و لىكى بۇى جولاۋ بەيادى جاران ئارمەزوۋىيازى لەلا زىندوبۇۋە.

لەكاتى نىزىك بوۋنەۋەى كارە ئاشىرىنەكە، ئەۋ لاۋەى ئىمە راسپىدرا كە گرقتىڭ لەگەل پەككىكى ترى ئەندامەكانا ئەنجام بىدەت، گرقتەكە روپداۋ ھەردوۋ بىرانە بەردەم زىندانەكانى ترو لەبەرژەۋەندى لاۋەكەى خۇمان كىشەكە پەكلايى گرايەۋەۋە ئەۋى ترى - ئەندامەكەى خۇمان - لەپىزى ئەۋاندا تاۋانباركراۋ سزا درا، بەم كارە پەيۋەندى نىۋانىان توندوتۇلتر بوو.

بەم شىۋەيە ھايلى گەنجە بېست سالىمان خىيانەتكارەكە زىاتەر پىگەمىشت و زانىيارى زىاترى دىكاندەدەربارى (خ) و تۆپەكەى خۇيان، لەم كاتەشدا كەسەكەى خۇمان زىاتەر لە (خ) نىزىك ئەمبۇۋە لەگەل كورە گەنجەكەى تىردا رىككەۋتن، كە نامەيەك ھىرپىدەنە ناۋ (ئىدارە) ى بەرپۆمبەرېتى زىندانەكەۋ ئاگادارىان بىكەن كە ئەم كورە گەنجە (۲۰) سالىمە لەۋىر لىكۆلنەۋەى (خەماس) داپە.

(خ) بەمەى زانى و نەپەشت، دەستى دەگرد بەقسەگردن، (حەماس و ھەرشەگردن) ھەر كاتىك يەككەك نەك ئەبۇو ھەم گەنجە ئەو (ئىدارە)ى زىندانەكەى ئاگادار ئەگردەو نەپەشت.

ئىستا چار جىيە بۇ ئەم گەرتەمان ھاتە رېگە؟! پىووستە پلانىكى تىرى بۇ دابىزىرت بۇ رزگار بوون لەم كارەى (خ) گەنجەكە ھەرچى پىو و لەماو (۱۴) رۆژ لىدەرھىنرا. پاشان ئەم پلانە دابىزىرا.. ھەموو زىندانەكانى كۆكرانەو، ئەم گەنجە لەبەردەم ھەمووياندا راوستىنرا وتمان:

ئەم گەنجە لەمەردەو بەندىخانە پەيوەندى بە (ئىسرائىل)دە ھەبوو، بەلام دواتر نەپووستوو ئىشيان لەگەل بكات گرتوو پانەو سزايان داو.. ئىستا لەزىنداندا ھىچ چالاكى بۇ ئەوان - ئىسرائىل - نىيە، ئەم وتانە وەك ئاويكى ساردى لەبىيانىكدا بەدى (خ) خىانەتكار گەشاھەو ھاتەو سەر خۆى و دلىابوو لەوەى كە ھىچ گەرتىك نىيە.

بەم شىومىيە ئەم گەنجەى ئىمە لەزىندانەكەدا بەناسانى ئەجولاً داويكىيان دانا بۇ (خ) كە نەتوانىت لىي دەرىجىت.. بەنەسپايەكەو ئەندامەكەى ئىمە چوو بەن گوئى (خ) و چىرپاندى بەگوئىدا كە (نامەكە لەزىر سەرىنە)كەيدا دادەنىت و دەربارەى لىكۆلىنەو ھەكانى كە لەلەپەن (حەماس)دە لەگەلىا كراو ئەو زانىارىيانەى كە دانى پىاناو، لەنامەكەدا ھاتبوو: (مەن ناوى تۆم نەدركاندوو مەترسە، بەلام مەن لەزىر چاودىرىدام.. نامەوئ كەس لىم نەك بىيەو ھەم پەيوەندىم پىو بكات).

(خ) ھاتە ئەم لاو، ئەملاو لايەكى كەردو نامەكەى لەزىر سەرىنەكە دەرىنەو خويندەپىو، زەردەخەنەپەكى كەردو نامەكەى سوتاند.

دۆسىيەى (خ) پىگەشت و ئىتر كات نەماو دەبىت راستى بەركىنىت، كە قسەمان لەگەل كەرد ناخلافگىر بوو.. راجلەكى.. لەسەرقاو نەچوو زىر بار. باسى نامەكەو ھەندىك شتى تەمان كەرد كە ھەموو نەخشەى ئىمە بوو.. خۆى ئەگرت و خۆى نەنەيا بەدەستەو.. ئەو پىاويكى جەرىزەو بەتوانا و مەشق پىكراو بوو، بەردەوام نكولى لەوە ئەكەرد كە پەيوەندى ھەبوو، زۆر و رىاو زىرانە لەو بارمەو خۆى لادەدا.

بەلام لەزىر فشارى جەستەپىدا و رەدە نەرم بوو! ئەو نەرم بوونەى بەھەند گىرا.. ئەو نەفەردەى كە خۆمان دامانناو پەكەم جار ھىئامانە روو ئىتر بۆى دەركەوت ۲۷۴ ئىشەكان نەخشە بۇ كىشراو بوون لەلەپەن (حەماس)دەو.

ھەر لەيەكەم ھەنگاۋە بەشۋىمەكى زىرەكانە مامەنە لەگەل كارەكاندا كراۋە..
بەتەۋاۋى روۋخاۋ دانى بەۋەدا نا كە (پىۋاۋى نىسراڭىلەۋ كارى ھەۋالگىرى كىرۋەۋە
لەۋاۋى (۴) سەۋاتى يەكەمدا زۆر شتى دركاند، بەلام لەم كاتەدا گىرەتەكەم بۇ دروست
بوو ئەۋىش ئەۋە بوو: كە تەنھا چۈر كاتزىمىر ماۋە بۇ سەرزىمىرى بەمىيانان.. نەبادا
خۇي بگەنەنەتە كارگىرى زىندانەكە پىمان راگەپاند كە دەپىت: لەكاتى سەرزىمىرىدا
لەگەلمان بەمىنەتەۋە.. ئەگىنا (دوسىيەكە - ھاپىل) دەنەرنە دەۋەۋە بۇ لاي (ھەماس)
نەتر خۇي دەمىزانى ئەۋە ۋاتى چىيە.. زۆر لە (ھەماس) دەترساۋ خۋاۋ گەۋرە ترسۋ
بەمىكى زۆرى خەستەۋە دەنەۋە، رازى بوو بەۋەكى كە پىمان راگەپاند.

بەم شىۋىمە بۇ ماۋە (يەكەمانگ) رەبەق لىكۆلەنەۋەمان لەگەلدا كىرە لەسەرمەۋە
ھەندەك زانىارى ھەلەۋ چەۋاشەكارى ۋەتەۋ، بەلام لەگەل رۇشتىنى كاتدا نەپتەۋانى چىتر
بەرگىرى بىكەتۋ بەتەۋاۋى داۋخاۋ بەدۋورۋەرنىزى باسى پەيۋەندى خۇي نىسراڭىلى
كىرە بەۋ شىۋىمەكى كە خۇي گىرەپەۋە رۇزى بەرەۋەنى (خ) لەبەندىخانە لەبەردەم
(مەھەيدانى ھەماس) دا راۋەستىنرا، دانى نا بەبەكرەگىرەۋى خۇيدا لەپىناۋ بەرۋەندى
نىسراڭىل پەشەمانى نەۋەدۋ داۋاۋ لىۋورەنى كىرە.. بەلام پاش چى؟!

خۇپنەرى بەرپىز ھاۋرپى خۇشەۋىستەم ئەمە تەنھا چىرۋەكە نەۋەۋ لەسەر كارى
سىخۇرى (موساد) ئەمە راستەكە دەرىبارەۋ ئەۋ ھەمەۋ تاۋان ۋ پلانە گلاۋانەۋى جۋولەكە
بەرامبەر نىسلام ۋ موسولمانان لەبەرى دەگىرەت ۋ تا نىستاۋ داھاتوش لەسەريان بەردەۋام
دەپىت، ئەمە ۋانەيەك بوو بۇ ۋرەبەۋ ۋ تىگەشەن لەسەۋشتى كارى دەزگا
(سىخۇرەكان) ۋ (ئەۋانەۋى جۋولەكە بەتەپەتەۋى) بۇ زىاتەر بەمەگەۋەۋ ۋ پاراستىنى
رەزەكانەمان روۋخەندى ئەندامان ۋ زىن ۋ كچ ۋ مەندال ۋ خەزم ۋ ناسىۋ بۇ دروستكىرىنى
دەزىك ۋ ھاتە ناۋەۋە، تەنەتە جگەرگۈشەكان ۋ بازەكانى ھىركەرنى قورئانىشىان
لەبىرەكەردەۋە بەۋ ھىۋايەكى كە سۈدبەخەش بوۋىپت بۇ ھەمەۋەتەن ۋ ناگادارى
كارۋەدەۋەتەن بىن.. ۋانەيەك بىت بۇ داھاتەۋەمان.. بۇ داھاتەۋەمان.

دايك

دايك: ئەو مەرۇفە مەندۇر شەكەت دېگەن ئەندىشە ھەسرەتتە كە سات بە سات ھەناسە بەھەناسە خۇي دەرىجىسى خۇي دەستىنى، مۇم ئاسا بۇ گەشە پىگەيەندى رۇلەكەي بەخۇشەيە، لەساتە خۇشەكانى تەمەنى مەن تۇي خۇيەردا ئەو دىل ۋاۋو بىر ھۇش دەگەشەتە ھەتەرەي دىل ۋاۋو جۇلەي لاشەت لەھەزى سىيا ئەو شاگەشكە خۇشال دەيت.

تا دىتە بوون، پاش ھەلەزىنى يەكەم ھەناسە سەر زەمى ئەو لەجاران زىاتى ناۋ سى، سى بۇت ئەستىت.. كام پاروۋى خۇشە كام خوارىنى چىزدارە لەدەمى خۇي دەگەشە ھەتەرە ناۋ زارى تۇۋە.. لەجىياتى يەك بانگەردى داپە جەندىن جار دەيت: گىان.. بەقۇربانت بىم.. ۋاھاتە بەلاتەۋە.. گىان!!

دايك: ئەو مەرۇفە خۇشەۋىستە كە لەگەزنى بەيەنە ھەتەرە نۇتەر دىتە بوون لەناھى قۇلاي دىلەۋە ناھىكى گەشەر دەتە زىن ئەزانى كىيە بەيى دۇۋ دى.. تۇيت.. مەن.. ئەو مەرۇفەنە كە تەنە لەدايك بوون خۇيان بەدايكىيە دەناسىن ئەو ساتانە دايك چاۋەزى دەستى رۇلەكەيتى.. روۋ ۋەرنەگەزىن.. ئامان لەروياندا..

خۇي گەۋرە بەدەستەلەت بەبەزى ھەرمەنەن پىدەمەت كە چاكە ۋاۋو بەۋەفا بىن بۇ باۋەنەن (ۋەقەنى رەك ئالەتەلەۋا ئالەۋە ۋەلەلەلەن ئەسەن).

پاشان پىشەۋى مەرۇفەيتىش (مەھمەد) (دەۋى خۇي لەسەر بىت)، لەۋەلامى پەرسىيەلەكە ئەپەستەيەن كەرد، خۇشەۋىستى دايك ۋاۋو رۇلەي بۇيان ھەرمەي: ئەۋە لەلەي خۇي گەۋرە زۇر خۇشەۋىستە، نۇتەرەكەن لەكاتى خۇياندا، چاكە خۇشەۋىستى دايك ۋاۋو، پاشان جەنگىن لەپىناۋى رەگەي خۇي بەرنەمەكەيدا.

بەلەم سەد داخو ئەفسوس و مەخابن نازانم من و ھاۋەلەنم چۆن دىلمان دىت پەپەرگولۇ
 دلى پەر ھىۋات بىزىكىنن.. نا.. دىئىابە.. نا.. تۇ ھەموو ئەو شتە جوانانەى كە پىنوس
 لاۋازە لەناستت.. زمان بىگۆيە لەۋسەفت.. بەلەم نازانم چۆن كاك (ئە) تۋانى رازى بىت
 دايكى بىكاتە قوربانى ھەزمەكانى ھاۋسەرەكەى.. يان دايك بىكەنە لاشەى بىگيان.. يان
 دايكى بىكەنە رسۋاى رۇڭگارو روۋرەشى زەمانە.. دايە گيان من دىئىام ھەموو كەسىكى
 خاۋەن پەيامىكى پاكى ئاسمانى ناتۋانىت ئەو كارماتە بەسەر تۇ بەيىت، ئەو كەسەى
 ئەمەى كىرد تۇ بلىتى مرۇڭو خاۋەن وىزىدان بوبىت.. رەنگە بىروا نەكەن كە خۇى
 دەدۋىت دەلىت:

دايىك زۇر خۇشەدەيىست، براكانم ژنىان ھىتابوو برا بچوك بووم لەسەر مال مامەۋە
 ھەندىك سەرۋەتو سامانى باۋكى كۆچكردووم لەلەى دايىك بوو بەدلو گيان ھەولۇ دەدا
 ھاۋسەرىكى ناۋازەم بۇ ھەلېزىرېت.. بەلەم بەگۆيىم نەكرد بۇ ھەر يەككىيان بىانۋىيەكەم
 دەدۋىيەۋە رەتم دەكرىنەۋە:

- ئەمە خاۋەن بىروانامە نىيە، ئەمەيان بالەى زۇر بەرزە!

- ئەم كچە زۇر قەلەۋە بۇ من نابىت.

- ئەمەيان زۇر دەۋلەمەندە.

- ئەمەيان زۇر قەسە رەقو نالەبارە.

- ئەۋە خەمە ھەر نامەۋىت.

- ئەۋە تەمەنى لەخۇم زىاتر قەسەى لېمەكەن.

لەم تەمەنەمدا برادەرىكەم وتى: كچىكى رېكۋېك دراۋسىمانە بۇ نايەيت بىيىنى، شتى
 وام نەدىۋە.

وتەم: جا چۆن دەتۋانم بىيىنم؟!

وتى: لەپىگەى چۈنەن بۇ مالى خۇمان قەسەى لەگەل ئەكەين.. تۇشى پىدەناسىنم يان
 لەپىگەى خىزانەكەمەۋە بانكى ئەكەم قەسەى لەگەل بىكە، زۇر بەكۋىرانە دۋاى يەكەم
 بىنن دىلم گرتى و حسابم بۇ كەس نەكرد گۋاستەۋەم بوۋە ھاۋسەرى ژيانم، ئەمە يەكەم
 سەربىچى دايىك بوو، پاش لەدايك بوۋنى مىندالى يەكەممان كىشەكان بەرمو ئالۋىزى

دەرۋېشت، ئەمۋەندەى من ئاگادار بووم دايكەم زۆر ئافرىتىكى ھېندى و لەسەر خۇو دېندار بوو، لەكاروبارى ناو مالى و ئىش و كارى نەخۇشەيەكانى ئافرىتدا كارامە بوو.. لەگەن ئەمۋەشدا ھەرجى بەدلى بووگەكەى بوایە و ئاۋاتى ئەو بوایە بۆى ئەھىنايە دى.. ئەو ساتانەى نامۇزگارى خىزانمى ئەكرد ئاگاداربووم خىزانم بەسادەى و بېھەستى گوڭى بۆ دىگرت و بەساردى بەللى بۆ دىگرت.

رۇزگارەكان تېپەرپەن و دايكەم ھەر بەخۇشى و ئەۋىشى بەناخۇشى نازانم تەلىسىمى ئافرىت بەھىز بوو پان نەبەكامى و بوودەلى خۇم بوو.. دايكەم زۆر لەلا سوک بوو.. دايكەم وردە وردە دەچوۋە گۇشەى بېرچوۋنەمۋە.. مىندالى دوومەمان ھاتەبوون، دايكەم ۋەك كچى خۇى ھەئسوكەۋتى لەگەن ئەكرد بەتايبەتى كە شارەزى تەۋاۋى لەمىندالبوندا . مامانى . ھەبوو، بەلام خىزانم زۆر بەخۇين ساردىيەۋە دەجولايەۋە تەمنا يەكجار سوپاس و دەستخۇشى ئارپاستە ناكرد.. ناو بەناو غىرەتى دايكەم كورپەم بۆى دەجولايە.. ئەو ئەركەى ئەو دىكىشا بېۋىنە بوو، زۆر جار دايكەم دىپوت:

(رۇلە گيان لەپىناۋى تۇدا ھەرجى بلىت دىكەم با خىزانىشت خراب بىت، بەلام رۇلە گيان دىنايە ئەمە ئىستا بۆ من ئاۋايە لەدۋارۋۇدا بۆ تۇش خرابىتر دىپىت.. رۇلە ئەمە خىر ناداتەۋە.. جوان بېرىكەرۋە).

ھەندىك بابەت و پەرتۈكەم لەسەر ئافرىت خۇندىبۇۋە.. چەند قلىمىكەم لەسەر خىانەت و ناپاكى پياۋو ژەم دىبوو.. لەھەندىكەى رازى بووم لەھەندىكەى دوو دىبووم، رۇزگارەكان تا دەھاتن روو لەللى و خىانەت دىبۇۋە.. ئەۋەى خىزانمى زۆر نىگەرەن و بىزار دىگرت بوونى دايكەم بوو لەو مالىدا زۆر ھەۋلى دوور خىستەۋەى دەدا .. زۆر جار روۋبەرۋى دىپوت: بۆ ناچىتە لاي كورەكانى تىرت؟

دايكىشم دىپوت: مالى مالى خۇمە، گەر بەخۇت و مىردەگەتدا رائەبىنى بېرۇن، باشە بېرۇن، خىزانم زۆر ھەۋلى دوور خىستەۋەى دەدا.. زۆر پىلان و ھەۋلى نابەجىتى دەدا.. ئەمەندە سېپاۋ بووم نەمتۋانى بلىم: (ۋەك دايكەم مالى مالى پياۋو گەر پىت خۇشە فەرموو دانىشە گەر پىت ناخۇشە دەرگا ۋالايە).. ھەندىك جار بېر لەو دوو مىندالە

دەكرەدە ھەندىك جارى بىر لىرا بىر دەكرەدە.. بەلام قەت بەيرىمدا ناھات (تەلاق) ھاتىبىتە ھەرھەنگى كىرگەنمە.

ئەم ئافرىقە وردە وردە كارى لىكردم.. لەزۇر ھەلسوگەوت و شىۋازى ئاخاوتىن دوور كەتتەمە، ئەوانەى بەلاى منەم نامۇ بوون وردە وردە بونە ھۆگرم.. دايكەم بەم كارانەم زۇر دىگەن و بىتاقەت دەبوو.

رۇزىكىيان لەسەر ھەموو مەندوبونم لەكارو كاسى ھاتمەو خىزانەم زۇر ناپەزەى لەدايكەم كىردەو.. زۇر خۇى تورە كىرد، چومە ژورمەكى دايكەم زۇر بەرپەقى دەمە بەدەنگى بەرزو وشەى كال و سارد كىردەو: دايە ئەزانى ئەم مائەت ناخۇش كىردەو، تاكەى بىر لەمەن و خىزانەم ناكەپتەو، غەمى مەپە پىرىكت گەر مابىت بۇ خۇت بۇ دانانىشى بەدەردى خۇتەو گەر نان خراپە بەدەمەت بىخۇ گەر نەشبو شوكرى خوا بكە. دايكەم زۇر بەھىمنى سەپىرىكى كىردم بەدوو چاۋى گەشەو وتى: رۇلە گىيان گەر چویت بۇ بازار سى چوار كىلۇ شىرى وشكەم بۇ بىنەو، ئىتر لەومزىاتەر مەن ھىچ ئەركىكى تىرم لەسەر تۇ نەماو.. پىاۋمى خۇت دۇراندەو.. رۇلە گىيان ئافرىت ئەومىندە ناھىنى بەھەشت لەزىر پىتى مەندەپە.. بەلام خىزانەت ئاگرى لەزىر پىدەپە.

بەم قەسەپەى دايكەم بەشەك لەغەمى پىاۋمى مەندالەم جول، بەلام ھىچ نەبوو، چەند شەۋىك بەپى پىرسى دايكەم لەمال دەچوینە دەر مەندالەم پىش خۇمان دەدا، دەرگاكانەم بەۋالەپى بەجىدەھىشت.. كام خواردەنى خۇش بوو لەسەپىرانگاۋ دوكانە كەشخە - رافى پەكاندا نۇشمان ئەكرد.. جوان لەپادەم رۇزىكىيان نەفەرەك زىادەم بانگ كىرد خىزانەم بەسەر سۇرمانەو وتى: ئەو نەفەرە كەبابە زىادەمەت بۇچىپە؟ زۇر بەپىستى وتم: بۇ مائەو، بۇ دايكەم!

وتى: جى بۇ دايكت.. گوناح نىپە دايكت ئەو كەبابە جوانە خەسار كات پان خۇمان دەپخۇپىن پان لەگەلەمان ناپەت بەپىدا.. تىگەمىشتى؟

لەپىپارمەكەم پاشگەز بوومەو.. خۇپنەرى سوما گەش ئەومى تۇم بۇ ھىلاك كىردەو ئالەردە خۇى نواند.. ئىۋارىمەك نانمان لەمال خوارد.. خىزانەم وەك رۇزو ساتەكانى تىر

نەبوو.. زۆر بەخۇشى لەگەڵ دايكەم جولاپەو، قەسەى خۇشى بۇ كرد، دايكەم بەلاپەو
جېڭەى سەرسامى و تېرامان بوو دواچار وتى:

نامۇژن ئەمشەو ئىمە دەچىن بۇ گەپان مندا ئەكان نابەين! تۇ لەلايان بەينەرەمو
ئاگات لىيان بىت.. بەلامەو سەپىر بوو تا ئەو ساتە هېچ بەرنامەپەكى چۈنە دەرەومان
نەبوو.. چۈينە ژوورەكەى خۇم لىم پەرسى: ئافەت چۈنە دەرەوى چى؟

وتى: قەسە مەكە.. جوان گۆپم بۇ شەكە بزانى چى ئەلەيم؟ مەك ئازەلەكى (پارى
سېرك) لەبەرەميا ئەرەپەكەم بۇ كەردا

ئەمشەو دەرەپەنە دەر مندا ئەكان بەجىدەپەلەن لەنيوئەشەودا دېنەو كەركەى
سەرگەوتوانە ئەنجام دەدەم تەنھا كەركەى بەتۇ ئەسپېر ئەوئەش پەشتەگىرى كەرنە.

زۆر باشە دواى نان خوارەن مندا ئەكان نوستن.. خوا حافىزەمان لەدايەم كەرد.. گۆپم
لەشەپەى ئەو جامە ئاوە بوو كە دايكەم بۇ پارىزگارى سەفەرمان بەدواماندا لەدەرگەى
دەرەو پەشتى.. بەخۇشەپەو دەرگەوتەنەو كەلەو پەتەستى دەرگەكانمان پەپەو،
نەوئەشەوئەكى دەرەكە لەگەپان و سەپىران و سەفەى خۇمان بووئەوئەو بەرەو مەل گەپەنەو
زۆر بەهەپەنى و بېخەشە خۇمانكەرد بەمالدا.. وتە: ئافەت چى دەرگەپەت؟

وتى: بېدەنگ بە! لەدايەك سەرگەردان ترا

بەهەپەنى دەرگەى ژوورەكەى كەردەو، خۇى گەپەندە (چېشەخانە) و مەن وەك هەستەكى
نامۇ پەيم بلى شەكە هات بەهەزەمدا -- لەشەوئەنى خۇم چەقەپەوم چوومە ژوورى
مندا ئەكان..

دوو مندا ئەكەم لەقۇلاپەى خەوئەكى زۆر خۇشدا بوون.. دايكەم جوان خۇى دابۇشەپەو
بەبەتەنەكەى، لەخەوئەكى قۇلدا بوو.. تارمەپەى خەزانەكەم هاتە بەرچا، بەلام
بەرسەكەپەكەم بەدەستى راستەپەو دى، لىتى و رەبەمەو (چەقۇپەكى گەورەى تەپ) بوو،
پەپەوتەى لەكۆپەت! غەرت ئازەلى دەرەدە بىتخوات.. لەسۇچەكى ژوورەكەدا تونە دەستەم
گەرت.. زەلم.. ئەو نەپەزى چەتە؟ ئەمە چەپە بەدەستەو؟

خەزانە چاومەكانى (ئەبەلق) بوو بوون زەقەى ئەهات: دايەك لەناو ئەبەم بەرەو چۆن
لەتەركەى ئەم شەوئەو لەقۇلاپەى ئەو خەو خۇشەدا بۇ هەتا هەتەپەى لەكۆلەتى دەرگەمەو.

بەھەممۇ ھېزىم خېزانەكەم راگېشاھە ژوورېكى تر، زۆر قەسەم لەگەل كەرد،

- باشە ئاھەرت بۇ ھەر جارېك ئەھجىتە مالى خەزەمانت دەھبىتە دېرەندە.

- تۆ دەتەھۆت دايەم بېكۆزېت و مەنېش سەھېرت كەم؟!

وتى: بەئى.. ھاوگارىم بېكە.. زەمرەر ناكەھىت!!

وتەم: ئەى گوناھى بەشان و شەھەكتى كى؟

وتى: بەشان و شەھەكتى خۆم.. تۆ ھەقت نەھېت گىانە!

وتەم: ھەھە تۆ لەئافەرت بوى.. بۇ ئەھەندە دۆى ئافەرتى؟

وتى: ئەھە كېشەى خۆمە وازم لېئېنە.

وتەم: دىئىابە تۆش رۆزگارېك دېتە پېش دەھبىتە خەسۇو، ئافەرت تەكات لېئەكەم كارى

وا مەكە.. خېرت دەگا.. چېت ئەھۆى بۆت ئەكەم.. كېچى ئافەرت ھەياما ئەھجىت؟

وتى: تۆ ھەقت نەھېت.. ئەھە كارى خۆمە. گىلەھپىا!

وتەم: كېچى ئافەرت خۇ تۆ تەھواوېت.. دىئىام نەخۆشى نەھسېت لەگەل نېيە بۇ وات

لېھات؟

وتى: كاتى قەسەردن ئەما لاچۇ لەبەرچاوم با لەپېش دايەكتەھە تۆش لەناون نەبەم،

خۆت لاپە دەى.

لەدلى خۆمدا وتەم: پېشېنان راستىان وتووە سى شت ئامانىان نېيە (ئاو.. ئاگر..

ئافەرت).

ئەھە لەلەى من وابوو، بەلام دىئىابەن ھەھۆى لاوازى و ناسكى خۆم بوو.. تا ئەم ساتەش

بۇ تەنھا جارېك چاوم لېسورنەكەردېئۆھ.. لېى تورە نەبۇبووم.. زۆر رېزىم دەگەرت، بەلام

دىئىاشەم ھەھۆى ئافەرتىك ئاھەھا دىلرەق و نالەبار نېيە. بەرېزەكەم لەگەل تەھواوېونى

خەپالەتەكانەم گەھىشتمە سەر دايەم.. كە خېزانى دىلرەقەم دى و لەزېر چەھۆى تېزى

بېرەھەمى بازوو بەھېزى خېزانەمدا خۆنى لاشەى لەتارىكى ئەھ شەھو ژوورەدا ھووارە

دەكات.. خاوپە گىان ئەھە خەھە.. خەپالە.. ئەتوت خەنجەر لەھەردە كا ئەھيات، دايەم

لەھ خەھە ھۆلەدا بەھەھۆى ئەھ زالەھ گىانى لەدەستەدا، بەھېئەھۆى ئەھ ئافەرتە زالەھ

ھەزى كەردېت چاوى بەھچاوى بېكەھۆت.. ھەر بەھەتانېەكەھە كارى خۆى كەرد.. ئاخ..

ناخ خۆزگە لەنافرەت نەبوومايە.. خۆزگە ژيان بەبى ئافرەت دەگوزمرا.. بەلئى بەرپزانم ئەمە دىمەنىك بوو تەنھا پىنوسى لاواز دىتوانىت ھەندىك لەو كارساتەم لەماد بەرپتەو.. منى بىپوژدان، منى دەستەمۆى ھەزو ئارەزووى ژنەگەم بەھىمنى سەپىرى ئەو دىمەنە جەرگەرەم ئەکرد.. ئەوھى خىزانم کردى ھىچ دەرھەقى نایکرد.. ھىلاک بوو.. چوم دەستىم گرت.

وتەم: بەسە.. خوا پىسوات کات.. ئەو ناھەقىەت بۆ کرد.. دایکەم شایانى ئەوھ بوو؟ جەھۆکەى بەجەلە تازەکانى سەپى و ھاتە لاوھ..
وتى: ھا.. ناقلۆ ژىر.. بەپىگەنەنەوھ.. ئەوھ مەن بووم یا تۆ.. کى ھەبە دەستى بەچىتە دایکى خۆى، تۆبەكى ئازەلۆ بىپوژدان نەبىت؟
چاوم زەق بوو.. ھەناسەم توندبوو.. سەرسامو ھەيران.. خوا بىگەرت مەن بووم یا تۆ.. ئەزانى جى ئەئىت؟!

وتى: ئەوھى ناوێت.. کەر پىاو ھەستە بابچىن بىشارىنەوھ.. گىلە..
وتەم: ھەقى خۆتە.. بەراستى گىل و کەر پىاوم.. جا لەکوئ بەم نىوھشەوھ.. ئەى بەجى و مەگۆزىن..
وتى: خەمەت نەبىت.. ھەر ئىستا نا ئىستا سەپارمەھىكى خەمە دىت و دىبەنە قەراغ شار فرپى دەدەمىن.

وتەم: بۆچى دایکەم شایەنى فرپدانە گچى باش.. کەم چاکەى لەگەل کردىت؟
بەزمەدەخەنەبەگەوھ.. وتى: ئەوھ رۆى با نەخشە بۆ داھاتو بکىشىن گىانە.
منى دەرپ لەغەم و پەژارە.. ئەوھى ئاسوودە.. مالىكى لەخوئىن ھەلگشاو خىرا مەندالەکانم گواستەوھ بۆ ژورپكى تر جىگەم بۆ چاککردن ئەویش زۆر بەخوئىن ساردپىەوھ چاوى لەتەرەمەگە برىبوو خوئىن لەلاشەى دەھات.. چاوى بەراى ناھات، بەتانىەگە لەسەر سەرى لايدات؟!

لەم ساتەدا لەدەرگا درا.. دلم وەخت بوو لەلیدان بکەوئىت.. خىزانم خىرا دەرگای ئەو ژوورەى کلێلدا.. گلۆپى ناو ژوورەگەى تەرى ھەلگەرد.. گلۆپى سەر دەرگاگەى ھەلگەرد.. لەدلى خۆیدا بەسایەقى مەوعید پىدراوى دەزانى بەرەو دەرگای مەدخەلەگە ھەنگاوى

نا.. بەدئوخۇشسىيەۋە بەخۇبادان رۇشت.. خەرىكى بوو مېشكەم ئەتەقى.. ھەستىكى زۇر نامۇى خۇش گوزەرى دەگرد بەمېشكەدا.

دەرگای بەكلىل كىردەۋە.. شىشى دەرگای كىردەۋە.. گوپم لەھاۋاپكى زۇر بەرز بوو.. فېزەش بەدۋاپدا.. خېرا خۇم گەپانەدە دەرگاگە لەدئى خۇمداۋ لەو ساتە كەمەدا وتم: رەنگە پۇلىس.. پان..

لەگەل بىنىنى خېزانەم كە دەستەكانى بەردەگاگەۋە وشك بوۋو وام زانى كارمبا گرتوۋپەتتى لەگەل نەزىك بوۋنەۋەم مەنىش سەرسام بومو لەجىگەى خۇم وشك بووم. ئەزانن بۇجى؟

بەلئى ھاۋاپازو نىازم، چونكە دايكەم بوو دەۋو چاۋو ناۋچەۋانە نورانىيەگەى لەبەر روناكى گۆپەكانەدا دەپرىسكانەۋە كە ئىمەى لەم سەرسامىيەدا دى.. بېدەنگىۋ ئەبلىقە بونى شەقاند... وتى:

- ئەۋە جىيە؟! چى رويداۋە؟ لىم ھاتە پېش دەستى خستە سەرشانە: كۆرى شىرىنەم چى رويداۋە.. مەندالەكان سەلامەتن.. خۇتان سەلامەتن؟! خېزانەم تەنھا ھەناسەى توند لەسىنەيدا پەنگى دەخواردەۋە.. چاۋەكانى بۇ دوور دەپانروانى.. ھەر چۆنەك بوو ھېزم دايە بەر خۇم.

وتم: سوپاس بۇ خوا.. دايە گيان تۇ سەلامەتتە ئەمە خەۋ نىيە.. تۇ زىندۋىت خېرا دەستە پىرەلۆكەكانىم گرتو كېشەم كىرد بەدۋاى خۇمدا بۇ ژوورەۋە بەبەردەم خېزانى خىيانەتكارمدا كە ھەر سەپرى دەگردىن.

رەنگە لەناخى خۇيدا وتبېتتى: ئەۋەى كۈشتەم كۆرپەيەكەم بوۋبېت!

بەلام نەخىر.. كە چۈپنە راپاۋەكەۋە خېرا ھاۋارم لەخېزانەم كىرد.. كوا.. وەرە كوا كىلى دەرگاگە.. بەترسىكەۋە ھاتە پېش كىلى دەرگاگەى لەژىر سوچىكى فەرشەكەدا دەرھانىۋ دايە دەستم.. بەخېرايىۋ بەشپىزىيەۋە دەرگام كىردەۋە پەلامارى سۈپچى كارمبام دا.. ھەرچى گۆپ لەو ژوورەدا بوو ھەلەم كىردن دايكەم ھەر بەسەرسامىيەۋە دەپروانىيە ھەلسۈكەۋەتى شىتانەم.. خېزانەكەم كە شانى دابوو بەدەرگای ئەۋ ژوورەۋە

ھەر كړوكاس بوو وەك شىت تىيىدېروانىن و به (خەو) يا (خەيال) ى دزمانى.. لەبېر به ھەردوو دەستم بەتانيەكەم لەسەر لاشەى شەلالى خوڤن لادا.

بەبينيى تەرمەكە.. خيزانم زړيكەپەكى كردو ھات بەلادا.. بورايەوھ.. ناحەقى نەبوو منيش سەرم سوږماو ھەپەسام و واقم وږما..

ھەردوو دەستم گرت بەسەرمەوھ .. ھاوارم كرد.. ئەمە چيە؟! دايكم زۆر ئەم رووداوى بەلاوھ سەير بوو، سەرمتا وا تىگەشت كە كەسيكى بىگانه ئەم كارەى نەنجام دايت.. ھەناسەپەكى ھەسرەتاوى ھەلگيشا.

لەخيزانم ږوانى دايكم بەو سەيرەى من تىگەشت كە كار لەكار ترازاوھ، كچ دايكى خۆى كوشتوو!

دايكم پەلامارى ئەو تەرمە كەساسەى دا كە خيزانم بىگيانى كړدبو وتى: رۆلە گيان ئەمە خەوھ پاراستى.. باشە بۆ ئەو (قەتلەتان) كرد نەنجامى چى؟ لەبەر چى؟ ھەموو رووداوكم بۆ دايكم گىراپەوھ.. دايكم گوڤى بەسنگى خەسومدا گرت.. بەلام ئەو زالمەى كچى كوشتبوى و چەند ساتيك بوو رۆحى پەپولە ئاساى لەو ناویدا كوچى كړدبو.

لەدەنگە دەنگى نيمە منداڵەكانمان بەخەبەر ھاتن لەزوروكەى ئەولا، نەمەشت رووداوكمە ببينن.. لەو بۆساردو لەو ديمەنە دلتەزىنەدا دەرچوين و چوینە ژورى چيشخانە.. دايك و كچ مانەوھ.. دايك و كور و كورما دەرمان كرده گىراپەوھى رووداوكمە:

داپە گيان بەقوربانت بەم.. خيرا ئەملاو لايم ماچ كرد.. لەچاوھ كزەكانيم بەگەشى رووانى.. داپە گيان تۆ راستە دايكمى؟!

دايكم يەكەم قسەى بەھەناسەپەكى قولەوھ وت: كى ئەم تاوانەى نەنجامداوھ؟

خيرا وتم: كچەكەى.. بوكى بەرپرەت!

دايكم: خوا بىگرېت جا خراپەى چى بو بۆ وايكردووھ؟!

لەم ھسانەدا بوين خيزانم ھاتە لامان بەلۆژە لۆژ وەلامى داپەوھ: بۆ ئەوھى تۆ لەناوبەرم.. تۆ بڅەمە گۆږموھ.. تۆم لەبەرچاو ون ببیت! بەلام دايكى خۆم لەناوېرد.. ئەى خواپە گيان چۆن خۆم كرده رووږمى ئەم دنياو ئەو دنياو خەلكيش، تەكانيكم

دايە بەر خۆم، چوومە نەزىكتر لەدايەكم: دايە گيان دە بۆم وەگىرە خۆ ئىمە كە پۆشتىن مائەمان بەسەر تۆدا بەجىيەشت!! ئەى بۆ لەمال نەبوويت؟ ئەيچۆن خەسوم گەيشە نىرە؟

ئەى تۆ چووى بۆ كۆى؟ دايە گيان خىرا وەلەم بەدەرەو.. مەندالەكانەمان لەدەمەن و وتەى ناخالى سەرنەجيان دەدا.. بەبى ئاكەم سەپريان دەكردين..

دايەكم هەناسەيەكى قولى خەمبارى هەلگىشاو وتى: نەزىكى سەعاتىك ئەبو ئىو پۆشتىن، لەدەرگاگە درا.. لەراستىدا بەئىو تىگەيشتم.. بەلام كە دەرگام كەردەو خەسوت (پى) خان بوو، بەپەلە هاتبوو بەشوین مەندا، وایزانی ئىووش لەمالن،

بەردەحمەت بىت وتى: باجى (س)ى دراوسىمان بەمەندالەومىيە خىرت ئەگا بەم شەو دەستيان بەكەس ناگات، وەرە هاوکارىمان بەكە مەنىش لەبەر مەندالەكان وتە: نایەم لەگەلنا، چونكە مەندالەكان بەتەنيان و دايەكم و باوكيان لەمال نەين.

وتى: مەن لەلايان ئەمىنەمەو تا تۆ دىيەتەو.. مەنىش خىرا پىوئىستىيەكانەم ئامادە كەردو پۆشتەم پاش تەواو بوونى كارەكەم و دىنيابوون لەناسودەيى (دايەكم و كۆرپەكە)ى هاتوومەتەو، بەلام خۆزگە مەم بەشكايەو نەهاتمايەتەو ئەم رووداو بەچاوم نەديايە.. دەك خوا بىتەنگرىت، روىكەردە خىزانەكەم وتى: كچى خۆم دايەكم زۆر خۆش ئەويست، بەلام بۆ مەن دۆزەمبووى، دايەكم لەلا بەرپەز بوو كۆرپەكەشم رەزى لىدەگرت.. بەلام تۆى بىويزدان ئەو ناپاكىيەت كەرد ژيان و دنيا ئەومەندە ناهىتى.. خۆت كەردە بەند بۆ هەموو ئەو كەسانەى دەرەقەنە دەجۆلئەو.. رۆلە گيان (چالەت) بۆ مەن هەلگەند، بەلام (دايەكم خەستە چال).

دايەكم لەنەزىك مەن هەستا، چوو بەلەچكە بۆرپەكەى سەرى فرمىسكى چاوى خىزانى تاوانبارمى سەرى وتى: گەردنت ئازا بىت چەندەت ئازار داوم.. وا رۆژ ئەبىتەو خۆت ئامادە كە بۆ سەزى ئەم دنيا و دواى دەرچونت لەم دنياش خۆت ئامادەكە بۆ لىپرسىنەموو دادگای خاوى گەورە.. رازى نایەم كەس لەم مەلەدا پەشتگىرت بەكات و بواری مانەوت بەدات.

تۆ زۆر ناپاكى.. رۆژىك دىت ئەو خيانەتە لەگەل مەردو مەندال و مەنىشدا دوبارە بەمىتەو، خيانەتكار.. كۆرەم بەچاوى خۆت ناپاكىت بىنى.. بويەتە پياو؟ بويەتە پياو؟

بەپېزمكەم چىرۆك و روداوى كوردموارى لەم بارمىهوه رویداومو دەماو دەم رۆشتون
وەك (باوك و بوك و دوو كۆپمكەى گە لەناش دیتەوه)، و هەردوو كۆپمكەى بەدەستى
خۆى و بەنەشارەزايى و لەنەنجامى پەلەكردن و كورت بىنىدا ئەنجام دەدات، بەلام هەر
كەسێك كۆپرانەو دوور لەپەيامى خواو بەنەقلى كەسانى ترو بێنەزمون كار بكەن
سەرئەنجام پەشىمانى و حەسرەت و سەرسامى يەخەى ئەگرێت.

لەكۆتايیدا داواكارم لەو خوشك و برا بەپېزانەى لەنەزمونى خيزانداريان زۆر
بەورىايەوه ناگادارى خۆيان ببن.. ئەگەر نەچونەتە كۆشكى خيزانداريەوه بەوردى
بزانە كى ئەكەيتە هاوبەشى ژيانەت و پەرورەدەكای كۆرپەكانت تا لەداهاتووى تەمەنى
كورتتدا تەنياو پەشىمان نەبیت و ئەم دوعايەش بەدڵ و گيان بكەرە وێردى سەر زمانەت.

ربنا هب لنا من أزواجنا وذرياتنا قرة أعين واجعلنا للمتقين إماماً (٧٤ الفرقان)

سەرکەوتوو و شادبن

گەرانه‌وه‌ى سەحەرى ھونەرمەند

ن: ياسر فرحان

و: عبدالقادر على

ھونەرمەندى بەناوبانگ (سەحەر ھەمدى) پەكتىگە لەو ھونەرمەندانەى كە لەم ماومىيەى دوايدا بەرگى ناپنى پۆشى-خاتو سەحەر ھەمدى- خۆى باس لە رۆژگارو كارو خەمى دەكات :

زۆرم دەبىست كە فلانەى ھونەرمەند وازى ھىناومو بەرگى شەرى پۆشيوە، من كە خۆشم ئەو بەرگەم نە دەپۆشى پىمخۆش بوو كە خەلكى بىپۆشن..شەوان و رۆزم بە كارى ھونەرىيەو بەسەر دەبرد..ئەوانەى دەورو بەرم ھەزىيان ناگرد لەو جۆرە باسانە بدویم!

زۆرم دەبىست لەگۆڤار و رۆژنامەكان بېرىك كەس كەخۇيان ئىفلاسيان كرديوو ھېرشيان دەگردنە سەر..بەلام ئەمانە ھەر خۇپراگر بوون.قال تعالى"ولا يخافون لومة لائم".ئەو كۆمەلە خوشكەى پيش من بەرگى شەرىيان پۆشيوو كاتى خۇيان بە وەلام دانەووى ئەوانەوە خەرىك ناگرد:-

بىرم ئەگردەوە(ئەگەر ئەمانە دەستيان بە بەرنامەو باومرىكى زۆر راست و پتەووەوە نەبىت چۆن بەرگەى ئەم قەسەساردانە دەگردن).

بۆيە ھەر بەگەوورە سەيرم دەگردن و بەرىز بوون لەلام

پاش ماومىيەك داپكى (سەحەر) نەخۆش كەوت و لەسەر جىگامايەوە: ئەمىش داپكى بەجى نەھىشت تا ئەوە بوو داپكى وەفاتى كرد.. بەشدارى كردنى رېپۆرسى بەخاك سپاردنى تەرمى داپكى (زەنگى وريا بوونەوە) بوو ، ئەى (سەحەر) بزانه تۆى ئادەمىزاد

مەنبەستە لە بوونت چىيە؟! خۆت مەكەرە بۈكەشۈشەو خەلگى كاتى بىننىشى خۇيانىت
پېيەسەربەرن! تا كەي خۆت ئەكەيتە مەعرەز بۇ پياۋانى سېلە...!

بىر كەرەھە تۆبەندەي خاۋايتامرۇقى ... بەرپىز و حورمەتى...

پاش ئەم سەرنجانە دىمەنى ژيانى پېشۋى بەخىرايى ۋەك شىرىتىكى سىنەما
بەبەردەميا تېدەپەرى شىرىتى جى؟! سەرتاپا گوناھ... سەرىپچى... دور لەخوا ژيانە.
ھەموو لەمىشكىدا ئەزىزىگەنە پاشان خۇي لەبىر كەردو جووھ سەر ژيانى ھونەرمەندانى
پېش خۇي، كوا ناويان؟ كوا جەھورىيان؟ كوا سەرۋەتو سامانىيان؟ لەم خۇشى ژيانە چىيان
بەردە گۆرەكەيانە؟ ناپا لە دە گەز كەز و دووگەز زەمىن چىيان پېپرا؟ بىگومان ئەگەر
بتوانن لەگەنم بدوین پېم دەلەن: "ئامان ئاگات لەخۆت بىت لېرە جگە لەباۋەرو
كەردەمى چاك ھېچت فرىياناكەۋىت"

كاتىك كە گۆرستانى جىدەھىشت بەم بىرۋىچۈنەۋە ھەنگاۋى بەرەو مال دەنا..

يەكەك لەو كەسانەي كە لەپەرسەي داپكىدا بەشدارى گەرمو گورپان ھەبۋو خاتو (ھالە
الصافى) بوو، كە خۇي ماۋىيەكە گەراۋمەتەۋە ئىستا بەگەرمى بانگى خوشكانى ھاۋرەگەزى
دەكات بۇ راستە شەقامى رىگاي خواناسىن.

ئەمىش نەينى دلى خۇي بۇ باسكرد، چەندە دوۋدلى و بىتاقەتە بەو ژيانەي ئىستاي
پەرسىياري لىكرد: كە رىگەچارەي بۇ دابىت. ئەۋىش داۋەتى كەرد بۇ شۋىنىك كە كۆمەلەك
خوشك تىيا قورنان دەخۋىنن و فەرمودى پىقەمبەر (درودى خۋاي لەسەر بىت)
رافەدەكەن و لەنايىن شارمزا دەبن.

سەھەر لەكاتى دىارىكارۋا لەو جىگەيە نامادىبوو، سەرنجى دا ۋا كۆمەلەك زۆر لەو
خوشكە ھونەرمەندەنە خەرىكى قورنان خۋىندەن، شەرمى دەكرد لەۋەي چۈن تا ئىستا
لەم كۆپى زىكرو يادى خۋايە بېبەش بوو؟ نارامى گەرتو لەنەزىكىانەۋە دانىشتو
دەستى كەرد بەگفتوگۇ پەيشىن لەگەلەن، ھەرچى دروستكراۋ ھەلەستراۋ (شايعە)ى
كۆمەلەك بوو دۇ بەنەمان خستىپروو.

ئەوانىش بەھىۋاشى و بەھىمنى و بەھووردى وەلاميان دايەھو و يەكە بەيەكە بۆيان
روونكردمو، ئەم وەلامانەى ئەوان بۆ ئەم ھىچى نەھىشتەھو، ئەو نەبىت كە ئەمىش
رېگەى راستى ژيان بدۆزىتەھو.

بېش كۆتايى ھاتنى دانىشتەكە خۆى بەقەناعەتەھو پەيمانى دانى كە بەندەپەكى
گوپراپەلى خوا بىت و فەرمانەكانى سەرشانى جىبەجى بكات تا بەوپەرى پاكى و راستى
قۇناعى داھاتووى تەمەنى بېرىت. بۆ سەلماننى راستى ھەلوۋىستى خۆى ھەرلەھو
بەپومندى كرد بەئوتىلى (ھەنان فەلىستىنى) لەشارى (ئەسكەندەرىيە) يە و پىي راگەيانندى
كە ئەو ناھەنگەى كە بەنيزان سەرى سالى زاپىنى بېگىپ ئەم تازە بەشدارى تيا ناكات!
ئەوانى بەجىبەشت.. بەگريان خواخافىزى لەخوشكەكانى كرد.

لەپىگا بەخىرايى رۆى تا زوو بگاتە مال.. دەستىنۆز بگىرت و بچىتە زوورمەكى خۆى
لەسەر بەرمال تىر بگرى.. ئەسرىنى پەشىمانى بېرىت.

ئەو رۆزەى كە نيازبوو لەناھەنگى ئوتىلەكە بەشدارى بكات لەمال ھاتە دەر بەلام
بەبەرگىكى بالاپوشى و قورئانىكى بچوك بۆ نامادەبونى وانەى (بەرورمەدى ئىسلامى)
لەمرگەوتەكەى (شىخ مەھمود خەلىل ھەسرى).

بەمەش وازى نەھىنا خىرا خۆى نامادە كرد بۆ سەفەرى (عەمرە) بۆ (كەعبە)ى
پىرۆز روگەى مۇسلمانان و بۆ زيارەتى (شارى مەدىنە و پېغەمبەر) درودى خواى
لەسەربىت.. تا لەوئ تىر لەناوى زمزم بخواتەھو.. لەو شوپنە پىرۆزەدا سەرى
بەندايەتى و پاكترىن لاشەو بەرزترىن ناوچەى بۆ خوا بخاتە سەر زەوى و بەندايەتى
خۆى دەرېرىت. خواى گەورە تەوبەى ئەو و ئىمەش قبول بھەرموېت.. ھىدايەتى
سەرچەم ئەو خوشك و برا بەرپزانەش بدات كە ھەز لەتەوبەو گەرانەھوى يەكجارى
دەكەن بەلام مەخابن تا ئىستا نەگەشتوون پىمان چونكە (جوانى و دەنگيان) بۆتە
دوژمنى ئەم دونيايان.

★ كىتابى : اسرار وراء حجاب الفنانات

خەسرەتى باوكە شەھىدېك لە كۆرەودا

كاتىك لاپەرە ژىنگاوپىيەكانى كاروبارو فەرمانەكانى (پارتى بەعسى عەرەبى ئىشتراكى
عەلانى) ھەلەمدەينەو ھەھەموو رويەكەو ھەچەندىن كارساتى جەرگ بېرو ناخۆش و
دلتەزىن دېتە بەرجاومان لەعێراقدا بەگشتى و كوردستانى باشورىش بەتايبەتى.. ئەم
حەزىبە لەسەرەتاي دروست بونىەو دەبىت بزانين كە دامەزرېنەرەكەى كەسېكى دور
لەپەيامى ئىسلام بوو.

توانى ھەندىن كارى ژېرەژىرى بۆ دوژمنى عەرەب بىكات و بەلئىھاتوى خۆى خۆى
بىخاتە سەر كورسى (بەچكەو رۆلەكانى) بەرەلای ولاتى (سورىا و عێراق) كەرد.. ھەندىن
كەس ھاتنە ناوى حەزىبەكەپەو.. كەشەپان كەرد.. زۆرىون..

سەر كەردى كۆمارى عێراقىيان لەناو بېرد (دەستەلاتى عێراقىيان) گرتە دەست ھەند
كەسېكىيان بونە سەرۆكى عێراق تاقىكرانەو سەر كەوتو نەبون تا كەپشتە سەر (ئەھمەد
حسن بىكر) و پاشان (دېلە دىكتاتور - صدام حسين)

زۆر بېشەرمانە ھەندەھا ناوى كەوورەو بېرەھەدارى لەخۆ دەنا، پەرۆژەى خېرى و
ھەكمومى بەناوى خۆپەو دادەمەزراند.. تا سالى ۱۹۸۰ ولات ھىچ ھەنگاوپكى خېراو
پېشكەوتوى لەبوارە ھىچاھىكانى ژياندا بەخۆو نەپىنى.. چارەنوسى جەنگىكى
خوێناوى ھاتە ئاراو.. لەژېر دروشمى (وحدة - حرية - اشتراكية) دا كاريان دەكەرد.. بۆ
عێراق و عەرەب.. بەناو دۆستەكانى كە پەيمانى نەپنى ھەبوو لەگەلنا ئەمەيان
بەھەلزانى.. زانىشيان عێراق دەبىت نەبىتە ولاتىكى بەھىز، كەريانە ماپەى ترس بۆ
ولاتانى دراوسى.. لەولاشەو مافى كورد ناوبەناو زىندو دەكرابەو ھەو باسى لىو ھەكر
بەپىي وىست و تواناي خۇيان كاريان بۆ دەكەرد، كورد لە فەرھەنگى ئەواندا ميان بو
ھىچى تر،

بەيانى ۱۱/ ئازار/ ۱۹۷۰ ھەنگاويكى زىندو تازە بو بۆ كورد، بەلام دەرزيهكى ژەھراوى بو بەدمەستيانەو لەچارمنوس و ميژوو داھاتوى كوردپان دا.. زۆر بيشەرمانە..
(شۆرش دۆى دەستەلاتى بەعس) زىيادى دەمكرد كۆپەى دەسەند كپ دەكراپەو.. پاش چەند سائيك ھەلەدەگىر سايەو.. لەژيەر چەندپن ناوى جياچيادا..

دەستەلاتدارانى بەعس بەم كارانە نىگەرمان دەبون.. سالى ۱۹۸۰ شەر دۆى ئييران دروستبوو لەسەر چى بو بۆجى؟!

ئاكام تەمنا كوشتن و برپىن و كاولكارى ولات بوو.. دەرپەدەمكردنى خەلكى بو لەھەمو ناوچە سنورپەكاندا.. لاشەى چەندپن كۆرى گەنج لەو كەژو كيوان.. لەقەرەاغ ناوو چەمدا بونە خۆراكى ماسى و دڕندەكان.. زۆر لاشەش تائىستاش لەزەموى (ئەلھام ريزدا) ماومتەو.. ھەزارەھا كەس بونە گۆڤى بەكۆمەل.. ھەزارەھا كەس بونە وپردى سەرزارى ميدياكاني جيهان.. بۆگەنى رۆڤمى ديكتاتور لەسايەكانى ئەنتەرنەيت رەواجى پەيدا كرد.. لاپەرەكانى رۆژنامەو گۆڤارەكان بەشان و بال و بەكارى سەرۆكى عيراقدا ھەليان دەدا.. كەرەخا.. رۆبازى كار لەگۆڤاندا بوو. نەوت و سامانى ترى عيراق دەدراپە چەك و تەقەمەنى و ميللەتەش سەرگەردان و خيەر لەخۆ نەديوو.. ئەو ولاتانەى يارمەتى عيراقپان دەدا لەشەرى (ئيران - عيراق) دا لەپاش نەمانى (ميشيل ئەفەلق) تاى تەرازوى ناوچەى ناومرەست لەبناغەو گۆڤا.. عيراق كۆتايى بەجەنگ ھانى لە ۱۹۸۸/۸/۸ دا بەھەمو ياساپەك رازى بوو، دڕندانە كەوتە گيانى كوردەكان.. پاش ماومپەك پەلامارى ولاتيكي دراوسى ترى دا كە (كويت) بو سالى ۱۹۸۹/۸/۲ ئەم كارەش بەرنامەپەكى ترى نوئ بوو زۆر شتى لەبانگراوندا ھەبو.. ھەموو ولاتانى عەربى و ئەوروپى و رۆژناوایی ليھاتنە ھاوار.. چەندپن داواكارپان داپە سەرۆكى عيراق.. چەند وتوويزيكيان لەگەلدا سازكرد سەرزارەكى.. بەلام لەژيەر پەردەى سياستەو زۆر شت ھەبو كە داھاتوو ديارى دەمكرد.

بەبرپاريكى چاومرەواننەكراو ناواتى چەند كەسيك ھاتەدى.. فرميسكى شادى بەچاومەكانياندا ھاتەخوار.. تاسەى غەربى و دورى و چاومرەوانيان شكا.. ئەويش گەرەنەو (ئەسیرەكان)ى جەنگى (۱۰) سائە بو لەزىندانەكانى عيراق و ئيراندا

گەرانبەھە ناو خاۋووخىزانىيان.. بو بەشای و زەماۋەند لەو مالانەدا گە دەبۆنەھە خاۋەنى باوك.. مێرد، ئەوانىش چەند ناخۆشى كارساتى دلتەزىن و ئازارو ئەشكەنجەى ئەسیریان دەگىراپەھە، وردە وردە بىرپارىكى تر ھاتە ئاراو گە ھەپشەپەگى توندى لەدانىشتوانى عىراق دەكردو ولاتى بۆ چەند سال پيش ۱۹۹۰ دەبردە دواو، ئەویش (ئابلوقەى ئابورى) بو لەسەر گەلى عىراق.. ئەك (صدام حسين).

خەلكى كەوتنە ھەلپەو پەلاماردانى گەرەسەى خۆراك و عەماركردنى ھىدەيدى نرخى پارەى عىراقى دابەزى دابەزى.. تا گەل رساو داماوېتت..

(حكومەتى عىراقى و دەستەلاتدارانى) وەك گورگى برسى ھەر رۆژو قاجىكيان دەشكىنرا، بەلام بيشەرمانە لەشاشەى تەلەفزیونەو بىعار ئاسا دەوان كئپەى راپەرپن لەخواروى عىراق تاوى سەند سەربازە كوردەكان بەجاوى خۆيان روخانى عىراقیان دەدى لەو ناوچانەدا دەھاتنەو بۆمانیان دەگىراپەھە.. ژمارەى سەربازە ھەلاتوكان و (ھىزى فەوجە كوردەكان) بەچەكەو بونەورمىكى بەھىز بۆ دروست بونى راپەرپن لەكوردستاندا، حكومەتى عىراقى زۆر بيشەرمانە پاشگەزبۆو لەبەتین و قسەكانى سوپاى لەكویتدا گىراپەھە.

لوتى شكا.. لەجەنگى (گەردەلولى بىاباندا) دۇراو چەك و تەقەمەنى نەيتوانى كار بكات.. لەبەرمەبەيانى ۵/ئازارى ۱۹۹۱ دا لەشارۆچەكەى رانیەو راپەرپن سەرى ھەلداو تاوى سەند.. لە ۷ ى ئازاردا رۆژى رزگاربونى سلىمانى ھەتھات.. بەچكە دىكتاتۆرەكان ئەزىنۆيان كەوتە لەرزە چارمنوسیان كۆتاپى ھات خەلكى داغ لەدل پەلامارى ھەموانیان دا.. كەسیان تواناى رزگاربون و راكردنىان نەبوو.. خەلكى بەشادى و خۆشىەھە تىدەكۆشان.. چەكى چەكدارەكانى سەردەمى رۆژم گولەكانى دەنا بەخۆیانەھە چەند بنوسین.. بدوین كەمە.. لە (۹) ى ئازاردا شارەكانى (شەقلاو و كۆپە و دەربەندىخان) رزگاركران.. رقى تورەى خەلكى شارى قەلاو منارمى گرتەو لە (۱۱) ى ئازاردا ئەویش راپەرپنى سازكردو ئازادى و سەربەخۆى لەدايك بوو.. لە (۱۴) ى مانگدا شارى بەفرو ولاتى كوردایەتى (دەوك نامیدی) پش راپەرپن، لە (۲۰) ئازاردا گەشتە تروپكەى راپەرپن بەرزگاركرنى كەركوك (تاجى راپەرپن) ئەو شارە كوردیەى كە (دوگەل و غازى

ژەھراوى بۇ دانىشتوانەكەى بو، نەوتو بەرھەمەكانى بۇ بېگانە) حكومتى عىراقى تەنھا ناومرأستى بەدەستەو مایەو، بەلام.. (دەسلەلتى حكومتى عىراقى) كەوتە مەترسىيەو.. سەركرده كوردەمگان گەپانەو كوردستان (پقو قىنە)ى رابردوو دورخرايەو.. زۆر لەپىدا بەرنامەى مانەوى (صدام) لەتياچون و لابردنەو گۆپا بۇ مانەوى لەسەر كورسى دەستەلات.. پەلامارى ھەمو لاىەكى ولأتى دايەو.. لەھەمان كاتدا سەرۇكى عىراقى چەنلەن تاوانى گەورە گەورەى لىدەرگەوت تا گەپانەوى بۇ كوردستان.. چەند لاوئىكى بەتوانا بونە سوتەمەنى ئەو خەباتە خوئناويە.

ھىزى پېشمەرگەو خەلگى كەرگوك بەردەوام بون ھىچ گوئيان بەھەرپەشەى رۇئىم نەدەدا.. زۆر ئازايانە (جەژنى نەتموئى نەورۇز) يان كرد، بەلام مەخابن ئەم ناھەنگە ئازادىيە درىژمى نەبو.. بەرنامەى باش پىادە نەكرا ھەر كەس بۇ خۇى ھەولى دەدا ھەلپەى دەكرد.. ئاگرى بۇ مالى خۇى دەھىنايەو..

حكومت ھىرشى بۇ ھەمو پارىزگاكان ھىنايەو نەزىكەى (٦) مىلئون كەس ئاوارى سۈرەگان بون لەترسى سەربېرېن و ئەتك كردنى ناموسيان ھەر دەپۇشتن.. لە (١٩٩١/٤/١) گۆپو دەستىپېكرد.. بەرەو چارەنوسى نادىار.. كە چەنلەن ساتى زۆر ناخۇش بوون لەبىرسىتى و ساردو سەرماو ھىلاكى و رەزالەت و ئائومىدى و روخان و كەوتن و ھەستانەو ئاى كە رۇزگارئىكى ناخۇش بوون، لىرەدا ھەلوئىستەيەك دەكەم و دېمە سەر تاوانىكى گەورەى حكومتى عىراقى كە دەرھەق بەھەمو كوردئىك كردى و ئەم بىنەمالەيش دېنەمە قسەو تا لەزارى خۇيانەو بەشېك لەنارەحەتياى بىخەپنە بەردەستەن كە رۇئىمى دور لەمرۇفایەتى بەعسى عەلمانى كەروپەتى..

كاك (عارف عبدالله چۆخماخ)ى خاومنى دادە (جوانە)ى تەمەن (٢٠) سال دەلئىت: ئەو شەوى شار چۆلى كرد بۇ بەيانىش خەلگ ھەر كۆچيان بەرەو جىگەى نادىار دەكرد، منىش ئەندامانى خىزانەكەم ئاگاداركردەو كە بەرەو ئاوجە سۈرپەگان بېرۇين، پەكئىك لىرەو دوان لەپىگا مەلماننا كەوتىنە سەر رۇگەى شارباژىر ئاى لەو رۇزو ساتە ناخۇشانە ياخوا بېروانەپەتەو.. رۇشتىن كچە گەورەكەم و داپكى و براپەكى لەمال مایەو

بەمەبەستى گەپنەۋەمان بەدۋاپاندا.. بەلام كە گەپشەتتە سەرى ئەزمەر گەپنەۋە جى!
 ھەر خەلك بوو بەپىز دەرۋى ھەر سەپارە بو سەرى نابو بەپەگەۋە دەرۋىشتن، كەس
 ئاۋرې بۇ دۋاخۋى ناداپەۋە.. قەشكەكى ژن و ژال زىكەى مىندال.. ھارە ھارې سەپارەى
 گەۋرە ئەم ھەمۇ خەلكە خۇيان پىۋە ھەئاسى بو، ژنى دەرگىا دۋان ماتو سەرسام، جۋار
 پىاۋ گىژو كاس.. مال ھەر دەرۋى بۇ كۆي؟ ئەنجام؟ كەس ھېچى نازانى.

دەنگى ئەمۇ كۆمەلە چەكدارى ناۋ بازارى شارم لەگۈندا دەرنگاپەۋە:

تانك و تۆپ و تەپارە

دەرمانناكات لەم شارە

بەلام بەداخەۋە لەپىش ئىمەۋە راپان دەرگى، خەلكى (كەركوك، قەرەھەنجىر،
 چەمچەمال و ناۋچەكانى تر) بەنازەل و پاتالەۋە ھەر دەرۋىشتن، ئەۋەى سەپارەى ھەمۇ
 باش بو، ئەۋەى نەپىو ۋەك ئىمەۋە،

ۋېستەم بگەرپەۋە بۇ ناۋ شارو دەستى كچەكەمۇ ئەۋانەى ماۋن لەژن و كورۇ بەرو
 دراۋىسى بگرمۇ بەرمۇ شۋىنى نادىار بېۋىن.. چەند مەترىك ھاتم، بەلام بۋارى گەپنەۋە
 ئەستەم بو، چۈنكە دو (ھەلى كۆپتەر) رىزىم بەناسمانەۋە دەرگەپان و چاۋدېرىان دەرگى
 دو كورې گەنج يەكى (R.B.G) يەككىيان پىۋە نان دوركەۋتەۋە زۇر لەخەلكەكە
 دەستخۇشيان لىكردن، بەلام بەخىراى گەپنەۋەمۇ گەۋە... تەقەكردن لەو خەلكە ھەرچى
 ھەمۇ پەرشو بلاۋبۈنەۋە.. مەكىنەپەكى تراكتۇر بەركەۋت، چەند سەر مەپىكىشى كۆزان
 مەنىش زۇر دوركەۋتەۋە.. روداۋىكى زۇر ناخۇش و دلتەزىن بو.

پاش نىو سەعات گەپنەۋە ئەو ناۋە خۇپىنىكى زۇر رۇا بوو وتيان: چەند سەپارەپەك
 ھەندى لەبىرىندەرگانىيان بىردۋە.. زۇر شت لەو ناۋە بلاۋبۈيۋە.

خەلكى ھەنگاۋى بەسەردا دەنان.. ئەو خەلكە ھىۋادار بو خۇى بەسەلشى راكات شتى
 بۇچى بو؟! ئاى لەو ساتە ناخۇشانە!! بىرناچنەۋە.. نەخىر.. ھەرگىز ئەو دېمەنە
 قىيامەتتەم لەباد ناچىتەۋە.. ھەر كەسەمۇ بۇ خۇى راپىدەكرد.. ھەر كەسەمۇ خەمى خۇى
 بو يەككىك وتى: سوپاى عىراق گەپشەتتە ناۋ شار.. تا ئەتۋانن خىرا بېۋىن واھاتن.

زۆربەي كات ئەو كچە (ئەنقال)^(۱) كراوانەم دەكەوتەوۋە ياد كە پياۋە دەۋلەت مەندەكەن
 كرىپويانن لەبەغسەيە ھاشىيەكان و خزمەتگوزارى خۇپاننان پىدەكردن.
 دەموت: تۇ بلىي ئەم كچەي مەنىش ئىستا لەمەلى چ سەرباز يا دەۋلەت مەندىكى تەردا كار
 بىكات، غەم و پەژاردى ئىمە تەنھا پىست و ئىسقانى ھىشتەيتەوۋە.
 سەربازىكى كورد لەسوپاي غىراقدا لەجەنگى كەندادا وتى: لەگەل جەند بىرادەرىكدا
 چوپىنە نا ولاتى كۆيتەوۋە، چومە مائە دەۋلەت مەندىك سەپىرەم كەرد جەند ئافرىتىك
 خزمەتكارى دەكەن.. سەرنەجەم دان پەككىيانەم ناسى ھاتە لامەوۋە ناۋى ھىنام.. ناۋىم
 ھانى.. باۋەشمان كەرد بەيەكدا دامانە ھارەي گىران، پياۋە كۆيتىيەكە سەرسام بو وتى:
 ئەوۋە چىيە؟

وتەم: ئەمە خوشكەم.. چى ئەكات لاي تۇ؟

وتى: مەن لەجەند سەربازىكى غىراقىم كرىپوتەوۋە پىش ۲ سال لەمەوۋەبەر ئەۋانەي
 جۋان و گەنجەن خزمەتەم دەكەن.. داۋام لىكەرد دۋاي جەند وتوۋىزىك كە پىم
 بىەخشىتەوۋە.. ئەۋىش زۆر بەزىي پىماندا ھاتەوۋە بۆيە قەسكەي قىۋول كەردو بەرمو
 شارى سلىمانى گەپراپنەوۋە^(۲).

لەو سال و ساتانەدا تەنھا رادىۋى (گەل كوردستان) ھەمبو ناۋ و ناۋىشەنى تەۋاۋم
 دانى.. پاش جەند جار بانگەۋاز ناۋمىدبوم.. گەپرام.. شار بەشار، شارۋچكە بەشارۋچكە
 "ئىران - رانىيە، كەلار.." ھەندى گۈندى تازە ناۋەدان كراۋەم تەپىر كەرد.. جەند
 سەربازگەيەكى عەسكەرىم بەسەرگەردەوۋە.. ھىچ سەرو سۆراغى نەبو، ناۋىشەنى ھەندى
 گۆرپان دامى كە كاتى ئاۋارەبونەكە لەقەراغ جادەكان گىياننان سىپاردىو خەلگى
 خىرخواش كەردبويانن بەزىر خاكەوۋە.. بەلام كە سەرنەجەم دەدان ھىچ ئەقلم ناۋىپى ئەمە
 گۆرپى كچى مەن بىن.. بەھەمو گەپراپنەۋەيەكەم بۇ مائەۋە دەسپى بەرباخەلەكەم لەئەسرىنى
 چاۋمدا دەخوسا.. چاۋمەروانىم زۆر كەرد، ھەر كە لەدەرگا دەدرا دىم دادەخورپا ئىستا نا

(۱) شالۋى بىناۋ ئەنقال: لە ۱۹/۴/۱۹۸۸ دەستى پىكەرد بۇ ناۋەكانى قەرداغ و لەۋاۋىردىنى ئەم سەركرداپەتەيى (ى.ن.ك) لەم
 ناۋەكانەدا، بەتالان بىرنى ئافرىتە و مەندال و كۆشتىنى پەرولاۋەكان و خاپور كەردىنى دىتەكەكانى.

ساتىكى تر دېمەنى كچەكەم دېتەو بەرجاۋ، بەلام بەداخەو.. ئەو دەرناچو..
بەكۆلانەكاندا گوزەرم دەكرد لەجىگەكانى جارانددا دەھاتە بەرجاۋم.. زەردمخەنەى بۇ
ئەكردم.. لىي نزيك دەبومەو شتىكى تر دەرەچو.. زۆر خەفەتم بۇ ئەخوارد.. زۆر
خەيالاتى خراپم بۇ دروست ئەبو، رۇزىك لەبازار ئافرمەتيك وەستابو شتى دەكرى بالى..
بەرگى.. قزى.. ھەمو لەش و لارى خۇى بو تىر تىر سەيرم كرد.. دىم پاراۋ بو.. ئۆخەى
(جوانە) ئەوئەتۇى باوكى باوكەكەم لىيچومە پىشەو.. ئەو سەرگەرمى شت كرىن بو..
خەرىك بو شاگەشكە دەبوم دەستىكەم دا بەشانيۋ بانگم كرد (جوانە گيان كە ئاۋرى
دايەو.. ھەمو ئاۋات و خۇشەيەكانم بونە سەرايىك و تياچون.. ئافرمەتيكى تر بو.. ناچار
وتم ببورە كچى خۇم وامزاي كچەكەى خۇمى!.. بوراۋى خالە گيان.

بېروا بىكەن دەنگىشى ھەمان دەنگ بو كە لەزارى كچەكەم دەھاتە دەر.

براكانىشى لەھەر شوپنىك باسى ئافرمەتيكىان بىكردايە دەچون و بەدەستى بەتال
دەگەرئەو.. ھەر مالىك لەئىرانەو يا لەسنورى كۆرەوۋە بەاتنايەتەو بەناسىنايە يا
نەناسىنايە دەچومە سەردانىان ھەۋالى كچەكەم لىدەپرسىن.. وپنەكەيانم پىشان
دەدان.. ئاكام نەماندەو! درۋى چىت بۇ بىكەن.. بەلى راستيان ئەكرد.. زۆر سەربازم
لەپىگەى سەربازگەكان بەگىر ئەھانى: ئايا ئافرمەتيكى لەم حالەو لەو رەنگەتان نەدەو؟
وەلام: نەخىر ئىمە كەس ناناسىن.

يانزە مانگى رەبەق تىپەرى، خەزم و كەس و كار ھەۋالىان دەپرسى، بەلام ھىچ
سەرسۇراغىكى نەبو. رۇزىكىان بانگى نوپۇزى (ەسەر) بو خۇم كرد بەمەزگەوتى (ملا
عبدالله) لە (مەجىد بەگ) دا: خاۋىيە گيان كۆمەكىم بىكەى لەم تەنگەزەو نارەھەتە
رەزگارم بىكەيت بۇ خاترى ئەم بانگو سەلايەت.. زۆرچارو ئەم جارەش نزاۋ پارانەومكانم
بەچاۋى پىر ئەسرىنى قەتەسماۋە بو، ئەم چاۋەروانى و دىلەراۋكى و گەرپان و ھەناسە
سارەبىيە ھەر بەدەم خۇشە.. كزە لەجەرگەوۋە ئەھات.

چومە سەر جىگەى دەستنوئۇز شتن.. نزاى پىش دەستنوئۇزم خويىند: (اللهم اغفر لي
ذنبى ووسع لي في داري وبارك لي في رزقي).

دەستەم كىردە دەستىنىڭ شىن.. پىياۋىكى بەھەببەت لەولامەۋە بەجەند بەلوعەيەك دەست نوپۇزى ئەشت ئاگاداربوم سەعاتەكەى دەستى دانا لەسر يەككە لەتەختەى دانىشتەكان، بەبىنىنى (سەعاتەكە) دىم داخوڧا سەرسامو ئەلەق مام.. بەلوعە ئاۋەكەم بۇ نەگىرايەۋە بەلامارى پىاۋەكەم دا: ۋەرە زالىم.. ئەم سەعاتەت لەكۈى بو؟

كابرا ۋەك لەبانىكى بەرز بەربىتەۋە بەسەرسامىيەكەۋە سەپرى دەكرىم، تۈزىك ھاتمەۋە ھۇشخۇم.. چاۋەكانم پى بون لەنەسرىن بەدەنگى نەرمو شەرمەۋە وتم: كاكە گيان.. دەستەم بگىرە زۇر چاۋەروانى خاۋمنى ئەم سەعاتەم.. لەكۈپۈۋە ئەم كاتزىمىرت دەستەۋتوۋە.. كۈا خاۋمەكەى؟ زۇر جىگەى بەزمى بوم، پىاۋەكە وتى: بۇ ۋا عەۋدالى.. جىت لىقەۋماۋە؟!

بەقۇرگى پى گىرانەۋە.. دەستەكانم ئەلەرزىن وتم: خاۋمنى ئەم سەعاتە كىيە؟ تۈيت پىا كەسانى تر.. زۇر لەسەرخۇ، خۇى پىناساندىم لەناكامدا وتى: برا جۈانەكەم ئەم سەعاتە ھى مەن نىيەۋ چىرۋەكەى دورە.. ھىچ پىۋىست ناكات تۇ بزانىت. وتم: چۇن نەزانم.. خاۋمنى ئەم سەعاتە گەر تۇ نەبىت لەنەسلا ئەۋە ھى كچى مەن.. كچى مەن خاۋمىيەتى.. توخۋا راستەم پىيلى.

تېر سەپرى چاۋى پى ئەسرىنى كىردم.. لىم نىزىك بۆۋە دەستى خستە سەرشانم ھىزى قاجەكانم نەما لەعەرزەكەدا دانىشتەم ئەۋىش لەگەلم نزم بۆۋە وتى: زۇر ھەز ئەكەى بەسەرھاتو ھىكايەتەكەى بزانىت؟ بەروخسارئا دىيارە تۇ كەسكىكى زۇر گىرنگى بەخاۋمنى ئەم (سەعاتە دەستى) يە دەدەيت!

ۋەم: ئەگەر خاۋمەكەى ئافرىتىك بىت ئەۋە كچمە.. توخۋا چى ئەزانى لەبارمىيەۋە راستەم پىيلى.. پىيىرۋشتۈى؟! دۆزىۋەتەۋە؟! چى ئەكالاى تۇ خىرا پىم بلى.. بەرچاۋم تارىك بوو. لەساردى ئاۋەكە ھۇشخۇم ھاتمەۋە لەھەپىۋانى مەگەۋتەكەدا، چەند پىياۋىكى تر بەسەرسەرمەۋەبون، تومەس بورابومەۋە لەۋ ئاۋە دورىان خستىۋمەۋە.

(س): كاتى ئاۋارە بونەكە ئىمەش ۋەك ئەۋ خەلگە رىگەى نادىارمان گىرەبەر.. چەند سەپارمىەك بوپن لەۋ كاتەدا بو كە دوو (ھەلى كۆپتەر) قەسفىان لەخەلك ئەكرى، لە (دۆلەماين)ى پىشت دەباشانەۋە رۇزى ۴/۴ كاتىك گەپىشتىنە سەر جىگەى روداۋەكە

(تراکتۆریك) و چەند كەسێك بەركەوتیبون، چەندین بیرومنداڤ و ژن و خەلێكی تر هاوارو زریكەیان بو، ئەیان وت رەنگە (كیمیای) تیاپی، بەلام باش بو تەنها قەسف بو.. سەرنجی بریندارەكانمان دا سەیرمان كرد هەلمان گرتن و خستمانە سەیارمەكەى خۆمانەوه.. خاموێ ئەم سەعاتەش كچێكى جوانی قیافەریكبوو بریندار بو بو هاواری لەئێمە كرد: كاكەگیان توخوا.. خێرتان ئەگات لەپراهی خوادا فریام كەون.. بەتەنهام.. منیش لەگەڵ خۆتان بەرن، زۆرمان بەزمیی پیا ئەهاتەوه.. هەلمانگرت و خستمانە سەیارمەكەى خۆمانەوه. زۆر دوای خێرى بۆ كردين.. زۆر سوپاسی كردين.. زۆر ئاقل و وریا دیار بو. ناو سەیارمەكە بو بوە خوێن.. گەشتینە سەرى ئەزمەر ئەوەكانى خۆمان گیانیان سپاردو شەهیدبون، بەلام كچەكەى تر باش بو تا لەپێچەكانى ئەزمەر هاتینە خوار، هەر قسەى بۆ ئەكردين، یەكێك لەقسەكانى وتی: تۆزێك ناوم بدمێ زۆرم تینوه.. ناچارم رۆژووكمەم بشكێنم^(۱).. تۆزێ ئاو، بەلام بەداخەوه نەمانوێرا ئاوى بدمینی، چونكە بریندار بو، لەناستی گوندی (سێتەك) لەقسەكردن كەوت تەنها هەناسەى دەدا.. بەئىشارەت هەر داواى ئاوى ئەكرد.. بەلام نەمانتوانی بوەستین و ئاوى بۆ بێنین.

ئەم سەعاتەى دامی، پێم وت لەجیاتى پاره دایە گیان؟

سەرى راوشاند.. تیگەیشتم بۆ ناوئیشانە دەپێت.. لێم وەرگرتو لەبەر جاوى لەدەستم كرد.. زەردەخەنەپەكی بۆ كردم.. گەشتینە ناستى خانوو و روخاوەكانى (زەردەبى) گیانى سپارد.. خواى گەورە پەلى شەهیدى بەنسیب كردين، دیمەنەكەیان هەژاندى، تاساندى و تانیستاش لەژێر كاریگەرپەكەى دەرەخچووم، هاتین.. هاتین چەندەها سەیارە لەپێشمانەوه بو لەدوامانەومش بەهەمان شیوە تا گەشتینە پردەكەى (قەلاچۆن) هەستمان بەناسودەبى كرد بەباشمان زانى لەنزیک جادەكە بیان كەین بەژێر خۆلەوه.. بەئێ لاماندا چاڵێكى گەورەمان دۆزییەوه هەر نۆ تەرمەكەمان راكێشان و هەندێك گلى بەفرمێسكى باران تەرمەمان كردن بەسەردا.. لەئاوى چەمەكە سەیارەكەمان شت.. لەپاش گەرانەوهەمان بۆ شار دواى ئاوارەبونەكە ئێمە چوین تەرمەكانى خۆمان

^(۱) نزیکەى (۱۶)ى مانگی رەمەزان بو.

دەرھىنانەمۇ ئەۋىش لەۋى ماۋتەمۇ.. ئەم كاتىزىمىز بۇدۇزىنەمۇ خاۋىنى لەدەستەم
كردۇمۇ پاراستۇشمۇ.. بەبەردەۋامى پىرسىيەم لەخەلەك ئەم كەرد لەكۆرۇ كۆبۇنەمۇ
پىرسەكاندا باسەم دەكرد.. بەلام كەس خاۋىنى نەبۇ!

بەناھىكى پىر ھەسرەتمۇ وتە: ئەى مەن دىنە گەرام.. دام بەرادىۋۇ.. بەشارەندا گەرام
كەس نەبۇ گەبىشتە ئىران.. قەلەدىۋى.. رانىيە، توشى چەندىن كەس بوم.. ئەى تۇ لەم
شارەدا نەبۇى.. ھەر نەت بېستە؟

(س): مەن لەم شارەدا بوم، بەلام ماشائەلە شار بەھەرەم مەنىش بەخەلەكى ئەم شارەم
نازانى دەموت رەنگە خەلەكى شارۋچەكەكانى دەۋرى سەلمەنى بېت.

نەمتوانى زىاتەر لەگەلەى بدوۋىم.. سەعاتەكەم ئىۋەرگەرتو كاتىكەم بۇ دانا كە ئەزىمەت
بەكشەيتو بېت لەگەلمانا بۇ دەرھىنانەمۇ تەرمەكەم ئاسودەبۇنى رۇخى ئىمەش، نوۋىز
(عەس)م كەردو بەكۆمەلەى غەم لەلەيەك و ئاسودەبۇنى لەلەيەكى تەرمەم وردە بەرمۇ
مال بومەمۇ.. لەگەل چومە ژورى ھاۋارىكى عەجىبەم كەرد خۇشەم نەمتوانى دەنگەم كەپ
بەكەمەمۇ.. سەعاتەكەم پىشان مال و مەندال و براكانى دا سەرسام بون بەو دېمەنە.. يەككە
لەبراكانى وتى: بابە گىيان (جوانە)ى خوشكەمان شوكر ماۋەم نەمتوانىت بېتەمە ناۋمان.

قورگەم پىر بو لەگىيان جۇگەلەى ئەسرىن تەقىنەمۇ.. نە بابە گىيان (جوانە) لەرۋى
ئاۋارەبۇنەكەمۇ بەساروخى ھەل كۆپتەرمەكانى بەمەسى خۇپنەپىز شەھىد بوۋە، مال بوۋە
گىيان ھەرا.. بەرو دراۋسى مالىيان ئاۋابى داپزان بەسەرمەندا ھەۋال دەماۋم دەم رۇشت..
ئەو شەۋە مالىيان يەككە تىرى ناگەرت، سەپارەى خەزەمان بەرودراۋسى ئامادەكران بۇ
رۋى دۋابى بەرمۇ گەكۆكەى كەوتىنە پى.

كەك (س) لەدورەمۇ جىگەكەى پىشانەم.. نەزىك بۇيىنەمۇ ژن و پىاۋىك لەبەر
(ساتىرك)^(۱) دا سەرقەللى كەرى كشتوكالى بون.. بەبىنىنى ئىمە سەرسام بون،
خەۋا قەۋەت بونمان كەردن.. پىاۋەكە وتى ئەۋە خەپرە ئەم قەرمەبەلغىيە؟

(۱) ساتىر: بەمەسى قەشى بۇ تەقەكرەن لەسنورو سوپەى ئىران ئەم ناۋانەى كەردىو بەجىگەى تۇپى گەمورۇ سەپارەى

چەك ھەلگەر، بۇ دىارەبۇنىيان بەشۋەل كەلى بەمەردا ھەلەمەبەمۇ لەمەش تەۋابۇبۇنى شەپىش ھەر ماۋنەتمۇ..

بەنئەيىكى تاساۋمەۋە وتەم: كىچىكمان لەكاتى كۆرەۋەكەدا شەھىدىبۈۋە لىرەدا
شاردراۋەتەۋە، خوا مائى كاك (س) ناۋەدان كات جىگەكەى پىۋوتۋىن و ئىمەش ھاتۋىن
بىبەينەۋە.

كابرا وتى: لەخەۋەدا چەند جارنىك روناكىم دىۋە لەم ناۋچەيەدا، بەلام ھەستەم ناكرد
تەرمى كچى شەھىد كراۋبىت.

ھەمە كۆيۈنەۋە كاك (س) ھاتە پىش لەبەر چاۋى ئەۋ ھەمە خىزم و برادەرو
ناسىۋانە ھەمە روداۋەكەى گىرپايەۋە تا ئەم ساتەش خۆى پىنەگىرا.. گىرا.. ئىمەشى
گىراند بەدەسرى بەرباخەلەكەى چاۋەكانى سىرى وتى: سوپاس بۇ خوا دۋاى ئەم (۱۱)
مانگە ئاسودەيى گەيشتەۋە دلى ھەمە لايەكتان لەدو دلى و دلەپاۋكى و چاۋەپروانى
رزگارتان بو، انشاالله جىگەى بەھەشت دەيىت و پلەى شەھىدى دەيىت خۋاى گەۋرەش
پاداشتى دايك و باۋك و خىزم و كەسانى بداتەۋە.. داۋاى (دوۋاخاكە نازى) كرد.

دەستمان كىرە ھەلدانەۋە لابرەنى گەلەكەۋ لەبىرى خۇمدا وتەم بەبىنىنى جلوبەرگ و
ئىسقانەكانى دلىا دەبىم.. تەرمەكەى دەرگەۋت.. ژن و ژال دايانە ھارەى گىران ئەۋەى زۆر
سەرنجى راكشاپىن، دىمەنى لاشە تىك نەچۈنى (جۋانە) بو رومەتەكانى ئال.. تەرمەكەى
نەرم و شل ھىچ تىكەنەچۈ بو بەتانيەكى بەسەرمەۋە بو.. ئەمە چ كەسىكە دۋاى ئەم (۱۱)
مانگە ۋەك خۆى ماۋەتەۋە دەستەم بىرد لەگەل براپەكىدا ھەلمان گىرت و ھانىمانە ئەم
لاۋە.. ھىنەى تر سەرسام بۈيىن كە داماننا خەلگەكە ئەۋەندەى تر سەرسام بۈن..
سەبىرى خۇم كىرد جەلەكانە ھەمەى بۈۋنە خۋىن لەجىگەى زام و بىرەنەكانىيەۋە
(خۋىننىكى جۋانى گەش) رۇايە سەز زەۋى.. خىستمانە ناۋ بەتانيەكەۋە خىستمانە ناۋى
سەپارەكەۋە تا دۈركەۋتەنەۋە چاۋم بىرپىۋە كۆرەكەى.

سەپارەكان گەيشتەنە ئەۋ جىگەيەى كاك (س) لەگەل خىزمەكانى خۇيدا ھەلىيان
گىرتبۇۋە بەبىرىندارى وتى: بۈەستىن.. ئىمە لەم جىگەيە ئەم كچەمان ھەلگىرتۋەتەۋە
سەبجان الله چۈن خىستمانەتە سەپارەكەۋە پاش ئەم (۱۱) مانگەۋ ئەم ھەمە گەرمەۋ

سەرمایە وەك يەكەم خولەكە^(۱) .. خوايە گيان ناھو نزولەى ئەم كچەو ھەمو شەھىدىكى ئەم كوردستان كاربەدەستانى زالىمى بەعس رسواو سەرگەردان و جەرگ سوتاو بكمەيت.. گەراپنەو ھەو شار.. لەشار چاوپروانمان بون ئەو خەزم و كەس و كارانەمان، ھەر بەو جەل و بەرگ و خوينە گەشەو، بەو زمانە بەرپۇژوو ھەو لاشە نەرم و شەو لەگۇرستانى (شىخ محمد ھەدى) بەخاكان سەپارد.. رۇزانى ھەينى دايكى و پىنج براو چەند خەزمەتەك سەردانى گۇرەكەى ئەكەن.. منىش لەدواى ھەمو نوپۇزەكان دوعاى خەيرى بۇ دەكەم و خۆم بەغەدر لىكرو دەزانم دوعاى رساوبون لە (ئەندامان و نەزىكەكانى صەدام) دەكەم.

بەرپۇزەكەم.. پىغەمبەر (درودى خواى لەسەر بىت) ئەفەرمۇيت: دوعاى سى كەس رەت بونەو ھەي نەيە لەلەى خواى گەورە خەيرا گير دەبىت: ۱/ غەدر لىكراو ۲/ كەسەيكى رۇژوووان لەكاتى شكانى رۇژووگەيدا ۲/ كەسەيكى موسافەر پان حاكەمەيكى عادل.

نەزى كاك (عارف) و (س) گيرابوو، صەدام دو كوپو كوپەزاكەى كوژران و بەچاوى خۆى تەرمەكانى بىنى، بەرساوبى و شەرمەزارى لەكورسى حوكم داپانگرت و گرتيان^(۲).. لەنازو نەيمەتى مال و مەندال و سامان بىبەش كرا، مەژوش نەفرەتى لىدەكات.. ھىوادارەين ھىچ كەسەك بىر لە (ناپاكى و سەمەكارى) نەكاتەو ئەسرینەكانمان بگۇرەين بۇ ھاندانى پىشكەوتن و خەزمەتى نەتەو ھەو ئاين و مەروفايەتيمان لەكوردستانى پاش ھەلبارەندا و كۇتايى بەستەم و گەندەلى بىت.

^(۱) حاجى رەھىمى عەلەروسى بىسەرى دەلەت: تالەپەزە بۇ باوكى گىراپەو كە رۇژەك جەتەمەكەيان ئەكۇژى لەناوچەى ئىران لەنەزەك گوندى (قۇرخ)، ئەمانىش گۇرە بۇ ھەلەكەمەن دەكەنە سەر گۇرە نافرەتەك كە ھىچ تەكەنەو لەشولارى زۆر سەرسام دەين، ئىتەر لەمەركەى و بىگەردى ئەو نافرەتە ئەمانىش تەرمەكەى خۇيان و نافرەتەكە دادەپۇش و كە پەرسىارەكەن خەلكى ئەو ناوە دەلەن: سوبەى روس ژن و ژالى ئەو ناوەى لەویدا شەھىدكردون و بىگوناھن.

^(۲) * لە بەروارى ۲۰۰۲/۲/۹ ھەرشى (ھاوپەيمانان) بۆسەر عىراق دەستى پىكرد.

* لە بەروارى ۲۰۰۲/۴/۹ پەيكەرى صەدام لەمەيدانى فەردوس پوخىنرا.

* لە بەروارى ۲۰۰۲/۱۲/۱۲ لەجەلەكەدا صەدام دەستگىركرا و بەرموزىندان برا.

٦ ٣ * لە بەروارى ۲۰۰۶/۱۲/۲۸ لەمەكەم رۇژى جەزنى قورىان لەسەدارە درا.

خەسرەت و پەشىمانى

خۇشەويستى سەرتاسەرى لەدوايە !

باوك: ئەو بونەومرە زېندوومىيە كە لەگەن دايكمانداو بەقەدمرى خواى گەورە ئىمەيان
هانىومەتە بوون، ئەمەش دواى چەندىن تالى و سوپىرى و خۇشى و ناخۇشى ژيان.
دايك ھەولئى لەگەن داوپىن كە باوكى چاكامان بۇ ھەئىزىرەيت، باوكىشمان پىش
ھاتنەبونمان خۇيان خستۇتە بىر كىرەنەومو ئەندىشەومە تا ھاوسەريان دايكى دىسۆزو
پەرومردەكارى چاك بىت بۇ رۆلەكانيان.. چونكە ئەو مندا ئە لەمەردەستى دايكىدا گەشە
دەكات و دەبىتە ئەندامى كۆمەلگا.. دەشېتە گەورەترىن سەرمایەى دىن و دىنيا بۇيان.
لەسەرەتەى تەمەنى ھاوسەرىدا زۆر گەنج بىر لەمە دەكاتەومو غەمى دەخوات، زۆر
گەنجىش بەسادىمى بىرى لىدەكاتەومە، بەلام تا مەلەوان بىت لەزىانداو مامۇستەى باشت
ھەبىت دەتوانىت شەپۆلەكانى بەپشۇ درىژى بىر كىرەنەومى قول بېرەت نانومىد نابىت.
ئاسۆى روون و گەشت لىنرىك دەبىتەومە.. لەدواساتەكانى ژيانىشتا كە ئاور لەتەمەنى
رابردەوت دەدەپتەومە ھەموو رۇزەكان و سائەكانى بەگەشى گوزمراومە شادمانىت پىيان،
بەئى دوو سۇما گەشەكەى خۇپنەرى دىلېر لەشادى و ئاوات ساتىك خۇت تارىك كە باھزرت
بىزىنگىتەومە لەگەلما وەرە بۇ سەفەرىك كە خەومە نەرخەوانىەكان بەدەم گازىومە
سەرەتەى تەمەنەومە دۆپە ئاورنگى تارىكى شەويان لىدەچۆرپتەومە..
بەئى، دىنيام ئىستا خۇت و ھەست و نەست نامادى ئەو گەشتەمە، كە بەئاسودەمى بۇ
باوك ھەولەبەمىن.. بۇ؟

چونكە تۇش دەبىتە باوك يان دايك يان..

لەدمرگا درا باوك وەك لەخەو راپەرەت لەپال زۇپا نەوتىەكەدا ھاوارى لە (ھىوا)ى
كۆرى كرد كە مندا لىكى ھەشت سالان بوو.
(ئادەى رۆلە بزائە ئەو دەرگاىە كىيە؟)

(هيو) زۆر بەورىيى وتى: بەئى بابە گيان وانەچە!
دەرگای زوورەكەى داخستەمەو چوو دەرەو، دەرگای دەرەو دەرەو پىاويكى
پىرى بەسالچووى بىنى.

وتى: فەرموو خالە چىت ئەوئ؟

پىا: كاكە چكۆل ئەمە مالى كاك (نە)پە.

(هيو): بەئى بەدئىياپىيەو.. سەرىكى بۆ جولاند.. فەرموو چىت ئەوئ؟

پىا: بەنەرك نەبىت بەباوكت بلى ئەگەر لەمالەومىيە.

(هيو): بەئى لەمالەومىيە ئەى قابىلە بەم سەرمایە چوبىت بۆ كارکردن.

پىا: ئافەرىن.. بەقورىبان پىيىلى باپىرە لەدەرگای دەرەو داواى يارمەتى لەتۆ دىكات و
دەئى: هىچ شك نابەم ئەمشەو لەسەرى بنووم لەتە راخەرىكم - فەرش يا بەتانی - بداتى
با لەسەر ئەرزى رووتى نەنووم، خىرت دىگا.. دىبچۆ پىيىلى!

هيو: پىاومكە بۆچى تۆ باوكى باوكى!!

پىا: بەئى بەقورىبان تۆ كورمزامى.. باوكت لەم مالى دەرەو كوردووم.. رۆژىك كە
مىندال بوو من پەرورەم كوردو پىم گىياند، بەلام ئىستا ئەو دەرەو كوردووم بەخىوم
ناكات!

فەرمىك لەچاوە كزەكانىا فەتىسم ماو..

هيو: زىنگىش بەهەستە ناسكەكەى زۆر پەزاردى لىخوارد، گەراپەو زوورى، بەباوكى
وت: بابە گيان پىاويكى پىر لەدەرگای دەرەومىيە داواى يارمەتى لەتۆ دىكات، دەئىت باوكى
باوكتەم..

باوك زۆر بەخوئ ساردانەو زۆر بەهيمنى سەپرىكى كورمكەى كوردو وتى:

(ئا.. راست ئەكا.. لەو گىرەنەم "پەك دىنارى ئاسنى" بۆ بەرەو بىدەرى)

هيو: ئاخىر بابە ئەو داواى راخەرى كورد.. وتى لەسەرى ئەنووم هىچ شك نابەم.

باوك: بەبىزارىيەكەو وتى: دە باشە رۆلە گيان بچو لەزوورەكەى ئەولا بەرمكۆنىكى
لىيە بەدايكت بلى بىداتى، يان دايكت بۆى بەرىت، خىراكە با ئەو كەولە كۆنە بىزارمان

هيوئا بەنابەدلى بەرمو ئەو ژوورە رۆيشت بېنەموى بەدايىكى بلى.. پاش ماومىيەكى زۆر
ھەر نەگەپرايەم، باوك لەتمەنىشت زۇپاكە ھەستاو تا بزانی (هيوئا) بۆ نەگەپرايەم..
بەھىواشۇ بەبى چرپە چووہ ژوورمە سەبر ئەكا وا (هيوئا) بەچەقۇيەك ئەو بەرمىە
ئەكات بەدوو كەرتەمە.. نيومىيى گردووہ لەپىندا..

باوك بەلایەمە جىگەى پەرسىار ئەبىت، ئەلى: هيوئا ئەوہ خەرىكى جىت بۆ وا لەو بەرە
شەپ ئەكەيت..

هيوئا بەسەپرىكى پەراتاوہ بەھەناسەمىيەكى توندەمە ساكارانە وتى: بابەگيان ئەيگەم
بەدوو كەرتەمە.

باوك: جا بۆ ھەموى نادىتى پارچەكەى ترمان بۆچىيە.. بىدەرى.

هيوئا: ئاخىر بابەگيان بۆ ئەوت دەرگەدووہ بەم سەرمایە، نيومى دىمەمى، رۆژىك كە
منىش گەورە بووم تۆ دەرئەكەم و نيومەكى تری دىمەم بەتۆ.

باوك مىشكى كاسبوو.. خورپەمەك بەدلى كەوت، لەم وەلامە زۆر خەجالەت و
شەرمەزار بوو. زەنگى خۇشى و وەزدانى لىيدا، بەدەست خۆى نەبوو باوەشى كەرد بە
(هيوئا) دا بەسەرماسەمىيە وتى:

بەسە.. كۆرم بەسەمە بېرۆ بەباپىرەت بلى با بىتە ژوورمە.. ئەمە مالى ئەومو مالى
كەسى تر نىيە.. دە بېرۆ خىرا دەستى بگەرە.

هيوئا وتى: بابە گيان بۆ ئەگەيت.. مەگەرى وەرە خۆت لەلای ئەو بگەرى ئەو باپەرە
داماوم بەنەمرە ژوورمە.. باشە بابەگيان.. گوناخە زۆرى سەرمایە. داويش ھەقايەتى
خۆشمان بۆ ئەكات.

بەلى بەرپەزى خۆپنەر دوو قۆلى چوونە دەرەمە باوكى (هيوئا) كە باوكى پىرو لاوازو
سەرمە بىردەلەى بەو نەرەھەتى و زەلىلىيە بىنى بەھەموو ھىزى باوەشى بەشان و مى
باوكيا كەرد.

هيوئا زۆر شادمانانەو بەخىرايى باوەشى بەمى ھەردوكيانا كەردو ئاشتەبەونەمە، زۆر
بەخۆشەلىيەمە چوونە ژوورمە..

لەسایەهی خواوە

بسم الله الرحمن الرحيم

ان الله يرزق من يشاء بغير حساب

مامۆستا مەلا عبدالکەریمی مەدریس "خوای گەورە مەقامی عالی کات" لە تەفسیری ئەم نایەتە قورئانیەدا دەفەرموێت^۱:

بەپراستی خودای تەعالا پۆزی ئەدات بەمەر کەسێ خواستی لێبێت، بەبێ چاوەڕێیی و ئومێدواری ئەو کەسەو ناگاداری ئەو.

پزق و پۆزی بۆ تۆ ھەتیوی پرووت و قووت

کێیە بیدا غەیری ھەمی لایەمووت؟

خۆی سەبەبسازە لە بۆ بێ دەست و کەس

زەردموالە دیل ئەکەا بۆ ەمکەبوت^۲

بێرەدەر بۆ پزقی پەاکێ خۆت، وەل

دەرەچۆ شەو بۆ دزی پا پراوو پرووت

پزقی تۆ بۆ تۆیە بۆ کەس ناخوڕیت

بۆ بە ناھەق وا ئەپێژی ناوی پرووت

بەچکە کوردی (شێخ سەمەلی) زیاندا

شیری سەرەمەمکە دەموکە داری پرووت

ناوی (ھۆچالی) بو ئەو پۆلە کەوا

شیری پەاکێ بزنی کۆل بۆی بوو بەقوت

^۱ تەفسیری نامی بەرگی دووەم ل ۵۴ - ۷۸۰ .

^۲ جالجالۆکە .

شان و قۇلت تـاھەيە ھەولئى بــــــدە
تاقە حاتم تۇش لەگەل ئەو بە بەجووت
بئى حسيبە رزقى ئەو بۇ گيانلـــــــەبەر
بەحـــــرو بەرو ئاسمانەكسانى قووت
بەس ئەتۇش تـاھيىزى ھەستانت ھەيە
ھەستە خۆت مەمرېنە وەك پېوى سكووت
حەولى تۇ ھەرزە ئەگەر نا ھەرخودا
پازىقە بۇ پادشاو بۇ پياوى پووت

(شىخ سەيلى) و (قۇچالى) مەنبەست دوو پرووداوى سەيرو واقىيە
يەكەميان:

كۆمەلئىكى شىخ سەيلى لەكاتى شەرو ھەرايەكدا پەو دىگەن و ئەو ناوہ بەجىدەھيئل و
دەپۇن بەرپۇە ژنىك دوو مىندالى دەپيئت.

دوو مىنالەكەي پى بەخيو ناكريئت، باوكيان پەي دادپىت و لەپەستى و ناپەحەتى و بىزارى
خوى يەككىيان ئەخاتە كلورى دارپكەو و بەجىدەھيئلپيئت.

بەلام دلى ھەر بوى دەسوتئ نەبادا لە زمويىدا گيانلەبەرىك بىخوات ، دەپۇن دەپۇن پاش
ماومىەك كە شەرو ھەراكە تەواو دەپيئت دىگەپنەو قەدىرى خوداى گەورە و مەھى دەپيئت
بەو رېنگەيەدا تىدەپەرن.

كابرەي باوكى مىنالەكە ناگرى جگەر ھەلپەدىگرئ و دىگەوپتە دليەو سەرىك لە كلۆرە
دارە بدات.. ساخوايە مابپيئت....

نزىك دەپيئتەو لە دارمەكە دەچيپتە پېشەومو سەيىرى ناو كلۆرە دارمەكە دىمكات، سەرسام
دەپيئت بەو دىمەنە... ئەمە ج موعجىزەيەكە...

دەپيىنى مىنالئىكى ساوا لە كلۆرە دارمەكەدايەو بەدەم شەنى شەمالەو پىدەكەنى و
جارجارەش شىرى (دەمووكە) دارمەكە دىگەوپتە زارىەو دەپخوات... كابرەي باوكى
لەم پرووداو خۆشە زۆر سوپاسى خواى گەورە دىمكات كە مىنالەكەي ئەم ماومىە دپندەو
گيانلەبەر نەيانخواردو و ، يان كەس نەپىردو و بەزىندو و ماومتەومو زىاوە...

دووهمیان: ئە قەراغ چەمی (باوە جانی) لافاوێکی گەوره هەڵدەستی و چەند مال بەره وێران دەکات و گەرمەسە خەلکی ناو دەیات، لەناو ئەو کارساتەدا بێشکەیهک بەمنداڵیکەوه بەر لافاوی ناو دەکەوێت،

ناو بێشکەکه دانه مانی و ئەیات، تاماوەیهکی زۆر دواویی بەلقی دار بییه کهوه نەگیر سێتەوه، سەرنج بەدە خاوەن باومپو دڵپەر لە نوری خودا.. خودا چ کارێک بۆ ئەم کۆرپەیه ئەکات ..

بزنێکی کۆڵ فێردەبێ هەموو پۆژی ئەچیتە لای بێشکەکهو خۆی شۆڕ دەکاتەوه بەسەرپاو منداڵەکه تیرتیرگوانی بزنەکه دەمژیت تیر دەخوات، مانی خاوەن بزنەکه لە شوانەکه ئەکەونه گومان و دەلێن: تۆ بزنەکهی ئێمە دەدۆشی .. ئێمە تەنها ئەو بزنەمان هەیە .. تۆش تەماع لەو دەکەی..

کابرای شوانەش ناچیتە ژێر ئەو باسە ناگای لەهیچ نیە، پۆژیکیان کابرای خاوەن بزن دەکەوێتە پەنجۆری باسەکهو دوورو نزیک شوێن بزنەکه دەکەوێت تادەگاتە قەراغ چەمەکه، دەبینیت بزنەکه لە مێگەل و شوانە جیادەبێتەوه.. وەك ئەوهی یەکیك بەری خۆی بدوای لێببخوێ.. بەرمو چەمەکه دەروات.. کاکێ شوانیش بێخەبەرە.

کاتێک سەرنج لە بزنە کۆڵەکه دەمات دەچیتە ناو بێشەلەنهکهو ماوەیهک دەمینیتەوه هەردیار نابیت..

کابرا بەدوایدا دەروات ئەو پرووداوه سەیرە دەبینێ و منالەکه گوانی پەر شیرێ بزنەکه دەمژیت..

کە تەواو تیر بوو بزنەکه دەرواتەوه ناو مێگەلەکهو ئەمیش کاکێ شوان بانگ دەکات و دەپکاتە شاھید، منداڵەکه هەڵدەگرێت و دەیاتەوه مالهوه .. منالەکه گەوره دەبێت و دەبێتە پیاو ژنی بۆ دەهێنێ و دەبێتە خاوەن منداڵ و ئەوه.

ئەوهی کابرا گۆشتی بزنی کۆڵ لە خۆیان حەرام دەکەن واتە گۆشتی ئەو جوړە بزنە ناخۆن ماشاء الله ...

باوکی وەستا رەوهی دێوانە وتی: سالی ۱۹۵۷ کە لافاوێکی سلیمانی پرویدا من لەناو شاربووم.. زەرمرۆ زیانیکی زۆر لە خەلک کەوت.. ئەو کاتە مال و خانوو خیابانەکان سادەو ساکاربوون و بەرگەیی تەوژم و لافاوی ناگرت.

ھەممى بىرەم جوولەكان و لەوتوموۋە بىرەم چەمى تانجەرۇ رۇشت و رايمالى من لەدمشتى
قەراغ شارو نزيك (تانجەرۇ) باخى (ويىنجەو سىپەرەم) كىردىبوو.

چوار پۇز دواى پرووداۋەكە چووم بۇ سەركشتوكالەكەم و ھەممى بوبون بەزىر لافاۋمە
بەلام ئەۋەى سەرنجى منى زۇر پاكىشا، لانكەيەك بوو بەحسابى خۇم ووتەم: پىنگە ھىچى
تىادا نەبىت بەلام كە چومە پىشەۋەو سەرنجىم دا مىندالىكى تىداۋو سەرمەتا وامزانى
مىردوۋە بەلام زياتر سەرنجىم دا ۋەستەم پاكىرت ھەناسەى دىداۋ زىندو بو .. نەمىردىبوو..
لەگەل چەند پىاۋىكى ئەو ناۋە كە بۇ شت دىگەرەن ھىنامەۋە پەكەك بوە خاۋىنى..
ماشاء الله .

مەرگى لە ناکاو

رۆژنىكىيان لە خزمەت مەلا ئىسماعىلى تەمەكەلىدا بووم لە مال خۇمان.. دواى باسو خواسى زۆر لەسەر روداوى تازە بەسەرھاتى پابردوو لەدىر زەمانەو لە كۆمەلگەى كوردەيماندا .. زۆر خوشحالبوو بەبەرگى يەكەم دوومى پروداو وەقەى يەكان و بەرپزىيان چەند پروداوئىكىيان بۆ باسو كردم.. ھەندىكىيانم بە جوان زانى بۆ ئەم بەرگە سەرمتا بەرپزىيان ھەرموويان:

لە گوندى (عيساھاو) كە لە نزيك سۆلەى ئىرانە، سەر شىوى سەقز لىووى دورنىيە، كۆستانىكى عەجايبە، چەند مالىك كۆرەكانيان چوبونە خزمەتى سەربازى و بوبونە (باسدار) قەدىرى خواى گەورە وھا بوو تەمنا كۆرى پياوئىكى گوندەكە ھاتەو.. ئەوانى تر بوونە سوتەمەنى شەرى (ئىران - عراق).

باوكى سەرباز بەدىدارى كۆرەكەى شادبوو زۆر خوشحال بوو، بۆ بەيانى بېرىارى مەولو نامەىداو لەناو گاگەلەكەيدا (نۆبەنىكى بوغە)ى ديارىكرد بۆسەر بېرىن و بەخشىنەووى بابەتى مەولووى..چەند پياوئىك نۆبەنەكەيان ھىناو لە ھەوشەى مالى سەربازدا قاچ و دەستان بەستەو دواى چەند پەلە قازىيەك بەھىزدايان بە زەويدا.. پياوكان زۆر ماندوو بوون كاكى سەربازىش تا ئەو كاتە لەسەر بانىزەكەو سەبرى ئەو دىمەنەى ئەكرد، ھىزىكى شاراو پالى پىئونا بۆ ھاوكارى كردنى باوكى خەلكى ماندو ھەسابەكە. دايكى ھاواری كرد: رۆلە گيان بەشدارى مەكە.. با ئەوان ماندوو بن تۆ دابنىشە..كۆرەكە وتى: دايە گيان با لەم خىردا بەشدار بىم .. تۆزىك يارمەتيان ئەدەم..دايك دلى خەبەرى دابوو بۆ قەدىرىك بەلام كۆرەكەى بىئاگا لە قەدىرى ئىلاھى، بەچەند ھەنگاوئىك گەشتە ناو ھەوشەكە بۆ يارمەتيدانىيان باوكى زۆر خوشحالبوو بە ھاوكارى كۆرەكەى، كاكى ھەساب بە قەمەكەى خۆى لەكەللەى نۆبەنەكە نزيك كردەو، كە نۆبەن قەمەى بىنى كەوتە پەلەپاھزەو خۆراپىكاندن.

كاكى سەرباز بەمەبەستى گرتنى پاشوى نۆبەن نزيك بۆۈە بەلام بەج عەقلى تۆ دمتوانى
 نۆبەننىكى ياخى و بوغە بگريت.. خۆى ئەپزانى پاشوى بەستراۋمتەۋە بەلام قەدەر چى
 ھىنا رەت بوۋنەۋى نىيە لە چاۋتروكانىكا پاشوى نۆبەنمكە كراپەۋەو جوۋتەيەكى زۆر
 بەھىزى لەكاكى سەربازدا.. كاكى سەرباز بەوجوۋتەيە نۆبەن ھاۋىشتى سەرى دلى
 گرتۋتاساۋ كەوت بە پشتا.. لەو شوپنەدا بەردىكى گەۋرە ھەبۋو پشتى سەرى درا
 بەمەردەكەشدا.. جوۋتەى نۆبەن و زەبىرى سەرى كاكى سەربازى بىگيان كرد..باۋكى
 كۆرەو قەساب رەقيان ھەستاۋ قەمەيان ھىنا بەملى نۆبەندا.. خوپن فيچقەى كرد..پاش
 دەرچوۋنى گيانى نۆبەن گەپشتە سەركۆرەكەيان تا ئەو كاتە ۋاپان دىزانى بوۋراۋمتەۋەو
 لە ھۆش خۆى چوۋە بەلام بارودۇخەكە شىۋەيەكى تىرى بوۋ، گريان و ھاۋارى باۋكى
 كۆرەو داپكى لەگەل سەداى نزمى (انا لله وانا اليه راجعون)ى خەلگى ئەو ناۋمدا ئاۋىزان
 بوۋن، گۆشتى مەۋلوى كاكى سەرباز كراپە نان و چىشتى پىرسەى سەربازمكە ئەمەيش
 ۋەك باقى گەنجانى دىكەيان كۆچى دۋاپى كرد، بەلام لەدوۋ شوپنى جىاۋازدا...

نزاى رېش سىپەكى نابىنا

ومرز و مرزى بەھارە، زموى و مرۇفۇ گيانلەبەرەن تامەزىرۇ باران بون، بەلام ناسمان شىن و چەنلېن پەلە ھەمورى گەورە گەورە گوزەريان ئەكردو لە ئاستى شارو ناوچەكەمان دەرەپنەمە نابونە يەك دۇپ باران.

زۇر لە مرۇفەكان نزاو پارانەوميان بو.. ھەندىكىان لەو مرۇفانە زۇر لە دەرگى پەرومردگار دەلانەمە بەلام باران كەم يان ھەر ھىچ نەبارى ئەمە تەرى بەھارە .. ئەرخەوان سورە.. ومرز ساردو كاتى شەستەو پەھىلەو خورەمى بارانە بەلام خاكو خەلك بەبى باران رۇزگارەكان دەگوزەرىن.

بەلەپىيەكى ملەو ناسۇو ياللىكا دەرپۇشتەم خىشە خىشە بەرگۈپەم كەوت پاش سەمىنەمە لە دەورو بەرى خۇم وورد بومەمە سەرنجەم دا لەر.. كەى پىشت خۇمەمە كىسەلىكى گەورە دىتە خوارى بۇ سەر ئەو جۇگەلەيەى من لە تەنىشتەمە دەرپۇشتەم ، سەرنجى تەواى كىسەلەكەم دا سەرنجى زۇرى جۇگەلە ناومەكەشم دا.. پىرەوى ھەردووكيانە وەرگرتو لە ھەزرى خۇما وتم: ئەم گيانلەبەرە دىتە بەم ھەنگاۋە بچوكو لەسەر خۇيانەى چەنلېن مەترە زەوى بىرپەو و بىرى كىرەتەمە كەلەو نىزىكانە جۇگەلە ئاۋىك ھەپە خۇر ھەتاۋ تىنوى كىرەو وا دەمەو خۇر نىشەنە بەمەبەستى ئاۋ خوارەنەمە ھاتومە نىزىكى جۇگەلەكە. كە منى بىنى شەبىستەيەكى كىرەو لە رۇپىشتەكەى وەستايەمە سەپىرەم كىرە سەپىرى كىرەم.. دىنىام ئەو نازانىت كە ئەم جۇگەلە ئاۋە وشكى كىرەو ئەمەندە كەۋىك دىنوكى لىتەپىكات ئاۋى تىانەماۋە.. ئەى ئەبىت ئەم دامەۋە چۇن ئاۋى دەستكەۋىت؟

ئايا خۋاى گەورە بەزمى دىتەمە بەم گزۇگىاۋ گيانلەبەرەنەدا!! خۋايە گيان ئىمە خراپىن بەلام بە خراپەى خۇمان لە گەلەندا مەكەو بارانى پەمەتەى خۇتمان بۇ ببارىنە.. جۇگەلەو كەزۇ كىۋەكان ئاۋدېر بەكى زۇر سەرنجى كىسەلەكەم دا .. لە دلى خۇمەمە وتم: (خۋايە گيان ئەم دامەۋە زۇرى تىنۋە زۇر بە پىگادا ھاتۋە.. دىتە سەر ئەم جۇگەلە

ئاۋە.. دىنىيەم كە ئاۋى دەست ناكەۋىت، خۋاى بالا دەست بارانى پەھمەتەم بۇ بىبارىنى و
گىيانلەمبەران وەرزى خۇيان لىنەشىۋى.. كىسەلەكە ھەرسەنجى دەدامو لە شوۋىنى خۋى
ۋەستابوو، ئاى داماو بۇ ئاۋ دىت ئاۋىش نىيە.. بۇچى خاكت بېرۋە گوناھى خەلگىش
تۋى گرتۋتەۋە.. دە خۋايە گىيان بىكەمىت بە خاترى پىغەمبەر(دروودى خۋاى لىبىت)و
باروۋاۋەرانى بىكەمىت بە خاترى نزاۋ پارانەۋەى پىاو چاكان.. بىكەمىت بە خاترى ئەم
گىيانلەمبەرۋ گزۋ گىاي ھەردە لە ھەۋرى پىر بارانى خىرو خۋشى خۋت بەھارمان
نەۋاكىنىت و كەزۋ كىۋەكانمان بە بارانى پەھمەتى خۋت بۇ بىكەمىتە سەۋزەلانى..
مىشۋەردو بۇۋىن و مىرگەكانمان وشك نەكەن ..

دۋاى ھەناسەمەكى قوۋل كىسەلەكەم بەجىھىشت بۇ چەند رۇزىك دۋاى ئەم دىمەنە
بەپىزى كاك ئومىدەم بىنى كە كابرەمكى زۇر خۋشەۋىست و دىندار بو لە جەستەمىدا
پايمەكى نەمابوو كەم ئەندام بو، ناپەھەتى باران نەبارىنى باسكرد. بەپىزىيان و تىيان:
"انشاء الله دىبارىت" كاكە ئومىد لە ھابى خودا ئانومىد نابىن بەلام چۇن ئەزانىت باران
دىبارىت.. لە قەسەكانتا دىبارە كە شتىك دىزانىت و بەمن ئالىي!

بەپىزىيان و تى: دىنىيەم خۋاى گەۋرە دۋاى ئەم ماۋە زۇرە كە باران نەبارىۋە بارانمان بۇ
دىبارىنى.

ئاخىر خوا بىتەخىشەت بە چىدا ئەزانى وادەى باران بارىن نىزىك بۇتەۋە!!.. دۋاى تۋزىك
پاماو و تى:

دۋىنى ئىۋارە بەرەۋە مەزگەۋت ئەپۇشەم، مام رۇستەم^۲ بىنى لەمبەردەرگاگە كورمەزاكانى
لەسەر كورسىيەك داپان نابو،

كە نىزىك بومەۋە سەرنەجم دا دىگىراۋ دىپاراپەۋە.. منىش خۇم پىنەگىرا لىي نىزىك
بومەۋە و تى: مامە رۇستەم سلاۋى خۋات لىبىت.. تەندروسىت چۇنە؟

^۳ مام رۇستەم كەسكى بەتەمەنى نورانىيە، تا تواناى ھەبۋو سەردانى مەزگەۋتى دىگەرد
كەمەتەۋاۋى پىر بوۋ تواناى ھاۋەكانى نەماۋ ناپىنا بوۋ، ھىزى يازو لاقەكانى نەما، ئىستا دەستى
دەگەن بۇ زورۋەرە، بەلام دەم بەمادى خۋاۋ ۋوۋ بەقىيەلە ھەرامۇش نەبۋە. لە مالمەۋە پىزى جوانى
لىدەگەن نەگەرجى، لە مەزگەۋت داپاراپەۋە بەمەۋى تەمەنەكەمەۋە بەلام زۇر خۋشەۋىستە لامان.

ئەۋىش وتى: بەقۇربانەكەت بىم زۆر باشم، سوپاس بۇ خۇاى گەۋرە.

بەلام چاۋە نابىناكانى ئەسرىنيان دەرپشت، پىم وت: مامە پۇستەم ئەۋە خىر وا خۇت نارەحەت كىردوۋە دىگىرىت، بە دىنگىكى نىز سەرم بىردە پەنا گۇئى و دىنيا بووم لەۋەى دىنگىم دىبىستى وتى: ئەگەر لەمانەۋە نارەحەتلىك كىردىت وىرە مەن لە خىزمەتلىك، ئەگەر ناساغى و گۇت پىنادەن ھەر لە خىزمەتلىك.. ئەگەر شتى تىرىشە بابىزەم چۈنكە گىربانەكەت زۆر ناناسايىيە،

- بىرپىزىان وتى: كاكە گىيان تۇ كىت؟

- وتى: مامە پۇستەم مەن نۇمىدىم .. نۇمىدى.

- كام نۇمىدى؟

- نۇمىدى مىزگەۋت.. ئەۋ بىۋەى قاجىكەم بە ئەلغام قىرتاۋە،

- ئانا.. ئەزەم .. كاكە نۇمىدى گىيان گۇيگەرە جۋان ئاگات لەلەى مەن بىت و بىزانە بۇجى

ئەگىرىم.. بەخۇا بۇ خىزمەتلىك نەگىرىم .. پىزى باشم لىدەگىرە بە كۆرۈ بۆك و

كۆرۈزاۋە. لە ھىچەم كەم نىيە زۆر باشم سوپاس بۇ خۇاى گەۋرە.

بەلام بۇ يەك شت ئەگىرىم و دىسەلەتم نىيە تەنھا گىيان و پارانەۋە كۆرۈزانەۋە نەبىت لە

قاپى رەھمەتى خۇاى گەۋرە،

كاكە نۇمىدى بە نۇمىدىم خۇاى گەۋرە لەم پۇزە پىرۇزەم لەم نىزىك بانگو قامەتى نۇزى

شۋانەدا لەم بەندە نابىنا پىش سىپىيە كەم تۋانايە بە چاۋى پىر لە ئەسرىنەۋە دوعام لى

قېۋىل بىكات، ئەۋە ماۋەى چىل شەۋە لەم وىرەى بەھارەدا باران نەبارىۋە.. ھىۋادارم كە

خۇاى گەۋرە بەزى بە مەن و ئىۋە گىيانلەبەرە كەزۇ كىۋدا بىتەۋە بارانى پىر خىرو

مىھرى خۇى بىبارىنى..

بە ساقەت بىم ھىچ نارەحەت نىم تەنھا بۇ باران نەبىت خۇايە گىيان لە بەندەى قېۋىل بىكە

ئەم نىزايە.. بارانمان بۇ بىبارىنى بە گۇيرەى تاۋان و نالەبارى خۇمانمان لە گەل نەكەيت.

كە زانىم گىربانەكەى بۇ بارانەۋە خۇاى گەۋرەش خاۋەنىيەتى دوعا خۇاىم لىخۇاست و

پۇشتم.. لەدۋاى بانگو پىش قامەت دوعاى بە كۆلەم كىرد بۇ بارانى پىر خىرو نازو

نىيەمەت، چۈنكە ئازىزان لەۋ ماۋەى بانگو قامەتەدا ھىچ پەردىيەك لە نىۋان بەندەى

خۇاى گەۋرەدا نامىنى دوعا گىرا دىبىت..

۴. شەو غەرىبى

ئەو تەمەنەى خۋاى گەورە بېيىبەخشیوین کەم یا زۆر ... پازى پان ناپازى بېن
كامەران پان دلتەنگ بېن ژيان لە نازارو مەینەتیدا زۆرىكى بەختەومر کردووہ زۆرىکیش
ناپازى و دلتېرلەغمە..

دىارىکراوہ لەلایەن خۋاى گەورەوہ جى لە چارە نوست نوسرابىت ناتوانىت لىي زىادو
کەم بکەيت..

لە کۆمەلگەى کوردەوارىماندا زۆر پووداو بەسەرھات بەر گويمان کەوتون بە
خۆشحالىيەوہ ھەندىکيان دەگەينە ميوانى لاپەرە بىگەردەکانى ئەم بەشى سىيەمە بەو
ھىوايەى کەلک و سودى باشى لىوەرېگرن و بېيتە ھۆى پازى کردنتان لەم بونەومرەدا...
پۆزگارمەکانى تەمەن چەند زۆر بن گرنگ ئەومىيە توانىبىتت کارىكى بە کەلک و بەسودت
تيايە نەنجام گەياند بى ... زۆر کەس کەم تەمەنن بەلام بە نەمرى لە لاپەرەکانى مېزوو
رېبوونى مرؤفايەتیدا ياد دەرکەنەوہ.. کەسانىک بوون ژيان تەمەنىتى فراوان و پۆزانى
بەسەر بردووہ بەلام نەمىتوانىوہ مرؤفايەتى... خۋاى گەورە ... مېزوو لە خۆيان پازى
بکەن

بەرپزەگەم پازىبە بەو تواناو تەمەن و ئەزمونەى ھەتە دەتوانىت لە ئەزموندا زىاد
بکەيت بە (بېستىن و بېنىن و خويندەنەوہ...)

ئەوہى مەبەستەم بۆ رۆنکرنەوہى ئەم چەند پەيغەم کاک (صلىق) بۆمان باس دەکات و
دەبىژىت: لە دوا سائەکانى شەستەکاندا لە گوندەکەماندا پياويک ھەبوو بە ناوى (مام
ئەحمەد) شوانى گوندەکەمان بوو، خاۋنى مال و منداڵ بوو و مرزى بەھار بوو...
ئىۋارمەکیان مەرۋ مالاتى گوندەکە ھاتنەوہ بەلام مام ئەحمەد ديار نەبوو، سروشتى
گوندەکەمان وابوو کە چەمىكى پى ناو لە دوورى گوندەکەمان ھەبوو... کە سالانە بە
بارانى و مرزى بەھار زىادى دەرکەد، ئەو گوندانەى دەخستە مەترسىيەوہ کە لە قەراغ

چەم ئاوبوون بەگشتى مائە زۆر نىزىكەكان بەتايبەتى چونكە ئاستى ئاوى چەمەكە
زىيادى دىگەردو لافاۋ دروست دەبوو.

ئەو ئىۋارمىيە مام ئەحمەد (يەكە يەكە دوو دوو وسى سى) مەرەكانى كرىبوو ئەم
بەرى چەمەكە تانەم كاردى ئەنجامدبو چەمەكە بە تەۋاۋى زۆر بوبو لافاۋ بە تىن و بە
گوربوبو..

مەرۋ مائەكەى گوند تاكە تاكە دەھاتنەۋە لە بانگى خەوتنان بەدۋاۋە خىزانى مام
ئەحمەد لە دەرگاي مائى ئىمەىدا.. بانگى لە باۋكەم كىرد.. ھەۋالەكەۋا لە زارى ترازى كە
(باۋكى مەندالەكانى نەگەپراۋمەتەۋە) ئەم ھەۋالە دايكەم باۋكەمى زۆر نىگەرمان كىرد.. خىرا
باۋكەم خۆى پىچايەۋەم بەرەۋ ھەيۋانەكە رۆيشت .. ھەرئەۋ كاتە چوۋبوۋنە مائى چەند
كەسىكى گوندەكەمان.. بارانى ئەو رۆژە زۆر زۆر بوو.. بەلام خۆشەختانە لەكاتى
بلاۋبوۋنەۋەم گەراندە خۆشى كرىبۆۋە، ھەۋالە بەناۋ گوندەكەدا بلاۋبوۋ (مامم ئەحمەد
نەگەپراۋمەتەۋە چىبەكەمىن.. چىنەكەمىن.. با دەستبەكاربىن) كوپ گەل و پىاۋانى مەلەۋان و
كەسانى بە ئەزمون چىرا بىنن و بابىرۆين بۇ سەرچەم و بىزانىن چ باسە ... ھەبىيت و
نەبىيت مام ئەحمەد ئاۋ بىردویمەتى .. ئاۋا دەبىيت ئەم ھەۋالە راست بىيت؟؟

شەۋگار دىرژەى كىشا ھەر خەلگى ئاۋايى ھاۋار ھاۋارىيان بو بۇ مام ئەحمەد زۆر
گەرپاۋون لەو جىگەمەى مام ئەحمەد مەرەكانى لىلەۋمپراندىبو تا دىرژى يەك كىلۋ مەترو
نەزىك بونەۋەى بە چەند گوندىكى تر بە چەمەكەدا رۆيشتبون و ھاۋارىيان كرىبوو
گەرپاۋون.. ھىچ سۇراغىكىيان نەكرد، بەدەستى بەتال گەرپانەۋە، بۇ بەيەنى پىاۋان
شەكەت و ماندو ھىلاك.. نانئىكىيان بە پەلە خواردو جلو بەرگەكانىيان گۆرى.. باۋكەم لە
سەرماناۋ لە ھىلاكى و بىرسىتتەدا پەش داگەرپاۋو.. دايكەم پەرسى:

پىاۋەكە ئەبىيت مام ئەحمەد چى بەسەر ھاتى؟

باۋكەم كەمىك بىدەنگ بوو قومىكى لە پىالە چاكەى بەردەمىداۋ سەمىرىكى ھەمومانى
كىرد.. وتى: (رەنگە ئاۋ بىردىبىتى و خەنكا بىت) دايكەم لە پىر پىچلەكى و وتى: ئەپەرۇ ..
خۇمال و مەندال و وردن، مەنىش بە زىنگى خۆم ھەلەدەپە قەسە وتم: بابە گىيان ئەى بۇ
تەرمەكەمىتان نەھىناۋمەتەۋە.. باۋكەم وتى: خۋاىگەرە خۆى دەرنايىت لەچ كەنارىكەدا
لايدەۋە يان لە بنى ج گۆمىكەدە.. ھەلەدەمىن ئەمەرۇ بەبوون و نەبون بىدۆزىنەۋە..

برا گەورمكەم وتى: بابە گيان ئەبى لە تاو گورگو دېندە نەچوئىتە سەر دارو درەخت؟! دايكەم وتى: پۇلە دارو درەختى چى و دېندە چى.

باوكەم وتى .. نا بېرواناكەم.. دەستى كرد بە لەبەر كردنى ئەو جىلو بەرگانەى كە دايكەم بۆى ھىناپوھ پېشەوھ.. منىش چومە پېشەوھ بۆنم بە جىلو بەگەكانىەوھ دەكرد... بۆنى صابون و ئەسپونى لېدەھات .. ئاى كەبۇنەكەى خۇش بوو!

باوكەم لە دوا سەرنجىا وتى: ئەگەر لەسەر دارو درەخت بواپە بە بېنىنى ئىمە ھاوار ھاوارى ئىمە لە درەختەكە دەھاتە خوارمەوھ.. بەلام خوا دەزانىت چى بەسەر ھاتووه ئەو پۇژە ھەركەسىك مەلەوان بوو.. ھەركەسىك ئازا بوو پۇلى بەرچاوى بېنى، چەند گوندىكى ئەو نىزىكانە ئاگادار كرا بە پووداومەكە، ھىچ سەرو سۇراغىكى نەبوو ھىدى ھىدى لە نىزىكە سەرىكى درەنگا لافا و نىشتەومو خەلكەكەش زۆر بە پەروشەوھ ھەر دەگەرپان مائەكان خواردنىيان بۇ كەسەكانى خۇيان بىردو بە ھەوالى دلتەنگەوھ گەرپانەومەكە مام ئەحمەد كەس نازانىت چى بەسەر ھاتووه.. مەندالە بچوكەكانىشى ھەر دەگەرپان.. داواى باوكيان دەكرد: بابە گيان تۆ لە كوئى؟! شەومەكەى دايكەم و خوشكەكانەم لەگەل چەند ئافەرمەتىكى تر چوئە مالى مام ئەحمەد ژنى ھاوسەرى وەك بارانى بەھار فرمىسك بە چاومەكانىدا دەھاتەخوارى. مەندالەكانىشى ماتو مەلۇل و كز دانىشتوبن منىش چووم لەگەل مەندالەكانى دانىشتەم لە پېر پىرسىارنىك ھات بە مېشكەداو وتم: داپە داپە دەبىت مام ئەحمەد ورج نەفىزانىبىت؟! ھەمويان دەستيان كرده زەردەخەنەو دايكەم وتى: پۇلە ورجى چى و شتى چى!!

وتم: ئەى بۇ نەنكەم لە حىكايەتەكانىا دەبوت (ورچنىك كچىكى بىردووه و پاش چەند مانگىك دۆزىوپانەتەومو ھىناوپانەتەومو ورجەكەشيان لەو ناوھ دوور خستۆتەوھ..)

وەك نىمچە قەناعەتىك فرمىسكەكانى ئەو ئافەرمەتى كەم كىردەوھ.. بەلام زۆر جىگەى مەمانە نەبوو.

ھەفتەمەك بەسەر ئەم پووداومەدا گوزەرى كرد.. ناچار بەرپۇرەسمى كوردەموارى و ئاينى پىرسەمەكەيان بۇ دانائو خەلكى بە چاوى مېھرو سۆزەوھ دەيانپروانىيە مالى و مەندالى مام ئەحمەد.. ئەگەر مام ئەحمەد زىندو بواپە ئەوھندەى پزقو پۇزى بۇ نەئەبىردنە مائەوھ ھىندەى كە خەلكى يارمەتى دابوون .. بەلام مام ئەحمەد جىگەى لە مالى ئاويدا دياربو ئەوھ ناخۇشترىن روداوى گونەمەكان بوو.. لىرە دەمەستىن و بە چەم و پوبارمەكاندا

دەرۋىنە خوارمۇ، كەچەندىن گۈندۈ ئاۋايى لە نەزىك ئەۋ رۇبارە بون نەزىكى عەسر بو لە دوورترىن دېي ئەۋ چەمۇ ئاۋايىمى ئىمە ھەۋالەك ھات مۇدەپەكى زۆر خۇشى بە ئاۋايدا بىلاۋ كەردەۋ.. ئەۋە نەزىكى چەل شەۋە گۈندەكەمان ماتە .. دىيان پەر غەم.. بەم ھەۋالە ھەمۇ خەلەك گەشاپەۋە..

دەزانن ھەۋالەكە چى بوو پىۋايەك بە سۈارى ئەسپەكەۋە ھات بۇ مەزگەۋت پاش سلاۋ كەردن وتى: ئايا راستە ئىۋە پىۋايەكتان ئاۋ بىر دۈپەتى.. مامۇستاي مەزگەۋتەكە وتى: بەلئى ئاۋى مام ئەخمەدە تەمەنىشى زۆرە داماۋە چەل شەۋە كەس نازاننەيت چى بەسەر ھاتەۋ.. ئىمە لە پەرسەي بۈيۈنەتەۋە بۇچى پەرسىيەر دەكەيت پىۋاۋەكە وتى: با نۇپۇز بىكەين و لە مالى يەكەكتان دادەنىشىن و ھەۋالەكەمۇ رۇدەۋەكەتان بۇ دەگىرپەۋە كە مام ئەخمەد زىندەۋەۋا لە مالى ئىمەپە لە گۈندى (م) ئەۋەي ئەۋ باسى كەرد بە دېئى ۲۰ كەم ئاۋ راي پىچابوۋ.. بەلام چۈن نەمەردبوو ئەۋە خۋاي گەۋرە خۇي دەزاننەيتا.

ھەۋالەكە گەماندە مالى مام ئەخمەد، ئاۋايى ۋەك گۈلئى ژاكاۋ گەشاپەۋە .. ۋام ھەستەكەرد يەكەم رۇزى جەزئەۋ خەلەكى بەكامەرانىۋ زەردەخەنەۋ خۇشىيەۋە ھەۋالەكەمان دەگەماندە يەكەرى كەسى ۋاھەبوو ھەۋالەكەشى بېستىبو.. ھەر بۇيان دەگىرپەۋە ئەۋ خەلەكە شادى لە رۇخسارى دەبارى ئەۋ سۈارە لە دۋاي نۇپۇزى بەمانىيەۋە بە رېكەۋتەۋ تا گەشەشتە گۈندەكەي ئىمە چەند كۈپەيكى گەنج خىرا ئەسپەكەمان لىگەرت.

چۈنە سەر ھەۋزى مەزگەۋت و دەستۇپۇزىيان گەرت. نۇپۇزى عەسرىيان بە جەمەت كەرد مامۇستاي ئاۋايى وتى: مادەم ئەم ھەۋالە راستە ھەمۇتان سۈجەدى شۈكەر بەرن كە خۋاي گەۋرە ئەم كەسەي بەخەشەۋە بە مال و مەندال و گۈندەكەمان.

ئەۋ كەسانەي لە كەزۇ كىۋ كاركەردن بون بە بېستىنى ئەم ھەۋالە گەشەشتەۋە ئاۋ دى .. لە مەزگەۋت خەپۈنەۋە نىيازىيان بوو بېچە مالى رېش سېي گۈندەكەمان.

بەلام مامۇستا وتى ھەر لەم جېگە پىرۇزەدا ھەۋالەكەمۇ رۇدەۋەكەمان بۇ باس بىكە.

پىۋاۋەكە وتى: زىاتەر لە مانگىكە مەن و پىۋايەكى گۈندەكەمان لاي نىۋەرۇ بو چۈپەنە سەر ئەۋ چەمەي بەلای زەۋى و زارەكەماندا دەرۋىشتە خۋارئ بەمەبەستى دەست نۇپۇز ھەلگەرتن پىۋاۋەكەي ھۈرپەم ھۈۋارى كەرد وتى: ۋەرە ئىپرە سەپىرى ئەۋ لاشەپە بىكە بەسەر ئەۋ دارەۋەپە كاتىك چۈپەنە پىشەۋە سەرنجەماندا ئەمە تەرمى پىۋايەكە بەھەر ھالەك

بە دڵیدا بە ناستەمەووە لیدەدا..چەند جارێک دەستمان نابە سەر سنگیا.. هیچ ئاویکی وەهای تیا نەبوو. جوان جوان گەرممان کردەووە.. لە قەراغی ئاگرەکە قۆرپە چاکەمان دانابو چاکە دەمی کێشا یەک دوو پیاڵە چامان کرد بە دەمیەووە.. هەندێکی قوتداو برێکیشی بە دەمیدا هاتە خوارێ. گوێمان گرتەووە بە دڵیدا بە ئاسانی هەستمان بە لێدانی دلی دەکرد.. خێرا لە ولاغیکمان ناو بردمانەووە بۆ ناوێ..

ئەو شەووە تا بەیانی بەسەرە ئاگاداریمان دەکرد (شێرو شۆربا)مان دەکرد بە دەمیەووە.. دواى چەند سەعاتێک لە پۆزی دواى چاوى هەلپێناو بە تەواوی کەوتە خواردن و خواردنەووە، یەکەم قسە وتی: سوپاس بۆ خوا کە نەمردم.. نەری کاکە گیان من لە کوێم ؟؟؟

ئێمە لە ناو خۆماندا وتمان با تۆزێک سەرخۆ بکەوێتەووە، لە جێگەیهکی زۆر گەرم و نەرم و خوشدايت.

چاومکانی لە یەک نایەووەو خەوی لێکەوت .. هەمو ئەو کەسانەى لە ئاوابیەکەدا بوون ئەهاتنە سەردانی و سوپاس گوزارییان ئەکرد کە نەمردوووە.

دواى چەند پۆزێک کەوتە گەڕان و پۆیشتن لە ناو مالهەکەدا.. سوپاس بۆ خاوی گەورە توانیمان وەک پێویست هاوکاری بکەین، پێش سپی گوندەکەمان زۆر حەزی ئەکرد بزانی کێیەو چ کارمە.. بەلام لە پەرووی هەلناهاات باسی بکات تا پۆزێکیان لێمان پرسی: نەری کاکە گیان ناوت چییە؟ خەلکی کوێیت؟ چکارمیت؟..

نەویش چاومکانی پێبوو لە ئەسرین و قەتیس مان بە قۆلی جۆغەگەى چاومکانی سێو کەمێک مات بوو.. نیتز وەلامی نەبوو.. ئێمەش وتمان شەئلا ئەو پرسیارەمان لێنەکردایە..

دواى چەند پۆزێک وایلیات دەیتوانی بێتە دەرەووە لە مالهەووە بە قاچی خۆی لە پلیکانەو پەیزەى بانیزمەکەمان بێتە خوارێو بە ناو دیدا پیاسە بکات، چونکە تینی ناوی چەمەکە قاچو دەستی زۆر ماندو کردبو لەسەر و پوخساریدا زۆر لە کەسیکی کارامەو دلسۆز دەچوو .. پۆزێکی نیومپۆ لە گەل خۆمدا لە سەر زەوی و زارەکەبۆین بۆم باس کرد: کە چەند پۆزێکی زۆر لەمەوبەر تۆمان لە ناو ئەو چەمەدا دەرھێناوە.. نەویش پاش کەمێک پامان لە ناوێکە وتی: زۆر راستە ناو و ئاگر ئامانیان نیە، من ئیستا لە چ گوندیکم..

بۆم باس كىرد .. دىۋى چەند خولە كىك وتى لە گوندى (...) بۆ گوندى ئىۋە چەند دوورە.. چەند دوورە؟؟؟

ۋەم ئەۋەدى پاستى بىت زۆر دوورە ئەگەر بەيەنى بىرۋىن زۆر بە زۋى نىزىكى عەسر دەگەيتە جى ئەۋىش بە سۋارى ۋلاغى باش ئەگىنا بە بى زۆرى دەۋىت..

ئەۋ پۇزە ناۋى خۇى و گوندەمەيان و كارو كاسى و مال و مىندالى پىۋەم .. مىنىش بۆ ئىۋارۋى عەرزى پىش سېم كىرد، حال و ئەۋالەم لىپىرسى پىش سېى وتى: كاكە گىان تۆ مال و مىندالت ھەبە ئىستا چاۋەروانتىن با بگەپىن بىان دۆزىنەۋە تۆش بگەپىتەۋە بۆ ناۋ مال و حال و كەس و كارى خۇت..

زۆر ھەزى ئەكەرد بەلام لە پوخسارىدا پىرسىيارىك دەخۇپىندىرايەۋە كە ئەۋىش مىندو بونى ئىمەى مەبەست بو.

بەلام بۆ ئەۋ كارە خىرىيە خۇم نامادەكردو گەيشتە خىزمەت بەپىرتان..

ھەم ۋەرمىسك لە چاۋەمەكانىندا قەتىسم مابوو لە پىر چەند كەسىكىمان داپانە ھارپى گىيانى خۇشى، ئەۋ شەۋە لە مالى پىش سېى گوندەمەۋە.. بىرپار درا كە چەند پىۋاپىك بىچن بۆ بىنىنى و بە شىۋەيەكى چوان بىيەننەۋە زۆر سوپاسى دانىشتان و ئەۋ خەلگە بگەپن كە ئەرك و مىندوبونىان كىشاۋە.

بەيەنى زوۋ باۋەم كابىراى غەپىرەۋ دوۋ كوپى پىش سېى گوندەمەمان و چەند كەسىكى تر كەۋتە رى بۆ ھىنانەۋەى مام ئەھمەد.

لە گوندەكە دەرچون چەند مەترىكىان بىرى بو گەيشتە سەر كانى و ناۋىكى خۇش كە لە خوار ناۋاپىيەكەمانەۋە ھەبۋو، خىزانەكەى مام ئەھمەد بەپەلە بەپاكىردن و ھەلە داۋان گەيشتە لاپان زۆر داكۋى كىرد كە بىروات لە گەلىان.. بەلام بە بىيانۋى چەند كارو رىسايەك پازى بوۋ نەپۇى لە گەلىان پىش ئەم ھەۋالە بە نىيازبۋون چەلى ماتەمىنى بۆ بگەن بەلام خۋاى گەۋرە بارودۇخەكەى بە شىۋەيەكى ترساند.

سۋارەكان پۇششتن و خىزانەكەى مام ئەھمەد ئەگەپىتەۋە ناۋ دى ھەرسەپىرى كىردن دل ئارام نەبۋو دلى لە مشتىابو.. دودل و پارابوو.. تالە چاۋى ون بون.. دەستى كىردە گىيان

باۋەم گىراپەۋە: ئەۋ پۇزە دىۋى بانگى شىۋان گەيشتە ناۋاپى (م)

سەگەلى گوندەكە لىمان ۋەپىن بەلام چۈپىنە ناۋ گوندو لە مالى پىش سېى دابەزىن.. بە

۳۲۸ پەلە خۇمان كىرد بە مالى پىش سېىدا.. ئاى لە خۇشىيە.. ئاى لەۋ شادىيە.. مام

ئەحمەد دەستىك جلى پاك و خاوپنى لەبەردابوو پاك و خاوپن پېش تاشراو بە بېنىنمان گەشايمەو بەوشمان بەيەكتەدا گردو ھۆن ھۆن فرمىسك بە چاوانماندا ھاتە خوارى.

سوپاس بۇ خوا مام ئەحمەد تۇ زىندووت.. ئەم ماومە خۆت لىكرىن بە ئەستىرمەكى سىومىل پاش پشوپەكى گەم نانخورا و گەوتىنە باسو خواسى يەكتىرى..

ھەوالى ساغو سەلامەتى گوندەمكەمانيان بۇ باسكردبوو. مام ئەحمەد دواى ھەمو شتىك ھەوالى مال و مندالى پىرسى.. سوپاس بۇخودا تەنھا غەمیان تۆيە.

يەككىك لە پياوانى گوندەمكەمان وتى: مام ئەحمەد پىرسەكەشت تەواو بو واھاتىنە سەر چلەى ماتەمىنى.. ھەمو دەستيان كەردە ھاقاى پىكەنن.

نەمان زانى ئەو شەوگەرە چۇن بوە نىوہ شەو ھەستمان بە ماندویتی رېگا ناكرد.. بېرپار درا بەمیانى زوو بگەپنەوہ ناو گوندەمكەمان و مام ئەحمەد درېژە بە ژيانى بدات زۆر زۆر سوپاسى خەلكى گوندەمكەمان كەرد.. زۆر لە خۆبونەوہ خۆشەوېستىيەكى پتەو لە نىوانماندا دروست بوو..

لە گوندەمكەى خۆمانەوہ چەند كەسىك بە پىرمانەوہ ھاتبون ئىمەش لەگەل چەند پياوېكى ئەو گوندەدا بەرپىكەوتىن ھاتىن.. ھاتىن تا گەيشتىنە يەك مام ئەحمەد ھەر قەسەى خۆشى بۇ ئەكەردىن و ئىمەش لە ھاقاى پىكەننمان دەدا.. ناو بە ناو مام ئەحمەد مات ئەبوو.. دەمانپىرسى چىتە مام ئەحمەد بىرى لە چى ئەكەيتەوہ؟ ئەوېش دەپوت: لەو ساتانەى كە كەوتە ناو ناوى لافاومكەوہ تا ئەم ساتەى لەگەل ئىوہم.. كە ناوگە داپېچام ئىتر ھىوام بە ژيان نەما چەنكە ناوگە زۆر بو.. دنياش بەرەو شەوگار دەپۇشت زۆر پارامەوہ.. زۆر لالامەوہ.. بەلام ناو بوارى ھىچى نەدام.. تا لە مالى خانە خۆيەكەم خۆم بېنىوہ گەيشتىنە سەر كانى و ناوېكى يەكجار خۆش و دلگىر، مام ئەحمەد تاتوانى ئەملاولای ھەمو ئەوخەلگانەى ماچكەرد كە لە دېكەى خۆمانەوہ ھاتبونە پېشوازی..

دېمەنەكە زۆر خۆشبوو.. زۆر دلگىرو سەرسامو ھىمنىبوو. ئىمەش و ئەوانىش چايەكى عەسرايمان خواردەوہ.. شوانىكى گوندېكى نىزىكمان دەولەتى ئەلەومەرانى بانگىكەمان لىكەرد كە بىت ئەم دېمەنە بېينى و چايەكىشمان لەگەل بخواتەوہ..

دواى بانگو ھاوار بەلئىيەكى كەرد دەولەتەكەى لە پېش ئىمەوہ بە گردو يالئىكەويون راپىدا..

بەردىكى گەورە لەۋزىر قاچى مەردىكىدا ترازو ھاتەخوارى.. درا بە بەردىكى تردا بەجووت تلوڧونەو، خىرا زانىمان پووى ئەو دوو بەردە گەورمىيە بەردەلەي كانى و ئىمەندىن ھەريەكەو بەلەيەكدا ھەلھاتىن بەلام (سبحان الله) مام ئەحمەد ھەيەسابو.. تواناي سەيركردن نەبىت تواناي ھىچى نەمابو.. ھەرچەندە ھاوارمان لىكرد نەبىست لە ئاكامدا بەردىك داي بە پىشتەملەيەو بەردەكەي تردا بە كەلەكەي چەپىدا تافىراي كەوتىن گيانى سپارد، ھەرچەندە ھاوارمان كردو ھەلمانگرتو دامان نا.. سودى نەبوو.. مام ئەحمەد وفاتى كرد..

ئەو كەسەي يەكەم جار لە ئاومەكە دەريازى كرىبو بۇ جارىكى تر گوڭى گرتەو بە دىياو پاش كەمىك سەرى راوشاندو ووتى: انا لله وانا اليه راجعون.. مام ئەحمەد وفاتى كرد..

بەلە بە گريان و ناپەكمەتكو دلتەنگىيەو تەرمەكەيمان ھىنايەو نەوئەو ھەوالەكە بەشىۋمەكى تر لە خەلەك گەيەنرايەو..

خەلەكى بەتەمابوون بىكەن بە شايى و ھەلپەركى.. خەلەكى بەتەمابون جارىكى تر مام ئەحمەد بىتەو بە شوانيان. ئاي لە قەدەرى خىواي گەورە ئەو تەمەنەي پىيەخىيەو تەبىيەتە جىگەي دەرس و عىرەت بۇ ئەو كەسانەي كە بە خۇشى پۇژگارو تەمەنى درىز لە خۇيان بايى نەبىن.. ئەوچەند پۇژگارەي مابوو بەسەرى بردو پاش تەواو بونى ئەجەلەي بەو بەردانە ھات.

لېرەدا پوداۋىكى شاعىرى كورد (مامۇستا زېمىر) پىش باس دەكەين دەلەت: كاتىك كە بەرپەمەرى ناحىيە (پەردى) بوم، كۆمەلەك ماسى گر بۇيان گىرپامەو لەكاتى ماسى گرتەدا لاشەيەكەيان بەسەر ئاومەكەو بىنى كە چوپىن بە دەنگىو دەرمان ھىناو ھىنامانە قەمراغ رووبارەكە ھىشتا مابوونەو ئاي سەكەيان ھەمو دەركرد. دامان ئاي پىمان وت: تۇ بچۇ لەبەر ئەو كەندەلەندە كە سىبەرە پشوو بەدە تا كاتىك ئىۋارە گەراپنەو لە گەل خۇماناندا دەتەپنەو بۇ شار، بۇ ئىۋارە كە گەراپنەو بىنىمان كەندەلەنەكە رووخاۋە بەسەرىداو گيانى دەرجوۋە.

خېرىكى كەم بۇ منىكى ھەزار

ھەندىك چار مەرفەكان كە بۇ خەۋەر كاردەكەن و دەجەنگەن و پاش ماومەك
چەند كارىكى تر پووبەرويان دەبىتەزە.. لە دلى خۇياندا پەنگە بلىن ئەمە بچوكتەين
پاداشتى خەۋاپە!.

بۇيە دۋاي دەرنەنجام ھەمو كات ھەولەدەتات بۇ كارى باش و خۇش كار بۇ دەوروبەر
دەكات لە دوو سەرموۋە ھەزەنج دەبەخىشەت.

ئەو كەسەى دەبە خىشەت ھەست بە ئاسودەىى دەكات و پەنگە لە داھاتوئەكى نەزىكدا
بەتەۋە پەنگەى.

ئەو كەسەى وەردەگىرەت زۇر دىخۇش دەبىتە و كارىكى زۇر جۋانى پەبە ئەنجام
دەگەمەنەت.

كوردەۋارەش لە فەلسەفەمەكى جۋاندا وتوئانە: "چاكە بىكەو بىدە بە دەم ئاۋمەۋە"
بۇ سەلماننى ئەم خېرو بېرە وەرن لە گەلم با لە بارودۇخى راپەردودا لەگەل كاك (H)
ھەنگاۋ بىنەين مائەمان لە گەپەكى (س) بوو لە شارى سەلىمانى،

گرانىمەكى زۇر زۇر پۋى كەردبەۋ ئەم شارە پوخسارمەكانى ژاكاندەبو، مەنىش خەۋەن مالو
مەندال ھىچەم شەك نەبەد تەنھاۋ تەنھا يەك (عەرمەنەى سەتتايە)ىى كە بە ھەزە بازو
ماسولكەى لاۋازم پائەم پەۋە دەنا.

پۇژانە لە ناۋ شارى قەرمەئەى و بىدەرمەتەنىدا بىزىۋى مالو مەندالەم پەمەدا دەكەرد... پۇژەك
پارەى زۇر پۇژەك پارەى كەم پۇژەك بۇ نانە سكى پۇژەك بۇ كارىكى تر.

پەم خۇشە بزانن كە سى كەچ و دوو كورپو خۇم و خەزانەم دەمانكەردە ھەۋەت سەم خەزانى
سەرو پەچكە ھەر بە ھەزمەكارى سەريان كەردبوم بە پەتەۋە مالو سەرومەتو سامەمان
كەم بو.. بەلام قەناعەت و خۇش گوزمەنى تاكە سەرمەپەى خېرو خۇشەيمان بوو.

خانویەکی بچوگمان گرتبو بە کرێ، بەمەری ٢٥٠ دیناری سوپەری لە پیاویکی بە قەناعەت و خاوەن برۆی کامڵ و پتەو. بەمانای کردەموو هەموو وشە جوانەکانی پیاوشتی لێدەموشاوە.

دوو مانگ لە سەر یەک نەتوانی تەنھا نیوەی کرێیەکیەکیەکی بۆ دەستبەرو نامادە بکەم، ئای هەزاری ناخ نەداری باری گران و ناپەچەتی لە ناو شاردای کە دەستیم چەندین کەمەسە خواردنی لەبەرنامەیی نیوەی کەم دەرتاندا سەپێهەو، سەرمتا بڕنج و پۆن و شەکر و چا و میووش بەدوایاندا.

کار گەشتە ئەو رادەیە کە پۆژ تا بانگی ئێوارە بە حالە حال و هەزار پەزالت پارە دوو کیلۆ ئاردو دەسکی تەپە پیازم بۆ پەیدا دەکرا.

دەمێردەو مالهەو زۆر بە قەناعەت و قسەیی خۆشەو بە عەلادینە شەڕمەکی خۆمان دەمانکردە گۆلێرە بچوک بچوک و بە تەپەپیازم دەمانخوارد.

سروشتی ناوشار وایلیات خەلکی بۆ گەرم کردنەوێ خۆیان کەمەستە ئاسنی گەورەو خشتی هیتەریان بەکار دەهێنا.. کاری کردە سەر (مەحەبە) کانی گەڕمەو ناو شار، کارمەبا تا سەعاتێک دەبوو چەند کاتژمێرێک خۆی لێدەکردنە (هەنگوینی شەمەتێنکە)..

کارمەبا زۆر کەمبۆیەو.. بۆیە نەداری و هەزاری پووی پێکردمە تەلەفزیۆنەکە، پاش کۆبۆنەو مەبەکی داخراوی خێزانی قەناعەتمان لە لا دروست بو کە بیدەینە خۆراک و ژیانی دنیایی پێدەستەبەر بکەین.

بە ئێ بەیانی بێردە بازارو هەندێک خۆراکی کردو بڕێکم لێدایە کرێ و هەولم دا زۆر شەرمەزاری خاوەن مāl نەبم..

ئێوارە کە سەرنجەم دەدا شتێک لە مالهەدا جێگەیی چۆڵە.. کەسە لە دڵمەو دەهات.. (بەلام جیدەمەبەت لە دەست نەبوونی.. لە دەست هەزاری و لاتو زەبونی) ئەو شەو هەریەک لە لایەکەو نوستین پاش ماوێمەک هەستم کرد زۆر شتی مالهەم زیادەن.. خۆمان و منداڵ پێویستیمان بە کاری جوانکاری هەیە.. بۆیە لە (سەلاجەو هەرشو گەلێک کەمەستە گرانبەها) مان گەیانە بازار، ژورمکانمان زۆر گەورەو فراوان بون..

لە جێگەیی ئەوان بژێوی ژیاڵ دەستەبەردەبوو.. جار بە جار تاکە تروسکاییەکی گەش لە ناخی دەدام بە خۆم دەوت: تۆ بۆی دنیا هەروا گرانی بیت.. تۆ بۆی ژیاڵ ئاسانکاریمان

٣٣٢ بۆ دروست نەکات.. ئای کە خۆش بو جارجارە خەوم بە پابردوو دەبینی و جار

جارمىش ماتو كەساس دەبوم بۇ ئەم ژيانەو بۇ ئەم تەمەنە جوانەى كەوا بەزەلىلى
گوزمر دەكات. سوتەمەنى پىشتى پارەى دەشكاند سەر باقى ئەوۋى كە زۆر ناپەحەت
دەستدەكەوت.

جارجارە دەھات بە مېشكەدا كە قەرز بىكەم. باشە لە كىيى بىكەم.. ئەوا دەستەم كەوت
بەجى بېدەمەوۋە پۇز پۇزى نەفسى نەفسىيە، لە لايەكى تىرەشەوۋە مەن كەسم نىيە لە
دەرمەۋى ۋلات (خارج) تا ھاۋاكارىم بىكات پۇزگارەكان زۆر بە ناپەحەتى گوزمىيان دەكرە،
خەمەكان دەپۇشتەن خەمى نوئ دەھاتە جىگەيان نالەبارى بارى سىياسىش ھەرلە شلۇقى
بو، مىللەت بە گرانى و نەبۇنى پازى بوو لەو لاشەوۋە شەپى ناوخۇو براكوۋى ۋەك سالانى
رەبەردوۋ زىندوكرەپەوۋە، بەلام لە قاللى گونەمەوۋە دى بەدىۋە گۇرەبوو بۇ شار بەشار
ناۋچەى ھراۋان بە ھراۋان..

چەندىن گەنج بە ۋەرمەقەى (جاشايەتى ۋپاشايەتى) نەجاتيان بوبو بەلام (ياكۇرسى يا
نەمان) كەرنىيە سوتەمەنى ئەو جەنگە خۇ كۆيەيە.. ناي پۇزگار زۆر ناپەحەت دەپۇيت..
ئەمانە بونەتە شىكى ئاساپى زۆر بە ئاسانى خومان پىۋەگەرت..

زىستان بە خۇى و سەرمەو سۆلەۋە خۇى پىچايەۋەو بە مانگى ئازارو نىسان پىشۋازىمان لە
ۋەرزى بەھارو خۇشى و گەرمەى ھاۋىن كەرد..

خۇى گەۋرە ئەم بەندەنەى خۇى باش دەناسىت.. نە بەرگەى سەرمەى زىستان و نە
بەرگەى گەرمەى ھاۋىن ناگەرن.. دەپىت لە ۋەرزى ھاۋىندا سەرمەى زىستانمان
بېرىچىتەۋە؟!

ۋەرزى گەرمە كاتى پىگەشتىنى مېۋەكان لە دەركەى مىللەتى ھەزارىيان دا زۆر بە گەرمى.
ئەۋەى مایەى نىگەرەنى خىزانەكەم بوو، نەبۇنى سەلاجەو پانكەو موبەرىدە بوو،
پەنەمان بۇ كەرسە كۆنەكانى كوردەۋارى بىرد، بازەپەيان لە بازاردا گەرم بوو (باۋەشىن،
مەركانە، تەرمۇزە،....) ئىتەر شەۋگارەكانى بەر ناگەردان و مەقەلى خەلۋوزو زۇپەى دار
پۇشتەن شەۋۋەشەۋگارى سەربان ھاتنە پىشەۋە.. قوربەسەر ئەو مائەى سەربان و
خەۋشەپەن نەبۇۋا؟!

خۇيەنەرى بەرپىز پەنگە زمانى گىرپانەۋەى ژيانى ھەزارىم سادەو ساكارو تارادەمەك لاۋاز
بىت. بەلام ناخ و زمان زۆر مانەدەو زۆر نەبەكامە لە گىرپانەۋەى ۋەمىقى ئەو پۇزگارە
تالانەدا مەگەر لە ھەرزو ھەستى مەۋقى بە قەناعەتدا بىمىنەتەۋە، ھەۋىش دەدەم لە

ناخى كۆمەلگەيەكى دامام سەرگەردانت خالى بىكەم كە پۇزگارنىك بوو گالتەي بە زۆر شت ئەھات كە ئەمپۇ بۆتە ئەمرى واقع، سىروشتى مائەكەي ئىمە ومھا ھەلگەوتبو مائمان سەرسوچى كۆلەنەكە بوو مالى كەم بەدمورمانەو ھەبوو، شەوانى گەرما لە سەربان ئەگەر بارەش بېھىشتايە دىنوستىن، پان دەرگاۋ پەنجەرى مائمان والادەكردو لە ژوورەكاندا ھەرىكە لە لايەكەوہ لە تاو بېكارمبايى گەرماو برسېتى خەو دىبوہ ميوانى لاشەو دەماغمان، خەوہكانىشمان پېربون لە ھىلاكىۋ دىردەسەرى و نارەحەتى، بەلام وشەي ئىنسان لە نىسانەو ھاتوہ.. شتەكانى زۆر زوو بىردەچىتەوہ.

بەيانى مەلا بانگدان وەك پۇزەكانى تر غەربانەكەم دىردەكرد لە خەم و خەفەتى مال دىردەچوم پووم لە خەم و خەفەتى ناو بازارو دىردەسەرى دىكرد، ئەو خەلگەش لە من باشتەر نەبون تەنھا نامانجەم لە ئابورىدا پەيدا كىردنى ئاردو كەمىك پىخورى ساكاربوو.

ئەم وىرزى بەھارو ھاوینە خەلگەي خەلگەي دەدا بۇ چۈنە گەشتو سەيران لەو كەزو كىوو قەراغ چەم و روبارانەئەو پۇزە شارتابەيەك چۆلى پىوہ ديار بوو، ئەو پۇزە تەنھا يەك دىنارى ئاسنەم دەستكەوت كەوتىنە وتووېز: باشە بەچىت بەم؟ كاك دىنار تۇ چىدەكەيت؟ باشە واتۆم دايە يەك نانى بازارى ئەي چى بۇ مائەو دىبەيتەوہ، ئەگەر يەكەك بە كامىرايەكى فېدېئۇ ئەم دىمەنەي تۆمار بىكرايە پەنگە ببوايە ھەوېنى چەندىن قىلىمى دىزىز ئەگەر نوسەرنىك ئاگادارى ئەم خەم ھەلپشتەنە بىت دەيكاتە چەندىن وشەو دىبەيتە پۇمانىك تا كۆتايى مۇفەكان.

لە ئاكامدا پىاۋىكى ھەزارى نەدارى پەش سېي بەرامبەرم وەستاۋ داۋاي خىرى كرد، چاۋىكى سۆزىم بە خۇمدا گىراۋ مال و مىندالەم وەك شىرىتېكى فېدېئۇ بە خىرايى بروسكەيان بە مىشكەم دا، باشە ئەم دىنارە ھەربۇ ئەم پىاۋەكەم دەستە باشە.. خوايە گيان وامن بەخشىم بە خەزىنەي تۇ، تۇش خاۋىنى پەخمەتى زۆرى و لە خىرو شادى بېبەشمان نەكەيت كابرى پىرى بەسالچوى پەش چەرمو بە خۇشحالېيەو پەرەكەي وىرگرتو ھەنلىك نزاى كرد، لە دوا و تەيدا وتى: ئەمە چەند پۇزىكە بىرسىم سوپاس بۇ خوا سفتاحم كرد.

لە ناخەو ھەستەم بەناسودەيى دىكرد، بەلام ئەي چى بۇ ئەم شەوگارى كەسى ژەمى پۇزگارى بۆتە يەك ژەم و ژەمەكەش پەنگە ئەم شەو نەبىت، وەك لە خەۋىكى خۇش ۳۳ ۴ پاپەرم بە دەنگى بانگى عەسر بەھۇش خۇم ھاتەوہ.. بەرمو مىزگەوت پائەم نا،

عەرمبەنەكەم بە عەمۆدێكەو بەستەو... چۆمە ژووری... پاش تەواو بون، پڕوم لە بازار
 كردهو سەر ئەنجام ئەم پۆژه بە دەستی بەتال بەرمو مال گەرامەو. ئەو شەو خۆم
 مال و منداڵم بێشێو ماينەو، زۆر راستە (القناعه كنز لا یوفنا) كچە بچكۆلەكەم وتی:
 بابە گیان ئەزانی دوینێ شەو زۆر خۆش بوو وتم: بۆ بابە گیان شەوگەر هەر شەوگەرەبە
 هیمنی وتی: دوینێ شەو بۆنی كولێری سەر عەلادینەكە ئەم ژووری پڕكردبو، بەلام
 ئەم شەو بۆنی هیچ ناكەم.. ئەمشەو برسیمەو دوینێ شەو تیربوم.. بابە گیان بۆ نانت
 بۆ نەهینانەو؟!

نەمزانی چی وەلامی ئەم كیزۆلە دلێر خەم و خەفەتی برسیتییه بدەمەو، ناچار وتم:
 كیزە جوانەكەم ئەم شەو بنو پشت بە خوای گەورە ئیواری داهاو بە تیری دمنویت،
 منداڵ زۆر هەست ناسكە وتی: بابە گیان تۆش وەك من برسیتە؟
 بەناچاری وتم: پۆلە گیان من هەمو ئەم پۆژگەر برسیم بوو.. ئەمەش شەوگەرەكەیه..
 قسەى زۆر لە نیاوماندا پوویدا.. كاتیك زانی دمنگی نەما! هەستم راگرتو سەیرم كرد
 چاوە ماندومكانی نوقمی خەویكى خۆش بووبون.
 منیش لە دوا ئاهما وتم: خوا ئەو بەگرت نانو و ناوی لیگرتوینەتەو.. ئەگەر ناحەقیان
 لێدەكات خوای گەورە لێی قبول نەكات..

نازانم چۆن منیش لە تاو برسیتی و بێكارهباى و بێناوى سارد چۆن خەوم لێكەوت بەلام
 دیار بو شەكەتى پۆژگارو خەفەتى دنیا كاسی كردم و خەفەبوم.
 نیو شەو درەنگ بوو لەتەپەتەپى سەریان بەخەبەر هاتم، تا دەهات دمنگی تەپەى
 قاجیان نزیکتر دەبوو، لە پڕ راجلەكیم و شایەتمانیکم هیئا، كە زانیم راستەو خەو نیە
 لە دلی خۆما وتم: هەبیت و نەبیت بەم ناوختە ئەمە تەپەى پێى دزە.. خواپە خێر..
 جا بۆ نەپەن.. چیمان هەپە ببەن؟! ئەوێ دۆزیانەو خەلاتیان بێت، كاتیك زانی سێ
 كەسى دەم چاو هەلبەستراو جوان دەماغیان كردبو دووانیان كلاًشینكۆفیان پێبوو
 یەكێكى تریان دەمانچە.

لێمان راپەرین و داوای پارەو ئالتون و كەرسەى گرانبەهايان لێكردین.. هەمومانیان
 خستە سوچێكى دیواری ژورەكەو.. مال و منداڵ و یستیان هاوار بكەن و بزێكێن.. بەلام
 میلیان لێراكێشین و ورتەیان بڕین.

قەدىمىكى باش گەپان ھىچيان دەست نەكەوت، منىش لە ناخەو ھىرۇكى (قصة اللص والفقير) م بىر كەوتەو ھەكە لە نىو ھەودا ھەلى كوتايە سەر مالىك و مالىكە زۆر ھەزاربون ھەرچەندە گەپا لە مالىكەدا ھىچى دەست نەكەوت خاوەن مال وتى: بېورە ھەكەوت مەن بە پۇزى پوناك ھىچ لەم مالى خۇما نابىنمەو ھەكەوت ئىستا كەسىكى نامۆى ھەكە تۆ بەم بەم بەم بەم ھەكەوت تارىكە چۆن شتت دەست دەكەوت دزەكەش بە پوو زەردى بۆى ھەتەت.

نەمانىش زۆر گەپان ھىچيان دەست نەكەوت سەرگەردەكەيان پوو تىكەردم كەتە كۆن كوا پارە.. كوا ئالتون.. كوا كەرمەسى گرانبەھا.. لە كۆت قايەم كەردوون، منىش لە ھەلامدا وتم: براگيان لىتان ھەلەبەو بۆ مالى مەن ھاتوون ئىمە زۆر ھەزاربون پوو لەو مالىنە بىكە كە تەنەكە خۆلەكەيان پەرە لە پاشەپۇكى ئىوارمەيان.. قەسەكانم تەواو نەكەرد كچە بىكۆلەكەم بە كزۆلەيمەو وتى: بابە گيان نەمانە خوارىنى خۆشيان بۆ ھىتاوون.. پوو كەردە كابراى ھەكەوت دوبارە وتى: خالە گيان مەن زۆرم بىرسىيە.. ئىوارەش نانمان نەخواردە.. ھىچمان نىيە بۆ نازارمان نەدەن ئىمە ھەزاربون.. گوناھىن.. بەلى كچەكەم پاكىشاو بىدەنگەم كەرد، لەو لاشەو ھەكەوت داپكى مەندالەكان بە ھەلامى چەند قەسەكە ھەكەوتە قەسەكەردن، كاكە گيان خىرتان نەگات گەپان لىلانە.. خۇمان لە ھەزارى و كەمەستىدا دىنالىن ئىتوش سەر باقى نەم ھەمە گرانىيە پەخەتان گرتوون، پەكەكەيان نىيازى ھەقى ھەمە بەلام سەرگەردەكەيان وتى وازى لىبىنە.. ديارە ئىمە بە ھەلە ھاتوون. كەسەكەى تەريان وتى: باشە ھەكەوت پارەو شتەيان نىيە كەرمەسى خوارەن چەيان ھەمە ھەندىك بەرىن..

منىش وتم: كاكە گيان خاوەنى ھەمەبەكە سىتەيم.. بە ھەزار كۆپەرومى چەند دىنارەك پەيدا نەكەم بۆ ئەو مەندالە.. كەچىم كەم دەست.. ئەم ئىوارمەش بەمى شىو سەرمان ناوتمەو.. ھەمە نەگەر بلىم چەند پۇزىكە ناگەر لە مالىمان نەكەروتمەو.. ھەمە.. بۆ قەسە ناكەن.. وىزدانەتەن ھەبىت بۆ ھەكەوت گورگى بىرسى تەمان بەربون..

كچە بىكۆلەكەم لەگەل خوشكەكەى تەرى دىگەرا، پوناكى لاپتەكەيان تىگرتەن.. پاش كەمەك نەو ھەمەمانچەكەى بەدەستەو بۆ بانگى پەكەكەيانى كەرد: وەرە پىشەو كۆرە.. لە مالىكەى تەرىت دەست كەوت بىدەبەو دوو مەندالەنەو ھەكەوت دىنارەك مەنچە ۳۳۶ مەنچەو خاوەن ناچار دەستى كەرد بەمەر باخەلىا ھەندىك پارەى داپە دەست

كەچەكانەم..منیش لە دەستی كەچەكانەم گرتو دامەووە دەست خۆیان و وتم: پارەى ئیووەمان ناوێت با بەپاروى حەرام گۆش نەبەن كەچى بەكێكیان وتى: بېگرە.. پارەى مامى خۆتە. ناچار زەردەخەنەمەكم كردو پارى بون.

لێیاندا پۆشتن.. لەدوا سەرنجیان لە دوا ھەنگاویاندا سەركردەكەیان وتى: كاكە بەچى زەردەخەنەت كرد گالتەت بەچى ھات؟

لە ئاكامدا وتم: كەسێك پۆحى زیندو بێت و بەزمى بە منداڵى ئاوەادا بێتەووە ھەیفە دزى بكات ھەیفە كارى خراب بكات.

شەو كوتەكە وتى: پیاو خۆى ماندو دىكات بەلام ھەیفە بۆ ئیووە نەبێت گەردنتان ئازا بێت.. ئەگەر پیاویم بەسە.

لە دەرگای دەرەووە پۆشتن ھاتمە لای منداڵەكان و پارەكەمان ژماردەنھا ۵۰۰ دینارى سوپسرى بو.. خواپە نەپچرى بۆ ئیمە زۆر بوو..

(كە خودا دای ناڵیت كۆرى كێى).. ھەمو گەشاپنەووە، بڕپارى خواردنێكى خۆشمان دەرکرد..وتم: خواپە زۆر سوپاس گەر تۆ پزق بنیڕیت بە چەتەو دزیشدا بێت ھەر دەینێڕیت.

سود وەرگیراوە لە دەفتەرەنامەى بەرپز مامۆستا مستەفا حەسەین میرەسورە

دەرياو ئيمان و ھەنگاو

بەرپىزان ئىمە مسافىرىن .. سەفەرىكى دوورو درىژ .. پىگەى تۆلان .. پىگاپەك
كەمىمان بېرپە زۆرى ماو، پىگاپەك لە جىھانى نەبوونەو دەستى پىگەى ئەو كاتەى كە
ئىمە ھىچ نەبوين.

ئىمە پىبوارى پىگەى عىشقىن بەرمە بەھەشت كەوتوپنەتەرى .. بەردەوامىش پىگە
دەبىرىن تا بەردەم بارەگەى پەروەردگار.

نەمە مېھرجانى خوداىيە ھاتوم بەم چەند پەيشە بەخەشى ئىمەو خويىنەرانى، خوايە
گيان ئيمان خۆشەبە .. خوا گيان لەو دونيا نەپەمىتەو بەرووماندا .. خوايە گيان عاشقى
ديارتىن.

بەرپىزان دەبىت لە گوناھ كەردن دووربەكەوينەو .. چونكە گوناھ كەردن دەبىتە
بىزاركەردنى رۆح ھاتوپ مەنچەمىكەمان دەبىت كە رۆحمان تىمار بكات، بەئىن دەمەين بە
ئاوى ئيمان خۆمان بشۆين و نەگەپىنەو بۆ گوناھو جىھانى گوناھ.

بەرپىزان لىرەدا دەمويست سى خال باس بەكەمكە ئامۇزگارى خۆم بەم پىش ئىو ..

۱. پەيوەندى ئيمان.

۲. لىكچونى ئيمان "تەشەبە"

۲. ھەنگاو نان و چوئە پىشەو.

- ئيمان شتىكە نەبىنراو .. بۆ ئەوۋى بىناسىن دەبىت لىكچونى بۆ بەكەين .. نەونەى
بۆ بەپىنەنەو .. زاناپان چەند شتىكىيان باس كەردو.

پەيوەندى ئيمان چىيە؟

پەيوەندى عىلمى چىيە؟ جىياوازى بەدى دەكرىت لەم نىوانەدا:

پەيوەندى عىلمى چىيە: ئەو پەيوەندىيە كە لە نىوان مامۇستاو قوتابىدا ھەيە.

⁵ سود وەرگىراو لە وتارىكى مامۇستا تەحسىن ھەغەرىب .

لە نىۋان دوكاندارو فرۇشياردا ھەبە، لە نىۋان دىكتۇرو نەخۇشدا ھەبە.

باش تەۋاو بونى ئىتەر يەكتەر ناناسنەۋە، پەيۋەندىيەكى وشكە، دىتوانىم بلىنىم پەيۋەندىيەكى بەرژمەندىيە (مىصلە) بەلام پەيۋەندى ئىمانداران كە يەكتەر بەبەكەۋە دىبەستىتەۋە، ئىتەر بىرەنەۋەى نىيە.

لەسەر بناغەى خۇشەۋىستى يەكتەرمان خۇشەۋىت، ئەۋ پەيۋەندىيە تەنھا بىرۋادار ھەستى پىدەكەن، بە چاۋى دىل يەكتەريان خۇش دەۋىت.

- ئەۋەى گىرنگە بۇ ئىمانداران دىبىت بىزانىن چى دىمكات.. چ كارىك دىمكات.. بۇكى دىمكات.. لەبەرچى دىمكات.. بە كام مەبەستە نىيەت ئەنجامى دىمكات.. لە كۇتايدا چ چىزىكى لىۋەردىگرىت.. چ ئاكامىكى دىبىت..

خۋاناسىك دەلىت: ئەگەر ھەزار چار قورئاننى لەبەر بىت ئەبىت بىزانىت بۇ لەبەر تەردە، دىبىت وات لىبكات نەفەست كافىرەبىت.. نەفەس زۇر گىرنگە ھاپىيان. بۇ نەۋە: كاتىك نۆپۇز دىمكەت دىبىت بىزانىت بۇ كى سۈجەدە دىبەت.. دىبى بىزانىت چى دەخەيتە سەر زەۋى!

دىبىت ئەۋە بىخەيتە سەر زەۋى كەلە نەفەسدا ھەبە، "رۇخ دىل ۋىگان"، سۈجەدە بەرەت. ئەۋ كاتە مەۋفى ئىماندار.. بىرۋادار بە پەيامى ئاسمانى ھەست بە جۋانىيەكانى ئىمان بەھا بەرزمەكانى دىمكات.

پارىزگارى لە ۋتەۋ رەفتارو كىردارو ئەمانەتە ئىرادەۋ ھەق دىمكات، دىتوانىم بلىنىم ھەساب بۇ ھەستى بەرامبەر دىمكات، ھەساب بۇ مىرۋەلەپەكىش دىمكات ۋە ھەقى ناخۋات. كەسى بىرۋادار (ئىماندار) ۋەك دىرەيە.. دىرەيا! دىتوانىت سەرنىج بىدەت بىزانە ۋاپەۋ ھەستى پىدەكەت.

- دىرەيا سىفەتلىكى ھەبە كە مىردو ناگىرەتە خۇى، ئەۋ ماسىيەنى كە زىندون لە ناۋ ئاۋدا دەجۋىل سەما دىمكەن دىخۇن بەلام كاتىك دىمەن دىرەيا ناپانگىرەتە خۇى فرىيان دىماتە دىرەى.. ھەروەك چۇن لەناۋ دىرەيا ئىماندا كەسىك دىمىنىتەۋە كە زىندوبىت.

- دىرەيا دىبىتە رۇخى ئەۋ شتەنى دەچنە ناۋى دىرەيا، سەرنىج بىدە ئەۋ كەشتى ۋە لەمانەنى لە ۋشكانىدا ناچۋىل سەلام كەدەچنە دىرەيا دىمانچۋىلنى، كە سىك مىردو بىت كە دىتە ناۋ ئىمانەۋە رۇخ دەچىت بە بەرەندەۋ دىبىن بە كەسىكىت.. مەۋفىكى

نەمۇنە: كەسك دزە درۆزە.. داوڭن خاوپن نىيە.. خەلگى لىي دىترسن بەلام كە چوۋە بازىنەي ئىمانەۋە ئەۋ كىرەۋانە ھەمۇى دىگۆرپىت.

پان گالىتە بە باۋكى دىكات لە داپكى دىدات براۋ خوشك گىرىيان خواردوۋە بە دىسىيەۋە.. كە بەتەۋاى ھاتە بازىنەي باۋمىرەۋە دىبىتە مەۋفۇكى جوان ۋ نەمۇنەيى. لە رابرونى ئىسلامدا چەندىن كەسمان دىۋە لە كۆمەلگەي كوردىشماندا چەندىن كەس ژىاۋن بەلام ئەۋانەي ئىمان كارى تىكرىدون، چەند سالىشە مردون، نەۋەكانىيان بە زىندوى پادىيان دىكەنەۋە نەمرن.

- ماسى ناۋ دىمىرپا ناخەۋىت.. مەۋفۇ ئىماندار ناخەۋىت.. (ئەۋ خەۋەتنەي كە جەستەۋ لاشەي پىشۇ ئىسراحت دىكات. بەلام رۇخى لەلى خودايە.

بەبەردىۋامى ۋ ھەردەم ناگاي لەۋ كەسانەيە كە پىۋىستىيان بەۋە، ئەۋ ھاۋكارىيان دىكات. نەداران.. كەم تۋانان.. لانەۋازن.. خۋىندكارن.. ئەم پەروشىانە بە ھىزو باۋمىرەكەي بۇيان دىكۆشىت. چىز لەۋ ھاۋكارىيە ۋ مردىگىرپىت.

- سىفەتىكى تر دىمىرپا قەت پىس نابىت، پىسىيەكان بە ئاۋ دىشۆرپنەۋە بەلام خۋى پىس نابىت، ئەۋ كەسانەي گوناھبارن دىنە ناۋ دىمىرپا ئىمانەۋە پاك دىبەنەۋە ھەرجى گوناھيان ھەيە دىشۆرپتەۋەۋ پاك دىبىتەۋە.

دىمىرپا بەخشندەيە دىبەخشىت بەۋ شتانەي لە دىۋوربەرى ھەن.. پاشانىش دىبەخشىت بەۋ شتانەي كە لە دورىيەۋە ھەن، سەرنج بدە باران دىنپىرپىت بۇ ئەۋ شۆپنە دورانەي كە پىۋىستىن.. خۋى دىستى پىيان ناگات.

ئايا سەرنجىت داۋە مەۋفۇ ئىماندار خىرى ھەيە بۇ ئەۋ كەسانەي كە دورن لىۋى.. نەك تەنھا ئەۋانەي كە لىۋى نىزىكن.

كاتىك ئەۋ كەسە ئىماندار نىيە خىراپە خىرىيان ھەر زۆر كەمە بۇ چۈرەۋورىيان ئازارى داپك ۋ باۋك ۋ ھاۋسىكانىيان كەسانىتر دىدەن.. بەلام كە بونە بىرۋادار زۆر دىگۆرپىن ۋ ھاۋكارى يەكتر دىكەن ۋ ھەۋل دىدەن سودو قازانچ ۋ خىرىيان بۇ دورترىن كەس ۋ شۆپن بىرۋات.

- ماسى لەناۋ ئاۋدا دىمىرپا نابىن؟

جۋان ورد بەرمەۋە لەۋ ماسيانەي لە ناۋ ئاۋدا دىپۆن ئاۋ نابىن.. كاتىك شتىك دىخەپتە ناۋ ئاۋمەكەۋە ھەمۋىيان ھەلمەتى بۇ دىبەن، ئايا كەي چىزى ناۋ دىكەن؟ كەي ناۋ دىبىن؟

ئەو كاتەى كەلە ئاو دېنە دەرەو ھەو خەرىكە دەیان خەنكىنى ئەو ساتە دەزانىت ئاو جىيە ئاو بۇ ئەو چەندە گىرنگە ئەو كاتە مەۋفى باۋەردار دەزانىت باۋەر (ئىمان) بۇ ئەو چەند گىرنگە كاتىك ھەست دەكات لەم كۆمەلگەپە ئىمان نىيە دابراۋەو چۆتە دەرەو (خارج) ئەو براۋ خوشكانەى خارج كە دلىان زىندە دەزانن ئىمان جىيە!!!

نامە دەنیرنەۋەو باسى گوزەرانى خۇيان دەكەن.. لە قەسەكانىاندا ديارە داۋاى دوعاى خىردەكەن.. ئەو كاتە بىر دەكەنەۋە ئەو كاتە دەزانن جىيان لە دەستداۋە.. ئەو كاتە دەزانن دلىان جىيە (زمان بەردەى دلە) ۋەك خواناسىك دەفەمويت: گەر بەردە بىجۋىت دەزانىت زمان جىيە.

بەپىزان ئەمە بۇ ھەمو كەس نىيە بۇ ئەۋانەپە كە رۇحيان زىندە. مەبەستىەتى خۋاى گەرە لە گوناھەكانى خۇش بىت، زۆرىكى باۋەردارىش ئەو ژىنگەپەيان بىنى.. ئەۋە نەبو خەۋىيان پىۋە دەبىنى ئىستا ھاتونەتەۋە درېزە بە ژيانىكى ئىمانىانە دەمن.

- بەپىزان ئەمەمويت تەنھا يەك ھەنگاۋ بىنىن زۆر بەجىدى بىت تەنھا ھەنگاۋ بىنىن بە نەفسمانداۋ ھىچى تر.

شىخى گەرەى سەمەرەقەند كە شىخىكى ناۋداربەۋە لە ئامۇزگارى و موحازەرمكانىا قەرمبالقىيەكى زۆرى پىۋە بوە، پۇژىك دەپەمويت بىتە ئاو خەلگەكەۋە وتارىيان بۇ بدات سىفەتى مەزگەۋتەكە ۋاھابو دوو دەرگای ھەمبۋە پەككىيان لە داۋە ئەۋى تریان لەلەى مەجرابەكەۋە، جەنابى شىخ كە دېتە ژوورئ ھەنگاۋىك دەنىتو كەسىكى ترىش لە دەرگاگەى تەرەۋە دېتە ژورئو ئەم قەرمبالقىيە دەبىنىتو دەلىت:

رەحمەتى خواتان لىبىت ھەركەسەۋ لە ئاستى خۇپەۋە ھەنگاۋى بچىتە پېشى.

كاتىك شىخ گوپى لەم قەسەپە دەبىت دەگەرپتەۋە ناچىتە دوانگەكەۋە خەلگەكە بانگى دەكەن: يا شىخ بۇ ئەۋى، ۋەرە وتارمەكەمان پېشكەش بەك..

جەنابى شىخ دەلىت: وتارو ئامۇزگارى ئەمەۋ ئەو ۋەپە بو كە ئەو پىاۋە ھەرمۋى واتە ھەركەسىكتان لە ئاستى خۇپەۋە يەك ھەنگاۋ بچىتە پېشەۋە لە ھەمو بۋارەكانى چاكەو خىر خۋازىدا بەسىەتى.

شاعىرىك لە بەردەم خواناسىكدا دەفەرمويت: بۇ ئەۋى مەۋفى ئىماندار بگاتە لای خۋا دو ھەنگاۋ بىنىت پەككىيان بە نەفسى خۇپداۋ ئەۋى تریان بەردە لای خۋا بچىت.

خواناسەكە دەلەت ئەو كەسە زۆرى وت، تەنھا يەك ھەنگاۋ بىئى و بەس.. ھەنگاۋىك و بىرپارنىك پەشىمان بونەۋەى تىدا نەبىت و نەگەرپتەۋە سەر خراپەكارى. ھەنگاۋىك ئىرادەى ئىمانى گەشەى تيا بىكات و بەرھەمبەت.

لە كۆتايدا ھىوام واپە ھەنگاۋ بىئىن بۇ پىشكەۋتن.. بىرپارنىك بىھىن كە لە پىشەۋاكەمان بىچىن.

ھەنگاۋىك بىت بۇ خۇ چاگردن و دىۋارنىك بىت بۇ نەگەرپتەۋە بۇ لاي گوناھەكان. لە دىرپاي ئىماندا خۇمان زىندو بىكەپنەۋە بىيئە رۇحى پاك و نەگەرپتەۋە بۇ لاي گوناھ. دۇنيا بە ھەركاتىك ئەو ھەنگاۋت نا ھەست بە چىز ئەكەپت، دۇنيابە كە ئەو بىرپارەت داۋاكارت تياكرد ھەست بە چىزى ئىمان دىكەپت.

ھىۋادارم پىز لە خۇت بىگىرت خۋاي گەۋرەش پىزدارت دىكات.. لە كۆتايى پەيغەكانىدا دىلەيمەۋە:

۱. ھەستت بە پەيۋەندى ئىمانى كرد.

۲. چىزت لە تشبىھى دىرپاي ئىمان وىرگرت.

۳. بىرپار دىدەپت ھەنگاۋ بەرەو چۈنە پىشەۋە بىيئ.

كەۋاتە: دۇنيابە ئەندامىكى بە كەلگى قوتابخانەكەى محمد (صلى الله عليه وسلم)

دىمىيت انشاء الله السلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

دریژهی نه خشی که نیسه بۆ گاور کردنی مسولمانان له جیهاندا

له دیمانه په کی اشواک کولن یانق)⁶

دیمانه / ئه یمن ابراهیم

و / باوکی محمد

پ / بهرێز اشواک کولن یانق ئهو رێکخراوه خێرخوازیه رۆژئاواییانه چیه له جیهانی ئیسلامی به گشتی و ئهفریقا به تایبهتی؟

- له راستیدا ئهوانه رێکخراوی که نه سین و له ژێر بهردهی رێکخراوه مرۆپیه کاندای کار نه کهن، به لām ناوهرۆکی کارمه که یان به گاور کردنی مسولمانان و دورخستنه موبانه له دینه که یان به چهندمه رێگه و شیوازی جیاواز.

پ / ژماره ی ئهو رێکخراوانه چهندین که کوژی که نه ی جیهانی بهرپوه یان ده بات و چاودێریان ده کات؟

- سه ر ژمیری کردن و ژماردن یان ئاسان نیه، به لām نه توانم بلیم که ژماره یان له چهندمه ههزار تیپه ر نه کات، ته نه ا له سو داندای 500 رێکخراوی که نه سی هه ن کار بۆ که نیسه نه که ن.

پ / رێکخراوه که نه سیه کان چۆن هه لکه ستن به کاری به گاور کردنی مسولمانان؟

- رێکخراوه که نه سیه کان، یان راستر بلین نه سرانیه کان، له خو و مه کوپرانه هه لئاسن به و کاره، به لکو به پێی نه خشیه کی بۆ دا پێژرا و ورد کار نه که ن، لی کو ئینه مه ی ئهو

ولتە يان ئەو شوپنە ئەكەن كە ئەپانەوئى كارى تيا بىكەن، بەپېئى ئەو نەخشانى
كە ئەو ئاپىنانەى كە تىايەتى و شوپن كەوتەى ھەر ئاپنىك، پەيوەست بونى
خەلكەكەى بە ئاپىنەكەپانەو، پېويستى ئەو خەلكە بە خزمەتگوزارىيەكان وەك
پارەو خواردن و تەندروستى خوئندن و خزمەتگوزارىيەكانى تروە ھۆكارەكانى بە
گاور كردنىش زۆرن، بە پېئى ئاپنى ئەو كەسەى كە ئەپانەوئى بىكەن بە گاورو
ئەندازەى وابەستە بونى بە ئاپىنەكەپەو ئەگۆرئەت، ئەو كەسە چەندە پېويستى بە
پارەو مال و يارمەتى و چارەسەر كەردنى بارى گوزمران و تەندروستى ھەپە، بۇ نمونە:
بى دىنەكان ھىچ گەرتىكىيان نىە لەوەى كە بىن بە گاور ئەگەر پېويستىيەكانيان بۇ
نەنجام بىدن، بەلام مسوئلمانەكان ئەو پىكخراو كەنەسىيەكان لە دوو پرومەو
كارئەكەن، يان كەردنىان بە گاور ريان دورخستەنەو ميان لە ئاپىنەكەپان ئەگەر نەبوون
بە گاور، وەھۆكارەكانى بە گاور كەردنى مسوئلمانان پەلە پەلو قۇئاغ قۇئاغ نەروون لە
گەئىدا ھەئىئەننىن و ئىغراى ئەكەن بە زۆرشت.

پ / ئېو چۆن كەسپكى مسوئلمانان لە ئاپىنەكەى دور دەخستەو؟

- ئەگەر پابەند بواپە بە دىنەو ئەو لە پىگەى ئىغرا كەردن و ھەواو ئارمەزومەكانەو
(شەوات) ئەچىنە زورمەو، وەك پىدانى شوھرەت و ئاوبانگ و دەستەبەر كەردنى
خوئندن يان پەلوپاپە يان ئافرەت، پەككە لە شارمەزاكانمان بەردەوام ھاوړپىيەتى
دەكات، ھەمو پېويستىيەكى بۇ جىبەجى دەكات و بەردەوام لە گەئىدا دەبىت بۇ
شەكەرنەو چارەسەر كەردنى گشت گەرتەكانى تا واى لىئەت دەبىتە كۆپەى دەستى
ئىمەو لە ھەمو كارپكىدا دەگەرپتەو بۇ لامان، ئىتەر و رەدە لە گەئىدا خەرىك
دەبىن تاكو زۆر بە ئاسانى يان دەبىتە گاور دېتە ئاواپىنەكەو، يان لە ئاپىنەكەى
خۆى دور ئەكەو پتەو باومېرى پېئى نامىنى.

پ : ئەى ئەگەر لە ھەندى ولتە سەرنەو كەتتاپە لە مەبەستەكانى خوتانداو فەشەلتان
بېناپە چىتان ئەكەرد؟

- ئەگەر ئەو سەرى نەگرتاپەو سەركەوتو نەبوپناپە، ئەو چەندە ھۆكارى ترمان
ئەگەرتەبەر وەك زەخت كەردنە سەر ئەو ھۆكومەتانەى كە بە تەوجىھاتى كەنىسە
نەنەپۇشتن بەو كە لەپىگەى چەند ولاتىكى رۇژئاواپىيەو ئەو ھۆكومەتە ئاگادار
۳ ۴ ۶ ئەكرەپەو، وە تەھدىلچىمان ئەكەرد بە بېرنى ئەو يارمەتى و خزمەتگوزارىيەى

كەنەماندا بەگەلەكانيان.. ئەو خزمەتگوزارىيانەى كەنەمان ئەتوانى وازيان لىيىنن و زۇر پىويستيان پىيىبو پان پىگەى ترمان ئەگرتەبەر ئەويش دانانى جۇرپىك لە گەمارۆى ئابورى لە سەريان پان دروستكردن و نانەوى ئازاوى تايەفەگەرى و ئاپنى لە ناوياندا.

پ/ دەربارەى سەرچاوى ئەو پارانەى كەنەيسە دەستى دەكوپت و ئەيبەخشىت چى ھەيە؟

- لە پۇژاوا بەپىي ئەو ياسايەى كە ھەيە پىژەى ۵% ھەمو ئەوانەى كە لەوى كار ئەگەن ئەپوات بۇ كەنيسە پىكخراو كەنيسەپپەكان، ئەمە جگە لەوى كە زۇربەى ئەو دامەزراو پۇژاواپيانەى ئەفرىقاو ئاسيا كەنەسين بە پەلى يەكەم، بە ماناي ئەوى كە پارەكانيان بۇ بەرزمەندى كەنيسەو چالاكەكانى كەنيسە ئەپوات و كەنيسەش لەلى خۆيەو بۇ چالاكى و كارەكانى خۆى بەكارپىيىنى، بە نمونە: كەنيسەى مىسىرى زياتر لە ۱۰ ھەزار قوتابى لە خواروى سۇدان لە خۆى گرتەو پارمەتيان ئەدات، تا لە داھاتوود: بىنە قەشە پان شارمزا لە ئاپنى نەسرانيدا (مەسىحى).

پ / زانراو كە زۇرپىك پەلو پايمەى كەنەسى بەرزت ھەبوو، ھەستت بەچ جۆرە ژيانپىك كەردە لە ناويانداو چۆن ژياويت؟

- پىكخراو پۇژاواپپەكان بىلپىرسىنەو پارمیان بۇ ئەپشتن و ھەمو پىويستىەكان بۇ دابىن ئەكردن لە دوا مۆدىلى سەپارەو خانوى چاك و ھەرچى پىويستىەكى ژيان بوو لەبەر دەستمانا بوو، سەفەركرىنمان بە سەرانسەرى دنيا ئازادبوو پارەكى دەدرا، لە خۆشى و ژيانپىكى بى وئەدا بووين، بەلام لەگەل ئەوانەشدا بەردەوام ھەستم بە بىزارى و دەرپاوكىي ئەكرد، ھەستم ئەكرە كە ئەم كارانەى من ئەيكەم لەگەل سەروشت و فەترەتى مندا ناگونجىن، قەت ھەستم بە ھىمنى و ئارامى دەروونى نەئەكرە.

پ / چۆن ئەم ژيانە خۆش و رابواردنەت وازلىيىناو بەرمە ئىسلام ھاتى؟ چۆن قەناعەتت بە ئىسلام كەرد؟

- سوپاس بۇ خوا پىگەى راستم دۆزىەو ھەمو خۆشى و شتەكانم بەجىيىشت بۇ كەنيسە، بە راستى ھەستم كەرد تازە لە داپك بوم، دواى ئەوى لە سالى ۲۰۰۲ بومە

موسولمانو ئىسلام قىلگىرد ئىتر تەواو دەروم كەوتە ئارامى و خوشىەو لە بەراوردگىردنى ئاينەكانەو لە كاتىكدا كە دىراسەى ماجستىر مەخويند بەم دەرنەجامانە ھاتمە دەروە:

● قورئان ناوى نوسەرى ھەنەگىرتو ۋەك لە ئىنجلەكاندا ھەرىكە بە ناويكەومىيە.

● قورئان ھەرموودەى خواى گەورمىيە، باس لە ژيانى پىغەمبەران دەكات ھەر لە گەورەمانەو ئادەمەو تەكو محمد صلى الله عليه وسلم.

● سىرەو ژيانى پىغەمبەر دووپاتى دەكاتەو كە ئىسلام يەكەم ئاينەو دواترىن ئاينىشە.

* ھەمو پىغەمبەران بانگەشەى توحىدو يەكتاپەرستىان كىردو، ئەمەش تەنھا لە ئىسلامدا بەو شىۋەى پوون كراوتەو.

* ھەمو پىغەمبەرىك گىرگىيەكى تايبەتى ھەبومو بۇ گەلىكى تايبەت نىراو، بەلام پىغەمبەرى ئىسلام بۇ ھەمو مەۋقايەتتە بە گىشتى پەوانەكراو.

* كىتەبە پىشەوكانى تر ناتوانىن جىاوازى بىكەين لە نىۋان (گوفتارى خواو گوفتارى پىغەمبەرمەكو گوفتارى نوسەرمەكە)، ھەرجى نەو ئەمانخويندەو: يوحنا وتى، بەترەس وتى.. ھەرەھا بەلام لە ئىسلامدا ھەرموودەى خوا پوونە كە قورئانى پىرۋزە، ۋە قسەى پىغەمبەرىش ئاشكرايەو زانراو، ژيانىشى ھەموى نوسراوتەو وون نەبوو، زانايانى ئىسلامىش قسەكانىان پوونە (ھىچ كام لە ھەرموودەى خواو پىغەمبەرو قسەى زانايان تىكەل بە يەكترى نابن) ئەمانە بەلگەن لە سەر پاراستنى خوا بۇ ئەم دىنە.

● ئىسلام دادپەرورى و يەكسانى تىايە بۇ ھەمو موسولمانەكان بەبى جىاوازى، بەلام لە مەسىھىيەتا يەكسانى نىيە، مەن زۆر شت ھەبوو جىگەى شەرمم بوو بەھۆى پەنگى پىستەم، چونكە مەن شەرمم بە خۇم ئەھاتەو لەبەر پەش پىستەم لە بەرامبەر سەپى پىستەكانا، سەرپاى ئەھەى كە مەۋقە لە مەسىھىيەتدا چەند جۆرو پەلەيەكن، پەشەكان بۇ خۇيان نوپۇز ئەكەن، سەپى پىستەكان بۇ خۇيان، لە كەنىسەكانى ئەمەرىكادا پەش پىستەكان ناتوانن لە كەنىسەى سەپى پىستەكاندا نوپۇزبەكەن، مەزىرى

دەرمەوى ئەمەرىكا (كولن پاول) ناتوانىت بېچىتە كەنىسەيەكى سېى بېستەكان و قسەيان بۇ بىكات، بەلام لە ئىسلامدا ئەم جياكارىيە نيە، ھەر كەس زوتەر گەيشتە مرگەوت ئەو پەيزى پېشەووى بەرنەكەوئەت، مەوفاكەكان لای خوا يەكسانن، زۆر ئاساپيە ئەگەر ئىمامەكە سېى بېست بېت يان پەش بېست بېت و ھىچ گەفتەك نيە، بەرپەزترین كەس لای خوا ئەومىيە تەقواو خوا ناسى زياتر بېت بېگەيدانە زمان و پەگەزو ولات.

پ /چۆن كەنىسە ھەوالى ئىسلامەتى تۆيان پېگەيشت؟

- زۆر بېزار بون توشى ھەلچونىكى زۆر بون، بەھەمو شىوئەك ھەولياندا كە پەشيمانم كەنەو لە ئىسلام، سەرمتا بە ھەلئان و ئىغراگردن، ھەمو شتەيكەيان خستە پشتم تاكو پاشگەز بېمەو پەيمانى زۆر شتەيان پېدام، كۆمەلەك شاندى زۆر لە ناو دەرمەوى سۇدان ھاتن بۇلام و پالەپەستۆيەكى ئىجگار زۆريان كەردە سەرم، بەلام كەزەنيان بىسوودمو مەن بە تەواوى لە ئىسلام تېگەيشتوم، ئىتر كەوتنە ھەپشە لىكرەنم بە كوشتن، تەنانەت ھەپشەكە لە قسەو گوشتار تېپەپەراندى و پەشتەيان بە كەردەو جەبەجېى بىكەن، تا ئىستەش چەند جارەك ھەولە كوشتەنيان داوم، ئىستا مەن ناوېرم گەشت بىكەم بۇ ولاتە پۇژناوایەكان لە ترسى ئەومى ئەوەك بىكوژن، ھۆزەكەم بەردەوام بەرگەرم لىئەكەن، لەو كاتەو ھاتوومەتەو ناو ئىسلام ھەست ئەكەم كەلە ژېر چاودېرى و پارىزگارى پەرومەردگاردام، دۇنيای تەواوم بۇ دروستبەو كە مەردن و ژيان بە دەست خوايە، لەبەر ئەو لە مەردن ناتەرسەم، ئەومى لە پېناو بەرگەرى لە ئىسلامەكەيدا بىكوژر ئەو شەھىدە، پاداشتەيكى گەورەو نەپراو لای خواى گەورە ھەيە، بەلام گاورو جولەكە زۆر سورن لەسەر ژيان و ژيانەيان زۆر خۆش دەوئەت، بەلام مەوفاى مەسولمان ئايئەكەى لە ژيانى خۆى خۆشتر ئەوئەت و ھەرچەكە بەسەر بېت لە پېناويدا پازيە.

پ : دواى ئەو كە مەسولمان بویت چ نەخشەيەكت بۇ داھانوو كېشا؟

- ھەندى كەتتېم نوسى لەوانە (بۇچى مەسولمان بوم؟) وە كەتتېكەش لەسەر نەرم و نيانى سەماحاتى ئىسلام، دانەيەكى تەرىش لەسەر (شتە داھەنراوەكانى مەسەيەمتى نوئ)، وە ژيانى خۆم تەرخانكەرد بۇ بانگ كەردنى نامەسولمانەكان بۇ ئىسلام، و مەشەدارى كەردنى كەردەمەيم بە بەرھەم لە بنيادنەن نوئ كەردنەووى

سۆزانداندا لە پێگەى پێخراوى (پەكگرتنى ئىسلامى بۆ گەشە پېدان و ئاوەدانکردنەوى سۆدان) كە خۆم سەرپەشتى ئەكەم.

پ / كتيبي (بۆچی مسولمان بوما گرتگرتين پرووداوه كانى چين؟

- بەراوردكەم كردوه لە نيوان ئىسلام و ئاينهكانى تردا، دژايەتى نيوان ئەو ئاينانەى ترم پروون كردۆتەوهو دهرم خستوه لە بەرامبەر جيگيربونی ئىسلام، بەراستى ئەوى كە زۆر سەرنجى ڤاكيشامو پيى سەرسام بوون بەرنامەى ميراكە لە ئىسلامدا كە بەج شيۆمپەكى پێك و دروست دانراوه، لە ئاينى جولەكەدا ياساى ميرات ھەيە، بەلام ناپێك و پێكە ناتەواوى زۆر تياپەو دادپەروەرانه نيە، وە لە مەسيحيتا ياساى ميرات ھەر نيە، بەلام ئىسلام بە شيۆمپەكى زۆر ووردو پێك و پێك چارەسەرى كردوه، تەنانەت ھۆزى (الدينكا) كە من ئەگەرپەمەو بەوى مەسيحين، چەندەھا سأل كيشەى بەشكردى ميرات ھەبۆھ لە نيوانياندا، بەلام بە ھۆى جىبەجىكردى ياساى ميرات لە ئىسلامدا بوو ھۆى چارەسەركردى كيشەكانيان ناكوكى نيوانيان كۆتايى ھات.

پ / ژمارەى ئەوانە كە دواى مسولمان بونت شوينت كەوتون چەندن؟

- بە ھەزۆل و پەزى خواى گەورە تاكو ئىستە ژمارەى ئەوانەى كە لە سەر دەستم مسولمان بوون گەيشتۆتە ۱۵۰ ھەزاركەس، ھەروەھا ۲۵۰۰ لە گەورە قەشەو رېبەرانى نەسرانى، كە ھەمويان لە خوارووى سۆدان و لە شاخەكانى نۆبەو ناوچەى ئەنجنسان.

پ / چۆن قەناعەتت بەو ژمارە زۆرە كردوه كە بێنە ناو ئىسلامەو؟

- زۆر ئاسانە كەوا بكەيت كە نامسولمانەكان قەناعەت بە ئىسلام بێنن، چونكە ھيچ شتيكى وايان پيئيە، دواى ئەو بەم پروون كردنەتەو كە ئىسلام ئاينيكە ھيچ گومانتيكى تيانىە، ئاينيكە خوا تايبەتيەكى پېداوھ ھەر ئەو دينە لاى خواپەو قبولەو وەرمەگيرت (ان الدين عند الله الاسلام). ھال عمران ۱۹ ﴿وہ دواندن و خيتابى بۆ ھەمو مەروفايەتيە بەگشتى، ئاينيكە كە چارەسەرى ھەمو گرقتەكانى ژيان ئەكات، ھەروەھا ھەلساوم بە نوسيني چەندەھا نامە بۆ ئەو كەسانەى باومپيان بە مەسيح ھەيەو ئەم شتانەم بۆ نوسيون .. خوا تەنباپەو ھيچ

ھاۋەلىكى نىيە، ۋە خوا سى بەش نىيە بەلگە تاك ۋە تەنھايە. عىسا عليه السلام مەۋقەكە پىغەمبەرلىككە، خوا ئارزۇيەتى بۇ گەلەكەي، نە خوايە ۋە نە كۆرى خواشە . . عىسا پىغەمبەرى خوايە بۇ نەۋى ئىسرائىل بە تەنھا، ۋە پىغەمبەرلىك نىيە بۇ گەشتى مەۋقەيەتى ۋە ئاپنى نەسرانى تەنھا بۇ نەۋى ئىسرائىل بوۋە، ۋە كۆرى خوا نىيە ھاتىبەتە خوارى بۇ نەۋى ھەلباسرى ۋە بىيەتە قوربانى لە پىناۋ تاۋانەكانى مەۋقە ۋە گەپرايەتەۋە بۇ لاي خواۋ لە لاي راستى باۋگىيەۋە دانىشتى!! بەلگە بەندەۋ پىغەمبەرى خوايە.

پ / ئەي باشە ھەۋال ۋە بارودۇخى ناھەمۋارى مەسۇلمانان بىزاريان نە كەردىت ۋە ۋاي لى نە كەردى كە نە يەتە ناۋ ئىسلامەۋە؟

- بە راستى ۋاقىم ۋە ما كە مەسۇلمان بوم بىنى مە مەسۇلمانانى ئىسلام لە ناۋ خۇياندا جەبەجىيى ناكەن، بە راستى خواي گەۋرە دوو سەرچاۋە راست ۋە دىروستى بۇ ژيانى مەدەنى ۋە سىياسى دانائە كە ئەۋاننىش قورئان ۋە سۈننەت، بەلام بە داخەۋە مەسۇلمانەكان لە ژيانى خۇياندا جەبەجىيى ناكەن ۋە ھەرمانەرۋاي پىناكەن ۋە ھۆكۈمەتەكاننىش لە ۋلاتە ئىسلامىيەكاندا پابەند نىن بە ياسا ئىسلام، ئەبەر ئەۋە لاۋازى مەسۇلمانان لە ئەنجامى دوركەۋتەنەۋميان لە ئاپنەكەميانەۋە دىروستبەۋە، ۋە ئەگەر بگەرپنەۋە بۇ دىنەكەميان ئەۋا بە ھىز دىنەۋەۋە سەرگەۋتەۋە دەبن.

پ/ ھەز ئەكەين باسى ھەندى ئەۋ چالاكەيەمان بۇ كەيەت كە بەشدارىت تىا كەردوۋن دژى ئىسلام؟

- لە سالى ۱۹۸۱ كۆنگرىيەكى نەينى لە بىكەي لىكۆلىنەۋە ستراتىجى لە ۋىلايەتى تەكساس گىرا، مە يەككە بووم لە ئەندامە كاراكانى ئەۋ كۆنگرىيە، دىروشمەكەي بىرىتى بوو لە: "چۈن بەرمەنگارى شەپۇلى ئىسلامى بىيەنەۋە؟" ئەۋىدا ۋەلاتە ئىسلامىيەكانمان جىا كەردەۋە پۇلىنمان كەردن بۇ ئەۋ ۋلاتانەي كە زىاتەر كارىگەرى ئىسلاميان تىايەۋ پىشكەۋتەرتن ۋەك (مىسرو عراق ۋە پاكىستان)، ۋە ۋلاتانىكىش كە زىاتەر خۇشەۋىستى ئىسلامەتيان ھەبىت ۋەك (ئىران ۋە ئەفغانىستان ۋە تاجىكىستان ۋە شىشان ۋە سودان ۋە تىشاد ۋە توركىيا).. كۆنگرەكە ھەرۋلاتەي بە تەنھا خەستە ژىر دىراسەۋ لىكۆلىنەۋە تاپەتەۋە، لىكۆلىنەۋەكەش بۇ مەۋە ۋەلامدانەۋە پىرسىيلىكى گىرەك بوو ئەۋىش: چۈن بىچىنە ناۋ ئەۋ ۋلاتانەۋە كار

بەكەين بۇ بە گاۋر كەرنىيان؟ ۋە ئەگەر لەو مەبەستەمان سەرگەۋتو نەبۈين و توشى نىسكۆ ھاتىن، ئەۋا كەنىسە ھەئەسەيت بە نانەۋەى ئازاۋەى ناوخۇيى، ئەمەش بە كەردارى كەنىسە بە پارمەتى ۋەلاتانى پۇژئاۋا پېيى ھەئساۋ سەرگەۋتوبوون لەو خالەداۋ تۈانيان كە ھىتەنە ۋە ئازاۋەى ناوخۇيى لە ئەففانستاندا دروست بەكەن و پارمەتى ھەمو كۆمەئە شەركەرەكانيان ئەدا تاكو دزايەتى پەكترى بەكەن.. ھەرۋەھا لە ئىراندا ھەولياندا بۇ ئەۋەى كە سۈننەۋ شىعە بەكەن بە گزىھكاۋ پەك نەگەرن، ۋە ئەۋ تەمومزۋ ناكۆكىۋ تايەفەگەريپەى كە لە ئىران و ۋەلاتانى كەندادا ھەپە ئەنجامى ھەول و تەقەلاى ئەۋ پەكخراۋە كەنەسيانەپە، ۋە كاتىك ھاتنە سۇدان بىنيان كە ئىسلام ناينى بەرچاۋ و بىلاۋە لە خوارۋى سودانا، سەپريان كەرد كە سودان دراۋىيى كۆمەئەك ۋەلاتى ئىسلاميەۋ كارىگەريپان ھەپە لەسەر خەئگەكە، ھەرمەنرەۋاى ئەۋ كاتەى ئىنگىليز ھەئسا بە دانانى ياساپەك بە ناۋى "ناۋجە كەفالىت كراۋەكان" كە بە پېيى ئەۋ ياساپە ھەدەغە بوۋ خەئكى سەرۋو بېچىتە بەشى خوارۋو، ۋە خەئكى خوارۋوش بېروا بۇ ناۋجەكانى تر، ئەمەش بۇ ئەۋەى بىتۈان كە مەسيحىيەت بە تەۋاۋى لە خوارۋا بىلاۋ بەكەنەۋو ئىسلاميان تيا پەشەكەيش بەكەن، ئەم ياساپە كارى پېئەگرا تا سەردەمى سەربەخۇى ۱۹۵۶، ۋە ئەۋەى ۋەستيان كەرديان، ئىستاش كەنىسە ھەمو ھەولئىكى ئەپەۋپەت كە لە دەسەلاتى ئىسلامى بىدات لە سۇداندا، چۈنكە باۋەرى ۋاپە كە بەرامبەر شەپۇلى تەنسەرى ۋەستەۋە.

پ/ ئەۋ نەخشەى كەنىسە چى بوۋ بۇ ئەۋ ۋەلاتانەى كە خىسبۈنە ژېر پۇلئىنى پېشكەۋتوتورى ۋەلاتەكان لەو كۆتەرەپەدا كە لە سالى ۱۹۸۱ بەستراۋو؟

- لەۋ ۋەلاتانەى عىراق و مىسرو پاكستان، پۇژئاۋا بە ئىعارى كەنىسە خىستەنە ژېر ۋەربىنەۋە تاكو بىتۈانەيت ھۆكميان بەسەردا بىكات، ئەۋەش لە پەكەى دروستكەرنى گەرت و كېشەى ناوخۇيى لە لاپەك ۋە خولقانى ناكۆكىۋ شەرو بى مەمانەپى لەگەل دراۋىيەكانىدا لەلاپەكى تەرۋە، مەبەستەكەش ۋەستان و پەككەۋەتنى پېشكەۋەتن و گەشەسەننىنى زانستى و تەكەنەلۇجى ئەۋ ۋەلاتانە بو ئەۋەش لەبەر (خىزمەتى ھەۋارەى زاپۇنى)، ۋە بەتايبەت لە عىراقەۋە، سەرانى داگىر كەرى كۆنى عىراق بەرىتانىا ھاتن بۇ لاي سەدام و بەپېيى ئەۋ نەخشە كۆنانەى كە ھى سەردەمى

داگىر كوردنيان لايان مابۆۈە، تۈانيان سەدام قەناعەت پېيگەن كە كۆيت بەشېكە لە عىراقو پارېزگايەكى عىراقى بوۈە لە كۆندا ھەئيان نا تا لە سەر داگىر كوردنى كويت سور بېت، ئەمريكاش دەورېكى زۆر گرنگى ھەبوو لە ھەئانى سەدامدا بۆ داگىر كوردنى كويت، ئيتەر دۈاي ئەۋەى سەدام دەستى گلا لە داگىر كوردنى كويتو بەۋشېۋمىيەى كرد كە ئەمريكا ويستى، ئەمريكاش پېگەى بۆ خۆش بوو تا دەست بگاتە جېبەجيتكردنى چەندەھا سيناريو كە ئىستە لەبەر چاۋمانەۋە ھەندېكيان دەبينين.

پ / چ دەورېكت پېسپىراۋە كە پېئى ھەئسېت، ۋە ئەۋ لايەنانە چى بوون كە كارت لە گەل ئەكردن؟

- پاسپېرى كۆنگرەكە ئەۋمىۋو كە پېۋىستە عىلمانىەكان بەكار بېنين بۆ كەم بونەۋەۋە بەرەبەست كردن لە ئىسلامىيەكان لە جىھانى ئىسلامدا، ئەۋىش لە پېگەى پائېشتىكردن و پارمەتىدانى كۆمەئە عىلمانىەكان، ۋە پالەپەستۆ كردنە سەر يەككە لە ۋولاتە ئىسلامىيەكان كە سەرانى بزوتنەۋە ئىسلامىيەكان لە گرتوخانەكاندا توند بگات، تەنانەت كار بگاتە ئەۋمىش كە سەرانىان لە ناۋبەرن و تەسفىيەيان بگەن .. جا لەم بۈارەدا دەۋرى مەن كورت كرابۆۋە لەۋەى لە ۋاسىتە مەم لە نىۋان كەنىسەى رۆژناۋاو رۆژھەلاتدا تاكو بتۈانين پارمەتى عىلمانىەكان بدمېن دى ئىسلام، ھەستام بە گەيانىنى بېرى مليۇننىك و ۸۰۰ ھەزار دولار لە كەنىسەى ھۆلەندىيەۋە لە شارى ئەمستردام بۆ كەنىسەى ميسر تاكو بەسەر سەرانى عىلمانى ميسردا بىبەخشن بۆ ئەۋەى كە ئىسلامىيەكان بگرن و ئەگەر پېۋىستىشى كرد تەسفىيەى لاشەمپيان بگەن، بە تايبەت بەرامبەر كۆمەئەى برايانى مەسولمان (الاخوان المسلمون) ئەم پارمەش لە نىۋان سائەكانى (۱۹۹۶ - ۱۹۹۸) تەسلىم كىردوۋە، ئىنجا يەك لە دۈاي يەك راپۆرتەكانمان پېئەگەيشت، ۋە ئەۋ كۆمەلانىش كە ئەم كارانەيان ئەنجام ئەدا ھىچ كاميان بەۋى تىران نە ئەزانى.

پ / كى بوون ئەۋ كەس و لايەنانەى كە لەۋ كۆنگرەيەدا بەشداربوون؟

- نۆپنەرى كەنىسەى ۋولاتە عەرەبىيەكان و ئىسلامىيەكان، ۋولاتە رۆژناۋاپىيەكان، تەۋمەرى كارى كۆنگرەكەش بىرىتى بوو لەۋەى كە چۆن كەنىسە بتۈانېت زالبېت بەسەر ۋولاتە عەرەبىي و ئىسلامىيەكانداو كارپان تيا بگات،يان لەژېر بەردەمى

يەرمەتتى دىنى مەھسۇبى، يان ئەگەر لەو رېڭمىيەۋە ئەگەر بەرۋىيۇمى نەبۋو لە رېنى پالەپەستۇڭرەنە سەر ھۆكۈمەتەكان وەك باسەمكرد.

پ / ئايا ۋا نايىنىت كە ئەم قىسانەى تۇ ئەيكەيت پې مەترسى بن بۇت ۋ ژىانت بىخەنە مەترسىيە مردنەۋە؟

- بەلئ ھەست بەۋە ئەكەم ۋ ئەزانەم، بەلام وىستەم كە چەند نەپنىيەكى كەنىسە كە لە دوتۇپى لاپەرە شارۋەكانى خۇياندايە دۇ ئىسلام ئاشكراپان بىكەم، بە تايىبەت دۋاى ئەۋەى كە بومە مەسۇلمان ھىچ لە مردن ناترسم بە تايىبەت ئەگەر بەرگى بىت لەم نايەنە پېرۇزە.

پ / كام ۋلاتى عەرەبى ۋ ئىسلام رېڭخراۋو بانگەۋازە بەگۈر كەندەكانى تېدايە؟

- زۇربەى ۋولاتە عەرەبى ۋ ئىسلامىيەكان شەپۇلى بەھىزى بە گۈر كەردن گىرۋىيەتەۋە، بۇ ھەر ۋولاتىك بەرنامەى تايىبەتپان ھەيە، پۇژاۋا ئەتۋانىت چەندىك كەنىسەى بۇت لەو ۋولاتانەدا درۋستى بىكات، ئەۋىش لە رېنى چەندەما شېۋازو ھۇكارى جىيا جىۋە.

پ / لە چۈر چىۋەى ئەۋەى كە ناۋ ئەبىرپت بە ئىبرھابى نېۋدەۋلەتى دىلەر كەۋا نەخشەپەك ھەيە بۇ لېدانى كارە خېرخۋازىيە ئىسلامىيەكان ... سىنارىيۇ ئەم نەخشەپە چۈن ئەيىنىت؟

- پەرەسەندەن ۋ زىادىۋىنى كارە خېرخۋازىيە ئىسلامىيەكان كەنىسەى بىزارو بىتاقەت كەردىۋو، لەبەر ئەۋە ھەلساۋن بە ئەنجامدانى چەند بەرنامەپەك بۇ نەمانى كارى خېرخۋازى ئىسلامى لەۋانە:

● ئاراستەكەردنى ۋلاتە ئىسلامىيەكان ۋ ئاگادار كەندەۋەپان بە نەھىشتەن ۋ بن بېر كەردنى كارە خېرخۋازىيە ئىسلامىيەكان.

● كار كەردن بەھەمۇ شېۋمىيەك بۇ پەرۋەستان ۋ پەكخستى رېڭخراۋە خېرخۋازە ئىسلامىيەكان. تاكو گۇرپانەكە چۆل بىت بۇ رېڭخراۋە كەنەسىيەكان ۋ بىتۋان بە ئارمىزى خۇيان ھەرچى ئەپانەۋىت بىكەن.

● پەرمەيدان و گەشەپىكرىنى پىكخراوھ رۇژناوايىھەكان كە لە ژېر پەردەي پىكخراو
مرۇپىيەكاندا كار ئەكەن، تاكو ھەئسەن بە كارى سىخوپرى و ھەوالئىرى و كۆكرىنەوھى
زانىارى لەسەر ئەو وولاتانەي كە كارىان تيا ئەكەن.

● وە ئەگەر كەنىسە سەرنەكەوت لەوھدا ھەرسى ھىنا، ئەوھ ھەندى لە شوپىن كەوتوھ
ھەلقە لەگوپىكانى خۆي بە كار دىنى لە دروستكرىنى و ھەلگىرساندىنى فىتنەو
نازاوھى ئەھلى ناوخۆيى، تاكو ئاسايش و ھىمنى تىك بچىت بىيئە ھۆي دەست
تىئومردانى وولاتە رۇژناوايىھەكان.

پ/چ پەيامىكت ھەيە كە پىت خۆش پىت بىگەيەنىت بە مسولمانان؟

- بۇ خوشك و برا مسولمانەكانم ئەلئىم: خواي گەورە نىعمەت و بەختەوھرى رشتوھ
بەسەرتاندا بەم ئىسلامە دور مەكەونەوھ لىئى و كەموگورپ تيامەكەن، چونكە بە
راستى رۇژناوای مەسىحى ھەمو مەبەستىكى لە ئاوبىردن و پوكانەوھى ئىسلامە،
ئەم ئىسلامەش گەورەترىن دەسمایەو سەرورەي ئىمەيە، ئەگەر ئىسلامتان لە
ژيانى خۆتاندا جىيەجىيەكرد ئەوھ بە ھىز ئەبن و رۇژناوا لىتان ئەترسىت، تەنھا
ئەوھى كە لەسەرتانە ئەوھىيە كە گرنگى بىدن بە زانست و زانىارى تا بتوان
بەنەمايەكى پتەوو بەھىز دروست بكەن و بتوان بە شىوھىيەكى ماددى و مەعنەوى
بەرمەنگارى ئەو ھەمو ھىرشە بىنەوھ كە روو بەرووى خۆتان و ئاپنەكەتان
ئەبىيئەوھ، وە بە بىرورپى من ئەگەر مسولمانەكان ۱۰% لە ئاپنەكەيان جىيەجى
بكەن، ئەوھ زال ئەبن بەسەر رۇژناوادا وە زۆربەي گەرتەكانمان ئەبىرئ، دەي چۆن
ئەبىت ئەگەر ھەمو ئىسلام جىيەجى بكەين!

سەرباقى چاكەكارى

ھەندى پياۋمىتى لەم دونىيائى فانيەدا دەبىتتە ناپىياۋى، پىياۋ ناچار ئەبىتتە نەمىكات، رۇژنىك لەگەل كاپرايەكى سايەق بەرپىگەيەكدا پۇشتىن و سەيارمەكەمان جىگەى چەند كەسىكتىر دەبۇۋە، بەلام لەرپىگە ھەركەسىك دەستى پادەگىرت، ئەم سايەقە ۋەلامى نەدانەھەمۇ گىفەى ئەكرد بەلاياندا، خۇم پىنەگىرا.. وتم:

خۇ جىگەمان زۆرە بۇ ئەمۇ نەمەرانە ھەلئەگىرت.. ھىچ نەبىتتە قازانجىكى مادى ئەكەى ئەمەسەرباقى خىرەكەى، يان ھەر ئەتۋانى بەخىر سەريان بىخەيت، سەپرىكى كىردمۇ وتى: خىر.. ئەمۇ خىرو بىرەم لەخوا ئەۋىت..

وتم: كاكە گىيان تۇ ھەنگاۋى بۇ بىنى ئەۋسا داۋاى خىرو چاكە لەپەرۋەردگار بىكە. وتى ۋادىارە تۇ شارەزانىت بەخەلگى ئەم سەر رىگاۋ بانانە.. ئەمانە شاپىستەى خىرو پىياۋمىتى نىن لەگەلئاننا بىكەم.. درىژى نەدەمىنى بىم پوداۋە پازى كىردم كەلەسەرى نەپۇموتى:

كاكە ،لەم پۇزانەدا برادەرىكەمان لۆرىيەكى گەۋرەى پىدەبىتتە دەۋات بۇ ھىنانى چەۋولم لەمۇ غەسالانەى نىزىك دەربەند،

لەرپىگا دو كوپى گەنج دەستى لىپادەگىرن، ئەمىش لەدلى خۇپدا دەلى: خۇمىن ھەر ئەپۇم بۇ سوار نەبىم.. سۋارىيان ئەكاۋ لەرپىگا دۋاى نىو سەعاتىمەكىكىيان ھاۋارىيان لىپەلئەستىۋ دەلى: بۇ خاتىرى خوا پاپىگىرە، ئەمۇ ھاۋرپىيەم مرد.. توخوا سەيارمەكە پاپىگىرە كاكە گىيان. سايەقەكەش لۆرىيەكەى پادەگىرۋ بەپەپىزەى قەراغى گەلابەكەدا سەرنەكەۋى كەتەماشا ئەكات لەناۋ لۆرىيەكەدا كوپەكەى پەففىقى تاساۋەبىرادەرمەكەشى بەپىلاۋەكانى مارىكى گەۋرەى كۈشتۈۋە.. ئەمە چى پە؟! لەكۈپۈۋە ئەم مارە بۇتان ھات.. خىرا خۇى ئەخاتە ناۋ گەلابەكەۋە،

كوپەكەى ھاۋرپى دەلىتت: ھەردۈكەمان پاكشاپۋىن، ئەم ھاۋرپىيەم چاۋى چۈۋە خەمۇ منىش سەپرى ئاسمانم ئەكرد.. لەئاسمانەۋە ھەلۋىيەك مارىكى بەقاچەۋە بوو.. ئەم مارەى

ئەیبینی ئەنەستى ئىیمە لەقاجەکانی بەربۆووە کەوتە ناو گەلابەکەووە.. ئەگەن کەوتنە خوارووە پێوئەدانی بەهاورپکەمەووە یەك بوو. منیش خێرا راپەریم و بەپێلاوئەکانم کوشتم.. سایەق لۆریەکە وتی تائەو کاتەش هەتۆکە بەئاسمانەووە دەسوراپەووە.

خێرا کۆرەکەمان لە لۆرییەکە داگرت و فریاکەوتنی سەرمتایمان بۆ کرد، بەلام بەداخەوئەکوێر گەنجەکە وەفاتی کرد، ئەو برادەرە سایەق لۆرییە درایە دادگا.. ئەمە دواى گرتن و ناپەرەمتی، بەلام ئەو کۆرەى ترو مارەکەو جینگە برینی کۆرە مردووە توانیان قەناعەت بەمالی مردووەکە بکەن و سایەق لۆری ئازاد کرا..

سەیرکە.. کاکى خاوەن لۆری حەزى لەخێر کرد، کۆرە گەنجەکان حەزبان لەگاسبى کرد، مارەکەش لەو ئاسمانەووە نەبوووە نسیبى ئەو هەتۆیەبەنسیبى ئەو کۆرە گەنجە بو هەرچى لەلای خواوە بێت خوشە. ﴿إنا لله وانا اليه راجعون﴾ .. ﴿كل من عليها فان﴾

پشتیوان بەخوای بالا دەست

ئەو مەرۋانەى دوڭنى گوزەريان كرد لەسەر ئەم ئەستىرە گەشەى زەوپیە ئەمە
دوعای خیریان ئاراستە دەکەین کاتیک ئیمەش ئەمەرمەن بەجیھەشت ئیوہى سبەینى
دۆسیەى ئاگادارى کارو کردەوامان بنو لە دوعاو نزاى خیر لە یادمان مەکەن.. چونکە
ئەوانەى دوڭنى بۆ نزاو پارانەوہى باوانیان ھاتنەبون و بەھەول و ماندوبونى خۆیان
ژیانیان گوزرانەو بونە ھۆکارى کۆلنەدان و کارى جوان و ڕەنگین لە دین و دنیادا.

بەئى نوڭزەکانیان.. دوعاو پارانەوہى دواى نوڭزەکان.. کارى جوان و شایستە.. یارمەتى
ھەزاران بە سەرۆتو سامانەکەیان.. ھاوکارى و بەدەمەوہ چۆنى ھەمو مەرۋانەى.....

ئەگەر بىر لە خۆت بکەیتەوہ لە مەبەستى داھاتوم تێدەگەیت، ئایا ھىچ کاتیک توشى
نارەھەتى بێنومىدى نەبوى لە کاروبارى ڕۆژانەى تەمەنى کورتى ژياندا.. بەدلىاىپەوہ
توشبوى بەلام ئایا وازت ھێناوہو کۆلتداوہ؟ یان بەردەوام بوى بۆ گەشتن بەو ھىواپەى
کە لەو کارمەتا ھەولت بۆداوہ.

نەمە: ڕوت لە ھەرمانگەپەك کردووە، کارەمەت بۆ نەکراوہ، بێھىوا بوى بەلام لەبەر
ئەوہى ئەو ڕۆژمیان یان ڕۆژانى ڕابردو کارى چاکەت نەنجامداوہ لەو لاوہ کەسێک یان
ناسیاوێکى نزیک دواى چاک و چۆنى ھاوکارى کردوڤتو کارەمەت سەرکەوتو بووہ.

یان زۆر کات لە نەمرى قوتابخانە نا نومیڤو دل ڕەقبوى بەلام مانگى داھاتو یان مامۆستا
پرسیارمەکانى خۆش بووہ یان ھۆکارى سەمى کردن و کۆششى ئاسان بووہ.. یان ھىواپەى
گەش بووتە ھۆکارى سەرکەوتن و پلەپەكى زۆر باش لە مانگى ڕابردو ئەگەر خراپتر بوى
بەکارو کردەوى خۆتا بچۆمەوہ.. ئەزانى تەنگەژمەکە لە کوبادایە بۆپە سەرکەوتنەبوى،
لە سالانى ڕابردودا مەرۋفەکان زۆر ھاوکارى پەکتیان ئەکرد... زۆر بەدەم پەگەوہ بون
لەکارو کردەوى ڕۆژگارد.. خوای گەورەش قەناعەتى پێبەخشیون خوای بالا دەست
بەلادان لە بەلاو نارەھەتى دنیا بە دورى کردون..

مەلا شىخ سەئىدى تەۋەككەلى دەقەرموۋىت:

لەشارى بانەۋە بەرەۋ گوندى تەۋەككەل دىگەپامەۋە، كەرىكەم پېئىو پېئىچ تەنەكە ئاردەم
 لىئىابو.. دىئا ھەۋرە ھەلاۋ بارانساۋى بو ۋەرزى زىستان بو زەۋى وشكى تىا نەمايو،
 لەبەرگانى ئالەشكىنە نىزىك گوندى نىزىمپۇ كەرمەكەم لەۋ قورۇ چىلاۋەدا كەۋتو
 ھەرچەندەم كەرد نەمتوانى پزگارى بىكەم ۋەرزى بېتەۋە، ناچار بارمەكەم لىكردەۋە لەۋ
 لاۋە دامنە، گۆپىرئىزەكەم ھەستەنەۋە ھاتمە نەم لاۋە تۆزىك سەپىرى دىئاۋ كەرد تا
 كەسنىك پەيدا بېتە ۋە ھاۋكارىم بىكات بۇ باركردنەۋە بىلەم ئىۋارە درەنگان بوو..
 گورىس ۋە كەرسەكەنەم لە گۆپىرئىزەكە كەردەۋە ئاردەكەنەم جوان داپۇشى تا بەيەنى بېمەۋە
 بۇۋى ۋە بىيانبەمەۋە لەگەل كەسنىكىزدا چۈنكە لە تۈۋانامەبو بارىان بىكەمەۋە، زۆرە
 نائومىدى كەرمەكەم پېش خۇمداۋ چەند ھەنگاۋى دوركەۋتەۋە بەرەۋ مالى بىرۋەۋە..
 زۆرىشەم مابو بۇ مالىۋە لە دالدا ھەر داۋاۋى دۈعاۋى پارمەتى پەزدانىم ئەكەرد، بۇ ھاۋكارى
 رۇشىتم چەند ھەنگاۋىكى ترو كاتىكەم زانى پەكەكە بانىكى كەردەم: شىخ سەئىد.. شىخ
 سەئىد ئەۋە بۇ كۆى نەچى؟ ۋەرزە باپارمەتتە بىدەم، كاتىكە ئاۋرەم داپەۋە پىاۋىكى نەناس
 بوو. بەلامەۋە سەپىر بو ئەۋە مەن دىئاسىۋ مەن ئەۋە نائاسەم بىپارى ھاۋكارى كەرنىدەم
 زۆرەخۇشى ۋە مەتۈنەۋى ئەۋەۋە گەپامەۋە بەھەردۈكەمان بارە ئاردەكەمان باركەردو زۆر
 بەخىرايى گورىس ۋە قەپاسە تۈندەكەردو چۈۋە ئەۋە دىۋو گۆپىرئىزەكەۋە وتى:
 شىخ سەئىد قەپاسەكە بىكىشەۋ تۈندى بىكە، قەپاسەكەم تۈندە كەردو سەرم ھەلپىر پىاۋ
 دىار نەما.. ھەرچەندە گەپام بۇ جى پىكانى دىار نەبو... بار باركراپەۋە.. خۋاۋ گەۋرە
 ئەۋە زاتەۋى ئاردو ھاۋكارى كەردەم ۋە خۇشەپەۋە بەرەۋ مالى گەپامەۋە لەۋ كارو
 تەنگەزمە پزگارىم بوو، دىئىابوم كە خۋاۋ گەۋرە ئەۋە زاتەۋى ئارد بۇ ھاۋكارىم لەۋ كاتو
 ساتو ئىۋارە درەنگەدا.. سوپاس بۇ خوا ... (خارق العادة) .

هیمەت بەرزى بۆ منى ئافەرەت

پاداشتی ئەبى چى بى؟!

لەگەڵ دەست بەرز کردنەووم بۆ دوای خێر، نەسرین بە گۆناما دێتە خوارى بۆ ئەو خوشکە بەرپۆزە خوشکانى ھاوشیوەى ئەو حەزم کرد لە نزیکەو نەشناتان بکەم بەو تەنگ و چەلەمەو گىرو گىرفتانەى کە پۆزانە دێتە پێگەى ئەو خوشک و دایکە بەرپۆزانەى کە بەهۆى بالاپۆشیانەو.

کە بەهۆى خۆدایۆشین و خۆپاراستن لە سەبرى کەسانى گورگو پۆی ئاساوە توشیان دەبێت، ئەمانە خۆیان بۆ خۆى گەورەو پەيامەکەى ئىسلام و مەرفاىەتى پەکلایى کردۆتەو.. بەلام بەچکەو شاگردەکانى ئىبلىس نەفرەت لێکراو لە بۆسەو زالگەکاندان بۆ بریندارکردن و شیواندنى کەسایەتى بەرزو پیرۆزى جوانیان کە لە بەرزترین بەهەى مەرفاىەتیدا خۆیان دەبێنەو.

ئەو ماوەى چەند سائیکە ھاوسەرى (R) ی مێردم و بیومە خاوەنى دوو کۆرى جوانکیلە کەم کەم و نەختە نەختە نوێژەگانم ئەنجامدەدا، ئەگەر دڵم بە ھەزارى یان کەسێکى لانەواز بىسوتایە بە گوێرەى توانا ھاوکاریم ئەکرد،

لە مالى باوانم کەمێک لە پەيامى پیرۆزى مەرفاىەتى ئاشنا کرابوم بەلام وەلامى چەندین و چەندانى ترم لێببۆنە تەنگ و چەلەمەو گىرئ کۆپەر..

ئەوێ بىر لێنەکردبوو لە سەرقتایى ژيانى ھاوسەرىمەو و قەسمان لێنەکردبوو باسى دیندارى بوو.. ھاوسەرمەم دەبویست:

نان و چیشتی گەرم و نامادە لە کاتى ژمەکاندا، بەخێرھاتنى میوان و جوان بەرپۆکردنیا، خاوینى مال و جل و بەرگ، خزمەتى ھاوسەرو منداڵەکان، چوونە دەرەو بۆ گەشت و گەران، ئەو عەلاگانەى کە دەبێتەنەو بە جوانى بخەیتە بەردەستیان، پراگرتنى دلى دایک و باوک و ھاوسىکان و....

بەلەم لەناو ھەموياندا پابەند نەبون بەمياساى شەرع غياىى ھەبوو، خۆى دياربوو گە ھاوسەرم لە بنەمالەو كەسايەتى دیندارى تۆكەو خواپەرستدا گەشەى نەکردبوو. بىلاى بەرزو كارى باشو بېروانامە لە گىرفان قايم كراو زۆربەى ھىواو ئاواتى ئەوو منو كچانى تىرىشبوو،

لە مانگى پەمەزان لەگەل خەسو خەزورم مانگى پىرۆزمان پىروز پادەگرتو بەو كەنالە لاوازەى تەلەفزیۆنى كەركوك ھەندىك شت فێردەبووین و وامان دەزانى ئىسلامو ئىسلامەتى ئەوئەندەمەو تەواو، لە ھاوچۆ و ناسىاوانەو ھەندىك نەینى ئاین ئاشنابوین بەلەم كەم كەم ئەزمون بوین ھاوسەرم تامى تامى خوارنەكانى پێدەكردم..

لەگەل تەواو بونە مانگى پەمەزاندا (سەرپۆش و تەسبیح و بەرمال و....) خوا حافىزىان دەكرد.. ئەگەر پەكێك باسى لە شەشەلان بگرايە خەسوم دەپوت: (پەمەزانمان بە روپەكى جوانەو گرت، نۆرەى شەشەلانمانە)..

ئەمانە درێژەى ھەبوو ھىچ گەرفتێكمان نەبوو تەنھاو تەنھا بەسادەى ئاینمان گرتبوو.. وەرزى ھاوین بوو بەكارێك پۆشتە دەروەو لەسەر شەقامى (بىرايم پاشا) بەرو خەستەخانەى شىركە ھەنگاوم دەنا چل و بەرگەكانم زۆر سەرنج پاكێش بوون.

تازە مۆدىلى تەنورەى كورتو فەتجەى دواو داھاتبۆو، منیش لێم كردبوو.. بەلای دوو پیاو دا پابوردم.. ھەستەم كە زۆر سەرنج دەدەن.. ئەو فەتجەى دواو زۆرێك لە پانەكانى دەردەخست.. ئەمە كورتىكەى سەربارىت..

ھەنگاومكانم خێراتر كردو دوو پیاومكەش بەدوامدا ھاتن.. ئەوئەندە لێم نزىك بوونەو خەرىك بوو دەستیان دەگەشتە سەر پشتم.. بەوە باشبوو خێرا خۆم كرد بە دەرگای خەستەخانەكەدا، ھەستەم پاكەرت كە پزگارىم بوو، دواى كارو كردەمكەم ھەستەم بە بېزارى كرد بەلەم ئاساىى بو لەلام.. بۆ ئانى نىومرۆ ھاوسەرمكەم گەراپەووە لە بازار وەك ھەندىك پۆز ئانى خواردبوو.

منداڵەكانم فێرى نىومرۆ خەو كردبوو، ئانىيان خواردو بەخۆمەو چوینە دەرەى خەومەو نازانم چەند بوو خەوم لێكەوتبوو لە ھاوارو ئالەى و گریانى خۆم بەخەبەر ھاتم..

خەسوم لە ژوورەكەى ئەولا ھاتەلام.. منى بىنى بەو ھالە ئالەبارەو ھەمو گيانم

پىرسى: ئەوۋە جىيە كىچىم.. ئەوۋە بۇ وات لېھاتوۋە!! جىيوۋە!!

ھىزىم دايە بەر خۆم و وتم: خەۋىكى زۇر ناخۇشم بىنى..

خەسوم بە سەرسامىيەۋە وتى: خەۋى جى.. بۇ خەۋا ۋا لە ئىنسان ئەكات.. يا الله .. يا الله

..

تۆزىك سەرخۇم ھاتمەۋە لىۋانى ئاۋم خواردەۋە.. تەنگە نەفەسى ۋە ھەناسە سۈرۈپكەم
كەم بۆۋە بە لارۇ لارۇ چۈمە بەر ئاۋىنە درىزەكەى ژوۋرى مېۋان ۋە سەپىرىكى دەمەم ۋە چاۋ
قۇل ۋە قاچەكانىم كىرد.. بىروام نەكرد.. جوان دەستىم ھىنا بە ھەمۋا لاشەما تەۋاۋە ئەمە
خەۋبو.. ياخۇا كەس خەۋى ۋا ناخۇش نەبىنى.

تېر خەۋ نەبۈيۈم ھەزىم ئەكرد بىنومەۋە بەلەم نەمۈپرا، ھەستىم نەكرد پاكىشاۋم بە
ھەمان شىۋە لە دىمەنى يەكەمى خەۋكەم پاجىلەكىم ۋە بەناگا ھاتمەۋە.. ئىتەر نەمۈپرا
چاۋم لەيەك بىنەمەۋە. ئاى!! كە ناخۇش بو .. چۈمە دەرمەۋە لەۋ ژورمدا، لە ھەيۋانەۋ
خەۋشەكە تۆزىك سەپىرى دىمەنى ئەۋناۋەم كىرد.

ۋەك زەنگىك لىبەھىت.. بە ناگا ھاتمەۋە.. چۈمە تەمراۋەكەۋ دەستىنۆزىك گىرتو ئەۋە
يەكەم نۆپىز بوۋ لە دۋاى مانگى پەمەزانەۋە كە ئەنجامىدا.. ۋا پراھاتبوم كە لە نۆپىز
دەمۈمەۋە يەكسەر لە چەكەكەم لەسەرم دەكردەۋە قىزم خاۋ دەكردەۋە نەبادا دەقى
لەچەكەكى گىرتى.. بەلەم ئەم جارە بە پىچەۋانەۋە ھىچ ھەزىم ناكرد لەچەكەكەم لەسەر
بەكەمەۋە.. بەۋ بەرگە نۆپىزىيەۋە سەعات پىنجى لاي عەسر مېۋانىكەمان ھات.. كە لە
ئاين ۋە باۋمىدا قال بۈيۈۋ، خۇى بە ئىماندارىكى زۇر باش دەزانى.. بە پاستى واشبوۋ..

لە ھالەتى نامۇيى خۆم دوۋام لە نۈكەۋە خەۋكەم بۇ گىپرايەۋە ..

ئەۋىش وتى: بۆم باس بەكەرمەۋە..

بە شەرمىكەۋە ۋەك يەكەم جار دەستىم كىردەۋە بە گىپراۋەۋى.. ھەرجىم دىبو باسەكرد:
لە خەۋنەكەمدا بە پىگادا گوزەرم دەكرد ھەستىم كىرد قاچ ۋە قۇل ۋە پانەكانىم تەپىون..
دەم ۋە چاۋ شان ۋە مەم ئەكزىنەۋە.. ھەستىم بە بۇنى ناخۇش دەكرد، لە پىر سەرنەم لە
دەست ۋە قۇل دا سەپىر ئەكەم ھەمۋى بوۋ بە دۆۋە ئاۋ بىلقە ئاۋى زەردى ناشرىنى پىر لە
كىم ۋە جەراعت ۋە خۇپىن ۋە پىسى.

دەم داخۇرپا.. بەلەم كە سەپىر كىرد پان ۋە قاچەكانىشىم بە ھەمان شىۋە بۈنەتە يەك
پارچە گۆشتى داپزىۋى بۈگەنى پىس.. دۆۋە دۆۋە ئاۋ بە پان ۋە ئەزىنۇكانىمدا دېتە

خوارىۋ ئەو پىسىۋ جەراعتە دەچىتە ناو پىلاۋەكانىمۇ لەگەل خۇلى شەقامەكە بە جىدەمىنى.. لە سەر شۆستەى قەراغ شەقامەكە جىگە پىم بە جىدەماۋ وورده وورده ھەستەم بە كىرمۇ داپزىن و داخوران دىكرد، لە خەۋنەكەما زۇر دلتەنگ بوم ھەستەم بەۋە ناگرد واقى نەبىت، بەلكو زۇر لە واقىۋ راستى بوو، زۇر ئەترسام زۇر دلتەنگ بوم.. زۇر لە خۇم بىزارو شەرمەزار بوم. ھاتە دلتەۋە سەردانى دىكتۇرىك بىكەم .. بەلام پاش كەمىك پەشىمان بومەۋە، بەلام ئايا دىبو بەۋ ھالەۋە ھەنگاۋ بىنىم.. دىبو لەم داخوران و كىم جەراعتەت و پىسىدە زىانى سادىمى پۇزانە بەسەر بىبەم يان دىبو بە دوى چارسەرىكدا بگەپىم، لەۋ خەۋە ترسناك و خەمبارو ناخۇشەدا لە دورمە ھەستەم بە كانى و ئاۋىك و سىبەرى خۇش كىرد ھاتە دلتەۋە بىچمە سەرى و تۇزىك خۇم دابشۇم و پاكز بىمەۋە..

بەلام چەند ھەنگاۋم ئەناۋ بەرمۇ پروۋى دىپۇشىتم ئەۋ دورتر دىبۇۋە، ناچار بە زەلىلى و بە ئىش و ئازارو ماندو بون و لاشەى پىسەۋە لە جىگەى خۇم وشك بوم و نەمتوانى جولە بىكەم .. زۇر نىگەران بوم، زۇر ماندو شەكەت بوم.. بەلام چارسەرم نەبۇۋ لە دورمەۋە ئافرىتىكى پىك و پىكى دىندارى ھاۋسىمانەم دىبىنى لەسەر ئەۋ كانى و ئاۋە بەلام مەن مەنىكى داپزاۋ نەخۇش ھىزى پاكەنە نەبۇۋ.. زۇر گىرام .. زۇر ئارەحەت بوم .. زۇر شەۋام.. زۇر زۇرى تر ھەستەم بە ئىش و ئازارى جەستەۋ لاشەم ئەكرد.. زۇر پەشىمان بومەۋە لەۋ ھالەتەى پۇزانەمەم.. بىپارم دا كە بۇ چارسەرم بگەپىم بۇ دەرمان و دەرمانخانەى پاكىزەمى بگەپىم..

بەۋ ئىش و ئازارو كىم جەراعتەت و ئاۋو زىل زەلمەۋە كە لەلاشەم دەچۇرا بە خەبەر ھاتم.. ھەمۇ گىانەم دەلەرزى ھەمۇ ھەستە نەستىكەم تاسابون.. لە نىۋان ترسو بىمدا گوزەرم دىكرد.. تا نىۋ سەمەت دوى بە ئاگا بونەۋەش ھەستەم بە بىزارى و كاسى دىكردەۋە.

كەزانىم خەۋ بو راستى نەبۇ زۇر كامەران بوم.. زۇر خۇشحال بوم بىپارم دا كە ھەۋلەبەم لەۋ (سەپىركىنى نامەحرەمانە) خۇم بىپارمىزم ھەۋلەبەم بگەمە ئەۋ ئافرىتە خەلكانەى كە لەسەر كانى و ئاۋە خۇشەكە بون..

ئىتر بىپارمدا بىپارىك كە گەپانەۋە پەشىمان بونەۋەى تىا نەبىت و بىپارىك گەر تەنھا

ئەمە بۇ ئەو كاتەو بۇ دواى ئەو تاسانە ئاساىى بوو بەلام لە واقع و كارى جىيدا ئاىا
كۆلداو و پوخان ئاكامى دەبىت؟

يان خۇراگرى و ھەستانەو دەبىت؟

ئەمەى باسكرد نەقەلەم و نەھەست و زمان و چا و ناتوانىت يەك چركەى ئەو ھەمو
ناخۇشيانە چارەسەر بكات.. ئاى كە نارەھەت و ناخۇشبو.. دئىيام ناتوانن بۇ ساتىكى
ناخۇشى، خۇشى دروستبەكەن.. بېپارىك كە توشى ئەو خەوە ناخۇشەو ئەو ئاكامە
نارەھەتە نەبەو.. بېپارىك كە گەرەنەو تىا نەبىت و دواى ھەمو نارەھەتى
وناخۇشەك خۇشى بەدوادا بىت.

خزمە نەزىكەكەم وتى: بزانە چ گوناھىكت ئەنجامداوە يان بە نىازى چ تاوانىكىت، خواى
گەرە ئاگادارى كردوبىتەو..

ئەو زۆرى پىخۇش بوو كە كەسانى مەن ئاسا بۇ لاى پەيامى خوداىى و خزمەتى
مروفايەتى ھەنگاو خىرا بنىن.. بەلام داوام كرد كە ھاوكارىم بكاتو بە دل و گيان ئاگى
لەم بىت و دەستەم لىبەرەنەدات تادەگەمە تواناپەك لەسەر پاكانى خۇم پاكى بپارىزم و
لەومەزى بەھارو گول و گولزارى ژياندا شكۆفەو نۆبەرى ميوە جوانەكانى سەرمەتاي ژيانى
گەش بەگەشى نۆش بەكەم و ئاورنگو شەوئەكانى سەرمەرى دلە ژاكاوگەم لە مانگە
شەوى پوناكدا بىرسكە دروست بكاتو بۇ گزنگى بەيان پىيكەنى و لە خۇرمەتاوى
چىشتەنگاو دا بون بە ھەلمى ئاسمانى بىگەردى شىن بەرز بىتەو ھەگەل ھەورە سىپى و
پاكەكاندا بۇ زەوى وشك و رەق ھەلگەپراوكان بىتە بارانى جوان و زەوى وشك و بىرون
بىزىتەو.. ئەم ژيانەومىيە ماندىبون و كارو كردەو ھەو خۇراگرى زۆرى پىويست بوو..
زۆرى دەويست.

خوا پاداشتى بداتەو لە سەرمەتاو ۋەردە ۋەردە ئاشناى كردم بە ژيانى پىشەواى
مروفايەتى و ھەمو تال و سوپرىيەكانى شارى مەككەو سەركەوتن و كۆلنەدانى يارانى،
لەگەل تەواوبونى ھەمو وانەپەكدا دەيفەرموو: دەبىت بپارىبەدى سەركەوتو بىت و
نەپروخى ئەوسا بەرى رەنج دەبىتە گەنج..

جارى وھا ھەبوو مەن دەچومە سەردانى بەدزى باوكى مەنلەكان و خەسومەو.. لەوى
وانەپەكى تى بۇ دانام كە چۆنىەتى خويندىنى قورئانى پىرۋزى و راست و دروستى..

لەڭگەل كامىل بونى ئەمەس ۋە خۇشەدا دەروازىيەكى زۇر جوان كە نەينى بوو دىگرايەمە..
 شامزادىمۇ ئىۋارمىيەكىيان باۋكى مىندالەكان ھاتەمە .. زۇر بە خۇشى ۋە شادىيەمە بەرمە
 روى چومۇ ئەمەس ۋە لاڭگەنى بە دەستىيەمە بو بە خۇشچاللىيەمە لىم ۋە مەگرت ۋە لەڭگەل
 دانىشتىنى ئاۋى فېنىكم بۇ ھېنا.. پاشان قەسى خۇش ۋە وتو ۋەزى دوست بوو.. كەيىف
 خۇش بوو.. بەلام لە پەر نەۋچەۋانى دابىيەكداۋ سەرھتا بەكەمى تورپىيى خۇي دەرخت
 پاشان كەزىنى خەرىكە عىنادى لەڭگەل دىگەم بە تەۋاۋى تورپىبوو..

- ئەمەس لەچكە جىيە بەسەرئەۋە؟ ئەي كۈا مەكسىيە قۇل كۆرتەكەت؟!

- (R) گىيان توخۇا ۋەزىم لىيىنە ۋە باسائەكانى تەمەنم بە خۇا لە خۇ پازىكردنەۋە
 بەسەرىم..

بە گائە جارىيەكەۋە پىكەنى ۋە وتى: زۇر جوانە.. خۇت كىردە پاپراخ ۋە پاش ئەمە
 تەمەنەكەمەنى زىانت بويىتە پىرىژن.. جارى تەمەنەت سەرھتاۋە.. بۇخۇت ۋەمە
 لىيەكەيت!!

دۋى تۈزۈك بىيەنگى ۋەمە: ئەۋە تۈ دىتەۋىت بە زىادەۋە بۇت ئەنجام دەم بەلام خىرت
 دىگا دەرگى دىندارىم لىيەگەر.. دىنگەم گۇرا .. خەرىك بو بىگىم .. ۋەزىم لىيىنە.
 وتى: باشە بۇ زوۋ گۇرايى ئىيە مەرجى زەۋاجمان ۋەمە نەبوو.

- (R) گىيان ئەۋە مىن دىزانم تۈ گائەت پىيىت .. مىن تازە ھەست دىگەم چۈن بىزىم..
 پاش كەمىك بىيەنگى

- وتى: با ئارەزۋى خۇت بىيەت.. بەلام دىنىام ئەمە گىرو كەفە تاسەر نابىت.

ئەمە رېڭەى خۇشكرد بۇ پەرۋەردى مىنالەكانم بە (نايەت ۋە كىردەۋى پىيەمبەر صلى
 الله عليه وسلم) رۇزانە دەستەم كىردە لەبەر كىردى بەرگى بالاپۇشى ۋە خۇشامزادە كىردى بە
 ئاين.. ۋەمە ئەزانى ھەرگىز لەم شارو سەر زەۋەدا نەزىۋام .. رۇزانە شتى تازەم بەرگۈى
 دىگەۋەت ..

مامۇستاكەم كە خەمەكەمان بوو بە گەرم ۋە گۈرى مىن خۇشچال بوو، ھەندىك كىيى بۇ
 دىبارى كىردىم بۇ خۇيىندەۋە كە زۇر سودمەندىبو.

رۇزۈك دراۋىيەكەمان وتى: گەر ئەتەۋىت شامزات زىاتىر بىت گۈى لە رادىۋى بىگەرە ۋە لە
 بەرنامەنى تىنۋىتى عىشقى ئىلاھىت دىشكىنى ۋە شامزات دىكات بە بىرى ئىسلامەتى..

ئەو سالانە ھەمو شتېك گران بوو (بېل) ھەرومھا.. كارمبا كەم بو پادىۆكەم بۇ ئەم كارە خېرىيە بەكارھېنا.. لە بازارو ھەندى خەرجى زىادەم گرتەووە ئەو بۇشايبانەم پېرگەدووە، خەسوم بە كەردەووى من قەئس بو.. بەلام خەزورم زۆر خۇشحال دەبوو.

خۇشەويستى خەزورم تا دەھات زىادى دەكردو بەر بەرەكانى خەسوم بە پېچەوانەووە .. خەسوم كارى تازەى لە (R) ى مېردم كەرد..

كەوتە سزادانى دەرونى و پابواردن بە بەرگەو كەردارو وتەكانم .. خۇى ھېچ خواپەرستى ناكەرد.. ھەرچەندە دەمويست قەسەى خېرى بۇ بكەم تۆرە دەبوو.

ورەدە وەدە چۈنە دەروەو بازارو مالى خەزما لەگەل ئەودا كەوتە پەراويزەووە كە دەمپرسى بۇ لەگەلت نەپەم.

دەمويت: بەمالا پۇشى من تۆ نەبەم.. بېچۆرەو دۇخى جاران چىت ھەز لىيە بۆت ئەنجام دەدەم.

بە ھىمەت بەرزىيەووە دەمويت: خۇشى خوا لە خۇپازى كەردن لە گەشتو سەپرانەكان بە تامتە.

نىوە شەوئېكان زۆرى بۇ ھېنامو ناچار گرىنى دلى خۆم بۇ كەردەووە ھەرچى پويىدايو لە خەووەكەووە تا ئەم چەركە ساتە بۆم باسكەرد.

كە تەواو بوم قاقايەكى لىداو وتى: شەوى ھەزار خەوى وەھا بېيىنم قەمت كارم لىئاكاتو زۆر ئاسايە.

وتم: پاست دەكەى بۇ دلو تواناى تۆ ئاسايە بەلام بۇ من جىاوازە.. ئەمە لە لاپەك و لەلاپەكى تەروە من بۇ ئەبىت خۆم بكەمە مەعەرمز بۇ خەلكو بۇ تۆش ماكسىيەكى كەلەووە بوو ئەى بۇ پېچەوانەى نەكەمەووە..

من ئەو نازانم دەروەو پەلەتى جوانم دەمويت. تۆرەبو پەشتى تېكەردم خۇى كەرد بە خەوتوو.

نەزىك نوپىزى بەيانى بوو دەستىنوپىزم ھەلگەرتو دەرپكات نوپىزم كەردو زۆر پارامەووە دواى ئەو نوپىزى بەيانىم ئەنجامدا.

سەلام داپەووە ئەو نازو وېردانەى فېرگراپوم خويندەم.. ھەستەم كەرد دەستىك ھاتە سەرشانم سەرم ھەلپى (R) بوو.. بە نەرمى وتى: شەوئېكى تەر جىگەى تۆ لەم زوورەدا نىە ھۆلەكەو ھېچى تەر .. كەواى وت زۆر ئاسايى بو بەلامەووە

وتەم: مەن بەيەم خۇشەدەيت.. دۇى ئەوېش تۇ .. ھەز ناكەم لەم ناپەھەتەدا بەجەت بەيەم .. ئەو زۇر بەلەپەو زۇر ساكارو سادە بو.

بۇ بەيەنى ئافەتەكەى خەمەتات.. كاتىكەم زانى خەسوم كە لە قاتى خوارمەو بو ھاتە سەرمەو بۇ لامان و ناوچەوانى دابو بەيەكداو ھەزار قەسى ناشرىنى كەرد.. لە ئاكەمدا خەمەكەمان وتى:

ئەمە تۇ بەلا خۇى سەرت سەپەو چەند سائە دىندارى دىكەيت و ئاواش دەدەيت..

بۇ خۇت ئاقىيەت شەپ دىكەيت.. بۇ خەرمەنى خۇت دەسوتىنى..

تورەتر بو خەسوم وتى: خوا ئەزانى چىتان لە ژىر سەرداپە.. ئەگىنا ھەر لە دىر زەمانەو ئەمە نوپۇز و پۇزۇى خۇمان كەردووم وەكو ئىومش نەبۇين، ئەزانەم بە تەماى چىن.. قورقان بەسەر.. بەخوا خوا پەسواتان دىكات..

پاش چەند قەسەكە سودى نەبۇو.. بە قادىرەكاندا پۇشەتە خوارمەو. ئىمەش وانەى خۇمان خۇيەند مانگى پەمەزان ھاتە پىش و زۇر بە جوانى خۇم بۇ سازدا.. بەلام سەزەكە كە دىرام لەلەپەن باوكى مىندالەكانەو..(دەبىت لەم ژوورمدا گەلۇپ ھەنەكەيت ئەمە خەومان لىدەزپەت)

سەروشتى شارى سەلىمانى زەستانى سارد بوو ئەو سالانە.. لە كاتى پارشۇدا كارمەش دەبىراو بە تارىكى پارشۇم ئەنجام دەدا.. لە ژورىكى ترو بەو ساردو سەرمەپە.

سەرمەتا و گوزمرا.. بەتەنھا لەبەردەم چەراى دىواركۇدا بە تانىەكەم لە خۇمەو دەبىچاوپوومە قىبەلە دەستەم دىكەردە خۇيەندىنى قورئانى پىرۇزۇ تا تەواو بونى ئەو جوزنە.. ئەمە كارى مەن بوو بەلام لە ناخەو زۇر ناسودە بو.

باوكى مىندالەكان بەيەنيان و نىومەروان دەبو خواردىنى خۇشى بۇ ئامادەبەكەم، ئەمەش تەنھاوەك سەزەكە دەرونى مەن و ھىچى تر.. بەلام مەن باكم نەبو.

سەزەكە تر خۇى دەرەست بۇ ئەوەى وەك پىيويەست بە پۇزۇ نەبۇم پارشۇو نەكەم و نەتوانم قورئان بىخۇيەم ئەومش زىادەردىنى كارى ژن و مەرداپەتەيمان بو.

بەلام بۇ ئەم كارەش ئامادەكارى تەواوم ئەنجام دەداو لەگەل بانگى بەيەنياندا دەستەم دىكەرد بە كارى خودا پەرسەتى خۇم ئەگەرچى ئاوەكەش سارد بوایە دەمتوانى كارى خۇمى پىيەكەم.. شەوانى قەدر ھاتە پىش و بۇ زىندو پەرگرتى ئەو شەوە جوانانە بە تەنھا لە

نويۇزۇ خوا پەرسى تەوانىم كارى باش بىكەم ئەگەرچى پۇزۇگارەكەى مانىدو بونى خۇم دەجەساندەمۇ بەمۇى كە مىردەكەم لە مال نەبو خىرا مىندالەم دەگۇرى بۇ قوتابخانەو خۇشم ئەو پۇزانەى دەوامى رەسمىم ھەبوايە دەچومە سەر كارەكەم تەوانىم لە ماوۋى ئەو پەمەزانەدا كارىگەرى لەسەر خوشكانى ھاوكارم لە كارەكەمدا دروست بىكەم بومە جىگەى مەمانەمۇ چەندىن دوعا پارانەمۇ بابەتى فېقەم بۇ باس دەكرىن سەبارەت بە ژيان و ژىاريان لە ئاينى ئىسلامدا مامەلەى چاك لەگەل مانگى پىرۇزى پەمەزاندا.

بەپۇزان سزا دەرونيەكان زىادىيان كىردو سزى جەستەش بوو سەربار (لېدان، قز پاكىشان، شەق..) كار گەپشە تەلاق.. چەكى پىياۋى بېئىرادەم پوخاۋ پاكىردو لە واقع ھىچ لە بار نەبو پۇزۇكىيان خەسوم و خەزورم (R) و مىندالەكانم بەپەكەمۇ دانىشانىدەتەم:

ئەگەر ئىۋە رېگەى دىندارى لە مىن دەكرىن ئەو نامادەم بە تەلاق و مىرگرتىن ئەگەر مانەمۇ بە سزا بېت ئەو خۇتان چاۋمىروانى ئاكامەكەى بىكەن.

تا ئەو كاتە خەزورم ئاگادارى ھىچ نەبوو.. لە نوگەۋە بەبى شەرم و پەردە ھەمۇمىم بۇ باسكىرد،

خەسوم وتى: (R) ھەقىقەتى.. دەستى خۇش بى ئەى ژنى بۇ خۇشى خۇى نەھىناۋە. خەزورم گۇرەكەى پەر لە نور بېت و لەدەنگم پۇچيانەتى پاكى رانەچلەكى ھەستايە سەربى و تى: دوعاى خىر بۇ ئەو دايك و باۋكەى ئەمەيان ھىناۋەتەمبون.. سەر شۇرى بۇ دايك و باۋكى تۇ (R) گيان..

چۇن تۇ ئەو كارانەت ئەنجامداۋە.. خۇتۇ مۇسلمانى و لە ولاتى كاھراندا نازىت.. زۇر قەسەى تونىدو تىزىدا بەسەر و پۇتەلەكى خەسوم و (R) دا.. ھەردوكيان سەربىيان داخستىبو.

ھاتە پىشەمۇ ناۋچەۋانى ماچكىردەم مىنىش توند دەستىم گۇشى و ماچم كىرد.. بەسەر شۇرى خەسوم پۇششە خوارەمۇ (R) چۈبەلەى كارەكەيەۋە.

ناخۇشەكان كەم كەمە پەمەنەۋە.. ھەمۇ كات دوعاى خىرم بۇ مىردەكەمۇ كەسانى دۇرەق دەكرىد.. لە ماۋى ئەو پەمەزانەدا زۇر جۈمە پىشەۋە.. زۇر شارەزىم پەيداكرىد چەند سورەتتىكى كورتم بە مىندالەكانم لەبەركىرد.. ھەركاتلىك سورەتەكەيان لەبەردەكرىد دەمپىرسى ئارمۇزى جىتانە لە خوارىد بۇتان نامادە دەكەم.

ماومىيەك باۋكى مىندالەكانىم بىكار بون و لە كارى يەكەمجار نەماو شەرىكەكەى جىاباۋو. بەلام قەدىرى خوا وەھابو پىاۋىكى تر بوو شەرىكى سى يەكى و زۆرى خۇش دەۋىست ھەموكات بۇ نوپۇزە جەماعەتەكان پىش خۇى دەدا.. چونكە مەرجى يەكەمىيان لە شەرىكى نەفەوتاندىنى نوپۇزەكان بو.

پاش ماومىيەك ھاوسەرم گۇراۋ كەم كەمە پەرسى شەرىى لىدەكردم و سوپاسى خوام كرد كە دوعا و نزاكانىم گىرابون.. خواى گەورەش بە دلى ئەو مىندالىكى جۋانكىلەى پىبەخشىن، مەوسىمى ھەج ھاتە پىش و بە قەد قولى دەرپاۋ زەرىاكان ھەزم لە زىارەتى كەعبە و مەدىنە بو بەلام توانام نەبو پۇزانە لە وىنەى (كەعبە و مەدىنە) ورد دەبومەو.. خزمىكان تەشرىفى برد بۇ ھەج.. دوعا و سەلامى بۇ پىغەمبەر (صلى اللہ علیہ وسلم) نارد بەو ھىۋايەى پەيۋەندى رۇخى ھەبىت.. كەردمە واجب بەسەر خۇمەو ھەمو پۇزى زىاتر لە (۱۰۰) سەلاۋاتم لە گىيانى پاكى پىشەۋايى مەۋفائەتى دەدا.. ئەوانەى حاجيان دىيان وت دەموت و دەموتەو.

نۆمىنەى حاجيان لەگەل دەستە خوشكانى دوماۋ بەرو دراۋسىدا بە زىندى پامان گرت و يەكترىمان بۇ پارشيو بە ئاگا دەھىنا.

لە كۇتا پۇزى نۆمىنەى حاجياندا (R)ى مەردم پۇزى عارفەى گرت و بەو كارەى زۆر زۆر دلخۇش بووم، لەم كاتەدا وتەى پىاۋ چاكىكم بىر كەوتەو كە لە بارەى ھاۋرپو ھەپوت: ھاۋرپ ھەپە وەك (ھەوا) ھەموكات پىۋىستە، ھاۋرپ ھەپە وەك (ئاۋ) چەند جارېك پىۋىستە لە پۇزىكدا، ھاۋرپ ھەپە وەك (دەرمان) ھەندى جار پىۋىستە لە تەمەندا ھاۋرپى و ھەش ھەپە وەك (دەرد) ۋاپە ھەتا لىى دوربىت كەمە.

جەزنى قوربان زۆرم ھەولدا قوربانى بىكەم بەلام تواناى ماددى زۆرم نەبو بۇيە بە دەغىلەى مىندالەكان و پاشەكەوتى خۇم و بېرىك يارمەتى خەزورم توانىمان بە زىندى ئەم يادەش رابگىرەن و (R)م نارد بۇ مەيانەكەو دواى مانەو بونىكى زۆرو ھەستەردن بە خىرو چاكە، بەرانىكى گەورەى جۋانى ھىناۋ كەردمانە قوربانى.. ئاى لەو ساتە رۇخىە جۋانانە زۆر خۇشحال بوم بە ھەمو كارىكى دىندارى و خۇم لە خراپەى نەفس و ئارەزوو دەپاراست..

حاجيان ھاتەمەو.. وەك ئىستا نەبوو بە تەنھا (۴) سەعات بگەنەو شارى سلىمانى لە

پېنگەي ئىرئانەو دەوى مانگو نىوېك گەرئانەو.. نوپنەرانى كورد بۇ ئەو جېگە پىرۆزە..
ياخوا بە خېر بېنەو.

پاش چەند رۆژىك خۆم و مندالەكانم نامادەكرد بېچىنە خزمەت ئەو خزمە نىزىكەمان گە
سەفەرى حەجى كرىبوو.. لە خۆ نامادەكرىندا بوين.. بەرپىزىيان لە دەرگايراندا.. كۆرە
گەورەكەم چو دەرگای لىكرەو.

دەم و چاوپىكى نورانى رويەكى گەش ھاتە سەرەو تىر تىر يەكترمان ماچكردو دوعا و
سەلامى مېردەكەي و حاجيانى ھاوپىيانى پىگەياندم ..

دىارى داھەدەستى مندالەكانم.. سەرم سوپما.. بۆجى تۆ ھاتوى ئىمە بەتەما بوين بېنە
خزمەت.

ئەوېش لە درېژەي قسەكانىدا وتى: بە قوربان تۆ جىتكرىبوو ئەم ماوى رابردوو!!
بەسەر سوپمانەو و تەم: بۇ چى بوو؟

بەرپىزىيان وتى: ئەوئەندە مەن ئاگادارىبوم ئەوئەندە مەن خەرىكى جېبەجى كرىدى فەرزو
سونەتەكانى حەج بوم تۆ يان لە پېشمەو بوى يان لە تەنىشتەو يان لە دوامەو بوى..
دەنيام تۆ بویت.

بە پىكەنىيەكەو لە دالدا بە خۆشحالىەو و تەم: بزانە كى بوو شىوئەي لە مەن چوو
ئەگىنا مەن ھەرلە شارابوم و حەجى چى بە قورىانت بىم..

ئەو ھەر سور بو لەسەر قسەكەي و دەپوت: ھەرتۆ بویت روحيانەتت حەجى كرىوو.. لە
كۆتاپدا خوا حافىزەي كرىو رۆيشت مەنىش زياتر خۆشەويستى پەيام و رۆحيانەتى پاكم
بۇ دەرگەوت خۆم دەنيا كرىو كە خۆي گەرە ھەمو ئەرك و ماندوبون و ئىرادە بە
ھىزى و بەندايەتەكانى لىومرگرتوم و ئىستاش دوعاى خېر بۇ ھەمو ئەو خوشك و
داپكانە دىكەم كە چوار دەورەكەيان لەگەلئانا خراپن.. بەلام كۆلئەدەن ئىمان و دىندارى
چېزو بەھاو پاداشتى تايپەتى ھەيە.. خەم خۆرى بۇ ئەو خوشك و داپكانەي خۇيان
دەكەنە پېشانگا و بە پېشكەوتنى لاشەيى ئەزانن بەلام دەنيام لە ناخ و رۆشنىبىرىدا
رەووخا و، ئەمە مشتى بوو لە خەروارى تالى ژيانى ئىمانىم و كىوئ بوو لە سەرگەوتنى
بىسنور.. سەرگەوتنىش ھەر لەخوا و مەيە.

لە ئامۆژگارییەکانی کاک ئەحمەد شیخ

بیاویکی شەربەت فرۆش لەشاری سلێمانیدا دەچیتە خزمەتی کاک ئەحمەد شیخ و
عەرزی ئەمکات:

(قوربان شەربەتی میوژ دروست ئەکەم و ئەیفروشم زۆر پاکە... زۆرچاکە زۆر خەست و
بێ غەشە..ناوی بە ئەندازەی پێویست تێمکەم.. بەلام بازارم کەمە لە چاو دراوسێ
دوکانیکما کە ئەو بە پێچەوانەی منەویە: ناوی زۆری تێدەکات.. پاک و خاوینی
ناپارێزی... دەست بە دەستووژ نییە... بەلام بازارێ لە من گەرمترە.. سەرفیاتی
زۆرتەرە.. قازانجی زۆریش ئەمکات...)

کاک ئەحمەد ئەفەرموی: جا نیازت چییە؟
کابرای کاسب دەلێ: قوربان هاتوم منیش وەك ئەوی لێبکەم.. تا بازارم گەرم ببێت،
جەنابی شیخ ئەفەرموی:

ئەگەى واى لێبکەى کەم و نەخت بژی چاکترە لەو. کابرا پازى نابێت چەند جارێک
ئەچیتە لای دواجار کاک ئەحمەد ئەفەرموی: ئاکامی باش نابێت.. گەیی خۆتە..
چینەگەى بیکە.. بەلام پەشیمان ئەبێتەو.. لە کاتیکی تردا سەردانم بکە. کابرا دەروات و
لەو خراپتر دەست دەکاتە کارکردن.. ناوی زۆر.. پوختی لە دروستکردن..بازاری زۆر..
سەرفیاتی چاک پاش مانگیك دەچیتەو خزمەت کاک ئەحمەدی شیخ و بە دڵیکی
خۆشەو دادەنیشی و پرسیاری لێدەکات:

بازارێت.. گارت.. سەرفیات.. لە وەلامدا کابرا دەلێت:
زۆر باشە.. بازارم گەرمە.. پارەى باشم دەستدەکویت.. لە کابرا باشترە بازارو دوکانم..
کاک ئەحمەدی شیخ ئەفەرموی: ئەى پارەگەى چۆنە.. لەچیدا خەرجی ئەگەى کابرا
دەلێت:

وە ئلّاهی پارەیی باشم دەست ئەکەوێ، بەلام نازانم لە چیدا خەرجی ئەکەم.. بەرەمەتی نییە.. زۆرە بەلام جیگە ناگریت بە پێچەوانەی جارانەووە.. جاران پارەیی کەم بەلام بەرەمەتی زۆر.. پارەیی کەم بەلام لەشساغ و سەلامەت بەمال و منداڵ و لاشەیی خۆما.. پارەیی کەم.. بەلام قەناعەت و مورتاحی...

کاک ئەحمەدی شیخ ئەفەرموویت: ئەووە ناکامی پارەیی حەرامە.. کاری چاکە بەرەمەتی تێدەکەوێت..

کاری پاک و خاوێن و دڵسۆزی گەر پارەو بەرامبەری کەم بو بەلام خوای گەرە لەو لاوە لە زۆر ناپەرەمەتی و دەرەو بەلا بە دوورت ئەکات.. ئەگەر توشیشت بو ئەووە دەبیته کەفارەتی گوناھەکان.

کابرا بپاریدا بگەرێتەووە سەر کارو پەوشی جاران .. چونکە کاری خێر پڕ بەرەمەتە .

خەمى چۆلەكەۋ نىڭاي ئىمە

پىڭاي دوورو درىزى شامكان^۷ بە سەياردى خۇش پەۋ چەنلىن كاژىرى پىيادى بوۋىتە خولەكى كەم.. بەلام ياسايەك لە نىۋان شوڧىرو سەرنىشەكاندا ھەيە لەۋ پىڭايەدا پىيادە ئەكرىت ئەۋىش لادانە لەنىۋان ئەۋ پىڭايەدا دابەزىنى خەلگەكەيە بۇ پىشۋودان ۋە ھەۋانەۋە خواردىنى نان ۋە چايى ۋە تازە كىرنەۋە دىسنىۋىزۇ ئەگەر كاتى نوڧىزۋو لە يەككە لە ژوورمىكانى ئەۋ چىشتخانەيەدا كە تەرخانكراۋە بۇ نوڧىزۋو نوڧىزەكەيان دىخوڧىن.

ئەمە لەنىۋان شامكانى گەشت ۋە سەفەر بەباشى بەرچاۋدەكەۋىت. ئىمەش لە سەياردەدا گۇچ بوۋىن ھىندە دانىشتىن لە لادانى سەياردە بۇ يەككە لەۋ چىشتخانە دىخۇش بوۋىن..

پاش كەمىك ھەمومان دابەزىن ۋە ھەرگەسىك بەلەيەكدا پۇشتىن پاش پىنج خولەككە لەناۋ ھۆلى چىشتخانەكەدا ھەم بەرەۋ پۇۋى يەككە لە سەر كورسى مىز گىرەۋىنەۋە كاكى شاگرد داۋاكارى ھەمومانى بەدەنگى بەرز گەياندە كاكى سەر چىشتخانەكەۋ پاش كەمىك خىزمەت بابەتە داۋاكراۋەكە لە خواردىن بە گەرم ۋە گۇرۋى ۋە ناۋى ساردەۋە گەشتە بەردەستمان..

پاش سوپاس گوزارى خۋاى گەۋرە لەسەر نازو نىمەتەكان چۈيەنە بەر ناۋىنەۋە سەر دەستشۋرەكە بە سابونە بۇنخۇشەكەى سەر دەستشۋرەكە چەۋرى دەستمان پامالى، بەرەۋ مىزىكى تر پۇشتىن بۇ چايى خواردىنەۋە، پاش خواردىنەۋە چايى گەيشتىنە لاي كاكى پارەۋەرگەر، سەرمان قەبلانلىۋ يەككى چىلگەيەكەمان بەدەستەۋە گىرت بۇ ددان پاكىردەۋە لە چاۋەرۋانى كاكى سايەق ۋە چەند سەرنىشىندا بوۋىن.

⁷ لە ماساخرخانە (مەلمەم) نىزىك ميانە ئىمىش نىزىكە لە زىنجانەۋە لە ئىران .

ئىمەنىكى زۆر سەمىر سەرنىجى ھەممومانى بۇلاى خۇى پاكىشا چۆلەكەيەكى زۆر جوان لەسەر گلۇپى سەر پەنجەرەى چىشتخانەكە بوو لە جىكە جىكى و بالە تەپى سەرمان سوپما.. بىچومەكانى دەستيان كىرد بە ملە قووتى و لە ھىلانەكەياندا خۇيان چكۆلە كىردەو، چۆلەكەكە ھەلقىر ھەلقىرى دەستىپىكىرد لە ئىمە نىزىك بۆۋە .. زۆر بەلامانەو سەمىر بوو لە ئىمە دوور كەوتەو بەرەو سوچىكى دىوارەكە پۇشت كە سەرنىجاندا بەدوورى چەند مەترىك مارتىك سەرى دەرھىناو بە نىازە بەرەو ھىلانەى چۆلەكەكە بىكىت،چۆلەكەكە زۆر ھەولتى دا تا يارمەتى بىدەين بەلام ئىمە ھەزەمان بەسەمىر كىردى ئەو جەنگە دەكىرد ئاى كامىيان سەردەكەون ؟

پاش چەند خولەكىك ئىمە ھىچ يارمەتى چۆلەكەكەمان ئەدا مارەكەش تەنھا مەترىكى مابوو بۇ ھىلانەكەو خواردىنى بىچوى چۆلەكەكە،چۆلەكەكە قىرى و لە ئىمە ئانومىد بو دووركەوتەو، لە خەپالى خۇماندا وتەمان رەنگە چۆلەكەيەكى تر بەيىنىت لەگەل خۇى بۇ ھاوگارى بەلام وانەبوو پاش چەند چىركەيەك زۆر بە خىراپى گەراپەو مارەكە تەنھا دوو بستى مابوو دەمى كىردىبۆۋە بۇ بىچومەكان، خاوەن مەسافىرخانەكە وتى.. ئەو كەس غىرەتى نىيە ئەو مارە بكوۋى پەلامارى دارىكى دىرۋى نەستورى دىرۋى دا، بەلام ئىمە نەمان ھىشت پازىمان كىرد بە ھاوگارى نەكىرنىيان .

مارەكە بىئاگا بوو لە ھەولتى چۆلەكەكە..چۆلەكەكە بە دەنوكە بچوكەكەى دىركە زەردىيەكى گەورمىي پىپىو لەگەل دەمكىردنەوى مارەكە بۇ قەپالگىرتن لە بىچومەكانو قوتدانىيان چۆلەكەكە زۆر بەخىراپى دىركە زەردەكەى خىستە ناو زارى مارەكەو مارەكەش دەمى داخستو ھەستى بە نازارى دىركە زەردەكە كىرد زۆر بە خىراپى كەوتە خوارەو..

ئىمەش بەو دارە گەورمىيە بەربووينە لاشى مارە تاساومەكەو بىگىيانمانكىرد.

چۆلەكەكەش لە نارەھەتىەكى گەورە بە قودەتى پەرومردگارو ھىزى مىشكو بىرى، خۇى و بىچومەكانى لە دوۋمنى گەورە پىزگاركىرد.. زۆر بە ئاسوودمىي چۆۋە سەر ھىلانەكەى بىچومەكانى بە سەركەوتنى داپكىيان شادمان بوون و لە ژىر بالى داپكىيانەو تەماشايان دەكىردىن.

بەلى نازىزان ئەمە جەنگىكى دەستەو پەخە بوو لە نىوان زالم و بىتواناندا .. ئەمە

۳۷۶ مەلەننىيەكە بۇ مانەو (الصراع من أجل البقاء) چۆلەكەكە لە ئىمە ئانومىد بوو

بەلام بە پشت ئەستورى عەقلى و توانايەكى زۆر كەم توانى سەر كەوڤت بەسەر دوژمنىكى
سەر سەختدا.. كە چەندىن هيلانەى ترى خواردبوو ئەم جارەش بۆى سەرنەچوو
بەمەرگى خۆى گەشت و نيمە گردمانە پەندىكى زۆر باش بۆ ژيانى خۆمان.

هيوادارم ئۆموش بىكەنە پەندىكى زۆر باش كە ئىتر بەهيوای كەس نەبىن بۆ
هاوكارىمان و رزگار كردنمان لە دوژمن تەنها پەنج و مانوو بونى خۆمان نەبىت ، هيج
فريامان ناكەوڤت بابىر بىكەنەو، شاعىر ئىك دەفەر موڤت:

لەدنيدا پشت بەهيج كەس مەبەستە

ئەوەى مايەى ژيانە هيزى دەستە

كە دەست بوو هەمو كەس دۆست و كەستە

قەسە و باسيان و كۆ ماستاوى خەستە.

دەبا ئيمەش دەست بەدەنە دەست پشت بەكەسى تر نەبەستىن تەنها خواى گەورە
نەبىت

دوو دايكى دلرەق

بە رەھمەت بىت نەنكەم ھەمو جارىك كە زۇرمان بۇ دەھىنا چىرۇك و حكايمەتان بۇ باس بكا چىرۇكى بۇ دەگىرپايەنە، لە دوايدا دەمانگوت چىرۇكىكى تىرىش، ئەوېش دلى ناشكاندىن و دەھاتە سەر باسى ئەز ئافرىتەى كە مىردەكەى نەمايوو، تەنھا سى كوپى بچوكى لە مىردەكەى بۇ بەجىمايوو لە گوندىكى ئەو شاربازىرە، كوپە گەورەكەى بەتمەن ۱۲ سال بو شوانى مىگەل ئاوايى بو، كوپە ئاونجىيەكەى تەمەن ۱۰ سال بو شوانى بەرغەل و كارزۇلە بو كوپە چكۇلەكەى زۇر ئالودەى دايكى بو، ئاو بەناو لەگەل مىندالانى ئاوايى و شوانى قەل و مېشك بوو، تەمەن ھەشت سالانە بو.

رۇزگارنىك تىپەپرى و دايك كەلگەلەى شوكرىن كەوتە سەرى و لە ئاوايەكەدا بياويك ھاتە داواى، بەلام خەمىك لە دلدا بو، ئەوېش مىندالەكانى بون، بەلام نەبونى و ئارەھەتى رۇزگارو ئارمىزووى خۇشى زۇرجار لەم دوودلى و پارايىيە دەپچىراند .. بەدىزى مىندالەكانىيەو شوى كرىدو رۇزگار وەك ئىستا نەبو شايى و زەماوندى بۇ بكرى.. دواى دەرچوونى مەرو ماللى ئاوايى و دوورگەوتنەوې بەرغەلەش، كوپە بچوكەكەى لەگەل مىنالان چو دەرى .. رۇزگار زۇر بەزوى تىپەپرى، ژنە چووە مالى مىردى تازەو مىندالەكانى لە بىر چۆۋە.. بۇ ئىۋارە كوپەكانى ھاتنەو سەپرى مالىيان كرىد دايكيان لەمال نىيە، بانگى دايكيان كرىد وەلام نەبو چوئە ژوورى.. بانگى دايكيان كرىد: دايە.. دايكە گيان.. دايكە تۇ لەكوپى.. بۇ وەلام ئادەپتەو خوت مەشا: ۋە ئەو ئىيە ھاتوپنەو.. وەرە باۋەشمان بىكەو نانى گەرم بىخەرە بەردەستمان.. كوپە بچوكەكەى ووتى: من لە نىومرۇۋە ھىچەم نەخواردوۋە.. دايكە لەمال نىيە.. زۇر گەپرام لەمال نىيە ۱ ژنى دراوسىكەيان كاسەپەك خواردنى بۇ ھىنان و چراكەى بۇ داگىرساندىن و نانى بۇ ئامادە كرىد.. كوپە گەورە ۱۲ سالەكەى وتى: دادە ھەمىن گيان ئەو دايكەمان لەكوپىيە .. بۇ كوئ چوۋە.. خۇ بەيانى نەيووت بۇ كوئ ئەچەم؟! قورگى پىپوۋ لەگىريان، كوپەكەى تى وتى:

رەنگە لەسەردان بېت! زنى دراوسىيان وتى: نانەكەتان بخۇن بۇتان باس دىكەم.. كۆرە
 بچوكەكەي وتى: چىمان بۇ باس دىكەي.. خۇ دايكەمان وەك باوكەمان نەمردوۋە .. ژنە
 بەدىلى خەمەۋە نانەكەي دەرخواردان و پاشان وتيان: دىتوخا پىمان بلى دادە ھەمىن
 وتى: لەم دىيەدا دايكتان شوى كىرۇتەۋە بە (فلان) كەس، توخا پىتان ناخۇش نەبى
 ئەم قەسەي كىر دىنلەن دەستىيان كىرە گىيان و زارى.. ھاۋار ھاۋار زۇر گىيان زۇر
 بىتاقەت بون، بەلام خۇگىيانىيان نەگەپشە ئەۋ پەرى دى.. ئەۋشەۋە كەس نەبو چىرايان
 بۇ داگىر سىنى ... جىگەي نەرم و نۆلىيان بۇ راخات بە دەم گىيان و شىن و ۋاۋىلاۋە
 ھەرىكەۋ لە لايەكەۋە خەۋيان لىكەۋەت لە نىۋە شەۋدا دايك دۋاي مەندوبونى زۇر لەلەي
 مېردەكە.. بىرى مەندالەكانى كەۋتەۋە مېردەكەي كىرە خەۋو بە خىرايى بەرەۋ مائەكەي
 خۇي گەپرايەۋە .. كە سەپىرى كىرە ھەر مەندالەۋ لە لايەكەۋە كەۋتەۋە. جىگەي بۇ
 ھەرسىكىيان داخست و ھەرسىكىيانى بىرە سەر جىگەي خۇي و داپۇشىن و ماچىكى لە
 بچوكەكەيان كىرەۋ گەپرايەۋە...

بەم شىۋەيە.. چەند شەۋىك بەردەۋام بوو.. ناچار مېردەكەي دەرپىكرد و بەرۋى زەردەۋە
 ھاتەۋە لاي مەندالەكانى و لەۋ كارە پەشىمان بۆۋە..

لەگەل تەۋاۋ بونى چىرۇكەكەدا دىئەن پەر دەبو لە گىيان و فرمىسك دەزايە چاۋمەكانەۋە
 بۇ ئەۋ دىمەنە ناخۇشەي مەندالەكان كە دايكىيان بە جىيەپشەتەۋە .. ئەمە تىپەپرى و
 رۇزگارمەكان ھەنگاۋيان نا.. ئافرىتىكى نىزىكەمان مېردەكەي بە نەخۇشى كىتوپر گىيانى
 سىپارد.. دۋ كچى جۋانكىلەي لە پاش بەجىما.. خىزانەكەي زۇر بىتاقەت بوو.. سكى
 ھەبۋو پاش چەند مانگى كچىكى تىرىشى بوو، خىزم و ناسىۋا بەرەۋ دراۋسى و خىرخوازەن
 زۇر يارمەتەيان دەدان، ئافرىتە پرى سىپى بىت لەسەريان دانىشت بچوكەكەيان تەمەنى
 گەپشە شەش سالاۋ ھەمۋيان بالاۋيان بەرز بۆۋە ھەر جارىك كەسىكى خىر خواز
 خىرى بىكرەيە بەشىكەم بۇ ئەۋ مەندالە جۋانكىلانە دەبىر، ھەم جارىك دۋەي خىريان
 بۇ خىرخوازەكە دەكر، ئافرىتەكە ھەم جارىك كە دەكەۋتە قەسە كىرەن دىۋوت: مەن
 جىيان لىبەكەم ئەگەر پەكىكىيان كۆر بۋايە كارىكەم پىنەكرە بەلام مەن جى بلىم !!

پىۋوتكى ھاۋسىيان مالى ئاۋا بىت زۇر ھاۋكارى دەكرەن و ئامۇزگارى دايكىيان و مەندالەكانى
 دەكر، لە دەزگا خىرخۋازىيەكان ئاۋى ئوسىن بەلام بەختى خۇيان ھىچيان بۇ

دەرنەچو. لەماوەی پابردوودا بەرگوێم کەوت کە بەنیازە شو بکاتەو. ئەم درۆیە یو بە راست.. سەربەهەوئ شوی کرد، مندالی سەرو پێچکەى بەجێهێشتن و پۆشت.

پیاویکی دراوسێیان بە سەیارمکەى مندالەکانى دەبرد بۆ قوتابخانە و دواى تەواو بون دەهاتنەو مالهکەى خۆیان و هەواری خائى، بەلام ئەم پیاو خێرخوازە بە سەیارمکەى ئەم سێ کچە جوانکیلەیهى دەبردەو مالى پورى و بەم شێومیه دەگوزەران..

مندالێکی ناوی دەرچو لە دەزگای خێرخوازی بە موچهی مانگانە، کچە گەورەکەشى لە قۆناغى ناومەندیدا بەم هەمو خەم خەفەتەو سەرقاتی تاقیکرنەوێ سەری سالت بو.. کچە ناومنجییهکەشى بە چاوی پر ئەسرینەو چاومروانی پۆزگارێکی رونه.. بەلام لەلای کێ.. لە کوێو؟

بەرپێزان نایا دەبێت چارنوسی ئەم سێ کچە جوانکیلەیه بەجی بگات، نایا ئەم نافرته بیرى ناکەوتەو کە هەمو جارێک مامۆستای ناینى پێی دەفەرمو: کچە باشەکەم ئەم سێ مندالە پێیگەیهنە .. بە چاکى و پێک و پێکی.. خەلکی هاوکاریت دەکات و لە بەهەشتی بەریندا لە شانى پێغەمبەرى مەزنەو دەبێت، چونکە پێغەمبەر درودى خواى لەسەربێت فەرموێتى: (مە نافرمتى خاوەن مندالی بێباوک شان بە شانم لەگەڵ دەکات بۆ چوونە بە هەشت) .. بەلام خۆ خراپى نەکردوو شوی کردۆتەو.. لەلایەکی ترمەو دەبوايە سەرمتا پێگە چارمەک بۆ مندال و چارنوسیان دیاری بکات.

لە کۆتایدا خواى گەورە پەکی کەس ناخات نایا ئەم نافرتهش بە ئاکامى چیرۆکی یەکەم دەکات یان نا؟ ئەو ئیوە زیندو منى خاوەن خەمى بێکۆتا مردوو چاومروانی ناکامین. خواى گەورە پاداشتی هەمو ئەو کەسانە بداتەو کە یارمەتى بێباوکەن دەمن .. خواى گەورە پاداشتی هەمو ئەو دایکە دڵسۆزانەش بداتەو کە تەمەنى جوانیان بە خشیووتە کۆرپەى ئەمەڕۆ نەوێ دوا پۆز کە بە پەروەردمێهکی دروست گۆشیان دەکەن .. سەرکەوتو بن انشاء الله .

دوعای ستم لێکراو

چەندە لە تاوانەکانی ڕابردوی بەعس بدوێین کەمەو هیچمان نەدرگاندوووە ناسودمیی بۆ ئەمڕۆ تیا بێت، بەعس ئەو پارتە بو بۆ بوزانەوێ شتێک هات و شتێکی تری پێنەنجامدرا.

بەعس کۆمەڵی کاری نامرۆفانە کرد، پێویستە وانەو پەندی لێومرگین و بە خۆمان و خزم و هاوڕێ و شارو شالیارو دەسەلاتەکانی ئەمڕۆ بڵێین کارو فەرمانەکانی ئەو دوبارە نەکەنەووە گۆڕانی بە بالای یاساو کردەووەکانیان نەئێن.. راستە بەعس کاری خراپی کرد ئایا چ وانەپەکمان لێومرگرت؟

ئایا نازادی دابو بە تاکەکانی کۆمەلگە؟ ئایا نرخێ مرۆفی وەك مرۆف دەگرت و ناسودمیی هەبو؟

ئایا هەرچی لە حزب و لەژێر دەستیا نەبوایە وەك مرۆفو کەسی خزمەتکاری کۆمەلگە سەیری دەکرد زەربیی سفری پەربەها دەکرا؟ ئایا کردەوێ ئەو ڕەنگی نەداوتمەووە لە ئێمەدا.. ئایا کردارەکانی بەعس بە کوردی پیادە ناکەین؟

بەعس زۆری کرد تا هاتە سەر تەختە حوکمرانی و بەئارەزوێ خۆی حوکمی کرد لە چاک و خراپ بەلام چونکە حزبەکە خراپە زۆر بو ئێستا لە ڕەسواویی قەمەسی دادگای بەردەمی مرۆفو ڕۆژگاری میژوو بە زەلیلی ڕاگیراوە.. ئاھو نزولە خەلکی بێدەسەلات ئێستا ئەوانی بێدەسەلات نەکردوو؟ ئەو ھۆزەکەم هاوڕێ و هاوسی و سەرکردەکانم..

ھەولتان دا هاتن.. جوان پەرورەدەمان کەن.. ستمان لێمەکەن بە ھەمو شێوەیەک تا نەبێ تەواوەکەری کاری پیاو خراپان.. جوان بمانزێنن با لە قەمەسی میژودا بە کرۆلی نەبێنرێنەو.. ئەمە یاسای ژبانە.

ھەولێدە.. سەردەکەوێ.. تاوان مەکە.. سەرکەوتو شاد دەبیت.. گەر وانەبوی ھەرس چاومرپتە..

لە ئاومرۇكى تاوانىكى بىجۇكى بەئس دورت ناخەمەو سالى ۱۹۹۱ بوو ھەمو خەلكى بە مال و منداڭ و شرو شىتالىانەو لە سنورى (ئىران تورگيا) توند بون.
لەو لاشەو چەند گەنجىك لە ولاتى (سعودىەو كوئىت) دوو پاپرسىان ئىومرگىرا.. كە دىلى جەنگ بون.

۱. ئايا دەچنە ولاتى خۇتان عىراق؟

۲. ئايا ئىرە دەمىننەو درىژە بە ژيان دەمدن يان دەچنە ھەندەران و ئەمىرىكا؟
ھەندىك بىرپار يەكەمىيان ھەلبىزارد، ھەندىكىش بىرپارو پاپرسى دووم. بەلام كەس ئاكامى نازانى.

كاك (فەيسەل كوپى مام رەھمانى نارنجە) بىرپارى گەرەنەو ھىدا بۇ خاكى عىراق و شادبونەو بە خاكى كوردستان و كەسو كارمەكى.

فەيسەل بىئاگا لە خاكى كوردستان و پاپەپىن ئاوارمبون، لە پىگەى بەغدادەو گەرەپەو شارى سلىمانى، بەلام شارى جى و ولاتى جى؟

لەگەن داغل بون بە شار چۆلەوانى و سەربازەكان پىشوازيان لىكرد، سەربازەكانى پۇژىم كەبە ترسو لەرزەو بە ناو شاردا دەگەرەن و ھاتو چۆيان دەكرد، ھەوالى ئاوارمبونى خەلكى شاريان بە فەيسەل راگەيانەد.

كارى پۇژانەى سەربازەكان شكاندن و بىرىنى ئەو دوكان و شوپنە گشتيانە بوو كە سەرجاوى خواردەمەنى و كەرستەى جوان جوان بون.. خەلكىكى ناو شار گەر لە دلەو بە كەردەو تەرە ببوايە ئەو خراپايان بەسەر دەھات..

فەيسەل ھاتەو مالى خۇيان مال چۆل و ھۆل.. گەرەك چۆلەوانى.. ناپزانى جى بكات بە پىاسەو گەرەن چو مالى خزمەكانى ئەوانىش چۆلەوانى و دەرگاىان كلىل دابوو پۇشتبون دوا نىومرپۇيەكى چو مالى پورى لە يەكك لە مالەكانى (شىخ محى الدين) تەنھا پورى و مىردى پورەكەى كە زور بەتەمەن و پىر بون لە مال بەجىما بون.. پورى بە گەرەنەو فەيسەل زور خۇشحال بوو ماو ھى چەند پۇژى لەوى مايەو،

بەلام بىرپارىدا كە بىجىت بەدوى مالى باوكىاو لە ناوچەى ھەورامان بىاندوزىتەو.. پۇژگارەكان تىپەپىن و مالى باوكى فەيسەل گەرەنەو.. بەلام فەيسەلىان لە گەن نەبوو..

ھىچ ناگايەكىان لە فەيسەل نەبوو، پۇژىك حاجى رەھمان سەردانى مالى خوشكەكەى

رەھمانى باۋكى سەرسام بوو چۆن ھەيسەل گەپراۋمەتەۋە ئەم نەمبېينىۋە؟!
پورى زۆر بە جوانى بارودۇخەكەى بۇ باسكرد... كە ھەيسەل نىيازى درېژەدان بە ژيانى لە
ناو كەسو كاردا زۆر پېخۇشتەر بوۋە ۋەك لە ژيانى ھەنەمران و غەربىي و غوربەت.
كېچ كەۋتە كەۋلى مام پەھمان و ھەرچەندە دەپېرسى سەرو سۆراغى ھەيسەل نەبوو،
بېپارى دا بېچىت بۇ (لىۋا ھەسەل) و شتەكانى بەلكو ئەمە خوايە، ھەيسەل گەپراپىتەۋە
عەسكەرى.

پۇژىكى دىيارىكرد... بەجل و بەرگى كوردىيەۋە بەرمو كەركوك پۇيشت لەۋى پەوانەى
شارى بەغدادىيان كرد... بۇ يەككە لە سەربازگەكان (مەسكەرات).
لەۋى نامر لىۋا چەند عەسكەرىكى پەلەدار پېشۋازيان لىكرد. پېيان راگەياند كە ھەيسەل
فەيرارى كردوۋە نەگەپراۋمەتەۋە خزمەتى سەربازى.. ھەر لەۋيا بۇى دەرگەۋت كە ھەيسەل
بە دەستى سەربازەكان كۆژراۋە.. بۇيە رەھمانى جەرگسوتاۋ بېپارى گەپراۋەۋى دا..
بەلام نامر لىۋا وتى: ئادەى دوو عەسكەر بەو جېبەۋازە بگەيەننە شوپىنىك لەۋى
بىكۆژن.

ئەم ھەرمەنە بۇ ئەۋان ناسان بوو جېبەجى كەردنى ناسان بوو، بەلام بۇ مام پەھمانى
جەرگسوتاۋى غەربىي لانەۋاز زۆر ناپەھەت بوو.. چاۋمەروانى مەرگ زۆر گرەنە.. دوو
سەرباز بە جېبىكى ۋاز لە بەيانى سەعات ھەشتەۋە بەپىكەۋت بەرمو بىبابانى چۆل و
كاكى بە كاكى نەزىك عەسرى گەپشتن..

مام پەھمانىيان دابەزانەد... سەربازەكان وتيان: لە راھى خاۋادا ناكۆژىن.. بۇ خۆت لىرمەۋە
بىرۇ.. راستە نەپانكۆشتەم.. بەلام مەنىكى ناۋجەى ھەۋرامان لەم بىبابانە چۆل و ھۆل و بىناۋ
وبىنان شاكام و سەرنەنجام چى دەپىت؟! ئەۋان گەپراۋەۋە بە گائتە جاپىيەۋە وتيان: مە
السلامه ..

لە دلى خۇما زۆر بەزىم بە خۇما ھاتەۋە.. زۆر دىگران بوم بۇيە وتە:
خوايە گيان .. مەن بەندەى تۆم تۆ خۋاى بە پەھم و بە تواناى.. مەن زولمە لىكراۋە
تۆش خاۋەنى ھەمە شتىكى.. لەم چۆلەۋانىيەدا.. لەم ناپەھەتى و بىتوانايىيەدا بگەپتە
فەريام.. ھەنگاۋم نا.. ھەنگاۋم نا.. زۆر ماندو بووم.. نامزانى بەرمو كۆى بىرۇم بۇ كۆپۋە
پىگە بگرمە بەر.. تەنھا بەپىرەۋى جېبەكەدا گەپراۋەۋە..

بارەشى ناو بىابان و گەرمائو ناپەختەتى ئەم وەرزى ھاوينە.. ھەمو شتەكانيان لول دەگرد.. لە پەر كۆيەك لە لەم دروست دەبوو پاش كەمەك تەخت دەبوو.. باكەى زۆر گەرم و ناپەخت بوو.

ھەر پۆيشتەم ھەر پۆيشتەم تاريەك داھات.. گريام .. گريام .. زۆر گريام.. پارامەو بە تەيموم دەستنۆيزم گرت..

مشكى يەكەى سەرم داگرت و بلام كەردەمو دابخست و بە مەزنى عەقلى خۆم روم لە (قەبىلە) كەرد چەند پەكت نوپۆزىكم خويەند.. ئاى كە تامى ئەو نوپۆزانە شيرىن بوو..

ئاى خەم و پەژارەشم چەند زۆر بوو.. بىرسىتى و تىنۆيتى بونە ميوانەم.. ترسو خەم ھاوپىم بون..

ئەو بىپارەى سەربازە دل پەقەكان دابويان كوشتنىكى ھىمانەى مەن بوو.. مەردن ھەنگاو ھەنگاو بەرمەو روم دەھات و مەنىش لىتى نەزىك دەبوومەو..

بەلام ھەرچەندەم توانى زىكرو فيكرو تەسبىحاتەم كەرد.. دوعا دواى دوعا.. ھەرچىمەزانى دەمخويەند..

باشە ئەبى كەسەك لەم چۆلەوانىە فرىام بکەوئیت؟!

لە دورەو تروسكايى و پوناگىم بەدى كەرد.. ئەو چىيە!!

تا دەھات نەزىك دەبوو چەند مەترىكم مابو بىگەمى بۆم دەركەوت (تراكتورى جوتە) عەنتەرىكى تازە كۆپىكى گەنج دياربو بە جامانەكەى دەماخىكى كەردبو، جوان سەرو گۆيلاكى خۆى پىچابوو..

دەستم لىپراگرت.. لىپپارامەو بەم زمانە كوردىيەى خۆم كە لە راھى خودا لە ئاومدانىم نەزىك بکاتەو..

ھەرچۆنىك بوو پازى بوو بەسەر نامازەى بۆكەردم كە لە دوا خۆيەو سوارى تراكتورەكە بىم.. ئەى سوپاس بۆ تۆ خوايە..

ئەو ماوە دورو درىژە پۆيشتىن پۆيشتىن ناوبەناو دوعام دەگردو جار جار پىرسىارم لىدەمكەرد .. بەلام ئەو سەپىرىكى دەگردم ھىچ قەسەى ناكەرد..

ئەو ھەر ھەرى مەكەنەكە لەلام دەنگىكى زۆر خۆش بوو.. ئاۋزىك بوو كە جارىكى تر ھىواۋ ئاۋاتى بۆ دروستكەردم بەرامبەر بە ژيان و گەرانەووم.. يەك وشە چىيە ئەم

سايەقە نەپىرگانە (وھلا كەلىمە) ماۋى چەند سەعاتىك بە خىرايى تراكتۇر پۇشتىن..
لە دورمە ئاۋەدانىم بەدىكرد.. زۇر زۇر بوون..

مەكىنەكە ۋەستا منىش دابەزىمە زۇر سوپاسم كىرد.. پىشتم كىردە مەكىنەكە ۋە پوۋمە
ئاۋەدانى مەلنا.. ھەمى ۋە چەند چىركەپەكى نەخاينە ئاۋرەم دابەۋە باۋەپكەن .. باۋەپ
بەكەن.. ئەگەر باۋەپش ناكەن كەپى خۇتەنە ئەۋ مەكىنە زە .. ئەۋ دەنگە زە دىار
نەماۋ بىز بوو..

كىشام بەسەرى خۇماۋ ھاۋارم كىرد.. خۋاپە گىان زۇر سوپاس ئەۋ ۋەزەت پىبەخىش..
زۇر سوپاس خۋاپە.. بۇم دەرگەۋت ئەۋ كارەى كابىراى تراكتۇر لەگەل مەن كىردى تەنھا
ۋەپشەى ۋەپاد رەسبوو.. خۋاپە گەۋرە بۇ پىزگارى مەن ناردىۋى (خەۋارىق بو ھىچىت)
پاش چەند سەعاتىك لە نىۋە شەۋ گەپشەمە ئاۋەدانى لە مالىكى ۋەرەب لامداۋ حالۋ
مەسەلەكەم بۇ گىرەنەۋە..

كابىراى ۋەرەب زۇر نىگەرەن بوو بۇ بەپانى گەپاندەمىيە ناۋ شارى بەغدادۋ سوارى
سەپارەى سەپمانى كىردم ۋەرەۋ شار گەپامەۋە.. لە ناۋ ھەمە گەلىكدا مەۋۋى خىراپ
ھەپە.. با ھەمەپان ۋەك پەك سەپىر نەگەپن.

ئىتەر بۇم دەرگەۋت خۋاپە گەۋرە چۇن ۋەپاى سەتم لىكراۋ دەرگەۋت ئەگەر مەۋۋەكان بە
پاكى ۋە جۋانى داۋا لە خۋاپە خۇپان بەكەن.. بۇم دەرگەۋت خۋاپە بەخىشە جارىكى تەر
ژىپانى بە مەنى جەگەر سۋتاۋ بەخىشەۋە.

لەگەل تەۋاۋ بۋنى ھەمە سەربوردەكەدا بەلاچكى مەشكىكەى سەرى چاۋە پىر
ۋەمىسكەكانى دەرپى ۋە دەرپوت: خۋاپە گەۋرە ھەقى ئەۋ ھەمە سەتم لىكراۋانە بىستىنى.
ئەمەۋ سەدام جەرگى سۋتاۋ.. سەرگەردان لە بەرزەتەن پەلى خۇش گوزمەرانىۋە بۇ
نەزمەن ژىپانى بەندى ۋە پىسۋاپى.. بۇ بەردەم نەخەپىيەكانى خۋاپە كاردەكات..

بەلام بەداخەۋە مام رەھمان نەماۋە ۋەفەتى كىردۋە.. پىۋىستە سەمكاران بە كارەكانى
خۇپاندا چەنەۋە.. چاۋى رەھمە سۇزىپان لە ژىر دەرگەۋتەكانىان بىت لە ھەر جىگەپەك
ھەن..

زۇر سوپاس بۇ بەرپەم كاك اغىدان قادرا.

مەركەزەكەى چوارتا چى بەسەر ھات!

ھەقى قەدەرى ئىلاھىم نىيە، ئەگەر خوا شتىكى لە چارنوس نوسى دەيىت بىتەدى، چەند خولەككىتەر درىنگەر لە مال بەھاتمايەدەر وەك ئىستام لىناھات، يان ئەگەر پۇزى دواتر بوايە شىوازەكەم دىگۇرا، ئەمە خەيال و بۇچونى ھەرزەكارى ئەمە سالانەم بوو.

بەلام ئىستا تىدەكەم كە ھەمە ئەگەرەكان بە دەستى خەي گەورەيە، لە مال بومايە، لە ھەردو كەژوكىو بومايە يان لە بەرەكانى جەنگ يان پىشمەرگەى دىرەن دەبوايە ئەمە پوداوى ئىستام ھەر بەسەر بەھاتايە زۆر سوپاسى خەي گەورەش دىكەم كە وەك ئەمە خەلگەى تەرم بەسەرەھات، كە كەس لاشەيانى نەدۇزىيەو يان بە گۆپنى پارچەيان كۆكرەيەو...

بۇ ئەمە يادەورەيە تالە بۇ سى سال دىگەرەمەو دواو چاوەكانمە لىكەنەم ھەزرى خۆم لە شەمەكان دەرەكەم، بۇ ئەمە سال يادە ناخۆشە دەدویم، ھەز ئەكەن ھاورەم بىن؟! لەم قەزا گەورەيەدا تەنھا يەك بىكەى پۇلىس ھەبو، گەرتەن و گواستەو لەم قەزای چوارتايەدا دىگوزەرا ھەمە فەرمانگە ھەكۆمەيەكان لىرە كارەكانىيان رادەپەراندو سەرچاوە گەپەنەو دەرچونەكان و دەھاتەو ئىرە ئىرەش بىكەى يەكەمەى بوخەلگىكى زۆر لەم قەزايە دەزەيان چەندەھا گوندو ناوچەو ناھىيە دەھاتەو سەربە چوارتا بون، پۇزەدەو لە ھەمە ناوایەكانەو بگەرە لە شارى سەلمانىشەو فەرمانبەر و ھىزى خاوەن بازو كارو پىشە بەرەو چوارتا دەھاتەن گەنگى تايەبەتى پىدرايو لە دىر زەمانەو، ئەمە كاتە خەپەندەكارى سەيەمى ناوەندى بوم، چەند سالىك بو لە قوتابخانە دەمخویندو ھىوايەكى گەورەم بۇ خۆم دىارەكەدو، بەلام نایا ئەمە ھىواو ناواتانەم لەدواى ئەمە كارەساتە روخان و تياچون و نەمان يا بون بە ئىرادەيەكى زۆر پتەوتر بۇ زەيانى ئىستام لەگەلم بىن بۇ ئەمە گەشتە كۆرتەى تەمەنەم.

دنىام زۆر خۇش دەويست خۇشەويستى خاكەكەم لە خۇشەويستى ژاكاوى گەنجانە لەلا بەبەھاتەر بو، ھەر بەو عىشقەوہ بەرەو دەرۋازەى خويىندگا دەرۋېشتەم، كەش و ھەوا بەنيسبەت ئەم شارۋچكەيەوہ بەھارېكى ناسك و جوان بوو، ھەرچەند ئەم سالىادەم ليدەر دىكەوېت بارېكى ناناسايى دىرونيم لەلا دروست دىبىت، بەلام ئىرادەى بەھيز، ھيزدارم دىكات. بەروارى (۱۹۷۷/۴/۶) بوو ناخ.. ناخ لەو چركە ساتانەى ناخ؟!

كاتزىمىر (۷،۲۵) دىقىقەى سەرلە بەيانى بوو لە دەرگاى مائەكەمان ھاتمە دىرئ و كىتبەكانەم بە دەستەوہ بو بەرەو ناومندى چوارتا بە چاوى پىر ئومىدو ھەناسەى بەھارپىيەوہ ھەنگاوم دىنا.. ئەو زىمەيەى لە دورى چەند مەترېكەوہ بەر گويم كەوت تاساندىم و ھيزمەكە زۆر بەھيزتر بوو لە تواناى مېنىكى لاوى خويىن گەرم.

بەرچاوم تارىك بونازارىكى زۆر لە تاسىيەوہ بردم و لە ھۆش خۇم چوم..

خەلكى دەلئىن لە ماوہى يەك چركەدا دوو بىناى كۆنكرىتى حكومى خاپورىون ئايا ئەمە چۆن پويدا لەو بەيانەدا لەو سەرمەتاي كارو فرمانەدا چى پويدا خەلكى شارۋچكەى چوارتا لە دوگەلېكى پەشى زۆر بەو لاوہ سەرمەتا ھىچيان نەبىنى، پاشان وردە چەوو كەرمستەى بىناگان لە ئاسمانەوہ دىھاتنەوہ سەر زەوى ئاى لەو ھەوالە ناخۇشە درا بە گوئى خەلكىدا.. ھەرخەلك بوو خۇى دىشاردەوہ ھەندېكىش بەرەو سەرچاوہى تەقىنەوہكە پايان دىكرد.. لە ھەمو دىھاتەكانى ئەم شارۋچكەيەوہ دىنگەكە بىسترا پاشان دوگەلەكەشى دىركەوت.

پاش چاركە سەعاتىك دىنيا پوناك بۆوہ دوگەلەكە تۆزىك ھىواش بۆوہ ئاسمانى چوارتا بووہ ھەورېكى پەش لە دوگەل..

ئاى كە ناخۇش بوو.. ياخو ئەو پۇژە وەك پۇيشت نەگەرېتەوہ، شارو شارۋچكەكەمان روداوى وىھا بە خۇيەوہ نەبىنىتەوہ ئەمە چۆن پويدا؟ قورىانىيەكانى چەند كەس بون؟ پەندو ئامۇژگارى بۇ ئىمە چىبو؟ ئەى كى بەم كارى تەقىنەوہيە ھەستا؟

ئايا بەرپىرتان چۆن دىدوئىن و چىتان بەسەرھات؟

ئايا خەلكى چۆن باسى ئەم پرووداوہ ناخۇشە دىكەن؟

ئايا ئىستا ئەم جېگەيە چۆلە پان حكومەتى عىراقى بىناى كىردەوہ؟ ئايا قەرمبو درايە زىان لىكەوتوان؟

ئەم پىرسىارانەو چەندانى تر لە بەرپىزىيان دەگەين كە لە سەرماتاوە بۆمان دواوە ئەو كەسە نازىزمىش جەنابى كاك (كەمال جلال مستەفا) يە كە تەنھا كەس بوە لە چوارتادا كەم ئەندام بوبە ھۆى لە دەستدانى قاجى پاستىيەو ئەو بەيانىيە كەوتمە پىڭا تازە خەلكى وردە وردە بەرمو فرمان دەرپۇشتن، چەند پىياوڭىكم لىئو نەزىك بوو كە دەنگى تەقینەو كە ھات ئەوان خۆيان دابە زەویداو من فرىا نەكەوتم.. كاتىك ھۆش خۆم ھاتمەو چەند پۇڭىك بەسەر پوداومكە رابردو لە خەستەخانەى جامىيەكە لەسەر قەرموڭلەيەك خۆم بىنيەو باوك و براو مامو خال و كەسوكارم لە دەورم بون.. بە چاوى فرمىسكاو پىيەو بۆيان دەرپوانىم، زۆر نىگەران بوم چاومكانم لىك نايەو لە خەوڭى قولدا پۇچوم بىزمەو ئالەى تەقینەو كە لە مېشكە دەنگى دەدايەو.. تا ئەو كاتەش نەمزانى چىبو چى نەبو، پاش نىومرۇ بە ناگا ھاتمەو.. لە بەيانى زياتر خىزم كەسوكارم لە دەوربون.. بەسەلامەتى من ھەندىكىيان سەرسام بون، بەرپىزەكەم تا ئەو كاتەش نازارم زۆر بو بەلام نامزانى چىم بەسەرھاتوو، دەمپرسى بۆ داخدارن؟؟ بۆ وا فرمىسك دەبارىنن خۆ من زۆر باشم چى رویداو؟؟

لاى نىئوئەمكەى دىكتۆرەكان ھاتن بۆ تەداوى و تىماركردنم.. دانەيەكان زۆر دلخۆشى دامەو زۆر بە جوانى باسى قەزاو قەدمى ئىلاھى و كارىگەرى دەوروبەرى بۆ كردم.. پاشان كەوتە تىماركردنى لاشەم، ھەستىكى نامۆ لە ناخدا سەرى ھەلدا.. ئەم دىكتۆرە بۆ ھىندە بە دەورى قاجامادىت، خۆم پىنەگىراو لە پى تاوم داىە بەرخۆم سەيرم كرد.. ئاى لەو دىمەنە.. ئاى لەو ناپەھەتییەى بەسەر مندا ھات.. ئاى گەنجىتىم فەوتا.. ھىواو ناواتەكانى رابردوم بونە سەرابىك و پوكانەو.. كوا.. لە كوڭيە.. چى بەسەر ھاتو ران و قاج.. ئەى ھاوار.. بۆ وام لىھات باوك و براو دىكتۆرەكان زۆر بە ناپەھەت ھىورىان كردمەو، تىيان گەياندم: دەبىت خۆ راگرىت لەبەر خوادا.. سوپاس بۆ خوا بەس نىيە زىندەيت.. سوپاس بۆ خوا بەس نىيە ھەردو قاجت نىيە، سوپاس بۆ خوا بەس نىيە وەك كەسانى تر لاشەتەيان تەسلىم بە خاك نەكردو!! زۆر گرىام.. زۆر ناپەھەت بوم.. زۆر زۆر بىھىوا بوم لە ژيان.. ئاى چىم بەسەرھات!! تازە ناتوانم وەك جاران بەناو زەوى و كەژو كىو و بەراومكاندا بە نارەزوى خۆم گوزمە بكەم! تازە ناتوانم لە ھاوڭىكانم دابىرام!! ئەوان يارىيە جۇراو جۆرەكان ئەكەن و بەقاجەكانيان پادەكەن، بەلام من تەنھا خەم و خەفەت و ھەسرەت.. خوايە گيان شوكرم بەبەشت.

ئاي بەرپىزان لەو ساتانە چەند ناخۆش بون!!

شەوئ تۆزىك ھۆش خۆم ھاتمەوہ.. بەناچارى سەبورى خۆمدا.. داوام لە باوكم كردگە درىژەى روداوەكمەم بۆ وەگىرپىت، ئەگەر چى نازارىشم زۆر بوشەوېش دلى نەشكاندم وتى: لەگەل زرمەى تەقىنەوەكمەدا پارچە بلۇكىك لە ھاجى داوېت و بردوېەتى پان پارچە ئاسن و شتى تر بوېيت،

مەركەزمەكى پىشت مالى خۆمان تەقىوتمەوہ.. زۆرەى خەلكەكى دەلېن: ۲۰ صندوق تەقىمەمنى (T.N.T) ھاتبو بۆ مەركەزمەكو لەوئوہ بۆ پىگاوبانەكان دائىرەى ئىشغال بەكارى بەئىنىت، بەلام ئەو پۆزە كە پىكەوتى شەمە تەقىوتمەوہ و مەركەزمەكو ھەرمەنگەمەكى نەزىك خۆى خاپور كردوہ.

باشە بابە گيان كى ئەم تەقىنەوەى ئەنجامداوہ؟

پۆلە گيان كەس ناپىزانى بەلام بۆچونەكان زۆرن گوايە دەلېن: پەنگە ئەم موادە خۆى گەرمى بەركەوتوہ و تەقىوتمەوہ،

ھەندىكىش ئەلېن: پەنگە ھەرمەسكە بەمەترسى نەزائىبى قەنگە جگەرمەى تىفرىداوہ و تەقىوتمەوہ.

ھەندىكىش ئەلېن: پىش تەقىنەوەكمە دەنگى تەنھا يەك فېشەك ھاتوہ.

ھەندىكىش ئەلېن: پەنگە تەوقىت كرابىت، بەلام لە كاتى ئىدامەدا تەقىوتمەوہ.

پۆلە گيان سوپاس بۆ خوا كە ئاوا دەرچوېت ئەوانەى لە ناو سەنەكمە و لەناو ھەرمەنگەكو دەرموى ھەرمەنگەكەدايون ھەمويان كەس نەپىتوانىوہ پارچەشيان بىدۆزىتەوہ.. پارچە پارچە و ھەپرون بە ھەپرون بون.

لە قەسەكانى باوكم سەرم قورس بو، بەرچاوم تارىك بوو، بە فېنكى ئاوى دەستى دىكتۆرەكان ھۆش خۆم ھاتمەوہ.. شەوگار چەند سەعاتىكى لىرپىشتبو، بە بىئاگای پابردبوو. باوكم بە خەفەت و پەزارموە وتى: بەئىن بىت ئىتر ھىچت لەو كارمەساتە بۆ نەگىرەوہ. شەوگار بەدەم ئازار و نازەمەتىوہ چەركەكانيان دەبونە سەعات و سەعاتەكانى دەبونە سال. لە مەلا بانگاندا تۆزىك چاوم گەرم كرد.. ئەو ھەمپ و دەرزانە كاربان تىكردم و چومە دەريای بىخودى و بىھۆشىيەوہ.

ئاي نىعمەتى لەش ساغى چەند خۆشى نىمامى مەزگەوتى چوارتا ھاتە سەرداتم كە

۳۹۲ دۆستىكى نەزىك باوك و مام بو ئەمەش كاتى (مواجە)بو بەرپىزان مەوعىزەى

خۇشيان خويىندىمۇ لەوانە كە زۆر كارى تىكردم (نەيمەتان مەقبون فەيھما كىثر من الناس الصحة والفراغ) ئەۋەى مۇفەھكان بېناگان و ھەستى بېناگەن دوو نەيمەتى گەۋرەن كە (لەش ساغى و كاتى بە تالئىيە) بە راستى جوانى فەرموو پېغەمبەرى بەھەزاران درودو سەلام بۇ گىيانى پاكى. بەئى: بەئى تا ئەم ساتانەش گەنجىكى سەرمەست و خويىن گەرم بوم ھەستەم بە نەيمەتى لەش ساغى نەكردىو. قسەو بېرو بۇ چوئەم زۆر جىاۋاز لە جاران گۇرا..

لەدۋاى ئەۋان مامۇستا نەجم الەين كە ئەۋ كاتە (مطابق) بو لە قوتابخانەى سەرمەتايى جۋارتاۋ خزمى نەزىكم بو وتى: كاكە كەمال گىيان بە تەما بوم بېچەم بۇ قوتابخانە لە پاش تەقەنەۋەكە بە چەند خولەكى ھاتمە دەرەۋەو بەرەۋ مەركەزەكە پامكرد بەلام سەرنەجدا تۇ كەۋتبۋى ھالىت زۆر خراب بوو پەلامارم دايتت و ويستم ھاۋكارىت كەم بەلام بەپەلەۋ ھەلەداۋان باۋكت پەيداۋو... خېرا رامكرد سەپارمەكى جېنەم بۇ ھېنايت و خەستمانىتە ناۋى و بەرەۋ شار ھېنامانى، خوا ھەلئەگىرى دىكتۇرەكان خېرا ھاۋكارىيان كىردىن بارودۇخى چۋارتا كەۋتە ناناسايەمۇ ھەرچى خەلگى لەۋ ناۋە ھەبۋ ۋەك پەروانەى دەۋرى شەمە پەلەۋازمەيان بوو نايانزانى بۇ كويى پاكەن خەلگى تەرىش بە ئەركى سەرشانىيان ھەستان و بە (گوڭنى پارچەى لاشەكانىيان) كۆدەكردەۋ.. بېروا بىكە دەلئەن دەرگەى مەركەزەكە كە زىاتەر لە سى مەتر پانى و بەرزى بوو ھەلئەداۋە بۇ نەزىك خەمانى كە پىئى دەلئەن (پاتاران)، ئەم قسەو باسانە سەريان كاس دەكردم.. خۇزگە ئەۋەندەيان قسە ناكردا پىاۋىكى تر وتى: ھەرمسى سەبەنەكە بەبەتەنى و پېغەمبەۋە لولى كىردۋەۋ لە خۋار چۋارتاۋە بە دورى كىلۋەمەترىك دۇزىۋىانەتەۋە، نەركەۋ نالەۋ كوپرو تىنى لەۋەدانەبۋ باس بىكرىت..

زۆرم لە خۇم كىرد بۇ پەرسىيارىك: باشە ئەى ئەۋ پۇلىسانەى كە لە مەركەزەكەمىابون، ئەى ئەۋ سەننەى كە بە تەمابەن بەربىن.. ئايا چارەنوسىيان ونىۋ؟

باۋكم وتى: پۇزى بېشىر دوو كوپرو باۋكىتىكان خەستە سەننەۋە كە خەلگى (مامە خەلان) بون چۈنكە شەپريان كىردىو بە ھىۋابون لېيىچىنەۋمىيان لەگەلدا بىكرىت، بەلام كەس پارچەشى نەدۇزىنەۋە سى پىاۋى (باسنى)ى تىبابو كارو بارىيان تەۋاۋ بوبو كە پۇزى بېنچ شەمەمە بەربىن بەلام مەدىر لەۋى نەبۋ بۇيان نىمزا بىكات خەستىانە پۇزى شەمەمە

ئەو کاتەبەردەمبەن ئەمانیش کەس یەک پارچەى لێنەدۆزینەوه‌نای نسیب لەکوێپۆه‌هاتی و لەکوێ ژپایت و لە کوێ وفاتت کردو بەچی تیاچویت!!

ماوەیه‌کی زۆر لە خەستە‌خانه‌ مامەوه‌.. هەمو کەسیک سەردانی دەکردم .. هەمویان دڵخۆشیان ئەدامەوه‌، هەریه‌که‌و قسەیه‌کی تازەى پێبو لەسەر روداو دڵ تەزینە‌که‌ کاک عوسمان کە نیستا برین پێچەو وتی: لێ‌پرسراوی ئەمن پیاویکی عەرەبی باش بو ناوی (عەبد) بو بە‌یانی هەستا بو خۆی بگۆڕی کاتیکی‌زانی بوبە دووری ١٠٠ مەتر لەسەر جادە‌که‌ بە پێوه‌ خۆی بینی بۆوه‌و هیچی لێ‌نه‌هاتبو بە‌لام هاوێنه‌ ئەمنە‌کانی زۆر خراب بون هەمویان تیاچون و مردن کارە چاکە‌کانی و ڕەوشتی جوانی لە مردن ڕزگاری کردو خرابی هاوێنه‌کانی تیاچون بو.

لەدوا ڕۆژی خەستە‌خانه‌دا زۆر سوپاسی دکتۆر موزەمیدو پاسە‌وانە‌کان و کارگوزارە‌کانم کرد بە‌رمو چوارتا گە‌ڕاپێنه‌وه‌.. بە‌هەمو نزی‌ک‌بونه‌وه‌یه‌ک چرکە ساتە‌کانی کارساتە‌که‌م یاد ئە‌که‌وته‌وه‌.. جار جارە‌ش سەرنجی خۆم ئە‌دا تازە نابە‌وه‌و بە گە‌نجە‌که‌ی جاران بە‌لام سە‌بوری و غیرەتم بۆ خۆم دروست دە‌کردو بە‌س نییه‌ وه‌ک ئەو هەمو کەسە منیش تیانە‌چوم!!

ئای چە‌کی تە‌قە‌مە‌نی نە‌فرە‌تت لێ‌ی بۆ چیان هێنایت و چیت بە‌سەرمان هێنا، چە‌ند ڕۆژێک لە مال مامەوه‌.. دەستە دەستە ژن و منداڵ و خە‌لگی سە‌ردانیان دە‌کردم، بە دیداریان شاد دە‌بوم بە ڕۆشتنیان غە‌مبار دە‌بوم، دوو دار شە‌قیان بۆ هێنام، بە دیمە‌نێک زۆر نەرە‌حە‌ت بوم، برا بچۆ‌که‌که‌م جوتی پێ‌لاوی بۆ هێنامە پێ‌شە‌وه‌ تالە پێی بکە‌م و بە‌رمو جیگە‌ی ڕووداو‌که‌ تۆزێک بجوتیتم.. دایکە‌م دە‌ستی کردە گریان کە‌مال گیان دە‌ک کوێر بومايه‌و تۆم ئاوا نە‌دایه‌.. تاکی چە‌پم لە‌پێ کردو بە سە‌ری دارشە‌قە‌که‌م تاکە پێ‌لاوه‌که‌ی قاجی راستم دورخستە‌وه‌و لەو کاتە‌وه‌ مائناوایم لە تاکی راستی پێ‌لاو‌کردم.

هێدی هێدی ئەو ماوە‌یه‌ی بە چە‌ند چرکە‌یه‌ک جاران دە‌مپێی بە دوو قاجە‌کانم، نیستا بە نەرە‌حە‌تی و بە زە‌لیلی بە چە‌ند خۆ‌له‌کی و دواى ماندوبونێکی زۆر دە‌متوانی ببێ‌رم.. لە‌دواى ئەو هەمو ڕۆژە‌ش هەستم بە لە‌ش دا‌هێ‌زراوی و شە‌کە‌تی و کاسی و ماندوبون دە‌کرد.

هەنگاو هەنگاو لە جیگە‌ی کارساتە‌که‌ نزی‌ک دە‌بومه‌وه‌.. سات بە سات لێ‌دانی دڵ و دڵە

لە نزيك شوپنى پوداۋەكە دانىشتەم و تير سەرنجى ئەو ناۋەمدا.. پيش چەند پۇژىك ئيرە
چى بو ئىستا چى بەسەر ھاتو، دنيا ئاۋا يەتو ئاۋاش كۇتايى ديت.. دنيا پر لە خۇشايە
بەلام يەك ناخۇشى ھەموى دەشۋاتەۋە.

كاك عوسمان لە تەنىشتەم دانىشتەم و تى: ئەو پۇژە ۸ پۇلىس ۲ كارگوزار ، ۷ ئەمەن، ۵
سەن و ۲ ھاۋلاتى تياچون ئيتەر لەو ساتەۋە بېرىم دا لە ژياندا كۇشش بىكەم و
يەكەمەندەمى نەمە جىگەي بەزمىي خەلگى.. ئەو سالە بارى دىرونىم زۇر خراپ بوو..
بەلام دەسلەت جىيە..

حكومتى ئەو كاتەي عىراق ھاۋكارى كىردم .. بە بەخشىنى سەييارمەك بۇ كەمەندەمىم
بە نىرخىكى زۇر كەم پەلەكانى خويىندەم بەسەر كەۋتوى بىرى بە نانى خۇم گەيشتەم پۇژى
يەكەم لە ھەرمەنگەي چورتا بە ھەرمەن بەر دامەزىرام .. زۇر لە ھەرمەن بەر كەمەنگەي خەلگى
شارو شوپنەكانى تىرىون .. پاش ماۋمەك كۇشكى خىزانىم پىكەۋەنا..

ھىۋاۋ ئاۋاتى گەۋرەم بۇ خۇم دروستكىرد، پىۋا چاكان و راستگۇيانم كىردە سەرمەشقى
خۇم ئىستا دۋاى ئەو ھەمۇ سالانە دۋاى ئەو ھەمۇ شەرو شۇپرى (ئىران و عىراق)
گەپراۋمەتەۋە شارۋچەكەي خۇم لەگەل ھاۋسەرو مەندالە خۇشەۋىستەكانماۋ لەگەل
خىزم و كەس و كارو ھاۋپىيانما ژيانى سادەم ساكار بەسەردەمەين .. بەلام بە بىنىنى ئەو
جىگەيە ئەو چىركە ساتانەم ھەر بىر دىكەۋىتەۋە ئەگەر چى حكومتى عىراقى پاش
ماۋمەكەي كەم پىناۋ كۇشكى تىرى تىا دروستكىرد ھەرمەيۋى زىانەكەي داپەۋە بەلام
ھەلەيەك بو كرا .. كى كىردى .. كەس نەپزانى ئاكەمەكەي زىاتەرە لە ۲۴ ھوربانى گىيانى و
چەندىن لايەنى مادى .. ھىۋادارم ئىۋوش بۇ ژيان دىلخۇش بىن و كۇلئەدەمىن بەرمەن
ھەمۇ ئانارامى و كەۋتەن چۆك دانەمەن خۇراگرو ماندى نەناس و ھىمەت بەرزىن تا
بەمەرزى ياد بىكىرئەۋە سوپاس بۇ ھاۋسۇزىتان.

بەشدار بە لەم پەرۋەردەدا

ئەلۋەتتە بىزنىڭ بىلەن بىر ۱۹۱۷ يىلى، ھەممەي ئاتىنى ئورۇننى پەشۋازىيان
 لىكرد... كە دەۋلەتتىكى گەۋدە پەككەرتى بۇ جۈلەكە (يەھۇدى) دىمەزىنن لەسەر خاكى
 ەمرىب و دوستىرىنى چىقلىك بۇ جىھانى ئىسلامى.. ھەممەي جۈلەكەكان ئاۋات و ئامانجىيان
 ھاتىنەدى ئەو پەرۋەردە بولمەمە خەۋنى چىمىد سالىنى جۈلەكە بو لە ھەممەي جىھاندا بە
 پەرتەۋازەي و داپىر داپىرى نەمىنىتەۋە ئىتەر ھەر جىگەمەكە مەبەست نىيە
 بەلەم ئورۇن بۇ دورخستىنەۋە تىرسىۋىكى و ئازاۋە گىپرى جۈمەكان زۇر خۇشەئال بوو بەو
 جىگە و پىگەمە.

بىرپارەكە و ھاتە بون كە بەھەممەي لاپەك پىتاك كۆيىكىتەۋە.. ھاۋكارى دەستىگىرۋى
 بەھەممەي شىۋىيەك بۇ يەكخستىنەۋە كەسايەتى جۈلەكە لەم جىگەمەدا..
 چىمىنن نەۋنە و بابەتى بەپىز و چەسپاۋىيان دوستىرد و كارىيان بۇ كىرد كە بۇ خەللى
 جىھان بىسەلنى كە ئەم فەلەستىنە مۆلك و خاكى چىمىد سالىنى جۈلەكەمە و ەمرىب و
 ئىسلام غەدىرىان لىكردون و شاربەدەرو ئاۋارىيان كىردون...
 قىسە زۇر كىراۋە لەسەر جۈلەكە و پىگە و شوۋىن و پىرۋتۇكۆلەكانىيان.. يەككىك لەو
 پىرۋپاگەندەنە پارمەتتەنەي كارى بۇ كىرا و شەي (بىپىسى) بو.

سەرمەتا و شەي (PEPSI) ئە جىيەۋە ھاتە، كە كارگەي جۈلەكەمەك بوە.

بىبەخشە	اندەخ	P پەي
ھەممە	كل	E ئىفەرى
بىچوكتىن عوملەي بىرىتەنى	پەنس	P پەنس
بۇرۇرگارىۋونى	لكى تەنقىد	S تە سەيىف
جۈلەكە (ئىسرائىل)	ئىسرائىل	I ئىسرائىل

بە كورتى:

- پارە بېخشە ئەگەر (پىنسىكىش) بوو بۇ پىزگار بونى جولىگە لەو خەلگە پەيان گەياند كە دىيىت ھەمو ھاوگارى جولىگەو بىنامەكەى بىكەن..

لېرەدا بابەتلىك دېنمە خىزمەتتەن كە دىيىت ئىمەى مەسۇلمان .. كورد .. لارمەل.. وانەى لېومىر بىگىرىن بۇ ھەمو ساتەكەنى ئىيانى پۇزانەو سالانەمان تا بىر لە داھاتوى نەتەوۋى خۇمان .. ئىيانى نائاسودمەى خۇمان بىكەپنەوۋە..

وەك خۇى پۇداۋمەكە باس دەكەم دۋاى خۇى بىر پار بىدە كە چىيىكەيت؟! لە بەرىتانىاۋە كاغەزلىكىيان دامى كە بىگەپنەمە دەستى پەكەك لە مىلارلەرمەكەنى ئەمەرىكا لە كىشۋەرى ئەمەرىكا بۇ ۋەرگىرنى پارەو بولى زۇر بۇ دامەزەندىنى (ھۆكۈمەتى جولىگە) ئىسرائىل لە ھەلەستىندا...

ئەو نامەپەى مەن دەمگەيانىد، سەدان نامەى تىرى لەبەر نوسراپۇۋە بۇ ھەمو دەۋلەمەندەكەنى جىيان...

پۇزى دىيارىكراۋ نامەكەم ۋەرگىر، ئەدرەسى دەۋلەمەندەكەش بەھەمان شېۋە.پاش چەند پۇزلىك گەپشەتمە دەرگەى مالى دەۋلەمەندەكە، ھەۋالەم پىرسى لە مال نەبوۋە ناۋىشانى نوسىنگەكەيان دامى .. لەگەل كۆمپانىياۋ دام ۋەزگەكەيدا..بىر پارمەدا بىچمە نوسىنگەكەى ..دۋاى مانىدو بونىكى زۇر ۋارەفكرىنەۋەو شەكەتىۋ بىرسىتى زۇر گەپشەتمە نوسىنگەكەى،لە دەرگەى نوسىنگەكەى چۈمە ژوۋرى دۋاى پۇزباش ۋەھۋال پىرسىن پىشۋەكم دا.. دەستى بىرد جگەرمەكى بۇ پاكىرتم.. لىم ۋەرگىر.. دەستىم بىرد بۇ شقارتەكە داپىگىرسىنم..

دەنكە شقارتەپەكم دەرھىناۋ وىستەم ئاگرى بىدەم... بەلام دەستى گىرتەم شقارتەكەى لەسەر مېزەكە پىدانامەۋە.. بە جگەرمەكى خۇى جگەرمەكى بۇ مەن داگرىساندىپاش ھەندى گىتوگۇ .. لە دلى خۇمدا: وتم ئەى ھەرمەس بە مائەم بۇلاى پەكەكى باشيان ناردوم.. بەخۋا پەزىلە.. لەۋە ئەچى كەس سودى لېۋمەنەگرىت باش ۋاپە ھىچ قەسە نەكەم بە پىگەى خۇما بگەپنەۋە .. ئەمە بۇ دەنكە شقارتەپەك ئاۋا بىت ئەى بۇ پارمە ۋارمەتى جولىگە .. ئەۋە ھەر ھىچ .. پاش كەمىك پىرسى:كاكە بۇچى ھاتۋى؟تۇزى شىرزموم پاشان وتم: ھىچ .. بۇ ھىچ .. تەنھا لە ئەۋرۋاپاۋە ھاتۋەتە سەردانى تۇلا ئىتر

بەلام لە دلى خۇمدا وتمەو: خۇ من تەنھا راسپاردەم.. تۆ بلىيى بەمكۆزىت.. وەللا نامەكەى دەدەمەدەست.. پاش تۆزىك تىرپوانىن وتم: بەرپىرتان لەم شارە ئەزىن و ئەم نامەيەش بۆ ئۆو ھاتوو..

نامەكەم داىە دەست.. لەگەل چاوكىپانى بەدىپى نوسراومكەدا.. من لە خۇم بىزار دەبوم بەلام ھىوايەكى گەوردەم ھەبو ئەم نا ئەو.. لەگەل تەواوبونى نامەكە.. نامەكەى ھەدكردو دەستى كرد بە چەكەمەجەى مېزمەكەيدا، لەدلى خۇمدا وتم: خۇت نامادەبەكە بۆ دوو فېشەكى دەمانچەو تەواو..

بەلام وانەبو.. نەخىر.. چەند ورمەقەيەكى دەرھىنا كە چەكى بانق بو.. خستىە بەر دەستەم وتى: بە پېنوسەكەت چەندەتان پېويستە بنوسە.. بەچەند گارتان مەيسەر دەبىت بنوسەزۆر سەرسام بوم!! ئەمە جىيە؟ ئىستا چۆنەو تۆزىك لەمەو پېش چۆنبو؟! لە خەيالى خۇمدا وتم: رەنگە پېم رابوڤىر.. گالتەجارى بىت بەلایەو ئەومندەى لە تواناو بىرەدا بوو نوسىم نەيكەى (٤٠٠) دۆلارم نوسى.. لىي ورمگرتەم سەپرى كرد، لە خەيالى خۇمدا وتم: ئىستا قاقايەك لىدەدات و بەشەقەك دەمكاتە دەرەو. بەلام ئەم بۆ چۆنەشەم ھەلەبوو..

قەلەمەكەى لە دەست ورمگرتەم كردى بە دوو ئەومندە واتە ٨٠٠٠ ھەشت ھەزار دۆلار. زۆر سەرسام بوم.. پاش كەمەكەى وتى: بچۆ لە بانك ورمېگرمو سلاوم بگەيەنە بە ھەمو ھاوڤى و ھاوکارانت.. چەكەكەم ھەلگرتەو سوپاسم كرد.. ھاتمە دەرەو لەگەلەم ھاتو بەرپى كردم ... لە دوا قسەيدا وتى: ھەرچىەكتان پېويست بو لە خزمەتاندام.. بەلام ئەووى لە دلى مندا بو بەگرتى ھەروتم..

كای بەرپىز دوو شت زۆر سەرسامى كردم!!

وتى: بفرەمو.. جىبون؟

وتم: بۆ نەتەيشنەو جگەرمەيە بەم شقارتەيە دابگىر سىنم، ئەمە يەك، دوووم بۆ ئەومندە پارەى زىادت بۆ نوسىم؟

لە وەلامدا قسەيەكى زۆر جوانى كرد وتى: ئەو شقارتەيە ھىچ جىگەو سودى نەبوو، كە بە جگەرمەكەى من داتگىرساند ھەركارەكە سەرى نەگرت جىبەجى نەبو؟

وتم: با جىبەجى بوو. وتم: ئەى ئەم ھەمو پارەيە؟

ۋەتەن: ئەمە بۇ كارىكى گەۋرە پىرۋىزىمكى گىرگە بە چەندە بەشدارىم ئىستا ھەر بە كەمى ئەزانمە جىگەمەكى دىگىرىتە ۋە داھاتودا سودى دەپتە، بەلام ئەۋ دىنكە شقارتەپە ھىچ جىگەمەكى ناگرتە سودى نابوۋ..بۇيە بۇ پىرۋىزە كارى لەۋ جۆرە سەرم پىۋە نىيە..خۇا خافىزەم لىكردە گەرامەۋە..ئىمە لە پىرۋىزە ئەمىرۋەندە چەندىن كار ئەنجام دەمىن سودى نىيە ۋە ھىچ بەلاشمانەۋە گىرگە نىيە..

لەۋ لاشەۋە چەندىن پىرۋىزە كارى..جۋان ۋە مەۋە دۇستانەۋە كورد پەرۋەردانەۋە نىسلا م خۋازانەۋە خىرخۋازانە ھەپە.. ھاۋكارى ناكەپەن ۋە دەستى يارمەتى بۇ دىرۋىزە ناكەپەن.. پان بە ھىچ ھەنگاۋى بەرەۋە رۋى ناچىن ۋە لە پاساۋى خۇ گىل كىرنەۋە لە خۇمانى دور ئەخەپنەۋە تا ئەكەۋىتە گۆشە رەزىلى ۋە نەقامى ۋە لارەملىيەۋە بەرەۋە ۋەلاتانى خاۋەن ئەزمەن ۋە كارۋ كاسى دەپۋىن ۋە ھاۋارى ھاۋكارىمان بۇيان بەرز ئەپتەۋە..

دەنارۋ بەرەۋەۋە بىر بىكەرەۋە بزانە ۋە ھاپە.. پان نا.. دەستگىرۋى چەند قوتابىت كىردۋە بەلانى (مادى ۋە مەنەۋى) بۇ تەۋاۋىردى خۇپىن، يارمەتى چەند بىباۋى ۋە بىۋەزىت داۋە كە ھەست بە كەم پارمى نەكات، ئاپا يارمەتى چەند خاۋەن قەلەمتداۋە بۇ ھاتنە بۈنى پىرۋىزە جۋانى گەش كە خىزمەت بەنەتەۋە بىكات.. ئاپا چەندىن ئاپا تىر.. بىرت نەچچە چەندىن پارەۋە پۈلت بە خۇپاۋى پۇشتەۋە لە كارۋ كىردۋەۋە خۇراكى بىناكامدا.. لە كۇتايدا چىرۋى ۋە ئاكامى كەسىكى تۈركىيان بىردەخەمەۋە كە لە كۇتاپى سالىكانى نەۋەدا لە شارەكەى خۇياندا كە زۇر پىۋىستىيان بە مەزگەۋى بۇ مەزگەۋىتىكى درۋستىرەخەكە لىيا پىرسى بەچى ئەم مەزگەۋەتە درۋستىرە؟

لە ۋەلامدا ۋەتەن: ھەزم لە ھەرىشە كىرە بى كەمىكە لىكەپۋە ئەۋەكەى تىرى (پارەكەى) خىستۈمەتە دەغىلەكەۋە ناۋە گىرمان خۋاردەم..پان ھەر لىم نەخۋاردۋەۋە پارەكەم لاداۋە.. پاش چەند سالىك پارەكەم زۇر بۇ بە ھاۋكارى چەند كەسىكى تىر كىردەم بەم پىرۋىزە خىرىيە.. لە كۇتايدا دەپا ھەمومان سود لە كەرمەسەپەك ۋە بىگىرىن ۋە زىادەمەۋى تىيانەكەپەن بە پىۋى پىۋىست كارىكەپەن ۋە ئاكامى جۋانمان ھەپتە..خۇا گەۋەش لەم بارمەۋە دەفەرەۋىت: (كلوا ۋە شىرۋا ۋە لاتىسرفوا ان اللە لا يحب المفسرين)

مالەكەت بە لۈكسى رۈناگە.. پان بە چىراپەك پان بە گىلۋىتى شەخىن بەلام كە كارمبا ھاتەۋە مەچۋ (۱۰ - ۱۵) گىلۋى دابگىسىنى .. ۋىيا بە .. كارى جۋان ئاكامى جۋان دەپتە،

لە ئاكامى بەخشىندا ئەوين ھاتەبون!

ئاپا بەخشىن دەردو بەلا دور ئەخاتەو؟ ئاپا دەستت تىئەچى لە باشترىن شتى خۇت خىرى بۇ خۇت بىكەيت؟

كاك عبدول ماپاوايى كە تەمەنىكى لە ھەرمانگەى ئاگركوژئەنەوى سلىمانى و چوارتاو پىنجوین و بازيان بەسەر بردوو بەرپىزيان لە ئىوارە پىاسەيەكدا بە تامەزرۇيەو ئەم روداوە واقەييە پەند ئامىزەى بۇ باسکردم.

لەم چەند پۇژى رابردودا بە مەبەستى و مرگرتنى زموى مىرى بە ناوى ھەرمانگەمانەو چوپنە لای ئەندازيارەكەو ژمارەمان لە (5) كەسىك دادەبوين كە كارمان لەلای جەنابى ئەندازيار ديارىكردنى سنورو جىگەى زمويەكان بوو.

سەرمتا وتى: بانانىك بخۆين و ئىنجا برۆين، لەم كاتەدا ھەريەكەو داواى شىش يان دوانمان كرد لە جگەر... گوشت... بۆمان ھات.

يەككە لە ھاوړىكەنمان داواى دو ئەومەندى لە ئىمە زياترى كرد... تا نانەكەمان بۆنامادەبو.

وتى: تا ئەتوانن بخۆن ھىچ درىغى لە نەفسى خۇتان مەكەن خواى گەورە ناردويەتى و برپويەتيەو بۆمان.

ھەلەمدايەو وتم: بەگوێرەى تواناو تەمەن و گىرفان درىغى ناكەين ھەرشتىكىش نسيبي ئىمە بيت ھەردەبيت.

لە نانخواردن بويەنەو.. كاكى ئەندازيار زۆر ھەولیدا كە پارەكەى ئىمەش بدات بەلام نەمانھىشت ئەويش نەيھىشت پارەى بۇ بدەين.

ئەو رىگەمەى بۆى دەچوين تۆزىك دور بو لە دەرەوى شار بوو، لە ناو سەپارەكەدا كە تىپەردەبو بەناو شەقامى ھەرمبائو و تاساويدا .. كاكى خاومەن قەسەى يەكەم جار وتى:

بخۆين و نەخۆين خواى گەورە برپويەتيەو ئەو نسيبمانەو پەزىلى ناوى پاش ماوميەك كەوتە گىرانیەوى ھالى خۆى و وتى:

ماۋىيەكى زۆر بوو دىكتور دىكتورم ئەكرد.. ئەم بەرپزانە بە ئارمى خۇيان گەدى
مىيان كرىبوو جىگە تافىكرىنەۋەدى دىرمانى كىمىيىۋى بە چاك نەبۇنم سەرىان
سورپدەما.

دوچار پووم ئە بەغداد كرىد.. دوى پىشكىن و دانانى چارەسەرو دەرچونى شىكارى
پزىشكەكان بۇيان دەرگەوت توشى (شىرپەنجەى كۆلۆن) بوم.

بە بېستىنى ئەم ھەۋالە ورمو تواناو ھىزم نەما.. بېروا بىزەرمون نامتوانى قاج بەرز
بگەمەۋە بۇ سواربۇنى سەپارمەكەم.. زۆر نارەھەت بوم .. ھەرچىم دىخوارد دىبۈە
ھەزىدېھاو دىچۈە سگمەۋە.. بەرپزان ئەۋەدى ئازارى نەچەشتىبى نازانى ئازار چەند
ناخۇشە.. ئەۋەدى ھەۋالى ناخۇشى بە ھەمو شىۋىيەك نەبىستىبى نازانى چەند ناخۇشە!!
بەرەو شار گەپامەۋە.. سات بە سات چىركە بە چىركە ھەستەم بە دابەزىنى كىشىم دىكرىدو
زۆر نارەھەت بووم.. ئەۋەدى بۇ من نوسرابو بىخۇم تەنھا چەند دىنكە ھەپىك و بابەتى
شەلمەنى بەبى چەۋرى و بابەتى تر، ئەمە سەرومت و سامانەكەمە، ئەمە مال و
مىندالەكەمە .. ھەموى ناتوان تەنھا يەك چىركە سات ناخۇشى و نەخۇشىم لىدور
بىخەنەۋە .. ئەمە ھىزى لاۋازى مەۋ ھىزى بە ھىزم لەگەل بەفرەكەى پارتاۋىيەۋە.. بەلئ
رۇپىشت و نەما.

ئەۋ پارە مۇلەى ھەمىبو ئەۋ خواردنە خۇشانەى دروستدەكران ھەموى بونە قائمەى
(خراپە نەپخۇى)! (يوم لا ينفى مال و لا بنون الا من اتى الله بقلب سليم) چاۋ بە ئەشك و
دلىپ غەم و دىستەۋ ئەزىنۇ.. زەردو زەمىف و كەفتەكار بە ئازارەۋە ئەتلامەۋە.
خىزم و كەسو كارو ناسىاۋان دىستە دىستە دىمەتەنە سەردانىم، بەلام ھىچيان نەپانتوانى
يەك زەپە لە ئازارمەكانم كەم بىكەنەۋە.

بەۋ ئازارو ناخۇشەۋە سوار سەپارمەكەم بوم و خۇم گەپاندە مەپانى ھەپوانەكە و دوو
سەر بەرانى قەلەۋى باشم كرى و لەگەل قەسابىكدا ھاتىنەۋە..

لە ھەۋشەى مائەۋەماندا ھەردوگىانم كرىدە خىرى مەۋلوى پىغەمبەر (صلى الله عليه
وسلم) بە نىازى كەمبۈنەۋەى ئازارو نارەھەتى، لەۋ پۇژگارنەشدا خواردنى گۆشت تاسق
بوو نەبۈ دىگمەن بو. دانەپەكىان بۇ بەرو دراۋى و ئەۋى ترپان بۇ ئەۋ مائە ھەزارانەى
كە لىمەۋە دوربۈن ھەمو بۇنى گۆشت مەستى كرىد.. ھەمو مېرۈن لە خواردنى گۆشتى
۲ . ۴ تازەى برزاۋ.. تەنھا مىنىكى نەخۇشى سەرمەتا ناۋى نەبىت .. لەۋ لاۋە بەكرىيەۋە قاپى

(كاستەن)يان بۇ ھېنامو بە ھېزو بېز خواردم، ھەندىك سەرنجەم لە ھەلپەو پاكەيانداو
ناھىكەم ھەلگىشا چومە زورەكەى خۆم بەدەم ئىش و ئازارەو خۆمدا بەزەویدا .. لەو
پسولەى دىكتۇرانە وردبومەووە سەرنجەم دەدان كە (شىرپەنجەى منیان دەسەلمانە).

چەند پۇژىكى تر ئەم زورە خالپە لە تۆى ناوسك ئاگراوى .. چەند پۇژىكىتر ئەم مائە
تەنھا يادى قسەو ھەلئوكەوتى تۆ دەكەنەووە سالىكى تر ئەم پۇژگارە كەس تۆى بىر
نەماوە.چاومپروانى زۆر ناخۆشە .. لەومش ناخۆشتر چاومپروانى مەرگ. لە دورەووە
سەرنجەم لە وینەى لاوتىتەم دەداو شىعرەكەى (ھەردى)م بىر دەكەوتەووە كە دەلئ:

بە سەرسامى لەسەر لوتكەى بلندى گەنجى ومستاوم

شرىتى عومرى پابردووم ومكو خەو دپتە بەرجاوم

دەم بە زىكرو دل بە فىكرەووە لە خەوئىكى قول پۇچوم .. نەتوت چەند سالىكە خەو لە
چاومكانەم تۆراوہ.. ئەووە ماومپەكى زۆرە بە دلئ خۆم تىر خەو نەبوم.

لە مەستى خەو خەوالبومە سەمەرمپەكى سەير بوو.. بەھەر حال قولبومەووە لە خەودا
.. لە مال و منال دابرام و ئەوانىش بىئاگا لە من..

نازانم چەند بو خەوم لىكەوتبو!! نازانم بپروا ئەكەن يان نا؟! نازانم ئەمە پەكەم جاربو
ئەو كەسە .. ئەو دىمەنە.. ئەو خۆشپىيە بىينەم..

لە چۆلەوانىيەكدا بە تەنھا دانىشتبوم پەكئىك سىبەرمەكى ھات بەسەرماو لە دواوہ
ھەستەم بە خشپەى قاچەكانى كرد.. بە بئ ھىواى و ناپەھەتپەكەووە سەرنجەم ھەلپىرى..
پىپاوتكى سەرتاپا سبى نورانى جوان و بە ھەببەت بانگى كردم .. بە ئازارەووە وتم: بەلئ
قوربان جى ئەفەرموى.دەستى خستە سەر شانم بە دەستەكەى ترى دوو دەنك خورماى
دامئ فەرموى: بىخۆ.. لىم ومەرگرمو بىخۆ.

منىش بە گومان و ترسەووە وتم: قوربان سەرمتا بابزانم جەنابتان كىن؟

پاشان من لە خواردنى شلەمەنى زياتر ھىچىترم بۇ باش نىيە.. قورگم پىر بولە گريان و
وتم: من سەرمتانەم.. ئەمە خراپە بۇ من.

فەرموى: من خۆشەويستەكەى تۆم كە چەند ھەزارىكت لەبەر خاترى خواو من تىركردو
خۆشى كەوتە مالىانەووە .. من چارەسازى تۆم.. ئەمە بخۆو خوات لەگەلئ.

لە دەستى پىرپۇژىم ومەرگرتو خواردم .. ھەردوو دەنكە خورماكەم خوارد، لە دلدا وتم:
ئۆخەى ئەمە پىفەمبەرەكەمە ئاگای لىمە. كاتئىك سەرم ھەلپىرى جەمالى جوانيان

دىارنەماو رۆيشتن.. پاش ماومىيەك لەخەو بەخمەبرهاتەم .. ھەستەم كرد بارى لەشم سوك بوو، (الحمدلله)م كرد.. زۆر لەش ساغ دياربوم بەكەسم نەوت خيىرا چومە سەر دەستشۆرمەكەو دەستنوژم گرتو لە سوپاس گوزارىدا چەند پكاتىك نوژم خویند، تامى ئەو نوژنە زۆر خۆش بوو ھەستەم بە برسىتى كرد .. ھاوارم لە مالى و منداڵ كرد: گىلاس .. ھەتاو.. منالان وەرن ئىشم پىتانە.. وەرن.. خيىرا ھەمويان ھاتنە بەردەمم و وتیان ھەرمو: بەقوربانتان بىم ھەرنىستا بچن كىلۆيەك خورماى بىناوكم بۆ بکړن و بۆم بکەنە خورماو رۆن.

دايكى منالەكان وتى: پياومكە بۆ تۆ خراپە.. خۆ تىك نەچوى.. تۆ نەخۆشى!

وتەم: ئەزانەم .. بەلام شىقام بە خورما ھاتو خيىرا بۆن.

بە گومانەو سەپريان ئەكرد.. بەدوو دليەو رۆيشتن.

پاش ماومىيەك تاومىيەك خورماو رۆنيان خستە بەردەمم.. ئاى كە خۆش بو سەرما كەوچكىكم لىخواردو تا ئەوان سەرنجيان ئەدام من تاو خورماو رۆنەكەم تەواو كرد.

خيزانەكەم وتى: ئەزانى ئەمرى بۆيە بى دلى خۆت ناكەيت..

بە پىكەنينەو و تەم: دلىبابە چاك بومەتەو.. دلىبابە شىقام بۆ ھات..

جاران ناو لە شلەمەنى زياتر بخۆم بەلام ئىستا دەتوانم يەك مريشك يەك رانى بەرخ بە تەنھا بخۆم..

زۆر بە خۆشەو خەمەكەم بۆ گىرانەو.. ھەمو مالى و منداڵ پەلاماريان دامو دەستو رومەتو لاشەيان كەردەم جىگەى ماچو خۆشى چۆن كەوتە مالى ھەزارانەو خۆشى وەھا زياتریش كەوتە مالى ئىمەو.

لەو رۆژو كەردومەتە بەرنامە بەيانيان بە ناشتا كەوچكىك بنىشتە تال و پاشان ھەنگوين و رەشكەو خورما بەدوايەكدا دەخۆم..

نوژمەكان بە جەماعەت ئەنجام دەدەم لە ھەر جىگەيەك بىم .. دوعاى خيىر بۆ ئەو كەسانەش ئەكەم كە گەرتارى نەخۆشين.. بابە مالى و سەرۆتەكەيان نەخۆشى و ناپەھەتى لە خۆيان دور بخەنەو .. تا دەتوانن بىخەشن تا لەش لاساغ و ھىمەت بەرزبىن.. ئەمەت كە ئەمبىن، ستايش بۆ پەرورەدگارى پىرۆز.

تەمەنى كورت... مىۋاندارىيە كورت

مانكى بېنچ بوو ۋەك ئارمۇمەندەنى شامكەمان رومان كوردە سەپرانگى دوكان..
لەبەر قەرمبالقى و زۆرى سەپارە نەگەشتىنە سەر سەپرانگى دوكان و لە قەشقۇلى
لاماندا دەستمان كوردە پارى و شەپەر ئاۋ و تۇپ تۇپىن..

پاش خواردنى ژەمى يەكەم روم لە مال و مىندالەكەم كوردە پارمەتەم لېۋىرگرت كە
نوتومبىلەكەم بىشۇم.. ئەۋانېش بە ئارمۇ خۇيان جەۋى خۇيان ۋەرگرن و ئاگادارى
خۇشيان بىن جومە قەمراغ ئاۋمەكى قەشكۇلى و دەستەم كوردە سەپارە شتەن.. نېۋى
سەپارەكەم شۇرد.. كاتىكەم زانى زۆر لەسەرۋ ئىمەۋە ۋە لەۋبەر ئاۋمەكەۋە ھۋار ھۋار پەيدا
بو ھەرخەك بو پارى ئەكردە ھۋارى لە خەلگى قەمراغ ئاۋمەكە ئەكردە..
مىنىش سەرم ھەلپى بزانەم ئەم دەنگە دەنگە ھۋار ھۋارە جىيە.

كەسەرنىمدا مىندالەكەم سى سالاڭە لە ئاۋمەستى ئاۋمەكەدا سەرۋ بىن ئەكاۋ ئاۋ بەرمە ۋە خوار
ئەپەينى..

لەمەۋە دور بوو بەلام خۇم پېنەگىرا.. خۇم خەستە ئاۋ ئاۋمەكەۋە بەمەلە كەردن بەرمە
پوى ئاراستە مىندالە پۇشتەم.. خۋاى گەۋرە پارمەتى دام و گەرمەۋە.. لەۋبەر ئاۋمەكەۋە
بۈبە جەپلە لېدان و دەستخۇشى.. ھېنامەۋە لاي سەپارەكەم خۇم و خەلگە بەسەرما
دەبارىن.. فەركەۋەتنى سەرمەتەم بۇ ئەنجامداۋ دەستەم ناپە سەنگىا.. ھەندەك ئاۋ ھاتە
دەرىۋ مىندالەكە چاۋى كەردەۋە.. خېرا خەستە ئاۋ سەپارەكەم بەخۇشەيەۋە بىردەۋە
بۇلاى داپكى و باۋكى كەلەۋ بەرمەۋە ۋەك بالدار باليان لېپەيدا بۈبۈزۇر خۇشەلېۋم كە
تۈۋانېم ئەم مىندالە لە خەنكان پەزگار بىكەم بە پەشتىۋانى خۋاى ۋەستى خۋاى گەۋرە ئەم
تەمەنە كورتە بىكەمەۋە مىۋانى داپەۋە بابەى..

لەسەر پەردەكەى دوكان پەپەمەۋە سەرمەۋە خوار بىردەۋەۋە ئەم بەر ئاۋمەكەۋە گەپاندىمەۋە
دەستى داپەۋە بابەى.

داپەۋە بابەى ئاۋانزانى بەج شېۋەپەك و بەج زەمانى سوپاسەم بىكەن و بەلام قەدەرى خۋاى
گەۋرە ۋەما بو.. كە ئەم شەرمەۋە بە مەن بېرى.. ئەم مىندالە تاقانەپەيان پەزگارى بوو.

ويستەم بگەرپمەو.. بەلەم دايك و باوكى مندالەكە زۆر پىداگىريان كىردو دېو ئاسايى تىم ئالان كە نابى بېرۇم تانانى نيومېرۇيان لەگەلدا نەخۇم..

ناو بەناو خەلگى لەوېو گوزمىريان ئەكردو سەيرى منيان ئەكرد كە ئەو مندالەم پزگار كىردىو لە مردن و ژيانى گەشاھەو، دايەو بابەي تەنھا ئەو مندالەميان ھەبو، نانيان ئامادەكردو بەدەم قەسەي خۇش و باسەي رابىردەو كەوتنە گەتوگۇ كىردن و نانيان بۇ مندالە تاقانەكەيان دانا.. بەلەم مندالەكە زۆر بەشپومەكەي ئاسايى سەيرى مەن و دايك و باوكى ئەكرد.

چا خوراپەو زۆر سوپاسەم كىردن بۇ ئەو ميوانداریپەو ئەوانیش زۆر سوپاسەي منيان كىرد بۇ ئەو خىزمەت و ھاوکارىپە كىردەن ئەمە زىاد لە كاژپىكى خاياند . سوار سەيارەكەم بومەو لەبەر ئەو سەيارمەكەي تىر تازە ھاتىو وىستا بو پىشى گىرتبوم ناچار كەزانىم پاشم بەتالە ھىواش ھىواش بەگم داناو چومە دواو.. بەلەم لەبەر ھاوار بەرز بۆو.. ھۆپ... ھۆپ.. لىتدا بوستە..

سەرم لىشپوا خىرا تىر چومە دواو وىستام.. لەبەر وتیان: دابەزە دابەزە كە دابەزىم ئاي خواي گەورە چ بېنىم.. ئاي لەو كارماتە .. ئاي لەو پروزمىدپە.. ئاي لەو خەفەتە گەورمە..!

ئەزانن چى پويدا.. ئەو مندالەي دو سەعات لەمەو پىش لە مردن و خىنكان پزگار كىرد بەتالەي سەيارەكەم گيانى سپارد.. لەكاتى بەگداناندا مەن نەمزانى بو لە دوا سەيارەكەمەو مە..

بو بەگىريان و شىن و شەپۇر.. خەلگى سەرسام بون.. كەسەك مندالەيكى لە مردن پزگار كىردو پاش ماومەكەي كەم كوشتى..

دايك و باوكى مندالەكە وتیان: ھەرچى خوا بىكات ئەبى بىي.. ئىمە نەمان وىست ناو بىكوژئ سەيارە كوشتى..

بەخەفەت و نارەھەتپەو بەرەو شار گەراپنەو.. مائى باوكى مندالەكە ئاوا بى بەخشانم لەو كىشەيدە بەلەم بېروا بىكەن لەو ساتەو تا ئەم كاتەش توشى چەندىن نەخۇش دەرونى بوم.. نازانم چۆن لە ئاست ئەو مائە سەر ھەلپم ئەمە ئاكامى پارمەتى بو.. ئەمە ئاكامى شۇفىرى بو.. ئەمە ئاكامى سەيران بو.. ئەمە ئاكامى قەدەرى ئىلاھى

جگەرە كېشان .. گيان كېشان

۵/۲۱ ھەمو سائىك يادى لەناوبردن و ھاندان بۇ وازھىنان لە جگەرە كېشان دېتە ناراوھ و باس و خواسى گەرم و گۈرۈ بەرنامە تېرۈ تەسەل بۇ ساز دىكرېت و لە كەنال و گۇفارو رۇژنامەكانەوھ بانگەشەى خرابى و دىردو نازارو مەينەتەكانى دىئالېن و ھاوارو پازو گلەيى دەكەن.. بۆتە جىگەى نىگەرانى چەندىن كەس لە گۇمەلگە جۇر بە جۇرەكاندا بە گشتى و لە كۇمەلگەى كوردەوارى بە تايبەتى بەلام كە سەرنج دەدەيت لە كارو كىردەمۈى دوژمنەكانى مرۇفەيەتى، ئەمپۇ ھەرزانتىن و باشتىن و بە ھازانجى زۇر دەست دەكەوېت..

لە ھەمو ئەمىركا و ئەوروپا و لاتانى دىيادا گرانترىن شتە بەلام لە ولاتانى رۇژھەلاتى ناوەرەست و جىھانى ئىسلامىدا ھەرزانتىن شتەو بەناسانى دەست ھەمو كەسەك دەكەوېت، لە بەرگ و جوانى و پېچانەوېدا.. بالايە.. بىيۈنەيە رۇژانەش پىكلام و بانگەشەى بە جوانترىن شىۋە بۇ دىكرېت، لە قەراغ رۈوبارەكان لە ناو رەوھ ئەسپەكانى (مالىبۇر و گاوبۇدا) لە جىگەكانى بازىرگانى. بەلام ھەمۈى كەرسەى كۈشتى و لە ناوبردى مرۇفەكانە بە شىۋەيەكى ھىمىن و لەسەرخۇ پاش چەند سائىك دەپتە ھاوكارو دروستبۇنى چەندىن نەخۇشى كە گىرۇدەن پىۋەى.

سەرەتا ئەم تۆو گيا نەعلەتە لە ئەمىركا دۇزراۋمەوھ.. پاشان چوۋە ئەوروپا و كارى بۇ كرا، جەندىرەكانى عوسمانى لە خوارنىيا چالاك بون بەلام بە شىۋەى (نېرگەلەو سەبىل و دارجگەرە) تۆۋەكەى ھاتە كوردستان و بلاۋبۇۋە.. كارگە و كار ناسانى بۇكرارو سالانە لە دېھاتەكانى كوردستانەوھ بە تايبەتى (سلىمانى) پلەيەكى باشى بە دەست ھىنا لە ھەمو جۇرەكانى بە تايبەتى توتىن (سامسۇن) بەلام سوپاس بۇ خوا و ئىستا لە شارى سلىمانى و دېھاتەكانى لەبەر بەرزبۇنەوھى بىزىۋى ژيان گىنگى نەماوھو كارى بۇناكرېت.. ئەمانە ھەمۈى لەلەيك..

لە ماومى سى سەد سال لەمەو پىش كتيبيك دانرا لەلايەن خواناسى كوردەووەكە (محمد عبد الرسول البرزنجى) بو بە ناوى (مخرج المنباك .. فى تحريم التنباك) بە ھەمو شىومەيك ھەرامى كرد، بەلام گەنجان و بەچكە شىخ و مەلاكان دانيان بەم ھەرامیەدانەناو بە (مكروھيان) باسدەمكرد.

بەلام ھەر شتيك ببیتە ھۆى مردن و نەخۆش خستەن و مرۆفەو كەسەكان لە شەرىعتدا ھەرامەو دەچیتە بابى (قەتلەو) لە ناوشارو بازارە جیھانیەكاندا ئیشى بۆ دەكړئ و كراوہ.. جۆرەھا شىومو ناوازمى لە پاكتەو جگەرەدا ھەمە زۆر ھەرزان.. ئەى دەمپرسم قورسى و بارستایى كارتۆنى جگەرە بەو نرخە ھەرزانە ناتوانن نامیڤرى پىشكەوتوى باش بنیڤرن؟!

بەلام نەخیر بقیەو لاوان بەنچ كردن چاكەو باشمە.

- زاناكان لەو بېروایەدان و تاقیان كردۆتەووە كە بېرى ئەو پۆژمى نىكوۆتینەى لە ناو تەمنا یەك جگەرەدايە بە سرنج بگىڤرئ و بكړیتە چاوى (سەگ)مەو پاش چەند خولەكێك دەتۆپن.

- كاك حسین وتى: ئەسپێكمان ھەبوو توشى نەخۆشى ھات و گيانى دەداو ناتۆپى.. زۆر بەزمیم بیاھاتەومو كۆرە گەورەكەم چو دكتۆرى بەیتەرى ھینایەسەر، پاش ھەسكردن وتى: ھىچ دەرمانێك نىیە بۆ چاكبۆنەوہى.

وتم: ناخر ئەزانم بەلام بەلامەو گوناھە بەم شىومە بىمىنیتەووەو رۆحى دەرناچیت.. وتى: ئىستە دەرزیەكى بۆ ئەكەم گيانى دەرئەچیت.

دەرزیەكەى بۆ كردو پاش ماومەيك گيانى دەرچوو، منیش ئەو دەرزیەم زۆر بەلاو سەپىر بو وتم: دكتۆر گيان پىكھاتەى ئەو دەرزیە چى بو وازو ئەو گياندارەى تۆپاند؟ دكتۆر وتى: ئەو قەدو دەرمانەى لە گەلاى توتنا ھەمە ئىوہ دەمبىنن و دەمچىنن بەكار دەمىنرێت بۆ ئەو دەرمانە، واتە ئەو دەرزیە لە توتن دروست دەكړیت و مرۆفیش ناوا دەكوژیت بەلام پونكراوتەووە تا زۆر بە ھىمنى لەناوایان ببات.

ئەم قەسو باسە بوو بە خولیاى مېشكەم پۆژىكیان لەسەر زەرعات بوین لەلاى خالەم ئەم باسەم باسكرد..

كابرایەكى كرىكار وتى: زۆر راستە ئەو خلتەى دارجگەرەمە بكەیتە دەمى

٨٠ ٤ ھەرگيانلەبەرىكى خاومن ژەرەو دەيكۆژیت.. بە تاپەتەى مار. لەنان و چا خواردنى

پشوی عەسراپوین خائەم رەشمارێکی گەورەى گرت.. وتی: با ئەو کردارە تاقى بکەینەوهو
بزانین وایە؟

یەکیك له کرێکارەکان چو دارجگەرەى پیاوێکی هینا که له سەرو ئێمەوه خەرێکی پاراو
کردن بوو، دارجگەرەکیان بە چیلکەپەکی باریک پاککردەوهو هەموو خێلەکیان کردە
دەمى مارەکەوه .. پاش ماوەیک سەرنجماندا مارەکه کەوتە خۆبادان و هەلبەز هەلبەز،
هەموى (١٠) خولەکی نەبرد مارەکه تۆپى..

جا بزانە براى بەرپۆرم خوشکی جگەرەکیش خۆت بە دوربەرە له زیان و ناپەرەتیەکانی
جگەرە.

- ئەگەر ئەوه ئێنیک و پیاوێک دەبێتە دەمەبۆلەیان کە خەلکی تێدەگەن ئەمە
کورتەکەبەیت:

ژنەکه دەبوت: ئەو پارمەى پۆژانە مێردەکەم دەیدات بە جگەرە، منیش بە هیندەى ئەو
بەرە پارمەى لێومردەگرم، له ماوەى ئەم سائەدا بووه بە (١،٧٥٠) دینارى سوپسرى بۆ نمونە،
ئەو هەموو پۆژێ ئەو پارمەى بە جگەرە سوتاندو هیج سودى نەبووه منیش کۆم
کردۆتەوه ئیستا باوکی منداڵەکانم دەلێ: بێدە بە پێویستى مائەکه.

منیش ئامادەم بېسووتێم یان ئەوما ئەویش واز له سوتاندنی پارمەى دەهێنێ یان ((له
جگەرە کێشان)) بەلێ پیاوکه غیرەت گرتی و ئیرادەى خۆى بەهێزکردو وازی له جگەرە
کێشان هینا.

جگەرە کێشان ئارمەزوى خواردن کەم دەکاتەوه، بۆرى سى و هەناو وردە وردە دادەپۆزێ و
مرۆفەکان وشک و ڕمق و قەلخن و بۆن خێلە جگەرەو دان زەردو بۆگەن و گیرفان لاواز
دەکات هاوڕێ و هاوکارانى توشى ناپەرەتیی و دەردەسەرى دەکات..

نمونەپەکی زیندوى تر: لەگەڵ براپەکم له پەك مائدا دەژیاين ئیستا هەردوگمان جیاين..
خاوەن مائ و منداڵ له تەمەنى شەشى سەرەتای و قۇناغى ناوەندى بەتەواوى فێرى
جگەرەکێشان بوو، بەلام منیش لەو گارە دور کەوتەوهو هەر له خۆمەوه حەزم بە
جگەرەکێشان ناکرد.. له ناخەوه مرۆفەکان بە کێشانی جگەرە هەست بە فیزو گەورەپى
دەکەن.. بەلام ناکامى خراپ دەبێت.

ئەو پۆژانەپەى له قۇناغى ناوەندى و دواناوەندیدا وەرمان دەگرت له مائەوه.. ئەو بە
جگەرەو من بە کتێب خەرچمان ئەکرد.. ئەمە سەر باقى ترسو لەرزى مائەوهو باوکم.

تەمەنى تا ئىستا ھىناۋە، من خاۋىنى كىتىبخانەو پېنوس.. ئەۋىش خاۋىنى قورگو سىنگى خلتاۋى دان زىمىدى، بەيىنى ۋەھا ھەپە لە كۆكەي ئەو بە ناگادېين.

كە دەچىتە مائەكە بۇنى جگەرەو دوگەل ۋ تەپلەكى فېلتەراۋى پېشۋازىت دەكات ئەگەر بېرواش ناكەپىتو ۋەرە ژورەكەي من .. بۇنى خۇش ۋ رەھەي پېر كىتىبى جۇراۋ جۇرو زانىارى بە كەلگى بېمەنت لە پېشۋازىتايە.. كە ھەمويان خۇراكى مېشكن..

خۋان نەخۋاستە ھەر حالەتتىكى خراب بىتە پېش دىتوانىت بە پارەي كىتىبەكان لەو قەپىرانى ئابورىيە رىزگارت بىت بەلام ئەو كۋا مايەو تەندىروستى؟

زۇر لە براۋ خوشكى نازىز سەربوردەي خۇيان دەگىرپنەۋە كە ھەمو ھۆكارەكەي بۇ بىرادىرى خراب دەگىرپنەۋە لە تەمەنى ھەزمكارىدا كە توشبون. بەلام خۇيان نامادىي خراپيان ھەپە.. بۇيە ھاۋەلى ھاۋرپى خراب دەكەن.

- باۋىكم ۋ مام لە تەمەنى مىندالىيانەۋە جگەرەكىش بوون، ئەو سالانەي مەۋقەكان لە كوردستانى عىراقدا كۆبۈنى خۇراكى ۋەردىگرت بۇ نەگبەتى جۇرەھا پاكەت ۋ جگەرەشى لەگەل بوو كە ھۆكار بو بۇ بەردەۋامى كەسەكان.

پاش شەپرى ئىيران عىراق ۋ گرانى ئەو پاكەت ۋ جگەرەنەۋە نەمانى بۇ ماۋەي چەند سالتىك ئەمانە ھاتە خەپالىيان كەۋاز لە جگەرە بەيىن.. سوپاس بۇ خوا ئىرادەي بە ھىزىردىن لە سالى ۱۹۸۴ ۋە تا ئەم كاتەش جگەرەمىيان نەكىشاۋە چەندەھا تال ۋ سوپىرى پۇزگارىشيان چەشتوۋە بەلام چۆكىيان بە جگەرە داداۋەو كەم كەمىش ئارەزوۋى دەكەن بەلام بەلئىنكىيان داۋە كە گەرەنەۋەي تىانەبىت ۋ تەندىروستىيان زۇر باشىشە سوپاس بۇ خواۋ مۇدەش بىت لە ھەمو كەسانى جگەرەكىش.

- زەمەنىك دوكاندار بوم لە ھەمو جۇرە پىۋىستى مەۋقۇ گەرەكم لەلا بوو لە ناۋپاندا جگەرە. پاش ماۋىيەك لە پىرسىارو ۋەلام ، ۋەلام (جەرام) دەبوو.

ناچار ۋازم لە فرۇشتىنى ھىناۋ بۇ ماۋىيەك .. كىپارەكانم كە ھەندىكىيان جگەرەكىش بوون پىيان خۇش بوو ھەندىكىيان پىيان ناخۇش بوو .. پۇزىك پەكىكىيان ۋتى: ئەگەر بە ئاسانى دەستەكەۋىت خەلگىش ھىندە بە ئاسانى نايكىش..بىراۋا بىكەن لە زۇر شتى ترداۋ بابەتى تردا ئەو قازانچەم دەستەكەۋت كە لە جگەرەي جاران دەمكرد.. بەلام بە فرۇشتىنى دىئارام ۋ ئاسودە نەبوم..

دوچار دوكانەكەم لاڭدو كۆتايىم بە دوكاندارى ھىنا.. بەلەم خۇاى گەورە بە شىۋىيەكى
تەر پزەقت دەدا بىراى فرۇشيار.. گەر تۆ ئىرادەت بە ھىزىيەت.

مامۇستا شىخ رەھبى تىمارى وتى: ئەو سالىكى گە لە ناو ھەمو بىراپاندا پراگمەنرا گە
جگەرە بە كىرپىن فرۇشتىنى بە ھەمو شىۋىيەك ھەرامە.. لە گوندەكەى خۇمان لە
تىمارى قەرمەداغ بىراپاندا ئىتەر توتىن نەكەمىن و وازى لىبەيىنىن.. ئەو سالى ھانى ھەمو
خەلگەم دا گە توتىن نەكەن و زەمبەكانىيان بىكەن بە تەماتە..

خۇاى گەورە بەرمەكتى خستە كارمەكان و كاتىك تەماتەى ناوچەى ئىمە پىگەمى بۆ
خوارووى عىراق دەرۋى ھەمو پىلازىكۆپەكى چوار قات و شەش قاتى سالانى تەر نىرخى
دەكرد.. ئىتەر لەو سالى ھەمو ئىمە مائىلوايمان لە توتىن كىرەن زەمبەكەى جۈانەكانمان بە
دەم زىكرو فىكرو دىكەنە كشتوكالى ھەلەل و زولال و قازانچى دىنى و دىنپاشمان لىۋەى
دەستەكەوت.

بىراى بەپىزەم ھىوادارم كەمىك ئىرادەم قەنەمەتت لەلادروست بوبى چۈنكە ھەر تەكە
بارانەم بەكەمگىرەن دىمبەكە جۈگەلە ئاۋ دىمبەكە پوبارز دىمبەكە ئاۋى بەندەمگان و كارمباۋ
پوناكى لى دروستەكەرت بۆ مەۋقەكان.. ئەو ئىرادەكەمەت بىۋىزەنەمۇ زىادى بىكەم
بىتوانە كار لە خەلگىش بىكەيت بۆ وازەينان لە جگەرەمۇ بابەتە خراپەكانى گە مەۋقە
توشى لاۋازى و نەخۇشى دەكەت.

پۇزىك پىگام كەوتە دىيەكى بىچۈكى چەند مالى لە خوار چوارتاۋە نىزىك قەلچۇلانى
كۆن ئەو گوندەش (سامان) بوو. ئەۋەمى زۆر سەرنىجى پاكىشام جگەرە خۇرىيان نەبوو..
تەپلەكى جگەرەشيان نەبوو ھەر مىۋانىكى جگەرەكىشيش بىچۈپە دايان نەئەكرد..
پىشۋازىيان لىنەنەكرد .

خۇ خەلەتەندىنە .. كە دىرمانى خەم و خەفەت و ئاسودەمى بىت.

چۈن ھەۋل بىدەين خۇمان لە جگەرەكىشان پزگەر بىكەين؟!

۱. ھەۋلەن بۆ ئارموزو مەنەكە.

۲. خۇ خەرىك كىرەن بە كارىكەۋە (گەپان ، مۇسىقا، يارى)

۳. سەرنىجان و سەردانى دىمەنى ناۋازە.

۴. خەرىك كىرەن دەستەكانت بە كارىكەۋە (گولەبەپۇزە خوارەن، موباپىل ،

تەسبىج، خۇپىندەۋە.....).

۵. دورکەوتنەووە لە کەسانی جگەرمکێش..
 ۶. بیرکردنەووە لە ئاکامی خرابی ئەو کارە خرابە بۆ داھاتو.
 ۷. لەدوای سەرکەوتن هەست بە شانازی و بەختەووری دەکەین.
 ۸. بیزارنەبون لە هەلچونە دەرونیەکان، گەیشبێنبە بە ئاکامە چاکەکە.
 ۹. کەم کەم هیواش و ناو بە ناو دەستت بێکردووە بە هەمان شیوە کۆتایی پێبەینە، جگەرمکێش هێندە بەهێز نییە خۆت بۆ رانەگیرئ لە ناستیاو ئیرادەت لاواز بێت.. ئیرادەت بەهێز بکە.
 ۱۰. پەلە نەکردن و نەپوخان و ورە بەرنەدان لە ئاکامی کارە جوانەکەت.
- إنشاء الله سەرکەوتو دەبن لە دورکەوتنەووە و لە زیان و خرابەکاری جگەرمکێشان.

مەقامىكى جوان و شايستە

لە كۆمەلگەي كوردەوارىمان لايەنى ئيمانى و ئىسلامەتى بە زۆرىيەي كارمەكانەو
دیارەو لە دلتا نىمەت بۆ خواپەو لەبەر خاترى خوشەوېستى خواي بالادەست كارى جوان
ئەنجامدەردىت لە ژيانى كوردەوارىدا مەرفەكان زۆر ھەز بە بەختوكردى ئازەل و
باتال و گيانلەبەرى جوان و كۆي دىگەن.

ئەم كارەش ئىستە لە ژيان و كۆتايى سەدىي پېشكەوتن و ئىنتەرنېت دا خۆي بېنيومتەو
لەو كارانەش بەختوكردى (كەو، سەگ، كەنارى، ماسى، بەرخ، مەيمەن، كۆتر، مەيشكى
كوردو جۆرى جياواز و دىگەن ئازەل پەسەن)

ھەمو ئەمانە بەھاو نەرخى جياوازيان ھەيە لەلەي كەسەكان بۆ مەبەستى جياواز
بەختويان دىگەن خەزەمتيان دىگەن.. ئىتر ئايا وەك پېويست خەزەمتەكرىن يان نا..
ئەو خاوەنەكانيان دىزانن لايەكىرەو ئايا وەك پېويست پادەكرىن و كاريان پېشەكرىت
ئەمەشيان جودايە. كەسانىك لە مائەكانيان جېگەو شوپنى تاپەمتيان بۆ ديارىكردون..
بەيى گۆيدانە ھەمو ئارەزوومەكانى ئەو گيانلەبەرە، كەو، ئايا پازىت بە ژيانى لارەملى و
دىلى ناو قەمەس؟! كە پۇزانىك بوو بە ئازادى لە دىمەنە جوانەكاندا دىتقاسپاند ناوت
دەخواردەو بە دلى خۆت گيات دەخوارد گيانلەبەرى بچوك زەمە خواردەكانت بو..
بە دلتايەو ھەمومان دىزانىن ئەو ژيانە شايستە نىە بەو گيانلەبەرە پۇج سوك و
نازدارە.

ئايا ژيانى ماسى ھەموى بىرتىيە لەو ناو شوشە چەند سانتىمەترىيەداو بىروات و بچوئىت و
مەلە بكات؟

بە دلتايى و وەلامى بېگومانەو ھەزى دىگەن بەسەربەستى لە جېگەو پېگەي بېسەنوردا
بىزىيە.

ئايا بەرپەزىت وەك پېويست ژيانى خۆت مەسۇگەر كەردو و تا ژيانى ئەو مەسۇگەر بىگەيت
دەمەرە بابزانىن پلەو مەقامى كى بە ھۆي گيانلەبەرەنەو بەرز دىبىتەو ئايا كېش
پلەو مەقامى نەوى دىبىت.. بالندەكە .. گيانلەبەرەكە شەكواي ھالى خۆي لە مەرفەكە

دەمەك ئازىرگەم دادە (پىرۇز) لە دانىشتىنكى سەركانى بۇ ژيانى گوندەكەى خۇيان باسكرد وتى:

ئەو چەند پۇزۇنكە، دادە حەلاو كۆچى دوايى كردوو چۆتە جىگە و پىگەى خۇى، دوتنى شەو خەوئىكى زۆر سەيرم پىومبىنى..

ھەر ئاھرىتەو بە شىۋەك لەسەر بەردەكانى سەركانى گوپيان بۇ قسەو گىرپانەو خەوگەى دادە پىرۇز شلكرد بوو، بە گيان پۇخ ئامادەپيان دەنواند..

ئەرى پۇلە گيان ئەومەندى من بىنىم زۆر سەير بو.. دادە حەلاو لە جىگەو مەقامىكى زۆر جوان و شايستەدا دانىشتبوو تا بلىي پىنگو پوخسارى بە ھەبەت بو، لە مەقامىدا ھاتە خوارو لە من نىزىك پۇو.. منىش لە خەونەگەمدا ھەستەم دەگردو دەمرانى كە (دادە حەلاو) لە دنيا دەرچوو.

بەلام بىروام ناكرد لەو شوپنە خۇشەدايىت پاش چاك و چۆنى و ئەحوالىپرسىن وتم: دادە حەلاو گيان ومزعت چۆنە.. لە دنيا زۆر مەندوبويت، ئاپا ئەمىرۇ دىلشادى؟

بەپىزىان وتى: ھەر زۆر بەختيارو دىلشاد ئەوئى من بىرم لىناكردەو پويدا ئەوئى ھەمو خەمى من بوو زۆر سادەو ساگارىون.. چونكە پلەى دىندارىم خراب نەبو..

لە خەوگەمدا وتى: ئەو نوپۇزو تاعەتەكەمانەو ئەو ھەمو نىعمەتە جوانانەى لاي نىمەيە توانىوتە لەو جىگەبەت نىزىك بكاتەو؟

وتى: خواپەرسىتى بە ئامادەبونى پۇخ و لاشەو جىزى تاپبەتى ھەيە و خاومەكەى ھەستى پىدەكات خواپەرسىتى پوالتەو عادەتى بەروبومى وەك ئەستىرەو دەريايە، ھەمو بە غىلى بە يەكترەمەن و ھىچىشان بە ھىچيان ناگەن.

پلەى خواپەرسىتى جىاوازە دادە پىرۇز گيان، ئەو تىشكى خۇرە لە دنياى پابردوى منى دادەو نىستا جزورى نىيە، ھەرچى گيانلەبەرو گزۇگىاو خاك و ئاو ھەيە ھەريەكەيان بە شىۋەى جىاواز سودمەند دەبن لىۋەى.. دەبنە مايەى ئەو خۇش گوزمەرانىيە منىش يەكك بوم لەو كەسانەى بەبەردەوامى كارى چاكەو باشە ئەمچامەدا.

بەلام ھىچيان بە ئەندازەى پارمەتى گيانلەبەرىك مەقامى شكۆدارى بلىند نەكردمەو.. ئەويش ئەگەر ھەزدەكەى بۆتى باسكەم ئەمە بوو:

پۇزۇنك دواى چىشتەنگاو بو دواى ھەندىك كارو بارى ناوماى دەستەم كرده كۆكردنەوئى

(سېرېز) كەشكە دانانىيان لەسەر نانە شانە كەو ئامادەى كەم بۆ بەر تىشكى خۆر تا بېيتە كەشكىكى رەقو ناياب.

ئەو ھەيوانەى منى لىدانىشتوم لە دورى چەند ھەنگاوپكەو ھەنگاوپكەمان ھەبو لە قەفەسدا بو ناو بەناو دەنگى لىوودەھات و چىنگە كړكى لى قەفەسەكە دەگرد. ناو بەناو سەپىركى يەكترمان دەگرد، بە سەپىركردن و سەرنجەكانى و بە زمانى حال داواى خۆراكى دەگرد، منىش ھات بە خەيالدا كەشكىك بۆ ھەلدايە بەردەمى.. لە قەفەزەكەو مىلى درىزكردو كۆ كەشكەكەى بە چەند دەنگىك خواردو لە چىنگە كړكى كەوت. بەلارە مليەو لە قەفەسەكەشدا كوشمەلەى كرد پاش تەواو بونى كەشكەكە پۆيشتە بەلای كارو فرمانى خۆمەو.. لە پۆزى كىشانەو پىوانەى سەرفەى كارمەنمان.. ئەو دىمەنەيان پىشاندام و پۆحيانەتى ئەو كەوود ئەو نىعمەتە جوانە، داواى ئەم مەقامەيان بۆ كردم.. ھىچيان نەبونە مايەى ناپەھەتەى ئەو بوو ھۆى شانازى من و نىتر گەيشتمە خۆش گوزمەنيەكەو.. كە ئاواتم دەخواست زياتر پارمەتەىم بەدايە .

بەلئ بەرپۆزان خىرو چاكە چەند بە كەمى بزەنيت لەلای خواى گەورە بە نرغ و بەھای جياواز سەپىر دەگرېت، زۆركارېش ھەمە گەورمە، بەزۆرى دەزانيت بەلام نىيەتى تيا جياوازە سەپىر دەگرېت، لە مېژووى ژيانى پياو چاكاندا بەزمى ھاتنەو بە گيانلەبەراندە زۆر باسكراو ھەموى دەبېت من و تۆى رېبوارى سەر ئەم ئەستىرە گەرۆكە بە گەرۆكى و سادەمى و مەرنەگرېن.

دەبېت لە كارى جەدېدايېن.. وانەزانېن كەس نەماو پىوېستى بە لايمنى مادى ئەبېت.. خۆ ئەگەر واھاتە بون .. ئەو دلتىابە خەلگانىك ھەن پىوېستيان بە خىرو چاكەى ئىمە ھەمە بەلام خىرو چاكەى لە پۆھماندەكانيان بە كارىبەيئى ئەم پۆزگارو دنيا گەربىيەو لاوازىكردن و من و تۆش ھەمومان لە توانا ھزرمان زەكاتى قسە بەدەين ئەو كەسانە لە لايمنى روحيەو پايەدارىكەين وا مەزانە خەلگى ھەمو تىرو تۆخە برۈابكە گەر ھەموشيان نەبىن زۆريان لاوازو نەبەكامن لە زۆر لايمنى ئەدەبى و ئەخلاقى و كۆمەلايەتى و ھاوسۆزى بۆ يەكتر.. برۈا بكە ھەرچى زۆر ماندو بوو بۆ مادەو دنياى مادى دلتىابە زۆر لاواز دەبېت لە پلەى باومرۈ دىندارىدا.. دەبرپاربەدە لە كاميان بېت دەبرپاربەدە بۆ ژيان و ئاين بە گەرمى بۆ باومرۈ ژيانى نەبرۈاوى دوايى كارىكەيت .

لە دواسادا ئەو ھەرمودەيت دەھىنمەو ياد پىكەتۈو لە دوو دىمەن و

پیشەوایی مروفاپەتی محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) دەفەر مویت: ئاھەرتیک خرایە
دۆزەخەوێ چونکە پشیلەپەکی بەند کرد نەپەشت بەجێتە دەرەوێ خواردن بۆ خۆی
پەیدا بکات لە ناکامدا پشیلەکە بە برسیتی گیانی سپارد، پیاویک خرایە بەهەشتەوێ
بەوێ لە ناو بیرێکدا ئاوی خواردەوێ کاتیک ھاتەوێسەرێ لە دورەوێ چاوی لێبوو
(سەگێک) لە تاو تینویمتی ھائی پەرێشانەو لوت لە خۆلەوێ دەدات، ئەم پیاوێش
دابەزییە ناو بیرەکەوێ پیلەوێکە پرکرد لە ناو بە ددانەکانی گرتی و بە چنگە کرێ
ھاتەدەرێ و چەند جارێ ئەمە ی کرد تا گیانلەبەرەکە ی لە خنکاندن و تینویمتی
پزگار کرد.

لە دوا قسەدا دەلێین ئەگەر ھەز دەکەیت خەڵک و خوات لێپازی بیت نیتەر لە ھەرچ
شۆین و جێگایەکی کاردايت (ئەھلی یا حکومی) با وەک تیشکی خۆر بەسود بیت.. با
خۆشی و چاگەو چاگە خوازی کاری تۆ بیت.. بانییەت لەسەر و ھەمویانەوێ خوا لە خۆ
رازیکردن بیت، دڵنیابە ھەزت لە کاری خێرودەبیت و ھەست بە ئاسودەیی رۆحت
ئەکەیت ... کامەرانبین.. خۆی گەورە یارو یامری ھەمولایەک بیت انشاء اللہ .

چوار مالی ھه ٿار چوڻ دهوله مه نديون؟

دو شمو تېپېږي بو بهسمر يادی مهولودی پېشه‌وای مروّفايمتی دا له په‌کيک له شویته گشتيه‌کان به ناماده‌ی چمندين برای به‌پړزو به ندمبو پروگه‌شو خوین گرم، دلېر له نوری نهو ياده، له خرمه‌ت ماموستای نازېزو به‌پړزو خوشه‌ويست (کاک پېشرو).. چمندين بابمت و لایمنی خه‌پری (نیفاق) به‌خشینی بؤ باسکردين، نه‌وه‌ی زور منی بؤ لای خو‌ی و تامو چي‌زی لایم‌نه رځ‌حیه‌که ږاکي‌شا نهم چه‌مکه بوو که : چو‌ن خي‌ر بکه‌ين؟ به‌کي خي‌رو زه‌کاتو به‌رات بدمي‌ن؟ ني‌مت و هه‌ست و نه‌ستمان له کاردا بي‌ت؟ ناکامی نهو خي‌رو خي‌راته چو‌ن دم‌بيني‌ته‌وه؟ نایا له دوی په‌پشه‌کانمدا نارم‌وو دم‌که‌يت چو‌ن بي‌ت؟

خۇ زۇر ئاسانە چەند ھەنگاۋىك بۇ دواۋە بىيىن و لە خۇ ئامادە كىرىدە بىن بۇ بازىدانىكى بە گۈرۈ بېرىنى چەند مەترىك بۇ گەيشىنى بە لىقايەكى خۇشگۈزەرانى ئەۋە لە سەمدى بىيىست و يەكدا گۈزەر دىمەين، ئايا سەمدى بىيىست كىردە تۆۋىكى سەۋز بوو لەم سەمدە نۆيەدا بىتوانىت بىدروپتەۋە مال و حال و دەر و دراۋى و گەمدى لىتېركەيت.

پۇزىك پياۋىكى دانيشتۇي يەككە لە دەرەۋى ئەم شارە ھاتە لامو داۋايكرد چەمكى
زەماتو مال بەخشىن بزانىت ئارەزوى خىرى ھەبو بۆچەندىن كەس.. بەلام پاش چەند
قەسەك حمزەمكرد ئەم قەسەبى بۆ يەكە:

+ ئاڧا له ناوچەي نښودا چەند گەس نەدارە؟

+ شوگر ھەمويان باشن و ھەندېكىشان مام ناومندن و چەند كەسېكى كەميان زۆر حاليان خرابە.

+ باشه براکم پرۆرموه جوان جوان سهرنج بده بزانه چهندميان زۆر موستهحمقى
زمکاتن؟!

باش ماۋى چەند رۇژىك ھاتەم وتى: دۇنيام مامۇستا گيان چوارمال.. ئەم چوارمالەى لەلاى خۇم ناۋنوسم كردون زۇر شايستەى خىرو زمكاتن ھىچ شك نابەن.. زۇر لاوازن دۇنيام لە لاوازىدا لەسەرويل نەپۇن.

زۇر باشە ئەو زمكاتەى ھەتە بەشى كەسى ترى لىمەدە.. ھەموى دابەش بىكە بەسەر ئەو چوار مالە زۇر ھەزارەدا..

بابەت كۇن بوو لەلاى من ئەو پۇژگارنەو ئەو پەمەزانەو ئەو سالە گوزەريان كرد.. باش سالىكى تر لە ناۋمپراستى مانگى پەمەزاندا بو، ئەم پياۋە خاۋمن دارايىيە ھاتەمە لام.. ئەملاۋاى ماچكردم.. نەمناسىيەۋە بەلام خۇى پىنسانەمەۋە دواى پىزو سوپاس و دوعاى خىرى وتى: مامۇستاي گەنج كوپى دلپەر لە نور بە راستى فىرى خىرو چەمكى زمكاتت كردم..

- ئەۋەى پار كردم، پىنموني جەنابتان بو بابۇت باسبەم ئەمسالىش نىەتى ناۋا كارىكى ترم ھەيە..

پار ئەو پىگەيەى تۇ بۇت باسكردم بە كارم ھىنا، چوار مالە ھەزارەگە يەكى ۱۲۰۰۰۰ دىنارى سوپىرى^۸ يان بەرگەوت .. كەۋاى وت يەكسەر وتم: ماشاء الله ئەۋمەندەت زمكات ھەبۋو؟

بەلئ مامۇستا گيان، بەلام ئەۋەى جىگەى دەستخۇشىيە بۇ بەرپىزتان ئەمەيە، ئەم سال نامەيەكم بۇ ئەو چوار مالە نوسى و داوام لىكردن كە حال و ئەحوالى خۇتانم بۇ بنوسن و تا يارمەتى ئەمسالتان بەدم..

ماليان ناۋەدان بىت دەتوانم بلئىم چەند لاپەرميەك ھەر دوعاى خىرو چاكە خۋازى بوو پاشان ھەرچوار يان بەيئ ناگادارى يەكتر نوسىبويان (ئەو پارمىيەى پارى تۇ، ئەو زمكاتەى پارى تۇ، ھىندە دەۋلەمەندى كردين، ھىندە پۇشتەو پەرداخى كردين، ئەمسال لە مالەكەمان زمكات دەردەكەين، تا لەبەرەكەتى زمكات بىبەش نەبىن..) وتم: ماشاء الله چەند جوان بەرھەمىداۋە.. ماشاء الله لەو زمكات و نىيەتە.

ئەمە چەمكى زمكاته، نەك ئەۋەى (۲۰)دېنار بۇ ۲۰ كەس پان دىگەس دادىنىيەت، دو ژەم
برىسى دىيىتەۋە.. ئەم سال باشەو سالى داھاتو خراپ دىيىتەۋە پىشەۋاى مەۋفائەتى
دەفەر مەۋىت: كابرايەك ھاتە لامو داۋاى خىرى لىكردم منىش كە سەرنجەدا زۆر بە گورۇ
بەتەن دىاربوو، وتم: ئەتوانىت بىچىت لەو كەۋو كىۋە داربېرى بىيەنەۋە ناو شارو
بىفرۇشە بە پارمەكى پىداۋىستى خۆت نامادىكەيت؟

بە ئىرادىيەكى بەرزەۋە وتى: نامادەم زۆر ھەزىش دىگەم بەلام كەرسەى داربېرىن و
گواستەۋەم نىيە؟

پىشەۋاى مەۋفائەتى صلى الله عليه وسلم: ھەر خىرا تەۋرو گورىسى بۇ بۇ نامادەمكردو
فەرمۇ: ئەمە كەرسەى كاركردن فەرمو بېرۇ بەلاى كارتەۋە..

پاش ماۋىيەك پىغەمبەر صلى الله عليه وسلم: پىاۋەگەى بىنيەۋە فەرمۇ: ھال و كارو
ژيان چۆنەو چۆن دەگوزەرىت؟

پىاۋە ھەزارمەكە وتى: نىستا زۆر باشم و لە پاشەكەۋتى خۆم و مال و مىندالەم خىرىش
دىگەم.

ۋەتەيەكى گەل سىنى ھەيە دەلىت: نەگەر ھەزارت تىركرد بە ژەمىك خواردنى ماسى، لە
جىياتى ئەۋەى ژەمىك ماسى بىدىيىت و پاش ماۋىيەكى تر برسى بۆۋە قولايىكى ماسى
گرتنى بىدىرى ۋە فىرى ماسى گرتنى بىكە با خۆى كارى خۆى بىكات.

بەكورتى: مەترسە لە مال كەمبۇنەۋە.. خوا داۋىيەتى و خۋاى گەۋرەش پېر بەرەكەتى
نەكات.

نېيەتى پاك لە چاوەروانى باراندا..

زۆرجار زۆر سال لە سەرمتای وەرزی باران بارینەوه یا لە کۆتاییەوه باران بارین
دوادمگەوێت.

دانیشتوانی ناوچەکانی کوردستان و کوردەواری مەترسییان لێدەنیشت.. چەندەها پرسیار
لە زاریان دەترازی، چەندین بێرو بۆچونی سەیر بە مێشکیاندا پادەبوری، جارجارەش
پەنا دەبەنەبەر قەسە و باسی دور لە سونەتی خوایی و پێغەمبەر و سروشتی ژيان پەکیک
دەلی:

- ئەمەساڵ باران نەبارێت لە بێرساندا دەمرین.
 - جا بۆ ببارێت مەرۆ مێگەل و خەلەو خەرمانەگەم.. چیم هەمە؟
 - جا بۆ نەبارێت سروشت و دیمەنی کوردستان پازاوه دەبیێت.
 - ئەو بۆ پازاوه بیێت تا خەلکی کاری دوور لە یاسایی خوای تیا پیاده بکەن.
 - خوایە گیان بارانی پەحمەت بکەیتە دیاری زەوی.. لەبەر خۆمان نا، لەبەر گزۆ
گیاو دارو درەخت.. مارو میروو.. زیندەووران و بێزمانان.. خوایە گیان داکەیتە
لێزەمی باران بۆ هەقیر و هەزاران و لانیەوازان..
 - با منداڵان پۆچیانەت پاكەکان داوا لە خوا بکەن تا بارانی پەحمەتی ببارێ.
 - بچن بۆ هەورامان با ئەوانە داوی باران بکەن.
 - با نوێژە بارانە بکەین.. مامۆستا رابەرمانە پێشمان بکەوه.
 - ئەبەرۆ ئێمەش نوێژە بارانە بکەین.. جا کە بانوی مأل چی لەسەرە..
- لە کۆتایی ئەم چەند دێرو سەرنج و بۆ چوونەوه دەلێم:

ئایا بۆچی ئەم کارو گفتارانەش ئەنجام دەدەین بەلام باران نابارێت؟

گەر دەتەوێت شارەزا بیت لە حیکمەتی باران نەبارین لە وەرزو کات و ساتی خۆیدا وەرە
چاودۆل و هەست و هۆشت لە گەلما بەرپێکەو با شۆرپییەوه بۆ رابردوو تا گوزەریک بۆ
لای کۆچکردو مەلا (مستەفای کەناروی) بکەین.

جى ھىناۋەتە سەر ئەرەزى ۋاقى بەرپەز كاك قادىرى مەلا مستەھەي كەناروئ دەئىت:
سال درەنگى كەرد خەلگى لە چاۋمەروانى باراندا دەئىيان ھەئسان و دانىشتىيان ھەمو كۆپو
كۆيۈنەۋمىيەكەيان تەنھا باس بوو لە نە بارىنى باران و خەمىكى زۆر دايگرتىبون. زۆر
نارەھەت ئىيان و پۇژگارەكانىيان دىگوزمەند.

زۆر داۋاكارى بارانىيان كەرد.. دوعاۋا پارانەۋمەيان زۆر دىگەرد لە كات و ناكات و ساتەكانى
ناسكىدا.. بەئام ھەور بەرى ئاسمانى ناگەرت كەس ئومىدى ئەۋمى ناكەرد باران بىبارى..
ھەولەكان بەردەۋام بون بەئام ئاكام نەبارى..
خەلگەكە بە گەردارو گەفتار سەلماندىيان كە ھەمو بى پەھمەت و يارمەتى خوا نازىن و
ناپىت..

پۇژىك خەلگى گوند زۆرىيان بۇ باۋەك ھانى كە دەئىت (نوپۇزە بارانە) بىكەين تا بارانى
پەرخىرو بەرەكەت و جۋانىمان بۇ بىبارى، مامۇستا لە ۋەئامدا وتى:
داۋاكەر لە پەرومەردگار دىگەن كە خىرو بەرەكەت و باران بىبارى بەئام جىيىتان بۇ
ئامادەكەردو؟ تەنھا قسەۋ ھىچى تر ئەى كوا كەردەۋو نادابى داۋاكەرنى باران بارىن!
خەلگەكە زۆر لە عىشق و دىدارى باراندا چاۋمەروانىيان كەرد بو ماندو شەكەت وتىيان:
مامۇستا جىيەكەين.. جىمان دەسەلاتە.. ئىمە نەزان و تۇ رابەر.. فرىمان بىكەۋە.. تا رەزگار
بىن لەم دەردەسەرىيە..

مامۇستا وتى: ناپا ھەرچىەكەم وت گۆپراپەئەيم دىگەن؟
رەش سې گوند وتى: جا مامۇستا گىيان ھەرچىەكەت فەرمو بى گۆپراپەئەيمان كەردوئ
كەم تەرخەمىمان نەنۋاندو.
مامۇستا: ئەم جارە زۆر جىاۋازترە لە جارەكانى تر.

ھەمويان وتىيان: ئامادەين ھەرچى دەئىت.. تەنھا تۇ خىرو خۇشى ئىمەت ئەۋى.
مەلا مستەھە داۋى تۇژىك تېرامان وتى: دەمەۋى ئەمەشو ھەرچى تەكالىفى شەرىعى
لەسەرە لە پىاۋان لە مزگەوت كۆبىتەۋەو دۋانەكەۋىت.
بەئى داۋى نوپۇزى خەۋەتتان ھەرچى داربەدەستى گوندە لە مزگەوت چاۋمەروانى وتەو
فەرمانى مامۇستا بون..

مامۇستا يەك چاۋى بەناۋدا گىران.. ھەمويان ئادەمبۈون.. داۋى سوپاس و ستاپشى

بىرايىنى ئازىزىم كۆپۈنەنەمۇ ئامادىيەتنى ھەمىيەتتەن ئەم جىگەم شۇنچە پىرۇزىدا بۇ كارىكى گىرگە گەر بەدەمىيەتتە نەچىن و خەمى نەخۇيىن مەترسى گەورەى لىدەكەۋىتتەۋە.. ئەۋىش ووشكە سالىيە بۇ درىزە نەكەشەنى ئەۋ پىرۇدەۋىمۇ تۈرەنەيىنى خەۋى گەورە و سەر كەۋىتتەن ئەم تەۋىكىرەنەۋىيەدە دىيىت گۈپرايەلى داۋاكارىيەكەنەم بىن، دىيىت بەئىن بىدەن كە بەگەرمىيەۋە ھاۋاكارىم دىكەن و خەۋىچىكى ناكەن..

ھەمۇ بەئىنەندە بە كىرەۋە بەجۈش و خەۋەشە بە مالو گىيەن ئامادىن.. دىئەش بون نايان زانى داۋاكارىيەكەن چىيە، بەلام لەكارو كىرەۋەى مامۇستا دىئەيىن بۇيە بەئىنەندە مامۇستا مەستەۋە وتى: ھەمۇ پىۋان دىيىت بەئىن بىدەن كەم تەرخەمى لە نۆپزە ھەزەمەندە نەكەن لە ھەرجىگەيەك كاتى بانگ ھات نۆپزەكەن ئەنچەم بىدەن ھەمۇ رازىن؟! دىئەشتەن بەپەرخەۋە وتىن: رازىن..

پۇزى پىنچ شەمە ھەمىيەتتەن بەپۇزۇبىن كە پۇزۇ سۈننەتە ئىۋارەكەى دۈەى زۇر بىكەن. ھەمۇ ئامادەن بەئى بەسەر چاۋ.

بىرايەن چۈنكە ھەمۇ بەيەكەۋە دىزىن بىگۈمان ھەقەمەن كەۋىتتە لى يەكەر، ئەم جىگەيە نەچىنە دەر تەگەردىن يەكەر ئازا نەكەين، گەر شتى مالىيە دىيىت تەسبەيىن ئەم كاتانە دىيىتتەۋە، دىئەن ئەنەستى يەكەر پاك بۈيىتتەۋە... رازىن؟! بەئى ھەمۇرازىن..

ۋەك پۇزى جەزەن ئەمەلەۋى يەكەريەن مەكەردو بەدەئىكى سەۋەۋە گەردىن يەكەيەن ئازادكرد.. مامۇستا چەندىن وتەى جۈۋەن ھەنەنەۋەى بەلگەى شەرىى بۇ باسكردن..

بىرايەن دىيىت خەۋەشكەن خەۋەنەكەتتەن بەھەمەن شىۋەۋە دىستور ئامادىن ئاپا رازىن.. بەئى بەسەرچاۋ ئىمەش ھەمۇ خەۋەشكەن بىرايەن و پارىزگارى نەركى سەشەنەنە.

بۇ ئىۋارەى داھاتو دۈى نۆپزى خەۋەتتەن خەۋەشكەن داپكەن لە مەگەۋە ئامادىن.. مامۇستا چەندىن بابەتو بەلگەى شەرىى و پۇلى ئافەرتى لەتەك پىۋادا بۇ باسكردن (مەلىك بە يەك بال ئافەرى).

ھەمۇ گەردىن يەكەريەن ئازادكرد بەلام مامۇستا وتى: ئەيىت گەردىن پىۋو مىردو بىراگەتتەن ئازادكەن.. نەيىت كەستەن ھەقەتتەن لى كەستەن مەيىت..

بەپەزەكەم.. مەۋەى سەلانى رەبەردو پاك و بىگەردو ھەستى ئەيىن لەكارو كىرەۋەيەندە رەنكەىدەۋە.. بۈنى مامۇستەيەك لەگۈنەكەنەن نەشەنى ئەۋ پەرى پىشكەۋەن بۈۋ.

بۇ بەيانی منداڭان بۈگە بەبارنىيان سازدا لە مەراسىمىڭدا ھەرچيان زانى بەدنيا
بېگەردمگەى خۇيان و داواكارى رازو نيازى خەلگى وتيان و نوواندىيان.

ھەپاران و مەپاران ياخو داكاتە باران

بۇ فەقىرو ھەزاران

بۈگە بە بسارانئ سەعاتى جارانئ

ئاوى بن دەغلانى ھەپاران و مەپاران

ياخو داكاتە باران بۇ فەقىرو ھەزاران

چالى گەنم پېر بېئ گولى گەنم خېرىبېئ

ھەپاران و مەپاران ياخو داكاتە باران

بۇ ئىمە و بۇ ھەزاران

منداڭان لە گويزو خورماو دانەوئەو نوقلو پارە پېر گېرفانىيان بو، ھەموشيان لە ناو
ھەلگشان، پياوان و ژنانى گوند ئىوارە مانگى رەمەزان ئاسا بە دەمى پېر دوعاى خېرمو
رۇزويان شكاند كەس بېقرمانى نەگەرد.

بۇ نيومرۇى دواى ھەينى و دوعاو پارانەوئى زۇرو بە ئامادەبونى ھەمويان چۈنەو مالو
نانى نيومرۇيان خوارد.. باران ھەر نەبارى ھەر نەبارى.

مامۇستا بۇ جارېڭىتر خەلگى ھەمو كۆكردەو پېئى رگەيانىدن.. كئ لە توانايدا ھەپە
نازەلېكباتە خېر بەيئىو لە گەلما نا بېئ.. كئ لە توانايدا نىيە با خۇى ئامادە بىئەمە
خېرىكە بۇ ھەموانە..(ئەزىران مېوگەر سالانە بېپېرى بۇ سالى داھاتوى زياتر تىرى
دەدات.. خېر تا زياترى لېكەين زياتر زىاد دەكات و دەبېتە لابرەنى بەلاو ناپرەھەتى).

مەلا مستەفا لە ئاوايى دەرچو بۇ نوئزە بارانە و سەربېرىنى ھەپوانەكەى، خەلگى كە
مەلايان بەم شېومىە بېنى ھەرگەسەو لە ئاستى خۇپەوئە ئامادە بو ھەندېكيان بە دەستى
بەتال و ھەندېكيان بە سەرىك (بزن و مەرو نۆبەن جوانەگا...) بەرمو پىشتى ئاوايى
كەناروى رۇپىشتن.. ئاى لەو دېمەنە ئيمانىەو ئاى لەو دەرونە پاگژەو بۇ خواو مروؤ
ژيانە.. بەنىتېكى پاكەو نوئزە بارانەيان ئەنجامداو پاش دوعاو پارانەوئى تاپبەت..
مامۇستا قۇلى ھەلمايى و نىەتى لېھانى و ھەپوانى خۇى كەردە خېرىباران بارىن
ھەرگەسەو لە ئاستى خۇپەوئە خېرى خۇى كەرد، ھەمو نازەلەكانيان كەولكەرد. گۆشتەكەى

پارچە پارچە كرا.. ھەۋرى رەش بەرى ئاسمانى ئەۋ ناۋچەيەى گىرت. لە خۇشياندا خەلكى ھەمو خۇشى لە روخسارىان دەبارى باران وردە دايكرد..
مامۇستا وتى: رەحمەتى خواتان لىبىت كەس بۇ بن دارو پاسار نەپوات.. باھەمو لە باراندا بخوسىين.

كەس دەست ھەئەنگرئ خۋاى گەۋرە دوعاۋ نزاۋ خىرمكەى لىقبولگىردىن..گۆشتى ھەيوانەكە پارچە پارچە كرا خۇيىن ۋاۋى باران تىكەل بوۋ پەلى گەرما نزم بۆۋە..
خەلكەكە بەتەۋاى ھىلاك بون، ھەر مائەۋ بەزىادەۋە بەشە گۆشتى خىرى خۋى بەركەۋت. ئەۋەى زىاد بو داپانە كورپكى گەنجى بە توانا.. سوۋارى وۋلاغىكيان كوردورەۋانەى گوندىكى دراوسىيان كىرد، بە مەبەستى بەشدارى بون لەۋ خىرو خۇشپىيەدا. ھەمو بەخۇشىۋ شادى لە كۆكردنەۋەۋە پاككردنەۋەى ئەۋ ناۋەدابەشداربون، ئەۋ كەسە بەرپىزەى گۆشتەكەى بىرد بۇ دىكەى ھاۋسىيان گەپايەۋە.. مامۇستا پەرسى:
خىر بوۋوا زوۋ گەپايەۋە؟

كورە لاۋ: مامۇستا گيان لە نىۋەى رېگا پياۋىكى ئەۋ گوندەم توشبو ئەۋانېش ئىمە ئاسا ھەستاۋن بە خىرو خۇشى بۇ(بارانى رەحمەت) بەشى ئىمەيان ناردوۋە، ئىمەش بەشى خۇمان ناردوۋە، لە رېگا گۆرپمانەۋە ھاتمەۋە.

مامۇستا بە بېستنى ئەم وتانە ھەرمىسكى خۇشىۋ دىلۋى باران بەرپىشى پىرۇزىا جۇگەلەمان بەست پاشان وتى: سوپىند بىت ناپەتەۋە ناۋ دى برۇ بىدە بە خەلكى گوندىكى تر تا نەپكەپتە خىر نەپەپتەۋە ئەۋ ئىۋارمىە مالى نەبو بۇۋ ھالاۋى گۆشتى كولاۋو برزاۋ لە مالىانەۋە تىكەل بە باران نەبويىت.

خۇيىنەرى نازىز.. گەر وېستمان خۋاى گەۋرە دەرگاى سۆزۋ رەھمان لىبكاتەۋە دەبىت نىمەتەكان يەكېن، لاشەۋ ناخ خاۋىن بن داۋاۋ سۆز بىتە نەرزى ۋاقە ئەۋ كاتە خۋاى بالا دەست دەرگاى خۇيمان بۇ دەكاتەۋە.. پىغەمبەرى گەۋرەشمان (درودى خۋاى لەسەر بىت) دەفەرموئىت: (انما الأعمال بالنيات وانما لكل امرء ما نوى...) يان (من لايرحم الناس لايرحم الله). منىش لە چاۋمروانى بارانى پىر خۇشىدام بۇ ئەم زەۋىيە وشكەۋ گزۋگياۋ زىندەموران خۋاپە گيان لە خۇشپىيەكانى ئەرزۋ ئاسمان بىبەشمان نەكەپت
امين... الحمد لله رب العالمين.

خيزاينىكى بەخشندە

لەم ھەناسەى بەختەمورىيەدا ئەم خيزانە خيزخووزە باسدەكەم بۇ بەرپزتان كە چۆن خۆى پراھيئاوە لەسەر بەخشين.. كە چۆن خيزانەكەى فيرى بەخشين كرددو، كە چۆن مندالە ناسك و نازدارەكانى بە پارەى جەلال و بە شيوى جوان ئاداب داداومبە چەمكە پر واتا جوانەكانى بەخشين .. ھيوادارم چاويان ليكەين و ئيمەش كارى جدى بۇ بكەين.

ئەووە چەند پۇژيكة لەم لاو لا بانگەشە دەكریت بۇ خيرو خيزخووزى ئەو من و تۆ رەنگە بە خەيالماندا ئەھاتبيت ھەست و ويزدانى نەجولانديين بەلام ناخ و ھەست و بىرى ئەم خيزانەى ھەزانە.. ئاى بەخشندەى.. ئاى خۆشە كەسيك دلخۆش بكەى كە چاومرپى خيزە و سوپاس گوزارە.

براھكە لەگەل ھاوسەرمكەى دوو مندالى بچوكى نازداريان پيپو ھاتن بەرەو سندوقى بەخشين من سەرنجەم دەدان.. من لە ھەندىك كەس ورد دەبومەووە سەرنجيان پادەمگيشام، ئەمەش يەكك بو لەو ديمەنانە..

پياومكە چووە سەرسندوقى خيرو چى لە توانا و گيرھانىدا ھەبو بەخشى، ھاوسەرمكەى لەلايەكى ترمەو چووە لاى سندوقى ئافرمەتان شتى زۆر جوان و دەگمەنى خۆى بەخشى، ئەو كەسەى كە لەسەر سندوقەكە بوو سەرسام بو وتى: دادە گيان يەكجار خۆت مەخەرە ناپرەھەتيەو، ئەى چى بۇ خۆت؟ خۆ رەنگە ئەو كەسەى سندوقەكەى بۇ دانراو تەنھا مەبەستى جولاندىنى لايەنى بەخشيىنى من و تۆ بوبيت ئافرمەتە خوا پەرسەكە وتى: من بە ئيوەى نادەم من بە خوايەكى دەدەم كە دەيناسم و دەپپەرسەم من بە خواى بەخشندەى دەبەخشم.

لەو لاو دوو مندالە نازدارەكەيان ھاتنە سەرميزى نزيك سندوقەكەو بەكى عەلاگەيەكى پەشيان پيپو زۆر لەسەر خۆو بە جوانى كرديانەو بەكى دەغيلەيەكى بچوكى خويان پى بوو ئەويشيان كرددەووە ھەليان رشتە سەرميزەكە.. ئاخىر بەرپزان

مىندال دىغىلەي زۆر لاخۇشەويستە بە دل و گيان لە دەمى خۇي دەگرىتەو دەمىخاتە ناو ئەو سىندوقە بىچۆكەو.

پاش ژمارمەردنى، ژماردەمان يەگى ۴۰۰ دىنارى سويسرى بوو ئەوئە سەرنجى مىنى زۆر پاكىشا ئەو دوو مىندالە جوان و نازدارو ھەست ناسكە بون كە دواي دورگەوتنەو ئە مېرەكە ھىچ ئاورپىكىيان بۇ پارمەكەو دىغىلەكەيان نەداپەو.

مىندال تاپىستەمەندى پەموشتو پەموشى و مەھابە كەشتىكى خۇش بویت گەر دايتى و پەموشت ئاورپىكى بۇ دەماتەو.. دلى لەلەي ئەو كەرسەو شتەپە كەداوئەتى بە تۇ بەلام ئەم دو مىندالەي ھىندە جوان پەرومەردەكرابون كە زۆر سادە و ساكاربون.

پارمەكەيان بەخشى و بېرىان لە لەدەستچونيان نەكردەو.

ئىمە ئەمەزۇ خىر دەكەين دەبەخشىن بەلام بە بىگار بە نارەھەت بە ناخۇشى دەزانين..

لەو لاشەو پەرمەكەي زۆرت دەستدەكەوئەت لە پەگەي كارتى موباپل و كەرسەي سەردەمى نوپەو خەرجى دەكەيت ھەر بەخۇشت نازانى و سادەو ساكارە بەلاتەو..

ئەزىمەت نەبىت ھىندەمەدەرە گەشت و سەيران و كەرسەي كات بە فەزۇدان نىو ئەومەندە بىكەرە خىرو بەسەر يەكەو بەدە دەستى كەسەك كە چاومەزى خىرو خىراتە..

لە كەرسەپەكەش بېخەشەكە خۇت خۇشت دەوئەت كەرسەپەك بەدەرە خەلگى كە لە خۇت زىادەنەبىت و جىگەي گرتەبىت واتە (تاقەمە قەنەفەو بۇفۇ و پەخەر) دەدەپتە كەسەك كە لەلەي خۇت جىگەي گرتەو زىادە..

ھىوادارم لە بەھاو نەرخى بە خەشىن گەشتەبىن و بتوانين ھەنگاوى خىرى بۇ بنىين ئاگامان لە كەسانى پېش خۇمانەو بەت تەماشاي ژيانى داھاتوش بىكەين سەنگين بىن انشاء اللہ.

يېغەمبەر ﷺ لە خەوى بىخودى شاعيردا

مامۇستا مەلا مەحمود بىخود (۱۲۹۸ - ۱۳۷۵ك) دەئيت: شەوېكيان لە خوشەويستى سەردارى مەرفايەتى دەستم كرده دانان و نوسينه‌وى قەصيدەيەك كە بۇ ئەوزاتە دەرياي مەحمەتى شەيول دەدات لە ناخمدا زۆرم وشەى جوان و پەر واتام بە دوايەكدا پىزكرد... بەلام ماندو بون و كەم كەرسەى و سەريەشە نەپهشت قەصيدەكە بىنمە پايان ھەروا بە قاميش و مەرمەكب و كاغەزمو خستە زور سەرم و نوستم...

بۇ بەيانى چومە سەر ھەوزى بۇ گرتنى دەست نويز بەرھەمەت بىت مامۇستا عبداللە لەزور سەرمەو و ستاو ھەرموى (بىخود... پىم بلى ئەمشەو چيت كرد... چ كاريكت ئەنجامداو زۆر خىر بوى...)

منيش سەرم ھىناو سەرم برد ھىچەم شك نەبرد كەشايسەى وەلامەكەى بەرپىزيان بىت بۆيە لەو لەميا ھەرزەم كرد: قوربان ھىچ كاريكەم نەكردووە.. بۇ دەپرسى بەرپىزيان دووبارەى كەردووە: باش بىر بىكەرمو بەزانە چ كاريكت كەردووە زۆر خىر بوە ئەو كاتە بىر لە قەصيدەكە كەردووە و وتم: قوربان ئەم شەو قەصيدەيەكەم لە خوشەويستى پەسولى نازدار دانا..

قەسەكەم تەواو نەكرد بەرپىزيان ھەرمويان: بەلام قەصيدەكەت تەواو نەكرد... وانىە... ۱۹)) سەرم سوپما.. ئەم چۆن ئەزانى ئەمە تەنھا نەينى نيوان خۆم خەوى گەورمىە..)) بەلى بەراست و دروستى وتم:

قوربان سەرم ژانى دەكرد... ھىلاك و شەكەت... نەمتوانى كۆتايى پىبەينم.. ھەرمويان: تەواو... ئەمە ناوەرۆكى خەوكمەيە.. پاشان بەرپىزيان وتيان: ئەمشەو لەخەوما تۆ بىخود لەجۆلەوانىەكدا و ستابوى وردە وردە ھەنگاوت دەنا بەرمو كەسيك ئەويش وردە وردە ھەنگاوى دەنا بەرمو تۆ كەنزىك بۆو بەنورى جەمالى و ھەيئەت و ھەيئەت زانيم ئەمە رەسول اللەيە زۆر لەمەكتر نەيك بونەووە.. ھەر ئەومندەى مابو دەست بىكەنە مىلى يەك

بەلام تۆ وىستايىتو ئەويىش وىستا.. ھەنگاومكان كۆتايپان ھاتو منىش خۆزگەم دەخواست بگەنە ئامىزى يەكتر بەلام ئەو لەنامىز گرتنە دروست نەبو.. خەبەرم بۆۋە.. ئاي بىخود خۆزگە قەصيدەكەت تەواو ئەكرد ئەوسا لەخەونەكەمدا لەنامىزى خۆشەويىستى خۆشەويىستىن كەسى سەرزەويدا ئەمبىنىتەۋە.. خەۋەكەى راي چەكەندىم بۆيە دواى نوپۇزى بەيانى دانىشتىم قەصيدەكەم تەواو كرد، ئىستا ئەو موناجاتو قەصيدىيە زياتر لە (۶) لاپەرەى دىوانەكەى گرتۈتەۋە. لەكۆتايدا بەرپۇزى خويىنەر بەھەمو لايەكمان خۆشەويىستى ئەو زاتە لەدلمان بىز نەكەپن ھەول و ماندو بون بىكىشىن.. دۇنيابە خواى گەورەو رەسول نازدار خۇشحالە بەھەمو كارىكى جوانو بەھەياو بەئەدەب.. بابە ئەدەب كارى جوان ئەنجام بىدەپن و پەيمان تازە بىكەپنەۋە لەسەر دىندارى و خواپەرستى انشاء الله.

چاكە بکەو بیدە بەدەم ئاوەو...

ئەو شەرقى نىوان ئىران عىراق كە بەبى هىچ ئامانجى ھەلگىرساۋ بەبى هىچ ئومىدو ئامانجى دواى ھەشت سال مەينەتى كۆتايى ھات تەنھا ئانارامى و خەم و خەفەت و دلگرانى و كاولكارى ھىنايە بونەو، مەرفەھەكان لەم سەرى عىراق تا ئەو سەرى ولات شەزان و نەگبەتى بەشيان بوو، بەلام پەرى گەشى مەرفەھەتى لە ساپەى (باوە) ھەو زۆرەى جار پەشى شىرى دەدايە مەرفەھەكان كە ھەمو كات لە وىزدانى زىندودا دور لە پەگەز پەرسىتى و شكاندننى سنورى سىياسى كارى خۆى دەكرەشاگرى جەنگ نا ئارامى ھەلگىرساۋ دىھاتەكانى سنورى كاول بون و عىراق ھەمو دىھاتە سنورىيەكانى داگرت بۆ ناوشارو كۆمەلگە زۆرەملىكان..

زۆر لە دىھاتى تر كە جىگەى مەترسى نەبوون مانەو، لەو گوندانەش كە ئەم پەداوە واقعىيەى تيا رەيداوە گوندى (سەرمەيگ)ى بنارى ئەزمەپ بە دىوى چوارتادا بوو، كە كاك (حمە پەشە) بۆمان دەدوى دەلتىت:

خەزمەكەمان لەو گوندە چەند مالىيەدا دەژيا ناوى (كاكە حمە) بوو.

ئىوارە زستانىكى تەپ و توش روى لە ناوچەكەمان كەرد بوو، مەپو مالاتەكەم تاقەت كەردو شەوگار ھاتە پەيش نەزىك بانگى خەوتنان بۆو لە دورى دىكەمانەو تارمايى پياۋىك دەركەوت لەناو بەفرەكەدا كەبەرەو مەن دەھات.. پاش چەند خولەگى ھاتە بەردەستەم و بەسەرمەيى قەسەى كەرد لە كورەتى قەسەكانىدا وا ديار بوو كە سەربازەو بە نيازە بگەپتەو (رەبايەكە) كە لەسەر شاخى ئەزمەپ بوو، ئەم داماوە لە مۆلەتى سەربازى ھاتبۆو (ئىفاكە) لە خوار دىكەو دايەمزاندىو.

ورە وردە بەفرەو باو گەردەلول دەستى پەيگەرد لە پەھى خوادا ھىنامە مالىيەو ئەو شەو دالەم داو خواردنى باشمان دا پە.. لە سەرمەو پەقبونەو پەزگارى بوو بۆبەيانى دىنا

شەبەقی دابو.. نان و چایی خواردو دواى سوپاسى زۆرو بێبايان وىستى سەرکەوتىت بۆ
سەر ئەزمى له پوگارى نىتو بهلام هەزم کرد بیاوشتیهکەم کامل بێت...

ولاغیكى بهرزەم هیناو سوارم کرد .. کۆرە گەورەکەم بۆ شارمزاى پێگە له گەتیا بهرئ
کەوت، ئەم کارە زۆر سادەو ساکار بو به نىسبەت ئىمەى گوندنشینەو، بهلام له تەرازوى
نىلاهییدا سەنگى زۆربو شەپ درێژەى کیشا ... هەمو ئەم بەرو بەرى چەمى قەلاجۆلان له
دورترین گوندەو تا سەرى ئەزمى به (کۆمەلگا نىشینەو) خاپور کران و خەلکەکەى
هاتنە کۆمەلگەى بازبان و نەسرو بارىکەو شانەدمرى و هەلەبجەى تازمو کانى شەپتانو...
زۆر له خەلگى خوڕەوشتیان گۆرا هەندىکیشیان لەسەر زەمەنى خۆيان مانەو کاکە
حەمە هەندى ولاغ و مەرو مالأتى خۆى و خەلگى تر دەبات بۆ قەسابخانەکانى شارى
موسڵ و دمیفرۆشیت به سى هەزار دینارى سوپىسرى و پارمە دەخاتە باخەلى و قایمى
ئەکات و جوان ئەپشارپتەو بەدلى خۆشەو ئەگەرپتەو له زالگەى (کەرکوک - هەولێر)
دايدەگرن و پاش پشکین و لیوردیونەو پارمەى ئەدۆزنەو، بەجل و بەرگى کوردیپەو
زۆر رقیان لێى هەلەمستى و له بیانو دەرپەن، پارمەى لیدەستین و چینیکی باشى
دەکوئن ئەلین: ئەو پارمە بۆ (مخەرب) ئەبەى لەو بەر سورى هەتاو راپانگرتەو
کەلەبچەيان کردە دەستم و له پشتمەو هەرکەسیکیان له ئەندامانى سەپتەرمە بەلاما
ئەروپشت شەقیكى تێهەلەدام، ئەم داماو زۆر بێتاقەت نارەحەت ئەبى... مالەکەى
پۆشت.. هاگا سەرىشى پۆشت، بەتەپاوتل خۆ نزیك ئەکاتەو له ژورى حەرمەسەگان
چەند قەسەى ئەکات کە هەموى پارانەو ئەبى بەلام گوێى لێناگرن و بێسود ئەبیت.

ئالەم کاتەدا کوردیكى ئاوا بەو پارمەو بەردەست چەندرمەکانى بەعس بکەوت،
ناشکرايه به ناسانى وازى لێناهیئن.

ناچار زۆر ئەپارپتەو هاوارى خوى گەورە ئەکات، دلى غەریبى، غوربەت ئەیگرئ تەنها
خوى گەورە ناگادارە بەم نارەحەتیەىکەى له سەربازەکان دێتە دەرەو بەرمو لای
ئەحیّت لەبەردەمیا دا ئەنیشى و ئەلئ: کاکە تینوت نییه؟ گەرمات نییه؟

ئەمیش به لاوازی ئەلئ: جا دەسەلاتم چیه!

سەربازەکە ئەلئ: مژدەپەکت بەمى هەر ئیستا خۆت نامادەبکە!

وامزانى بۆ بەربون و گەرانەومیه.. بەلام وتی:

خۆت نامادەبکە بۆ سەجەن و ھەینە کەرکوک، کەوای وت بەتەواوی ھیوا بپراو بوم کە ئیتەر شارو مائ و مندال و خزمان نابینمەووە سەربازەمکە چووە ژورووە.

منیش لەو سورە ھەتاووە لەو گەرمایەدا سەرم بۆ ئاسمان ھەلپری و تا توانیم لە پەرورەدگار پارامەووە ... لالامەووە کەبێت بە ھانامەووە.. بەلام لە رەحمەتی خوا ناویمێد نەبوم، دوام کرد دوام پارانەووە بە دل چەند سەعات گوزەری کرد وامدەزانی پۆزگارن..

سەیارمەکی (جیب قیادەمی وان) بەلامدا پۆشت و چەند سەیارمەکی بەدواوە بوو، من تەماشام نەکردو و نەوانیش تەماشایان نەکردم..

لە پێ جیب قیادەمکە بەگێکی داناو پاشەو پاش گەراپە دواوە لە ناستی من ئەفسەرێکی پەلەداری بالە بەرز قیافەریک دابەزی بە پۆستالی سور و نەوت شجاعەووە چەند ئەستێرمەکە لەسەر شان.. کە ئەم دیمەنەم بینی لە دلی خۆمدا وتم: ھەمە تەواو مەرگ بوو مێوانت .. ئەمە بارت ئەکات بۆ ھەینە کەرکوک..

حیمایەکانی بەو ناویدا بلایبۆنەووە بەرەو لای من ھات، ھەر ھەنگاوی لێدانی دڵم زیادی دەکرد دارەمکە دەستی خستە ژێر چەناگەم و سەری بەرز کردمەووە چەند چەرکەمەک تێپروانیم.. پشتی تێکردم و پۆشتە ناو ژوری زالگەکەووە بەدارەمکە دەستی ھەمو سەربازەمکانی داپاچی داوی کلیلی کەلەپچەمەکی کرد..بە دەستی خۆی کەلەپچەمەکی کردووە، وتی:

ئەم پیاوتمان بۆ ئەم گەرمایەدا پراگرتووە.. چ تاوانێکی کردووە.

وتیان: گەورەم ئەو پاری (مخربیی) پێیەو گرتومانە.

وتی: شتی وانێھ کوا پارەمکە پارەمیان دایە دەستی و پارەمکە دایەووە دەستم

تا ئەو کاتە ھەر بە گالتەم ئەزانی دەستی گرتەم و لەبەر تەنکیەکە دەستو دەم و چاوم

شت و ناوی ساردی دامی و لەگەڵ خۆی سواری کردم

لە دلی خۆم بە خۆم ئەوت یان بۆ ھەینە کەرکوک.. یان بۆ گەرانەووە..

لە پێگە کابرای ئەفسەر وتی: نامناسی؟؟

وتم: راست ئەوئ نەبەخوا. وتی: باش بیرکەرەووە.. باش بیرکەرەووە چ خیریکت

کردووە! ھەرچەندە بیرم کردووە ئەو چاکەپەیی زیاتر لە ١٠سالەم بیرنەکەوتەووە..

چوزانم.. ھەزار خرابەو چاکەم ھەبو.. بەلام لەرەحمی خوا ناویمێدنەبوم..ئەمە ئەو

سەربازە دامامبوگەكانى خۇي پېش زياتر لە دە سال ئەم چاكەيەم لەگەل كەربو، لەمەردن و رەق بونەوہە رزگارم كەربونەویش پلەدار بو بەلام من نامناسى، لەم ماوەى شەرى ئىران، عىراقەدا پلەوپايەى بەرزبووۆو مەداليای نازايەتى-(نوط الشجاعه) وەرگرتبو.. كەس دەستى نەنەهينايە پىگەى ، خۇشى كەوتە دلمەوہ، دواى تۆزىك پۇشتن وتى: بۇ كوئ ئەجى؟ لەكوئ بوى؟ وتم: ئەمەوئ بگەرپمەوہ بۇ سلىمانى، لەموسل بوم. وتى:هېچ قسەى تيا مەكە.. نەمشەو ميوانى من ئەبىو بەياني خۆم تا دەرگای مائەوہ بەم جىيە ئەتگەيەنم، بەخۇشعائىيەوہ وتم: مالتان ناومدان بىت زۆر سوپاس بۇ خواو زۆر سوپاس بۇ بەرپزت لەمەردن رزگارت كردم زۆر ھەولیدا.. رازى نەبوم.. ناچار گەياندىمە ((نەقلىياتى كەركوك)) و سواری سەيارەى سلىمانى بوو.. حىمايەكانى خۇي لەگەل سەيارمەكەمدا نارد تالەشارى كەركوك دەرچوم..ئەمە وانەو پەندو نامۆزگارىەكى گەورەيە كەكاكە حەمە كەربوى تەنھا لەپراھى خوادا.. پاش ئەو زەمەنە چاكەو پاداشتەكەى ھاتەوہ پىگەى..⁹ كوردەوارىش وتويانە((چاكە بكەو بىدە بەدەم ئاومەوہ...))

كاكە حەمە ئەلئ: ئىستا لە گوندەكەى خۆمان لەدواى پاپەرپىنەوہ دەژىم.. ئەو دىمەنە جوانە بەبەرچاوما دىت و دەروات..لەھەمو شوپن و جىگەيەك لەناو ھەمو گەل و نەتەوہيەكدا كەسى چاك و كەسى خراپ ھەيە..

ئەتوانى بىرپار بەدى لەكاميان بىت.. ئاكامىش لەم چىرۆكەو بابەتەى ترى ژيان فىرت دمكات.. ژيان زۆر شىتيرى لەلايەو لەداهاتودا فىرمان ئەكات.. سەرکەوت و بن..

⁹ سود وەرگىراوہ لە كتيبي ژيانەوہ / نوسىنى ئەندازيار عوسمان، بەرگى پىنجەم كەنەویش لە

بەرپزھاجى حىيب پىنجوئى وەرگرتوہ.. ئەویش لە كاك حەمە رېشەى ساپەقى بىستوہ .

مالى ھەلال و نىھتى باش

كاك ھەتا برادەرىكى دېرىنمەو يەكترمان خوش گەرەكە.. رۆژىكىيان بابەتى پارەى ھەلالو ھەرام و ماندوو بوون و شەو نخوونى و كارى گەرما بە رۆژى ھاوین ھاتە ئاراوہ..

ھەر يەككەك لە نىمە رووداوىكى گىراپەوہ نەویش وتى: باوگم (شىخ ئەحمەد) زۆر دەمىك بوو دەمانزانى پارەى دانراوى ھەيەو نەمانزانى لە كوئىدا ھەشارى داوہ، لە لای كەسمان باسى ناگرد.. كە زۆرمان بۇ دەھىتا دەيوت: بەو پارمىە نىھتى كارى خىرم ھەيە. باوگم پارەو پولى زۆر بە ناپەھەت پەيدا دەگرد، بە ئارمقى ناوچەوانى خۆى دەزىا..، ئەو سالەى شەرى عىراق – ئىران درىژەى ھەبوو، سوپاى ئىران بە تۆپى دوور ھاوئىژ شارى سلىمانى بۆردومان دەگرد، نىمەش ھەك ھەمو خەلگى سلىمانى و (شەھىدانى نازادى و خانووە ھورمگان) ھەردەمان پىرگىرەبوو لە گۆل ھەبەر پەنجەرەو دەرگادا ھەئەمان چنى بوو ساخوايە ئەمە پارچەيەك تۆپ بەرمان نەگەويەت، لەم تۆپ بارانەدا زۆرىك لە دانىشتوانى ئەم گەرەكەنە (شەھىدو برىندارو كەم ئەندام) بوون، ئەوہى من ھەت بىرم ناچىتەوہ پياوئىك ناوى حاجى سالىچ بوو لە چوارتاوہ (كچەكەى و كورەكەى) نارەبوو بۇ شار سا خوايە ئەمان لە بۆردوومانى چوارتاو دەورو بەرى سەلامەت بن، بەلام بى ئاگا لە ھەدمى ئىلاھى، لەكاتى تۆپ باراندا ئەم كچ و كورە خۇيان دەكەن بە كونە تەيارمەكەدا لەو بەر مەزگەوتى ھەنجىرەكەوہو تۆپىك دەدات بە بەردەم كونەتەيارەكەدا براكەى لە پىشەوہ برىنداربوو كچەكەش سەئەن شەھىد بوو.. ئەمە زۆر ھەزاندى ئاخىرى بە نىسبى بوو ئەو مەرگەى كە لە دەستى راي دەگرد، ئەمە لەلايەك.. ھەرە بزانن شىخ چى لە پارمەكى كىرد.. پاش چەند مانگىك تۆپ باران نەمانىنجا ھەر مال بوو مەكىنەى دەگرد بۇ ھەيدانى ئەو گۆل ھەلەى بەر پەنجەرەو دەرگاكەنى..

ئىمەش رۇزىكىيان لەگەل دايىكەم و خوشكەكەمدا دەستان كىردە خاۋىن كىردىنەۋەى ناو
مالەكەمان.. باۋكەم لە مال نەبوو..

ھەرچى پەرۋو پالو گوۋىنى و كەرسەى خىراپ ھەبوو لەبەر دەرگا داماننامال خاۋىن
بۆۋە.. كاتىك (مەكىنەى خۇلى بەلەدئ) ھات خىستمانە ناو مەكىنەكەۋە لاي نىومرۋ بوو
باۋكەم ھاتەۋە ناو مالى بىنى بە خاۋىنى دەست خۇشى لىكرىدىن.. وىستى نان بخوات..
سەرنجى دا لە توۋنى ھەمامەكەو سەرسام بوو، ھاۋارى كىرد: دايكى عەتا! دايكى عەتا!..
نەۋە كۋا پەرۋو پالى ناو ئەو توۋنى ھەمامە.. دايكەم وتى: ۋەللا ئەمەرۋ مالمان پاك
كىردەۋە ھەم ۋەشتە پىسەكانمان فرىدا.. باۋكەم ھاۋارى كىرد: ئەى ھاۋار.. مال كاۋل بووم
ھەرچى پارەم ھەبوو لەو توۋنى ھەمامەدا ھەشارم دابوو.. چۆن فرىتان دا..!! داتان بە
كىۋ لە كوئى فرىتان دا.. دايكەم وتى دامانە مەكىنەى خۇلەكە.. خىرا باۋكەم خۇى
كۆكرەۋە ۋەك رەشەبا دەرپەرى بۆ دەرۋە.. لە رىگا خواۋ راستان بەو مەكىنەى خۇلى
بەلەدىيە گەشتىبوو پىرسارى لىكرىدىن: كاكە گيان ئەو خۇلەى ئەم بەيانىيەتان لە
كوئى رشتوۋە.. ئەۋانىش دەشتى قىرگەيان پى وىبوو، باۋكەم خىرا خۇى گەيلىدىۋە (خۇلە
ھەمەلەكەى قىرگە) زۆر گەپابوو.. باش بوو ئەو ئاگرەى پىۋىمان نابوو بۆ سوۋتانى
كاغەزو شت نەگەشتىبوۋە توۋرەكە پارەكەى باۋكەم.. زۆر بەزەھەمەت گۆنىيەكانى
دۆزىبوۋە، لە ناو ھەمەيلىدا ئەو گۆنىيەى ناسى بوۋە كە پارەكەى تىادا
شارىدىۋە.. بەلى پاش نوۋىزى ھەسر لەو لاۋە بە دلى خۇش و بە پارەكەۋە گەپەۋە..
لە ئاكەدا وتەن: ئىمە يەك خىزانىن بۆ دەبىت پارەت نەئىنى بىت، پىكەنى و وتى: باشە
لەمەۋلا با ھەمەتان بىزانن.. ئەو پارەمە بە ئارمەى ناۋچەۋانم پەيدا كىردەۋە نىتى
ھەجەم ھەيە (إنشاءالله) ئىمەش وتەن: مالو پارەى ھەللا بۆ كارى ھەللا.

پېغەمبەر ﷺ لە خەوى حاجى محمدى ھەورامیدا

بەرپەزەن ھەمو کات مەرۆفەكان ئەبەیت ئاومێد نەبەن لەدەروازەى پەرحەمت و بەرەمەتى خودای ھەردو جیھانیان.. ناپەرحەمتی و ناچارامی و نااسودەیی و نا ئومێدی تەنگت پێھەلنەچن ھەردەم خۆت بە قوتابی (قورئان و پېغەمبەر) بزانە.. دڵنیابە.. چاک چاک بزانە سەرکەوتو ئەبەیت و چۆک بەبەرەمبەرەمەت دادەمەیت.. کاری تێدەمەیت و بەدەستی لەمرزۆکی کەرت تێناگات.. دڵنیابە خەوای گەورە بەجوانی بەپاکی ڕووی تێکە سەرکەوتەین کەس دەبەیت لەسەر زەویدا.. ئەمەڕۆش ئەبەیت بەیانى.. دۆبەیانى.. بەنارامبە مانگیکیتر سەرکەوتن بۆکەسى خۆرەمۆشت جوان و بەحەیاو بەئەدەب و خۆراگرانە لەم زەمان و زەمینە فراوانە، چاک چاک بزانە.. گەر سەرکەوتو نەبوی بگەرپەرمو بەکارمەکانتا دەرمانیت لە کوێدا کەم و کورتى ھەبە.. باومر بکە چاک دەبیتەو.. سەرکەوتو دەبەیت و دەبیتە چارەخانی شەھەرمەنگى نا ئومێدی و بێھەوايان حاجى مەجیدی خانی مەلا عوسمان سالى ۲۰۰۴ سەردانیکی ئاوايى (کەسەنەزانی) سەر شیوی سەقزی کوردستانى خۆرەھەلاتى - ئێران - کردبوو.

چەند جارێ سەردانى کردبوو بەلام ئەمجارەیان بەھەوايەکی خۆشەو گەراپەو.. حەزم کرد ئەو ڕوداوە خۆشە کە کردیە دیاری گەشتەکەى منیش بیکەمە خۆشترین مژدە بۆ مەرۆفە پەيامدارەکان...

بەرپەزەن دواى حەسانەو چۆبۆنە سەر حەوزو ئاوی مەزگەوتەکەو ئەو ئاو خۆشییەى بێنیبوی سەرنجی ڕاگێشبوو لە مەلا عوسمانى خوشکەزای پەرسى بو... ئەوێش کورتەى ڕوداوەکەى بۆ بەیان کرد بوو کە بۆتان بەیان ئەکەم إنشاء الله.

خالە گیان ئەم حەوز ئاوەى تۆ لەسەرى دانیشتوی بەرھەمی خێر و خۆشى و بەرەمەتى ئەو خەو بو کە حاجى محەممەدى دانیشتوی گوندەکەمان بەرەسولی نازدارپەمە (ﷺ) بینى بو ئەم زاتە خواناسە زۆر مۆتەقییە زۆر خواپەرس و نورانیە بەتەمەن نەزیک

بۆتەۋە لە ۹۰ سالىك.. زۆر راستگۆۋ خۆشەويستە لە ناو ھەموانا.. ماۋىيەك بو نوپۇز جەماعتى جومعەمان ۋەك پىۋېست نەنەكرد لەبەر كەم ناۋى و وشكە سالى كە خۆى گىراپەۋە بۆ خەوت سالىك لەمەۋبەر واتە ۱۹۹۷ وشكە سالى عەجايەب بو پىغەمبەر چوبوۋە خەۋى ئەم حاجى محەمەدەۋە كە بە رەگەز ھەۋرامىيە ۋېرسى بوى بۆچى جومعەو جەماعتيان ساردو سېرە حاجى محەمەد؟! ۋەك جازان نەماون؟ ئەۋېش عەرزى رەسولى ئەكرەمى كرد بو كە:

قوربان گيان ناومان نەماۋە لە ناو دىدا.. ناۋو ناۋەدانى زۆر گرنگە بۆ گوندەگەمان و بۆ خواپەرستى.. پىغەمبەر (ﷺ) پىي فەرموۋېو:

حاجى محەمەد لە دوورى دىكەتەنەۋە نىزىكەى سەد مەترىك دەبىت دار بەلالۇكى ھەيە بە دورى دو ھەنگاۋ لەو لائەۋ دارەۋە مەترو نىۋىك بەبى زىادوكەم ھەلگەنن ئەگەنە تاشە بەردى ئەو بەردە لابەرن و نىو مەترىكى تر زەۋى ھەلگەنن دىگەنە ناۋ ناۋىكى زۆر باش بەشى مزگەۋەت و ناۋايى دىكات..

بەيانى بەرۋىيەكى خۆشەۋە ئەمە دىگەيمەنى بە كۆرەكەى و كە ئەۋېش عەرزى مەلا عوسمانى بىكات.. بەلام كۆرەكەى دىنگ ناكات و لە ئاكامەكەى ئەترسى كەۋا نەبىت...

بۆ رۆزى دۋاى دوبارە ھەمان خەۋ دەبىننەۋە...

بۆ بەيانى يەخەى كۆرەكەى ئەگرى پىي ئەلى:

بۆ راسپاردەكەت نەگەياندەم .. پىلاۋەكانى سەرپى ئەكىشى و ئەگاتە لاي مەلا عوسمان..

خەۋەكەى بۆ ئەگىرپتەۋە.. مەلا عوسمان ئەلى:

جاكوا ئەم خەۋەت راستبۋايە.. حاجى محەمەد لەم وشكە سالىيەدا ناۋەدانى بىكەۋتايەتە ناۋ دىۋە..

بۆ ئەو رۆژە نىزىكەى (۱۰) ھەزار تەمەن ئەبىت ئەبەينى و كرىكارو پاچو بىل ئەبەن و لە رېگا خەۋەكەى دوبارە ئەگاتەۋە.. خەلگەكە بە تامەزرۋىيەۋە بۆ پىرۋزى كارەكەۋ ناكامى كارەكە دەروان.

ئەو ناۋىشەنەى ھەبو نىزىكونەۋە ماۋى دو سەعاتىك بەھاۋكارى چالەكەيان ھەلگەند گەيشتەنە بەردىكى مەيلەۋ زەردى كاھى .. تاشە بەردەكەيان چۋار دەۋرە دايەۋە دەريان ھىنا، لە دۋاى ئەۋە نىو مەترىك چالايان ھەلگەند....

لەگەڵ هەلکەندنی هەر پارچە گلێ خورپە و دڵ تەپە بە خەلکی ئەگەشت و خوشی و کامەرانی لە دلی حاجی محەمەدا گەشەي ئەکرد... لە ناکاو بە دەم هاوارێکی گەورەو حاجی محەمەد وتی: ﴿اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد﴾ ناو زیاد کرد... زیاد کرد... سەرگەوت بە پەلە کرێکارەکان هاتنە دەر لە چالەکە حاجی محەمەد بە لاجکی فەقیانەکەي ناویکی لیلاوی گرت و دەستی کردە خواردنەوی خوشی و هەرا کەوتە ناو دیکەو... پاش ماومیهك لە بۆریدا ناومان راگیشا بۆ ناو ناوایی و کردمانە دوو بەش بۆ (مزگەوت و بۆ ناوایی) لەو ناپەحەتی و وشکە سالی و بیبارانیەدا بپروا بکەن دار مازوارو دار گوێزی ئەو کەزو کیوانە وشک بون... سالتەکەي زۆر نەهات بوو..

بەلام سوپاس بۆ خوای گەورە ناو ناومدانی خستە دڵ و دەرونی خەلکەو و هەندێ کەسی هەرزە لە مزگەوت دوربون بەلام بەم خەو و بەم موعجیزە يە نیستا لە خوای گەورە بە زیاد بیت بونەتە ئەهلی جومعه و جەماعەت و مزگەوت و گوندەکەمان ژیاپەو... ژیاپەو... سوپاس بۆ هەمو لایەك..

خوێنەری دڵپەر لە نوری نیلاهی .. بەپاکی لە پەیام نزیک بەرمو و چونکە خوای گەورە کاری گرانت لەسەر ئاسان ئەکات، مەرفەهەکان بە ئەنواری رەسول شاد ئەبن و کامەرانی دڵەکانیان پۆشن ئەکاتەو... دە سەرنج بدە... خوای گەورە... پیغەمبەری گەورەمان چۆن ناگادارە بەرموش و کارو باری جوانمان.. وەك پۆزی روناك راستیەکان ناشکرایون.. دمتۆش مەترسەو خەمت نەبێ بە پاکی پو لە پەيامی پیغەمبەران بکە تا ئاسودە بژی و کامەران بیت بۆ بەهەشتی نەبپراوہ إنشاء الله.

هەولیکى ژاكاو دژ بە كۆرپەلە

كورىكى لاو^{۱۰}، كەم ئەزموون لە ژيان، خاوەن بېروانامەى سادە، دواى چەند دانىشتنىكى سادە سۆزدارانە، لەگەڵ كچىكى هاوكارى بوونە هاوسەرى پەگترى و چوونە كۆشكى خىزاندارىيەو لەگەڵ تىپەر بوونى رۆژگارمەكان وردە وردە ئەزموونى ژيانىيان و مردمگرت و بوونە خاوەنى كۆرپەيەكى جوانكەلە.. ئەم مەندالە رۆژىك لاى دايكى كچە.. بەهەر حالى بوو پىيان گەياندو توانى ئەم لەسەر قاچەكانى خۆى بوومستىنەيت، كاتى وا هەبوو لە لاى مائە دراوسىكانىيان بەجىيان دەهەشت تا دەگەرپانەو. بەم شىوئەيە دەروونىيان نا ئارام دەبوو، بەردەوام دلىان لاى ئەم (كۆرە) يان بوو.

پاش ماومەك دايكەو باوكە بېرىار دەمدەن كە (مەنەى مەنالبوون بکەن و نەهەيلن ئەندامانى خىزانەكەيان زىاد بکات، ھۆكەش بەخىو نەکردن و پەرورە نەکردن بوو ھەك پىوېست).. تەمەنى مەنالبوونە پىنج سالانە دايك و باوك لە ناو مالى خۆياندا بوونەتە خاوەنى سەيارەو تەلەفۇن و كەمەسى ناو مالى پۇشتەو پەرداخ.

رۆژىكەيان ھاوسەرى بە مێردمەكى دەمبەزى: ھەست دەخەم سەم ھەمە.. چى بکەن باشە؟ بەمەگەو خۆيان دەگەيەننە عەيادەى پزىشكى ئافەرتان، پزىشكىش ھەك عادەتى كارمەكى و دنىابوون لە بارو دۆخەكە شىكار (فەحص)ى بۆ دەنووسىت لە ژوورى تەنەشت دکتۆر ئەنجامى دەدات و سەگەكى دەسەلمەنەيت .

كە ھەمەو نەكولى ئى ناکرەيت، ئافەرتەكە بەم ھەوالە زۆر دىل تەنگ دەيەيت و پاشان ھەوالەكەش بە مێردمەكى دەدات.

¹⁰ (بە دەستكارىيەو لە كىتەبى دىن و ژىن وەرگىراو) .

مىردەكەي ھەز بە بوونى مىندال ئاكاك و ھاسەردەكەشى ھەروھە، بېرىپ دىمەن بېچنەو، پاشان بېچنە لاي دىكتۇرەكەيان، دىكتۇرىكى شارمەزاترو داواي لى بىكەن بە ھەر شىۋەك بوو ھەم سىكە رىزگارەيان بىكات، پاش چەند رۇزىك دەچنە لاي پىزىشكى ئافرىتان و داواكارىيەكانى پى رادەگەيەنن كە بە دەرمان يان شتى تر مىندالەكەيان لەباربەرەيت، بەلام ئەو رازى ناپىت كە ئەو ئىشە بىكات و دەرمانىك بىدات بە ژنە بەو ھۆيەو سىكەكەي لەبار بېچىت.. بەلام ئەومىندە بە ژنەكە دەلىت: تۆ دىتوانىت بە ھەلگىرتى شتى قوورس يان بازىدان لە شوپىنى بەرزەو يان سەرمەھۇلات سىكەكە لەباربەرەيت.

ژنەو پىاۋەي غەمبار وا دىزان كىۋى پىرەمەگروون لەسەر شانپانە، دېنەو مالىھەو كۆرە تاقانەكەيان لە مالىھە دراوسىيەكەيان دادەنن و دەچن بۇ بىنارى شاخىك و چۆلە وانىيەك بۇ ئەۋەي تا چى زوۋە ژنەكە بەسەر شاخەكەدا سەركەۋىت و ھىلاك بېيىت و لە ھەندى شوپىنى بەرزەو بازىدات بە مەبەستى لە ناو چوونى كۆرپەلەي ناو سىكى، ئەمەي باسما كىر بە كىردەو زۆر گران و ناپەھەت بوو، بەلام ھىچ بىرىان لە ئاكامەكەي نەكىردەو.. بىرىان لە تاۋان و پىشەھاتە خراپەكان نەدىكىردەو..

ئەزمون لە ژيان ئەم وانە پىر عىرەتەي پى نەبەخشىبوون، ھەوليان دەدا فېرىبىن، بەلام بە كۆپرانە.. بەلى پاش چەند سەمەتەك ھاسەرو مىردى چەۋاشە، مانىدو دەبن و ئازار دىكىش. ئافرىت ھەست بە ژانەسك دىكات و سۈارى سەپارە دەبن و دېنەو بۇ مالىھە، بەلام ژيان وانەيەكى عىرەتاۋى پى بەخشىن كە ھەرگىز لە بىرى ئىمەو ئەۋانىش نەچىتەو.. كاتىك نىزىك بوونەو لە مالىھە..

قەربالغىيەكى زۆر لەدەورو بەرى مالىيان دەمىنن، بە ھەمو ھەنگاۋىك چەندىن خەيالات شەپۋەلكەنى ھەزى ژاكاۋيان دىمىرئە ئەۋەي بىرىان بۇي ناچىت مەركى تاقانەي كۆرە ناۋازمەكانە، كۆرى تاقانەيان لەسەربانى مالى دراوسىكەيانەو بەرىتەوۋە مىشكى سەرى پىرژاۋە لە جىدا ۋەقاتى كىردەو، ژنەو پىاۋە ئەم ھەۋالە دەمىست قەلەمى ئەزىنۇيان دەشكىۋ زەنگى بىرو ھۆشى نەخۇشيان ھۆش دېتەو.. خۋايە گىيان چىمان بە خۇمان كىرد.. ئەي ھاۋار بە مالىمان، كارمەكە دەسپىرئ بە باۋك و دايكى و دەلىت: ھەر ئىستا دېنەو.. باۋكى كۆرەكە دەلىت: خەمى كىز و قەبرىت نەبىت پەيدام كىردەو.. سەركەردان مەپۇ..!!

كۆرۈش دەلىت: بابەگيان لەلەيەكى ترمو قورمان بۇ گىراومەتەو ئۆو خەرىكى بن و ھەر ئىستا دىيەنەو. دەجىنەو لای دكتۆرەكو داواى لىدەكەن كە بەھەر شۆمەك بىت نەھىل ئۆنەكەى منالەكەى سكى لەبار بچىت، چونكە ھەر ئەمپۆكۆرە تاقانەكەيان مردوو، ئەگەر ئەم منالەش لە سكى دايكىدا بمرىت بى منداڭ دەمىنەو، ناچار ھەزار دوغا پارانەو دەكەن بۇ لەناو نەچوونى سەكەكى .

تا خواى گەورە رەھمىيان بى بكات و وەكو ئەو تاقە كۆرەى لىومرگرتوونەتەو، لەجىياتى ئەو ئەم كۆرپەلەى ناوسكى دايەكەيان بۇ بەمىنىت و سەلامەت بىت .

لەكۆتايىدا خويەنەرى بەرپۆز ھەركىز نازەھەت و بىتاقەت نەبىت كاتىك خىزانەكەتان سكى دەبىت و ناتوان بەخىوى بکەن، چونكە منداڭى تىرىشتان ھەم، بەلگو سوپاس گوزارى پەرومردگار بکەن، چونكە ئەگەر پىنى ناشكۆرىن ئەو دوور نىيە وەكو ئەم بەسەرھاتەى باسماں كەرد خواى گەورە منداڭەكەى تىرىشت لىومرگىرتەو پاشان بە خۆت بزانىت كە چ ھەلەپەكى گەورەت كەردوو.

دووپاتى دەكەمەو قەت نەكەن كەرى نىعمەت بکەن نامان.. سەد نامان.

براپەكى بەرپۆز وتى: زۆر نازەھەت بووم كە منداڭىكەمان ھاتە بوون كە نىمە ھەزماں نادەكەرد دروست بىت.. ھاوسەرمەكەماندا كە بچىتە لای (نافرەت) كە بۇ سەك لە ناوېردن بە ناوبانگ بوو.. ئەوېش رازى بوو، پارەم پىداو رۆپشت.. نىومپۆ ھاتەو بۆنى خواردنى خۆش دەھات، چوومە ژوورەو پەرسىم: نافرەت چىت كەرد..؟

ھاوسەرمەكەمان وتى: وەللاھى كە وىستەم بچەم بۇ لای نافرەتەكە زۆر ئاساىى بوو بەلامەو ئەو كارە نەنجام بەدەم، بەلام كە سەپەم كەرد چەند منداڭىكە يارىان دەكەردو پىدەكەمەن و دل خۆشيان دەنواند، مەنىش لە دل خۆمدا وتم: ئەگەر ئەم كۆرپەلەپەى سەك بىتە دى وەك ئەم منداڭە دل خۆش دەبىت.. يارى دەكەت و لە ژياندا و ھاوکارمان دەبىت.. لە پاش و مەفاتىشمان دوغاى خىرمان بۇ دەكەت.. بۆپە گەپامەو ئەو پارمەشەم دا بە مەرىشكىك و بۇ ئەم نىومپۆپە دەپخۆين، رەزق و رۆزى لای خواى گەورەپە.. تا سەربەدات رۆزىش دەدات.. (ولا تقتلوا اولادكم خشية اطلاق نحن نرزكم واياكم ان قتلهم كان خطا

كەبىرا) الاسراء / ۳۱

ئەو منداڭە ھاتە بوون.. ئىستا لە قۇناغى سەرمەتايى دەخوئىنىت و زۆر لە منداڭەكانى تىرمان ژىرترو سەركەوتوو ترو خۆشەوېستە لەلەى خەلگى..

بۆیە دەتایم: لە شاریکی میسر زۆر ھەولێرا کە منداڵ دروست نەبێت نزیکی دەسائ ئەم
پروفسە بھردھوام بوو، بەلام سەرکەوتوو نەبوو.. پاشان ژنان دەستیان کردوو بە منداڵ
بوون بپروا بکەن ژنانی ئەو شارە ھەرچی مندائیان دەبوو لە دووانە کەمتریان نەدەبوو..
خوای گەرە ھەقی ئەو ھەموو ساڵی کردوو.. لەبەرئەو نەخشەی ئیلاھی زۆر جوانە
دەستکاری مەکەن.

دواى (۲۸) سال دابران

دواى (۲۸) سال غەربىي و دوور لە يەكتر ژيان مالى دنياو خۇشپىيەكانى نەبوونەتە بەربەست، ئەو سالەى ئاوارەى كوردستان بووين لەگەل خيزان و هاوړئو هاوسەنگەراندە لەگەل سەركردەى شۆرشى نەيلول لانەواز بووين و ھەريەكەو كەوتينە ناوچەو شارېك.. ئەمەى بۆتان دىگىر مەوہ لە كوردستانى باشوور.. لە ناوچەى بادىنان لە كۆمەلگەى (دىانا) بە باشى و بە واقىعى دېتەبەر سۆماى چاومكانتان..

پياوړكى بازركانى سەرمایەدارى كوردى سوريا، بە ھۆى كارمەكەمەوہ لەگەل ھاوسەرمەكەيدا لە شارى تارانى پايتەختى ئيران سەركەرمى كارو بازركانى خۆى بوو، سەرمایەكە بەگجار زۆرى ھەبوو، لە ھىچ كەم و كورتیان نەبوو، خاومنى ھاوسەرىكى نازدارو دلناسك بوو..

رۆژانە كە دىگەپايمەوہ مال وای ھەست دىكرد بەرمو پەكئ لە باخەكانى بەھەشت ھەنگاو دىنيت، ھاوسەرمەكەشى بە ھاتنەوہى مېردەكەى ھەستى بەخۆشى دىكردو وا دىھاتە ھەزرى كە خۆشەويستىر كەسى سەرم زەوى ھاتۆتەوہزەمەنىك گوزەرى كرد.. ئەم دوو خۆشەويست و ھاوسەرە بۆيان دەرگەوت كە مىندانىان ناييت..

بۆ ئەم كارەش رېگەو شوپنى پزىشكيان گرتەبەر.. بى ھىوا بوون.. پاشان ھۆكارى ئاينى ئەمەش سوودى نەبوو.. مىنانىان نەبوو.. نەبوو.. تارادەپەك بى تاقەت بوون.

پياو بازركان ھاوړپىيەكى لە نەخۆشخانەى مىنانبىون ھەبوو لە شارى تاران، بۆيە داواى لئ كەرد پارمەتى بدات بە ھەر نرخیك بىت كۆرپەپەكى بۆ پەيدا بكات.. بە مەرج لە رېگەى ھەلەوہ لە دايك بووييت.

ئەم كارە بۆ پزىشكى ئەوئ زۆر گران بوو، چونكە لە دايك بوونى كۆرپەلەكە زۆر بە خىراى مەداليا (قرص) يكى پتەو دىكرتە مىلى و ھەمو ئەدرەسپىكى ئەو ساواپەى لەسەر

دايارى كراۋە، تا ئەو كەسە ۋەفات دەكات كارى پىدەكرىت و لە ناۋ ناچىت، ھەر لەبەر ئەم ھۆيە بوو كەس نەبوو كۆرپەي خۆي بىەخشىت..

ئاپا دەبىت كابراي كوردى سورىاي خاۋەن بازىرگانى زۆر لەم كارمىدا سەرگەوتوو بىت؟
رۇژىكىيان ئافرىتىكى كوردى كوردستانى عىراق، كە ژنى بىشمەرگەيەكى بادىنانى دەبىت، بە پىشەي رۇژگارى لەگەڭ ھاۋسەرى ژيانى كۈلەمەرگى و غەرىبى بەسەر دەبەن.. ئەو رۇژە ژنەي بادىنانى ژان دەيگىرى.. بە قەرزو قۇلە ھاۋسەرگەي دەگەيەنئە نەخۇشخانە، پاش چەند كاتزمىرىك خۋاي گەۋرە بەسكى دوو مىندالىيان پىدەمەخشى، دكتورى نەخۇشخانە كە دىيانباتە ژوورى (دۇسىيەي كەسايەتى) ھەمو كارىكىيان بۇ ئەنجام دەدات، پاش ھۇش خۇ ھاتنەۋە پزىشكەكە زۆر ساختە چىيانە لە خىزانى بادىنانىيەكە دەگەيەنئى ھاۋسەرگەمىت خۋاي گەۋرە كورپىكى جوانكىلەي پى بەخشيۋە.. مىنالە ساۋاكەي تريان ھەشار دەدات و تەلەفۇن بۇ كابراي سورىاي دەكات، كە خىرا بگاتە نەخۇشخانە.. بەئى پاش چەند ساتىك مىنالەكان بە نەينى لەيەكتر جىيا دەكرىنەۋە.. مىندال لە لاي ئەم خىزانە گەۋرە دەبىت و گەشە دەكات، مىنالەكەي ترىش لاي دايك و باۋكى ئەسلى گەۋرە دەبىت و گەشە دەكات..

ئەم نەينىيە تەنھا خۋاي بەخشندە كاكى دكتور دايك و باۋكى سورىايى دىمىزان.. ئەم خىزانەي كوردى بادىنان لە ھەمو بىرو بۇ چوونىياندا ھەر يەك كورپە ھىچى تر.. رۇژگارەكان گوزمىيان كىردو ناخۇشىيەكان رەۋىنەۋە، مالى بازىرگانى سورىايى شارى تارانى بە جىيەشت و گەپايەۋە ۋلاتى خۇي، خاۋمنى چەندەھا دوكان و بازارو تەلارو بابەتى پارە راكىش بوو، كورپە تاقانەكەشى بۇ ھەمو جىگەو رىگەيەك ھاۋرپى بوو، زۆرى خۇش دەۋىست و سۆزى دايك و باۋكىيان پى بەخشيۋو.. پاش چەند ساتىك و لە سالى (۲۰۰۲)دا كورپەي نازدار نازى دەشيۋىت و باۋكى بازىرگانى ۋەفات دەكات، لە كوردستانى عىراقىش راپەرپىن دروست دەبىت و ئاۋارەو پەرتەۋازەكانى ۋلاتانى دراۋسى دەگەپنەۋە سەر لانەو جىگەي خۇيان و لە كۆمەلگەي (دىانە) دەگىرىنەۋە.

پاش ۋەفاتى باۋكى، ئەم خىزم و برايانەي پىۋاي بازىرگانى سورى (ماميان) تەماع بەرى جاۋى دەكرىت و بۇ بەرنەكەتنى يەك قىرووش بۇ ئەو كورپە، مالى بابى راستىيەكەي لەلا دەدركىن.. ئاي تەماحى دنيايى.. بۇ دەبىت مەۋفەكان ھىندە دىلت بن.. بۇ؟

كوپە زۆر ناپەھەت دەپت.. زۆر غەمبارو پەشئو.. بە گریان و ھاوار ھاوار دەچیتە لای دایكى.. كە پىر بوو بوو بەرمو كۆچى دوايى خۆى ئامادە كردوو، ئەمىش ناچار راست و دروستى لەلا دەركىنى و ھەمو راستىيەكانى بۆ دەگىرپتەو، نەينى ژېرپەرە دپتە سەر بەرە، كوپە زۆر گلهيى لە دايك و كەس و كارى دەكات، ھەك شىتى ليدت.. ئەى ئاكام چى دەپت..!!

كوپە دەپت: مادام ئىو ھەم ناپاكي و خيانەتەتان كردوو نا چارم بەجىتان بەيلىم.. بەلام رىگەيەكم بۆ دابىن، تا بگەمەو دايك و باوك و براى راستى خۆم و بياندۆزمەو.. مامى كوپە شارمزا لە ھەمو بوارىكدا نەخشەى توركيای دەداتى، پاشان عىراق و كوردستان، پاشان ناوچەى حاجى ھۆمەران، بۆ پرسىارو راو دۆزىنەو كەس و كارى.

پارمكى باش وەردەگىر، نەفرەت لە ھەمويان.. بەرمو كوردستان.. خۆت بگرەو ھاتم.. قەدرى ئىلاھى وھا دەگونجىت كوپە دپتە خاكى عىراق و لە ناوچەى حاجى ھۆمەران، پرسىار لە خزم و كەس و كارى دەكات، ئەمەش دواى ماندووبوونىكى بى وپنە دەگاتە (زالگە)يەك و ناچار دەپت دابەزى بۆ پرسىار.. نەسارمزا.. غەيب.

دوو كوپى خاومن پلە لە زالگەكە، كە ھەم كوپە چاودەكەن دەچنە لای و دەلین: مالى خراپ تۆ دوو رۆژت ماو ھە بۆ تەواو بوونى مۆلتەكەت، پەلەت چى بوو لە گەرانەو.. ئەوى تریان دەپت: چاوكە.. چاوكە چۆن خۆشى گۆرپو ھە بۆ ئەو ھە ئىمەش نەپناسىنەو، كوپەش ھەك لە سەربان بەرى بەنەو دەپرس: ئەرى كاكە گيان! عەيب نەپت لە كى دەپوین..

كوپى نىگابانى زالگە دەپت: بۆ تۆ (د) گيان نیت؟

ئەویش بە سەرسامىيەو دەپت: نە بابە ئەمەن (B) م و خەلكى سورىام و ئىستا بەم نەخشەيە ھاتووم مالى خۆمان بدۆزمەو، ناويان فلان و فیسارە، يەككە لە پۆلىسەكان دەپت: ئەوى تۆ لىو ھە دەپت بۆى دەگەپت باوك و دايكى ئەو برادەرى ئىمەيە كە لىرە دەوام دەكات و ناوى (د)، تۆش زۆر لەو دەچیت و دەلێ سۆيىكن و كراونەتە دوو كەرت.

كوپە غەرىب دەپىزى: ئەو پۆلىسەى ئىو دەپلین چۆتە ئىجازە كەنگى دپتەو.. پۆلىسەكانىش دەلین: ئەو برادەرمەن كە زۆر زۆر لە تۆ دەچیت، لە سەر جەھازى

لاسلىكىيەو بە مۆلەت گەپراوتەو، ئەمىرۇ پېنج شەممەيە ھىج، ھەيىش ھىج شەممە دېتەو، رۇزگارىش دىرەنگە تۇ نايىت بىرۇيت، لە زالگەكانى تر دەگىرۇيت، ھەويەو كارو بارت پېنىيە، ئەمشەو بىمىنەرمەو ھەيى لە خزمەتتاين، رۇزى شەممە ئەو كورۇش كە بە حسابى كۆن بىراتە دېتەو... ناچار مل دەدات و ھەمو بەسەرھات و ناپەھەتى و خۇشى خۇى لە ماوۋى ئەو دوو رۇژمدا بۇ باس دىكات.

رۇزى شەممە يەكلا بوونەوۋى راستىيەكانە.. رۇزى شەممە رۇزى ناسىنەوۋىيە، بەئى ئەو رۇژە ھات و بىراى عىراقى گەپرايەوۋى بىراى سۈرى خۇى پېناسان.. بەئى ئەم دوو بىرايە زۆر سەرسام و دوو دىل لە لايەك و خۇشى و شادى لە لايەكى تر.. دوو لاو.. دوو گەنج، ئەمان دووانەى لەيەكچۈو بوون، دۋاى ئەم زەمەنە زۆرمە لە (۱۹۷۵-۲۰۰۲) يەكتىيان ناسىيەوۋى بۇ زىاتىر دىنيا بوون، ھەزىيان كىرد بچەنەوۋى مال.. گەپرايەوۋى مالى خۇيان و ھەمو نەيىيەكانى خەستەخانەيان پېشانى يەكتىر داو ئەم دايەك و باوك و دوو بىرايە بەيەكتىر شادبوونەوۋى دۋاى (۲۸) سال لە دابىران، تەماحى دىنيا بوو بە ھۋى بەيەكتىر شادبوونەوۋىيان.. ناي لەو خۇشى و شادىيە..

ئەم رووداۋە لە بەرپىز (مامۇستا شىخ عەلى) وەرگىراۋەو نەويش لە نىزىكەوۋە لە كەنالە ناوخۇيەكانى بادىنان پەخش كىراۋ ئەم دوو بىرايە بە بەلگەى وىراسى و دەورو بەر بەيەكتىر شادبوونەوۋە.

هەلوئىستىكى دىلرانەى مەلا عەلى مەلگەندى

يېۋىستە لەسەر ھەمو لايەكمان كىردەو چاكەى ئەو پىاۋە چاكانەى پېش خۇمان لەمىاد نەكەمىن كە دىربارى مەلگەندى چاكانەى كىردەو پېگە و جىگەى راستىان پېشانى مەلگەندى چاكانەى چاكانەى خۇماندا.

دەلئابە پېشى پىيان بىگىر ئاينە بە چاكە و بەرپىزەتەكەپەو ئەمەى بەردەست نىماندارى و ھىمەت و بەرزى و خاۋەن ھەبەت و زىرەكى و دىسۆزى و پىاۋەتى خاۋەن خۇشبو (مامۇستا حاجى مەلا عەلى مەلگەندى) دىردەخات.

بۇ ئەمەى مەلگەندى سەدى بىست و يەك بزان مەلگەندى سەدى بىست چۇن ھىمەت بەرز بون، بۇ تاكە دۆلەت (پەشت و پىزان و كەسەپەتەن شەرىفىان) نەفرۇشتەو، ئەم پىاۋە بىكەبە ئەمەى زىيانى خۇت و لەكارو كىردەوكانى ورد بەرەو و ئارەقى شەرمەزى ناۋچەۋەنت بىسەر گەر ھەلەت كىردە لە رابىردە پاشان بېرىدە بۇ داھاتو كەركەپەت و بىگۇرپەت... سەمەتە پىمخۇشە بزانىن (مەلا عەلى) كىيە؟ حاجى مەلا عەلى مەلگەندى كۆپى حاجى (مەلگەندى مەمەد ئەمىن ئاغا) يە، بەسە پىشت ئەچنەو سەر (سۇبجان ئاغا) خاۋەنى سەمەتە سۇبجان ئاغا سالى ۱۸۵۸ ز لە شەرە پازاۋەكەى سولەپەنى لە گەرەكى مەلگەندى ھاتەتە دىناۋە، خۇپەندى لە حوجرە مەزگەتەكانى ناۋ شار لەلەى مامۇستايانى ئاينى بەسەبىردەو فېرىۋە تا شارى (سەنە) بۇ ۋەزىرەنى زانستى شەرىقى چۈۋە و مەندە نەبۋە لەو بۋارەدا كاتىك باۋى كۆچى دۋاى ئەكا خىزانىكى زۆرى بەسەردە ئەكەۋى، ئەم زاتە خاۋاناسە بە بەرەمەى زەۋى و زارو چەند دۋكانىك كە وەرسە دەپەت ئەم خىزانە دەپەت بەرپەۋە بەھىزى بازو نىرادەى بەھىز خۇى سەرقالى كىشتوكال و بازىرگەنى دەمەت، كەچاۋى بە نەخۇپەندەۋارى پۇلەكانى شەركەى دەمەت قۇلى مەردانەى ئىھەتەمەت و لە مەزگەۋى مەلگەندى بەھىز مەجە و بەھىز بەرەمەر وائە بەگەنچە و مەندەلەن دەپەتەۋە بۇ شەركەۋى پىاۋەنى سەرسەكۆى مەزگەۋەت و مەجرەبى

مەزگەوت ئەگەۋىتە نامۇزگارى ئەوانىش و پېشنوئىزىيان بۇ دەكات بەخۇراپى و چاۋى لە پاداشتى ئىلاھىيە.

ئەم خواناسە (مەلا عەلى مەلگەندى): پىاۋىكى پەۋش و خوۋ بەرزو دىل و دىرون خۇش و باش و ھېمەن بوۋە، لە كۆرۈ ئەنجومەنا قەسە ئەستەق و شىرىن و كارىگەر بوۋە.

مەلا عەلى عەسرى و بەخشندە بوۋە، ھەمىشە ھەزى بەچاگە و سەر بلىندى ئەتەۋەگەى ئەكرد، خاۋمنى سەرگوزشتەى جوان جوان بو، لەسەردەمى عوسمانىيەكاندا (ئىمام تابور) بوۋە ماۋىيەكىش قازى (ئاغجەلەر) بو، كاتىك دەور گۇراۋ سوپاى بىگانە بە دىن و ئەتەۋەمو خاك پاى خستە ۋلاتەۋە (ئىنگلىزەكان) ۋازى لە مۇچە خۇرى ھېنا، بە عىلمى زاھىرو باطنى خۇى مۇچەى بەرىتانى لەلا ھەرام بو.

بۇ خۇ ژياندن و دوركەۋتەۋە لەم خراپەكارانە كە پۇزانە لىي ئەمىن بىن دوكانىكى لە دوكانەكانى خۇى لەبەردەركى سەرا دانا، كە خۇى خەرىك كەرد بەكارىكى زۆر جوان و شىاۋ ئەۋىش (مۆرەلگەنى) بو لەگەلشيا سكالانوسى (ئەرزوۋال) ى دىنوسى، خۇى خەرىك كەردو پۇزانە پىاۋ چاكان سەردانىان دىكەردو لەۋتە بەنرخەكانى سودمەند دىبون و زۆر مۇتەۋازىع بو.

بەدەر لە زمانى داپك زمانى (عەرەبى، فارسى، توركى) باش دىزانى و كارى پىدەكەردن، لەپادمان ئەجىت ماۋىيەكىش بە پارىزەرى لەگەل (فەتاحەفەنى شەيدايى و مەلا عەلى مامە شىخە) دا ھاۋكار بو.

مىجەرسۇن سىخورى بەرىتانى و پاش شۇرشى شىخى ھەفەد كەبۋە (مىحافىظ) ى سلىمانى زۆر سەرسام بوۋ بەدو كەس (تاپەر بەگى جافو مەلا عەلى) ئەم دوۋ زاتەى زۆر لەلا بەرپىز بون و بەزىرەك و چەسپاۋ ونەگۇر ناۋى بىردون.

ئەۋەى من زۆر مەبەستە بىرو باۋەرى پاك چۆن كار دەكات ئەمەيە:

¹¹ ئىمامى تابور ئەم مامۇستا ئاپنىيە بوۋ كەراپەراپەتى خەلگى دىكەرد بۇ شارەزابون لە ئاپنى پىرۋزى ئىسلام لە ناۋ لەشكرو سوپادا، ۋاتە ئەم كەسانەى كە دىچونە خىزمەتى سەربازىيەۋە شارەزادەگران لە ھەمە ئاپن لەماۋى سەربازىدا.. ئەمە دىرپۇزى ھەمە تا ھاۋتنى ھوكمى بەعس لە سالى شەستەكاندا.. بەلام دواتر لاپان بىرد تا كەس شارەزايى نەمىن لە ئاپنىندا.

(مىجەرسۇن) ھاكىمى سىياسى بو زۆر دىلرقو زۆردار بوو كاتىك بەناو بازارو شەقامەكاندا گوزمىرى دىمكرد، ئەبوايە دانىشتوان لەبەرى ھەستانايەو پىئوارانىش پابومستانايەو مل كەچ سلاويان بۇ بىكرديە، ئەمە ھەرمانيك بو دەرىكردبو ئەم ھاكىمە رۇژىك بەبەر دوكانەكانى بەردەمكى سەرادا دىتە خوارى ھەمو دوكاندارمەكان لەبەرى ھەلدەستەن و لارمەلو بى ئىرادە سلاوى لىدەكەن.

كاتىك دىگاتە ناستى دوكانەكەى (مەلا ەلى) ھىسابى بۇ ناكاتو لەبەرى ھەلئناسى (مىجەرسۇن) ىش دىتە بەردەمى (مەلا ەلى) و دەلئىت:

ئەوە بۇچى ئەم خەلگە لەبەرم ھەلئساون بەلام تۇ لەبەرم ھەلئناسى؟ خۇى تورە ئەكا، مەلا ەلىش زۆر بەبى ئەھمەمەت سەپىرىكى ئەكاتو ئەلئ:

تۇ پىياوئىكى نامۇو غەپىرە دىنى بە ئاين و بىروباومىرى مەن دروستو پەوانايە لەبەر تۇ ھەلئەم چۈنكە خاى گەورە ھەرمويەتى: " ياأليها الذين آمنوا لاتتخذوا اليهود والنصارى اولياء لكم فمن يتخذهم فهو منهم". (مىجەرسۇن) تا ئەم ساتەش نەگەيشتبو بە كەسىك كە پروبەروى قەسى ھەقو بوئرانە بىكات زۆرى پىناخۇش بو بەلام ھىچ قەسە ناكاتو ئەروات، ئەو رۇژە مەراھى دەبئىت بە سىياسەتە تىزو گلاوھەكى خۇى بىرىكى تازە بروسكە ئاسا بە مىشكىيا دىت..

بۇ رۇژى دوايى تورەكەپەك پى لە پارە ئەكاتو بەسەربازىكدا بۇى ئەنئىرى، (مەلا ەلى) كىسە پارمەكە بەدەستى سەربازەكەو دەبىنى سەرنجى دەدات بەلام زۆر باش لە پلان و فىلى ئىنگىلىز تىگەپشتەو گلى ناداتەووە بە تورمى دەلئىت: لە كۆپوۋە ھىناوتە بىبەرەوۋە بۇ ئەوئ پارەى غەپىرە دىن بە كەلگى مەن نايەت و پىويستەم بە پارە نىيەو دلم دەولەمەندەو قەناعەتم بە شان و بالى خۇم ھەپە.. ئەوۋش بۇ مەن دەولەمەننىيە.

بە ناچارى ئەگەپتەوۋەو ئاكامى سەردانەكەو پارەكەى بۇ باسدەكات دواى ماومەپەك چەند ئىنگىلىزىكى تر دىتە لاي (مىجەرسۇن) ئەوۋش باسى (مەلا ەلى) يان بۇ ئەكاتو ئەلئ: مەلاپەكى ھۇشيارو وشيارو ورياو زىرەكە ئەنئىرىن بە شوئىن (مەلا ەلى) داو پىيدەلئىن: ئىوۋە بۇچى بە ھەرمەنپەوايى و ھوكمى ئىمە رازى نىن؟ ئىمە پىي (پاك و خاۋىن) مان پىشاندان و پىويان و شەقامان بۇ زۆر كىدون؟ مەلا ەلى لە وەلامدا دەلئىت:

پاك و خاۋىنى لە دروشمى مۇسلمانەو مۇسلمان ھەمىشە جىل و بەرگو لەشى خاۋىنەو لەشەو و رۇژىكا پىنج جار دەستىنۇژ دەشوا، پاشان پىگاۋ بان تەخت كىدون و دروستكىردنى

كردموى مۇسلماننەو ئاينى ئىسلام دەلى: ھەركەسى بەردى لەسەر پىگا بېنى پىويستە لەسەرى لای بەردى نەوگو بەكىكى لىبکەوئەت، ھەروھە دەستى يازمەت درىز کردن و نازوھە زۆر کردن پىشەى ئىمەيە، ئىوھ وازمان لىبىنن و سواری سەرمان نەبن ولاتى كوردستان ئەوھندە بەفەر و بەرەكەتە بەشى زۆرى جىھان بەخىو ئەكات. ئىنگلىزەكان ئەم وەلامەيان لەلا جوان ئەبىت و ئافەرىنى ئەكەن.

پاشان (مىجەرسۆن) دەلى: ئەگەر ئەم پارمەت وەرئەگرت خۇم ئەمزانى چ بەلەپەكم بەسەر ئەھىناى... پاشان ھەمويان لەبەرى ھەلەمستەن و بەرپەزەوھە خوا حافىزەى لىدەكەن داخى گرانەم ئەم پىاوھ زانایە لە تەمەنى ۹۰ سالىدا كۆچى دوايى كرد لەگردى جۇگا لاشەكەى بە خاك ئەسپىرن لە ۱۹ / ۱۰ / ۱۹۴۸ دا كە ئەم زەوپیە ملكى خۆى بو بەخشى .. كە بكرىتە گۆرستانى گشتى ” .

سود وەرگىراوھ لە رۆژنامەى ژىن ژ ۱۶۲۹ سالى ۱۹۶۱

¹² تىبىنى/ ئەم كات ئەم گۆرستانە ھەراغ شار بو بەلام ئىستا كەوتۆتە ناوچەركەى شارەوھ، جىگەى مردوو ناشتنى نەماوھ زۆرىمى زۆرى گۆرستانەكە كراوھ بە بەشى وەزارەتى تەندروستى بۇ خەستەخانە.

چكوسى ژنيك كارەساتيگ دەقەوميني١٣

هەمو مائىك نەينى خۆى ھەيە ئەم رۈوداۋە چىرۈكىكى راستەقىنەيە^{١٤} و
 خاۋىنەكانى لە رېگەى واقىعە بەدزىك چوۋەكانىيەۋە باسى لىۋە دىكەن: ئەمە
 ئەزمونىكە ھەمو مان دىگەرتەۋە وپىۋىستە سودى لىبىبىنرئ بۇ ئەۋەى ئەو ئامانجانە
 بېرىن كە ھەمو خۆمانى لى دوورە پەرىز بگرين، خانى خاۋەن چىرۈكەكە دەلىت:
 پىش بەھاسەر بوونم نەمدەزانى خۆشەۋىستى چيە، كاتىك شوومكرد مىردەكەم
 يەكەم و دواھەمىن خۆشەۋىستەم بوو كە بە بونى ئەو خۆشەۋىستىە بون و ژيانى
 پېرگەدبۆۋە ئەو ھەمو جىھانم بوو.. خۆشى و كامەرانى و نازارم، خۆشم وىست و
 بەشىۋەيەكى زۆر مەزن ئالودەى بوم ئەمەش بوە ھۆى چكوسىكرەنم لىۋ و زۆر دىترسام
 ئافرىتىكى تر لىمى زەوت بكات، بەقەشەنگەرتىن پىاو دىمىبىنى و لەھەموشىيان سەرنج
 راكىشتەر بوو لەلام.. ھەمو پىاۋانىش بەراۋد بىكرىت لەگەل ئەۋدا ئەۋا ئەۋان لەچاۋ
 خۆشەۋىستەكەى مندا ھىچ نىن.. وام ھەستەكرد ھەمو ژنانى جىھان ھەزى پىدەكەن و
 چاۋەرۋانى ھەلىكەن تاۋەكو لىمى بىرپىنن.. نەمدەزانى چىيەكەم باشە بۇ ئەۋەى لە
 مەلەلانىدىان لەگەلەمدا ھەربۆيە بەشىۋەيەكى بىسنور چكوسىم لىدەكرد تەنەنت لە
 بىزەرمەكانى تەلەفەزىۋنىش كاتىك بەپەرۋىشەۋە گۆى بىستى پەخشى ھەۋالەكان دىبوو..
 تەنەنت ژنانى سەر شەقامەكانىش ھەستەم دىكرد كە سەپرى دىكەن بىزار دىبوم و
 بەدەرىزى ئەو ساتانە لەدەرمەۋەى مائ پىكەۋە بەسەرمان دىبەرد غەمگىنى بالى بەسەرمدە
 دىكىشا: تەنەنت ژنە ھاۋكارمەكانى وام لىھاتبوو واپبۇ دىچووم كە پەلان دىگىرپن و ئەو
 كارە بۇ ئەۋە دىكەن كە ژن دىكا لەپىناۋ رەفەند و روخاندنى پىاۋىكەدا لە ژن و
 مائەكەى.. دىمەۋىست بەپىى تۈانا پارىزگارى لىبەكەم، بەلام ئەو واپلىھات بىزار دىبوو لىم و
 بەرمبەرە ھەلەمەھات و لىم دوور دىكەۋتەۋە.. ھەرگىز نەمتۈۋانى تىنى بگەيەنم بەۋەى

¹³ چكوسى . (غېرە)

¹⁴ رۇژنامەى رېبازى ئازادى.

ھەمو چكوسىيەكانەم ئاكامى خۆشەويستىم و ترسە لىي ئەمەش ھەستىكى سىروشتىيە بەلام
لەم ھەستەم تىنەگەپشت بەردەوام بوو لە دورگەوتنەوہ لىم، دواى بەھاوسەرىبونمان بۆ
ماوەى دوو سال منداالبوونم دواكەوت ئەمەش ئەومەندى تر بىرواى ئەوەى پىھىنام كە
لەوانەپە مېردەگەم بىر لە ئافرىتىكى تر بكاكەوتەوہ تاكو بىخوازىت و منداالى لىي ھەبىت
لەو كاتانەش كە سوپىندى بۆ دەخواردم بەوەى كە گوئ بەم شتانە نادات و منداالبوونىش
شتىكە بەدەست خواومەندى مەزنەو ھەرگىز ئەو بەپەلە نىيە بۆ رودانى ئەو كارە بەلام
ھەر باومېر پىنەدەكرد.

كىشەكىشىكى ترسناك

ھەر كەلە مال دەرئەچوو لە ناخدا قولېم دەداو دەسوتام بىرۆكە شەپتانىيەكانىش لە
مىشكەدا بەپەكدا دەھاتن و وامبەخەيالدا دەھات كە دەچىت بۆلاى ئافرىتىكى تر و
لەبەردەمىدا دادەنیشى و بەجوانىدا ھەلەدەدات و ھەمان قەسى شىرىنى بۆ دەكات كەلەوہو
بەر بۆ منى دەكرد ئەو بىرۆكە نازاراپانە واپانلىكردم چىتر ھەزى خواردنم نەمىنیت و
پۆزبەرپۆز لاوازی دەكردم و وام لىھاتبوو وەك سىيەرى ئافرىت دەردەكەوتەم نەك وەك
ئافرىت ئەمەش ئەومەندى تر ئالۆزى كردم چونكە وام لىھاتبو واپزانم كەئەو من
بەجوانى نابىنیت يان لەوانەپە لەگەل خۆيدا گالئە بەجەستەشم بكات.. بەلام نازارو
دوودلى و خەمناكىيەكەم دادەپۆشى و ھەر كەدەھاتەوہ مائەوہ پەرسىارو وەلام دەستى
پىدەكرد.. بۆكوئ چوئى؟ كى لەگەلدا بوو؟ بۆ دواكەوتىت؟ ھىچ ئافرىتىك بىنى وام
لىھاتبوو ھەزم نەدەكرد بەئەندامى شىاو دەربكەوتەو گۆپم بەجلو بەرگەكانى نەئەدا
بەبى ئوتو دامەنناو شوشە بۆنەكانىم دەشكاند بەبەھانەى ئەوەى لەدەستەم كەوتۆتە
خواروہ و بەبى ئەوەى ھەست بكات پىگەم پىنەئەدا كە بۆنى خۆى خۆش بكات بۆ
ئەوەى بەشىومىيەك دەرنەكەوتەو كەسەرنجى ژنان بۆخۆى كىش بكات و لىمى بىزن.

روداويكى نامۆيى

وەك عادەتى خۆم پۆزىك گىرھانەكانى گەرامو لەگىرھانىدا كوتە و مەرقەپەكەم بىنى ناوى
كچىكى لەسەر نوسرابوو.. ھەرچى خۆپن بوو لەجەستەمدا بەستى و بەخۆم وت: ئەمە
ع ن ئەو ئافرىتەى ترە لەژيانى مېردەكەمدا.. نوستبوو چومە لاى و بەتورپىيەوہ لەخەوم

ھەستان.. پارچە ۋەرمەقەكەشم فرېدا بەسەرۋا چاۋىدا وتى: ئەمە ئەۋ ئافرىتىيە كە من جىدەھىيلىت لە پىناۋىدا؟ چاۋى كىردەۋە ئاۋەكەى سەر پارچە ۋەرمەقەكەى خۇپىندەۋەۋە دەستىكرد بە قاقاى پىكەنىن ۋە گەراپەۋە ئاۋ جىگەكەى.. لەگەل ئەۋ شۇكە ستەمياۋىيەدا بەۋ پەرى ساردىيەۋە مامەلە دەكات بە تورپىيەۋە قىشكاندەم: ھەستە نىيە.. كەرامەتەم بىرىندار ئەكەيت ۋە پاشان دەگەرپىتەۋە بۇ ئەۋەى خەۋەكەت تەۋاۋ بەكەيت ۋە ۋەكو ھىچ شىك نەبۇبىت بەتورپىيەۋە لە ئاۋ پىخەفەكەى ھاتەدەرى .

ۋتى: بىزار بووم لىت بىزاربووم لە چكوسىيە كۆپرەكەت.. تۇ بەبەردەۋام پالەم پىۋەدەنىيەت لىت دوربەكەۋەۋە.. ھەرگىز بە ئەقەل بىرناكەيتەۋە.. وتى: كىشەكە مەگۆرەۋە پىم بلە ئەم ئاۋە كىيە؟ بۇ تۇ جى دەگەپەنىت؟ بۇ جى خستۇتە گىرھانت؟ ۋتى: ئەمە ئاۋى كچى پەكەكە لە كرىكارەكان لە كۆمپانىيەكەمان ئەم كچە مىندالەۋە ۋاۋى دەپەۋىت بىخاتە قوتابخانەپەكى خىرخاۋىيەۋە داۋاپلىكردەم بۇ ئەۋ مەبەستە ھاۋكارى بەكەم نىستا تىگەپىشتىت؟؟

باۋەرم بەقەسەكانى نەكرد ۋە بەردەۋام بە داۋاپەۋە بووم تاۋەكو پەپەۋەندى بە ۋاۋى مىندالەكەۋە بەكەم ۋە رۇزىك قەسە لەگەل كرىكارەكە دەكرد ۋە ۋەپىش باسە كچەكەى خۇى بۇ دەكرد مىنىش لەتەنىشتىيەۋە ۋەستام ۋە گۆپەم لە قەسەكانىيان گرت.. پاشان زانىم كە من زۇر ھەلە بووم ۋە من ستەمەم لىكردەۋە.

دوور لە من

ۋاپلىھات لىم دووركەۋەتەۋە، زۇرچار نەدەھاتە مائەۋە ۋە كاتىك پەپەۋەندىم پىۋە دەكرد تەلەفونەكەى دادەخستەۋە ھەلى لىكۆلىنەۋەى نەدەدامى، بەبەردەۋامىش بەھانەى ئەۋەى ھەبۋە كەسەرىقالەۋە كارى كۆمپانىيەى زۇرە دوۋ دلى لە سىنگەدا زىادى كىرد ۋە بەمىشكەدا دەھات كە لەگەل ئافرىتىكى تردا بىت ۋە سكالەى مىنى لەلا دەكات.. ھەستەم كىرد ئەگەر بەپەلە ھەنگاۋ نەنىم كار لەكار دەترازىت.. لەۋانەپە ۋە بېنىت ۋە بمخاتە نەمىرى ۋەقىيەۋە، ئەۋ كاتە چۇن بەرگەى ئەۋ پاستىيە دەگرم بەرگەى ئەۋە ناگرم كەس لە ۋەپانىدا ھەبىت ۋە ناستوانەم داۋى جىابونەۋەى لىبەكەم چۈنكە من زۇرم خۇشەۋىت ۋە ئالۋەى بووم ناتوانەم تەنھا بە بىر كىرەنەۋەش بىر لە دوۋرى بەكەۋە ۋە سۈمەسى شەپتان لەسەرمەدا زىادىكرد بەتاپەتەى كە گەشت ۋە كۆچەكانى زىادىكرد ۋە مافى ھاۋسەرىتى مىنى پىشت گۆى خستۋە.. ئاپا ئەۋە پاستە تەنھا ئەۋ نەركى كۆچ ۋە سەفەرى

كۆمپانىيە بىخىتە سەرشانى كەسكى تر لەو زياتر؟! منىش بەتەنيا لە مائەوە دادەنىشەم چاومپروانى زەنگى تەلەفونم.. ئەو زەنگە بەرمبەرە بەرمو نەمان چوو.. وامدەزانی كە ئەو بوونی منى لەياد چوو.

پوویەروو بوونەو

چاومپروان بووم تاوەكو لە سەفەرەكەى ھاتەو پېش ئەووى بگاتە مال من بۆم چۆلكرد؟ ھاتو پرسىارى ھۆكارى لىكردم منىش بە پوویدا ھەلشاخام وچى لە سنگىدا ھەبوو ھەلپشت وە ھەر لە بەھاوسەربونمانەو پەكمجارم بوو بەو شۆوپیە بېيىنم.. لە شىۋازى خۆى چوو دەرەو بەو شۆوپیەى جاران نەھاتەو بەرچاوم، ئەو خۆشەويستە ھېمنە لە خۆبوردى جارانم نەبوو وەكو ئازەللىكى ترسناك دەستىكرد بەنەراندن بەسەرمداو لەبەشى زۆرى قەسەكانى نەدەگەيشتەم ئەووى تىي گەيشتەم ئەو بوو كە ئازارى زۆرى بەدەست چكوسى مەوە چەشتەو گەشتۆتە قۇناغلىك تۋاناي بەردەوام بوونی تايىدا نەماو، بىزار بوو لە شىۋازى مامەلەكردنم لەگەلى و بىزاربوو لە چاودىرى و بەدواداچونى بەردەوام ھەروەكو ئەو تاوانلىكى مەزنى كرىبىت و خراپىتە زىندانەو بەردەوام داواى لىدەكرىت بەرگرى لە خۆى بكت.. بىزاربوو لە بونم لە ژيانىدا، چونكە بوومەتە كۆت لەملىداو خەرىكە دەپخنىكەم وە بەھوى منىشەو ھەمو ئاھرىتىكى لەبەر چا و كەوتوو و رقى لە ھەموشيانە ئەويش چى لە سنگىدا ھەبوو ھەلپشت و پاشان بىدەنگ بوو.. ھەستەم بە ناستى ئازارو بىرنەكانى كردو دانىشم بەودا نا كە من ئاھرىتىكى ستەمكارم.. پەشیمان بووم لە ھەمو ھەلۋىستەكانم و رقىم لە خۆم ھەستا چونكە ئازارى مەزنىرەن و خۆشەويستەرن بونەومردا لە ژياندا ئەويش بەھوى چكوسىە كۆپرەكم.. ھەوئەم دا داواى لىبوردن بكەم بەلام پېش ئەووى دەم بكەمەو تەللى دام و ھەستاجوو دەرەو. زۆر بە ئاسانى مېردەكمەم وونكرد، ئەويش بەھوى ناھۆشيارى و بى ئەقلى خۆمەو بوو..

پەند ،

۱. غىيابى ئىمانى لەلای كچەكە .
۲. باش پەرومردە نەبوون لە مائەباواندا .
۳. نەبوونی دانىشتنى سۆزدارى لە نىۋانىندا .
۴. لىنەبەور دەپى ھاوسەر لە كاتى پەشىمانىدا .

تالانی

لەچەند مانگی رابردوودا^{۱۵} پاش ئازادکردنی عێراق ، وەفدیکی بەغداو کۆمیتی هاتن بۆ بەغداو چاویان بە وتار خوێندێکی بەغدا کەوتبوو کەناوی (شیخ ئیبراھیم ئەحسان)ە شیخی ناوبراو پرووداویکی بۆ گێڕابونەوه ، کە نمونەی دوعا قبوڵی ستم لیکراوه و وتبووی:

من خەلگی بەسەرم و لەو شارە لە مزگەوتێکدا وتارخوێن بوم ، لە یادی لە دایکبونی حمزەمتدا لە ئەو دەمەکاندا هۆنراوەیەک (ولید الاعظمی)م خوێندەوه کە دەلالت (ئسلامنا نور من یهتدی ئسلامنا نار من یهتدی) و هەروەها ئێمە بەغەیری پێغەمبەر ئیقتیدا بەکەس ناکەین.. پاش ئەواو بونی یادەکە راپۆرتیان لەسەر نووسیم و گرام لەلایەن پزێمەوه.. پاش ئازارو چەرمەسەرێیەکی زۆر پزگارم بوو پاشان سالی ۱۹۹۴ گواستیانەوه بۆ بەغداد، لەبەکەم وتارمدا باسی زوڵم و ستمم کرد، یەکی لە ئامادەبوان کە لەسەر کورسیەکی کەم ئەندامەکان دانیشتبوو تالەوتارەکەم بومەوه گریا.. پاش نوێژ کۆرەکەمی نارد بۆلام و وتی: باوکم حمزەدەگات سەردانیکی مائمان بکەیت منیش هەرحەند وتم: سەرفائەم و کاتم نیه سودی نەبوو.. ئیتر ناچار چوم بۆ مائمان و پاش گفتوگۆو بەخێرهاتن ، بەکۆرەکەمی وت:

ئەو چادەرە لابەرە لەسەر ئەو ئوتومبیل لەگەراجەکەدا.. کەلایان برد سۆپەریکی سپی مۆدیل ۱۹۸۲ بو کەرەمەمی کۆمیتی پێمبوو زۆر جوان و کەشخە بو.. وتم: مەسەلەمی ئەم سەیارەیه چیە؟ کابرای خاوەن مائ وتی: من لەسالی ۱۹۹۰ دا لیواوبوم لەسوپای عێراقدا کاتیئ کۆیتیمان داگیر کرد ، من پشکنینی بازگەکانم لەئەستۆ بوو لەنیوان عێراق و کۆمیتدا، پۆژێک ئەم ئوتومبیلەم بینی بەدەست لاویکەوه بوو چەند ئافەرەتیکیشی تیاوو،

^{۱۵} ئەم پرووداوه لەڕەمەزانی سالی ۲۰۰۲دا دکتۆر محمد عوچی لەبەرنامەکەمی (صور و خواطر)دا باسی کرد ، برۆانە ، ژێنەوه/ ۲ ج ل ۱۲۸ .

ھەزم لىكردو بەپاسەوانەكانم وت: شەپبە شۆفېرە بفرۆشن ، ئەوانىش گىچەئيان پىكردو بوو بەدەمە ھالتيان ۋەمنىش چوم كۆرەكەم دايە بەرشەق و بۆكس و زۆرم لىدا تالەسر شۆستەكە بورايەۋە.. ژنەكان دابەزىن بەگريان و زرىكەۋە منىش دەست پىژنىكەم كىرد بەسەرياندا تابىرسن ، ئىنجا سەيارەكەمان لىسەندىن ۋە ھىنامانەۋە، پىرژنىكيان دوعاى لىكردم وتى: ياخا توشى ئىفلىجى بىيىت و لەدنياۋ قىامەتدا لەخوت نەھەسەيتەۋە..

خا ناگادارە پاش چەند پۇژىك توشى پىشت ئىشە بوم دواتر قاچى چەپم سىپوو، بەپەلە بىردىيانم بۆلە باشترىن پىزىشكى پىسپۇرى بەغدا، پاش پىشكىن بىرپارىياندا نەشتەرگەرى بىرپەرى پىشتم بۆكەن.. نەشتەرگەريان بۆ كىردم سەركەۋەتنى نەھىناۋ توشى ئىفلىجى بوم و لەوساۋە لەسر كورسى كەم ئەندامىم ۋە ئەزانم ناھى ئەو پىرژنە گىرتومى تۆبەم كىردو ۋە دەمەۋى ئوتومبىلەكەشيان بۆ بگەپىنمەۋە ، ئىتر نازانم چۆن دەستم پىيان بگات و بىاندۇزەۋە.. جاكەتۇ وتارتدا زانىم شىۋازت بەسراپىە ديارە خەلگى بەسراش تىكەلاۋيان ھەپە لەگەل كۆپتەكاندا ، بەلكو لەبەرخوا سۇراخىكەم بۆكەپت و سەيارەكەيان بۆ بگىپمەۋە وگەردىم ئازاد بگەن..

شىخ ئىبراھىم دەللىت: منىش پىم وت: ئاخىر كى ئەۋىرپىت پەپومىدى بگات بە كۆپتەكانەۋە تەلەفۇنيان بۆ بگات ، ديارە ھكومت بەشتى ۋابزانىت سزى قورسى لەسر ئەدات.. ئىتر ھەمو ھەپنىەك كۆرەكەى دىناردە لامو دەپوت: باۋكەم دەللىت بە قوربانە چى بۆكردىن؟ منىش دەموت: بە خا ھىچم بۆ نەكرادە، ئەمە سالىكى خايند تا سالى ۱۹۹۵دا بۆكارىكى خۇم سەردانىكى بەسپەم كىردو كەۋىستەم بگەپىمەۋە بۆ بەغدا چەند سەمەتلىك لە نەھلىيات چاۋمپىم كىرد سەيارەپەكى بەغدا دەست نەكەۋەت.. بىردەملىك كە منى ئاۋا بىنى وتى: ياشىخ ھالان كەسى گەپەكى خۇمان سەيارەى پىيەۋ دەچىت بۆ بەغدا بۆ لەگەل ئەۋ ناچى، منىش وت: زۆر باشەۋ ئىتر پۇششتىن بىردەمكەمان دۆزىەۋە لەگەل سواربوم ھەتا بەغدا، ديارە پىگەپەكى دوورو دىرژەۋ كەۋتىنە گەتوگۇ بىردەمكە وتى : مامۇستا ھەرچەندە ئەم سەيارەپە زۆر باش نىەۋ لاپەق بەجەنابتان نىە چىبەكەين خا بىان گىرپىت سەيارەپەكى باشمان ھەبوۋ ئەۋ زالىمانە لىيان سەندىن، منىش پىم وت: قەت ناشى سەيارەكەت سۇپەرىكى سىپو مۇدىل ۱۹۸۲ ۵۸ ۋە ژمارەى كۆپت بىت، بىردەمكە ھەر ئەمەلق بوو وتى: ياشىخ دەللى كەرامات ھەپە؟

وتى: نا كەرامەت نىە وەرە بىتەم بۇ لاى سەيارمەكتان.. ئىتەر بىردىم بۇ مالى لىواكە لە بەغاۋ سەيارمەكەى دايمەۋە .

وتى: بەلكو تەلەفۇن بىكەيت بۇنەنكت لە كوئىت تاگەردىم ئازاد بىكات كورەش وتى:
كى دەۋىرەيت لە عىراقەۋە پەيۋەندى بىكات بەكوئىتەۋە..

لىواكە وتى: باشە پاسپۇرتت بۇ رىكەدەخەم لەسەر حسابى من بىچۇ بۇ عەممان و لەۋۋە تەلەفۇن بىكە.. پاش ماۋىيەك چو بۇ عەممان و ھەمو شىتەكمان بۇ نامادەكردو چو بۇعەممان و تەلەفۇنى كىرد بۇ كوئىت و بىنەنكى وت: نەنە خواكىردى واسەيارمەكەمان دەست كەۋتەۋەۋە كابرەى لىوا توشى ئىفلىجى بوۋە داۋاى گەردن ئازادى دەمكات، نەنكىشى نەۋەندەمىتەر دوعاى لىكردو وتى: گەردنى ئازاد نەبەيت و خوا لەۋە خىراپەتەى لىبىكات.. كورەكە گەراپەۋە بەغا وتمان : ھاجى بوۋ؟

وتى: بەخوا جى خەرىك بوم لەگەلىا گەردنى ئازاد نەكرد، مەنىش پەيم وت: ئاخىر كورەى باش چۇن ئىشى ۋادەكەيت، نەبۋايە ھەندەك فەزلى عەفو كىردن و لىخۇشەبونت بۇ باسكردايە و ئىنجا داۋاى گەردن ئازادەيت لىبەكردايە.. ناچار جارىكەتەر لەسەر حسابى لىواكە چۆۋە بۇ عەممان و ئىنجا بەجۇرىكەتەر قەسەى لەگەل نەنكى كىرد تا رازى بوۋ گەردنى ئازادەيكات..

خوا ئاگادارە پاش دوو ھەفتە كابرەى لىوا بەرەۋە چاكى رۇشىتو لەسەر عەرمەبانەكە ھەستەۋ ئىستە بەگۇچان دىت بۇ مەزگەۋت بەپەيى خۇى.

كۆمەك بۇ ناوچەى شارەزور

ئەگەر جى ئەم روداۋە ئەم سەردەمەدا رويدا بەلام ھەوئىنى براپەتى و خۆشەويستى سەدى راپردو ئەم سەدە نوپىدە بەرھەمىدا.. ھىوادارم سودمەند بېت بۇ ھەموتان، ئەو بارانە زۆرى رۆزى پېنجشەممە تا رۆزى شەممە پېكەوتى ۲۰۰۶/۲/۲ بەردەوام بوو، مائە سادە ساكارمەكانى ناوچەى قەراخ شارى سەلىمانى و شارمەكانى تىرى خستە مەترسىيەۋە بە پېزەى (۱۲۰) مەم وزىاترىش باران بارى بەندەوى دوكان و دەرەندىخان بە پېزەى (۵،۵ - ۶) م ئاستى ئاۋەكەى زىادى كىرد سوپاس بۇ خەوى بەخشندەم ئەم بارانبارىنە بەردەوام شارمەكانى ھەرىمى كوردستان و ئاۋمەراستە ھەمىك شارى خەۋەوى عېراقى گرتەۋە.

كەنەلەكانى راگەيانەند راسە و دروستى بارودۇخەكەيان تەپش دىكەرد ۋەك خەوى زۆر ناوچە جىگا كەۋتەنە بەر مەترسى لافاۋەۋە.

لە ناوچە دوۋرو سەنورىيەكان و شارۋچكاندا زىانى گىيانى تەنھا يەك پىاۋ بوو لە دىقەرى ھەۋلىر بەلام لەو سەتەۋە كە باران درىزەى ھەبەو زىانى مائى دروست بوو. خانەوى ھاۋلاتىيەك كەۋتە بەر ھېرشى لافاۋ.. رۆزى سېشەممە (۲۰۰۶/۲/۸) باران بارىن دوۋبارە بومەۋ، ناوچەى (بازىان چەمچەمال سەپسەدەق شەمىيەرى قەدەقەرى عەۋال قىياسان ھتە) مائەكانىيان دا رەۋخا لافاۋ چوۋە مائەكانىيەنەۋە.

خەلگى لە ناۋ قەۋرە لىتەۋ ھېرشى لافاۋدا كەۋتەنە جەنگىن و دوركەۋتەنەۋە لەو لافاۋە مائە ئافەرتى بەتەمەن بە ھەى سەپارەۋە لە ناوچەى مەترسىدار دوۋرەكەۋتەنەۋە كەم تا زۆر ھىزى ئاسايش و بەرگىرى ھاۋكارىيان كىردن، ئەمەش بە زۆرى لە ناۋشارە قەراخ شار .. ئەۋەى جىيى باسەكەمە تۆماركىردنى مېزۋەى نەۋ و بەرخودان و ھاۋكارىيە لە مېزۋەى شارمەكاندا، بە ھانا ھاتنى ئەو مائە لىقەۋماۋانە بوو كە كۆمەكىان بۇ كرا.

چەند كەسىك پۇزى (۲۰۰۶/۲/۱۰) ھاتنە (دەنگى يەككەرتو - رادىيوى سەلىمانى) بە مەبەستى بانگەواز بۇ كەردىيان تا پادىيەكى گەم يارمەتى بىلەن، بانگەواز كرا ئەمەي پېشىبىنى دەكرا تەنھا يەك دوو پىكاپ شتومەك بېت بۇ ئەم چەند كەسە، بەلام بەرپەزان نامارەكان و زىانەكان زۇر زىاتەر بوون، چەند جارىك بانگەوازەكە دوپات كرايەوۋە ئاپۇراي خەلگى شارو دىگەرمى دانىشتوان لە پادىيەكى يەككەج زۇردابوو (تەلەفزيونى يەككەرتو) پېپۇرتاۋى ئامادەكرد لەو دىمەنەنە بەلام يارمەتى و كۆمەك زۇر زىاتەر بوو لەمەي پېشىبىنى دەكرا چوار سايد لە ھەمو جۇرىك سەپارە كۆيۈنەوۋە بۇ گواستەنەوۋە گەيانلىنى يارمەتى .. باران بەردەوام بوو ھەرمىسك و دۆپى باران ئاۋىزان بوون ئاپۇراي ئەو خەلگەي شار لە زىادىبۇندا بون، زۇر بېۋىنە بوو ئەمەي كارى بۇ كرا جياكەرنەمەي بابەتەكان بوو.

۱- وەرگەرتنى پارەو دراۋى نۆۋ دۇلارو تەمەن.

۲- وەرگەرتنى ئاردو خۇراك و بابەتى خواردەمەنى.

۳- وەرگەرتنى پراخەرو بەتانى و جل و بەرگى پېۋىستى مەۋ لەقاپ و قاچاخ.

۴- وەرگەرتنى زۇپا و غەلادىن لەھەمو شېۋەيەك.

۵- وەرگەرتنى سوتەمەنى (نەوت).

زۇر جىگەي سەرسامى بوو، بانگەوازىكى سادە.. جۇش و خرۇشىكى زۇر گەرم! ئەمەي دلى نەرم و پۇخى زىندو بوو ھەستى ھۇشيارو ھەناسەي بىدارو چاۋى گەش كامەران بوو، ھەستى جولۇ شەپۇل دەداھاۋاكارى بەردەوام بوو.. دەنگى يەككەرتو بۇي دەركەوت كەشار چەند تامەزۇرى يارمەتى و ھاۋكارىن، چەندە گۆيگروو يارمەتىدەر زۇرە.

ھەرچى لەخەلگى ھەبوو دەھاتە ئەۋناۋە ھىزى نەبوو ئەو دىمەنە بەجىبەئىلى ھەر مەۋ بوو بوگوپۇرەي تواناى دەست و باۋەش و ئۆتۈمبىلى پېۋو لەكەرمەسەي ھەمەجۇر بەزۇرى (نۆۋ دانسقە و باش) بوون.

ئەم كۆمەكە لەرزەيدا بەدلى خەلگى داراۋ بەتوان، ئاى چ دىمەنىكى خۇش بوو تا پۇزى ھەينى كاتەمپۇر (۱۲) بەردەوام بوو.

چەند دىمەنىكى سەرنجراگىش دېنەمە خەزەت بەرپەزان:

۱- مىندالىكى تەمەن (۴) سال بە دەستىكى دىمەلەكەي، بەدەستەكەي تىرى سەپارمەكەي

- ئەمە چىيە بەدمستەو؟

+ ئەمە دىغىلەكەمە بۇ مىندالانى شانەدمى، ئەمەش خۇشەويستىن لەعابەمە بۇ مىندالانى شانەدمى..لىيى وەرگىرا.

۲- مىندالنىك بە (۲۵۰) دىنارى چاپى نوئ بەشدارى كرد، پىرسىيان، كەم نىيە؟وتى: رۇزانە كەمە بۇ مىندالانى شارمەزور.

۳- بۆك و زاوايەك بەسەپارەى ئاخىر مۇدىل لەوئۆ تىپەپىن پىرۇزىيان بىت، ئەم قەرمبائى و گەرم و گورى خەلگەيان بىنى پىرسىيان: ئەمە چىيە؟

يەككىك لەهاوكارانى كۆمەك وتى: كۆكردنەوئى كۆمەك بۇ خەلگى لىقەوماوى (سەپىساق و شانەدمى)نەوانىش سەپىرىكى يەكتىيان كردو جوانترىن يادگاربان كەنەلقەي پەنجەيان بو كرده ديارى.

۴- شۆفىرىك وتى: ھەرچى پارمەتى ھەيە بەبى بەرامبەر دىگەيەنمە ئەوئ ھەمو دەستكەوتى ئەمەرۇش بۇ ئەم كۆمەكە تەرخان كردوو.

۵- ئافەرتىكى بەتمەن وتى: ھەرچى لەمالەكەمدا بوو لەم ئۆتۆمبىلە كرئەم ناوہ بۇ لىقەوماوانى شارمەزور.

۶- چەندىن مىندال و گەنجى خويىن گەرم بەجل و بەرگى خاوينەوہ بوونە باركارى شتومەكەكان بەشىوئى خۇبەخش بەبى گۆپدانە باران بارىن، ئاى لەو دىمەنە جوانو جوامىرانەيە!!

۷- چەندىن شۆفىرى خاوەن ئۆتۆمبىلى گەورەو بچوك بەشىوئى خۇبەخش ئامادە بوون باربار بکەن،خوای گەورەش ئاھومىدى نەكردن.

۸ - چەندىن پىاوى بەتمەن و پىش سې بەشانى مائىدويان كۆمەكەيان ھىنا بو بەلاچكى جامانەكەيان (ئارمق و فرمىسك و دۆپى بارانىيان) لە رۇخسارىان دەسرى.

ئەمە كەم وئەنە بوو، كۆمەكى خەلگى (ھەولئىرو سلىمانى)م بىر كەوتەوہ ، كە بۇ لىقەوماوانى ھەلەبجەى شەھىدىيان بىرد سالى (۱۹۸۸).

كۆمەك و پارمەتى گوند نشىنەكان و شارمەكانى كوردستانى ئىرانم بىرگەوتەوہ كە بۇ ئاوارە لىقەوماوانى سلىمانى و ھەولئىر كرديان. كۆمەكەكەيان زۆر بەيەك دەچوون.. سوپاس بۇ خوای گەورە خەلگى شارمەزو ھىندە كەرمستەو بابەتبان بۇ كۆكرایەوہ، كە پىوئىستان بە پارمەتى حكومەتى ھەرىم نەما.

ئەو شەۋە سەعات (۹ تا ۲) ى شەۋ گەرسەكان لە شارۆچكەى سىدىسادق جىاكراڭنەۋە لەلەين بەرپرسى پەكگرتوۋى ئىسلامى كوردستان (مامۇستا ئەركان) و ئەنجومەنى گوندى شانەدەرى (كاك ئەكرەم) لىژنەپەكى زۆر بەتوانا دانراۋ دەست كرا بەدابەش كرنى بەئەندامىەتى كاك (حارس عبدالقادر ، كاك ئەحمەد) بۇ تەرنەبۈۋنى كەلۈپەلەكان خىرخواى خاۋەن ھەلۈيىست (حاجى توفىق محمد ھاپنەجى) مەخزەنىكى گەۋرەى خۇى خستە خزمەتيان، خۋى گەۋرە پاداشتيان بىداتەۋە.

خەلگى زۆر بەگەرمى و جۆش و خرۆشەۋە بەشدارىيان كرد بەگۈپرى دوا نامارى پۇزى ھەينى كاتژمىر (۶) ى ئىۋارە

- (۲۵) سەپارەى گەۋرەۋ بچوك.

- (۸۲) مىليۇن لەم پارە نۇپيە = (۵۵۲,۲۰۰) دىنار.

- (۱۱,۰۰۰) دۇلارى ئەمىرىكى و زۆر لەتمەن.

ھاۋكارى و كۆمەك ھەر بەردەۋام بوو ئەگەر جى پاگەپەنرا كە كۆمەك كۆكردنەۋە پاگىراۋە، جىگەى رېزۋ سوپاسە (مەلەبەندى كۆمەلى ئىسلامى كوردستان) ىش دەستيان كردە كۆكردنەۋەى كۆمەك و يارمەتى بۇ ناۋچەى (شارەزۋورو سىدىسادق) و رېزۋىمەكى بەرچاۋپان نامادە كرد.

بابەتەكان گەپشتە دەست ئەو مالانەى سەرژمىرى كرابوون بۇ كۆمەك.

گەپشتىنە لاي پىرېژنىكى بېكەس و نەدار، كەخاۋەنى يەك ژوورو يەك عەلادېن و يەك كومبارو يەك بەرمال بوو لافاۋ ھەمۋى پامالېبوو.

چاۋى كامىرا گەپشتە لاي پىرېژن ھەر دەگىرا، لىژنەكە ووتيان : داپىرە گيان بۇ دەگىرى؟ لە جىياتى كومبارېك ئەۋە دوو كومبار.. لە جىياتى عەلادېن ئەۋە دوو زۇپاي چاك، لە جىياتى بەرمال ئەۋە دوو بەرمال، لە جىياتى خۇراك ئەۋە دوو ئەۋەندە.. داپىرە ھەر دەگىراۋ گىيانى كەمى نەدەكرد، لەۋەلامدا وتى . بۇ مال و زۇپاۋ كومبار ناگىرىم، بۇ بەرمال و قورۇ لافاۋ ناگىرىم، بۇ ئەۋە دەگىرىم، داگۇكى دەكەم كەسانىكى كەم ئەزموون خوپرى و بەرەلا سوكاپەتيان بە پېغەمبەركەم كردوۋە، ئەۋە ھۇكارى گىيانەكەمە ! بۇيە خۋى گەۋرە بەم كارەساتە بەسەرى كردوۋىنەتەۋە، بۇ بېلەنگى جىيانى مۇسلمانان دەگىرىم، گوناھە پېغەمبەرى ئىسلام "درودى خۋى لەسەر" سوكاپەتى پى بىكرىت). لە

كۇتايدا زۆر سوپاسى و ماندوو نەبوون لە دەنگى يەكگرتوو - رادىئوى سەيمانى دەكەينبۇ
ئەو كارە ناوازمە دەستپەشخەرىيەى كەردىان .

زۆر سوپاسى ھەمو ئەو كەسە بەرپەزەنە دەكەين كە ھاتن بەدەم بانگەوازەكەو.زۆر
سوپاسى ھەمو ئەو شۆفېرە خواناسانە دەكەين كەلە خۇبوردوانە كەرمستەو
كۆمەكەكانيان گەياند.

سوپاسى ھەمو خەلكى لىقەوماو، بۇ ھەمو خولكى ماندوو بوو بۇ خەم خۇر.
خوای گەورە نمونەيان زۆر بكات، خوای گەورە پاداشتیان بداتەو.

ئەندىشەنى نەوجەۋانى

ئىستا بەتمەن (۲۲) سالام تىپەپراندوۋە، يادگارە ناخۇشەكان سەراپ ئاسا دېنەۋە
ھەزرى پىر ئەندىشە، زەنگى يادەمورىم شەپۇلى بەتىنى چىا ئاسا دروست دەكات..
چەند ساتىك خامۇش.. مەست و ھەيران.. لە ناخى تاساوما ئەزىۋىكانەم لە ئامىز دەگرم..
چاۋ لە دوور تىرىن جىگى دانىشتەم دەپىر،
بە ھىوام ئەو تەنگىزە ئالەبارە زوۋ كۇتايى بىت و بىكەمەۋە ھالەتى ئاسايى، ھەندىك جا
بە يادگارى زۇر خۇشى رۇزگارمەكانى تەمەنم خۇم لەگەل تالۋى گەردوۋىنى بىچوۋ
سەرھال دەگەم، تا ئەمەى خودايە بۇ ساتىكىش بىت بە كامەرانى بىزىم.
زۇر جار بەۋ دىمەنە قلىم ئاسايە.. جەركى ھەلقىراۋم دەكولىتەۋە دەمباتەۋە بۇ ئەۋ
ئىۋارە خۇرئاۋايە.. كە لەگەل كاكەم بەسۋارى (تراكتۇرەكە) مان لە گوندىكى دوورمەۋ
بەرەۋ غەربەت دەگەپەنەۋە.. ھەردوۋىكان شەكەتو ماندوۋ، ناخۇشتىن يادگارەم تۆمار
كرد.. بە بىنىنى ئەۋ ھەمەۋ رىگايە.. ئەۋ ھەمەۋ داربەرۋارو دەۋەن و گىردو چىايانە، بە
چاۋ خشانلىق بە ھەمەۋ گونەدە بىچوۋكانەدا يادگارو بەسەرھاتە ناخۇشەكە ۋەك يەكەم
سات دېتەۋە يادەم.. لاۋازى خۇم و بىكەسى و بىغىرەتى و ھاۋكارى.. مەرۇف دۇست دەم
ھەزىنىت..

ئەمەى مەبەستەمە بۇتانى باس بىكەم بەسەرھات و چىرۇكىكى تالى مەنە كە ئىۋەى
خوپىنەر لىي سوود مەند بن.. تا ئەۋەى لە كۇتايىدا بىرپار بىدەن لە دانىشتۋانى كام لەم
دوۋ گونەدە بىچن.. لە ئاكامدا بىرپار بىدەن ھاۋكار بن يا دوورە پەرىز، ئەۋ سالە تەمەنم
دوانزەدە نەۋرۇزى تەۋاۋ كىردىۋو، بەلام بە ھەيكەل بىچوۋ و لاۋازو جەستە رەقەلە
بوۋم.. ئەمەش زىاتىر بۇ دوۋ ھۇكار دەگەپەنەۋە.. يەككىيان و پىراسى بوۋ كە دايك و باۋكەم
ھەردوۋىكان بىچوۋ بوۋن بە قىيافەت، ھۇكارى دوۋەم جوۋلەۋ راکەپاكى خۇم لەم گىرد بۇ
ئەۋ گىرد.. لەم جىگە بۇ ئەۋ جىگە.. رۇزى شۋانى.. رۇزى كىشتۋالى.. رۇزى پارى ناۋ

كۆلەننى شارقىچە كەمەن زۆر جارى لە هىلاكىدا پاروۋە نەنەكەم بۇ تەۋاۋ نەدەمكرا خەۋ
دەمىردەمەۋە، سالى (۱۹۸۴) بوۋ زۆر بەدى دېھاتەكان داگىرايوۋنە كۆمەلگە زۆررە مىلىكانى
حكۈمەتنى عىراقىيەۋە زۆر لەۋ گۈندەنەى دوور لە مەترسى بوۋن بوۋنە قەرمىالىقى و
جىگەۋ رىگەى (عەسكەرى فىرار) سوپاى عىراق لەۋ ناۋچانەدا بىتاقەت و كوپو كاس بە
حۈكۈمى نەشارمىزايى سەربازمەكان كە دەتۈنەم بلىم ھەمۈى خەلگى خواروۋى عىراق بوۋن
و لەۋ بارو دۇخە نالەبارەى شەپرى دراۋسى بىزار بوۋن.

مەن و برا گەۋرەكەم ئەۋ ئىۋارمىيە دۋاى مەندوۋ بوۋنىكى زۆر لە جوۋتكرەن بېرىارماندا
ناۋچەى شاربازىپ بەجىيەيلىن و بەرمەۋ عەربەت بگەپىنەۋەر كە ماۋمىيەكى كەمبوۋ
چوۋبوۋىنە ئەۋ شارقىچە.

ھەۋرەكانى ئاسمان پەلە پەلە لە خۇرى دەمكەلى ئىۋارمەدا سوۋر ھەلگەپرايوۋن، مىگەل و
گاگەلى دېھاتەكان بە تىرو تەسەلى بەرمەۋ مالى دەگەپرانەۋە..

چۆلەكەۋ بالئەدەكانى ئاسمان خۇرنىشىيان بەجى دەھىشت و دەگەپرانەۋە لانەكانىيان، تاك
وتەرا شەمشەمەكۈپرە بە بالە رەشە تەنكەكانىيان ئاسمانى دوور لە خۇريان تەى دەمكرد،
مەن و كاكام زۆر خۇشجال بوۋىن، ماۋمىيەكى زۆر بوۋ نەگەپرايوۋىنەۋە..

بەدىلى خۇش و زەۋقى گەنجانەۋە تراكتۇرەكەى ئى دەخوپى مەنىش لەسەر تراكتۇرەكە
گۆرانى دەم كوپرە شۋانەكانەم دەۋتەۋە..

لە گۈندى سىتەك پىچمان كىردەۋەۋ بە رىگەى دوكانىياندا خىرايى تراكتۇرەكەمان زۆر
زىاد كىرد بە مەبەستى زوۋ گەيشتەۋە مالى، جادەى رەشمار ئاسمان بە خىرايى رەشمار
دەمپرى، يەك دوۋ پىچمان بىرى..

لە چاۋ تروكانىكىدا گەمالىكى گەۋرە بە مەبەستى پەرىنەۋەلە جادەكە ھاتە سەر
رىگەكەمان، كاكام ھۇرنى بۇ لىدا.. گەمالەكە سەرى لىشۋا لە جىياتى ئەۋەى لە سايدى
ئىمە دوور بگەۋىتەۋە ھاتە سايدى ئىمە.. كاكام زۆر وريا بوۋ خۇى لى لادا، بەلام شېرزە
بوۋ ھاتەۋە بەر تراكتۇرەكە، ئىنجا كاكام سەرى لىشۋاۋ دەستى شكانەۋە تا لە گەمالەكە
نەدات، ئىمە كەۋتىنە ھەلەك ھەلەك و لە چاۋ تروكانىكىدا تراكتۇرەكە ۋەرگەپرا.. مەن
لەسەر تراكتۇرەكە پەرىم.. كاكام كەۋتە زىر تراكتۇر.. گەمال بۇى دەرجوۋ.. ۋىستەم
ھەنگاۋ بىنەم بەرمەۋ لى براكەم، بەلام ھىزم نەبوۋ.. گەرمىيى بەسەرمەدا ھاتە خوار

زۆر ناپەھەت بووم.. بە شەلە شەل خۆم گەيانە لای براکەم.. براکەم لاشەى ھەموى بوو بوو بە ژيەر تراکتۆرمکەو، لە دوو شويىنى لاشەپەو خويىن دەھات، ھەولمدا کە رزگارى بکەم، بەلام نەمتوانى.. لە تاوا وەک پەروانى دەورى شەم ھەلبەزوو دابەزم بوو.. دەستەم تێکەل دەبوو، لەم ديو تراکتۆرمکەو رام دەکرد بۆ ئەو ديو ھيچەم بۆ نەدەمکرا.. رام دەکردەو ئەويو.. کاکەم زۆر نارەھەت بوو، زۆر بەناپەھەت ھەناسەى بۆ دەمدا، ئای کە ناخۆش بوو.. رامکردە سەر جادەمکە، سەپرى ئەم سەرو ئەو سەرى جادەمکەم کرد يەک سەپارە ديار نەبوو، لە دلى خۆمدا وتەم: سەپارەى عەسکەرىش بێت ھەر پارمەتيمان دەدات، بەلام ھيچ...

ناچار گەرمەو لای براکەم و وتەم: کاکەگيان چى بکەم تا رزگارت بکەم؟ زۆر گريام... ھاوار ھاوارم بوو.. ناگرم تێبەربوو بوو، خواپە گيان فریامان بکەوێت.. خواپە گيان ھاوار..

کاکەم کە منى بەوشیوھە بىنى وتى: بە قوربانتيەم من باشم، خەمەت نەبێت.. خيرا بچۆ بۆ ئەو دنيەى نزيکمان لەم چەمەو داگەپۆ دگەپتە چەميکی وشکی بيروون بچۆرە ئەو بەرموئەو گوندی (W) يە.. داوا لە خەلکەکەى بکە با بێن بە ھانامانەو...

دنيا بە تەواوتى تاريک داھاتبوو، کپ و خامۆش بەو ناوئيشانەى کاکەم وتى بە دوو دلى و لە تاوا رام دەکرد.. ناو بەناو ئاوپم دەداپەو.. بۆ ئەووى بتوانم گيانى براکەم لە مردن رزگار بکەم.

بەلێ بەرپۆزان.. بەسەرھاتەکە زۆر ناخۆش و جەرگ بربوو، لە توانای مندا نەبوو.. بەدەم گريان و ھاوارو دوعاو پارانەو رام دەکرد..

رێگەکە زۆر دوور بوو، بە تايبەت بۆ مندايتكى ماندووى نە شارمزا.. کەنزیک بوومەو لە دنيەکە زۆر خوشحال بووم.. رووناکی گوندەکە لە چاوەکانمدا دگەشاپەو، کاتيکەم زانی سەگەل ئاوايى بۆم ھاتن، ھاوارم کرد: ئەى ھاوار.. فریام کەون.. ئەى ھاوار، خەلکی دى ئەى ھاوار وەرن بە فریامەو، ئەم سەگانەم ئى دوور بخەنەو..

لە مائیک چەند کەسيک ھاتنە دەرەو منيان بەوشیو بەزپکاوى و نارەھەتییە بىنى، بە توپى پرسیان: ھا.. ھا.. کورە ئەو چيە؟!

به دهم گریان هه‌نیسك هه‌ل‌دانه‌وه به هه‌ناسه بركی وتم: فریامان كه‌ون براكه‌م له‌سهر جاده‌كه وهرگه‌راوه كه‌وتوته ژېر مه‌كینه‌كه‌یه‌وه، ئی‌هری پئوتوووم.. غه‌ریبین فریامان كه‌ون.. تو خوا خیرتان ده‌گات.. گریام .. گریام..

به‌كێك له پیاوه‌كان وتی: كوپه چكۆل خوا رۆژی كردۆته‌وه ئی‌مه ئیش ده‌كه‌ین و راده‌كه‌ین تا رۆژ ئاوابوو، هیلاك و ماندوو كی ده‌گاته سهر نه‌و جاده‌یه..

به‌لاماری ده‌ست و ها‌جیانم دا.. به‌ قوریانتان بم دامان گه‌یه‌وه فریامان بكه‌ون تو خوا.. هه‌موویانم ما‌ج كرد، به‌كێكیان وتی: تا ئی‌مه ده‌كه‌ینه لای ته‌نها هیلاكیمان بۆ ده‌مینیت‌ه‌وه، كه‌ زانیم قسه‌كردن له‌گه‌ل ئه‌م پانه‌ پیاوانه‌دا بێ سووده.. خه‌یاڵكی خوش هات به‌ بیرمداو له‌ خه‌یاڵی خۆمدا وتم: با بگه‌ڕێمه‌وه ئی‌ستا سه‌پاره له‌وێهه‌ گوزمریان كردوووه‌و براكه‌میان رزگار كردوو.

زۆر له‌ پیاوه‌كان تو‌په‌ بووم و یه‌ك دوو جوینم پێ‌دان و به‌ هه‌له‌داوان گه‌ڕامه‌وه.. ئه‌مه‌ی باسم كرد زیاد له‌ سه‌عاتكی پێ‌ چوو، زمانم به‌ مه‌لاشوومه‌وه نووسابوو.. ده‌مم بووبوو به‌ به‌لاسی وشك، به‌لام گویم به‌ هیچ نه‌ده‌داو به‌ راكردن گه‌ڕامه‌وه سهر جاده‌كه.. ئای كه‌ ناخۆش بوو.. هیلاكی، ماندوو بوون.. كا‌كه‌م بی‌نی وه‌ك خۆی له‌ژێر تراكتۆره‌كه‌دا ده‌ینالاندا.. خوی‌نی له‌بهر ده‌رپۆی.. كه‌ هاوارم كرد: كا‌كه‌ گیان! كا‌كه‌ گیان! وا هاته‌وه،

كا‌كه‌م زۆر به‌ سه‌رسامی و تاهه‌زرۆیی‌ه‌وه وتی: به‌ قوریانت بم هاتیت‌ه‌وه ده‌خیراكه‌ن!!

به‌گه‌ریانه‌وه هاوارم كرد: كا‌كه‌ گیان كه‌سیان له‌گه‌ل‌م نه‌هاتن، نه‌ه‌و نا پیاوانه‌ نه‌هاتن.. ده‌ستی كا‌كه‌م گرت و نه‌ویش تۆزێك هی‌زی دایه‌ به‌ر خۆی كه‌ رزگاری بی‌ت، به‌لام بی‌سوود بوو.. به‌لێ بێ سوود بوو.. به‌بێ هی‌وایی ده‌سته‌كانم به‌رداو سه‌هیركی یه‌ك‌ترمان كرد، په‌رسیارێك و داواكاریه‌ك له‌ رووخساری‌دا ده‌خوین‌رایه‌وه، له‌ ئا‌كامدا وتی: برا جوانه‌كه‌م.. ئه‌گه‌ر ده‌توانی به‌ راكردن بجۆ بۆ ئه‌و دێیه‌ی سه‌روو تر، كه‌ هه‌منێك له‌و دێیه‌ی تر دوور تره‌، رووناکی ما‌له‌كانیان دیاره‌، بجۆ بزانه‌ كه‌سیان نایه‌ت له‌گه‌ل‌تا..

ئهم جارم به‌ویستی خۆم نه‌بوو گه‌ڕامه‌وه سه‌ری به‌ هه‌مو هی‌زم ما‌جیکم لێ‌ كردوو ده‌سته‌كانیم گوش‌ی و خوا حافیزیم لێ‌ كرد.. كا‌كه‌ گیان خه‌مت نه‌بی‌ت ئی‌ستا ده‌رۆم، ها كا‌هاته‌وه.. ئای كه‌ هیلاك و شه‌كه‌ت بووم، بۆ نه‌گه‌بته‌ی ئی‌مه‌ش یه‌ك سه‌پاره به‌لاماندا نه‌ده‌رپۆی، له‌ جاده‌ قه‌ره‌كه‌ چوومه‌ خواره‌وه به‌ره‌و گون‌دی (ئاله‌ سیاو) رامكرد، چۆن ٧٠ راکردنی.. زۆر جار ده‌كه‌وتم.. سنگم ده‌درا به‌ دارو به‌رددا، به‌لام گویم پێ‌ نه‌ده‌داو

هه‌له‌ستامه‌وو رامده‌کرد.. چۆن راکردنئ.. راکردنئ بۆ رزگار بوونی که‌سیکی خوشه‌ویست له‌ مردن..

به‌هه‌مان شیوه‌ی گونده‌که‌ی تر، سه‌گه‌لی ئاواپی بۆم هاتن.. خۆم کرد به‌ مایێکدا ماندوو، هیلاک، برسی، تینوو، به‌ هه‌ناسه‌ برکئو به‌مه‌ر حالئ بوو حائیم کردن، نه‌ومندمی بلئی یه‌ک و دوو زیاتر له‌ (۱۰) پیاو کۆبوونه‌وه‌ به‌ گوریس و داری درێژو تیلاو پاچ و خاکه‌نازه‌وه‌ هاتن، هه‌ر به‌ راکردن..

یه‌کێکیان وتی: به‌م تاریکیه‌ چۆن ئه‌م دێیه‌ت دۆزیه‌وه‌؟ به‌ده‌م گریانو هه‌ناسه‌ برکئوه‌ وتم: زۆر ده‌مێکه‌ وهرگه‌راوین.. چوومه‌ گونده‌که‌ی تریش، به‌لام نه‌هاتن به‌ ده‌مانه‌وه‌، قه‌رزارمان بن..

کوڕێکی گه‌نجیان وتی: ئه‌وان قه‌مت هاوکاری که‌س ناکه‌ن.. زۆر خراپیان لی دهرچووه‌، ئه‌وان سه‌رباقی خوشه‌ویستی بۆ دیکه‌یان که‌له‌که‌ تری له‌سه‌ر مامۆستا که‌یان ده‌که‌ن، ئیستا مه‌حاله‌ بێن به‌ ده‌نگ تۆوه‌..

به‌ حال گویم له‌ قسه‌کانیان بوو به‌ هیلایکی و دواي چهندین هه‌نگاو له‌ راکردن که‌یشتینه‌ سه‌ر جاده‌که‌..

که‌یشتینه‌ سه‌ر تراکتۆره‌که‌و هاوارم کرد: کاکه‌ گیان! کاکه‌ گیان! وا خه‌لکم هینا.. ئیستا رزگارت ده‌که‌ین..

هه‌مو پیاوه‌کان که‌ دیمه‌نه‌که‌یان بینی به‌و نارمه‌تی و تاریکیه‌ هه‌ریه‌که‌و له‌ لایه‌که‌وه‌ په‌لاماریاندا.. منیش رامکرده‌ سه‌ر سه‌ری براکه‌م، به‌لام برای چی..!! لاشه‌یه‌کی بی گیان.. لاشه‌یه‌کی پساو له‌ ژێر مه‌کینه‌ی قورسا.. پیاوه‌کان مه‌کینه‌که‌یان راست کرده‌وو لاشه‌ی بێگیانی کاکمیان دهره‌ینا.. زۆر گریام.. زۆر پارامه‌وه‌.. زۆر هه‌لباڕیم به‌و شه‌وه‌و به‌و ناوه‌خته‌ نه‌مزانی چی بکه‌م.. زۆرم جوین به‌ دیکه‌ی تردا.. سه‌ری کاکه‌مم له‌ نامیز گرت، به‌لام خواي گه‌وره‌ چی کردبئ به‌ نسیب گه‌رانه‌وه‌ی نییه‌.. به‌لام پیاو عه‌یبه‌ هینده‌ش بی‌غیرمت و سه‌رگه‌ردان بیت..

به‌رێزان هه‌رکاتێک به‌و جاده‌یه‌دا گوزر بکه‌م نه‌و یادگارییه‌ تاله‌ دێته‌وه‌ یادم، که‌ منی لاواز چ نارمه‌تییه‌کم به‌سه‌ردا هات، هه‌مو جارێکیش له‌و ناسته‌و له‌و قه‌راغ جاده‌یه‌دا دادمه‌زم و سورمتی (فاتحه) بۆ رووحیانه‌تی پاکی کاکم ده‌خوینم و زۆر سوپاسی ئاواپی (ئاله‌ سیاو)یش ده‌که‌م، که‌ چیان له‌ توانادابوو کۆمه‌کیان کردم و درێغییان نه‌کرد..

ئىستى چەند لە تواناتادا ھەمىيە بە ھەمو شىۋەيەك كۆمەكى ھاوكارى خەلكى دەرور
بەرت بىكە.. مەرج نىيە پارەو مالو دارايى دنيا، كە ھىندە پىۋە مانىو دىبىت ھەمو
شىتەك بىت، دىنبايە دلى خەلك خۇش بىكە، خۋى گەورەش دىت خۇش دىكات.
پىغەمبەرىش (ﷺ) دىفەرموۋى: (من لا يرحم الناس لا يرحمه الله).

چاۋەكان

چاۋ دەتوانىت ھەرقى وزى دلە لە سەرنجىكا كۆى بكا تەمە.. لەوانەمە چاۋ بتوانىت
تالوو مەنەتى رۇزگار لە سەرنج و تېروانىنىكا ھەلېگرېت لەوانەشە چاۋ بتوانىت ھەسە بكا،
بى ئەمەى دىنگە زىكانو زمان بىتە گۇ لە سەرنجىكا شتىك بلىت زمان بەچەند كازىرىك پان
چەند رۇزىك دىگېرېتەمە.. مرۇف لە ھەر شتى ورد بېيتەمە لە چاۋدا ھەمەى كورت دىكاتەمە..
ھەر بۇيە چاۋم خۇش دەۋىو لە چاۋىش دىترەم.

فەلەسوفو شاعىرەكان بايەخىان نەداۋە بە ھىچ شتىكى مرۇف بە ئەندازەى ئەمە بايەخەى
بەچاۋيان داۋە.. چاۋەكان لە دەرپايەكى خامۇشى شارەۋى پېر لە فرمىسكو خۇشى مەلە دىكەن،
دەرپايەك چار ھەمە دىبىنىن و چار ھەمە ناپىنىن بەلام لە پىشتى چاۋەمە وىستەۋە .

بەھىزىرەن چاۋ و كارىگەرترىن چاۋى بىتاۋانەكانە، چاۋى مىندال و سەم لىكراۋەكانە، چۈنكە
ئەوانە ناتوانن بەزمان ھىچ و تەپەك دەرپىن بە ئەندازەى ئەمەى دەتوانن بە چاۋەكانىان
دەرپىن چەندم چاۋ خۇش ئەۋىو چەندىش لىدەترەم، چەندم ھەز لە ئاخاۋتى بىدەنگە
ئەمە ئاخاۋتەى لە نىۋان پىلۋەكانى چاۋەمە دەرەچەن.

خاۋەنى كارىگەرپەكى بەھىزە بۇ سەردل، بەھىزىرە ئەمەى بە تۋانترىن شاعىرو
بلىمەترىن چاۋى لە وشەسازىدا ھەپەتى.

لە شىۋەمە رەنگىاندا چىاۋازن، لەساتەكانى ھەلچەن و خۇشى زمانچان چاۋ گەۋرەترىن نىمەتى
خاۋى بەخىشندەمە بەخىشەمەى بە مرۇفەكان تا چاگەمە خراپەمە نىمەتەكانى تىرى پىبىنىن..
كەۋاتە چاۋ ئەسرىن لە خۇشى و ناخۇشىدا دەرۋىنىت.

ناومرۇك

بەرگى بەكەم

۳	پېشەكى
۵	سەرەتا
۷	گە نەجىك ئەبازىنى مردىدا
۲۵	ئىمامى مالكو مىندالىك
۳۱	بۇغى ئاسودە
۳۳	دەرگى پەخمەتى غوا والاىە
۳۵	بېغىش
۳۷	دايەگىيان؟ دەپىيىلىنى
۴۳	كوا ويژدان؟
۴۷	خەمياو شەرم
۵۱	لە سايەو سىبەرى باومىدا
۶۳	يادگارى لاوتى
۶۹	لە قولايى شەمدا دلە تارىكەكان رۇش دەپنەو
۷۹	شىنى گوناھبارىك
۸۳	كۆرپەيەكى گەرميان
۸۷	مژدەيەكى (نەبى يونس)
۹۱	كۆچ
۹۹	پەرومردى دوست
۱۰۱	ياد
۱۰۵	بەزەيى و سۆز
۱۰۹	چاومىروان بن
۱۱۳	بەرەمى رۇزۇ
۱۱۹	تەلىسى ئافرىتىك

بەرگى دووگەم

۱۳۳	دەستىكى نەرم فرمىسكەكانى سېرىم
۱۳۹	ئاكامى خەرام و پاكى ھاوسەرم
۱۴۳	تەمبەكردنى ئافرىتىكى مەسىھى . موسولمانىپوونى
۱۵۱	ھىواي نازادى لە چاوى لاوكدا
۱۶۷	بەندىغانە لەمالى باوكم خۇشتە
۱۷۳	لە پىرسە مەرگى عىشى "ھەنسك" دا
۱۸۳	مىرولەيەكى راستگۇ شوانىكى دىرمق

۱۸۵.....	دوو دۆپ ئەسرەن بۇ دۇنيانى ئەمەزى موسولمانان
۲۰۹.....	نۇزۇرى بەيەنى
۲۱۱.....	ئەوينى دايىم
۲۱۵.....	زىللەي مېھرىبانى
۲۱۷.....	شەيداي گۇرانىم
۲۲۱.....	سۆزى شېرە بەھرىنەكان
۲۲۷.....	لاويكى زانكۇ گەپانمە بۇ جېھانى روھى پاك
۲۳۲.....	بەزىمە بەرىكى خىيائەتكار
۲۳۹.....	دلتەنگ مەبە نازانى خېر ئەچىدايە
۲۴۱.....	خىزى ناپاك
۲۴۵.....	۲۵ سان خىيائەت
۲۷۷.....	دايىك
۲۸۹.....	گەپانمە سەھەرى ھونەرەند
۲۹۲.....	ھەسرەتى باوكە شەھىدىك ئەكۇرەمدا
۳۰۷.....	ھەسرەت و پەشيمانى خوشەويستى سەرتاسەرى ئەدوايە

بەرىكى سېيەم

۳۱۲.....	ئەسايەى خواوہ
۳۱۷.....	مەرگى ئەناكاو
۳۱۹.....	نۇزى رىش سېيەك
۳۲۲.....	چل شەو غەرىبى
۳۳۱.....	خېرىكى كەم
۳۳۹.....	دەرياو ئېمان
۳۴۵.....	دريۇزى نەخشەى كەنىسە
۳۵۷.....	سەرباقى چاگەكارى
۳۵۹.....	پشتىوان بە خوا
۳۶۱.....	ھېمەت بەزى
۳۷۲.....	ئەنامۇرگارىيەكانى كاك ئەھمەدى شىخ
۳۷۵.....	خەمى چۆلەكە و ئىگەى ئېمە
۳۷۹.....	دو دايىكى دۆرمق
۳۸۲.....	دوھەى سەملىكراوئىك
۳۸۹.....	مەرگەزىمەى چوارتاچى بەسەرھات
۳۷۹.....	بەشداربە ئەم پۇرۇمەدا

- ٤٠١ ئەناکامی بەخشیندا ئەوین هاڤە بون
 ٤٠٥ ئەمەنی کورت .. میوانداری کورت
 ٤٠٧ جگەرەکیشان .. گیان کیشان
 ٤١٢ مەقامیکی جوان و شایستە
 ٤١٧ چوار مالی هەرژار چۆن دۆنەمەند بون
 ٤٢١ نیهتی پاک ئە چاومروانی باراندا
 ٤٢٧ خیزانیکی بەخشندە
 ٤٢٩ پێغه مەبر "درووی خۆی ئەسەر" ئە خەوی پێغودی شاعیردا
 ٤٣١ چاکە بکەو بێدەم ئاومووە
 ٤٣٥ مالی حەلال و نیهتی باش
 ٤٣٧ پێغه مەبر "درووی خۆی ئەسەر" ئە خەوی حاجی مەمەدی هەورامیدا
 ٤٤١ هەولیکی ژاکو دژ بە کۆرپە ئە
 ٤٤٥ دواي بیست و هەشت ساڵ دا بران
 ٤٤٩ هەلۆستیکی دلیرانی مەلا هەلی مەلکەندی
 ٤٥٢ چکۆسی ژێنیک کارساتیک دەرەمۆمینییت
 ٤٥٧ تالانی
 ٤٦١ کۆمەك بۆ ناوچەي شارمۆر
 ٤٦٧ ئەندێشەي نەوجەوانی
 ٤٧٣ چاومکان
 ٤٧٥ ناومرۆك